AVGVSTINI
BARBOSÆ,
I. V. D. LVSITANI,
ELECTI EPISCOPI
VGENTINI,

Tractatus

DE CANONICIS,
ET DIGNITATIBVS.

AVGVSTINI BARBOSÆ,

V.I.D. LVSITANI, PROTONOTARII APOSTOLICI,

& sacræ Congregationis Indicis Consultoris,

NVNC ELECTI EPISCOPI VGENTINI.

TRACTATVS

DE CANONICIS, ET DIGNITATIBVS,

Aliisque inferioribus Beneficiariis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, eorúmque Officiorum tam in Choro, quàm in Capitulo.

Hac quarta Editione ab ipso Auctore recognitus, & quamplurimorum Additamentorum accessione locupletatus.

Cum SVMMARIIS, & INDICIBVS copiosis.

LVGDVNI,
Sumpt. Hæred. PETRI PROST, PHILIPPI BORDE, & LAVRENTII ARNAVD.
M. DC. XLVIII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

ILLVSTR^MO^, ET REVER^MO^

DD. BERNARDO ATTAYDIO;

MAGNO PRIORI INSIGNIS Ecclesiæ Vimaranensis,

AVGVSTINVS BARBOSA, eiusdem Ecclesiæ Thesaurarius, F. P.

SI nihil, Illustrissime, & Reuerendissime Domine, tam naturale ex Vlpiani sententia, quàm eodem genere quidquam dissoluere, quo est colligatum, nihil contra tam naturale, sententia mea, quàm eodem & recolligere, quod est aliquando dissolutum. Cùm verò tam auctoritas in me tua, quàm obsequium in te meum æquè naturalia sint, vt putà à Maioribus vtrique hæreditario tibi iure tradita, mihi nexu relicta; & ea hinc temporis cursu, inde mea potissimum absentia quasi dissoluta videri possint, religandi modus sicut mihi imprimis expetendus, ita & nō alius exquirendus fuit, quàm qui ab ipsis vtriusque Parentum studiis in nobis non degeneranter, vt spero, continuatis, sponte se quadam naturali oblatus est. Etiam à memoria tibi non excessisse puto quanta cum auctoritate Exellentissimus Pater tuus patre vtebatur meo; nam neque mihi excidit quanta cum veneratione, quantóque obsequio meus tuum obseruaret, & coleret. Tanta quidem hinc inde, quanta vtriusque fortuna par esset, & quæ transcendentem tui gradum descendentē mei ita libraret, vt vterque quod erat ab altero æqua lance haberetur. Quæ memoria me ita stimulat, vt patris mei pietatem violare mihi viderer, si eius studium in Excellentissimum Patrem tuum non inceptum modò, sed longè productum in te ego continuare, totísque viribus complecti non conarer, illius quidem mensuram vt saltem non coarctasse me gaudeo, ita & Patris te tui egregiè ampliasse gratulor; qui Regis nostri apud Cæsaream Majestatem Legatum agens priùs altioris scilicet militiæ

á 3 tyrc ci

tyrocinium, pòst & in summo Lusitanici Regni, solíque patrij prætorio Præfectus assumptus Regem non quasi ex Regis imperio, sed naturali quodam feruore ita pro Rege agit, vt natus in illo videri possit, non factus. Gloriæ tibi tantò maioris, quantò rarioris exempli, & in quo primò tum Catholicus Rex Lusitanorum fidem spectabilem sibi esse indicauit, tum ipse posteris nedum suis, sed & nationi omni, cuius oculos in se solùm quasi in antesignanum sibi spectandum rapuit, viam ad ampliores honores promerendos aperuit. Quippè qui Castri Ayri Comes in primum Regalis ascensus gradu pede insistens ad Principatus ascendendi modum ostendit, reclinatorij hinc virtutis, hinc pietatis firmitate suffultus. Cuius tu vestigiis sedulò inhærens, eiúsque te imitatorem non segnem exhibens, tuorum etiam Maiorum omnium laudes ad viuum referens, alios ad æquè strenuè agendum gloriosa æmulatione prouocas. Qui Magnus nostræ Vimaranensis Ecclesiæ Prior factus, & ad maiorum honorum ascensus accinctus maximum in Sacerdotio euadere posse te monstras, si more suo tamen non pugnabit fortuna virtuti. Hac potissimum ætate, qua quas Deus accendit in Orbe lucernas ponendas super candalabra; vt luceant omnibus, homines dexteram Excelsi mutantes sub modio ponunt, ne si foris ardeant, ipsorum tenebras detegentes miseriæ illos in sua felicitate arguant; sic in quo felices se putant, in eo miseri deprehendantur; quando sicuti nemo agnoscitur miser, nisi qui felici comparatur, sic & nemo obscurus, nisi qui præclaro. Qui quidem vt debitos merentibus honores suffurari possunt, suffurantur enim non conferentes, merita tamen auferre non intelligunt in eo illos extollere, in quo reprimere putant, sicut in eo alios deturpare, in quo ornant. Et hac ratione illustrabit magis Amplitudinem Tuam hominum iniuria, & gloriam ampliabit inuidia, tanti mihi solaminis, vt sim licèt despectus omnibus, tibi soli, vt spero, conspectus, reputabo me sub tua Sublimitate sublimem. Vale Romæ Kalendis Aprilis M. DC. XXXII.

Imprima

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sacri Palatij Apostolici.
A. Episcop. Bellicastren. Vicesger.

TRactatum de Canonicis, & Dignitatibus eximij, ac laboriosi V.I.D. D. Augustini Barbosæ Lusitani, de mandato Reuerendiss. P. Nicolai Riccardij Sacri Palatij Apost. Magistr. perlegi, nihilque inueni quod vel Religioni Catholicæ, vel bonis moribus aduersetur; imò dignum existimo vt cum plurimis, ac doctissimis aliis eiusdem Auctoris tractatibus in lucem prodeat. Romæ Kalend. Octobris, 1631.

Ita est. Ioannes Franciscus Ferentillius.

Imprimatur, Fr. Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apostoliti Magister, Ord. Prædicat.

APPROBATIO.

NOs infrà scripti in Sacra Theologiæ facultate Magistri, fidem facimus perlegisse librum cui titulus est, *Tractatus de Canonicis, & Dignitatibus*, &c. Auctore Augustino Barbosa Lusitano, &c. nihilque in eo Orthodoxæ fidei Catholicæ, Apostolicæ, & Romanæ contrarium reperisse. Lugduni die 29. Iulij, anno 1632.

Fr. Cl. Cochet. Fr. Ioan. Portier.

Summa Priuilegij Regis Christianissimi.

LVDOVICVS XIII. Dei gratiâ Galliarum, & Nauarræ Rex Christianissimus, singulari Priuilegio sanxit, ne quis per vniuersos Regnorum suorum fines, intra sex annos à die finitæ impressionis computandos, imprimat, seu typis mandandum curet, & venale habeat Opus quod inscribitur, *Tractatus de Canonicis, & Dignitatibus*, &c. Auctore Augustino Barbosa I.V.D. Lusitano, iam antehac Romæ editus, nunc verò multis additionibus illustratus, præter Laurentium Durand Bibliopolam Lugdunensem, aut illos, quibus ipsemet concesserit. Qui secùs faxit præter librorum confiscationem, quater mille librarum illatione mulctabitur, vti latiùs patet in litteris datis Bellocairi, 10. Iulij 1629.

Ex mandato Regis

Signatum, COVPEAV.

SERIES

Capitum quæ hoc Tractatu de Canonicis, & Dignitatibus, continentur.

AVGV

AVGVSTINI BARBOSÆ, V. I. D. LVSITANI,

DE CANONICIS, ET DIGNITATIBVS CATHEDRALIVM, *ET COLLEGIATARVM ECCLESIARVM,* EORVMQVE OFFICIO TAM IN Choro, quàm in Capitulo.

CAPVT PRIMVM.

Canonici vnde dicantur, & in quot species diuidantur?

SVMMMARIVM.

1 *Canonici à Canone dicuntur.*
2 *Canonici olim in cœtus congregati seorsum à cæteris habitabant.*
3 *Canonici omnes antiquis temporibus cum suo Episcopo sub certa regula, mensâque communi vixerunt.*
4 *Canonicorum duo sunt genera.*
5 *Canonici Regulares sunt, qui monasticam vitam in claustris ducunt.*
6 *Canonici Regulares appellantur quasi duplici obligatione vita Canonicali adstricti.*
7 *Canonicus Regularis est propriè Canonicus.*
8 *Canonicatus appellatione venit etiam Canonicatus Regularis.*
9 *Canonici Regulares subdiuiduntur in duas classes, vna est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt.*
10 *Canonici Regulares Cathedralium, seu aliarum Ecclesiarum habent bona saltem ad vsumfructum, & possunt de illis inter viuos ad opera pia disponere.*
11 *Cathedrales Regulares in Anglia plures existunt, & duæ sunt in Sicilia.*
12 *Episcopus in Canonicos Regulares Cathedralium, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionem, licèt non sit Religiosus, vt num. seq.*
13 *Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, habet omnimodam iurisdictionem in Canonicos Regulares suæ Cathedralis, etiam in iis, quæ concernunt Regularia instituta.*
14 *Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, repræsentat duplicem personam, videlicet proprij & veri Ab-*

batis in concernentibus Regularia instituta, & simul proprij Episcopi quoad reliqua, & sic potest dici Abbas & Episcopus.

15 *Episcopus Abbas dum confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia Regulari, non confert tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus.*

16 *Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari, non potest amoueri per superiorem Regularem.*

17 *Episcopus Abbas in iis, quæ ad regulam pertinent, vicaria vti debet potestate alicuius Monachi tanquam meliùs versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant.*

Episcopus Ecclesiæ Cathedralis Regularis habet iurisdictionem priuatiuè in Monachos. ibid.

Consilium, vel consensus Monachorum non requiritur in puniendis delictis Canonicorum Regularium. ibid

18 *Clerici seculares si recipiantur in Ecclesia Cathedrali Regulari pro celebratione Diuinorum, tenentur celebrare Officium Regulare, nec sunt admittendi ad seculare pro euitando scandalo.*

Episcopus Cathedralis Ecclesiæ Regularis non potest mutare statum regularitatis. ibid.

19 *Canonici Regulares S. Augustini plures sunt in Regnis Hispaniarum, & præcipuè habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata.*

20 *Canonici Regulares Hispaniarum non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorum in communi, quoad ea quæ communia sunt omni Religioni, sicut viuere sine proprio, abstinere à negotiationibus, & similibus.*

21 *Canonici Regulares in Hispaniis degentes licèt habeant portiones separatas, non habent tamen ratione dominij, cùm non sint capaces, sed solùm ratione administrationis.*

22 *Portiones, quas habent Canonici Regulares, eis conceduntur de licentia Superioris ad vsus suos peculiares honestos & necessarios, vel conuenientes, & sic paratis dicta bona dimittere ad libitum Superioris.*

23 *Canonicis Regularibus non licet portiones, neque alia bona quoad dominium obtinere.*

24 *Canonicus, qui portionem, vel bona ita possidet, vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur restituere.*

25 *Canonicorum Regularium classis alia est illorum, qui sub claustro, & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque vllo administrandi iure.*

26 *Lateranenses,*
27 *Sancti Rufi,*
28 *Aroasia,*
29 *Sancti Victoris,*
30 *Præmonstratenses,*
31 *Mantuani,*
32 *Sancti Sepulchri,*
33 *Sanctæ Crucis Conimbricensis,*
34 *Grenodal,*
35 *Vvindesemenses,*
36 *Frigionarii,*
37 *Sancti Saluatoris,*
38 *Sancti Georgij in Alga,*
39 *Sancti Petri de Monte Corbulo,*

Canonici Regulares sub claustro & obedientia sicut alij veri Religiosi, à quibus, & quo tempore instituti.

40 *Canonici Regulares Cathedralium sunt eiusdem ordinis, & conditionis, cum reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum.*

41 *Canonici Regulares in pœnalibus, & excommunicantibus non comprehenduntur Monachorum appellatione.*

42 *Canonici Regulares non possunt esse patrini eleuando baptizatum de fonte, sicut nec Monachi.*

43 *Canonicis Regularibus non licet admittere intra clausuram Monasterii mulieres, etiam omni suspicione maiores obsequiorum honestorum præstandorum causa.*

44 *Canonicis Regularibus non licet interesse agitationi taurorum.*

45 *Canonici seculares dicuntur, qui ius habent canonia, & Prebenda in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.*

46 *Canonicorum secularium origo demonstratur.*

47 *Canonici Episcopi fratres, & consiliarij, & cum eo vnum quodammodo corpus efficiunt, eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiarum pertractandis præstant.*

48 *Canonicorum Collegium olim dicebatur consilium Episcopi, hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi & congregari debet ad prebenda consilia.*

49 *Metropolitanæ ciuitatis Cæsaraugustæ secularizatio.*

50 *Secularizatio in Ecclesiis præter qualitatem Regularitatis nihil aliud immutat.*

51 *Canonica Regulares, quæ?*

NOMEN Canonici, à canone dictum, quatenus significat annonam, siue portionē statutā, vel vti pro sustentationis stipēdio, existimarunt Marsil. *de reddit. Eccles. p. 2. c. 14. num.* 11. Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. quæst.* 1. Forget. *in tract. de personis*

personis Eccles.c.24. n.6. Quintanaduen. *eccleſiaſt.lib.4.n.25.* Petr.Gregor. *Syntagm.iuru, lib. 1.c.23.* & nonnulli,quos omitto, & tacito nomine refert Anton.Fabric. *in praxi beneſ.tit.de ſimplicibus,& duplic.beneſic.n.28.* vbi *n.27.* ſubdit in Eccleſia qui in album Clericorum primi Ordinis & dignioris gradus adſcripti sũt, Canonicos appellari ſolere,fortè,quia canonicum,id eſt,certum,& regulatum locum inter alios Clericos obtinent. Alij meliùs dixerunt Canonicum dici à canone,id eſt,regula, vel ſtatuto,vt conſtat ex *c.1.diſt.3.* Zerol.*p.1. verb.Canonia.§.1.ideò*, inquit Iuo Carnoten. Epiſcopus Decretorum collector *epiſt. 203. Canonici appellati eſtis,quòd canoni as regulas vos velle obſeruare caeteris arctiùs denuniſtis*; nouiſſimè D.Roder. à Cunha *in comment. ad c.Sanctorum,n.21.diſt.70.* & ex aliis probat Lotter. *de re benefic.lib.1.q.19.n.2.* Conſueuerant enim Epiſcopi ſeligere Clericos ad Sanctorum vitam aſpirantes,eoſque aſſumere ad effectum vt ſecum in clauſura,paupertate,& Præpoſitorum obedientia,remanerent,vt ex Toletano Conc XI.*cap 1.*& B.Auguſtino *ſerm.22.de communi vita Cleric.& ſerm.36. de Presbyt.* indeque ortum habuiſſe Canonicorum Ordinem & regulam in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis notauit Franc. Curiolan. ad Conc.Tolet. IV. *can.22.pag.535.* Nam qui
2 † olim in cœtus congregati ſeorſum à cæteris habitabant,non omnes Monachi erãt,ſed aliqui fuerunt,qui Monachorum inſtar eundem locum ſimul plures incolebant,vnoque omnes refectorio, & dormitorio vtebantur, qui à cõmuni,& regulari quadam vita,quam ducebant, Canonici dicti ſunt,atque ij pariter ſicut Monachi rès immobiles in communi poſſidebant , vnde ſingulis alimenta ſubminiſtrabantur , quæ poſtea *Prabendæ* dictæ ſunt, extàtque hac de re Gregorij I. *conſtitutio,anno Domini 592.in cap.quia tua fraternitas 12.quaſt.1.*& Eugenij I. *anno 654.in cap.neceſſaria 11.quaſt.1.*eiúſque approbatio à Gregorio VII.facta *anno 1073.in cap.quoniam,de vita & honeſt.cleric.* & planum eſt ex Moguntini Concilij conſtitutione *cap.9. tom.3. Concilior.* vbi ſic legitur. *In omnibus quoniam humana permittit fragilitas , decreuimus vt Canonici Clerici canonicè viuant,obſeruantes diuinæ Scripturæ doctrinam,& documenta Sanctorum Patrũ, & nihil ſine licentiâ Epiſcopi ſui,vel Magiſtri eorum incompoſitè agere præſumant. In vnoquoque Epiſcopatu ſimul manducent,& dormiant,vbi his facultas faciendi ſuppetit , vel qui de rebus eccleſiaſticis ſtipendia accipiunt. In ſuo clauſtro maneant,& ſingulis diebus manè prima hora ad lectionem veniant,& audiant, & obedientiam ſecundùm canones Magiſtris ſuis exhibeant.* refert Anton.Auguſt. *in Epitom. iuris Pontif. veteris, tom.1.lib.9. tit. 5. cap.2.* Simile eſt Decretum Concil. Turonen. *c.23.* quod refert Giſbert. Scheuichau.*de eccleſiaſticorum vita,& moribus in præfat. pag.13.* & aliud Concil. Meldenſis, *cap.53.* relatum per Antonium Auguſt.*d.lib.9. tit.56 c.2.* ibi,*Canonici in ciuitate,vel Monaſteriis,ſicut conſtitutum eſt,in dormitorio dormiant, & in refectorio comedant , & in domo infirmorum neceſſariâ ſubleuentur:& tam ſani , quàm infirmi canonicè veſtiantur , atque in clauſtris horis congruis degant.*

Ex quibus colligitur antiquis temporibus 3
omnes Canonicos cũ ſuo Epiſcopo ſub certa regula,menſaque communi vixiſſe , *cap.dilectiſſimis 12.q.1.c.in omnibus,de conſec.diſt.1.* Zerol.*in praxi Epiſcop.p.1.verb.Canonia, §.1.* Luſit.noſter Sebaſt.Cæſar. *in doctiſſima ſua relect. de eccleſiaſt.hierarch.p.3.diſp.12.§.6 n.1.* me citato in hoc loco doctiſſimus, meique amiciſſimus Ioan.Machado de Chaues *en ſu perfeto Confeſſor y cura de Almas,lib.4 part.4.tract.5. docum.2. num.1.* Anton. Fabric. *de re beneſic. tit.de dupl.beneſic.num. 27.* vbi ex Cæl.Rhodig. *lect.antiq.lib.5.cap.10.* egregiè adnotauit quòd ſicut in ſchola Pythagorica , qui primas partes in adiudicando tenebant, Canonici, ſiue harmonici dicebantur , ita in Chriſti ſchola, quæ eſt eccleſiaſtica,Clerici primi ordinis,digniorſque gradus Canonici appellabantur. Quàm beati tunc temporis Canonici, quàm felices Clerici intra Eccleſiæ ſepta habitantes,nec vllam periculoſárum diſcuſſationum, mondanarum occupationum , celebrandarum compotationum , agitandarum comeſſationum,conueniendarum mulierculárum, exercendarum gráſſationum,libidinum,turpitudinum occaſionem habentes,ſed diuinis tantùm contemplationibus,laudibus ,precibus,concionibus,officiis, cantibus , ſacrificiis vacantes,& tanquam Angeli quidam terreſtres in paupertate , caſtitate , & obedientia degentes,& ſolùm Dei gloriam & ſuam,aliorúmque ſalutem procurantes.

Horum quidem Canonicorum duo gene- 4
râ extiterunt,alterum eorum , qui communi vitæ paupertatis quoque votum adiunxerũt, & Canonicorum Regularium nomen acceperunt;alterum eorum,qui præter communia bona ipſi etiam ſinguli proprium aliquid obtinebant,qui quoniam non certæ regulæ erãt addicti , ideò non Regulares Canonici , ſed Canonici ſimpliciter ſunt appellati.Colligitur hæc ex Ioan Molan. *in tract.de Canonicis, & eorum vita , lib.1. ferè per tot.* qui tantùm quoad eruditionem, & antiquitatem Canonicorum ſcripſit, Marc.Anton.Marſil.*de redditib.eccl.p.1.c.7.n.21.cum ſeqq.* Stephan. Durant.*de ritibus Eccleſ.lib.1.cap.1. num.5. & cap. 24.* & cæteris omnibus , qui de hac materia ſcripſerunt.

Duæ quoque hodie reperiuntur Canoni-

corum species,quidam enim sunt Canonici
Regulares,seu monachales,monasticam vitã
in claustris ducentes, qui nomen sibi non
sumpserunt, vt aliqui perperam arbitrantur,
sed Concilia Oecumenica,& Pontifices Ma-
ximi sic eos appellarunt *in cap. nullus, & in c.
mandamus 19.q.3.& in rub.de statu Monach.&
Canonicorum Regul.& in cap quod Dei timorem,
& in cap.singulis,vers.hoc ipsum,eod.tit.& in c.sa-*
6 *nè,de Regular.* † Nec abs re Canonici Regu-
lares appellantur, quasi duplici obligatione
vitæ Canonicali adstricti , id est, viuendi si-
mul ex communi Ecclesiæ patrimonio ; &
non habendi patrimonia separata ad diffe-
rentiam aliorum,qui simplici nomine Cano-
nici appellantur , quasi vno modo Regula-
res,dum scilicet viuunt ex communi Eccle-
siæ patrimonio,valentes tamen haberi patri-
monia sæcularia separata , & sic Canonicus
Regularis propriè appellatur Canonicus , vt
homo animal. quia species propriè contine-
tur sub nomine generis , vt eleganter dicit
Bald. receptus à Nau. *commento 1. de Regular.
num.* 3. qua ratione rectè defenditur gloss.
verb.beneficiis, in Clem. dispendiosam , de iudic.
7 quatenus habet † Canonicum Regularem
esse propriè Canonicum,vt ibi tenent Card.
8 *q.5.num.*13. & Imol.*num.* 3. & sub † nomine
Canonicatus venire etiam Canonicatum
Regularem,per *d.gloss.*tradunt Nau. *d.num* 4.
vers.addo 14. Flamin.Paris. *de resignat. benefi.
lib.*11.*q.*3.*num.*38. Rot. *decis.*667.*num.*1.*p.*4.
diuers. Steph.Gratian. *discept.forens. tom.*3.*cap.*
270.*à num.*1.

9 Sed hi Canonici Regulares subdiniduntur
in duas classes,vna est illorum,qui in Eccle-
sia Cathedrali Regulari,seu alia non Cathe-
drali Canonici Regulares sunt, obtinentes
suas portiones loco Canonicatuum, & ius
administrandi, quæ suo victui sunt destinata,
10 † & habent bona saltem ad vsumfructum,
Cavaler. *decis.*606. *num.*6. & possunt de illis
inter viuos ad opera pia disponere,Nau.*cons.*
13.*n.*2. *& 3.de statu monach.* vbi ponit exem-
plum in Canonicis Ecclesiæ Archiepiscopa-
lis Cæsaraugustanæ , & Pampilonen. refert
Caualer.*d.decis.*606.*num.*7.vbi alias Rotæ de-
11 cisiones citat. † Horum plures Cathedrales
Regulares in Anglia existentes refert Host.
*in cap,causam,quæ,in princip.de iudic.*duas in Si-
cilia,Panormitanam scilicet , & Montis Re-
galis commemorat *ibidem* Abb. *sub num.*8.
vers.& dic quòd in Sicilia , quarum Canonici,
& officiales diuersimodè denominantur ab
illis,qui in secularibus reperiuntur; nam præ-
ter Sacristam,& Thesaurarium, adest Celle-
rarius, cui vini,panis , & victualium aliorum
dispensatio commissa est. Eleemosynarius,
qui eleemosynis faciendis deputatus est. In-
firmarius , qui infirmorum , & Cameratius,
qui cubiculorum & cellerarum Religiosorum
curam sustinet, Anton.Fabric.*in praxi benef.
tit.de beneficiis cum dignitate,in fine.*

In huiusmodi Cathedralium Canonicos 12
Regulares Episcopus, exceptis iis , quæ con-
cernunt Regularia instituta,habet omnimo-
dam iurisdictionem,*c.*1.*ne Sede vacan. gloss.fin.
in cap.nullus,vers.vt Episcopus etiam secularis,de
elect.lib.*6. vbi Anch. *num.*3. *vers.sed aduerte.*
Ioann. Andr.*num.*3.*vers.in gloss.vlt.*Gem.*n.*7.
vers. in eadem gloss. Franch. *num.* 3. *vers. in
gloss.fin.* Corn.*cons.*193.*num.*4.*&* 5. *lib.*2. Gra-
tian. *d.cap.* 270. *num.*4. Rot. *d.decis.*69. *num.*2.
part. 1. *recent.* etiam quòd procedatur in for-
ma iudicij,Bertachin. *de Episcopo lib* 4. *part.*2.
*q.*35.*num.*81.Rot. *decis.*15. *& decis.*69. *num.*6.
*part.*1.*recent.*

Et eò magis locum habent supradicta , si 13
Episcopus fuerit simul Abbas,& sic procede-
ret,Abbatiali , & Episcopali simul vnitis po-
tentiis , vt loquitur Abb. *in d.cap. causam quæ,
num.*10 quem refert Lotter.*de re benefic.lib.*1.
*q.*18.*num.*14 vbi *num.*7. hoc intelligit licèt
non sit Religiosus, quia si talis fuerit , nunc
omnimodam iurisdictionem in Canonicos
Regulares suæ Cathedralis, etiam in iis, quæ
concernũt Regularia instituta, exercere po-
terit: nam † in eo repræsentatur duplex per- 14
sona,videlicet proprij,& veri Abbatis in cõ-
cernentibus Regularia instituta , vt firmat
Gemin.*in d.c.nullus,sub n.*7 *vers.in eadem glos.*
& simul proprij Episcopi quoad reliqua,sci-
licet non pertinentia ad Regularia instituta,
vt patet ex *d cap.nullus.*vnde poterit dici Ab-
bas,& Episcopus,cùm vtraque potestas in eo
adsit, ita vt possit actum expedire simpliciter,
neque erit opus vt dicat,hoc facio vt Abbas,
vel vt Episcopus , Gratian. *d. cap.*270. *num.*3.
quamuis actus cautè attribuatur Episcopali,
vel Abbatiali dignitati.Quo fit vt dum† con- 15
ferτ Canonicatum , aut Dignitatem in sua
Cathedrali Ecclesia , non conferat tanquam
Abbas,sed tanquam Episcopus;nec enim est
alibi Iure cautum in Ecclesiis Cathedralibus
Abbati competere ius conferendi, & pro-
ptcrea licèt Episcopus etiam ibi sit loco Ab-
batis;tamen dum actum collationis nõ exer-
cet tanquam Abbas;sed tanquam Episcopus,
impossibile est,vt eundem exerceat tanquam
in suum obedientiarium, vt firmauit Rota *in
Pampilonen.Thesauraria* 23.*Ianuarij* 1617.*coram
Reuerendiss. D.meo Coccino Decano* , cuius me-
minit Lotter. *d.lib.*1. *q.*33. *n.*118. vbi subdit
ex eadem ratione quòd † Canonicus Regu- 16
laris prouisus per Episcopum de Canonica-
tu , vel Dignitate in Ecclesia Regulari , non
potest amoueri per Superiorem Regularem,
& iste Canonicus Ecclesiæ Cathedralis
Regularis obligatur Fidei professionem e-
mittere intra duos menses à die electionis,
vel

vel à quo admittitur ad participationẽ mensæ Capitularis, iuxta formam Concilij Trid. *sess. 24. de refor. cap. 12. vers. prouisi*, vt decisum attestatur Nicol. Garc. *de benef. par. 3. c. 3. num 16.* quem refero Ego ipse *de officio, & potest. Episc. p. 3. alleg. 61. num. 6.* sed cur non possit esse delegatus Papæ, sicut secularis, dicamus infrà *cap. 19. num. 11.*

17 Verùm in his, quæ ad regulam pertinent, Episcopus vicaria vti debet potestate alicuius Monachi tanquam meliùs versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant, vt obseruant Io. Andr. & Gemin. *in d. cap. nullus*; hincque dum visitat, adhibet vnum Regularẽ ad minus, vt disponitur *in Extrauag. debent Superioribus suis, de offic. Ordin. inter communes*, nec tenetur explicare an quod facit, faciat magis vt Episcopus, quàm vti Abbas, prout docet Panor. *in d. causam quæ, num 10. vers. & etiam puto*; sed quouis modo procedere posse censuit Rot. *decis. 69. num. 6. p. 1. recent.* Adeo vt neque sit considerandum quòd dicti Monachi habeant mensam separatam, quia ex hoc non infertur ad non iurisdictionem Episcopi, Stephan. Gratian. *d. cap. 270 num. 35.* Lotter. *d. lib. 1. q. 18. à num. 14.* Rot. *d. decis. 69. num. 9. p. 1. recentior.* Vnde prouenit quòd Episcopus Ecclesiæ Cathedralis Regularis habet priuatiuè iurisdictionem in Monachos Canonicos illius Ecclesiæ Cathedralis, & nõ cumulatiuè, cùm enim sint loco Abbatum Monachorum, vt dictum est, censentur subrogati quo ad omnia non excepta, Abb. *in cap. causam quæ, num. 10. de indic.* & habent omnimodam iurisdictionem in dictos Monachos, Franch. *in cap. nullus 29. ad fin. num. 3 de elect. in 6.* & sic priuatiuè, vt expressè tenent Rota *decis. 121. num. 4. p. 1. recentior.* Stephan. Gratian. *d. tom. 3. cap. 270. num. 10.* quando enim proceditur in figura iudicij, Episcopus habet iurisdictionẽ priuatiuè, etiã, quòd Ecclesia Cathedralis non sit Regularis, Guid. Pap *decis. 559. incip. Ad quem pertineat.* Rot. *in Montis Regalis iurisdictionis 8. Mart. 1604. & 27. Nouembris 1606. coram R. D. meo Coccino*, Stephan. Gratian. *d. c. 80. num. 11.* vbi *n. 12.* subdit quòd magis priuatina iurisdictio intelligeretur si Monachi eximerentur tantùm à iurisdictione Episcopali quoad Regularia instituta; nam ista exceptio firmaret regulam in casibus non exceptuatis: & *num. 13. cum seqq.* dicit non seruari quòd in dubio iurisdictio censetur data cumulatiuè, non priuatiuè, & respõdet id esse intelligendum respectu illius, qui habet iurisdictionem; tunc enim si concedatur alteri, censetur concessa cumulatiuè, nisi appareat de contraria mente concedentis; at secus dicit in nostro casu, in quo Episcopi sunt subrogati loco Abbatis Monachorum, qui habet iurisdictionem, & propterea iurisdictio potuit dari priuatiuè tantùm, quia non aderat cum quo daretur cumulatiuè.

In puniendis delictis Canõicorum huiusmodi non requiritur consilium, vel consensus Monachorum; cùm enim talis Ecclesia sit Cathedralis Regularis, Episcopus respectu Monachorũ non dicitur Episcopus, sed loco Abbatis, & quidquid erat explicandum per Abbatem, explicatur per ipsum, Panor. *in cap. causam quæ il 1. num. 9. de indic.* vnde neque in eorum delictis puniendis aliud consilium requireretur, prout neque requiritur quando ipse Abbas Regularis procedit, glos. *in verb. tota, in cap. nullam potestatem, 18. q. 2.* & ita resoluit Gratian. *d. cap. 270. n. 19. cum seqq.* subdens *num. 21.* quòd licèt Monachi sint loco Canonicorum, tamen repugnat renunciationi propriæ voluntatis, quam illi faciunt, quòd Episcopus, qui est loco Abbatis, non possit liberè exercere iurisdictionem: tum, quia quando agitur in figura iudicij pro puniendis Monachorum delictis, veluti furto, homicidio, & similibus, tunc ad solũ Episcopum spectat cognitio & correctio, nomẽ enim Abbatis potius est nomen solitudinis, quàm honoris, *cap. tuam, de ætate & qualit.* sed esse iudicem est honoris: *l. fin. C. quando prouocare non est necesse.* quare Episcopũ, tanquam talem posse in figura iudicij punire & corrigere Monachos, tenent Rota *decis. 78. p. 1. diuers.* & alij, quos refert, & sequitur Steph. Gratian. *d. cap. 270. num. 24. cum sequentib.*

Præcipuã verò prærogatiuã habet status hic Ecclesiæ Regularis vt si qui Clerici seculares in ea sint recepti, vel recipiãtur pro celebratione Diuinorum, teneãtur ij celebrare Officiũ Regulare, nec sint admittendi ad seculare pro euitãdo scãdalo, vt optimè docuit Vitalin. *in Clem. vnic. sub n. 53. v. eodẽ modo, de celebrat. Missar.* quod probauit Rot. *ead p. 1. recen. decis. 79. num. 3.* Lotter. *d. lib. 1. q. 18. num. 19.* latè Stephan. Gratian. *d. cap. 270. num. 37. cum seqq.* Quod adeò verum est, vt nec Episcopus huius Cathedralis Ecclesiæ Regularis, posset mutare talem statum, secundùm eudem Gratian. *vbi suprà, ex num. 41.* Rot. *d. decis. 79. num. 5. & decis. 84. per tot. part. 1. recentior.* Quamuis enim *in cap. de iis 12. dist.* dicatur quòd debeat celebrari secundùm ritum suæ Ecclesiæ, iuxta voluntatem sui Episcopi; nihilominus tamen ista verba intelliguntur, quòd videlicet Episcopus ita debet velle non quòd formam huius rei dare debeat, vt *ibi* declarat Turrec. *in verb. Abbatibus, & Archidiaconis, in fine*, subdens etiam dicta verba, *secundùm voluntatem*, esse intelligenda secundùm voluntatem requisitam, sequitur Rot. *in d. Montis Regalis 24. Maij 1604.* 18

vbi addit idem esse, quamuis Episcopus haberet facultatem à Summo Pont. addendi, seu minuendi, quia per eam non posset alterare in totum, & tollere dictum statum, quod latè comprobat Steph. Gratian *d.c.* 270. *n.* 43. *cum seqq.* & *à n.* 52. hinc concludit fuisse declaratum quòd Episcopus non posset separare Clericos à Monachis statuendo chorum separatum à choro Clericorum.

19 In Regnis Hispaniarum, & præsertim in Cathalonia, plures sunt Canonici Regulares S. Augustini, qui suas obtinent portiones loco Canonicatuum, & habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata; vt per Nau. *in cap. nullam*, *num.* 31. *vers.* 12. 18. *q.* 2. Ludou. Lop. *in instructor. conscient. p.* 1. *cap.* 144. *versic. quarto adiecit.* Petr. Nauarr. *de restit. lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 169 Petr. Cened. *pract. & can. quæst. lib.* 1.

20 *q.* 20. *num.* 14. qui quidem † Canonici Regulares non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorum in communi quoad ea, quæ communia sunt Religioni, sicut viuere sine proprio, abstinere à negociationibus, & ab officio aduocandi in causis, & huiusmodi, vt sunt verba formalia S. Thomæ *opusc.* 19. *contra impugnantes Religionem, c.* 2. *col.* 7. *lit. B. vers. quod autem obiicitur, fol. mihi* 150. Ioan. Trull. *de Canonicis Regularib. lib.* 1. *c.* 8. *num.* 7. *in fine*, Petr. Cened. *d. q.* 20. *num.* 15. *in fine*, & propter-

21 ea † licèt habeant dictas portiones separatas, non habent tamen ratione dominij, cùm nō sint capaces, sed solùm ratione administrationis; Nau. *in d. c. nullum* 18. *q.* 2. *n.* 14. & 18. *cum seq.* vbi latissimè, & per concessionem dictarum portionū non conceditur, quòd ipsi habeant aliqua bona singulariter quoad dominium, imò neque ad vsum aliter quàm Regula permittit, Petr. Nau. *d. lib* 3. *c.* 1. *n.* 176. scilicet ad victum suum, & ad alia opera pia, &

22 remuneratoria, Nau. *cons.* 70. *n.* 2. *de Regul.* † Sed illæ portiones eis conceduntur de licentia Superioris ex dicta causa ad vsus suos peculiares, honestos, & necessarios, dummodo sint parati dicta bona dimittere ad libitum Superiorum, Iacub. de Graff. *in aureu dec. p.* 1. *lib.* 3. *c.* 5. *n.* 55. & *p.* 2. *lib.* 3. *c.* 50. *n.* 35. & sic dominiū bonorum remanet semper penes Superiorē,

23 Petr. Nau. *d. c.* 1. *n.* 170. ideò † non licet dictis Canonicis prædictas portiones, neque alia bona quoad dominium obtinere, Nau. *in cap.*

24 *non dicatis* 12. *q.* 1. *n.* 1. & 2. & † Canonicus, qui dicta bona, vel portionem ita possidet, vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur dictam portionem restituere, & à se animū abdicare, vt est communis sententia Doctorum, de qua Petr. Nau. *d. c.* 1. *n.* 161. latissimè Petr. Cened. *d. q.* 20. *n.* 25. & Fr. Io. Hieron. Cened. *in tract. inscripto pobreza Relig. cap.* 49. *per tot.*

prout eos, aliaque suprà relata, citat & cumulat eleganter Rot. *in Gerunden. admin.* 11. *Decembr.* 1630. *coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*, admirabilis eruditionis viro, quæ reperitur impressa *part.* 5. *recent. decis.* 414. *à num.* 34.

Altera Canonicorum Regularium classis 25 est illorum, qui sub claustro & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque vlla administrandi iure. Ex his plures reperiuntur Congregationes, de quibus in præsentiarum erit à nobis mētio facienda, & in primis primo loco se offerunt Canonici Regulares † La- 26 teranenses, sic dicti ab Ecclesia S. Ioannis Laterani in Vrbe, vbi eorum Congregationem collocatam esse aliqui credunt à S. Leone Magno Pont. intra annum 440. & 457. sicut refert Cæsar Franciotti Clericus Regularis S. Mariæ de Luca, *in historia sacra Lucensi edita anno* 1613. Iiale, *in Ecclesia S. Tudiani, statim in princ.* siue, vt vult Onufrius Panuinus *de septē stationibus Vrbis*, vbi *de Ecclesia Lateranensi*, à S. Gelasio Papa Sancti Augustini discipulo ab *anno* 555. & deinceps durauit ibi eadē Congrega io per 800. annos vsque ad Pontificatum Bonifacij VIII. qui sublatis Canonicis Regularibus Sancti Augustini seculares introduxit anno 1300. Reformata est hæc Cōgregatio Lateranensis à Congregatione Frigionaria, quæ instituta, seu potiùs reformata est à S. Fridiano Episcopo Lucensi intra annum 560. & 588. quo durauit eius Episcopatus. Induuntur Canonici Regulares Lateranenses tunica alba, & rochetto ex bysso tenuissima, pallium, & pileum nigrum portant. Habent Romæ Monasterium ad S. Mariam de Pace, possident multa, eaque pulcherrima per Italiam. Agunt de his Canonicis ex professo Gabr. Pennottus *in historia tripartita de origine Canonicorum Regularium*, Platus *de bono statu Relig. l b.* 2. *cap.* 23. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 1. *q.* 1. *art.* 1. Paul. Morigia *de origine Relig. lib.* 1. *cap.* 8. Sylu. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 1. *à pag.* 1. Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *q.* 4. *art.* 13. Suar. *tom.* 4. *de Religione tract.* 8. *cap.* 7. *num.* 7. *cum seqq.* Illustriss. & Reuerendiss. D. meus Roder. à Cunha *in comment. ad cap. generalis* 12. *num.* 9. *dist.* 54.

Item Canonici Regulares sancti Rufi, qui, 27 vt multi volunt, à sancto Rufo sancti Pauli Apostoli discipulo institui fuerunt, de quo ipse *ad Romanos cap.* 16. *vers.* 13. *Ex me salutem dicite Rufo selecto in Domino, eiusque matri, quam non aliter atque meam matrem obseruo.* Hunc scribit Dorotheus *in Synopsi* fuisse Thebanum Episcopum, addit Ioan. Maurolicus *in suo Martyrologio*, venisse postea Gallias, & Auenionis factum fuisse Episcopum, ibique introduxisse Canonicos Regulares, de anno nihil omnino scitur. Cæterùm Claudius Robertus

bertus *in sua Gallia Christiana tit.de Abbatiis littera R.verb. Sanctus Rufus*,negat hanc Cõgregationem dictam esse S.Rufi,quòd eam Sanctus Rufus instituerit,imò contendit S. Rufum nunquam fuisse Lugdunensem Episcopum,addit verò propterea sic appellatã, quia præcipuum eius domicilium, & familiæ caput erectum sit sub inuocatione S. Rufi in vrbe Valentina in Gallia,cuius etiam nobilis Prioratus est Lugduni, à quo mirum in modum hæc familia nobilitata est,atque errandi occasio orta,vt putaretur S.Rufus talis familiæ institutor.De his aguot Sylu.Marul.*in Oceano Relig.lib.* 1.*pag.* 5. Aymar. Faleo *in historia Antoniana p.2.tit.* 22. *cap.* 3. Petr.Grilleus *in historia Canonicorum sect.* 13. *num.* 16.& 17.Festum S.Rufi *in Martyrolog. Romano* celebratur 21.Nouẽbris. Est & alius item Sanctus Rufus primus Episcopus Auenionensis 12.Nouembris.

28 Item Canonici Regulares Aroasię instituti à duobus piis Sacerdotibus Cõnone,& Holdemaro in Monasterio Aroasiæ secũdo ferè lapide à Bapalma Artesiæ opido,versùs finẽ Regni Galliæ in Diœcesi Attrebaten. anno 1097.Pontifice Vrbano II. Imperatore Occidentis Henrico IV. Orientis Alexio Conneno.Ab hoc Monasterio Aroasiæ familiæ Aroasianæ capite exordium,& nomen sumpserunt Canonici huiusmodi Habuerunt frequentissima per Belgium,& Galliam Monasteria,quorum catalogum describit Miræus *loco proximè citando*,sed hodie non existunt.De illis latè Crussenius *Monast.August. p.2.cap.*17.Aubert.Miræ. *de orig. Canonicorum Regularium,cap.* 10.

29 Canonici quoque Regulares Sancti Victoris qui nomẽ sortiti sunt à Monasterio Sãcti Victoris prope muros Parienses Abbatiali titulo illustri, ædificatum fuit à Ludouico Crasso Galliæ Rege anno 1113. vt referunt Crusseo.*in Monast. Augustiniano p.* 2. *cap.* 19. Aubert Miræ.*de origine Canonicorum Regularium cap.* 12. vbi grande Vitriaci Cardinalis de Canonicis S.Victoris elogium trãscribit,atque ea enumerat cœnobia, tam virorum,quàm mulierũ,quæ huiusmodi Canonici habuerunt.Cæterùm iã desierunt,licèt, Monasterium,quod toti Cõgregationi præficiebatur,adhuc florea,fuere ex hac familia Hugo, & Richardus de Saocto Victore, scriptores magni nomiols.

30 Præmonstratenses item Canonici Regulares,sic dicti à monte Præmonstrato in Diœcesi Laudunẽsi suffraganea Remẽsi in Gallia,instituti à Norberto Archiepiscopo postea Magdeburgẽsi Germaniæ Primate, sub regula S.Augustini,& instituto Canonicorũ Regularium *anno* 1120.Pontifice Calixto II. Imperatoribus Occidẽtis Henrico V.Orientis Ioanne Conneno; confirmatus fuit hic Ordo ab Honorio II.*in sua Constit.*incip.*Honorius Episcopus sub dat. Kal. Martij* 1126. Vtuntur hi Canonici albis vestibus, nimirũ tunica,super quam deferunt Rochettum tenuissimi lini, siue byssi,gestant in capite album pileum,in humeris palliũ Carmelitano non dissimile,acceperunt hunc habitum à Sanctissima Virgine,vt passim Auctores referunt,Generalis,& Abbates (sic appellaot Superiores) Ordinis sunt perpetui, vigent maximè per Galliam Germaniam, Flãdriã, Hispaniam;apud Italos ferè nulla eorũ sunt Monasteria.Romæ habitare incipiũt.De his agunt S.Antonin.2.*p. historiæ tit.* 15.*cap.* 19. & *tit.* 17.*c.* 2. §. 2. Ioan.Richard. *in notis ad epist.* 25.& 247. Paulus Morigia *in origine Relig.lib.*1.*cap.*57.Silu. Marul.*in Oceano R. lig. lib.*1 2.*pag.* 172. Gualter. *in tab. chronograph. sæculo* 12.*pag.*647.Cardinal.Baron. *annalium Ecclesi. tom.* 12.*anno Christi* 1120. & 1134. Fr.Emman.*quæst.Regul. tom* 1. *q.* 3. *art.* 16. Azor.*instit. moral. p.* 1. *lib.*12.*cap.*21. *quæst.* 2. Suar.*tom.*4.*de Religion.tract.* 9. *lib.* 2.*c.*5. *num.* 6.Claud. Robert.*in Gallia Christiana tit. de Abbatiis litt. P. verb. Permonstratum*, latè Auberr.Miræ. *in chronic. horum Canonicorum*, quã edidit Coloniæ Agrippinæ *anno* 1613. Augustin. VVirhmans *in suo Mariano Antuerpiæ impresso* 1628. Coroel. Hanegrauius *in vita S.Norberti de anno* 1633. Ioan. Chrysost.VVander *in echo S. Norberti triumphantes* 1629.Festum S. Norberti celebratur 6 Iunij,& illius Officium sub ritu semiduplici in toto Orbe recitari posse censuit Sacra Rituum Congregatio *sub die* 14.*Nouembr.* 1620.

Item Canonici Regulares Mantuani à S. Marco instituti referuntur,sed Monasterium Mantuanum fundauit eius Vrbis Episcopus Enricus *anno* 1150.Pontifice Eugenio III. Imperatoribus Occidentis Corrado III. Orientis Emmanuele Conneno.Præter hoc Mantuanum,atque alterum in oppido Nesi, prope Patauium Mantuano annexum; nullum aliud est in tota Congregatione Monasterium.De his agunt Paul Morig *in origine Relig lib.* 1. *c.* 9. Syluest. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 1. *pag.* 36. Placet illis annectere alios per omnia similes Spiritus sancti apud Venetos Canonicos etiã Regulares,qui duo tãtùm possidẽt Monasteria Venetiis alterũ, alterum Patauij,quod appellant Sancti Michaëlis, sed vtrumque magnis redditibus abundans.Nullus ad hãc Congregationem admittitur nisi Venetus sit,& nobilis,ferunt eundem habitum atque Canonici Regulares Lateranenses cum pileis quadratis, & panno albo,item palia alba cùm exeunt domum.De his agunt Ioan,Andr.*in Clem.*1. *de election.*Paul.Morig.*d.lib.*1.*c.*61. 31

32 Canonicis Regulares Sãcti Sepulchri instituti creduntur post Hierosolymas recuperatas per Gofredum *anno* 1099. vt putat Franc. Medic. in libro, qui in scribitur; *Habitus cleri Romani*. Extat Cælestini II. constitutio sub dat. 10 Ianuarij 1153. quo honorificata est Canonicorum S. Sepulchri in Hierosolymis commendatio, proptereà hoc anno illam atteximus. Induebantur nigro colore, ferebant pallium super Rochettum in quo assutæ erãt ad latus sinistrũ quinque Cruces ex purpura, grandis media, & supra se, & infra se ad angulos suos paruulas sustinerent, placuit hic numerus & figura in memoriam Passionis Christi. De his agit Syluest. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 1. *pag*. 30.

33 Canonici Regulares Sanctæ Crucis Conimbricensis sic dicti à celebri Monasterio Sanctæ Crucis illius ciuitatis, quod amplissimis redditibus ædificauit Alphonsus Enriquez, primus Lusitaniæ Rex *anno* 1131. Innocentio II. Pontifice, Imperatoribus Occidentis Lothario II. Orientis Ioanne Conneno, ibique sepultus iacet in Sacello maximo, è læua parte Altaris, vnà cum filio Sanctio regni successore, qui in eadem capella è regiune patris, ad dextrum latus æquali Mausoleo quiescit. Fuere primi huius Congregationis institutores Dominus Tellus Archidiac. Conim bricensis, Dominus Michaël eiusdẽ Ecclesiæ prior, Dominus Ioãnes Canonicus, & Magister scholæ, Dominus Theotinus Primus Prior dicti Monasterij Sanctæ Crucis, Dominus Odorius Sancti Iacobi presbyter, & eiusdẽ Sanctæ Crucis Prior claustrali, Dominus Petrus Presbyter, & alij quinque, quorum nomina inuenire nõ potui, confirmauit Innocentius II. *anno* 1135. Habeuerunt multa sub se monasteria in Regno Portugaliæ, quod non egrediuntur, quæ temporis vicissitudo ab illa abduxit, & aliis ordinibus, siue mensis Episcopalibus applicauit. Nunc possident vnum de viginti, inter quæ amplissima sunt Sanctus Vicentius Vlyssiponẽsis, Grijo, Refoyos, Portucallense, & Mereira. Induuntur alba tunica, superpelliceo lineo, almutia, siue capuccio, & Pallio nigro; habent Generalem ad triennium, Priores Conuentuum fiunt à Capitulo cuiuscunque Cœnobij confirmante Generali: de his agunt historiographi Lusitani *in chro Alphonsi Enriquez*, Gabr. Pennottus *in historia tripartita lib.* 2. *cap*. 59. Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in sua historia Episcoporum Portugalensium p.* 2. *cap*. 2. Festum Sancti Theotonij primi Prioris, quẽ maximè colunt, celebratur 18. Februarij.

34 Canonici item Regulares Gronendal, id est, vallis viridis, sic dicti ab ipso loco Gronendal in diœcesi Cameracensi iuxta Scaldem fluuium. De his agunt Syluest. Marul. *in Oceano Religionum lib.* 1 *pag*. 38. Posseuin. *in apparatu, verb Ioannes Vsbroch, & Ioannes Schoneuen*. Celebris illius alumni, Gabriel Pennot. *in historia tripartita lib.* 2. *cap*. 66. *num*. 2.

Canonici Regulares VVindesemenses, sic 35 dicta à prædio VVindeschein tertio à Dauentria Germaniæ inferioris lapide, ad Insulam fluuium sita collocato prope Zuuollã Traiectensis, illic erectum visitur Monasterium horum Canonicorum, sub inuocatione Beatæ Mariæ Virginis, à Gerardo magno, & Ioanne Busebroue ædificatum *anno* 1387. Pontifice Vrbano VI. Imperatoribus Occidẽtis VVenceslao, Orientis Andronico III. Addidere se breui tẽporis spatio huic Monasterio Canonicorum huiusmodi capiti in sola Germania inferiori, ac tractu Rhenano centum viginti virorum Monasteria, fœminarum triginta, plura horum numerat Aubert. Miræ. *in orig. canon. Regul cap*. 13. & nonulla narrat Gabr. Pennot *in historia tripart lib.* 2. *cap*. 62 *cum tribus seqq*. Cæterùm scribit Crucem *in Manastico Augustiniano par*. 3. *cap*. 21. se ex auctoritate Sedis Apostolicæ (est Crusenus familiæ Eremiticæ Augustinianæ alumnus, vir muneribus, & litteratura in Ordine satis notus, viuebat *anno* 1622.) interfuisse istorum Capitulo generali Tongris congregato, ac ibi vix numerasse viginti Priores, ex quibus nonnulli solum titulum gerebant, addit tamen hos disciplinæ Regularis valdè esse obseruantes.

Canonici Regulares Frigionariæ, sic dicti 36 à Monasterio Sanctæ Mariæ in Sylua Frigionaria (sunt Frigiones aues quædam in Italia), cui multitudine Frigionum illac se recipientium nomen indidit non longè à Luca instituti à P. Domino Bartholomæo ex nobilissima Columnẽsium familia, & à P. Iacobo de Auogrado Bononiensi Doctore emerito, familiæ Prædicatorum quõdam religioso laico, *anno* 1406. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Collocati sunt ab Eugenio IV. in Ecclesia S. Ioannis Lateranensis in Vrbe, iussique sunt à Frigionaria dici Lateranenses, cùm Lateranensium Canonicorum fuerint reformatores, quod nomen adhuc retinent, vtuntur eodem habitu, quo Canonici Lateranenses, de quibus suprà, sunt Romæ ad Sanctam Mariã de Pace, in regione Pontis. De illis agunt Paul Morig. *in origine Relig. lib*. 1. *cap*. 8. Syluest. Marul. *in Oceano Religionum lib.* 1. *pag*. 4. Fr. Emmanuel *quæst. Regular. tom.* 1. *quæst*. 3. *art*. 1. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *cap*. 22. *quæs*. 3. *vers. anna item*, Gabr. Pennot. *in histor. tripart. lib.* 3. *cap*. 8.

Canonici Regulares S. Saluatoris sic dicti 37 à primo

à primo Monasterio; quod habuerunt sub oraculo Saluatoris in Sylua lacus, non lõge à Senis, instituti à Fratre Stephano Eremita Sancti Augustini, *anno* 1408. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Appellantur nonnũquam Scopetini, à Monasterio, quod initio institutionis habuerunt prope muros Florẽtiæ sub nomine Sancti Donati Episcopi Fessulani. Vtũtur eisdem vestibus, ac Canonici Lateranenses, præterquam quòd patientiam portant, & pallium nigrum deferunt cùm foras procedunt. Possident adXL. Monasteria per Italiam, Generalis trienniũ non excedit. Hunc Ordinem confirmauit, & habitum præscripsit Gregor. XII. *Constit.* 2. incip. *Excitat Nõ. Aprilis* 1407. Sũt verè Canonici Regulares, Calixtus III. *Const.* 2. incip. *Sacra*, 16. *Kalen. Iunij* 1456. Capitulum generale in singulis trienniis, & dietam quolibet anno celebrant, Sixtus V. *Const.* incip. *Ex varietate*, 23. *Augusti* 1589. Fuit per *Sacram Rit. Cong.* concessum sub *die* 26. *Septembris* 1620. vt qui huc usque vsi sunt bireto albo, possint eodem modo in posterum vti nigro. Sunt Romæ ad Sanctum Petrũ ad vincula. De illis agunt Polydor. Virgil. *de inuentor. rerum lib.* 7. *cap.* 3. Gualter. *in tab. chronog. seculo* 15. *anno* 1408. *pag.* 715. Paul. Morig. *in orig. Relig. lib.* 1. *cap.* 40. Siluest. Marul. *in Oceano Relig. lib* 5. *pag.* 322. Fr. Emm. *quæst. Reg. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 2. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *cap.* 22. *q.* 3. *vers. anno Christi*, Cæs. Fraciotti *de Sanctis vrbis Luca in Ecclesia Sancti Mariæ foris porta*, *pag.* 565. *&* 590.

38 Canonici Regulares Sãcti Georgij in Alga, sic dicti ab Alga, siue Alega parua insula distante duobus miliaribus à Venetiis, quia ibi situm est primum eorum Monasterium, sub nomine Sãcti Georgij, instituti à D. Antonio Corario Bononiensi, & Episcopo Ostiensi, *anno* 1408. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidẽtis Roberto, Orientis Andronico III. Dicuntur etiam Canonici Cærulei ab habitu, quem gerunt. Professionem emittunt à Pontificatu Pij V. habent tredecim principalia per Italiam domicilia, aliqua per Siciliam. Sunt Romæ ad Sanctum Saluatorem in Lauro. Hunc Ordinem approbauit, viuendique formam præscripsit Gregorius XII. *Const.* incip. *Illa*, 5. *Kal Iuly* 1406. Priuilegia & gratias cõfirmauit Pius V. *Const.* 127. *incip. Cùm aliàs*, 11. *Kal. Iunij* 1571. Præcedunt dum eius Canonici Regularibus Congregationis Lateranensis, idem Pius V. *constit.* 127. *incip. Cùm aliàs*, 11. *Kalend. Iunij* 1571. De illis agunt Gualt. *in tab. chronog. sæculo* 15. *anno* 140. *pag.* 717. Hieronym Roman. *de Repub. Christiana lib.* 6. *cap.* 30. Paul. Morigia *in origine Religion. lib.* 1. *cap.* 44. Syluest. Marul. *in Oceano Relig. lib.* 5. *pag.* 337. Azor. *instit. moral. par.* 1. *lib.* 12. *cap.* 22. *q.* 3. Sunt & in nostra Lusitania alij Canonici Cærulei (quos vulgus appellat Sãcti Eligij fratres) ibi plura, & amplissima obtinent Monasteria, sed quæ independentia sunt ab Italis; & de istis agũt Fr. Emm. *quæst. Reg. tom.* 1. *q.* 3. *art.* 1. Soar. *de Relig tom.* 4. *tract.* 9. *lib.* 2. *cap.* 5. *n.* 4. Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in historia Episcoporum Portugalensium part.* 2. *cap.* 27.

Et denique Canonici Regulares Sancti Petri de Monte Corbulo, sic dicti à primo eius Monasterio, sub patrocinio, sancti Petri in Monte Corbulo in diœcesi Florentia, duodecimo à Senis lapide ædificato Pontificatu Iulii II intra annum 1503. & 1512. quo ipse durauit, instituti à quodam Petro Regurisi, vel Mediolanẽsi Monacho Carthusiano, ferunt habitum Canonicorũ à principio fuisse cannsini coloris, nimirum tunicam, rochettum, & capucelum, siue almutiam, sed anno 1521. mutatum esse in nigrum. Amant, hi maximè solitudinem, sectantur hospitalitatem, rigidè secum agunt, ac de labore manuum viuunt. De his agunt Trull. *de Canonic. Reg. lib.* 10. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *c.* 22. *quæst.* 2. *vers. est & alia Congregatio*, Gabr. Pennot *in trip. tr. histor. lib.* 2. *cap.* 54. *n.* 5. 39

Canonici Regulares Cathedralium Ecclesiarum, de quibus suprà egimus *à n.* 9. *vsque ad n.* 18. sunt eiusdem Ordinis & conditionis cũ reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum, & aliis, quorum suprà mentionem fecimus *à n.* 19. tum quia eorum Ecclesiam vocat Monasteriũ S. Augustinus in sua regula, tum etiã, quia eundem ferè habitum cum aliis Canonicis Regularibus gestãt; eandémque professionẽ emittunt, quod plura Iuris Canonici loca confirmant, in quibus præfati Canonici Cathedralium vocantur Regulares professi, & monachati, vt constat ex *cap. innotuit*, *& c. cùm VVintonensis*, *de elect.* & aliis, ideóque veniũt appellatione Monachorũ, sicut alij Regulares Canonici, vt per S. Thom. 2. 2 *q.* 189. *art.* 8. *ad* 2. Panor. *in cap. quod Dei timorem, num.* 2. *de statu mon.* August. Ticinen. *in propugn. Canon. Ordin. c.* 5. Fr. Emman. *quæstion. Regul. tom.* 1. *q.* 1. *art.* 3. *& tom.* 3. *quæst.* 49. *art.* 3. Ludouic Miranda *in man. Prælator. tom.* 1. *quæst.* 10. *art.* 6. nouissimè Hieronym. Roderic. *in compendio quæst. Regular. resol.* 21. *num.* 1. *& resol.* 123. *num.* 8. Soar. *tom.* 4. *de Religion. lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 12. sed in pœnalibus, & exorbitantibus Monachorum appellatione nõ comprehendi Canonicos Regulares, tenent Nauar. *commento* 3. *Regul. num.* 40 Isidor Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib.* 1. *par.* 4. *cap.* 1. *de. Regular. pag.* 515. Campan. *in diuersor. Iuris Canon. rub.* 12. *cap.* 1. *num.* 3. quos refero *in tract. de appellatina verborum* 40 41

borum vtriusque iuris signif. appellatione 154. *numero* 5.

41 Hinc colligitur *primò* Canonicos Regulares non posse esse patrinos eleuãdo baptizatum de fonte, sicut nec Monachos, quia id prohibens Monachis, lex, cùm fundetur in

43 Religione, ad † Canonicos etiam Regulares extenditur, ita Nauar. *cons.* 10. *de statu Monach.* F. Emman. *d. tom.* 1. *q.* 31. *art.* 2. Hieron. Roder. eius nepos *d. resol.* 21. *num.* 2. *Secundò* colligitur eadem ratione nõ licere dictis Canicis Regularibus admittere intra clausuram Monasteriorum mulieres etiam omni suspicione maiores, obsequiorum honestorum præstandorum causa, & eas temere admittentes incidunt in pœnas cõstitutionis Pij V. ita Fr. Emman. *d. tom.* 1. *q.* 48. *art.* 4. *& tom.* 3. *quæst.* 68. *art.* 3. *ad fin.* Nauar. *commento* 4. *de Regul. n.* 65. Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 6. *c.* 17. *num.* 31. refert, & sequitur Hieron.

44 Roderic. *d. resol.* 21. *num.* 3. † *Tertiò* colligitur ex eadem quoque ratione ipsis nõ licere interesse agitationi taurorum ex Bulla Clemẽtis VIII. cuius verba apertè iudicant, *exceptis Monachis, cæterisque cuiuscunque Ordinis, & instituti Regularibus.* Ita Nauar. *in cap. non dicatis* 12. *q.* 1. *num.* 12. Fr. Emman. *d. q.* 31. *art.* 3. Hieron. Roderic. *d. resol.* 21. *n.* 4. *& resol.* 134. *num.* 4.

45 Hæc de Canonicis Regularibus dicta sufficiant; veniamus igitur ad seculares, de quibus tantùm deinceps à nobis erit agendum; dicuntur autem qui ius habent Canoniæ, & Præbendæ in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, *cap. dilectus filius, de præbend.* quorum

46 † origo descendit à Clericis illis in minoribus Ordinibus cõstitutis sacerdotalibus subditis, qui sub eisdem certa quædam in Templo ministeria explebant, ibique ab eis stipendia ex re ecclesiastica accipiebant, qui & psallendi officio fungebantur, in claustris habitabant, simul omnes in vno dormitorio dormiebant, & in vno refectorio reficiebantur, quò faciliùs possẽt ad horas Canonicas celebrandas occurrere, ac de vita, & conuersatione moneri, & doceri; vnde nec eò mulieri intrare permittebatur, victum ad mensuram, & vestitutum iuxta facultatem Episcopi accipiebant, vt habetur in Conc. Turon. sub. Carolo Magno *cap.* 23. nec plures quàm ferrent Ecclesiæ facultates accipi ab Episcopo poterant, vt in Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio Imper. *cap.* 117. Conc. Agathen. III. *cap.* 18. & Laodicen. *cap.* 15. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *q.* 12. Vnde Canonici à canone, id est, regula vocabantur, quia canonicè, & sub regula viuere tenebantur cum suo Episcopo, communi mensa, & dormitorio vtentes, vt *suprà* diximus. Et sic Episcopi perfectioni suo statui valdè congruæ ritè vacantes religiosam vitam cum suis Canonicis ducebant, arctissimóque voto adstricti loco Cathedrali Ecclesiæ proximo in vnum habitabant, prout ad hæc vsque tempora aliquibus in locis Canonica, hoc est, Canonicorum habitatio Cathedralibus Ecclesiis coniuncta conspicitur.

Postea verò huiusmodi Ordinis Clericorum honoris titulus, & Ordo sacer adiunctus, & certæ Præbẽdæ ex Ecclesiæ fructibus assignatæ fuerunt, vt Episcopi Fratres essent consiliarij, *cap. nonit, de his, quæ fiunt à Pral.* vbi Abb. Rot. *in Cæsaraugustana Synodi* 13. *Februarij* 1626. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, vers. & hac sententia*, & cum eo vnum quodammodo corpus efficerent, & eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiæ pertractandis præstarent, vt infrà demõstrabimus, quamuis antea quoque consilium, & consensum Clericorum in nonnullis Ecclesiæ negotiis requirere tenerentur Episcopi, vt *in cap.* 1. *& in cap. tua nuper, eod. tit. & in cap. Episcopus nullius* 15. *q.* 7. *& in cap. fin. cum gl.* 1. *q.* 5. *& in cap. si quis vult.* 16. *q.* 7. *& in cap. fine exceptione* 12. *q.* 2. Hoc autem † Canonicorum Collegium, siue corpus cum ipso Episcopo, olim dicebatur consilium Episcopi, vt *in cap. antepen.* 12. *q.* 2. iuncta *gl. §.* 1. hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi, vel congregari debet ad præbenda consilia, huius verò caput est ipse Episcopus, *d. cap. nonit, cap. cùm clerici, de verbor. signif.* Rot. *in d. Cæsaraugustana Synodi* coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*, & de eo infrà *cap.* 42. 47 48

Illud demum adnotare oportet, quòd licet antiquis temporibus plures Cathedrales, & Collegiatæ extiterint Regulares, tamẽ hodie maior earũ pars abrogata regularitate in statum transiit secularem, & inter omnes notissima est Metropolitana ciuitatis Cæsaraugustæ, vt videlicet *in Bulla reductionis eiusdem in secularem fel. recond. Clementem VIII. sub dat. Romæ apud Sanctum Marcum. Anno Incarnationis Dominicæ* 1604. *Idib. Iulij*, quàm ad me transmisit D. Ioannes Fuertes, illius Ecclesiæ Canonicus, vir quidem omnigena virtute prædictus Romæ degens pro causis præeminentiarum inter suam Ecclesiam ex vna, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Pilari ex altera in Rota à pluribus annis vertentibus, † in quibus Ecclesiis sæcularizatio præter qualitatem regularitatis, nihil alind immutatit, Abb. *in cap.* 1. *num.* 9. Innocent. *num.* 4. *in verb. monialium, de capell. monach.* Rip. *resp.* 31. *alias* 3. *de electio.* Rot. *decis.* 174. *numero* 7. *parte* 1. *recent. & decis.* 452. *numero.* 4. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & in Gerunden. administrationis* 6. *Februarij* 1629. coram *R. P. D. Verospio*, in princ. quæ reperitur 49 50

reperitur impressa *part.5.recent.decis.* 252. Iura enim, exemptiones, & priuilegia Ecclesiæ competentia, illæsa, & immutata remãserũt, cùm in hac parte specialis prouisio non reperiatur, tex. *in cap. dilectis, de capell. Monach.* vbi Abb. *num.* 9. post Innoc. docet quòd licèt Monasterium mutet statũ de Regularibus ad seculares, non per hoc mutat subiectionem, & quòd remanet exẽptum sicut priùs, Rot. *decis.* 174. *n.* 7. *p.* 1. *recentior & decis.* 358. *à num.* 1. *p.* 5. *recent.* & coram Rmo Coccino, *decis.* 452. *num.* 4.

51 Sunt & mulieres etiã, quæ vulgò dicuntur Canonissæ, secularium Canonicorum exemplo viuentes, quæ non renuntiãt propriis, nec professionem vllam emittunt, nec seruant clausuram, sed possunt ad libitum contrahere matrimonium, & de illis Canonicis secularibus loquitur Honorius III. *in c. cùm dilecta, de maior. & obed.* vbi glos. *verb. Canonissas, & verb. Prouinciarum, in cap. indemnitatibus, §. supra dicta, de elect. in 6.* quarum institutum Concilium Viennense non probat, nominatque eas Beguinas in *Clem. 2. de statu Monach.* atque illis iubet aliquam viuẽdi normam, & regulam Monachalem deligere, *cap. 1. de relig. domib.* latè de illis Anton. August. *in epit. iuris veteris Pontif. tom. 1. lib. 9. tit. 59. de Canonicis feminis.* Anton. Seppius *in Chronico generali Ordinis S. Benedicti, tom. 2. anno Domini* 994. *cap.* 2 Petr. Grẽgor. *Syntagm. iuris lib.* 15. *cap.* 17. *num.* 9. vbi meminit de Monasteriis Lotharingiæ, *& cap.* 13. *num.* 20. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 13. *cap.* 9. *q.* 5. *vers. secundum,* vbi ait in Germania, & Flãdria esse mulieres simul cõgregatas, ad instar Canonicorum viuẽtes, Canonicas Regulares dictas, sed nullo ex tribus votis, aut clausura aliqua obstrictas, quarũ viuendi normam & institutum non improbari *in d. Clem.* 2. assèrit nouissimè Steph. VVeyms *in constit.* 24. *ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trident. innouatas constit.* 15. *num.* 5 *pag.* 145. vbi ait in Belgio has Canonissas esse nullo religionis voto adstrictas, sed liberã semper de rebus suis disponendi libertatem retinẽtes, Rota *in nullius, siue Tullen. iurisdictionis* 29. *Iulij* 1624. *&* 27. *Nouembris eiusdem anni, &* 25. *Februarij* 1625. coram *bonæ memoriæ Buratto,* inter eius impressas per Ferẽtil. *decis.* 821. 827. *&* 840. *& in eadem* 15. *Ianuarij* 1629. *coram Card. Virili,* in quibus decisionibus etiam habetur Abbatissæ obedientiã & reuerentiam deberi à Canonissis secularibus, quibus præest, & idem Ferentil. *in annot. ad decis.* 840. *num.* 6. aduertit quòd licèt non teneãtur toto tempore vitæ suæ simul congregatæ permanere, attamen pro tempore quo permanent, videntur quodammodo oblatæ. Quæ quidẽ Canonissæ habent prębendas ita merè tẽporalęs, vt sint expertæ cuiusuis spiritualitatis, & per consequens simoniæ. Caputaq. *decis.* 356. *num.* 6. *p.* 2. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 19. *num.* 15. de his latè nouissimè Tamburin. *de iure Abbatissar. disp.* 7. *q.* 4. *per tot.*

CAPVT II.

Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias erigere, & in eis Canonicatus instituere quis valeat?

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus eriguntur, & Canonici creantur, vel in ipsa erectione Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, vel post eam erectam.*

2 *Papa solus ad augendum cultum diuinum erigere, & constituere potest Ecclesiam in Cathedralem, & ipsam in Metropolitanam.*

Per erectionem Ecclesiæ Collegiatæ in Cathedralem non censetur vnquam derogatum iuris alterius. ibid.

3 *Cathedralis in erectione, quæ sint consideranda? ostenditur.*

4 *Cathedralis ita dicitur, quia penes ipsam est Cathedra in qua magistrorum magna dignitas designatur.*

5 *Cathedra propriè accipitur pro sede Doctoris, ac Prælati.*

6 *Ecclesia sub verbo absque vlteriori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particulæ Cathedralis, tanquam antonomasticè sumpta intelligitur Ecclesia Cathedralis.*

7 *Cathedralitas ex quibus probetur? ostenditur.*

8 *Collegiatam eligere nullus inferior à Papa potest.*

9 *Collegialitas vbi non constat de fundationis initio ex coniecturis, & indiciis probatur.*

10 *Collegialitatis coniectura, & indicia quæ sint, ostenditur.*

11 *Collegialitatis qualitas probata est sufficienter etiam ex collationibus Canonicatuum, & assignatione stalli in Choro, & loci in capitulo.*

12 *Canonicorum trium numerus congruus est ad Collegiatam constituendam.*

13 *Collegiata censetur illa, quæ habitu existit.*

14 *Collegialitatis potissima coniectura est, si in Ecclesia adsit aliquis vti caput, &*

Clerici

Clerici, vel Canonici vti membra.

15 *Collegiata signum manifestum est, quando Canonici, seu Clerici in Ecclesia faciunt propria statuta.*

16 *Collegiata ex signis, & aliis sufficientibus existimatur, licèt de fundatione & priuilegio non constet.*

17 *Collegialitatis indicium sufficiens non erit actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia signa concurrant ad faciendum collegium necessaria.*

18 *Collegiata insignis ex quibus probetur ostenditur.*

19 *Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis, quamuis antiquioribus.*

20 *Collegiata simplex præcedit omnibus Ecclesiis simplicibus, & quæ tantùm Parochiales sunt, etiamsi antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet.*

Libris Ecclesiæ Cathedralis quando fides adhibeatur? ibid.

21 *Canonicatus in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiais instituere quis valeat, ostenditur.*

22 *Canonicatus beneficiorum appellatione venit in materia non odiosa.*

23 *Beneficia quauis auctoritate Episcopali creari possunt.*

24 *Canonicatum supernumerarium ad futuram præbendam creare non potest Episcopus, nec alius inferiorà Papa.*

25 *Canonicus creatus à Papa cæteris paribus præferendus est facto ab inferiore.*

26 *Canonici propter dignitatem quam habent, & præeminentiam supra alios Clericos, signum aliquod habere debent, vt dignoscantur à cæteris.*

27 *Signum aliquod concedere Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vel concessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus.*

28 *Concil. Trid. requirit vt in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus omnes habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdiaconatus.*

29 *Episcopus in Ordinum distributione pro Canonicatibus debet requirere consilium Capituli, sed non tenetur illud sequi.*

30 *Concil. Trid. hortatur, non autem præcipit, vt Episcopi curent, quòd Dignitates omnes, & dimidia saltem pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Sacra Theologia, aut iure Canon.*

31 *Fructuum Præbendarum tertia pars inter distributiones assignari debet, vbi talis portio non fuerit deputata.*

CVM Canonicatus erigantur, & 1
Canonici creentur, & instituantur, vel in ipsa erectione Ecclesię Cathedralis, aut Collegiatæ, vel post eã erectã, vt meliùs propositę quæstioni satisfaciamus, primum à nobis erit explicãdũ, qui possint Ecclesiam Cathedralẽ, seu Collegiatam constituere? & ex quibus probetur Cathedralitas, & Collegialitas, & deinde patebit resolutio quæstionis.

In primis quædã sunt Ecclesiæ Cathedra- 2
les, quædam Ecclesiæ Collegiales. Est autẽ Ecclesia Collegialis, seu Collegiata (vt à leuioribus incipiamus) in quà ex Clericorum coadunatione, & cõgregatione corpus cõficitur, quod Collegium (à collegendo, siue etiam coeligendo, iuxta notata *in l. collegarum, ff. de verb. signif.*) appellatur. Cathedralis verò dicitur, in qua præter Collegiũ, Cathedra Superioris, siue Prælati sedes existit, *cap. statutum, de rescript. in 6. cap. ne pro defectu, de elect.* Omnis enim Cathedralis Ecclesia, Collegiata quoque est, cùm Prælatus, Canonici Collegium, & Capitulum facere censeantur, *cap. nouit, cap. quanto, de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* sed non è conuerso omnis Collegiata est Cathedralis, Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benefic. Cathedral. Collegiat. &c. num. 3. & 4.* Indubitati iuris existit solum Papam ad augendũ cultum diuinũ erigere, & constituere posse Ecclesiam in Cathedralem, *cap. præcipimus, 16. quæst. 1.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de erect. in Eccles. Cathedr. num. 1. & 5.* Azor. *instit. moral. parte 2. lib. 5. cap. 29. quæs. 25. in princ. & lib. 6. cap. 30. quæs. 2. & 4.* Gambar. *de officio Legati à Latere, tit. de variis Ordinar. nominibus num.* 160. Nicol. Garc. *de benefic. parte 12. cap. 5. num. 1.* Monet. *de commutat. vltim. volunt. cap. 11. num.* 251. vbi *n.* 252. idem dicit de erectione Ecclesiæ Cathedralis in Metropolitanã, latè Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæst. 11. à princ.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. parte 3. alleg. 68. num. 8. & de iure Ecclesiast. vniuerso lib. 1. cap. 2. num.* 139. at per erectionem Ecclesiæ Collegiatæ in Cathedralẽ non censetur vnquam derogatum iuri alterius, nisi in quãtũ Summus Pont. exprimit, *Extrau. vlt. de concess. præb. Ioan. XXII.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de erect. in Colleg. post med.* Steph. Gratian. *discept. forens. tom. 5. c. 867. num. 18.* vbi id tantò magis procedere, ait, quando erectio esset facta sine alterius præiudicio.

In erigẽda Cathedrali considerãda sunt 3
ista, videlicet *Primò*, quòd locus vbi erigenda erit, habeat populum nobilẽ, & numerosũ, itaut absque huiusmodi erectione populus pateretur in Diuinis, sic vt ad maiorẽ commoditatem administrandi Diuina fiat.

Secundò,

Secundò, quòd populus habeat nobilitatē in moribus, & honestate. *Tertiò*, vt ibi sit copia Sacerdotum, ne Sedes Episcopalis vilescat, Ita Isidor. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1.c.15 .in princ. litt. B. Quartò*, ne remaneat sine diœcesi, Lotter. *de re benef. lib. 1.q. 11. à num.22.* vbi Summus Pont. Ecclesiā in Cathedralem erexerit, eique pro dote nonnulla beneficia purè & gratiosè vnierit, non eget hæc erectio iustificatione, Mandos. *ad reg.22. de vnion. q. 3. numero 3.cum seqq.* Rebuff. *in reg.de vnion.glos. 10.in fine*, Rota *decis. 612. numero 1.p.2.recentior.* vbi *num.2.* id tantò magis procedere ait cùm Sanctissimus asseruerit narratiuam in Congregatione Cardinaliū super rebus Cōsistorialibus fuisse maturè discussam, quo casu gratia facta dicitur ex certa scientia, & *num.6.* ait non obstare litteris erectionis duo cōtineri, ipsam videlicet erectionem in Cathedralem, & beneficiorū vnionem pro illius dote, & sic dicta de non iustificatione intelligēda solùm esse de erectione, quæ tantùm fuit Cardinalibus cōmissa, nam responsum fuit vnionē esse ad erectionem accessoriam, & vti partē illius integralē, cùm sine dote Cathedralis esse nequeat, Sarnen. *in reg.de annali q.47.col.2. & 3.* Vnde patet vnionis cognitionem tanquā quid indiuiduum ab erectione seperari nō potuisse; & consequenter illam pariter fuisse Cardinalibus commissam.

4 Dicitur autem Cathedralis ob honorem Cathedrę Episcopalis, quia ibi Cathedra Episcopalis & sedes sita est, Rebuff. *in concord. tit.de collat. §. 1. verb. Cathedralis, pag. mihi 542.* & quia penes ipsā est Cathedra, in qua magistrorum magna dignitas designatur, vt ex Hierō. notat Tostat *super Matth.c.1 q.70.* asserēs † Cathedrā propriè accipi pro Sede
5 Doctoris, ac Pręlati, prout etiā in Cathedra Petri Ecclesia Romana denotatur, ex traditis per Ioan. Scotanum *contra hareticos, interrog. 4. de primatu Petri, & Ecclesiæ Romana fol. mihi 87.vers.subiiciam*, Isidor. *d.c.15. in princ.* Ioan. à Cochier *in schol.ad preces primar. lit. E. verb. in singulis Cathedralibus*.

6 Sub particula tamen, *Ecclesiæ*, absque vlteriori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particulæ *Cathedralis*, apud Iuris interpretes tanquam antonomasticè sumpta, intelligitur Ecclesia Cathedralis, iuxta antiquum stilum Curiæ Romanæ, Monach. *in cap. quāuis, n.5. post gloss. ibidem in verb. non extendit, de prabend. in 6.* vbi Gemin. *§. final. num. 10. post med.* Abb. *in cap. cùm super, num. 6. de sepult.* Mandos. *super regul.26. Cancel. quæst. 3. num.5. & 6. in fine, vers. Romæ autem*, Franc. Marc. *Delphin. decis. 1123. num.5. vol.1.* vbi quòd Ecclesia Cathedralis intitulanda sub nomine Diœcesis, non autem Sancti, refert mill. Borrel. *in sum. decis. tom. 1. tit.2. num.44.* & Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.6. collect. 2350. vers. Ecclesia Cathedral. & collect. 2438. versic. item appellatione Ecclesiæ*, Gambar. *de officio Legati à Later. lib. 10.n.270* Sthephā. Gratian. *disceptat. forens. cap. 893. num.32.* Rot. *decis.233.num.4. & 13. parte 1. diuersor. & in Cæsaraugust. Cathedralitatis 1. Martij 1630.* coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, quæ reperitur impressa nouissimè *p. 5. recent. decis. 353.* in qua plura adducuntur
adminicula ad probandam † Cathedralita- 7
tem, videlicet antiquissimus ritus celebrandi festum dedicationis, qui sanè ritus nec tolerari, nec seruari poterat, nisi admissa Ecclesię Cathedralitate, Greg. XV. *decis.493. num. 2.* Rot. *decis.616. num.4. & 5. part. 1. recentior.* Item facultas exigendi decimas in territorio ciuitatis soli Cathedrali competentes, iuxta terminos *cap. quoniam, & cap. cùm contingat*, vbi gloss. & Doctores, *de decim.* & tradita per Rebuff. *in tract. illius tit. quæst. 6. num. 12.* Rot. *in Pampilonen. congrua 7. Aprilis 1595.* corā *bonæ mem. Card. Millino*, quæ loquitur in Ecclesiis Hispaniarum, eam sequitur etiā *in decis.429.num.6.* coram *Gregorio XV. ius* extrahendi defunctorum cadauera ex alienis Parochiis, illaque sepeliendi, quod Ecclesiis omnibus de iure prohibitū, solis Cathedralibus indulgetur, *cap. ex parte, il 1. cap. cùm liberum, cap. cùm super, cap. in nostra*, vbi Doctores, *de sepultur.* indistincta saltem de consuetudine (quicquid sit quoad moderationē per concordias, & sententias) Sacramentorum omnium administratio, iuxta terminos *cap.3. & vlt.* vbi scribentes, *de Paroch. & cap. Presbyteri, de consecrat. dist.4.* nec non prærogatiuæ præeminentiarum, atque alia huiusmodi, de quibus in simili Putc. *decis.343. lib. 2. in correctis.* Item Cathedralitatem ostendit delatio Sanctissimi Sacramēti in die eius festo, cùm processio in die Corporis Christi à Cathedrali debeat inchoari, & ibidē finire, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in vna Tirasonen. sub die 16. Augusti 1619.* Ad effectum enim vt dignoscatur quæ sit Ecclesia Cathedralis, inspicitur tempus præsens, *c. cùm inferior*, vbi Host. *n.13. de maior. & obed.* Seraph. *decis.1445. in fin.* Rot. *p. 5. recent. decis. 111. n.21.* Reges, & Principes sunt Patroni Ecclesiarū Cathedralium quantum ad protectionem, non quantum ad electionem, vel præsentationem; ita Præpos. *in cap. lectis 61. dist.* Anton. Corset. *in tract. de potest. Regia q. 34. vol. 12. tractat. Doctor.* Roch. de Curte *de iurepatron. verb. in Ecclesia num. 2.* Lambertin. *eod. tract. 11. q. princ. art.2. p. 1. lib. 1. num.3. & 4.* Martin. Laudens. *in tract. de Princip. notab. 74.* Arnulph. Rusæ. *in tract. de iuribus Regalib. priuil.11.num. 6.* Oliban. *de*

iure fisci c. 18. 19. *&* 33. Azened. *in l.* 1. *tit.* 6. *lib.* 1. *nouæ Recop.* Cou. *in reg. possessor. p.* 2. §. 10. *num.* 5.

Nam vt Regibus competat ius præsentãdi Episcopos, necessarium est priuilegium Apostolicum; vt pro Regnis Castellæ & Legionis ac aliis adest priuilegium Adriani VI. de quo Mariana *de rebus Hispaniæ lib.* 25. *cap.* 5. Gil. Gonzales Dauila *in sua historia de Salamanca lib.* 3. *cap.* 18. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 5. *cap.* 1. *num.* 218. D. Roder. à Cunha *in cap. cùm longè num.* 1. 63. *dist.* Ego ipse *de iure eccles. lib.* 1. *cap.* 8. *à num.* 74. *&* præcipuè *num.* 81 Et de Regno Portugaliæ attestantur Nau. *in cap. nouit, notab.* 2. *num.* 165. *de iudic.* Cabed. *de patron. Regiæ Coronæ cap.* 37. *num.* 1. Gabr. Pereira *de manu Regia tom.* 1. *pag.* 234. *num.* 76. *ad fin.* D. Roder. à Cunha *in d. cap. cùm longè, numero* 1. *& in cap.* 2. *num.* 8. *dist.* 23. Et de Regno Franciæ Palat. *in introduct. rub. de donat. inter virum & vxor. num.* 28. Rebuff. *in concord. tit. de nomin. Regis ad Prælat. glos. vacantibus pag.* 84. Carol de Grassal. *lib.* 2. *Regal. Franciæ iure* 3. Guilielm. Bened. *in c. Raynutius, de testam. verb. & vxorem nomine Adelasiam, decis.* 2. *ex num.* 78. Petr. Greg. *in tit. de elect. cap.* 5. *num.* 23. Boët. Epo *heroicar. quæst. de iure sacro lib.* 1. *sub tit. de Regalibus & vniuerso iure Principum in beneficiis ecclesiasticis, ex num.* 26. *& num.* 262. Rhenat. Choppin. *de domanio Franciæ lib.* 2. *tit.* 10. *& de sacra politia lib.* 1. *tit.* 7. *ex num.* 22. Idem de Regibus Poloniæ Azori. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 14. *q.* 3. *in fine.* Et de Regibus Angliæ, Palat. *d. loco n.* 29. *ante med.* Anast. Germoni. *de sacrorum immun. lib.* 3. *cap.* 12. *n.* 31. vbi *num.* 30. *&* 32. Idem de Regibus Neapolis, & Hungariæ. Et de Regibus Siciliæ Dom. Marius Cutell. *in codice legum Siculorum. cap.* 82. *nota* 87. *à num.* 1 *pag.* 229. vbi *n.* 3. ait coadiutorem Episcopo in Sicilia nunquam datum.

8 Nullum etiam inferiorẽ à Papa posse erigere Ecclesiam, etiam Parochialem in Collegiatam, meritò concludunt Rebuff. *in praxi benef. tit. de erectione in Collegiatam.* Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 6. Azor. *instit. moral. par.* 2. *lib.* 5. *cap.* 29. *q.* 25. *& cap.* 30. *q.* 8. Filiuc. *tract.* 41. *de benefic. cap.* 3. *num.* 112. Massobr. *in sua praxi habendi concursum præl.* 2. *dub.* 1. & censuit *Sacra Congregatio Concilij in vna Conuersana* 27. *Iunij*, 1626. prout refert Lotter. *dicta quæst.* 14. *num.* 49. & seruat stilus Romanæ Curiæ, Ferentil. *in annot. ad decis. Buratti* 112. *num.* 14. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 4. *numero* 38. *cum seqq.* vbi *num.* 53. subdit debere patronum assentire si Ecclesia, quæ desideratur in Collegiatam erigi, patronata sit. Quamuis nonnulli non contemnendæ auctoritatis viri existimauerint Episcopum posse erigere Parochialem Ecclesiam in Collegiatam, vt per text. *in cap quantam, de vita, & honest. cleric.* tenent *ibidem* Abb. *antiq n.* 1. Ioann. Andr. *num.* 3. Butr. *num.* 2. *ad fin.* Panor. *num.* 2. *&* 6. Imol. qui attestatur de communi *num.* 1. quos retulit, & sequi visa est Rota *in Regien. vnionis* 12. *Maij* 1625. coram *Reuerendissima D. meo Coccina*; & licèt Nicol. Garc. *de benefic. part.* 12. *cap.* 5. *num* 4. asserat aliquando Ecclesiam erigi in Collegiatam per Episcopum, sed solere fieri auctoritate Apostolica.

Collegialitas, vbi non constat de fundationis initio, ex cõiecturis, & iudiciis probatur; Innoc. *in cap. postulasti, de iurepatron.* Ioan. Andr. & alij *in cap. nobis, eodem tit.* Alex. *cons.* 75. *num.* 2. *lib.* 4. Roman. *cons.* 536. *num* 6. Decian. *cons.* 6 *num.* 1. *&* 2. *lib.* 2. Rot. *decis.* 584. *num.* 2. *& decis.* 585. *num.* 2. *par.* 4. *diuersor.* & apud Mantic. *decis.* 215. *num.* 1. & inter recent. *decis.* 637. *sub num.* 2. *part.* 1. *& in Asculana Parochialis S. Laurentij*, 20. *Maij*, 1585. coram *Orano, & in Cremonen. Præpositura* 24. *Maij* 1621. coram *bonæ mem. Rembolda, & in Placentina Archipresbyteratus* 17. *Maij* 1623. coram *R. P. D. meo Pirouano, & in Ascula. Plebania* 13. *Ianuarij* 1624. coram *R. P. D. Merlino.* 9

Coniectura autẽ, & inducia collegialitatis potissima sunt quòd Canonici cõsueuerunt congregari ad libitum principalis Dignitatis illorum capitis, seu illius ad quemde iure, vel consuetudine spectat congregare Capitulum, ad sonũ campanæ, & quòd haberent sigillum commune, ac esset quoque communis arca, itaut fructus communiter diuiderentur, vt colligitur text. *in cap. tertio loco, de probat. & in cap. cum Ecclesia Sutrina, de causa possess. & propr.* & de communi sigillo *in cap. significauit, de appellat. & in cap. dilecta, de excess. Prælat.* de arca, & massa communi *in l.* 1. §. *quibus autem ff. quod cuiusque vniuers. nom.* † Et demum quòd ex huiusmo. di indiciis, vniuersali scilicet congregatione, seu tractatu in forma Capituli, ac sigillo, & arca communi plenè, & cõcludenter desumatur probatio collegialitatis ecclesiasticæ, tradunt Doctores *in cap. nobis, de iurepatron.* vbi Abb. *num.* 28. Felin. *in cap. accedentes num.* 2. *de præscript.* Roman. *cons.* 436. *num.* 7. Decian. *cons.* 6. *num.* 1. *&* 2. *lib.* 2. Aym. *cons.* 134. *num.* 5. Barbat. *cons.* 17. *num.* 3. *&* 4. *lib.* 1. Cardin. *in Clemen. statutum quæst.* 4. *de elect. & in Clemen.* 2. *num.* 10. *de ætate, & qual.* Alex. *cons.* 75. *num.* 2. *lib.* 4. Mascard. *de probat. concl.* 584. *num.* 3. Rebuff. *in concord. tit. de collat. in* §. *volumus vers. collegialitatis*, Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benefic. in Cathedr. & Coll. n.* 3. latè Lotter 10 11

de

de re benefic. 1.q.14.n.71.*cum seqq.* & passim sequitur Rot.*decis.* 584. n.2.& *decis.* 585.n.2. p.4.*diuers.* Achil. *decis.* 10.n.2.& 3.*de prabend.* Mantic.*decis.* 175.n.2.& *decis.* 215 n.1.Greg. XV *decis.* 482 n.4.& fuit resolutum *in Placentina Præpositura* 36. *Aprilis* 1627.*impressa p.5. recent decis.* 56.& 4. *Decemb.* 1628. coram R.P. D.*meo Pirouano*, & *in dictis Asculana Parochialis, & Cremonen. Præpositura*, & *in dicta Placentina Archipresbyteratus*, in qua fuit dictum qualitatem Collegialitatis probatam esse sufficiēter, etiam, ex collationibus Canonicatuum, & assignatione stalli in choro, & loci in Capitulo factis per Canonicos Capitulariter congregatos prouisos de Canonicatibus, quippe quæ fieri nō possunt absque Collegiali nomine.

12 Numerus autem trium Canonicorum cōgruus est ad Collegiatam constituendā, Innoc.*in cap. postulasti n.1.in princ de iure patron.* Felin *in c.accedentibus,n.1.vers.& nota,de præscrip.* Roman.*d.cons.* 436.n.6. Lambert.*de iurepatron.par.1.lib.2.q.5.in princ.n* 3. Caualer. *decis.* 649.n.6.Reuerend-mus D.Coccin.*decis.* 296.nū.4.Rot *in d. Asculana Plebania* corā R.

13 *D.Merlino*† Qui si recesserint, vel saltem de præsenti non existat Collegiata, adhuc tamē sufficit illam habitu esse ad hoc vt cēseri debeat Collegiata. Felin.*in d.c.accedentes,num.2. vers.possint etiam,* Innoc.*in c.postulasti n.3.de iurepatr.* Archid.*in c. licèt canon sub n.2.de elect. lib.* 6 Mascard. *de probat. concl.* 584 n. 5. cum aliis quos refert, & sequitur Rot. *in Cremon. Præpos.* 25.*Febr.* 1622.corā *bonæ mem. Remboldo.*

Item potissima Colligialitatis coniectura

14 est si in Ecclesia adsit aliquis vti caput, & Clerici, vel Canonici vtī membra, Alex.*cons.* 74. *num.*4.*lib.*4.Mantic. *decis.* 215.*sub num.*1.*vers. vnde*, Rot.*in d. Cremonen Præpositura* 24.*Maij.* 1621. coram *bonæ mem. Remboldo*, & *in d. Asculana Plebania* coram R. P. D.*Merlino.* Manifestum quoque est†signum Collegiatę,

15 quando Canonici, seu Clerici in Ecclesia faciunt propria statuta, Mantic. *decis.* 175. *sub num.*1.*vers. item quia habent*, & *d. decis.* 215.*sub. num. etiam* 1.

16 Ex istis signis, aliis sufficientibus Colligiatā esse existimandam, licèt de fundatione, & priuilegio non constet, censuit Sacra *Rituum Congreg.in vna Caputaquen.* 16. *Ianuarij* 1620. Sed non est necessarium, vt omnes hæ coniecturæ, seu signorum omniū cōcursus simul cōcurrant, sed sufficit aliquas adesse, ex quibus id argui possit.& verosimile creditur, vt per Rot *decis.* 584.*num.*2.p.4. *diuers.* Mantic. *d. decis.* 215. *sub num* 5. *vers. nec etiam,* nouissimè ead.Rota p.5.*recent. decis.* 56.*num.* 6. & tangit Lotter. *d.q.*14. *num.*79.*cum seqq.* aduertens ex multis fieri posse vt sigillum deficiat, vel non sit in vsu, vel etiam quòd collegium non habeat Prælatum, cum ad eius essentiam id minimè necessarium sit.

17 Non erit tamen sufficiens Collegialitatis indicium actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia signa concurrant ad faciendum collegiū necessaria, Caputaq.*decis.* 295. *num* 2 Gonzal.*ad Reg.*8. *Cancel.glos.*19. *num.* 14. & 15. Beltram. *in annot. ad Gregor. XV.decis.*482.*lit.C.*

18 Quæ autem dicatur Collegiata insignis, non est in Iure determinatū Doctores enim diuersimodè loquuntur: nam Card. Mantic. *decis.*175.*num.*2.ad ostendendum quòd Collegiata, de qua in ea decisione agebatur, non esset insignis, asserit hoc probari ex numero Canonicorum exiguo, modicis redditibus, & qualitate seruitij, & depositionibus testium, traditque hoc esse arbitrarium, citans Doctores *in cap. statutum, de rescript. lib.*6.& Alberic.*de diction. verb. insignis,* quibus addo Lap. Specul. & Tiraq. ac alios apud Menoch. *de arbitr.casu* 158.*num.*4. In diiudicatione huiusmodi insignitates fieri potest consideratio ex qualitate loci, prout decisum fuit *à Sacra Rituum Congregatione* in vna Collegiatæ Ecclesiæ S.Pauli ciuitatis nouæ Firmanæ diœcesis ad instantiam D. Ludouici Censoflore ni mei studiosissimi, qui obtinuit prædictā Collegiatam dici insignem, eo quòd oppidum, in quo sita est, insigne reddat numerus quatuor mille habitatorū, hoc est, focularia 820.quatuor Regularium, & vnum Sanctimonialium Monasterium, ibi existentia, copia peritorum & nobilium, refert Ioan. Anton. Massobr *in tract. de Synodo Episcopi c.* 4. *dub.* 14.*n.*9. & *seq.* & Ego ipse *in collect.ad cap.vlt.num.* 3. *de verb. signif.* & ex Caotuccio tenet Aloys. Ricc.*in collect. decis. p.* 6. *collectan.* 2350. *vers. insignis,* insignem dici Ecclesiam quòd in loco nobili, insigni, & præcipuo, & quòd sic ex communi hominum opinione habeatur, latè Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 15. *à princ.* & præcipuè *à n.*6.vbi ex Rota *decis.* 29. *ex num.* 5. *p.* 2. *diuers.* ait iudicium tunc pronuntiare super hac qualitate posse, si circunstantiæ tēdūt ad multiplicem Ecclesiæ decorem, putà, quia sit matrix, nobilis ex celebritate situs, antiqua, si supra alios præcedentiam obtineat, si insignē structuram habeat, si refertasit magno numero ministrorum deseruientium.

Et†Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis, quāuis antiquioribus, vt censuit *Sacra Rituum Congregatio in vna Firmana* 24.*Martij*, 1622.sicut † & Collegiata simplex præcedit ōnibus Ecclesiis simplicibus, & quæ tātùm Parochiales sunt, ex eadem *S. Congregatione in vna Nolana* 10.*Iulij* 1602. & *in Senogallien.*23.*Martij* 1619. etiamsi antequam erigeretur in Collegiatam, illis cederet, vt *in Terracin. Sonnissa*, 25.*Februarij*, 1606. 19 20

Quis autem dicatur locus insignis,tradit Nauar.*conf.* 1. *alias* 3. *de verbor. signif.* Et plura de insigni nostra,& Regia Collegiata S.Mariæ de Oliueira oppidi Vimaranensis Bracharen. diœcesis dixi *de officio, & potest. Episcopi p.*3. *alleg* 60.*num.*7.

Libris Ecclesiæ Cathedralis erectæ plenissimã regulariter fidem ad hiberi solere testatur post Bursat. *cons.*23.*num.*27.*vol.*1.Ioseph. Ludou. *commun. concl.* 29.*pag.* 74 *col.* t .*vers. amplia* 36.& post Paridem de Puteo sequitur Camill.Borrel.*cons.*41.*n.*42. Vtrum autem libris Canonicorũ plena regulariter fides adhibeatur? Vide latè Grat.*cons.*123.*per tot.in* 2. Rota *decis.*181.*n.*3.*p.*2. *recentiss.in posthum.*

Consuetudine tamen induci potest vt ipsorũ libris plena fides abhibeatur, Anton Piagg. *in tract. de consuet. q.* 1 t. *n.* 544. præcipuè si liber sit antiquus, cõseruetur que in archiuo vti approbatus,Hect.Felici.*alleg.*32.*n.*2. *p.* 3. *& alleg.*48.*n.*8.*ead.p.*3.vnde libro pũctatoris Capituli redendum esse tenet Rota *d.* 205. *n.*1.*p.*2.*recentissim* aliàs *p.*4.*recent.*

21 Deueniendo nunc ad resolutionẽ quęstionis propositæ,videtur concludẽdum,ad illũ spectare Canonicatus in Ecclesiis Cathedralibus,&Collegiatis instituere in actu erectionis,cui de iure spectat illam facere, hoc est, Papæ,vt *suprà* probauimus;quia vnum sine alio stare non potest, cùm saltem numerus triũ Canonicorum ad Collegiatã constituẽdam requiratur,vt pariter *suprà* ostendimus, *n.*12 & potest Papa creare duos Canonicos eiusdem canoniæ,iuxta text.*in cap non autẽ*, & *ibi* Archid.7.*q.*1.Abb. *in c.fraternitatis, n.* 4. *vers. hic autem Papa,de prabend.* Rota *decis.* 410 *n.*8 *p.*2.*recentissim.*

Post erectã verò,& dictũ numerum crea-
22 tum,Episcopi erit, si velit,†alios Canonicos antiquis adiũgere, vel vltra extantes, cum congrua portione alios de nouo creare, nã cùm Canonicatus sint beneficia, & illorum appellatione in materia non odiosa cõprehendantur,ex citatis per me *in tract.de appellatiua verborum vtriusque iuris signif. appellat.*
23 32.*n.*11.&† quæuis beneficia auctoritate Episcopali creari possint,secundùm glos.*verb. si beneficiorum,v. quia constat.in Clem.*2.*de decim.* Cæs. de Grassis *decis.* 13.*n.*9.*de prabend.* gonzal.*ad reg.*8.*Cancell.gl.*5.*n.*7.Caualer.*decis.* 639.*n.*8.Melch.Lutter.*de re benef.lib.*1.*q.*5.*n.* 40.Rot.*in Monopolitana hebdomada* 1.*Iulij* 1613. coram *bona mem.Patriarcha Manzanedo,& in Melfiten.legati pij* 24.*Ianuarij* 1629. coram *R. P.D.Dunozetto*,benè sequitur ipsum sua Episcopali auctoritate Canonicatus creare posse.Sed de Dignitatibus est magis inter Doctores controuersum,vt *c.*4.videmus.

24 Non poterit tamen Episcopus,nec alius inferior à Papa,etiam post erectionem creare Canonicatum supernumerarium ad futurã præbendam,vt censuit *Sacra Congregatio Concilij* his verbis. *Ex hoc decreto expectatiuarum abrogatarum colligitur non posse erigi Canonicatum supernumerariũ ad futuram prab. ndã*,prout refert Nicol.Garc.*de benefic part* 6.*c.* 1 .*n.* 5.& Gonzal.*ad regul.*8.*Cancel.*§.1.*proæm n.*64.vbi *n.*65.subdit procedere in capitulis,vt neque Capitula Ecclesiarum possint Canonicos supernumerarios creare super futuram præbẽdam,& testatur sic censuisse eandem *Sacram Congregationem*,cuius meminit Zypæ.*in analytica postremi iuris ecclesiast. enarrat. lib.* 2. *de concess.prabend.n.*2.

Inter Canonicos verò creatos à Papa, & alios factos ab inferiori,illa reperitur differẽtia,quòd creatus àPapa cæteris paribus pręferẽdus est facto ab inferiore,Bart.*in l.*1.*n.*2. *C.de albo scribẽ.*&*ibi* Alex.*sub lit.B.*Boër.*de auct. magni Consily n.*81.Gonzal.*ad regul.*8. *Cancel.* §.3.*proœm. n.*114.Aloys.Ricc.*in collect.decis. p.*4.*collect.*1430.*vers. hinc infertur primò*, data enim in omnibus paritate, semper est præferendus prouisus à Papa propter eius ampliorem prærogatiuam,*cap.si à Sede,de preb.lib.*6. *Clem.*1.§ *neutro,vt lite penden.* 25

Signum aliquod habere debent Canonici propter dignitatem,quam habent,& præminẽtiã super alios Clericos, vt dignoscantur à cæteris, sicut tradunt Nouar.*forens.q.* 24.*n.*15.*tom.*1.Aloys.Ricc.*in praxi rerum fori eccles.par.*4.*resol.*363.*n.*1.me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor p.*4. *lib.*4. *trat.*5.*docum.*2.*n.*1.quod quidem†signũ concedere Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vel cõcessum mutare inconsulta Sede Apostotica non potest Episcopus, vt censuit *Sacra Rituum Congregatio in vna Hydruntina* 1. *Septembris* 1612. nec etiam de nouo concedere Almutiam, vt declarauit eadem *Sacra Congregatio in vna Camarinen.* 25. *Ianuarij* 1602.*& in alia Placentina* 16. *Ianuarij* 1620. aut cappam, sine priuilegio, & expressa licentia Sedis Apostolicæ,eadem *Sacra Congreg.in Eluen.* 16. *Ianuarij* 1604. & ideo reperi eandem *Sacram Congregationem* illa concessisse Canonicis Ecclesiæ Placentinæ prouinciæ Bononien. 12.*Martij* 1616.& *Canonicis Papiæ* 13.*Iunij* 1614.& Canonicis Collegiatæ S.Secũdi Astẽ.ciuitatis 16.*Maij* 1601. 26 27

Requirit Concil.Trident.*sess.*24.*de reform. cap.*12.*vers.nemine tamen*,vt in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus omnes habeãt annexum Ordinem Presbyterij,Diaconatus, & Subdiaconatus,& vt dimidia saltem pars Canonicorum Presbyteri, cæteri teti verò Diaconi,aut Subdiaconi, nisi consuetudo laudabiliter,haberet, vt plures, vel omnes sint Presbyteri, de quo latè Aloys. Ricc.*in praxi aurea,resol.*238.Vgolin *de officio Episcopi cap.*19.*in princ. numero* 1. *vers. tertio*, Nouar. *in singular. Canon. concl.* 16. & latiùs infrà 28

infrà *cap.16.à num.*1.quod quidem Concilij Trident. decretum locum non habet in Ecclesiis Collegiatis,sicut aiunt Nauarr. *conf.* 3. *de tempor. ordin. in antiq. aliàs conf.*5. *de ætate,& qualitate,in nouis*, Zerol. *in praxi Episcop.parte* 1.*verb.beneficia*,§.5. Garc. *de benefic. p.*7.*cap.*4.*à num.*36 nouissimè Ciarlin.*controuer.forens.cap.*38.*num.*1.

29 In hac Ordinum distributione debet requirere Episcopus consilium Capituli, illud tamen non tenetur sequi,& ita declaratum fuisse à Sacrâ Congregatione Cōcilij,refert Zerol *in sua praxi Episcop.par.* 1. *verb. Capitulum.* Assignandus est Ordo non personis,sed Canonicatibus,aut præbendis singulis,sicut ex voto eiusdem Sacræ Congregationis resoluit Piasec. *in praxi Episcop. parte* 2. *cap.* 3. *num.*7. *in princ.* Non tamen poterit Episcopus cogere, vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes,sed sufficiet si media pars Canonicorū Presbyteri fiāt,inter quos debet esse præcipuè principalis dignitas, cæteri verò Diaconi,aut Subdiaconi, Aloys. Ric. *d. resol.* 238.*n.*2.

30 Monet præterea idem Concil. citato *cap.* 12.*vers.hortatur*,eos ad quos spectat de iure, vt (vbi commodè fieri potest) curent quòd Dignitates omnes ecclesiasticæ, & dimidia saltem pars Canonicatuū in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus,aut Licentiatis in sacra Theologia , vel in Iure Canonico iuxta mentem antiquorū Canonum,vt *in cap.ad decorem, de instit.* referunt Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verb. Capitulum.*§.40.*& verb. Canonia*, §. 2. Vgolin. *de officio Episcopi cap.* 19. *in princ. num.* 1. *vers.tertio.* Et hortari,nō verò præcipere, aduertūt Homobon. de Bonis *de examine ecclesiast. tract.* 1.*cap.*9.*quæst.*56. Molfes. *in sum. Theologiæ moralis tract.* 9. *cap.* 7. *num.*65. Nicol.Garc.*de benefic.parte* 7.*cap.*7.*num.*7. Massobr.*in praxi habendi concursum, requisit.* 10. *dub.*6.*num.*7.*secundùm Romanam impress.*

31 Statuit demum idem Concilium Trident, *sess.* 22.*de reform.cap.*3.vt tertia pars fructuum præbendarū inter distributiones assignetur, vt si talis portio non fuerit deputata, vt sub spe præmij Canonici Ecclesiæ inseruiāt, refert Isidor. Moscon. *de maiestate milit. Ecclesiæ lib.* 1. *parte* 1. *cap.* 15. *pag.* 297. *vers. quartum requisitum*, Nicol. garc. *de benefic. parte* 3.*cap.*2.*num.*467.*cum seqq.* vbi attestatur decisum detractionem huiusmodi in fructibus esse faciendam,non secundùm taxam antiquam,prout in libris Capitulorum,seu aliis, sed secundùm valorem currentem , & *num.* 468.pariter resolutū asserit deducēdas esse priùs pēsiones,& alia onera legitimè imposita quandiu illa durauerint,antequā detractio hæc fiat,& quòd de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit, & *num.* 481. subdit obtinentem in Cathedralibus,& Collegiatis Dignitatem,licèt vocem in Capitulo non habeat, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet,detractiuni tertiæ partis fructuum esse obnoxium,& *num.*492.addit Dignitates quæ sunt de iurepatronatus,detractioni tertiæ partis fructuum esse obnoxias, nisi repugnet fūdatio,cui Tridentinum *d.c.* 3.prout *& sess.*21.*c.*3.minimè derogauit,& infrà *c.*21.*n.* 23.*cum seqq.* latiùs de his omnibus agemus.

CAPVT III.

Canonicorum numerus,an & quando augeri,diminuivè possit,& de Canonicis supernumerariis?

SVMMARIVM.

1 *Canonici in Cathedralibus Ecclesiis tot numero debent esse,quot pro seruitio Ecclesiæ satisfacere possint.*
Et Ecclesia in qua est certus numerus Canonicorum,numerata dicitur.ibid.

2 *Canonicorum numerum determinatum augere non licet, nisi augeantur prouentus.*

3 *Canonicorum numerum augere tantùm potest Papa,quando Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt non augere, vel statutum numerum taxatus fuit à Papa, vel longissimo tempore confirmatum, aliàs Episcopus cum Capitulo posset.*

4 *Numerus Canonicorum is dicitur definitus, quē in Ecclesia Cathedrali Episcopus cum consilio Canonicorū,in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi consensu desuper accedente præfinierunt.*

5 *Canonicorum vltra numerum non certum auctoritate Papæ potest quis in Canonicū recipi sine præbenda.*

6 *Supernumerarius appellatur qui fuerit receptus extra numerum.*

7 *Numerus certus Canonicorum , & Præbendarum in Cathedralibus , & Collegiatis quandoque nullus est,interdum est certus numerus Canonicorum , sed nullus numerus,nec distinctio Præbendarum, interdum est certus numerus Canonicatuum,& Præbendarum inter se distinctarum,nonnunquam est certus numerus Canonicatuum,& totidem sunt Præbendæ , sed eæ distinctæ non sunt.*

8 *Canonicus in Ecclesiis receptiuis propriè non dicitur habere successorem,nec eius Canonicatus vacare dicitur,sed confestim quòd titularis decedit,supprimitur,expirat , & cessat.*

9 *Canonicus non succedit Canonico in honore,*

& onere, sed Capitulum.

10 *Commissio causæ facta alicui tanquam Canonico, non transit eo mortuo ad successorem in Canonicatu.*

11 *Delegatio facta Dignitati, non expresso nomine proprio, transit ad successorem, eo quod illum verè habeat.*

12 *Canonici supernumerarij illi dicuntur, qui in Canonicorum collegium cooptantur, & Canonici creantur vltra numerum certum Præbendarum, & Canonicatuum absque vlla præbēda illis statim attributa.*

13 *Canonicorum supra numerum duæ sunt species, vna iuris, alia facti.*

14 *Canonicus supernumerarius receptus simpliciter de mandato Papæ in aliqua Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, non illi derogando, aut non mandando recipi cum plenitudine iuris Canonicalis, non habet ius Canonia, stallum scilicet in choro, & vocem in Capitulo, & alias omnes prærogatiuas, quibus cæteri Canonici gaudent.*

15 *Canonicus supernumerarius receptus cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero, vel cum plenitudine iuris Canonicalis, habet ius Canonia.*

16 *Canonici quando sunt priuilegiati super numero certo, si postea aliquem supra numerum admittant, non possunt vti exceptione numeri contra Papam volentem aliquem supra numerum constituere.*

17 *Canonici supernumerarij, an & quando possint esse delegati Papæ, & distributiones quotidianas habere, remissiuè.*

18 *Canonici iure possunt numerum Præbendarum minuere, cum annui earum redditus non sufficiunt ad sustentandos commodè Canonicos.*

19 *Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cum præfinitione numeri, & decreto irritanti, non possunt supprimi per Episcopū.*

20 *Tenuitas Ecclesiæ, ac eius redditus diminuti probandi sunt, cùm beneficia de sui natura præsumantur congrua.*

21 *Prælati seculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalem non possunt Canonicatus supprimere etiam in casibus, quibus Episcopi possint in sua diœcesi.*

22 *Collegiatæ Ecclesiæ Prælatus suppressionem Præbendarum tenuium facere non potest, licèt esset exemptus, & Ecclesia insignis.*

23 *Capitulum Sede vacante, non potest supprimere Canonicatus.*

24 *Vicarius Episcopi, vel Capituli Sede vacāte non potest Canonicatuū suppressionem facere etiā in casibus, quibus posset Episcopus.*

25 *Canonicatus, seu Præbendæ vbi supprimēdæ sunt in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit, vltra consensum Capituli inferioris Ecclesiæ, requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis.*

26 *Consensus patroni, siue Ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum requiritur in suppressione Canonicatuum, si illi ad aliquorum præsentationem, seu electionem spectant.*

IN Cathedralibus Ecclesiis tot nu- 1
mero Canonici debēt esse, quot pro
seruitio Ecclesiæ satisfacere possint;
vnde in eius erectione determinatur numerus saltē duodenarius, vt Episcopus dū Diuina celebrat, suo muneri satisfacere possit, & cor Prælati cōferuetur, sic prouētus pro Canonicis tot sint, quot sufficiant pro honesta sustentatione eorum, & vt commodè omnia Ecclesiæ onera sustinere possint, ita ex Abb. & Felin. tradit Isidor. Moscon. *de maiest. militātis Eccles. lib. 1. c. 15. de Eccles. Cathed. pag. 292. sub lit. A.* & Ecclesia in qua est certus numerus Canonicorum ea lege vt nequeat alterari ex determinatione & præscripto statuti, dicitur numerata, Lotter. *de re benefic lib. 1. q. 14. num. 14.*

Augere autem numerū determinatū Ca- 2
nonicorum, non licet nisi augeantur prouētus, & †tale augmēntum à Papa tantum fieri 3
potest, quādo Canonici in erectione facta eoram Papa iurarūt nō augere, vel statutum numerum taxans fuit à Papa, vel lōgissimo tēpore confirmatum, aliàs Episcopus cū Capitulo posset, Abb. *in c. cùm accessissent, de const.* Isidor Moscon. *vbi proximè* †Lotter *d. q. 14. n.* 4
37. iis enim dicitur diffinitus numerus, quem in Ecclesia Cathedrali Episcopus, cū cōsilio Canonicorū, in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi cōsensu desuper accedente præfinierint, Læl. Zech. *de Rep. Eccles. c. 24. de Canon. n. 4. v. causa.* & ideo nihil est quin cōtrario statuto illud abrogari possit per Capitulū, ad cuius fauorē cēsetur talis numerus præscriptus, etiāsi superioris confirmatio, accesserit, nisi primū statutū fuerit iuramento confirmatū, vel cōfirmatio sit Apostolica eum claus. sublata, & decreto irritanti, Lotter. *d. q. 14. n. 30.* vnde potest quis †vltra numerū Canonicorum, dūmodo non 5
sit certus auctoritate Papæ, in Canonicum recipi sine Prębenda, Panor. *in c. cùm M. n. 30. de constit. & in c. relatum n. 2. de prabend.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 3.* vbi subdit in quibusdā Ecclesiis Germaniæ, Italiæ, ac Galliæ solere iuuenes, dum litteris operam dār, in collegiū Canonicorū cooptari, & admitti, quibus tamen Præbenda statim nō datur, sed postea cùm aliqua earum Canonico, & possessore vacat, & *q. 6.* tenet quòd sine prębēda possūt plures in Canonicos recipi & † 6
qui sic fuerit receptus extra num. appellatur
super

fupernumerarius, Abb. & Felin. *in d.c. cùm M.* Isidor. Mufcon. *vbi fuprà verf. fi aliquis.*

7 Quod vt meliùs percipi poffit, fciendum eft in Ecclefiis Cathedralibus, & Collegiatis aliquando nullam effe diftinctionem, numerúmve Præbendarum, nec certus Canonicorum numerus, vt in cafu text. *in c. ex parte* 10. *de conceff. prabend. & in cap. dilecto, & in cap. vacante, de prabend.* Bald. *conf.* 472. *lib.* 2. Nonnunquam eft certus numerus Canonicatuum, feu Canonicorum, fed nullus numerus nec diftinctio præbendarum, vt *in c. fin. § fi autem, de conceff. prabend. lib.* 6 Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benefic. Cathedr. num.* 23. *&* 24. Card. Tufch. *pract. concl. tom.* 6. *lit. P. concl.* 470. *num.* 2. Quandoque verò non folùm certus eft numerus Canonicatuum, & præbendarum, fed etiam eæ præbēdæ realiter, actualiter, & perpetuò funt inter fe diftinctæ, itavt non fit vnum beneficium Ecclefiafticum, fed dos vnius actualiter, & omnino diftinctafitàdote alterius, iuxta text. *in cap. literas, de conceff. praben. & in Clement. fin. de prabend.* Lap. *alleg.* 14. *n.* 4. *&* 5. Cardin Tufch. *tom.* 1. *lit. C. concl.* 32. Interdum eft certus numerus Canonicatuū, & totidem etiam funt præbendæ, fed eæ diftinctæ non funt, immu bona funt quoad dominum Capituli cōmunia, fuper quibus bonis quafi in confufo abfque actuali aliqua diftinctione inftitutus eft numerus præbendarum correfpondens numero Canonicatuum, vt diftiuguit Monet. *de optione Canon. c.* 2. *q.* 2. *num.* 16. *&* 17.

8 Inter quæ illud eft fingulari nota dignum, quòd in Ecclefiis receptius, hoc eft, non numeratis, iuxta priorem modum, Canonicus propriè non dicitur habere fucceffòrem, nec eius Canonicatus vacare dicitur, fed confeftim quòd titularis decedit, fupprimitur, expirat, & ceffat, ac effe definit, & nouus cōftituitur in perfona fequentis. *cap. dilecto* 25. *verf. prateres, de prabend.* ibi, *praterea licet in Ecclefia, in qua non eft certus numerus prabendarum, nulla etiam vacante, in Canonicum quis poffit affumi, cùm intelligantur ad quoddam ius eligi quod ex electorum affenfu de nouo creatur, & cum electo in Canonicum nafcitur, & definit effe cum defuncto,* & *ibi* notant Imol. *n.* 7. Butr. *num.* 8. & Abb *n.* 9. glof. *verb. confentire in c. quod ficut* 28. *de elect.* Bald. *d. conf.* 472. *in princ. lib.* 2. Anchar. *in c. fi gratiosè, n.* 5 *de refcript, in* 6. Abb. *in c. quoniam Abbas, col.* 5. & *ibi* Felin. *col.* 3. *de offic. delegat.* D. Barbof. *in l. filiofam. § fin. n.* 28. *ff. foluto matrim.* Card. Tufch. *d. concl.* 470. *n.* 2. Anton. Ragnc. *de voce Canonic. in Capit. q.* 22. *n.* 1. Card. Mantic. *decif.* 229. *n.* 2. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glof.* 9. §. 3. *n.* 9. *&* 10. Nicol. Garc. *de benef. part.* 11. *c.* 2. *n vlt.* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 14. *n.* 16. & fuit dictum *in Syracufana Canonicatus* 1. *Februa y* 1623. coram R. P. D. Pirouano,

Quæ refolutio intelligitur quoad difpofitionē de tali Canonicatu vti referuato, nifi Papa concederet gratiam illum impetranti, facta mentione, quòd Ecclefia, vbi Canonicatus ille exiftebat, non erat numerata; quia tunc fuftinebitur talis gratia non ex vi vacationis, aut referuationis vllius; fed ex intentione Papæ volentis remouere obftaculum non vocationis, & prouidere perinde ac fi Canonicatus verè vacaffet, ita Gonzal. *d.* §. *à num.* 23. vbi *num* 26. fubdit in huc cafu poffe procedere opinionem Flamin. Parifij, & aliorum tenentium Canonicatum Ecclefiæ non numeratæ poffe regnari.

Sed quicquid fit credo in Ecclefijs quibufcunque Canonicum nō fuccedere Canonico in honore, & onere, fed capitulum, Innocen. *in c. quod fit col.* 1. *de elect.* & ideò † commiffio caufæ facta alicui tanquam Canonico non tranfit eo mortuo ad fucceforem in Canonicatu, *d. c. quoniam Abbas, de offic. deleg.* Cardin. Tufch. *pract. concl. tom.* 1. *lit. C. concl.* 38. *n.* 3. *&* 4. quamuis † delegatio facta Dignitati non expreffo nomine proprio trāfeat ad fucceffòrem, eo quòd illumverè habeat, vt probat. *d c. quoniam Abbas.* & docent Nicol. Garc. *de benef. part.* 6. *c.* 2. *num.* 29. Gonzal *ad regul.* 8. *Cancell. glof.* 12. *in princip. num* 73. Stephan. Gratian. *difcep. forenf. cap.* 92. *num.* 2. *cum feqq.* Sanch. *de matrim. lib.* 8. *difp.* 27. *à n.* 6. Bellet. *difquifit. clerical. part.* 1. *tit. de clerico debitore*, §. 4. *num.* 8. 9 10 11

Supernumerarij Canonici illi dicuntur, qui in Canonicorum Collegium cooptantur, & Canonici creantur vltra numerum certum præbendarum, & Canonicatum abfque vlla præbenda ipfis ftatim attributa, vt ex glof. & Abb. *in d. cap. cùm M.* refolnit Azor *inftit. moral. par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quaf.* 13. In Ecclefiis fcilicet, in quibus confuetudine, priuilegio, vel ftatuto eft certus numerus præbendarum conftitutus, non in aliis: quia vbi non eft certus numerus Præbendarum, vel Canonicorum, fi † vnus, aut plures recipiantur in Canonicos, ij numerum non excedunt, ita Azor *d. cap.* 11. *q.* 14. 12 13

Horum autem duę funt fpecies, vna iuris, alia facti; iuris eft quando Papa mandat Capitulo vt recipiant in Canonicum, & fratrem, & illi conferant ius Canoniæ, per talem receptionem efficitur Canonicus; alia eft quando Papa creat Canonicum fupra numerum, & mandat quòd tali Canonico à fe facto affignetur locus, & ftallus, de quibus Federic. de Senis *conf.* 290. *num.* 5. *&* 6. Card. Tufch. *tom.* 1. *lit C. conclu f.* 33. *num.* 2. *cum feqq.* 14

Vel meliùs diftinguendum quoad hoc propofitum inter receptum fimpliciter de mādato Papæ in aliqua Ecclefia, in qua eft certus numerus Canonicorum non illi derogando, 15

aut non mandando recipi eum plenitudine Iuris Canonicalis,& inter receptum cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero, aut vbi ab illo expressum mādatum emanauit de eo recipiendo cū iuris Canonicalis plenitudine. In primo casu receptus, vt in eo, vltra numerū non habebit plenū ius Canonicę, veluti stallū in choro, vocē in Capitulo,& alias ōnes prærogatiuas, quibus cæteri Canonici gaudēt; in secundo verò sic, Lęl.Zech. *d.cap.24.de Canon. n.4.vers. causa verò*, vbi subdit quòd quādo à Papa impetratur Canonicatus, qui sit supra numerū, debet id in litteris exprimi, aliàs impetratio nō valeret, Pauin.*de potest. cap sede vac. prał.5. num.15.* Hoied. *de incomp. benefic.p.1.c.12.n.6.* Steph. Gratian. *discep.forens. tom 5.c.867. à n.1.* vbi *à n.11.* declarat nisi admissio facta esset sine præiudicio ātiquorum Canonicorum. Menoch. *cons. 1279.n.21. & 22.* Anton. Fabric. *in praxi benefic.lib.2. rub.de titulo & intitulat. n.30.* Azori. *instit.moral.p.2.lib.3.c.9.q.3.& 4.* Monet. *de distribut. quotid.par. 2.q. 1. n.5.cum multis seqq.* vbi *n.10.* id limitat, vt nō procedat vbi sit consuetudo, quòd Canonici ita vltra numerum recepti non habeant iura Canoniæ, vel quòd non possint administrare iura Canoniæ nisi priùs fuerint installati, tūc enim ad limites installationis consequentur iura Canoniæ,& ideò si solum fuerint installati in choro, consequentur ea, quæ sūt chori, & si fuerint installati in Capitulo, habebūt ea, quæ sūt Capituli,& addit Læl.Zech. *citato loco* ex Abb. *in cap.pro illorum, de preb.* quòd

16 vbi †Canonici sūt priuilegiati super numero rocerto, si postea aliquē recipiūt supra numerum, non possunt vti exceptione numeri, cōtra Papam volētē aliquem supra numerū cōstituere. Illud absque dubio, procedit quòd vbi Papa sciens Ecclesiā esse receptitiā, non numeratā, de ea prouideat, velitque prouisionē valere, nihil est quin prouisio teneat, vt est tex. *in c.ex parte.ad fin.* vbi Host. *sub n.3. vers.tu dicas, de concess.preb.* Rot *in Syracusana Canonic. 1, Decemb 1623.* coram R.P. D.Pirou. cuius meminit Lot. *d.lib.1.q.14.n.31.* vbi *n.32. & seq.* subdit in his passim admitti resignationes, nā licèt talia beneficia vtpote vacationis, non videantur resignabilia,& etiā ex causa permutationis, conz. *ad reg.8. Cācel.glos.9. §.3.n.19.* nihilominus tamen si fiat de hoe mentio, Papa validè ex huiusmodi causa prouidet, & sustinetur prouisio, conz. *d. §.3. n.20. & 23.* Lott. *d.q.14.n.34.* † An autē,&

17 quando isti Canonici supernumerarij possint esse delegati Papę,& debeat habere distributiones quotidianas, dixit infrà *c.2 1.n.13.cū seq.*

18 Quæ suprà diximus de augendo numero determinato Canonicorū, id quoque intelligendum est vbicunque de eo diminuendo actum fuerit, cùm pariter de vtroque simul agāt,& vnica resolutione cōcludant Ilidor. Moscon. *d. cap. 15. de Ecclesiis Cathed alilus pag. 192. vers. augere*, Læl Zechi. *d.cap.24 de Canonicis n.4.vers.secundùm*, Azor *instit.moral.par. 3.cap. 11. q. 10.* vbi resoluit etiam Canonicos iure posse numerū Præbendarū minuere, quando annui earum redditus nō sufficient ad sustentandos commodè sexdecim, v.g. Canonicos, Et hac de re Côc. Trid. *sess.24. de refor. c. 15.* sic statuit. *In Ecclesiis Cathedralibus; & Collegiatis insignibus, vbi frequentes adeoque tenues sunt prabēda simul cum distributionibus quotidianis, vt sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & personarū qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamē Regul ria, iis vnire, vel si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cū patronorū consensu, si de iurepatronatus Laicorū sint, quarum fructus, & prouentus reliquarum Prabendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorum numerum reducere, ita tamen vt tot superfint, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ commode valeant respondere.* Hactenus Côc. de quo Vgolin. *de offic. Episcopi c.52.§.1.n 4.* Monet. *de distribut.quotid. parte 2.q.5.n.27.cum seqq & de commutat. vltimar. volunt.c. 12.n.113.cūsqq.* Stephan. Gratian. *discept.forens. cap. 829.à n. 1.* vbi *n.2.* subdit quòd† Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cū præfinitione numeri,& decreto irritanti, non possūt supprimi per Episcopum, Ego ipse *de officio, & potest Episcopi p. 3. alleg. 67. per tot. num. 5.* resoluo probari debere† tenuitatem Ecclesiæ, ac eius redditus diminutos esse, cùm beneficiā de sui natura præsumantur congrua,& illorū redditus potius aucti, quàm diminuti, *n.2 in fine*, addo illud Concilij decretum locū non habere si Ecclesiæ Cathedrales, aut Collegiatæ insignes non sint, quæ autē tales dicantur, ostendi suprà *cap.2.num.18.* 19 20

21 Et cùm ibi Concilium vtatur particola, *Episcopis*, non autem *Ordinariis*, quæ latiùs patet, existimo huiusmodi facultatē Episcopis tantùm,& non aliis conuenire, ac proinde Prælatos sæculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalē non posse huiusmodi Canonicatus supprimere, etiā in casibus, quibus Episcopi possint in sua diœcesi, ita Nicol. garc. *de benef p.12.c.12.n.75.& seqq.* Monet. *de dist. quotid. p. 1. c. 15. n. 30.* vbi hinc subdit† Collegiatę Ecclesiæ Prælatū hāc suppressionē Præbendarū tenuiū facere non posse, licèt exemptus,& Ecclesia insignis, idē repetit *de commut. vlt. volunt.cap. 12.à n.124.* vbi *n.135.* idipsū affirmat de Prælatis Regularib. circa beneficia Regularia suarū Ecclesiarū. 22

Vnde colligo Capitulū Sede vacante nō posse 23

posse hanc suppressionem facere, vt docent Cuch. *instit. maior. lib. 2. tit* 9 *num.* 87. Azor *instit. moral. par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 38. *q.* 9. Monald. *consf.* 41. *num.* 5. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. p.* 4. *resolut.* 535. Monet. *d. cap.* 12. *à num.* 17. vbi *num.* 122. idem dicit de visitatore, seu administratore loco Capituli Cathedrali Ecclesiæ vacanti datoi vide infrà *cap.*
24 42. *num.* 112. Deinde colligo nec¦ Vicarium Episcopi, vel Capituli Sede vacante eam suppressionem facere posse etiam in casibus, in quibus posset Episcopus, cuius est Vicarius, secundùm Rebuff. *in praxi benef. tit de forma Vicariatus n.* 102. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 2. *q.* 116. *n.* 9. Nicol Garc. *d. part.* 12 *cap.* 2. *n.* 69. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 278. *n.* 35. Monet *d. cap.* 12. *num.* 129. *cum seqq.*

25 Quatenus verò Concil. *d. cap.* 16. desiderat Capituli cōsensum in suppressione facienda per Episcopum, addit Monet. *d. cap.* 12. *num.* 251. sufficere tacitum, seu quòd superueniat post actum, licet ex interuallo, & *num.* 250. meritò tenet, quòd quando agitur de supprimendis aliquibus Præbendis, seu earum numero minuendo in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit, iuxta terminos Concil. *d. loco*, omnino requiratur consensus, vel certè vocatio Capituli prædictæ inferioris Ecclesiæ ratione interesse, quod ex tali suppressione, seu dimuntione prætendere posset, & vlteriùs requiritur etiā consensus Capituli Cathedralis, & *à num.* 255. latè tractat quomodo taxandi sint redditus Præbendarum cùm earum aliquæ supprimēdę sunt, seu quoę redditui portio, & quantitas remanere debet singulis Pręb endis illius Ecclesię nō supprimendis, & *num.* 289. concludit decretum præfatū Concilij non habere locum in suppressionibus ad tempus, sed tantùm in perpetuis. Vide infrà *cap.* 42. *post num* 3. *vers.* 4.

26 Secundùm eandem Tridentinam Synodū sæpè citato *c.* 15. in suppressione huiusmodi facienda regulariter necessarius est consensus patroni siue ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, quatenus Canonicatus ad alicuius præsentationem, seu electionē spectēt, ita Nicol. garc. *d. c.* 2. *n.* 201. *& à n.* 105. Monet. *d. c.* 12 *n.* 226.

Capvt IV.

Dignitates, & inferiora beneficia an, & quæ sint in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis præter Canonicatus.

Svmmarivm.

1 *Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis ad conseruandam augendamque Ecclesiasticam disciplinam instituta fuerunt.*

2 *Dignitates noua in Ecclesiis Cathedrali absque Apostolica auctoritate institui non possunt.*

3 *Intellige de Dignitate, quæ est omnino noua, quippe qui aliàs non reperitur in Ecclesia.*

4 *Episcopus, seu Capitulum de eius consensu Dignitatem tam communiter institutam pro vniuersali Ecclesia, in aliqua particulari creare potest.*

5 *Archidiaconatus, & Archipresbyteratus etiam in Collegiatis Ecclesiis de iure communi sonant tantùm in Dignitatem.*

6 *Archipresbyter ruralis dignitatem habet si Collegium, Conuentum, vel duas Capellas, aut saltem prærogatiuam in Cathedrali habuerit, aliàs secus.*

7 *Dignitates Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum ex consuetudine, vel institutione Ecclesiæ dignoscuntur.*

8 *Consuetudo signat locum sedendi, eundi, & standi.*

9 *Consuetudo plurimum operatur ad dignoscendum quanam sit prima Dignitas in aliqua Ecclesia.*

10 *Dignitas prima in aliqua Ecclesia quæ sit dignosci potest ex communi reputatione, & publica fama loci.*

11 *Dignitas probatur talis ex eius expressione facta in collationibus Apostolica, aut Ordinaria auctoritate factis, & ex declaratione facta per Capitulum, & ex pluribus, actibus, & functionibus Capitularibus.*

12 *Dignitas talis esse probatur si eam obtinens habet administrationem rerum Ecclesiasticarum cum iurisdictione.*

14 *Dignitas dicitur vbi est iurisdictio, vel illam obtinens habet prærogatiuas sedendi ante alios tam in Choro, quàm in Capitulo cum nomine Dignitatis.*

15 *Dignitas, Personatus, & Officia, inter se maximè differunt.*

16 *Dignitas annexum habet Officium, vel rerum ecclesiasticarum administrationem cum iurisdictione etiam in modicis causis.*

17 *Dignitatem habere est habere iurisdictionem in foro exteriori.*

18 *Iurisdictionen habens Ecclesiasticam in foro exteriori annexam personæ ratione beneficij, largè dicitur Dignitatem habere.*

19 *Officium simplex cum perpetua rerum administratione quandoque Dignitas appellatur secundùm consuetudinem Ecclesiarum.*

20 *Personatus est quædam prærogatiua in Ecclesia-*

clesia post existentes in Dignitate, sicut habere locum honorabiliorem in Choro, & primum locum in processionibus

20 *Praeminentia sola non ponit quem in Dignitatu.*

21 *Officium simplex in Ecclesia est quid diuersum à Dignitate, & Personati.*

22 *Officium non est Dignitas, etiamsi haberet quis ratione officij administrationem aliquarum rerum, sine tamen aliqua praerogatiua in choro, & in Capitulo vltra alios sui ordinis.*

23 *Officio quando esset annexa Dignitas, vel in Officio concurrerent ea signa ex quibus ecclesiastica Dignitas discernitur, tunc officium diceretur habere Dignitatem.*

24 *Officium largo modo dicitur habere omnis qui habet aliquod onus, vel curam, seu administrationem, aut custodiam.*

25 *Praepositura non est Dignitas, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à iure communi, sed officium appellatur, nisi ex constitutione Eclesiae, vel consuetudine loci aliud fuisset institutum, vel nisi esset prima in Cathedrali, aut Collegiata.*

26 *Primiceriatus est officium, non Dignitas, nisi probaretur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate.*

27 *Plebania officium appellatur, non Dignitas, etiamsi Plebanus haberet curam animarũ, Baptismum, & Chrisma, possetque Capellanos sui Plebanatus excommunicare & confirmare.*

28 *Plebania quando esset Collegiata, ipsiúsque Ecclesiae Plebanus esset caput, haberétque praeminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesiae, tunc censeretur in Dignitate constitutus.*

29 *Priores tunc censentur in Dignitate constituti si sunt Collegiati, & habent praeminentiam, vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus.*

30 *Priores seculares respectu Regulariũ sũt personae principales, qua in Collegiatis Ecclesiis toti praesunt Canonicorum collegio.*

31 *Decanatus acceptus pro simplici beneficio non est nomen Dignitatis, nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia.*

32 *Decanus dum locum Archipresbyteri in Ecclesia obtinet tanquam subrogatus, eadem potest quae Archipresbyter, & hac ratione dicitur Dignitas.*

33 *Cantoria de iure communi non est Dignitas, sed officium.*

34 *Thesauraria de iure communi non est Dignitas, sed officium ecclesiasticum habet, ex consuetudine verò, & statutis Ecclesiarum Cathedralium inter Dignitates referri coepit.*

35 *Thesauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur.*

36 *Beneficia inferiora in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis reperiuntur, quae non sunt de corpore Capituli.*

37 *Assisij, seu Mansionarij sunt, qui in eadem Ecclesia assiduè, & veluti permanenter officium canendi in Choro, & Diuina celebrandi obire tenentur.*
Alij facetè, Assisios quasi asinos dici. ibid.

38 *Portionarij idem sunt quod Assisij, & non dicuntur habere Praebendam sicut Dignitates, & Canonici, sed Portionem, id est, partem fructuum.*

39 *Portionarij non sunt de Capitulo, quod à solis Canonicis constituitur.*

40 *Portionarij in aliquibus Hispaniae Cathedralibus multas praerogatiuas, & praeminentias habent, quibus gaudent Canonici.*

41 *Portionarij non ex eo, quòd admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocem, possunt dici de Capitulo.*

42 *Portio dimidia est de inferioribus beneficiis Ecclesiae Cathedralis.*

43 *Quortenarij, Tertianarij, & dimidij Praebendati in Cathedralibus Portugaliae vocem in Capitulo non habent.*

44 *Semipraebendati in Cathedrali Aurelsorum ex integro Praebendatis adaequantur.*

Dignitates quaedã in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis ad cõseruandã augẽdámque Ecclesiasticam disciplinã institutae fuerũt, 1
vt qui eas obtinerẽt pietate praecellerẽt, aliis que exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio iuuarẽt, *c. hi quoscumque 1. q. 1.* vnde meritò, qui ad eas vocantur, tales esse debẽt qui suo muneri respondere possint, vt ait Concil. Trid. *sess. 24. de reform. c. 12.*

Institui autẽ non possunt nouae Dignitates in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate, vt trãdunt g. *verb. concessimus in c. cùm olim. de cõsuet.* vbi Imol. *n. 1.* glos. *verb. omnes in c. 1. dist. 22.* recepta per Mãdos. *de signat. gratia, tit. exactiones. in 1. col. v. pro noua creatione,* Rom. *in l. imperium, sub n. 2. vers. item potestatẽ interponẽdi auctoritatẽ, ff. de iurisd. omn. iudic.* Felin. *in c. cùm accessissent à n. 14. de const.* vbi quòd Episcopus potest antiquã Dignitatẽ restaurare si accedat Capituli consensus, & cõgrua dos assignetur, Sbroz. *de Vicario Episcopi lib. 2. q. 31. & n. 1. & 2.* Zerul. *in praxi Episc. p. 1. verb. beneficia, vers. ad Dignitates, pag. mihi 36.* vbi testatur sic fuisse in Vrbe respõsum, Aloys. Rice. *in praxi rerum eccles. decis. 382. in 1. edit. aliàs resol. 322. in 2. edit.* Monet. *de Conseruator. cap. 5. num. 69.* & sequi videtur Filliuc. *in quaest. moralib. tract. 41. de benefic.*

benfic cap.3. num. 141. ac insinuat Valenz. *tom.1. conf.33. num.* 87. dum ait Ioannem primum Episcopum Conchens. ex commissione Pontificis in illa sancta Ecclesia Dignitates instituisse,& hoc semper intelligendum esse de Dignitate noua,concludit Lotter. *de re benef. lib.1.q.5.num.* 15. nouissimè Marcel Vulpe *in praxi.cap.39.num.*17. Alij verò, vt sunt Innocen. referens *glossam verb. concessimus,in d.cap.cùm olim,de consuet.*& Selu. *de benefic.par.1.quæst.4.num.*18. *& part. 4. quæst. 7.num.*120.*casu* 116.vbi citat Bertachin. & alios, existimant absolutè posse Episcopum huiusmodi inferiores Dignitates creare,&ita videtur sentire Rota coram Seraphino *decis.* 1495.*n.*1.dum ait posse Episcopum & Capitulum,qui erexerunt Dignitatem, & dotē ex redditibus mensæ Capitularis assignarunt, dictæ erectioni legem impōere,quod de restauratione antiquæ Dignitatis,quæ fortè defecisset,intellexit Lotter.*d.lib.*1.*q.5. num.* 16.

3 Ego tamen sub distinctione totam hanc rem componendam esse existimu ; vel enim Dignitas,quæ erigenda vēit , est omnino noua,quippe quòd alia non reperitur in Ecclesia,& tunc non potest creari sine licentia Papæ,quo casu intelligendi veniunt tex.*in d.c.*1. *dist.*22. & citati pro prima sententia ex Imol.
4 *in cap.cùm accessissent num.4.de const.*† Vel fuit iam instituta cōmuniter pro vniuersa Ecclesia,quales sunt Archidiaconatus, Archipresbyteratus,& similes,&tunc nō solùm Episcopum, sed etiam Capitulum de illius consensu huiusmodi Dignitatē in aliqua Ecclesia ereare posse obseruat idem Imol.*d.num.*4. adducens *d.cap.1.dist.*22. *& cap. præcipimus 16.q.1.& cap.sicut 8.de excess.prel.* & respondet *ad d.cap.cùm olim*,(per quod videtur quòd in creatione nouæ Dignitatis in Ecclesia requiratur auctoritas Papæ) ex eo procedere quia ibi ad cautelā de necessitate fuit petita licentia à Papa,vel,quòd Episcopus volebat solus sine consensu Capituli inducere nouā Dignitatem in Ecclesia,cuius tamē consensum requiri si Episcopus ex Dignitatibus Ecclesiasticis velit Dignitatem in Ecclesia constituere,tenent Fulu.Pacian.*de probat. lib.2. cap.28.n.*11. Card. Tusch.*tom.2. lit.D. concl.* 422.*n.*5. Imolam refert , & sequitur Massob. *in praxi habendi concursum prel.*21.*dub. vnico à num.*12.*secundùm Romanam impress.* vbi *num.*16.subdit consuetudinem inoleuisse, vt Episcopus ne dum in Collegiatis, & Parochialibus simplicibus etiam paganorum erigāt Rectorias in Dignitates , verùm etiā in Cathedralibus, & Rot. *in vna Foroliuien. Decanatus 4. Iulij* 1590.coram card.Mantic. inter eius impressas *decis.*114. *num.3. cum seqq.* censuit Capitulum sine consensu Episcopi in ipso actu interueniente non posse Dignitatē in Ecclesia constituere,sclarè præsupponens hanc nostram sententiam; quam quidem cū prædicta distinctione expressè sequitur Gābar.*de offic. & potest. Legati de latere* , cuius tractatum opera Augustini Ferentili mirificè illustratum habemus *lib.5.tit.de potest. Legati in erigendo noua beneficia num.* 12 *&* 13.

Quædam sunt Dignitates,quæ de Iure ta- 5
les ex nomine tantùm præsumūtur,aliæ,quæ ex institutione Ecclesiæ,vel consuetudine dignoscuntur,aliæ demum,quæ ex administratione cum iurisdictione,vel prærogatiuis cognosci possunt. De Iure communi sonant tantùm in Dignitatem Archidiaconatus , & Archipresbyteratus secundùm Aretin.*cons.* 23.*num.*4 Federic.de Senis *cons.*80. *num.*2. *vers. considerantur ergo*, Pute.*decis.*89. *num.*1. *lib.3.in correctis* , Fulu Pacian. *de probat lib.2.cap.27.num.* 48.& 66.Card. Tusch. *tom.1. lit.A.concl.*685.*num.*3. Monet.*de Conseruat. cap.5.num.*88.*&* 89.& plures,quos refero *in tract.de appellatiua verborum vtriusque Iuris signif.appellat.*72.*num.*4.Rot .*decis.*326. *num.1.part. 2.diuers.* vbi de Archipresbytero. Et hoc intelligo etiam de Archidiacono ,& Archipresbytero Collegiatæ cum Bald. *cons.*1. *in fine lib.*1. Federic. de Senis *d.cons.*80. *num.2.vers. considerantur ergo* , Cardin Tusch. *d.*
*concl.*685.*num.*6.† Imò etiam de Archipres- 6
bytero rurali Collegium , Conuentum,vel duas Capellas,vel saltem prærogatiuam in Cathedrali,aut præeminentiam in Collegiata habuerit,aliàs secus,Feder.de Senis *d.cons.* 86.*num.1.in fine*,Franch.*in cap.1.num.4 ne clerici vel monachi lib.*6. Castren.*cons.*66. *num.4. lib.*1. Cardin. Tusch. *d.concl* 685. *num.* 12. Aloys. Ricci. *in collect. decis p.6. collect.* 2132. In primis ex institutione & fundatione Ecclesiæ , aut Dignitatis dignoscitur an sit talis,& sic spectari debet quid fuerit ab initio constitutū, vt inde deflectendum nō sit, vt per Cassan.*in Catal. gloriæ mundi p.4. consid.41.ad fin.*Seleu.*de benef.p.1.q.2. num.* 59. Nicol.Delphin.*de iurepatron.num.*42.*&* 44. Gambar.*de auctorit. Legati à latere lib.5.tit. an legatus poss. plur. benef. num.* 26.*&* 27. Lotter.*d.lib.2.q.33.num*31. Et circa id credere standum esse liberis ipsius Ecclesię,pręcipuè si essent antiqui,&diligenter custoditi, Ioseph.Ludou. *concl.29. amal.*36. Genoa *de scriptura priuata lib.5.tit. de libro Cathedralis Ecclesiæ fol.*269. Rota *decis.*290. *num.5. p.1.recentior.* quos refert & sequitur Lotter. *d. q.33num.*32.

Ex consuetudine quoque,vltra institutionē 7
Ecclesiæ dignoscuntur Cathedraliū,& Collegiatarum Dignitates,*d.cap. cùm olim.6. de consuet.*Boër.*decis.*268.*num.*71 Pacian.*d. cap.*27.*num.*19. Valenzuel. *cons.*33. *num.* 91. *tom.*1.Vgolin.*de officio & potest. Episcopi*

c.19.num.1.Rot.decis.29 num. 3.par. 2. diuers.
vnde per illum text.in d. cap cum olim, ibi
8 Bald.notab.2.quòd†consuetudo signat locũ
sedendi,eundi, & standi, prout eum cum
multis aliis refert Salgado de protect.Regia tõ.
1.part.2.cap.9.num.18.in fine,Rota decis.265.
numer.3.apud Farin.in nouissim. aliàs p. 4. di-
uersor.& hinc obseruat Stephan. VVeyms ad
constit.24.in antiquo iure desumptas, & per
Concilium Trid.speciatim innouatas constit. 1.
num 5.vers.tutius,pag.11. bonum esse ad di-
gnoscẽdum quæ sint Dignitates obseruare,
& sequi mores Ecclesiarũ; non illa dicitur
dignitas,quã consuetudo, vel statutum di-
gnitatem facit,licèt Dignitas in Iure nõ ha-
beatur pro tali,debet tamẽ iudicari pro tali
secundùm reputationem loci, atque ita ve-
rissimum manet quod tradidit Antõ.de Bu-
trio in c.statutum, de rescript.in 6. non posse
tradi certã regulã de Dignitatibus,sed con-
suetudini cuiusque Ecclesiæ id relinquẽdũ
6 esse;†illa enim plurimum operatur ad di-
gnoscendũ quænã sit prima Dignitas in ali-
qua Ecclesia,& ideò attenditur potiùs soli-
tum ipsius Ecclesiæ, quàm Ius commune,
Grammat.dec.64. nu. 17.& 18.Mantic.decis.
175.num.3.Gregor.XV. decis. 482. n.4. Bel-
tramin.ad eandem Gregor.decis. 411. sub num.
5.vers.verùm ante omnia, Rot. decis.518. n. 2.
p.1.diuers.& decis.315.sub num. 2. p. 2.recen-
10 tior.refert Lott.d.lib.2.qu. 33.num. 36. Ita †
etiam sola communis reputatio, & publica
fama loci,Boër.decis.286.num.8. Mandos.ad
reg.quæst.1.num.2.Menoch.cons. 257.ex num.
83.Lotter.d.lib.2.quæst.33.num.29. Mantic.d.
decis.175.num.3.Gregor.XV. decis.482.num.
3.Rot.decis.585.num.2.part. 4.diuers.& decis.
29.num.3 part.2 diuers.& fuit dictum in Ce-
phaluden. Archidiaconatus 18.Martij 1624.co-
ram bonæ mem. Dunozetto sen. quas refert, &
sequitur Fetentil. in annot.ad decis.bon.mem.
Buratti in Taurien.Thesaurariæ 15.Maij.1620.
inter eius impressas decis.473. vbi ex numer.
11 6.fuit dictum † Dignitatem probari esse ta-
lem ex eius expressione facta in collationi-
bus Apostolica,aut Ordinaria auctoritate fa-
ctis,& ex declaratione facta per Capitulũ,
& ex pluribus actibus, & functionibus Ca-
pitularibus,& ex communi reputatione in
Ecclesia pro tali.
Probatur etiam Dignitas esse talis, vbi
12 etiam obtinens habet administrationem
rerum ecclesiasticarũ cum iurisdictione,ita
Abb.in cap.de multa,num. 21.vers.communiter
tamen,de præbend. & ibi. Ioann. de Imola sub
num.39.vers.Archidiaconus. Butr.num.24.vers.
qualiter autem, Archid. in cap.1. numer.2.
de consuet. lib.6. vbi Anchar. num.6.& Ge-
min.num.7.Pacian.d.lib. 2. cap. 27. num. 7.
Lotter.de re benef.lib. 1.qu.4.num. 20.Monet.
de Conseruator.cap.5.num.84.& sic†Dignitas 13
dicitur vbi est iurisdictio,Boër. d. decis. 286.
num.2.Franc.Aretin.cons.23.num.1.Cauaer.
decis.649.n.1. propriè enim & singulariter
accepta est potestas administrandi in aliqua
Ecclesia cũ aliquo imperio,vel iurisdictione,
glos. & Archid. in c. 1. de consuet.lib.6.& hæc
plerumque habet suum propriũ, & speciale
nomen,veluti Archidiaconatus,Archipres-
byteratus,Decanatus,Cãtoria,Scholastria,
& similia,quæ iudicari debent non tã à nõ-
mine,quàm ab effectu,qui colligitur ex acti-
bus,& exercitiis,circa quę versatur: nam ex
his potissimum Dignitas dignosci debet, c.
intelligentia,de verb.signif. Stephan. VVeyms
ad d.constit.24.ex antiquo iure desũptas,& per
Concil.Trid.speciatim innouatas const. 1.num.
5.in princ.Vnde pariter Dignitas dicitur vbi
illam obtinens habet prærogatiuas sedendi
ante alios,tam in Choro,quàm in Capitulo,
cùm nomine Dignitatis,quãuis iurisdictio-
nem non habeat, vt notat Archid.in cap. 1.
n.3.col.2. & dat exemplum in Archidiaco-
no Parmæ,qui licèt nullã administrationẽ,
nec vllum officium exerceat de rebus perti-
nentibus ad Archidiaconũ, tamẽ in Eccle-
sia Dignitatẽ censetur habere, quod idem
notauerunt plures, quos refert, & sequitur
Pacian.d.c.27.ex n.15.& Stephan. VVeyms
d.constit.1. num. 5. in princ.vers.vt contingere
potest in Archidiacono,sufficit enim admini-
stratio aliqua,cui cohæreat simplex præemi-
nẽtia,quæ quidẽ præeminẽtia ita cohærẽs
verè,ac propriè dicitur dignitas,Oldrad.cõs.
150.num.3.in princ. Ioan. à Capistrano in c.
cùm decorem numer.3. de cleric.coniug. Pacian.
d.lib.2.c.27.num. 33.Francisc. Niger Cyria-
cus in forens.controuers. contrau. 202.numer. 6.
Et quod ideo ad constituendã Dignitatem
præcisè nõ sit necessaria iurisdictio,docue-
rũt,Selua de benef.p.1.q.2.n.59.& 60.Hoied.
de incomp.benef.p.1.c.7.n.4. Boer. dec. 286. n.
12. Mascard.de prob.concl.515.n.4 Azor. 1.
instit. moral.p.2.lib.3.c. 13.q.2. ad fin. & q.5.
Sed est notandũ in Ecclesia Cathedrali,
seu Collegiata vltra Dignitates reperiri nõ- 14
numquã Personatus,& Officia,quę inter se
maximè differunt,secundum Archid.in c.1.
de consuet.lib.6.& quę notant Doctores in c.
de multa,de præbend.
Dignitas namque annexum habet Offi-
cium,vel rerum Ecclesiasticorũ administra- 15
tionem cum iurisdictione etiam in modicis
causis,Hoied. de in compat. benefic.par.1. cap.
7.num.1.Sbroz.de Vicario Episcopali. 2. quæst.
27.num.15.Monet. de commutat. vltim. vo-
lunt.cap.5. num.84. Lotter.d.lib. 1.quæst. 16.à
n.47.†habere enim Dignitatem est habere 16
iurisdictio

iurisdictionem in foro exteriori, vnde olim
habebant omnes huiusmodi iurisdictionē,
quamuis hodie nō omnes, sed aliqui tātùm
secundùm consuetudinem Ecclesiarum, &
17 † qui habet iurisdictionem, largè dicitur Di-
gnitatē habere, quòd de iurisdictione ec-
clesiastica in foro exteriori intelligitur, &
de ea, quę est perpetuò annexa personæ ra-
tione Dignitatis, vel beneficij, quòd quis in
titulum perpetuò obtinet, Innocen. *in d.c. de
multa in fine*, vbi Ioan. Andr. *sub num.* 13. *v.
ex quo autem putatur*, Butr. *num.* 23. *col.* 4. *in fi-
ne*, Abb. *num.* 22. *vers. quinta conclusio*, Pacian.
de probat. lib. 2. *cap.* 27. *num.* 8. Monet. *de Con-*
18 *ser. cap.* 5. *n.* 41. † Quare Vicarius Episcopi,
qui habet iurisdictionem, nō habet propter
ea Dignitatem. Verùm quandoque officiū
simplex cum perpetua rerū administratio-
ne, Dignitas appellatur secundùm consue-
tudinē Ecclesiarū, quamuis de Iure cōmuni
Dignitas nō dicatur, vt sunt Thesauraria, &
alię de quibus infrà, & quamuis hodie mul-
tis in locis Dignitates iurisdictionē non ha-
beant, non propterea minimè est Dignitas,
quæ de Iure communi Dignitas nominatur.
19 Personatus autem est quædā prærogatiua
in Ecclesia post existētes in Dignitate, sicut
habere locum honorabiliorem in choro, &
primum locū in processionibus, & Capitu-
lis, & huiusmodi supra cæteros eiusdē Col-
legij, vel Capituli, sed minus, quàm illi, qui
sunt in Dignitate constituti, est tamen sine
officio, vel iurisdictione, etsi quandoque sit
nomen etiam competens Dignitati, & nō-
nunquam officio simplici, vide Archid. *in d.
c.* 1. *n.* 2. vbi Ioan. Andr. *n.* 2. & Gemin. *n.* 8. itē
Imol. *in d.c. de multa, sub n.* 29. & Butr. *n.* 14. *v.
personatus autem*, Sbroz *d. lib.* 2. *q.* 27. *num.* 12.
Petr. Greg. *part.* II. *Iuris Canonici lib.* 1. *tit.* 27. *c.*
2. *n.* 6. Monet. *de Conseruat. c.* 5. *n.* 85. Hoied.
de incomp. benefic. par. 1. *cap.* 9. *num.* 2. Corras.
d. benefic. par. 4. *c.* 3. *num.* 6. Flamin. Paris. *de re-
signat. benefic. lib.* 1. *quæst.* 1. *n.* 90. *&* 91. Filliuc.
in q moralib. tom. 3 *tract.* 31. *c.* 1. *n.* 24. Massob.
in praxi habendi concursum, prælud 16. *secun-
dùm Romanam impress.* Pacian. *d. c.* 27. *n.* 23.
Lotter. *d. q.* 16. *à n.* 50. Nec per istam simpli-
cem prærogatiuam, quam super alios sui
Ordinis Canonicos habet, dicitur habere
20 Dignitatem, quia sola † præeminentia non
ponit quem in Dignitate, Gemin. *in d.c.* 1. *n.*
8. Aretin. *cons.* 23. *n.* 5. *col.* 2. Pacian. *d.c.* 27. *sub
n.* 23.
21 Officiū verò simplex in Ecclesia est quid
diuersum à Dignitate, & Personatu, vt colli-
gitur ex *c. quia sæpè*, & ex *c. fin. de præbend. in* 6.
& tradunt Imol. *in d.c. de mult. a n.* 40. *v. officiū
verò*, Pacian. *d.c.* 27. *n* 27. Moner. *de Conseru. c.*
5. *n.* 86. nouissimè Stephan. VVeyms *d. const.*
22 1. *n.* 5. hinc inferentes † officium non esse

Dignitatem, etiamsi haberet quis ratione
officij administrationē aliquarū rerum, sine
tamen aliqua prærogatiua in choro, & in
Capitulo vltra alios sui Ordinis, vt est Sacri-
sta; vel quādo officiū habet onus annexum
sine honore, & sine prærogatiua honoris, vt
sunt Syndici, Aduocati Procuratores, Castal-
dus, œconomus, & vicedominus, & addit
Pacian. etiāsi tale officiū esset perpetuū, &
etiā custos, Sacrista, vel alius de cōsuetudine
haberet officiū dādi distributiones præsēti-
bus, & eas subtrahi absentibus, & nō inter-
uenientibus Officiis diuinis, quia hæc esset
potius simplex subtractio, quàm præemi-
nentia, vel potestas suspendi.
Verùm quando officio esset annexa Di- 23
gnitas, tunc officiū diceretur habere Digni-
tatē, *l. honor. in princ. ff. de mun. & honor.* Innoc.
in d.c. de multa, in fine, Pacian. *d.c.* 27. *n.* 30. Idē
erit quando in officio concurrunt ea signa
ex quibus Ecclesiastica Dignitas discerni-
tur, quia tunc certissimum est stricta appel-
latione Dignitatis ipsum quoque officium
contineri, sicut & ipse Personatus contine-
tur; nam & Iura quandoque officiū appellāt
Dignitatem; vel Personatum, vt post alios
concludit Gemin. *in d.c.* 1. *n.* 8. *vers. ex his de-
ciditur, de officio*, quē refert Pacian. *d.c.* 27. *n.*
34. vbi *n.* 37. subdit quòd † omnis, qui habet 24
aliquod onus, vel curam, seu administratio
nem, aut custodiam, largo modo dicitur ha-
bere officium.
Ex quibus primò colligitur Præposituram 25
non esse Dignitatem, quia non habet nomē
sonans in Dignitatē à Iure communi intro-
ductum, & consequenter officium appella-
tur, vt patet ex *c. dudum, il. 1. prope fin. de elect.*
Ioan. Andr. *in d cap.* 1. *num.* 3. *de consuet. lib.* 6.
vbi Gemin. *sub num.* 8. Cardin. Tusch. *tom.*
2. *litt. D. conclus.* 419. *num.* 20. Pacian. *d. c.* 27.
num. 39. vbi subdit hoc esse verissimum etiāsi
Præpositus sederet ante omnes in choro,
quia per hoc nō cēseretur habere Dignita-
tē, nisi ex constitutione Ecclesiæ, vel de cō-
suetudine loci aliud fuisset institutum; quia
præeminentia sedendi est signum Persona-
tus, non Dignitatis, vt egregiè cōsuluit Aret.
Cons. 23. *n.* 5. *v. his breuiter præmissis.* Vel nisi
prima in Cathedrali, aut Collegiata, seu Cō-
uentuali existeret, vel haberet sub se clerū,
& capellas, Massobr. *in sua praxi habendi con-
cursum præl.* 15. *dub.* 1. Monet. *de Conseruat.
cap.* 5. *num.* 91. Tamburin. *de iure Abbatum,
tom.* 1. *disp.* 25. *q.* 4. *num.* 5. Mich. Ferrus *de
praced. Eccles. q.* 41. *num.* 1. Rot. *in Vicentina
Parochialis* 20. *Februarij* 1617. coram *bonæ
memor. Vbaldo sen.* De Præpositura vide in-
fra *c.* 9. *num* 14. *cum seqq.*
Secundò colligitur Primiceriatum esse of- 26
ficium, non Dignitatē, vt consuluit Alex *cōs.*

conf.77.In causa, n.5. vers.& ad illud ostendendum, vol.2. vbi *in vers. prædictis obstat*, subdit quòd tunc Primiceriatus esset Dignitas, quãdo probatur ipsum communi opinione habitũ fuisse pro Dignitate, aliàs secus, refert & sequitur Pacian. *c.27.n.47.& 52.* Monet. *de Conseru.c.3.n.93.* Mich.Ferrus *de præcedent. Eccles. q.30.n.3.* Quicquid dicat Aretin. *d.cons. 23.n.5. vers. nos possumus.* De Primiceriatu, vide infrà *c.9.à princ.*

27 Tertiò colligitur Plebaniam officium appellari, non Dignitatem, vt *in c.quod Dei timorem, de statu monach.* Ioan. Andr. *in d.c.1.num. 3.* Pacian. *d.c.27.num.9.* vbi subdit procedere etiãsi Plebanus haberet curam animarum, & Baptismum, & Chrisma, posséq; Capellanos sui Plebanatus excommũicare, mittere edictum, & confirmare, quoniam talia nõ facerent Dignitatem, cùm possent de consuetudine etiam ad Canoniam pertinere ratione suæ præbendæ, & tamẽ Canonicus non dicitur esse in Dignitate, vt elegãter hæc omnia tradit Feder. de Senis *cons.80. Factum tale, col. fin.*

28 † Verùm quando Plebania esset in Collegiata, ipsiúsq; Ecclesiæ Plebanus esset caput, haberéq; præeminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesiæ, tunc censeretur in Dignitate constitutus, vt cõcludunt Gemin. *in d.c.1 .num. 9 .col.3.* & *ibid.* Franch. *num.6. vers. & quid de Plebanis*, Feder. de Senis *d. cons.80. num 2.col.2.* quos refert, & sequitur Pacian. *d.c.27.num.62.*

29 Quartò colligitur, quod dictum est de Plebanis, idem quoque dicendum de Prioribus, qui tunc demũ censentur in Dignitate constituti, si sunt collegiati, & habent præeminentiam, vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus, Feder. de Senis *cons.131. Casus talis est*, plures, quos refert Pacian. *d.c.27 n.65.* Antõ. Fabric. *in praxi benef. tit. de benef. cum Dignitate n.36.* Monet *d. c.5.n.25.& 94.*

30 Et † seculares respectu Regulariũ sunt personæ principales, quę in Collegiatis Ecclesiis toti presũt Canonicorũ Collegio, vt colligitur ex *superscript.text. in cap vlt.de maior. & obed.* In nostra Lusitania manifesta sunt exẽpla in PrioribusCollegiatarũ Vimaranẽ. Valentię, Cedofeten. & similiũ, & istos solos, & non alios, qui Ecclesiis pręsunt non Collegiatis, Dignitates esse, ex Fulu. Paciã. resoluit Sebast. Cęsar *in relect. de Eccles. hierarch. par. 3.dis. 13. §.1.n.1.* de Prioribus vide infrà, *cap.11.*

31 Quintò colligitur Decanatum acceptum pro simplici beneficio nõ esse nomẽ Dignitatis, nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia. Ita Card. Tusc. *tom.2.lit.D.concl.41.n.22.* Pacian. *d.cap.27. n.76.* Monet. *de Conseruat.cap.5.n 92.* De Iure namque nullam habet iurisdictionem, cùm careat iure Prælaturæ in Capitulo, cuius ipse est pars, Abb. *in cap.post electionem sub n.9.circa fin. vers. item puto, de concess. præbend.* Dum verò locũ † Archipresbyteri in Ecclesia obtinet, tanquam subrogatus eadem potest, quæ Archipresbyter, & hac ratiõe dicitur Dignitas, Rot. *decis.17.sub n.1.vers sed caue, de concess.præb.* Petr. Greg. *Syntag.iuris lib.15.c.20.n. 12.& de benef.c.10.n.24.& in part. Iuris Canõ. lib.2.tit.9.c.5.n.4* sicque est intelligenda Putei *decis 209. n.1. lib. 3.* quatenus vult Decanum respectu Capituli non regulari personã priuatam, sed habere Prælaturã cum iurisdictiõe in Capitulo, cui præest, & sic habere Dignitatem voluit Rot. *decis.533.n.4.p.2.recent.* 32

33 Sextò colligitur Cantoriam de Iure communi non esse Dignitatem, sed officium Ecclesiasticum, vt resoluunt Oldrad. *cons.146. Factũ, de consuetudine Ecclesiæ col.2.* Pute. *decis. 89 lib.3.in correctis*, Pacian. *d.lib.2.c.30.n.11.*

34 Septimò colligitur Thesaurariam de Iure communi non esse Dignitatem, sed officiũ ecclesiasticũ habere, vt tradũt Rebuff *in praxi, titul.secul.benefic. quotuplex.n.9.* Petr. Greg. *Syntagm. iuris lib.15. c. 39.* Anton. Fabric. *de re benefic.titul.de benefic.cum Dignitate; n.59.* De consuetudine autem, & omnium ferè EcclesiarumCathedraliũ statutis inter Dignitates referri cœpit, vt per Abb. *in cap.de multa, n. 23.vers.secus; de præbend.* vbi Quintin. *in repet.n.89 circa med.* Azor. *instit.moral.p.2.lib. 3.c.13.q.1.4.& 5.ante fin. vers. tandem*, Rot. *in Pampilonen. Thesauraria 23. Ianuarij 1617.* coram *Reuerendiss. D.meo Coccino Decano*, & latè *in Taurin. Thesauraria 15. Maij 1620.* coram *bonæ memoriæ Buratto*, inter eius impressas *decis.473. ex n.5.* vbi aliqua ponderata fuerũt, † ex quibus probari visum Thesaurariam esseDignitatem, primò ex collationibus tã Apostolica, quàm Ordinaria auctoritate factis, de illa tanquam tertia Dignitate. 35 Secundò ex declaratione Capituli, visione Bullę erectionis Thesaurarię, & aliis iuribus in protocollis Capituli existentibus, ex quibus constabat Thesaurariam, de qua ibi, esse tertiam Dignitatẽ post Pontificalem. Tertiò ex pluribus actibus, & functiõibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinẽtium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadem Rot. *decis.518.n.3.p.1.diuers.* Quartò resultat probatio commũis reputationis nedum Capituli, quòd se cõgregauit de mandato Thesaurarij vti illius Præsidis in defectũ obtinẽtium maiores Dignitates, sed etiam aliorum, penes quos communiter habita fuit pro Dignitate, quam reputationẽ ponderauit Rot. *d.decis.518. num.1.* & magis in specie eadem Rot. *decis.29 num.3.recentior.*

Vltra Dignitates, Canonicatus, seu Præbẽdas in Ecclesia Cathedrali, seu Collegiata alia reperiuntur inferiora beneficia, quæ nõ sunt de corpore Capituli, vt tradit Gõzal 36

ad

ad reg.8. Cancel. gloss.45. in princ. num.38.

37 Huiusmodi sunt Assisij, seu Mansionarij, qui videlicet in eadem Ecclesia assiduè, & veluti permanenter officium canendi in choro, & Diuina celebrandi obire tenētur, de quibus fit mentio *in c. si quis Episcopus. 1. q. 1. & in c. penult.* vbi gloss. *verb. Assisios. de clerico non resid* & de illis agunt latè Alberic. *in diction. verbo Assisij*, Selu. *de benefic p. 1. q. 2. n. 47* Petr. Gregor. *syntagm. iuris lib. 15. c. 23. à n. 11.* Azor. *instit. moral. par. 2. lib. 3. c. 9. q. 1.* Iacob. de graff. *in aureis decis. parte 1.* Vincent. Filliuc. *in quæst. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 1. num. 17.* Massobr. *in praxi habendi concursum pręl. 21. num 6. secundùm Roman. impress.* latè Anton. Fabric. *in praxi benefic. tit. de reliquis stipend. Eccles. n. 7. pag. 272.* vbi ex d. glos. ita vocatos assisios dicit quasi assiduos, fortè propter assiduitatem, quā maiorem propemodum quàm ipsi Canunici diuino cultui exhibere tenentur, ex quo pro supplendis ipsorum Cannnicorum defectibus asciti, & Ecclesiasticorum prouentuum participes effecti vidētur, vnde facetè Ioā. Andr. ipsus Assisios, quasi asinos, quòd totū ferè diuini cultus portent onus, appellat. Idem eos tamen in duplici differentia cōstituit Anton. Fabric. *d. loco, à n. 9.* quidā enim ait ille, ratione diuini Officij maioris, quod obire tulent exemplo & loco Canonicorū, qui per integras hebdomadas & vices solemnia Missarum, & horarum Canonicalium peragunt, Hebdomadarij, vel etiam Choristæ dicuntur, & in secundo ordine Clericorum primas tenent, videnturque ideo propiùs ad beneficiatos accedere. Alij verò ab ea solemnitate exempti, & à Canonicis magis remoti, simpliciter ad seruiēdum Ecclesiæ obligati sunt, vocāturque aliquando Mansionarij, aliquando Matricularii, & aliquando habituati, vt possunt ij esse, quibus beneficiatorum nomē denegandum, arbitratus est Ruzæ. *in tract. Regulartium priuil. 15.* nisi per modum beneficii, & non simplicium stipendiorum certi prouentus Ecclesiastici destinarentur.

38 Portionarij item, qui videntur idem importare quod Assisij, & sunt de inferioribus beneficiis, non dicuntur habere Præbendā sicut dignitates & Canonici, sed portionē, id est, partem fructuum, Pute. *decis. 431. n. 4. lib. 1. in correctis*, gonzal. *ad reg. 8. Cancel.*

39 *gloss. 45. à num. 39.* ac proinde non † sunt de Capitulo, quod à solis Canonicis constituitur, Compostel. *in cap. 1. num. 4. vers. nunquid Portionarij, de elect.* Caputaq. *decis 84. par. 1.* Rota *decis. 423. n. 2. p. 2. in posthum.* Farin. alias *p. 4. recent.* latè Solorzan. *de iure Indiar. lib. 3. c. 14. n. 12. cum seqq.* vbi *n. 24.* post Sarab. *in tract. de iurisdict. Adiunctor. q. 13.* adducit Sacræ Cong. decisionē his verbis. *Congregatio Concilij censuit non ex eo quod Portionarij integri & dimidij habeant vocem in Capitulo, illos esse Capitulares, sed tunc inter Capitulares censeri debere, cum ex Apostolico priuilegio, vel consuetudine, aut Eccl. siæ statuto inter Capitulares connumerātur*, Martin. Andr. *dec. 708. n. 3.* gonzal. *d. gloss. 45. n. 39.* nouissimè Theodos. Rub. *singular. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum, verb. Capitulum*, §. 1. Iacob. de graff *in aureis decis. part. 1. lib. 2. c. 97. n. 15.* vbi subdit, quòd Portiones ipsæ beneficia sunt, quæ iurisdictione, & administratione carent, & sunt veluti cibaria, quæ diaria Vlpianus appellat *in l. ante pen. ff. de alim. & cibar. leg* Rota *decis. 112. n. 1. p. 1. in posthum.* & ideo Assisios & reliquos id genus, qui sacris sodalitiis veluti supplemento esse solent, neque stallum in choro, neque vocem in Capitulo habent, vt dicit Papon. *lib. 1. tit. 3. arest. 1.*

Sunt tamen Portionarii in aliquibus Hispaniæ Cathedralibus, qui multas prærogatiuas, & præeminētias habent, quibus gaudent Canonici, vt de Portionariis Ecclesiæ Carthaginen. dicit Pute. *d. dec. 431. n. 1.* quòd habent vocem in Capitulo, præterquam in electionibus, & prouisionibus: & de Portionariis Hispalen. est *decis. 4. in pr. p. 1. diuers.* Et de Portionariis Corduben. Rota *dec. 27. n. 1. p. 1. recentiss.* vbi quòd portionarii, quibus assignatur locus inter personas Capitulares, & in defectū Canonicorū, datur illis præsidēdi locus in Capitulo dicitur esse de Capitulo, & ex eiudē Rotę decisione, gonzal. *d. gl. 45. n. 45.* ait esse de Capitulo generali at in electionibus, prouisionibus, admissionibus, & aliis actibus similib[9] votū nō habere. 40

Sed non ex eo, quod isti Portionarij admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocē, possunt dici de Capitulo, Gemin. *in cap. fin. num. 5 ad fin. vers. aut quærimus, de præbend. in 6.* nec Canonicis æquales, prout verè non sunt, vt fuit dictum *in Hispalē præeminentiarum 4. Iunij 1625. coram R. P. D. meo Coccino* Decano, sed Iure communi attēto sunt inferioris Ordinis, Cæs. de Grassis *dec. 4. n. 8. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Rota *decis. 114. n. 1. p. 2. recentiss. in posthumis*, vbi etiā attestatur Canonicis Hispalensibus multas prærogatiuas, & præeminētias cōpetere, quę non cōpetūt Portionariis: nam Portionarii ibi nō habent vocē in electione Prælati, & in administratione Archiepiscopatus Sede vacāte in collatione Præbendarū, nec subscribūt actus Capitulares, quæ res fiūt à solis Canonicis, subditq; in referēdis negotiis adesse disparitatē, cùm Portionarii id faciāt stantes, & capite discooperto: Canonici verò sedētes, & capite tecto, & vlteriùs addit solos Canonicos assistere Prælato celebrāti, 41

Barbos. de Canonic. & Dignitatib. C 2 &

& Pontificalia exercẽti, habere quoque proprietatem in ſedendo, in thurificatione, receptione pacis, candelarum, cineris, palmarum, & generaliter in omnibus, etiamſi Canonicis præcederent accidentaliter, prout de Portionariis Hiſpalen. cẽſuit eadem Rot. *deciſ. 416. ſub num. 7 p. 1. recentiorum*, his verbis: *Non obſtat, quòd Portionarij in Sacris conſtitutæ præcedant Canonicos non exiſtentes in Sacris, hoc enim non competit illis ratione maioris, vel æqualis dignitatis, ſed ratione ſtatuti conditi in odium non exiſtentium in ſacris, & ſic ratione Ordinis, non autem dignitatis, nam cùm poſtea Canonicus initiatur, aſcendit ſuper omnes Portionarios*, &c. *& d. deciſ. 114 n. 4.*

42 Idem à fortiori dicendũ de dimidiis Portionariis; nam dimidia portio eſt de inferioribus beneficiis Eccleſiæ Cathedralis, vt per Gemin. *in tract. de expectatiuis, n. 98.* Flamin. Pariſ. *de reſignat. benef. lib. 2. q. 1. n. 117.* Gõzal. *ad regul. 8. Cancel. gloſ. 5. in princ. n. 99.*

43 Et denique ſunt Quartenarij, Tertionarij, & dimidij Præbẽdati, præcipuè in Cathedralibus Portugaliæ, qui ſolũ dicũtur ibi habere inferiora beneficia, & ideo vocẽ in Capitulo non habẽt, Rot. *in Vlixbonen. Quartenariæ 15. Ianuarij 1624. corã Reuerend. D. meo Coccino Decano in verſ. neque huic.* Ego ipſe *de Officio, & poteſt. Epiſcopi. p. 1. tit. 1. c. 3. n,* 16. Sebaſt. Cæſar *in relect. de eccleſ. hierarch. diſp.* 12 §. 1. *n.* 22. vbi aduertit non repugnare, quòd ex dimidiis præbendis, ſi conſuetudo, vel Eccleſiæ ſtatutum vim habeat (prout adeſt in Eccleſia Elboren.) valeant integri Canonicatus conſtituti, ac ſubinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti poſſint, & debeant tanquã veri, & integri Canonici.

43 † Et ſemipræbẽdatos in Cathedrali Eccleſia Aureliorũ ex integro præbẽdatos adæquatos eſſe refert Chopin. *lib. 1. monaſt. tit. 3. n. 13.*

Capvt V.

De Archidiacono.

Svmmarivm.

1 *Archidiaconus Græco vocabulo dicitur quaſi miniſtrorum princeps.*

2 *Archidiaconus principalem habet dignitatem poſt Epiſcopum.*

3 *Archidiaconus eſt dignior Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, & adminiſtratione.*

4 *Archidiaconus de iure eſt prima dignitas in Cathedralibus Eccleſiis.*

5 *Archidiaconus, qui oculus Epiſcopi dicitur, in omnibus Eccleſiis, vbi fieri poteſt, eligendus eſt, qui ſit Magiſter, ſeu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico.*

6 *Intellige de iis tantùm Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iuriſdictionem, iuxta tit. de officio Archidiaconi.*

7 *Archidiaconi iuriſdictionem contentioſam habentes debent eſſe Doctores, & promoti in publico gymnaſio.*

8 *Archidiaconus nullus reperitur in tota Hiſpania, qui totam illam iuris communis retineat poteſtatem.*

9 *Archidiaconi in Hiſpania non obligantur eſſe Doctores, aut Licentiati.*

10 *Ætas 25. annorum requiritur in Archidiacono habente curam annexam, in aliis, quibus in ea non ineſt, 22. anni completi ſufficiunt.*

11 *Viſitare Clericos omnes debet Archidiaconus tertio quoque anno, ſi Epiſcopus ipſe non poſſit.*

12 *Archidiaconus quare dicatur oculus Epiſcopi, oſtenditur.*

13 *Viſitationem ſi quam Archidiaconus legitimè exercere conſueuit, aſſumpto Notario de conſenſu Epiſcopi facere per ſe ipſum tantùm debet.*

14 *Archidiacono ad viſitationem expediendam poterit Epiſcopus terminum præſcribere comitatum, & equitatum.*

15 *Diſtributiones quotidianas non amittit Archidiaconus interim dum viſitauerit Eccleſiam, iura vel redditus ſuæ præbendæ.*

16 *Diſtributiones quotidianas non percipit Archidiaconus, qui propriam Eccleſiam non viſitat, ſed ſolùm Eccleſias ſuæ Diœceſis.*

17 *Archidiaconus dum viſitat Eccleſiam ſuæ præbendæ, non percipit fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex diſpenſatione, vel ex illius Eccleſiæ conſuetudine.*

18 *Archidiaconi ad officium pertinet Epiſcopo miniſtrare, & ſolemniter celebraturo Epiſcopo ſacrum Euangelium cùm voluerit legere, & illos deſignare qui illud & Epiſtolam cantent.*

19 *Lectiones, & reſponſoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus aſsignare pertinet ad Officium* Archidiaconi.

20 *Archidiaconus tanquam prima Dignitas poſt Pontificalem in Choro aliis ſuperior, & maior habetur.*

21 *Vaſa diuinis Eccleſiæ vſibus dicata ſedulò cuſtodire pertinet ad Archidiaconum.*

22 *Clericos ad Ordines promouendos, examinare, atque probare; eóſque Epiſcopo nomine S. Eccleſiæ ordinandos offerre ſpectat ad Archidiaconum.*

23 *Epiſcopo ſolemniter, vel etiam Miſſam ſolemnem, & Verſperas audienti à dextris aſsiſtit Archidiaconus.*

24 *Archidiaconus reſpicit, vt Primicerius, & Sacriſta,*

crista, vel custos iniuncti sibi muneris solicitudinem diligenter exequantur.

25 *Abbates, & Abbatissas in sede sua collocat Archidiaconus.*

26 *Iurisdictionem licèt inferiorem in multis habet Archidiaconus.*

27 *Clericorum lites, & iurgia, modica tamen, audit Archidiaconus.*

28 *Beneficiis priuat, & auctoritate Episcopi punit Archidiaconus.*

28 *Censuras imponit Archidiaconus, non tamen sine Episcopi auctoritate.*

30 *Archidiaconus instituit in beneficiis curam animarum habentibus de auctoritate tantùm, & mandato Episcopi, vel si hoc habeat ex præscriptione.*

31 *Archidiaconus ratione sui muneris non potest curam committere animarum.*

32 *Beneficiorum in possessionem corporalem mittit Archidiaconus institutos ab Episcopo.*

33 *Iurisdictionem quando habeat Archidiaconus? ostenditur.*

34 *Archidiaconus post Episcopũ dicitur esse Vicarius in omnibus.*

35 *Vicarij munus exercet Archidiaconus ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absente, & eius Officialibus, non autem Sede vacante.*

. *Vicarius natus, seu legitimus, cur dicatur Archid. ibid.*

36 *Archidiaconis à Vicario Episcopi in quo differat? ostenditur.*

37 *Archidiaconus iurisdictio hodie per consuetudinem est imminuta.*

38 *Archidiaconus de iure maior est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter eius subiacet iurisdictioni.*

39 *Consuetudo in aliquibus Ecclesiis introduxit vt Archipresbyter, vel Præpositus, aut alia dignitas Archidiacono præferatur.*

40 *Archipresbyter in ciuitate Padua ex antiqua consuetudine præcedit Archidiaconum, & quomodo probetur hac consuetudo? ostenditur.*

41 *Archidiaconus cur de iure præferatur Archipresbytero? ostenditur.*

42 *Archidiaconus de iure præcedit Archipresbytero in administratione, cùm in Diuinis Archipresbyter præcedat Archidiaconum, nisi Archidiaconus sit etiam in Presbyteratus Ordine constitutus.*

43 *Dignitati primæ spectat, & eo impedita ad secundam, & successiuè ad tertiam, deferre sanctissimum Sacoamentum, absente, vel impedito Episcopo in eius festiuitate, nec non Missas, Vesperas Pontificales cantare.*

44 *Archidiaconus Sacerdos in celebratione Missarum solemnium, absente Episcopo est præferendus Archipresbytero, & n. 45.*

46 *Missas Pontificales per se ipsum celebrare non valens Episcopus, non potest in præiudicium primæ Dignitatis, ad quam id spectat, alteri sibi benè visa pro libito voluntatis demandare.*

47 *Dignitas prima pro libito ad munus sibi incumbens non potest aliam sibi bene visum Canonicum aut Dignitatem substituere, sed in eo munere proximior Dignitas succedere debet.*

48 *Dignitas prima licèt sit coadiutor cum futura successione, nihilominus iuxta formam litterarum coadiutoriæ ad eum spectabit absente coadiuto functiones illi incumbentes facere, & exercere.*

49 *Archidiaconus, & Archipresbyter si in funeralibus de eadem Cathedrali concurrant, danda est præcedentia Archipresbytero ratione stolæ.*

50 *Archidiaconus si sit prima dignitas, debet exercere officium Preslyteri assistentis cum Pluoiali Episcopo celebrantis, illique candelam, & palmam benedictam ministrare.*

51 *Archidiaconus dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur præsens in choro, tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia.*

52 *Archidiaconus; qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes.*

53 *Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Protonotarius, non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, ac Diuinis Officiis assistat.*

54 *Protonotarij habitu vti non potest Archidiaconus in publicis functionibus, in assistentia Episcopi, nec in aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus.*

55 *Vicarius Episcopi Archidiacono tam in choro, quàm vbilibet præcedit.*

56 *Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates & Canonicos, non obstante consuetudine in contrarium.*

57 *Vicarius foraneus ratione sui officij nullam habet præcedentiam in choro, sessionibus, processionibus, & aliis actibus, & functionibus Ecclesiasticis.*

58 *Doctores referuntur de Dignitate, Officio, & iurisdictione Archidiaconi agentes.*

PRIMA Dignitas Ecclesiastica in 1
Cathedralibus Ecclesiis est Archidiaconatus de Iure communi, vt *num.* 3. ostendemus, propterea de Archidiacono nunc primũ agere proposuimus, qui Græco vocabulo quasi ministrorum

princeps est appellatus *cap. 1 dist. 21*. Archos enim princeps, Diaconos ministrum, seu famulum Græcè significat, Petr. greg. *Syntagm. Iuris lib. 15. cap. 20. in princ.* Anastas. germon. *de Sacrorum immun. lib. 3. cap. 3, in fine*, Valer. Reginal. *in praxi fori pænit. lib. 30. tract. 1. num. 49.* Sebast. Cæsar. *de Eccles. hierar. part. 2. disp. 12. §. 1.* Azor. *instit. moral p. 2. lib. 3. cap. 14. quæst. 1.* Castald. *in praxi cæremon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. num 3.* Nam licèt de consuetudine Ecclesiæ Archidiaconatus non habeat iurisdictionem, quia tamen de Iure cõmmuni habet nomen dignitatis, censeri debet administrationem spiritualem habere, & in Dignitate Ecclesiasticaversari, nouissimè Steph. VVeyms *ad constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas cõstit. 1. num. 5.* & adhuc † principalem habere
2 dignitatem post Episcopum probat text. *in cap. 1.* ibi, *post Episcopum, de offic. Archid.* glos. *verb. electionis in cap. pen. de offic. leg. in 6.* Menoch. *cons. 51. num. 20. & cons. 257. num. 21.* Sbroz *de offic. Vicar. lib. 1. quæst. 37. num. 6.* Anton. Fabric. *in praxi. benefic. tit. de benef. cum dignit. num. 23. in fine.* Rota *decis. 865. num. 1. part. 4. diuers.* Ascan. Tamburin. *de iure Abbatum tom. 1. disp. 25 quæst. 4. num. 1.* nouissimè Michael Ferrus *de præcedent. eccle-*
3 *siast. quæst. 5. num. 1.* † Vnde digniorem esse Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, administratione, & aliis, consuluit Barbat. *cons. 5. lib. 2.* quem refert Cardin. Tusch. *tom. 1. lit. A. concl. 482. num. 6.* quia † de Iure re-
4 gulariter Archidiaconatus est prima Dignitas, Aretin. *cons. 23. num. 3. vers. quia de iure communi*, adden. *ad Greg. XV. decis. 41 1. num. 5.* Viui. *decis. 299. num. 2.* Marcel. Vulpe *in praxi cap. 34. num. 12.* Rot. *in Andrien. Archidiaconatus 5. Decembris 1625.* coram *R. P. D. Merlino*, Lotter. *de re benef. lib. 1. quæst. 16. mer. 112.*

5 Eligendus est autem Archidiaconatus, (qui oculus Episcopi dicitur quasi ab eo in specula, & statione positus, glos. *verb. oculi in cap. diaconi 93. dist.* Anton. Fabric. *d. tit. de benef. cum dignit. num. 25. in fine*) in omnibus Ecclesiis vbi fieri potest, qui sit Magister, seu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico, vt statuit Trid. Concil. *sess. 24. de reform. cap. 11.* & tradunt gonzal. *ad regul. 8. Cancel. glos. 4. num. 68.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 41.* Nicol. garc. *de benefic. parte 7. cap. 7 num. 36.* galganet. *de iure publico lib. 3. tit. 21. num. 1.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 238. à num. 2. & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. decis. 248 num. 4. & decis. 305. num. 11. part. 4.* Bennius *de priuileg. iurisconf. parte 2. priuil. 28. num. 2.* Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract. 6. cap. 7. num. 62.* Hombon. de Bonis *de examine Eccles. tract. 1. cap. 9. quæst. 55.* Nouar. *in singul. Canonic. conclus. 41.* Sebast. Cæsar. *d. disp. 12. §. 1. num. 9.* Ego ipse *de offic. & potest Episc. part. 3. alleg. 60. num. 60.* Squillante *d. cap. 14. num. 109.* Et propterea stylus Curiæ inhærendo supradicto decreto Concilij Trident. exigit in promouendo ad huiusmodi Archidiaconatum gradum Magisterij in Theologia, vel Doctoratus saltim in Iure Canonico, itaut dum porrigitur supplicatio pro Archidiacono huiusmodi obtinendo, seu pro habenda Dignitate maiori post Pontificalem in Cathedrali, vel principali in Collegiata, ea non aliter signetur quàm si positiuè etiã narratum sit Oratorem esse, aut magistrum in Theologia, aut Doctorem saltem in iure Canonico, vel in eodem. Iure Licentiatum, quod si talis non sit, non aliter rescribitur supplicationi quàm sub hac clausula. *Et cum decreto quòd dictus Orator infra annum proximum Magisterium in Theologia seu Doctoratus, aut Licentiaturæ in decretis gradum præuio examine in aliquo approbata Vniuersitate study generalis, ac aliàs seruatis seruandis, suscipere omnino teneatur, alioquin præsens gratia nulla, sit ipsque Archidiaconatus vacet eo ipso.* Et cùm litteræ expediuntur, clausula extenditur per verba decretoria & præceptiua, *Volumus autem*, &c.

Quod quidem intelligitur de iis tantùm 6
Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta *tit. de offic. Archid.* non autem de his, qui verè animarum cura, & omni prorsus iurisdictione carent. Ita Sacram declarasse Congregationẽ referunt Anastas. germon. *de indultis Cardinal. §. quibusfuit num. 4.* Campan. *d. num. 41.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 473. in 1. edit. aliàs resol. 497. in 1. edit. & p. 4. decis. 248.* Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 20.* Massobr. *in praxi habendi concursum requis. 10. dub. 6. secundùm Romanam impress.* Nouar. *d. conclus. 41. num. 2.* Squillante *d. cap. 4. num. 111.* Nicol. garc. *d. cap. 7. num. 41.* vbi *num. 40.* † refert pariter resolutum hu- 7
iusmodi Archidiaconos iurisdictionem contentiosam habentes debere esse Doctores, & promotos in publico gymnasio, aliàs gradus eis non suffragari ex *Bulla 63. Pij V.* quod etiam tradunt Massobr. *d. dub. 6. num. 6.* & Nouar. *vbi suprà num. 4.* Squillante *d. cap. 4. num. 113.* itaut doctoratos ex priuilegio ad huiusmodi Dignitatem nequaquam promoueri posse dicendum esset, vt per Nonar. *quæst. forens. lib. 1. q. 143. & concl. vnic. de Archidiacon. num. 5.* Squillante *d. cap. 4. num. 114.* vbi *num. 115.* post Menoch. *de arbitr. casu 425. n. 42.* & Aloys. Ricc. *p. 4. decis. 248.* tenet quòd si ex Ecclesiæ consuetudine potestas, & iurisdictio, quæ competit Archidiacono, compe

cōpeteret Archipresbytero, similē gradū doctoratus deberet Archipresbyter assumere.

8 Sed cùm hodie ipsior cum Archidiaconorū incuria, vel imperitia, seu Episcoporum potētia omnis pene iurisdictio extincta sit, nec in tota Hispania vnus reperiatur Archidiaconus qui totā illā Iuris cōmunis retineat potestatem, vt testantur Zerola *in praxi Episcop. verb. Archidiaconus.* Lxl. Zecchi. *de republ.*

9 *Eccles. titul.* 24. *à num.* 13. † meritò notant iā hodie apud Hispanos cessare obligationem illam Trident. quòd sint Doctores, aut Licentiati, vt ante omnes scripsit Nauarr. *in man. cap.* 25. *num.* 135. referunt, & sequuntur Vasconcel. *in harmon. rub. turis Canon. sub tit. de offic. Archid. in princ.* Nicol. Garc. *d. cap.* 7. *à n.* 37. Sebast. Cæsar. *d.* § 1. *n.* 10. Anguian. *de legib. lib.* 2. *controu.* 4. *n.* 10. me citato in hoc loco Solerzā *de iure Ind arū p.* 2. *lib.* 3. *c.* 14. *n.* 17.

10 Si verò Archidiaconus habeat curam animarum annexam, ætas vigintiquinque annorum requiritur, licèt in aliis Dignitatibus, quibus ea non inest, viginti duo anni completi sufficiant, vt statuit Concil. Trid. *d. cap.* 12. *vers. ad cæteras*, & tradunt per me citati *d. alleg.* 60. *num.* 65. quibus addo Massobr. *d. requis.* 10. *dub.* 11. *num.* 24. Nuuar. *in singul. Canon concl.* 15.

11 Officium Archidiaconi de Iure quidem cōmuni est circa Clerum præcipuè, cui omnium Clericorum cura post Episcopum demandatur, ipse enim debet Clericos omnes tertio quoque anno, si Episcopus ipse non possit, visitare, *cap.* 1. *& cap. ad hac, de offic.*

12 *Archid.* & propterea † dicitur oculus Episcopi, quia lustrans actus totius Ecclesiæ, si quem videat proximum esse peccato, referat ad Episcopum, vt inquit Clemens Papa *in c.*

13 *Diaconi il* 1. *vbi* glos. 93. *dist.* † Visitationem autem, si quam legitimè exercere consueuit, assumpto Nutario de cōsensu Episcopi facere per se ipsum tantùm debet, vt statuit Concil. Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 3. Felician. Comen. *in man. visitat. lib.* 1. *tit.* 3. *vers. Archidiaconi*, Fulc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 14. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 2. *quæst.* 120. *num* 10. Flores de Mena *variar. lib.* 3. *quæst.* 24 *num.* 23. Ego ipse *d. part.* 3. *allegat.* 73. *num.*

14 22. † & ad illam expediendā poterit Episcopus ei terminum præstituere, & præscribere comitatum, & equitatum, ne oneri sit Ecclesiis, quas visitauerit, prout declarauit *Sacra Congregatio*, vt attestatur Piasec *in praxi Episc. p.* 2. *c.* 3. *n.* 62. *p.* 213. quem refero ego ipse *d. allegat.* 73. *num.* 39.

15 Et interim dum visitauerit Ecclesiam, iura, vel redditus suæ præbendæ, non amittit distributiones quotidianas, cùm visitādo prędicta iura, & loca seruiat Ecclesiæ in re vtili, sicut resoluunt, & per *Sacram Congreg.* fuisse decisum referunt Azori. *instit. moral. parte* 2. *lib.* 7. *c.* 7. *quæst.* 10. Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *q.* 11. *n.* 93. Nicol Garc. *de benefic. p.* 3. *c.* 2. *n.* 333. *& seq.* Cened. *practic. & canon. q. lib.* 1. *q.* 1. *n.* 36. Ego ipse *d parte* 3. *allegat.* 53 *n.* 163. me citato in illo loco Sanctarel. *var.* 11. *n.* 9.

Si verò non visitauerit propriam Ecclesiā, 16 sed solùm Ecclesiam suæ diœcesis, quamuis illam visitaret ex officio, & iure sibi competenti, tunc nō posse percipere distributiones tenent Monet. *d. q.* 11. *num.* 63. Cened. *d. q.* 1. *num.* 36. *&* 74. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 332. Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 6. *lib.* 6. *de visitat. n.* 81. *&* 108. Sanctarel. *d. q.* 11. *num.* 10. Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 126.

Sic etiam eadem durante visitatione non 17 poterit ipse Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ cōsuetudine, stante quòd fructus Canonicatus distincti sint à fructibus præbendæ, nisi pro tribus mēsibus vacationis ex causa à Concilio permissis, prout decisum attestatur Nicol. Garc. *d. cap.* 2 *n.* 332. *in* 2. *dub.* & Armandar. *d. lib.* 6. *de visitat. num.* 82. animaduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere, nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quæ seruanda erit.

Secundò ad officium Archidiaconi pertinet Episcopo ministrare, vt censuit *S. Rit. Cong in vna Pisaurien.* 10. *Iunij* 1600. & solemniter celebraturo Episcopo Sāctum Euāgelium cùm voluerit legere, & eos antè probatos designare, qui Euangelium, & Epistolam cantent, *cap. perlectis* 25. *dist. cap.* 2. *de offic. Archid.* Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 14. *q.* 2. *vers. deinde*, Galganet *de iure publico lib.* 3. *tit.* 21. *num.* 5. † Lectiones quoque, 19 & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare, atque Acolytos, qui cereos, & thuribulū deferant, & qui minora gerant officia, ordinare, & omnia denique, quæ ad diuinorum Officiorum celebrationem pertinent, disponere, gloss. & Doctores *in d. cap.* 2. Sebast. Cæsar. *d.* §. 1. *num.* 7.

In choro enim tanquam prima Dignitas 20 post Pontificalē, aliis superior, & maior habetur, & illi in choro permanenti spectat in principio Matutini, Horarū Canonicarum, ac Vesperarum intimare, *Pater noster*, quo dicto, eidem pariter spectat eius manus signū dare, vt incipiatur, *Domine labia mea*, &c. vel *Deus in adiutorium meum*, &c. ipsique etiam ad Primam pertinet dicere, *Dies, & actus nostros*, &c. *Adiutorium nostrum, &c.* & *Deus nos benedicat*, &c. Ad Completorium, *Noctem quietam*, &c. *Benedicat, & custodiat nos*, &c. & in fine Horarum. & Matutini, *Do-*

minus det nobis,&c. Et antequam finis signũ per ipsũ detur, nemo officio expleto è choro egredi valet. Ita *S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium Praepositorum in Theatina, sub die 18. Aprilis 1617.*

21 Tertiò ad eundẽ pertinet vasa diuinis Ecclesiæ vsibus dicato sedulò custodire, vt dicitur *in cap. ea qua, 3. de offic. Archid.* Azor. *d. cap. 14. quæst. 2. §. deinde, vers. ad eundem pertinet.* Sebast. Cæsar *d. §. 1. num. 8.*

22 Quartò Clericos ad Ordines promouẽdos examinare, atque probare, eosque Episcopo nomine Sanctæ Ecclesiæ ordinandos offerre potest, *cap. ad hac, cap. vt nostrum, de offic. Archid. cap. vnic. de scrutin. in Ordine facien.* Petr. Gregor. *d. lib. 15. cap. 20. num. 6. vers. hic examinat*, Quaranta *in summ. Bullarij verb. Ordo, vers. subsequenter*, Azor. *d. cap. 14. quæst. 2. vers. deinde*, Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 3. à numero 15.* Galgan. *de iure publico lib. 2. tit. 21. num. 7.* Castald. *in praxi caremon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. numero 3.* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. num. 8. vers. eius*, Valer. Regin. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 1. num. 49. vers. Archidiaconos.* nouissimè Marc. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap. 34. numero. 20.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi par. 2. alleg. 10. numero 21* non peccat tamen Archidiaconus quando interrogatus ab Episcopo ordinante an sciat ordinãdos dignos esse, respondet, *scio, & testificor illos dignos esse, cap. vnic. de scrut. in ordine facien.* licèt ipse non examinauerit, dummodo contra conscientiam non testificetur, quia quem indignum non nouit, dignum existimare debet; ita nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iud. cap. fori Ecclesiast. cap. 8. num. 35.* In ipsa ordinatione, atque in cõsecratione Chrismatis, & aliis similibus Episcopo ministrare, *cap. Acolytus, cap. Ostiarius, 23. disp.* † Et demum Episcopo celebranti solemniter, vel etiam Missam solemnẽ, & Vesperas assistenti à dextris modo suo loco pręscripto assistere, vt animaduertit Castald. *citato loco.*

23

24 Quintò despicere, vt Primicerius, & Sacrista, vel custos iniuncti sibi muneris solicitudinem diligenter exequantur, *cap. perfectis, 25 dist. cap. ea qua contra, de offic. Archid.*

25 Sextò Abbates, & Abbatissas in sede sua collocare, *d. cap. vt nostrum, de offic. Archid.* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. numero 8. vers. ad Archidiaconum.* Petr. Greg. *d. cap. 20. num. 6. vers. Abbates.*

26 Non solùm autem exercet officiũ Archidiaconus, sed iurisdictionem quoque habet in multis, licèt inferiorem, *cap. ad hac. de offic. Ordin.* Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benef. cum dignitate numero 23. in fine*, Narbona *de appellat. à Vicario ad Episcopum, part. 1. num. 30.* nam ipse de Iure quidem communi antiquiori, de quo *in d. cap. perlectis, vers. Archidiaconus 25. dist. & in d. cap. ad hac,* † Clericorum lites, & iurgia, modica tamen, 27 audit, Azor. *d. cap. 14. quæst. 2. vers. deinde,* Galganet. *d. tit. 21. num. 6. vers. iurgia,* Sebast. Cæsar *d. §. 1. num. 5.* & auctoritate Episcopi punit, † & priuat beneficiis, *cap. licet, de pœnis, cap. referente, de prabend* & † censuras 28 29 imponit, non tamen sine Episcopi auctoritate, *cap. Archidiaconus, de offic. Archid.* Azor. *d. cap. 14. quæst. 2. vers. atque hac quidem,* Galganet. *d. tit. 21. num. 6.* ex speciali consuetudine, non autẽ nomine proprio, Zech. *d. tit. 24. numero. 13. vers. ad Archidiaconum quoque,* Suar. *de censur. disput. 2. sect. 2. num. 9. vers. denique,* Sebast. Cæsar *d. §. 2. numero 12.* Anton. Faber *d. tit. de benef. cum dignitate, num. 24.*

Instituit quoque in beneficiis etiam curam 30 animarũ habentibus, de auctoritate tantùm & mandato Episcopi, *d. cap. ad hac, cap. cum satis, eod. tit. cap. si in plebibus 63. dist. cap. nullus 16. quæst. 7.* vel si hoc habeat ex præscriptione, vel cõsuetudine, nomine, & vice Episcopi legitime præscripta, Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 72. num. 185.* vbi respondeo textum *in d. cap. cum satis*, solùm prohibere consuetudinẽ, seu magis præscriptionem, per quam Archidiaconus intendit instituere in beneficiis nomine proprio. Et ideo † Archidiaconum ratione sui muneris 31 non posse curam committere animarũ, per text. *in cap. cum satis*, resoluunt Azor. *d. cap. 14. q. 2. vers. atque hac quidem,* Galganet. *d. tit. 21. num. 6.*

Mittit denique in corporalem beneficiorum 32 possessionem institutos ab Episcopo, *d. cap. ad hac,* Petr. Greg. *d. lib. 15. cap. 20. numero 6.* Valer. Reginal. *d. lib. 30. tract. 1. cap. 3. num. 49. vers. item mittere,* Cou. *lib. 3. var. cap. 16. num. 7. vers. tertius,* vbi aduertit quòd quamuis *in cap. licet Episcopus, de prabend. lib. 6.* responsum sit ad Episcopum pertinere missionem in beneficiorum possessionem, illud potest intelligi non quidem de ipsa missione in possessionẽ corporalem, sed de sententia, aut decreto, quod Episcopus pronũciat institutum in possessionem mittendum fore, seu de ipso corporalis possessionis traditore; vel potest intelligi vt procedat de cõsuetudine, secundùm quam hodie ad Episcopum, non verò ad Archidiaconum spectat corporalis possessionis traditio, vt tradidit Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 10. q. 6. num. 32.*

Non tamen habet in omnibus ordinariã 33 iurisdictionem, sed in iis tantùm, quæ à Iure, vel consuetudine ei sine speciali mandato Episcopi competunt exequenda, *cap. fin. de offic. Achid.* Videtur autem ei de Iure communi

muni cõpetere iurisdictionẽ in visitando, & corrigendo in modicis tantùm causis, nã inquit text. *in d. cap. ad hæc*, ardua negoria non debere absque maioris sui præsẽtia termina-re; reliqua verò, quæ ad eum pertinẽt, plena auctoritate exequitur, Roman. *cons.* 371. *In proposita, num.* 4. vbi quòd Archidiaconus nõ habet iurisdictionem in criminibus, nec in ciuilibus arduis, sed tantùm in ciuilibus pauci valoris, refert Card. Tusch. *littera A. conclusione* 482. *num.* 9.

34 Quare Archidiaconus post Episcopũ dicitur esse Vicarius in omnibus, *dict. cap.* 1. *de officio Archid.* ibi, *vt Archidiaconus post Episcopum sciat se Vicarium*, &c. *d. cap. ad hæc*, glos. *in cap. Pontifices* 7. *q.* 1. Anton. de Prætis *in clypeo pastoralis officij, cap.* 6. *num.* 39. Marant. *de ordine iudic. p.* 4. *dist.* 5. *princ. num.* 7. Rebuff. *in praxi tit. forma Vicariatus. num.* 199. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 1. *q.* 3. *num.* 17. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *cap.* 10. *num.* 2. *vers. sexta*, Azor. *d. cap.* 14. *q.* 2. Monet. *de distribut. quotid. p.* 2. *q.* 1. *num.* 26. *vers. ratio*. Narbona *de appell. à Vicario ad Episcopum p.* 1. *num.* 22. quos refero Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 54. *num* 16. quibus addo Marcel. Vulpc *in praxi iudicr. fori Eccles. cap.* 34. *num.* 18 Vicarius nãtus seu legitimus dicitur eo quòd à lege ipsa nullo facto, aut ministerio Episcopi constituatur, Sbroz. *d. tract. lib.* 1. *q.* 26. *num* 10. Anton. Cuch. *instit. maior. lib.* 2. *tit.* 9. *de offic. Archiepiscopi num.* 17. Alphons. Narbona *ad l.* 59. *glos. in num.* 16. *tit.* 4. *lib.* 2. *nouæ Recop.*

35 Vnde ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absẽte, & eius officialibus, Vicarij munus, exercet Archidiaconus, Cardin. Tusch. *tom.* 1. *litt. A. concl.* 482. *num.* 10. Sbroz. *d. lib.* 2. *q.* 2. *num.* 15. *& q* 26. *num.* 10. non autem Sede vacante, nec etiã infra illos octo dies, quibus à Capitulo Sede vacãte Vicarij electio facienda est, iuxta formam Conc. Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 16. quia Iura suprà allegata loquuntur tantùm Sede repleta; tum quia intra illos octo dies totum Capitulum potest, & debet administrare. Quare ita tenẽt Quarant. *in sum. Bullarij, verb. Sede vacante*, §. *duodecimò quæro, vers. primo*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. post resol.* 505. *in notab. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo*, Ego ipse *d. alleg.* 54. *numero* 163. Quamuis Archidiaconum sustinere Vicarij vices Sede vacante, dũ agitur de electione Vicarij à Capitulo, post Fuler. & Abb. teneat Sbroz. *d. lib.* 1. *q.* 61. *& in addit. ad q.* 3. *eod. lib.* 1. Potest tamen Archidiaconus acquirere quasi possessionem administrandi Episcopatum tam in spiritualibus, quàm in tẽporalibus Sede vacãte, & si de huiusmodi quasi possessione cõstiterit ex pluribus actis gestis per eum tempore, quo Sedes vacauit, concernentibus dictam administratiuoẽ, & iurisdictionem Episcopalem, debet ei dari mandatum de manutenendo, prout per Sacram Rotam datum fuit Archidiacono Vicentini, *in vna Vicentina administrationis Episcopatus* 16. *Decembris* 1624. coram R. P. D. *Remboldo*, impressa per Ludou. Postium *post suum tractat. mandati de manutenendo decis.* 194. vbi *num.* 2. *&* 3. probat quòd licèt de Iure cõmuni administratio Episcopatus Sede vacante spectet ad Capitulum, *cap. bonæ memoriæ, & ibi Dec. num.* 37. *de appellat.* tamen de consuetudine potest etiam spectare ad Archidiaconum, & *num.* 6. *cum seqq.* ait nõ obstare quòd ex dispositione Sacri Concilij Trid. *sess.* 34. *de reform. cap.* 16. deputatio Vicarij Sede Episcopali vacante spectat ad Capitulum, quodque dictum sacrum Concilium habet in fine decretũ irritans quod inficit titulum, & possessionem contrariã, quia decretum irritans operatur quando est iustificatum: secus verò ante illius iustificationem, tunc enim non tollit detentionem, & insistentiam facti, ex decisionibus ibi allegatis; ac propterea cùm in casu isto dubium sit an intret dispositio dicti Cõcilij, ex quo illud non tollit consuetudinem contrariam de Iure communi permissam, meritò non obstat Archidiacono pendente iudicio manutentionis dictum decretum, quin interim debeat in sua possessione manuteneri, & *num.* 10. *cum seqq.* pariter asserit non obstare quòd Archidiacono resistit Ius, quo casu non datur manutentio inferiori absque titulo: tum quia licèt Ius, vt dictum est, assistat Capitulo, non tamẽ resistit Archidiacono, ex quo potest etiam ista administratio spectare ex consuetudine ad inferiorem, Gregor. XV. *decis.* 411. & Rot. *in Meten. iuris corrigendi* 8. *Februarij* 1626 coram *R. D. meo Coccino Decano*: tum quia datur etiam manutentio inferiori quando ipsius possessio, prout in casu nostro, est diuturna, Rot. *decis.* 595. *num.* 6. *& seq. p.* 1 *diuers.* Beltramin. *in annot. ad* Gregor. XV. *decis.* 312. *num.* 4. *vers. item assistentia.* Denique eadem Rota *in Vicentina administrationis* apud Posti. *num.* 13. dicit non obstare quòd non constat de possessione moderni Archidiaconi, quia in omnem euentum sufficit, quòd constet de possessione suorum antecessorum in Dignitate; illa enim iuuat etiam successorem, quia dicitur possidere ipsa Dignitas, ad not. per Felin. *in cap. constitutus, num.* 14. *de rescript.* Rot. *decis.* 1. *de restit. spol. in nouis, & decis.* 99 *num.* 11. *p.* 1. *diuers.* & coram *Reu. D. meo Coccino Decano decis.* 86. *num.* 1.

Differt autem Archidiaconus à Vicario Episcopi, quòd Archidiaconi officium est 36 digni

dignitati annexum, nec potest ad nutum amoueri, sicut Vicarius simplex: præterea simplex Vicarius ea exequitur, quæ ad Episcopum ex officio pertinent, quibus tamen ob plurimas occupationes deseruire nō potest: Archidiaconatus verò officium habet ab Episcopi officio separatum, nec potest Episcopus eius officium exercere. Quare cùm huiusmodi vicariatus ipsius Archidiaconi personæ, & dignitati inhæreat, per Episcopi reuocationem ab eo auelli non potest, Sbroz. *d. tract. lib* 3. *q.* 32. *num.* 14. Narbona *de appellat. à Vicar. ad Episcopum p.* 1. *num.* 96. alter Narbona Germanus *d. l.* 59. *glos.* 1. *num.* 16.

37 Quamuis hodie Archidiaconi iurisdictio per consuetudinem sit imminuta, & ad vicarium Episcopi pertineat, & licet officium in ministrando Episcopo in collatione Ordinum, & Chrismatis confectione, & aliis similibus retineat, tamen secūdùm consuetudinem Ecclesiarum, eius officium attēditur: consuetudo enim per diuersa loca praualet in officiis, *cap. cùm olim, de consuetud. cap. ad hæc, de excess. Prælator.* Vbi autem cessat consuetudo, Ius commune attenditur, vt *in tit. de offic. Archidiac.* Et casu, quo Archidiaconus de consuetudine esset aliis Dignitatibus inferior, prout in aliquibus Ecclesiis est tertia, vel quarta Dignitas, retineret tamen officium ministrādi Episcopo in Sacramentis, iuxta ritum vniuersalis Ecclesiæ; vt etiam suprà attigimus.

38 Similiter de Iure communi Archidiaconus maior est omnibus post Episcopū, & Archpresbyter eius subiacet iurisdictioni, *d. cap.* 1. *cap. ad hæc, de offic. Archid. cap.* 1. *de offic. Archipresb.* & colligitur ex ordine titulorum de officio vtriusque, *in Decretal.* Barbat. *cons.* 5. *num.* 18 *lib.* 2. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 111. *num.* 80. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 15. *q.* 2. *&* 3. Cardin. Tusch. *d. lit. A, concl.* 482. *ex num.* 11. Petr. Gregor. *d. lib.* 15. *cap.* 22. *num.* 16. Valer. Regin. *d. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 49. *in princ.* Beltramin. *in annot. ad Greg. XV. decis.* 411. *num.* 5. Rota *decis.* 244. *p.* 1. *recentiss.* Marcel. Vulpe *in praxi cap.* 34. *num.* 12. In hoc tamen etiam

39 praualet † consuetudo Ecclesiarum, vt Archipresbyter, vel Præpositus, aut alia Dignitas Archidiacono, & aliis Dignitatibus præferatur, quia rationabilis esse potest diuersa in huiusmodi rebus consuetudo propter diuersas causas, vel officia singulis Dignitatibus attributa, Cardin. Tusch. *d. lit. A, concl.* 582. *num.* 24. & exemplum ponit Alex. *cons.*

40 142. *Viso processu, lib.* 6. † in ciuitate Paduæ, vbi Archipresbyter præcedit Archidiaconum ex antiqua cōsuetudine, & sic installat Abbatissas exemptas, & beneficiatos in ciuitate, Archidiaconus verò beneficiatos extra ciuitatem. Quæ quidem consuetudo, cùm sit contra Ius Canonicū, debet esse præscripta per quadraginta annos, aliàs nō reuelat, Barbat. *cons.* 5. *num.* 6. *vers. præmitto etiam, lib.* 2. Cornel. *cons.* 155. *col. pen. lib.* 4. Barth. *cons.* 136. *lib.* 1. Crauet. *de antiq. temporum,* §. 1. *in* 4. *p. num.* 9. vbi *num.* 12. *& seqq.* reprobat Aret. *cons.* 23. refert Card. Tusch. *d. concl.* 482. *num.* 24. vbi *num.* 25. cum Alex. *d. cons.* 142. *num.* 6. ait tempus vacantis Dignitatis deduci debere, & *num.* 29. post Gem. *in cap. pen. num.* 6. *de offic. deleg. lib.* 6. dicit quòd eadē est consuetudo in Ecclesia Taurinensi, quæ in Paduana. Ratio autem Iuris communis cur † Archidiaconus Archipresbytero præferatur (cùm alioquin Presbyter Diacono sit superior, *cap. Diaconos, cum seqq.* 39. *dist. cap. statuimus, de maior. & obed.*) est Dignitas, & officium, cùm propter ministerium semper Episcopo adhæreat, ac propterea oculus dicatur Episcopi; Archipresbyteri verò officium non est ministrare, cùm Diaconus, non Presbyter sit minister; sicut ergo Diaconus Presbytero, sic Archidiaconus ministrat Episcopo, ac propterea est supra ceteros maior apud Episcopum, sicut Cardinales apud Romanum Pontificē maiores Episcopis. In aliis verò Dignitatibus Diaconi constituti non debent Presbyteris anteferri, *cap. peruenit, il* 1. 93. *dist.* nisi auctoritatem gerant Prælati maioris, *cap. fin. ead. dist.* Sed & ipsi Archidiaconi cauere debent iuxta præceptum *cap. fin.* 94 *dist.* ne dominari in Sacerdotibus velint, nec in Clericos tyrannidem exercere, quod nec ipsis Episcopis est permissum. 41

Intellige supradictam resolutionem, quatenus habet Archidiaconum præcedere Archipresbyter, vt procedat in administratione, cùm in diuinis Archipresbyter præcedat Archidiacono, glos. *verb. subesse, vers. sed duas, in cap.* 1. *de officio Archipresbyteri*, Boër. *de auctoritate magni consilij, num.* 73. Anton. de Prætis *in clypeo pastoralis officij, cap.* 637. Gam. *Lusit. decis.* 1. *num.* 47. Menoch. *cons.* 51. *num.* 56. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 298. *num.* 35. Hermosil. *ad Gregor. Lopes ad glos.* 1. *prol. part.* 5. *num.* 72. nouissimè Theodos. de Rubeis *in singularib. Rota tom.* 2. *p* 4. *tit. de præcedent. Protonotar. numero* 11. *pag.* 488. Contelor. *de præcedent. numero* 63. Ferrus *d. tract. q.* 5. *numero* 12. Aloys. Rice. *in praxi rerum fori Eccl. resol.* 556. *in* 2. *edit. & p.* 4. *eiusdem praxis resolut.* 394. *num.* 1. Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 16. *num.* 114. nisi Archidiaconus sit in Presbyteratus Ordine constitutus, Bero. *cons.* 22. *num.* 31. *lib.* 1. Cardin. Tusch. *d. lit. A. conclus.* 482. *numero.* 16. Barbat. *cons.* 5. *per tot. lib.* 2. Rot. *decis.* 244. *num.* 2. *cum seqq.* 42

seqq. p. 1. recentissim. Lotter. *d. lib. 1 q. 16. numero* 115. Marcel. Vulpe *in praxi cap. 34. num.* 13. quia tunc cùm sit par etiam in Ordine, & maior in administratione, debet præcedere Archipresbytero, absente Episcopo, in celebratione Missarum, in diebus solemnibus, & aliis relatis in quadã decisione *Sacra Congregationis Rituum in Regien. 9. Decembris* 1600. cuius meminit Cardin. Tusch. *loco proximè citato*, quæ ita habet. *Censuit Sacra Congregatio. Archidiaconum dicta Ecclesia, qui prima Dignitas post Pontificalem existit, & Sacerdos nunc est, non quidem ex obligatione, sed ex sua voluntate, & deuotione, in decantione Missarum in diebus solemnibus, delatione sanctissimi Sacramenti, benedictioni candelarum, cinerum, & palmarum, & aliis huiusmodi actibus, & functionibus Sacerdotibus Episcopo absente praferendum esse Archipresbytero, neque allegatam consuetudinem, qua legitimè probata non fuit, eidem Archipresbytero ad excludendum Archidiaconum Sacerdotem, in casu de quo agitur, suffragari:* refert etiam *Marc. Anton. Genuens. in sua praxi Archiepiscopali Neapoli. cap. 52. in nouissima editione.* & de illa meminit Marcel. Vulpe *d. cap. 34. num. 13. in fine.*

43 In Metropolitana Ecclesia Barẽsi quatuor adesse Dignitates, nempe Archidiaconum, Archipresbyterum, & duos Primicerios Sacræ Rituum Congregationi narratum est, & pro parte Archidiaconi petitum, ad quã ex dictis Dignitatibus spectet sanctissimum Sacramentum absente, vel impedito Archiepiscopo in solemni eius festiuitate, & per Octauam in processione deferre, & Missas, ac Vesperas Põtificales cãtare diebus in quibus Archiepiscopus, si esset præsens, vel nõ impeditus, cantaret, nec non Missas, & Vesperas infra annum distribuere. *Eadem Sacra Rituum Congregatio, vt sæpe aliàs in similibus, ita nunc declarauit munia prædicta absente, vel impedito Archiepiscopo ad primam Dignitatem, vel ea impedita ad secundam, & successiuè ad tertiam, vel quartam, & omnibus Dignitatibus adsentibus, vel impeditis ad primum, vel secundum Canonicum pertinere, sub die 19. Ianuarij* 1608. idem fuit decisum *in Pisauren. 21. Martij 1609. & in Lamacen. 11. Nouembris 1614. & in Aretina 30. Ianuarij* 1610. nisi ad alium pertineat absente Episcopo prædictas functiones facere iuxta Ecclesiæ cõstitutiones, & antiquam, ac immemorabilem eiusdem Ecclesiæ consuetudinem vel aliàs censuit *eadem Sacra Congregatio, in Iuuenacen. 9. Maij* 1609.

44 Idem quoque fuit resolutum in Rota *in Viterbien. celebrationis Missarum 11. Decembris* 1609. coram *bona mem. Cardin. Sacrato,* quam decisionem, quia in hac materia singularis est, hîc de verbo ad verbum trãscribere operæpretiũ duxi, prout sequitur. *Stãte, quod modernus Archidiaconus Viterbien. est Sacerdos, dubitaui an in celebratione Missarum solemnium absente Episcopo ipse sit praferendus Archipresbytero. Et licèt pro resolutione ad fauorem Archidiaconi sufficere viderentur decisiones Sacra Congregationis super Ritibus, qua dabantur, nec Rota contra illas fuisset aliquid vnquam attentatum; nihilominus quia informantes pro Archipresbytero inculcabant multas Iuris conclusiones, quibus instabant satis fieri per decisiones Rotales, iuxta Constitutionem Pij IV. ac etiam super hoc porrexerunt Memoralia Sanctissimo, qui iussit fieri iustitiam; Domini examinando quæstionem, censuerunt pratensionem Archidiaconi esse iustam; & benè fundatam auctoritate, & ratione. Auctoritate Host.* in cap. 1. num. 5. vers. quid si Archidiaconus, de offic. Archipresb. *quem ibi sequuntur Ioann. Andr. Archid. Butr. & alij passim. Et vanitas dicebatur dicere quòd* Host. *non loquatur de celebratione Missarum, sed de simplici pracedentia, in quibus ponit regulam officij celebrationis Missarum ad fauorem Archipresbyteri, & postea. format quæstionem, quid si Archidiaconus esset Sacerdos, & tunc dicit quòd Archipresbyter ei cedere debet, quod est intelligendum retentu eisdem terminis, & vt exceptio sit de regula, & sic vt cedat quoad celebrationem Missarum; & facit quia distinctio an sit Sacerdos, vel ne minimè erat necessaria quoad pracedentiam, cùm nemo sit qui nesciat pracedentiam deberi per Archipresbyterum Archidiacono, & ita post Hostiensem intelligunt Bero.* cons. 22. num. 31. lib. 1. *Card. Tusch.* in d. verb. Archidiaconus, conclus. 482. num. 15. *Euandem conclusionem ad fauorem Archidiaconi firmat gloss.* in cap. Pontifices, ver. quæ licita, iuncta *gloss.* in ver. quæ Sacerdotes 7. quæst. 1. *& ne videretur oblita casus, in quo adesset Dignitas Archipresbyteralis, allegat tex.* in cap. perlectis 25. dist. *vbi de Archipresbytero, & illius officio fit particularis mentio. Ratio etiam non videtur deficere pro Archidiacono, quippè quia ipse simpliciter loquendo est dignior, & eminentior Archipresbytero, & ob hanc rationem illi in Ecclesia & extrà pracedere debet, vt admittunt omnes* in d. cap. 1. *& latiùs prosequitur Barbat.* cons. 51 lib. 2. per tot. *Conueniens igitur videtur maiestati sanctiss. Sacramenti, & decentia Ecclesia, vt per digniorem celebretur, nisi aliàs obstet defectus Ordinum.*

Non obstat, quòd hoc minus specialiter repe- 45
riatur demandatum Archipresbytero, d. cap. 1. vers. in Episcopi absentia, *quia non propterea prohibetur Archidiacono, si ex aliis Iuris regulis potest ad illum spectare; & non est nouum in Iure, quòd idem officium pluribus competat, ordinatiuè*

dinatiuè tamen, itaut vnus alteri præferatur
*vt in terminus celebrationis Missarum prosequitur Bero.*consuet.22.num.23.cum plutibus
seqq. lib. 1. *Non etiam obstat, quòd celebratio*
Missarum sit de iis, quæspectant ad Ordines,
& in istis Archipresbyter dicatur maior Ar-
chidiacono; gloss.Hostiens.& alij, in d. cap. 1.
quia Doctores loquuntur cum præsupposito quòd
Archidiaconus sit qualis necessitas illius Di-
gnitatis illam expostulat, hoc est simplex Diaco-
nus, non enim ex necessitate tenetur suscipere
Sacerdotium,cap.gesta.cap.vbi, 74. dist.cum
concord. *secus si fiat Sacerdos, quia tunc re-*
spectu Ordinis non est amplius maior, sed par,
vt benè se ipsum declarat Host. in d.cap.1.n.
5. vers. cùm sit par in Ordine, *quem alij se-*
quuntur. Et facit, quia ordo sacerdotalis non
inest dignitati, sed personæ, in cuius anima im-
primitur character, & licèt vna Dignitas re-
quirat personam maioris Ordinis, quam altera,
non propterea loquendo propriè dici potest, quòd
vna dignitas sit Ordine Sacro maior, quàm al-
tera. Atque hinc corruit aliud fundamentum
quòd qualitas Sacerdotis sit accidentalis, cum
illum ex necessitate suæ Dignitatis non tenea-
tur suscipere, proinde non sit attendenda, ad
notata in l.qui habent,ff. de tutel.*quia si con-*
siderentur solæ Dignitates, nullo modo eis inest
Ordo sacer, si verò attendantur personæ, vtri-
que inest accidentaliter. Vnde cùm in hoc sint
pares, illa debet præferri, quæ in cæteris est di-
*gnior, per præallegata, & ita conclusum fuit.*Ha-
ctenus Rota, quę repetitur impressa inter re-
centissim *p.1.decis.244.*aliàs *p.3.recent.*

46 Sed poterit dubitari, an impedito, seu no-
lente Episcopo Missas Pōtificales per se ip-
sum celebrare, possit id munus alteri sibi be-
neuiso pro debito voluntatis demādare? In
quo dubio *Sacra Rituum Congregatio in vna*
Algaren. sub die 20. February 1601. censuit
non posse in præiudicium primæ Dignitatis,
ad quam spectat, idē tenuit *in Putcolana præ-*
eminentiarum, sub die 9. Decembris 1617. *& in*
Meliten.4. Aprilis 1615.

47 Nec ipsa prima Dignitas prò libito in locū
suū aliū sibi beneuisum Canonicum, aut Di-
gnitatē substituere poterit, sed in eo mune-
re proximiorē Dignitatem succedere, & de-
ficientiū vices ab aliis immediatè succedē-
tibus debere declarauit eadem *Sacra Rituū*
Congregatio in Adrien. eodem die, & anno. &
in Ciuitatis Castellanæ oppidi Arignani, sub
die 22. Ianuarij 1618. *& in alia Adrien.*
etiam 22. Iannuarij 618.iunctis per me ad-
48 ductis, infrà *cap.31.* † Quamuis ipsa prima
Dignitas sit coadiutor cū futura successio-
ne, quia adhuc ex forma litterarum coadiu-
toriæ ad eum spectabit, absente coadiuto, il-
las functiones, actus, & iurisdictiones face-
re & exercere in omnibus, quas faceret ipse
coadiutus si præsens esset, vt declarauit ea-
dem S. Congreg *in Paduana 14. February.*
1615.

Verùm quando de eadē Cathedrali cō- 49
curreret in funeralibus Archidiaconus, qui
est prima Dignitas, & Archipresbyter, qui est
secunda, & cui incumbit cura animarum, &
defert stolam, quippe in Ecclesia dum facit
officium præcedit, an debeat etiam in via
præcedere, nulla probata ex alterius parte
consuetudine? *Sacra Rituum Congregat. in*
nullius sub Troiana sub die 4. May 1613. de-
clarauit dandam esse præcedentiam Archi-
presbytero ratione stolæ, refert Iul.Lauor.
var.lucub.tom.1.tit.2.cap.3.num.211.

Archidiaconus, si sit prima Dignitas, de- 50
ber exercere officium Prebyteri assistentis
cum pluuiali Episcopo celebranti iuxta for-
mam Cæremonialis, illique Candelam, &
Palmā benedictā ministrare, si sit in Sacer-
dotali ordine constitutus, ead. *S. Rituum*
Congreg in Reatina 10. *Ianuarij* 1609. vbi
etiam quòd recusans cogendus est pœnis
& censuris, *& in Brixien.* 28. *Maij* 1616. † 51
Et dum in assistentia est apud Episcopum,
intelligitur præsēs in choro tam in Ecclesia
Cathedrali, quàm in alia, vt *in Camctinen.*
15. Martij 1608.

Archidiaconus qui sustinet Baculum Epi- 52
scopi dū celebrat solemniter, thurificandus
est immediatè post Diaconos assistentes, vt
censuit eadem *Sacra Rituum Congreg. in vna*
Bracharen. 28. Aprilis 1607. quamus sit pri-
mus Archidiaconus, & alias prerogatiuas
habeat, *in eadem 19. Ianuarij* 1608.

Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Proto- 53
notarius, non lucratur fructus, & distributio-
nes sui Archiaconatus, si cum habitu Proto-
notarij in Ecclesia, Choro, & Processionibus
ac diuinis Officiis assistat, & voluerit in sua
Eclesia vti habitu Protonotarij, reputatur ra-
quam extraneus, & ei locus assignandus est,
non inter Dignitates, & Canonicos, sed
post Abbates. † Et non potest in publicis 54
functionibus in assistentia Episcopis, ac aliis
actibus sibi tanquam Archidiacono compe-
tentibus, vti habitu Protonotarij, sed suo
habitu Canonicali vt censuit eadem Sacra
Rituum Congregatio in Asculana in Apulia 6.
Marij 1610.

Et licèt Archidiacono solita sedes in Cho- 55
ro adimi non possit, attamen Vicarius Epi-
scopi illū tam in Choro, quàm vbilibet prę-
cedere debet, vt clarauit *Sacra Congrega-*
tio Cardinalium negotiis Episcoporum, & Re-
gularium præpositorum in vna Theatina, 6. Iulij
1618. & sentiunt Ioan.de Annono *sing.28.*
Seraph. *decis.639. num.* 10. Zerol. *in praxi*
Episcop. p. 1. verb. Vicarius §. 15. nouissimè
Mich.Ferrus *de præcedent. Eccles.q. 5.num 8.*
vbi

vbi *num.* 9. distinguit. Quicquid contrarium tenent Menoch. *conf.* 51. *& conf.* 257. *à num.*

36 1. † nam Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locũ super omnes Dignitates, & Canonicos, non obstante cõsuetudine, aliisque in contrarium, sicut censuit *Sacra Rituum Congregatio in Andrien.* 7. *Augusti* 1610. *& in alia Ferrarien.* 20. *Decemb.* 1614. *& in Meliten.* 13. *Iulij* 1619. vbi quòd præcedit Capitulo, & Clero.

37 Vicarius verò foraneus ratione sui officij nullam habet præcedentiã in Choro, sessionibus, processionibus, & aliis actibus, & functionibus Ecclesiasticis supra Archidiaconũ, seu Archipresbyterum, & alios Presbyteros ipso Vicario antiquiores, & digniores, sed debet Vicarius stare, sedere, & incedere, in loco suæ receptionis, & Dignitatis, acsi non esset Vicarius tam cum cotta, quàm sine illa, non obstante quacumque ordinatione Episcopi in contrarium, præterquàm in congregationibus, quæ singulis mensibus de mandato Episcopi fiunt, in quibus tanquam Episcopi delegatus præcedere debet omnibus, non tamen in processionibus, Missis, & aliisque fiũt ante Cõgregationem. Ita declarauit sæpissimè eadem *Sacra Rituum Congregatio in Brundusin.* 17. *Nouembris* 1600. *Marsien.* 11. *Aprilis* 1601. *Regien.* 2. *Martij* 1602. *Tropien.* 25. *Ianuarij* 1603. *Neocastren.* 13. *Aprilis* 1607. *Liceu.* 16. *Octobris* 1604. *Tranen.* 29. *Ianuarij*, *&* 24. *Septembris* 1605. *Vmbriatic.* 25. *Februarij* 1606. *Algaren.* 17. *Nouembris* 1607. *Nucerin.* 25. *Iunij* 1611. *Leotin.* 7. *Iulij* 1612. *Hydruntin. Soleti* 2. *Martij* 613. *Licen.* 15. *Februarij* 1614. *Mediolanen. Corbetta* 3. *Nouẽbris* 1616. *Compsan. terra Auletta* 12. *Martij* 1618. *Messanen. terra Castri* 7. *Septembris* 1618. *Spoletonen. terra Cascia* 23. *Martij* 1619. *Messanen. terra Nugara eadem die, S. Seueri oppidi turris maioris* 20. *Aprilis* 1619. *Messanen. Castri Regalis* 28. *Septembris* 1619. *Syracusana* 22. *Augusti* 1620 *Muren.* 30. *Martij* 1621. *Salernit.* 27. *Martij* 1628. *& Neritonen* 22. *Decembris* 1629.

38 De dignitate, officio, & iurisdictione Archidiaconi, qui plura scire cupit, legat *l.* 4. *tit.* 7. *p.* 1. Lancell. Conrad. *in templo omnium iudic. lib.* 2. *cap.* 8. Guillelm. Durand. *in speculo iuris lib.* 4. *sub tit. de officio Archid.* Sarmien. *lib.* 3. *select. cap.* 15. Grammat. *decis.* 64. Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *&* 2. *verb. Archidiaconus*, Lęl. Zech. *de Republ. Eccles. tit.* 24. *n.* 13. *cum seqq.* Petr. Greg. *syntagm. iuris lib.* 15. *c.* 20. Anastas. Germon. *de sacrorum immunit. lib.* 3. *cap.* 3. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 14. Fr. Hieronym Romanus *de Republ. Christiana, lib.* 3. *cap.* 10. Aloys. Ricc. *in collect. decis. part.* 5. *collect.* 1618. Cardinalis Tusch. *tom.* 1. *lit. A. concl.* 482. Nicol. Garc. *de benef. p.* 7. *cap.* 7. *n.* 36. *cum seqq.* Galganet. *de iure publico lib.* 3. *tit.* 21. Sebast. Cæs. *de Eccles. Hierarchia p.* 3. *disp.* 12. *§.* 1. *de Archid.* Sbroz. *de offic. Vicarij, lib.* 1. *q.* 3. *à n.* 16. *& lib.* 2. *q* 25 *per tot.* Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 2. *q.* 1. *n.* 84. *&* 85. Anton. Fabric. *in praxi Eccles. benef. tit. de benef. cum Dignitate, Personatu, & offic. a n.* 23. Valer. Reginald *in praxi fori pœnit. lib.* 30. *tract.* 1. *cap.* 3. *num.* 49. nouissimè Michael Ferr. *in tract. de praecedent. Ecclesiast. q.* 5. *per tot.* Machado *en su perfetto Confessor y Cura de Almas lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 7. *docum.* 5.

CAPVT VI.

De Archipresbytero.

SVMMARIVM.

1 *Archipresbyter post Archidiaconum habet dignitatem, & num.* 4.

2 *Archipresbyter dicitur quasi Presbyterorum primus, siue præfectus.*

3 *Archipresbyter vocatur Decanus Presbyterorum.*

5 *Archipresbyter est duplex, vnus vrbanus, & alius ruralis.*

6 *Vrbanus Archipresbyter est qui in Vrbe degens, dignitati præest in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.*

7 *Ruralis, vel foraneus Archipresbyter est qui rurì Ecclesiæ præest Parochiali, seu Plebania.*

8 *Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius ordinis primus est.*

9 *Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia quòd sit de iure communi ostenditur.*

10 *Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos Archipresbyter, non semper vni, sed successiuè per ordinem.*

11 *Archipresbyter si non potuerit, vel noluerit celebrare Missas sibi incumbentes, non potest pro suo arbitrio eas alteri delegare, sed aliæ Dignitates, & Canonici per ordinem subintrant in eius locum.*

12 *Archipresbyter non debet se intromittere in regimine chori, quod ad solum Cantorem pertinet.*

13 *Archipresbyter quamuis sit prima dignitas in choro, debet tamen cedere primum, ac digniorem locum celebranti.*

14 *Archipresbyter quomodo dicatur* in cap. 2. de offic. Archip. *Sacerdotibus Cardinalibus præesse ostenditur,*

15 *Episcopo solemniter celebranti assistit Archipresbyter, & Sacerdotibus tunc præcipit, vt sacris se vestibus induant.*

16 *Pænitentes in feria quarta Cinerum ab Ecsia expellit Archipresbyter, & Feria quinta in Cœna cùm reconciliantur, Episcopo repræsentat.*

17 *Fontes benedicit Archipresbyter, & Pænitentiam, aliaque Sacramenta pro Episcopo eo infirmo, vel absente ministrat.*

18 *Archipresbyter est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, videlibet in administratione Sacramentorum.*

19 *Cathedralis dicitur Parochia totius ciuitatis, vel diœcesis.*

20 *Archipresbyter omnibus de Diœcesi Sacramenta administrare potest.*

21 *Confessiones omnium de Diœcesi audit Archipresbyter, & absoluit, præterquam à casibus Episcopo reseruatis.*

22 *Pænitentes solemniter Episcopo inconsulto non absoluit, vel reconciliat Archipresbyter.*

23 *Pænitentiarius hodie in singulis Cathedralibus decreto Concilij Trid. institus iubetur ad Confessiones pro Episcopo audiendas.*

24 *Vicarius natus Episcopi quoad spiritualia dicitur Archipresbyter.*

25 *Iurisdictio, & aliorum cura Archipresbytero incumbens per contrariam consuetudinem hodie sublata videtur.*

26 *Officium Archipresbyteri hodie secundum consuetudinem Ecclesiarum attenditur.*

27 *Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatẽ propter Parochiale officium quam ei Episcopus dare voluerit.*

28 *Archipresbyteri officium non omnis plebanus habet, sed is tantùm, quem Episcopus statuerit.*

29 *Archipresbyteri præferendi sunt in processionibus Vicariis Parochialium Ecclesiarum.*

30 *Vicarius non dicitur possidere nomine proprio, sed eius à quo deputatur.*

31 *Archipresbytero ratione stolæ debetur præcedentia.*

32 *Decisio Sacræ Rotæ Romanæ refertur.*

33 *Archipresbyter nullam habet iudicialem iurisdictionem in suo Archipresbyteratu, sed omnia debet referre Episcopo, nec aliquid contra eius decreta ordinare potest.*

34 *Archipresbyter in Parochianos non habet iurisdictionem fori contentiosi, sed tantùm pœnitentialis.*

35 *Archipresbyter non potest inobedientes coërcere, atque pœnam iniungere, sed omnia debet Episcopo denuntiare ad effectum, ut contra eos, prout ipsi visum fuerit, procedat.*

36 *Archipresbyter potest amicabiliter, & non per viam iuris iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere.*

37 *Archipresbyter minora, seu minima, quæ expediri possunt absque figura iudicij, per se ipsum determinare potest.*

38 *Doctores referuntur de Dignitate, officio, & potestate Archipresbyteri agentes.*

A Archipresbyter post Archidiaco- 1
num primam habet dignitatẽ, vt
probat tex. *in c. vlt. de offic. Archip.*
& in dignitatem sonat Iure com-
muni attento, vt suprà dictum est *c. 4. n. 5. & 6.*
& ibi citatis addo *Rot. decis. 683. n. 2. p. 1. recẽ-*
tissim. & sic est maior, & dignior Cantore,
Greg. XV. *decis. 482. n. 2.* Vnde quemadmo-
dũ inter Episcopos Episcoporũ primus siue
antiqoissimus dici cœpit Archiepiscopus, &
inter Diaconos primus, siue cæteris antiqui-
or dictus est Archidiaconus, ita † primus Pres- 2
byterorum Archipresbyter vocatur, quasi
Presbyterorum primus, siue præfectus, Petr.
Greg. *syntagm. iuris p. 2. lib. 14. c. 21. n. 1.* vbi ait
quòd à Presbyteri nomine Archipresbyter
dicitur, qui Sacerdotibus, seu Presbyteris cer-
tis quibusdam de causis præponitur, Mart. *in*
votis nouiss. decis. voto 77. n. fin. Reginald. *in*
praxi lib. 30. tract. 3. n. 49. vers. 6. ideo † vo- 3
catur Decanus Presbyterorum, à Rot. *decis.*
533. n. 2. d. p. 2. † & olim sicut post Episcopum 4
Archidiaconus honore, dignitate, & iurisdi-
ctione primus erat, sic post Archidiaconum
proximus est Archipresbyter, vnde & post tit.
de offic. Archidiaconi, proximè seqoitur tit. *de*
offic. Archipresbyteri. Ita Azor. *instit. moral. p.*
2. lib. 3. cap. 15. q. 1. Sebast. Cæsar nobilis Lusi-
tanus *in doctissima sua relectione de Ecclesiast.*
hierarch. p. 3. disp. 12. §. 2. n. 1. Anton. Fabric. *in*
praxi benef. tit. de benef. cum Dignitate n. 30.

Est autẽ duplex Archipresbyter, vnus vr- 5
banus, & alius turalis, seu foraneus; † vrba- 6
nus est, qui in vrbe degens dignitati pręest in
Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia; † ruralis 7
verò, vel foraneus, qui ruri Ecclesiæ præest
Parochiali, seu plebaniæ, *cap. si in plebibus. 63.*
dist. nouissimè Mich. Fertus *in tract. de præ-*
cedent. q. 6. n. 1. † & hic propriè videtur di- 8
ci Decanus *in cap. ad hæc, in fine, de offic. Ar-*
chid. non quòd necessariò decẽ præesse de-
beat, sed quia facta translatione à perfectio-
ne denarij numeri Decanus solet appellari
omnis ille, qui alicuius Ordinis primus, &
præcipuus est, Petr. Gregor. *syntagm. iuris lib.*
15. cap. 21. num. 13. Sebast. Cæsar *d. §. 2. num. 9.*
Valer. Reginal. *citato loco.*

Officium Archipresbyteri ciuitatis in Ca- 9
thedrali Ecclesia de Iure quidem communi
est primò curare, vt cęteri Sacerdotes diuina
Officia, & Missas ritè celebrent, & eorũ vitæ,
& moribos ac correctioni post Episcopum
præest, sicut Archidiaconus cæteris Clericis,
& eorum necessitatibus prouidet, *cap. perfe-*
ctis, vers. Archipresbyter 25. distinct. cap. 1. 2. &
3. de offic. Archipresb. Azor. *d. cap. 15. quæst. 3.*
Valer.

Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit lib.* 30. *tract.* 3. *cap.* 3. *num.* 49. *vers. sexta* Ascan. Tamburin *de iure Abbatum tom* 1. *disput.* 25 *q.* 4. *num.* 3. Michael Ferrus *d q.* 6. *num.* 1. Galganet *de iure public. lib.* 3. *tit* 12. *à num.* 3.
10 Sebast Cæsar *d.* §. 2. *n.* 5 † & Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos, non semper vni, sed successiuè per ordinē, nēpe solemniores inter Dignitates, & solēnes inter Canonicos, seruata eorū prærogatiua, vt omnes honorentur, prout censuit *Sacra Rituum Congregat in Tarentina Cyptaliarum* 27. *Februarij* 1610. *& eadem Tarentin Cyptaliarum* 24. *Octobris.* 1609. fuit resolutum † Archipresbyterum ius distribuendi Missas ipso impedito secundæ Dignitati, deficientibus Dignitatibus primo Canonico, & sic per Ordinē successiuè; vnde si ipse nō potuerit, vel noluerit celebrare, non potest suo arbitrio Missas alteri delegare; sed Dignitates, & Canonici per Ordinē subintrare eius locū, vt supra dictū est. Ita *d. Tarentin.* 3. *Septēbris* 1605. vbi etiam fuit dictū quòd non † debet
12 se intromittere in regimine Chori, quod ad solū Cantorē pertinet; & quamuis sit prima Dignitas in choro, † debet tamen cedere
13 primū, ad digniorem locum celebranti, eadem *Sacra Rituum Congregatio in Arboren. in Sardinia* 27 *Iulij* 1610.

14 Archipresbyterum etiam Sacerdotibus Cardinalibus præesse, & eorum ministeriū, & vitam prouidere ait Leo Pont, *in cap.* 2. *de offic. Archipresb.* quod ad Sacerdotes principales referēdū esse explicat *ibi* gloss. Sed qui sint isti principales, seu Cardinales Sacerdotes, qui Archipresbyteris subsunt, non dicit, ideo reiectis latè traditis per Quintanad. *Eccles. lib.* 4. *ex num.* 42. non malè, vt ipse credit; explicat Duaren. *de Sacram. Eccles. minist. lib.* 1. *cap.* 8. *& cap.* 13. dum interpretatur loqui Pontificem de canonicis Ecclesiæ Cathedralis, qui cum Episcopo rē diuinam faciunt, atque vnum corpus constituunt, & in hunc sensū dicuntur Cardinales Sacerdotes, tanquā principales, eò maximè, quia textus ille agit de illis, qui per singulas horas solēne agere debent officiū per totū annū cursum, quod Canonicis incumbit Cathedraliū, & de his magis agere videtur dictus tex. à Quintanad. *citato loco* relatus *in cap. fraternitatem* 71. *dist.* ibi, *Ecclesia tua Deo propitio constituere Cardinalem;* alloquitur enim *ibi* Gregorius Episcopū Neapolitanum, & in eiusdem Ecclesia iubet constitui Gratianum Diaconum Cardinalem, quod ad Parochos adæquare, & propriè referri non potest.

15 *Secundò*, Episcopo solemniter celebranti assistere, & Sacerdotibus tunc præcipere, vt sacris se vestibus induant, & quomodo ad Missam procedere debeant, *cap. officium, de offic. Archipresb.* Azor. *d. cap.* 15. *q.* 3 & absente vel infirmo Episcopo ad vicem eius Missarum solemnia, & diuina Officia celebrare, *d. cap. perlectis*, *cap.* 1. *&* 2. *de offic. Archip. c. Pontifices*, & *ibi* gloss. 7. *q.* 1.

Tertiò, feria quarta Cinerum cùm pœni- 16
tentes ab Ecclesia expellūtur, eorum capitibus cineres imponere; item feria quinta in Cœna Dōni cùm reconciliantur in ingressu Ecclesiæ, eos Episcopo repræsentare, Pont. Rom. *p.* 2. *tit. de. expuls. publ. pœnit. feria quarta Cinerum, pag.* 543. Castald. *in praxi caremon. lib.* 1. *sect.* 8. *c.* 7. *num.* 5.

Quartò, in absētia Episcopi, vel ipso infirmo 17
fontes benedicere, & Pœnitentiam, aliaque Sacramenta pro ipso Episcopo ministrare, *d. cap.* 2. *de offic. Archip.* & ipsi specialiter cura incumbit in communicatione Corporis & Sanguinis Domini, *d. cap. Officium*, *iuncta gloss. eod. tit.* Azor *d. c.* 15. *q.* 3. Et deni que sicut Archidiaconus Episcopo in his, quæ ad ministri officium pertinent, ex officio adiuuat, ita Archipresbyter in his, quæ ad munus Sacerdotis spectant, eidem inseruit, *cap.* 1. 2.
& 3. *eod. tit.* † & est quasi Parochialis Sa- 18
cerdus omnium post Episcopum, in administratione videlicet Sacramentorū, *cap. in capite*, 50. *dist. d. cap. officium*, vbi gloss. *verb. à foris.*

Dignitate enim præest, & habet curā ani- 19
marum in Cathedrali, quæ Parochia totius ciuitatis, & diœcesis dicitur, Vbald. *par.* 1. *cap.* 1. *num.* 5. Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 27. *num.* 24. *& seq* Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 2. *cap.* 11. *num.* 64. Piasec. *in praxi Episc. p.* 2. *cap.* 3. *num* 24. *vers. circa festum.* Card. *in Clem. dudum*, §. *verum, de sepult.* quem refert Bellet. *disquisit. clerical. p.* 1. *tit de bonis Cleric.*
§. 3. *num.* 43. † Nam & ipse omnibus de diœ- 20
cesi Sacramenta ministrat, gloss. *verb. subditis, in cap.* 2. *de pœnit. lib.* 6. Ant. Cuch. *lib.* 5. *inst. maior. tit.* 4. *n* 168. Sanch. *de matrim. lib.* 3. *disp.* 27. *n.* 1. Galet. *in margarita casuum conscientiæ,*
verb. Sacramētum 2. † ac proinde Confessio- 21
nes omnium de diœcesi audit, & absoluit, ac pœnitentias iniungit, *d. c. officium*, Azor. *d. c.* 15. *q.* 8. *vers. quare*, Sbroz. *de offic. Vicar. lib.* 2. *c.* 14. *num.* 2. Oldrad. *cons.* 230. *num.* 2. *in fine*, præterquam in casibus Episcopo reseruatis sine ipsius auctoritate secūdùm Host. & Ioan. Andr. *in cap. si Episcopus*, *de pœnit. & remiss. in* 6. Siluest. *in sum. verb. Archipresbyter* 3 *q.* 2.
Azor. *d. c.* 15. *q.* 8. † Nec solemniter pœni- 22
tentes eo inconsulto absoluit, vel reconciliat, gloss. per tex. ibi *in d. c. officium*, *c.* 2. *eod. tit.* Sed hodie ex decreto *Concilij Triden. sess.* 24. *de reform. cap.* 8. *vers. pœnitentiarius*, † proprius
Pœnitentiarius in singulis Cathedralibus in- 23
stitui iubetur ad Confessiones pro Episcopo

audiendas, de quo multa videbis apud Salaz de Mandoça *in libello de institut. Canonicatus Pœnitentiariæ*, Nicol. Garc. *de benef p.5.cap. 4.num.* 140. *cum multis seqq.* Nouar. *in sin. Canon. consil* 17. & plures alios per me citatos *de offic. & potest. Ep sc. parte* 3. *allegat.* 5.

24 Et quando ad supradicta spiritualia dicitur Archipresbyter Vicarius natus Episcopi, gloss. *vers. suo subdito, in d. c.* 12. *de pœnit. & remiss. lib.*6.Bald. *cons.* 161. *Casus super quo, num.*11. *lib.*2.Card. Tusch.*tom.*1.*litt. A.concl.*485.*num.* 2.Bero. *in rub.de offic.deleg.num.* 9. *& cons.*21. *num.*3.*volum.*1. Decian.*resp.* 16.*num.*20.*vol.*2. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *cap.* 10. *num.* 2. *vers sexta* Sbroz. *de offic. Vicarij. lib.* 11.*q.*3.*num.*18. *& lib.* 2. *q.*14. *num.*2.Azor.*d. cap.*15 *q.*4. *vers. alter verò*, Monet.*de distribut. quotid.p.* 2. *q.*1.*num.* 26 *vers.ratio*, Narbona *de appellat. à vicario ad Episcop. par.* 1 .*num.*22. & Ordinaria à lege ratione Officij, & Dignitatis sibi tributa fruitur iurisdictione, gloss. *verb. referant, in cap. vlt. de offic. Archipr.* Azor. *d. cap.* 15. *q.* 6. Narbona *d. par.* 1. *num.* 30.Monet.*d.q.*1 *num.*26.*in fine.*

25 Verùm in his omnibus Archipresbyteri iurisdictio imminuta videtur, quæ ad Vicarium nunc Episcopi spectat, & sic iurisdictionem, & aliorum curam Archipresbytero incumbentem per contrariam consuetudinem hodie sublatam videri refert Monet. *dict. quæst.* 1.*n.*28.vt de Archidiacono diximus, & secũ-

26 dùm consuetudinem Ecclesiarũ, eius † Officium attenditur, quia generaliter in hac materia exaudiendam esse consuetudinem firmarunt Host *in fine sum. d. titul. de offic. Archipresbyt.* Rot *dec s.*9 *de prælãd. in nouis*.Buër. *decis.*286.*n.*5. Nicol. Garc. *de benef.p.*3.*cap.*4. *num.* 26. *& p.* 5. *cap.* 1. *num.* 256.*cum seqq.* Quamuis à Iure cõmuni id retinere videatur quod Episcopo celebranti assistat, & fontes consecret, & similia Sacramẽtalia exequatur, Pontificale Roman. & Castald. *citatis locis.*

27 Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem, præter Parochiale Officium, quam ei Episcopus dare voluerit, vide *cap. cùm ab Ecclesiarum, de offic. Ordin.* & in Concil. Tridene. *sess.* 5. *de reformat. cap.* 2. salubriter disponitur, vt Archipresbyteri, & alij curam animarum habentes diebus saltem Dominicis, & festiuis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant, salutaribus verbis docendo ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandòque eis cum breuitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oporteat. De Iure autem communi, de quo *in cap. fin. de offi. Archipr.* præest plebibus, vt scilicet non solùm imperiti vulgi solicitudinem gerat, verùm etiam Presbyterorum, qui per minores Ecclesias habitant, & qua unusquisque industria diuinum opus exerceat, Episcopo suo denunciet, nihil autem eo inconsulto nec contra eius decreta facere debet. Ita Duareo. *de sacris Ecclesiæ minist. lib.* 1.*cap.*8. *Petr Greg de lib.* 15. *cap.*21. *num* 14. Azor. *d. cap.*15. *q.*4 *vers. alter* Sebast.Cæsar. *d.§* 2.*num.*2. Valer Regioald. *d.lib.* 30. *tract* 3.*num.*49. *vers.sexta.*

Vnde non õnis Plebanus habet huiusmo 28 di Archipresbyteri officium; sed is tantùm, quem Episcopus statuerit; & hi vocari solent Visitores, aut Vicarij foranei, quorum opera Episcopus in tota vtitur Diœcesi, *cap. vlt. de offic. Archipresb.* † Sunt autem Archi- 29 presbyteri præferendi in Processionibus Vicariis Parochialium, vt censuit Rot. *decis.* 326. *Fuit conclusum, part.* 2. *diuers.* ex eo, quia nomen Archipresbyteratus de Iure sonat in dignitatem, Rot.*decis.*9. *de præbent. in nouis, & decis.*1. *de offic Archipresbyt. in antiq* † 30 Vicarius verò non dicitur possidere nomine proprio, sed eius, à quo deputatur, Vitalin. *in Clem.vnic. num* 22.*&* 23. *de officio Vicarij*, Lap *alleg.*1. *num* 7.*vers.secus in temporalibus*; & potentius est ius, quod quis habet iure proprio, quàm alieno, Ias. *in l. more num.*4.*de iurisdict.om n. iudic.* quem citat Theodos. de Rubeis *in singul. ex Sac Rotæ Rom. decisionibus selectis p.* 1. *circa decis. Lancell. pag.*343. vbi *pag.*348.refert, *in Pampilonen antelationum* 10. *Maij* 1577. *coram Card Lancell. fen.* fuisse dictum, quòd sicut Archipresbyter deber præferri Vicario Parochialis, ita etiã illi est p æferendus Clerus dicti Archipresbyteratus. † Et 31 Archipresbytero ratione stolæ deberi præcedentiam, censuit *Sacra Rituum Congregat. innullius* 12. *Maij* 1612.

32 Quam autem habeat iurisdictionem Archipresbyter in suos Parochianos, Clericos, & Sacerdotes nullibi meliùs explicatur, quàm à *Rota in Materanen. officij Archipresbyteratus.* 11. *Decembris* 1598. coram Litta impressa per Farin. *post lib.*2 *consil. decis.* 129. cuius tenor talis est: *Stante resolutione facta in hac causa sub die* 15. *Iunij proximi præteriti, quòd tam Archiepiscopo, quàm Archipresbytero dandum sit mandatum de manutenendo, in iis tamen, quæ vnicuique competunt tam ex dispositione Iuris communis, quàm Conc. Trid. hinc descendendo ad particularia nondum decisa dubitatum fuit an circa infrà scripta tria capita esset ita fundata intentio ipsius Archipresbyteri contra Archiepiscopum, vt ei dari debeat mandatum de manutenendo.*

Primum caput est, an possit sumere informationes super matrimoniis à forensibus contrahendis, & illas transmittere Ordinario pro gratia obtinenda iuxta dispositionem Consilij Triden. cap.7.sess.24. de reformat. 33

Matrimon,

Matrimon. *Circa quòd fuit resolutum Archipresbyterum posse quidem in executionem dicti Conc. Trid. sumere informationes super Matrimoniis à forensibus indistinctè iuxta declarationem Illustriss. interpretum eiusdem Concilij, de qua* in sum. Archiepisc. num. 5. *& vlterius intelligendo de reformatione assumenda extraiudicialiter, & non in figura iudicij, nec cum receptione testium formaliter, cùm ista fieri non possint absque iurisdictione, quam Archipresbyter ipse non habet, cùm eius effectus sit omnia referre ad Episcopum, nec aliquid contra eius decreta ordinare, vt dicit text.* in cap. fin. in fine, de offic. Archipresb. *vbi expressè Abb.* sub
34 num. 1 vers. quæro an sit Archipresb. †*Tamē
non posse procedere contra quemquam in figura iudicij; & facit quia Archipresbyter non habet iurisdictionem fori contentiosi in Parochianos, sed tantùm fori pænitentialis, vt tenet Petrus de Perus.* in tract. de vnion. Eccles. cap. 7. n. 3. *Card.* in Clem. 1. q. 2. & 7. de præb. *vbi etiam Imol.* num. 7. *hoc notat.*

35 *Secundum caput est; an possit sibi inobedientes in eius officio coërcere, eisque pœnam iungere? Circa quod fuit resolutum eum non posse inobedientes in eius officio coërcere, nec pœnam eis iniungere, cùm corrigere, & imponere pœnas absque iurisdictione esse non possit, quam Archipresbyter non habet, licèt habeat facultatem eos admonendi, vt munera eis iniungenda præstent, & facienda suo loco, & tempore faciant, prout decet; in casu inobedientiæ habens facultatem referendi omnia Episcopo ad effectum, vt contra eosdem, prout illi visum fuerit expedire, procedat; ita notat Anchar.* in d. Clem. 1. in fine, *& alij Canonistæ* in cap. 1. & 3. de offic. Archipresb.

36 *Tertium caput est, an possit iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere, & excitantem clamorem in Choro, vel sacrario punire? Circa quod Domini dixerunt eum posse amicabiliter, & prout decet bono Religioso, iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere, sed non per viam iuris; excitantes autem clamorem, vel discordias seminantes in Choro, vel in Sacrario posse quidem admouere, vt à prædictis desistant, sed non propterea eos punire posse, cùm, vt dictum est, ius coërcendi, & puniendi præsupponat iurisdictionem fori contentiosi. quam non habere Archipresbyterum ex supra dictis liquet.*

37 *Nec supradictis obstare dixerunt Domini quòd Archipresbyter minora, seu minima per seipsum determinare possit, absque eo quòd referat Episcopo, vt dicit gloss.* in cap. fin. in verb. referre, in fine, de offic. Archipresbyt. *cuius dictum sequitur Abb.* in vers. obliu. *quia intelligi debet de his minoribus, seu minimis, quæ determinare possit absque figura iudicij, vel in figura iudicij, secundùm tamen ordinem ipsius Episcopi, vt declarant addentes ad dictam gloss. & probant verba finalia dicti text. ibi,* cuncta tamen referant ad Episcopum, ne aliquid contra eius decreta ordinare præsumant.

De officio, munere, & potestate Archi- 38
presbyteri qui plura alia scire cupit, consulat Gregor. Lop. per text. ibi, *in l. 8, tit. 6. p. 1.* Lancellot. Conrad. *in templo omnium iudic. lib. 2. c. 11.* Guillelm. Durand. *in speculo iuris lib. 4. sub tit. de offic. Archipresbyt.* Emman. Sà *in aphorism verb. Archipresbyter,* Duaren. *de sacris Eccles. minist. lib. 1. cap.* 8. Hieron. Roman. *de Republ. Christian. lib. 3. c. 10. vers. succede, fol. 201. verso,* Petr. Gregor *syntagm iuris lib. 15. cap 21.* Ioan. Garc. *de expens. cap. 9. n. 5. & 6.* Anton. Fabr. *in praxi & theorica de re benef. tit. 9. de benef. cum Dignitate, n. 30. cum seqq.* Flores de Mena *var. 1. lib. 1. quæst. 4. n.* 17 Læl Zech. *de repub. Eccles. tit. 24. num. 14.* Azor *instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 14.* Galganet. *de iure publico lib. 3. tit. 22.* Sebast. Cæsar. *in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 2.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 3. tract. 1. c. 3. n. 49. vers. sexta,* nouissimè Mich. Ferrum *in tract. de praced. Eccles. q. 6.*

CAPVT VI.

De Decano.

SVMMARIVM.

1 *Decanus quare appellatur, qui inter Canonicos alicuius Ecclesiæ primas tenet.*
2 *Decanus de iure nullam habet iurisdictionem, ac proinde non sonat in Dignitatem, nisi pro tali habeatur.*
3 *Decanus in tota ferè Hispania, & Gallia in Cathedralibus primum locum obtinet; & dicitur maior Dignitas post Pontificalem.*
4 *Decanus in Capitulo, & in Collegio habet primam vocem.*
5 *Archidiaconus vbi non adest, in illius locum succedit Decanus.*
6 *Dignitas prima semper est, & vocatur prima Dignitas, licèt Vicarius sedeat in suo loco.*
7 *Dignitas prima habet munus ordinandi processiones intra, & extra ciuitatem absente Episcopo, & non Vicarius.*
8 *Decano Capituli, & non Cantori pertinent aliquæ præeminentiæ in Choro.*
9 *Decanatum qui consequi vult nullo Concil. Trident. Decreto tenetur esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico.*

10 *Dignitas prim. post Pontificalem, & principalis in Collegiata non potest esse iudex ordinarius, seu delegatus appellationum in Regnis Castellæ, & Legionis.*

11 *Doctores referuntur de officio, & munere Decani agentes.*

1 DECANVS ille propriè dicitur, qui decem præest viris, teste gloss. *in rub. de Decanis lib. 12.* Brisson. *verb. Decanus*, Petr. Greg. *syntag. iuris p. 2. lib. 15. c. 21. n. 13.* Anguian. *de legib. lib. 2. controu. 4. n. 9.* Sed translatione facta à perfectione, & præstantia denarij numeri, Decanus dicitur præcipuus inter aliquos eiusdem Ordinis, vel status; sic enim quemadmodum Ecclesiæ Constantinopolitanæ Canonici tanquā digniores Decumani appellabantur, vt *in l. non plures, C. de sacros. Eccles.* ita & is, qui inter Canonicos alicuius Ecclesiæ primas, & principatū tenet, eique præficitur, solet Decanus vocari, glos. *verb. ad Decanum, in cap. cùm inter, de elect.* qui in Capitulo honorabilior videtur pars Capituli, *c. post electionem, de concess. preb. c. cùm inter vniuersos 18. de elect.* Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib. 30. tract. 1. n. 48.* Inter Cardinales etiam præcipuus eorum, Decanus appellatur: & inter Rotæ Auditores honorabilior Decanus est in capella Papæ, propter ministerium, quod vocatur Mitræ, Anton Fabrie. *in praxi benefic. tit. de benefic. cum dignitate, num. 42. & 43.* Petr. Greg. *d. cap. 21. num. 13.*

2 Iure tamen communi attento Decanus nullam habet iurisdictionē, ac proinde non Dignitatem, nisi pro tali habeatur, vt diximus suprà *cap. 4. num. 31. & seqq.* Vnde de Iure Archidiaconos præcedere Decano resoluit nouissimè Mich. Ferrus *in tract. de præcedent. Eccles. q. 5. num. 2.* † In aliquibus tamen partibus, prout in Lusitania, & tota ferè Hispania, & Gallia, locū Archidiaconi, qui de Iure primus est, in Cathedralibus obtinet, & tunc dicitur maior Dignitas post Pontificalē, hoc est, ei post Episcopū maior, & principalior Cura, & Collegij administratio competit, vt per Roder. Zamoren. *in suo speculo humanæ vitæ, lib. 2. cap. 13.* Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib. 30. tract. 1. cap. 3. num 48.* vbi refert in omnibus ferè Ecclesiis Galliæ consuetudinē obtinere vt Decanus habeat iurisdictionem in Capitulum, seu Collegium Canonicorum, illique præsit, nouissimè Mich. Ferrus *de præcedent. Eccles. q. 5. n. 3. cum seqq. & q. 21. n. 1.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. p. 4. resol. 394. n. 6.* Machado *en su perfetto Cōfessor. lib. 4. p. 4. tract. 7. doc. 6. n. 2.* † habetq; in Collegio primam vocem, Cassan. *in catalogo gloriæ mundi, p. 4. consid. 37.* Aloys. Ricc. *d. res. 394. n. 6.* & ideò Rot. *decis. 533. n. 5. & 6. p. 2. recent.* dixit quòd vbi † Archidiaconus non adest, in illius locum succedit Decanus. Et quamuis quandoque in Iure Archidiacono præferri videatur Decanus, vt *in c. ad aures, §. 1. de rescript.* & patebit si expēdas in illa Ecclesia, cuius meminit tex. *in c. eam te, de rescript.* adfuisse Archidiaconi Dignitatem, & tamē in rescripto dūtaxat Decani facta fuit mētio, & reliquæ personæ de Capitulo sub cumulo, inuolucroque verborū fuerunt cōprehensæ, quod dubium non est quin Archidiaconus omnibus aliis dignior existat, & post Episcopum primum locū occupet ipso Decano Ecclesiæ Cathedralis absente, tex. expressus *in c. ad hæc, vers. secundum, de offic. Archid.* Nihilominus tamen id intelligendū est procedere, & initium sumpsisse non ex lege aliqua, siue Canone scripto, sed ex cōsuetudine, à qua hęc Decanatus Dignitas originem traxit, fuisseque merum cōnsuetudinis inuentum certissimum est, Cosm. *in prag. sanct. tit. quomodo diuinum Officium, §. super his, verb. Decanus*, Anguian. *d. lib. 2. controu. 4. n. 6. & 7.* quoties enim mentio fit in Iure de aliquibus Prælatis gratia exempli, seu doctrinæ causa dumtaxat, non debet attendi, nec seruari ordo scripturæ, iuxta text. *in c. cùm in cunctis, §. inferiora*, ibi, *Decanum, Archidiaconum, &c. de elect.*

Dignitas prima semper est, & vocatur prima Dignitas, licèt Vicarius generalis sedeat in suo loco, vt declarauit *S. Rituum Congreg. in Placentina 19. May 1607. in 4. dub.* 6
† Et habet munus ordinandi processiones intra, & extra ciuitatem absente Episcopo, eadem *S. Congreg. in Tarentina 10. Ianuarij 1597.* Vicario autem præsente, ad illum spectabit; eadem *S. Congreg. in Vigilien. 28. Septembris 1630. & in Bisuntina 3. Aprilis 1631. & antea in vna Tarentin. 10. Ianuar. 1597.* At verò nouissimè *S. Congreg. Rituum in Cassanen. 5. Martij 1633.* censuit munus ducendi, dirigendique processiones absente Episcopo esse Vicarij generalis functiones solemnes, quas, si Episcopus præsens esset, obiret, Episcopo absente, vel impedito spectant ad digniorem de Capitulo, non autem hebdomadarium, eadem *S. Congreg. Rit. in Pennen. 15. Februarij 1633.* † Et 8
Decano, maiori Capituli Dignitati, & non Cantori, pertinent aliquæ præeminentiæ in Choro, & præsertim mandare incipi Officia, dare ictum in signum incipiendi lectiones, & facere signū exeundi de Choro, eadem *S. Congreg. in Vlixbonen. 2. Septembris 1597.* Et Canonici exire volentes de Choro, ne punctentur, non Cantori, sed Decano digniori de Capitulo in choro existenti

ſtenti veniam petere debent, *Sacra Congreg. Rit. in dicta Caſſanen. 5. Martij* 1633. Vide infr.*cap.9.num.*12.Maiori enim Dignitati cōpetit manutentio in præminentia,Poſti. *de manutent.obſ.*45.*num.*12.

9 Nullo Concilij Tridentini Decreto,ſtatutum eſt vt qui Decanatum conſequi velit, is neceſſariò ſit Magiſter,vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia,aut Iure Canico, vt reſcripſit *Sacra Congreg. Concilij* Archiepiſcopo Hiſpalen.teſte Nicol. Garc.*de beneſ.p.* 7.*c.*7.*n.*43.& aduertunt Zerola *in praxi Epiſcop.p.*2.*verb.Canonia* §.2.*in fine*,&Aloyſ.Ricc. *deciſ.*248.*num.*5.*p.*4.

10 Prima Dignitas poſt Pontificalem,quę de cōſuetudine in tota ferè Hiſpania eſt,Decanatus,&maior in Collegiata,non poteſt eſſe iudex ordinarius,ſeu delegatus appellationū in tota Prouincia Toletana,vt ſtatuit Paulus V. *in ſua Conſtit.*incip.*Eccleſia vniuerſa*, *ſub die* 17.*Auguſti* 1615. quam Gregorius XV. *ſua Conſtit.*incip.*Alias à felicis*, *ſub die* 9.*Maij* 1622.extēdit ad Eccleſias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Caſtellæ, & Legionis.

11 Cur autē aliquando fiat mentio in Iure & in reſcriptis Apoſt.de Decano, & Capitulo ſimul,quaſi Decanus,ſicut cæteræ Dignitates,non ſit de Capitulo? Vide infrà *c.*42. *poſt num.*23.*verſ.hinc etiam.*

12 Plura de officio,& munere Decani ſi quis ſcire cupit,conſulat Caſſ.in *catal. gloria mundi p.* 4. *conſid.* 37. Boer.*de authoritate magni conſil.à num.*71. Fr. Hieron.Roman. *de Repub. Chriſtiana lib.* 3.*cap.* 10. *in princ.* Azor. *inſtit.moral.par.*2.*lib.*3.*c.* 17. Cardin. Tuſch. *pract.concluſ. tom.*2.*lit. D. concluſ.* 60. Flamin. Pariſ. *de reſign. benefic. lib.*1.*quæſt.* 1. *num.* 86. Vincent.Filliuc.*in qq. moral. tom.* 3.*tract.* 41. *c.* 1. *num.* 29. Iſidor.Moſcon. *de maieſt. militantis Eccleſia.lib.*1.*part.*1.*c.*13. *paulo poſt principium*, Anton.Fabric.*in praxi benefic.tit.de benefic.cum dignitate,perſonatu,vel officio,n.*41.*cū ſeq.*Anguian.*de legib.lib.*2.*controu.*8.*n.*5.*cū ſeq.* Valer.Reginald.*in praxi fori pœnitent.lib.* 30. *tract.*1.*n.*48. nouiſſimè Mich.Ferr.*in tract. de precedēt. Eccleſiaſt.q.*21.Machado *enſu perfecto Confeſſor lib.*4.*p.*4.*trat.*7.*docum.*6.

CAPVT VIII.

De Theſaurario, Sacriſta, & Cuſtode.

SVMMARIVM.

1 *Theſaurarius à theſauro Eccleſia cuſtodiendo appellatur.*

2 *Sacellarius vocatur à paruo ſacco, quem ferebat ſecum.*

3 *Theſaurarius cimeliarcha Græco nomine dicitur,id eſt,rerum pretioſarum aſſeruator,ſeu cuſtos.*

4 *Theſaurarius olim nullam Dignitatem, aut beneficium,ſed tantùm Officium Eccleſiaſticum habebat.*

5 *Theſauraria ex conſuetudine,& omnium ferè Eccleſiarum Cathedralium ſtatutis inter Dignitates referri cœpit.*

6 *Theſauraria ex quibus probetur Dignitas, oſtenditur.*

7 *Dignitas prima vt dignoſcatur plurimùm operatur communis reputatio, & publica fama loci.*

8 *Cuſtos ille dicitur,cui ea,quæ Eccleſia competunt,cuſtodienda committuntur.*

9 *Cuſtos fuit tantùm miniſter Sacriſtæ,eidémque addictus.*

10 *Cuſtodis ad Officium quæ ſpectent, oſtenditur.*

11 *Sacriſtæ,ſeu Theſaurario minori quæ hodie competant,oſtenditur.*

THeſaurarius à Theſauro Eccleſię cuſtodiendo appellatur, vt per Iſidor. *in cap. perlectis, verſ. ad Theſaurarium* 25.*diſt.*& videtur in Eccleſia introductus tanquam coadiutor Oſtiarij; qui Ordinem quidem Eccleſiaſticum habet, & eius munus eſt claudere,& aperire ianuas,ac fores Eccleſię,nā Oſtiarij coadiutorē fuiſſe Sacellarium ex tēporali deputatione Sacerdotis, & Sacellario in Eccleſia Cathedrali ſucceſſiſſe Theſaurarium,refert Henriq. *in ſum.lib.*10.*cap.*9.§.2. Vnde notat Azor. *inſtit.moral p.*2.*lib.*3.*cap.* 16.*q.* 5. quòd alicubi † Sacellarius vocabatur à paruo nimirum ſacco,quem ferebat ſecum,vel habebat ad pecunias Eccleſiæ in eo reponendas, & aſſeruandas.Græco nomine † Theſaurarlus Cimeliarcha etiam à Iuſtiniano dicitur *in l. vlt.* §. *vlt.C. de bon. auctorit.iud.poſſid.* id eſt, rerum pretioſarum aſſeruator, ſeu cuſtos, Petr.Gregor.*ſyntag.iuris,lib.*15.*cap.* 39.*num.* 3.& locus in quo aſſeruantur, Cimeliarchiū appellatur *ind.*§.*vlt.*&Ciminile,ſeu Ciminilia à noſtris Summis Pontificibus *in cap. cùm inter* 29.*de verb.ſignif.& in cap. ea quæ. de off. Archid.& in cap.*1.*in fine* 25.*diſt.* 1 2 3

Propter quam illarum rerum ſacrarū adminiſtrationem,& cuſtodiam olim Theſaurarius nullam Dignitatem, aut beneficium, ſed tantùm officium Eccleſiaſticū habebat, vt tradunt Rebuff. *in praxi titul.ſeculare benef.quotuplex.num.*9.Petr. Gregor. *d.cap.* 39. Anton Fabric.*de re beneficiar. titul. de benef. cum Dignitate, num.*59. nouiſſimè Mich. Ferrus *in tract.de præcedentiis Eccleſ. q.* 48. *numero* 2.Moneta *de Conſeruat.cap.*5.*num.* 103. *cum* 4

seqq. me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor lib.4.p.4.trat.6.docum.2.n.2.*
5 Deinde † ex consuetudine, ac omnium ferè Ecclesiarũ Cathedraliũ statutis, inter Dignitates referri cœpit, vt per Abbat. *in c.de multa, n.23.v.secus, de prabend.* vbi Quintin. *in repet. n.89 circa med.* Azor. *institut.moral.p.2.lib.3.c.13.q.1.4.& 5.ante fin.v.tandem*, Sebast. Cæsar. *de Eccles. hierarch. q. 292. num. 11. & q. 5. num.* 5. me citato in hoc loco Machado *loco proximè citato.* Rot. *in Pampilonen. Thesauraria 23 Ianuarij* 1617. *coram Reuerendiss. D. meo Decano*, & latè *in Taurinen. Thesauraria 15. Maij* 1620. coram *bon mem. Buratto*, inter eius impressas *decis.473.ex n.5.* vbi aliqua ponderata
6 fuerunt, ex quibus probari visum fuit † Thesaurariam esse Dignitatem, *primò* ex collationibus tã Apostolica, quàm ordinaria auctoritate factis de illa tanquã tertia Dignitate; *secundò* ex declaratione Capituli, visione Bullæ, electionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in protocollis Capituli existentibus, ex quibus constat Thesaurariam esse tertiam Dignitatem post Pontificalem; *tertiò* ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinentium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadẽ Rot. *decis. 518. num.3.par.1.diuers. Quartò* resultat probatio communis reputationis nedum Capituli, quòd se congregauit de mandato Thesaurarij, vt illius præsidis, in defectum obtinentium maiores Dignitates, sed etiam aliorum, penes quos communiter habita fuit pro Dignitate, quam reputationem ponderauit Rot. *d.decis.518.n.2.* & magis in specie eadem Rot. *decis.29.n.3.parte 2.recent.* & circa
7 dignoscendam † primam Dignitatem plurimùm operari communẽ reputationem, & publicã famam loci tradunt Boër. *decis.* 286. *n.8.* Rot. *decis.585.n.2.parte 4 diuers.* Mantic. *decis.175.num.3* Gregor. *decis.482. num.3.* & fuit dictum *in Cephaluden. Archidiaconatus* 18. *Martij* 1624. coram *bonæ mem. DunoZetto sen.* cum aliis per Ferentill. *ad dictam decis. Buratt.* 473.

Custos autẽ ille dicitur, cui ea quæ Ecclesię cõpetunt, custodienda committuntur, quãuis enim in plerisque ministeriis idem videatur atque Thesaurarius, seu Sacrista, vt insinuat *c.2.ad fin.v.in terminis, de offic. Custodis*, & Azor. *d.c.16.q.vlt.* Machado *d.docum.2.n.3.* Valer Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.30. tract.1.c.3.n.50.v.noua*, attenta tamẽ origine, diuersa sunt officia, vt constat ex diuersitate titulorum in Decretalibus, quia verisimile non est Gregorium IX. in earum compilatione duos, diuersósque titulos eiusdem Officij vnum post alterum inutiliter addidisse.
9 Quapropter videtur Custodem fuisse tãtùm ministrum Sacristiæ, eidémque addictũ, vt ex Anton. de Butr. dicit gloss. *in rub. eiusdem.tit.* quam sequitur Petr Gregor *d.lib.15.c.39.num.7.* & *partitionum iuris Canon. lib.2. tit.9.cap.5.num.10.* † Nam vltra munia Sa- 10
cristæ (qui à rerum sacrarum nomine dictus ex Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benefic. cum dignit. num. 59.*) incumbentia, seruandi scilicet, & custodiendi vtẽsilia Ecclesiæ, quę etiam custodi incumbunt, *cap.1. eod. tit.* ad eius munus vltrà spectat signa dare ad horas Canonicas recitãdas per tintinnabuli pulsationem, & luminaria Ecclesiæ accendere, & ignem vigilanter custodire ne extinguantur. *d. cap. 1.* vinum, hostias, incensum, & alia ad Altaris sacrificium necessaria præparata habere, ac denique eleemosynas, & alia iussu Archidiaconi inter pauperes distribuere, vt habetur *in cap.2.eod. tit.* prosequuntur Azor. *d.cap.16.quæst.7.* Card. Tusch. *lit. D. conclus.* 419. *num.* 24. Galganet. *de iure publico lib.3. tit.33* quæ omnia Sacristæ, seu Thesaurario de iure non competunt.

Hodie tamen ex consuetudine hæc omnia 11
in Ecclesiis inferioribus Sacristæ, seu Thesaurarij propria sunt, & in Cathedralibus Thesaurarij minoris; proindéque attenta consuetudine idem vtriusque censetur esse officiũ, ad quam fortassis consuetudinem quarundam Ecclesiarum respexit text. *in d.cap.2.in fin.vers.hi tres, eod.tit.* dum Custodis appellatione Sacristam comprehendere videtur, nullam tamen habent Dignitatem, seu beneficium Ecclesiasticum, sed subsunt Thesaurario maiori, & ad eius nutum ponuntur, & de competenti salario ab illo prouidẽtur, vt omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum seruat vsus.

Capvt IX.

De Primicerio, Cantore & Præposito.

SVMMARIVM.

1 *Primicerius est primus in Choro cantantium, & dicitur secundùm alios quasi primus cantor, seu primus ratione cantus, quia cæteros docet quid sit canendum in Choro.*

2 *Cantorum schola fuit instituta in Ecclesia Cathedrali.*

3 *Primicerios alij sic dictos credunt, quia primi erant, qui in cera præsentiam, & absentiam cæterorum adnotabant.*

4 *primicerius melius sic dicitur, quasi primus in eo officij genere, & antesignanus in qualibet arte.*

5. Pri

5 *Primicerius in rubr. C. de primicer.lib. 12. dicitur primus Notarius Principis, vel Magistratus ille, qui Principis litteris cereum sinum imponebat.*

6 *Primicerij officium de iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, & alia, quæ hîc referuntur.*

7 *Primicerius ad regendum Chorum destinatus à suo afficio non est dimouendus, vt assistat Episcopo.*

8 *Primicerio quis locus tribuendus? ostenditur.*

9 *Primicerius licèt dubitetur an sit Dignitas, debet in Processionibus capere Pluuiale sicut Dignitas, & non Planetam sicut Canonicus.*

10 *Præcentor, & cantor idem sunt quod Primicerius.*

11 *Succentoris officium est absente Cantore, siue Præcentore incipere cantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare.*

12 *Cantor, qui est Dignitas in Cathedrali, debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum.*

13 *Cantoris munus quod sit? ostenditur.*

14 *Præpositi dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsunt.*

15 *Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis*

16 *Præpositi labarorum qui, remissiuè.*

17 *Labarum quod signum olim fuerit? ostenditur.*

18 *Præpositus regulariter quis?*

19 *Præpositi in multis Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatem cum animarum cura, & iurisdictione.*

20 *Præpositus quem locum habere debeat, ostenditur.*

1 PRimicerius est primus in Choro cantantium, sic dictus quòd in cera, siue tabula creata, in qua psallentiũ ordo in Choro descriptus erat, primus esset. Valer. Reginald. *in praxi fari pœnit. lib. 30. tract. 3. cap. 3. n. 50. in princ.* accipitur enim pro Cantore, supplet Archidiaconi officium cùm ipse absens fuerit, ipsi namque Archidiacono subest, *c. 1. de offic. primicer.* Dictus est autem Primicerius, quasi primus Cantor, seu primus ratione cãtus, quia cæteros docet quid sit cauendũ in Choro, *cap. perlectis, vers. ad primicerium 25. dist.* Læl. Zech. *de Republ. Eccles. tit. 24. à num. 16.* Petr. Greg. *syntagm. iuris lib. 15. cap. 22. à princip.* vbi ait Primicerium esse primum inter Clericos & Diaconos, quibus præest in docendo, subditus Archidiacono, Valer. Reginald. *citato loco*, Sebast. Cæs. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia quæst. 2. proœm. num. 10.*
Initium institutionis Dignitatis huiusmodi
credit Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 16.*
quæs. 1. ex eo processisse, quia † olim in Eccle- 2
sia Cathedrali fuit Cantorum schola instituta, quorum munus erat officia diuina, Horarias preces in Choro piè, & studiosè cantare, vt diuinæ laudes religiosè celebrarentur, huic scholæ vnus præficiebatur, cuius cura, studio, & opera Clerici ad cantum, & Chorum destinati docebantur, vt in Sacrorũ librorum lectionibus, & in diuinis Officiis, & precationibus Ecclesiasticis probè exercitari essent; hic igitur præfectus Primicerius appellari cœpit.

3 Alij, ex quorũ numero est Anton. Fabric. *in praxi, & theor. de re benef. tit. de benef. cum Dignitate, ex num. 54.* putant Primicerij veram etymologiam duci ex veteri more ante chartæ, vel membranarum inuentionem in cera, seu in ceratis tabulis scribendi; quia scilicet isti veluti in albo primi scribebãtur, vel quia primi erant, qui in cera præsentiã, & absentiam cæterorum adnotabant.

4 Ego verò Primicerium dictum existimo à primatu, ut sicut officio, ita & nomine à Primate, & Præposito differat; dicitur Primicerius quasi Primus in eo officij genere, & Antesignanus in qualiber arte, Alciat. *in rubr. C. de Primicer. lib. 12.* Conan. *comment. Iuris Ciuilis, lib. 4. cap. 14. num. 6.* Azor. *d. quæs. 1.* Cæl.
Rhod. *lib. 12. lection. antiq. cap. 9. ad fin.* expli-
cantes † Primicerium in illa rubrica dici pri- 5
mum Notarium Principis, vel Magistratum illum, qui Principis litteris cereum signum imponebat, sequitur Gerard. *in anchora titularum verb. Primicerius*, vnde inferiores Notarios secundos cerios, & tertios cerios dici notat Guido Panciroli. *in thesauro, var. lect. lib. 1. cap. 7.*

6 Primicerij autem officium de Iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cãtãdi formã, eisque Lectiones ad Matutinum cantandum distribuere, modũ cantandi in Choro pro solemnitate, & tempore ordinare, *cap. vnic. de offic. Primicer.* Petr. Gregor. *d. lib. 15. cap. 22. num 11.* Valer. Reginald. *citato loco*, cuius institutionis Primiceriatus rationem ibi reddit, vt scilicet ipsius cura, & opera Clerici ad cantũ destinati lectione sacrorũ librorum, & optimis moribus instituerẽtur. Et sic ad eius officiũ spectat alia circa diuina Officia exercere, quæ ad Archidiaconum spectare ostendimus, eo tamen absente, & minori cum iurisdictione, nisi in aliqua Ecclesia Primicerius accipiatur, aut idem sit qui & Archidiaconus de Iure communi,

muni, gloss. *in d.cap.vnic.* Nam & ipse quod necessarium fuerit pro reparatione Basilicarum Sacerdoti denunciat, Epistolas Episcopi pro diebus ieiuniorum Parochianis per Ostiarios dirigit, Clericos delinquentes distinguit, & quos emendare non valet, eorum excessus Episcopo refert, & eo absente datur ei substitutus, & alia his similia, vt docet Isidor *in cap. perlectis. versic. ad Primicerium 25. distinct.* Colliges hæc ex Gregor. Lop. per tex. *ibi in l.5. tit.6 part.* 1. Cassan. *in catalogo gloriæ mundi, p.4. consid.* 42. *fol.* 94. Grammat. *decis.* 64. *num.*6. *cum seqq.* Sandoual *in tract. de offic. Eccles. p.2.c.*3. Roderic. Zamoren. *in spec. hum. vita lib. 2. cap.* 15. Valenzuel *tom. 1. consil.* 33. *num.* 156. Azor. *instit. moral. p.2. lib. 3. cap.* 16. Læl. Zech. *de republ. Eccles. tit.* 24. *à num.* 16. Petr. Gregor. *synt. agm. iuris, lib.* 15. *cap.* 22. Cardin. Tusch. *practic. conclus. lit. P. conclus.* 650. Galganet. *de iure publico lib. 3. tit.* 21. Sebast. Cæsar *in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 3: disp.* 52. §. 3. qui multa de officio, & potestate

7 Primicerij referuntur.† Ille autem ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, vt assistat Episcopo, vt declarauit *S. Rituum Congreg. in Monopolitana 6. Septembris* 1603.

8 Circa locum Primicerio tribuendũ notat Castal. *in praxi carem. lib. 1. sect.8. cap.7. num. 5. vers. inter cæteros*, illum, vbicumque fuerit, videlicet in Choro, in comitiis, & in omni consessu, Canonicorum gradũ, & beneficiatorum habere locum, quem subdit iuxta locorum consuetudinem diuersimodè statui, ac propterea consuetudini stare oportere, & *Sacra Rituum Congreg. in Capuana* 28. *Aprilis*

9 1607. censuit † Primicerium, licèt dubitare- tur an sit Dignitas, debere in Processionibus capere Pluuiale, sicut Dignitatem, & non Planetam, sicut Canonicum.

10 Præcentor, de quo fit mentio *in cap. cùm olim, de consuetud.* & Cantor, idem sunt quòd Primicerius, nam hæc tria nomina idem ferè significant; solùm enim pro diuersitate locorum fit nominis, non tamẽ muneris, seu officij mutatio, itaut qui alicubi dicitur Primicerius, alibi Cantor, seu Præcentor nominetur; vide Valen. *consil.* 33. *n.* 89. *tom.* 1. Mich. Ferrum *de praced. q.* 30. *num.* 1. Valer. Reginal. *d. lib.* 30. *tract.* 3. *num.* 50. *vers. octaua*, vbi ait quòd sicut Primicerius scholæ Cantorum, sic Præcentor Choro eorundem canentium in Ecclesia præficitur, vt Choro in duos partus ad canendum alternatim diuina Officia diuiso ipse cantum incipiat, Antiphonasque inchoet, & qui ad ipsius absentis munus explendum constitutus erat, dicebatur succentor; Pur. *p.* 3. *decis.* 89. in vtraque edit. vbi dicit Cantorem habere officium, non tamen simplex, sed cum administratione, eo quòd primus intonat, & dát ordinem gerẽdorum in Choro, vel, vt ait Petr. Greg. *d. cap.* 22. *num.* 2. quòd voces in Choro moduletur, & c. Azor. *d. lib.* 3. *cap.* 22. *q.* 1. vbi *q.* 2. ait † Suc- 11 centoris officium, cuius fit mentio *in cap. inter dilectos, de excessib. Prælat.* esse absente Cantore, siue Præcentore incipere cantũ in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare, vnde in quibusdem Ecclesiis vocatur Vicecantor, quia Cantoris vice fungitur. Et dicit Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benef. cum dignit. num.* 57. quòd si sub Primicerio, siue Cantore sunt, Præcentor nempe, & Succentor, siue Concentor, Personatum dumtaxat habere videatur, ex quo nihil iuris in alios, sed certam dumtaxat in Choro, processionibus, & cantu præeminentiam obtineant, *c. clericos* §. *Præcentor* 21. *dist.* & vocatur Præcentor qui voce præit, qui ante omnes incipit, & Concentor qui simul concinit. Petr. Gregor. *d.c.* 22. *n.* 2. Ferrus *d.q.* 30. *in fine.*

Cantor enim, qui est Dignitas in Cathe- 12 drali, vt *inf. num.* 13. *in fine* dicitur, cuius, & Primicerij (nam idem sunt) ministerium ad cœlestes laudes, ad cultus diuini augmentũ ordinatur, & ipsi incumbit regimen omniũ diuinorum officiorũ tam intra, quàm extra Chorum, quoad quæ omnia etiam Decano ipsius Ecclesiæ præest, ipse Acolytos, & cæteros Ecclesiæ inferioris gradus ministros ad diuina dirigit Officia canendi, & legendi hymnos, & Psalmodiam præuidet, atque instruit, & quicquid diuinæ laudis in communi Choro decantatur, per eum præordinatur sollicitè psallendi ordinem, orandi modum ipse committit, silentium indicit, risus cohibet, & colloquia, curat etiam ne quis in psallendo nimium festinet, vel tardet, ne versus alter ante alterius finẽ incipiatur, ipse cappas, & sceptra partitur, & alia id genus multa facit. Ita ex multis dicit Valenzuel. *consil.* 34. *num.* 159. *tom.* 1. Aliquæ tamen præeminentiæ in Choro non ad illũ, sed ad Decanum primam Dignitatem spectant, vt in decisione *S. Cong. Rit.* relata suprà *cap.* 7. *num.* 8. quam D. Ildephonsus Furtado de Mendoza Decanus Metropolitanæ Vlixbonen. habet per litteras in forma Breuis à Clemente VIII. prædecessori suo transmissas, vt mihi in hac Curia Matritensi retulit vir quidam acris ingenij, ac vtriusque iuris peritissimus, qui de se multa & grauia indies pollicetur. Debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum, qui non sit de iis, qui alioquin Choro sunt obligati, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in Lucerina* 19. *Martij* 1611.

Canto

13 Cantoris enim munus est distribuere Lectiones, Antiphonas, & Prophetias, eadem *S. Congreg in Hydruntina 6. Decembris* 1613. & Chorum regere, itaut in eo gubernando nec Archipresbyter, nec alius quispiam debeat se intromittere, ex eadem *Sacra Congreg. in Tarentina Cryptaltarum* 3. *Septembris* 1605. Et nouissimè eadem *S. Congreg. Rituum* consulta de Cantoris huiusmodi munere *in Cassanen.* 5. *Martij* 1633. declarauit illud esse distribuere lectiones, Antiphonas, Prophetias, Chorum regere, & gubernare, ordinare tabellas, & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successiuo, subiunxitque Canonicos exire volentes de Choro, non Cantori, sed digniori de Capitulo in Choro existenti veniam petere debere. Et quòd saltem de consuetudine Cantoratus, vel, vt aliis placet, Cantoria, sit de principalibus Dignitatibus in tota ferè Hispania, videtur insinuare Valezuel. *tom. 1. cos.* 33. *num.* 90. de quibus omnibus Machado *d. tract.* 6. *docum.* 4. *n.* 4.

14 Præpositi secundùm nominis proprietatem dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsunt, vt probat tex. *in cap. quamuis* 9. *in princip. de verbor. signif.* vnde † Præpositi castro

15 rum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis, de quibus *in l. viros, C. de diuers. offic. lib.* 12. † &

16 Præpositi labarorum, vt *in tit. C. de præposit. labarorum eod. lib.* quem sic legunt Vasq. *ad* 3. *par. S. Thom. q.* 111. *art.* 4. Orozco *en sus emblemas morales. lib.* 1. *cap.* 9. *fol.* 44. *versa.* Tiraq. *ad Alexand. ab Alexandro lib.* 4. *dierum genial. cap.* 2. *pag.* 437. Cardin. Baron *tom.* 3. *annal. Eccles. anno Christi* 314. *pag.* 68. quicquid legat *labarorum* Gerarch. *in anchora titul, verb. Præpo-*

17 *situs labarorum.* Erat enim † labarum signum illud nobile, quod ante Imperatores ferebatur à tempore Constantini Imper. ex auro, & lapidibus pretiosis Crucis signo insignitum, vt etiam ex aliis, & ad varios Præpositorum modos in Republica Romana cögerit Guid. Pancirol *in thesauro var. lect. lib.* 1. *c.* 85. notans ad istorum exemplum nomen hoc in eadem significatione ductum fuisse ad præfectos Clericorum alicuius Ecclesiæ, & qui quandam Prioratus curam super alios gerunt, vt probatur *in d. c. quamuis.*

18 Præpositus regulariter dicitur, qui præfectus aliquibus est, sed & is vsu talis, qui primam habet inter aliquos Dignitatem. Quãobrem & Præpositura per se singulare nomẽ beneficij Ecclesiastici facit, quod assiduitatem, seu, vt loquuntur iura, residentiam exigit, *cap. ex parte el* 2. *de cleric. non resid. int.* & ætatem, & scientiam legitimam, & Ordines. *cap. dudum el* 2. *de elect.* In aliquibus tamen Ecclesiis ex earum consuetudine vbi officium nullum gerunt Præpositi, Præpositura Dignitates non sunt, vt notant Ioan. Andr. *in cap.* 1. *num* 3. *de consu. t. lib* 6. vbi Gem. *sub num.* 8. & Archid. *num.* 3 Petr. Gregor. *syntag. iuris part.* 2. *lib* 15. *cap.* 9. *num.* 7. Secus verò si toti Canonicorum Collegiò præficiuntur, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 559. *num.* 3. *in* 2. *edit.* & quamuis in Iure Canonico nullus reperiatur specialis titulus de officio Præpositi, eius tamen non rarò fit mentio in respõsis Romanorum Pontificum, vt *in cap. Salutator* 1. *q.* 3. *& in c. cùm inter* 25. *& in c. dudum* 22. *de elect.* † & propriè dicuntur qui in multis Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesiis Cathedralibus, siue Collegiatis præcipuã gerunt Dignitate cum animarum cura & iurisdictione, eo quòd toti Canonicorum Collegio præsunt, & sic in Archidiaconorum locum in illis partibus creduntur successisse. Ita Petr. Gregor. *syntagm. iuris lib.* 21. *cap.* 18. *num.* 6. Læl. Zech. *de Republic. Eccles. tit.* 24. *num.* 15. *& tit.* 26. *à princ.* Azor. *institut. moralium, parte secunda, lib.* 3 *cap.* 18 *quæst.* 1. Anton. Fabric. *in praxi, & theorica benef. tit. de benef. cum Dignitate, à num.* 38. Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib.* 30. *tract.* 3. *num* 48. Redoan. *in tract. de simonia ment. p.* 1. *cap.* 19. *num.* 7. Monet. *de Conseruator. cap.* 5. *num.* 91. Tamburin. *de iure Abbatum tom.* 1. *disp.* 25. *q.* 4. *num.* 5 Mich Ferrus *de præcedent Eccles. quæst* 41. *à num.* 1. Fulu. Pacian. *de probat. lib.* 1. *cap.* 27. *num.* 39. *cum seq. iuncta num* 45. Sebast. Cæsar *de Eccl. hierarch. part.* 3. *d. sp.* 12. §. 5. Castald. *in praxi Caremon. lib.* 1. *sect.* 8. *cap.* 7. *num.* 6. vbi subdit † quòd in illis partibus, in quibus talis reperitur Dignitas, iuxta locorum consuetudinem, honorarium locum in illis obtinere debet in Choro, & præcipuè cùm diuina celebrantur Officia, Rot *decis.* 865. *num.* 8. *& d. decis.* 866. *num.* 1. apud Farinac. *in collect. nouiss. aliàs part.* 4. *diuers.* vbi quòd Sedes Præpositi in illis partibus post Pontificalem sit dignior. Et tunc quando scilicet fuerit prima Dignitas in Cathedrali, seu Collegiata, vel Cõuentuali Ecclesia, habueritque sub se Clerum, & Capellas, præsumitur de Iure Præpositura Dignitas, aliàs secus, vt pluries fuit in Rota resolutum, & signanter *in Aquen. Monasterij* 31. *Maij* 1598. corã *Cardin. Lancellotto*, & *in Dertusen. Pitoratus* 5. *Maij.* 1614 coram *Reuerendiss. D. meo Coccino, & in Vincentin. Parochialis* 20. *Februarij* 1617. coram *Vbald. sen.* quas refert Massob. *in praxi habendi concursum, prælud.* 15. *dub.* 1. *secundùm Rom. impress.* sed quòd de Iure sit Dignitas *per d. cap. quamuis*, vbi glos. *de verb. signif.* tenet eadem Rota *decis.* 483. *num.* 7. *p.* 1. *recentiss im.* & Anton. Fabric. *in praxi benefic. tit. de benef. cum Dignitate num.* 49. *cum seqq.*

19

20

CAP

CAPVT X.
De Magistro scholæ, seu Scholastico.

SVMMARIVM.

1 *Magister scholæ, nonnullis Scholasticus, est scholæ præpositus, siue præfectus.*
2 *Scholasticum, id est, obtinentem Scholastriam instituendi formam præscribit* Concil. Trid sess. 23. de reformat. cap. 18. vers. deinde.
3 *Scholastria necessariò conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, vel Iure Canonico, dummodo sit in aliqua Vniuersitate approbata graduatus.*
4 *D. Torquatus Perottus intimus cubicularius, & maior Capellanus* S. D. N. Vrbani VIII. *laudatur.*

1 OLim in Ecclesiis Cathedralibus vnus constitui solebat, qui Clericos omnes inferiores, cãtum, Latinum sermonẽ, & alias artes, ac disciplinas doceret, vt scirent Latinè legere, scribere, loqui, & cantare, & vt quæ de Officiis diuinis recitarent, probè intelligerent, hic Magister scholæ dicebatur, qui modò in nonnullis Ecclesiis dicitur Scholasticus, aliis Scholarchus, hoc est, scholæ præpositus, siue præfectus, de quo licèt in Iure titulus specialis non extet, nec ab eo cognitus fuerit eo modo, & forma, qua in vsu modò est in omnibus ferè Hispaniarũ Ecclesiis, in eis tamẽ iã hodie ex particularibus ecclesiarũ statutis, & istorum beneficiorum erectione de principalioribus est Dignitatibus Cathedralium. Vide Duaren. *de benef. lib.* 20. *c.* 15. Hierõ Romao. *de Republic. Christiana lib.* 3. *c.* 10. *in med. vers. Mestrescuela*, Greg. Lop. *l.* 7. *tit.* 6. *p.* 1. Petr. Gregor. *syntagm. iuris lib.* 15. *c.* 19. Saudou. *de offic. Cã. p.* 5. *c.* 3. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 23. Fulu. Paciã. *de probat. l.* 2. *c.* 27. *ex n.* 107. Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib.* 30. *tract.* 3. *c.* 3. *n.* 50. *vers. decima.* Mich. Ferr. *in tract de præcedent. Ecclesiast. q.* 5. *n.* 17. *atque* 30. *per tot.* Sebast. Cæsar *de Eccles. Hierarch. p.* 3. *disp.* 12. *§.* 4. Machado *en su perfecto Confessor. lib.* 4. *tract.* 6. *docum.* 3. qui omnes latè tractant de officio, munere, & dignitate Magistri scholæ, seu Scholastici.

2 De eo expeditè fit mentio in Concil. Tridẽt. *sess.* 23. *de reform. c.* 18. *vers. deinde.* vbi postquam multa de seminario eligendo piè, & sanctè statuit, formam præscribit constituendi Scholasticum, id est, obtinentem Scholasteriam, his herbis. *Deinde vt cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis prouideatur, statuit Sancta Synodus, vt Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij Scholasterias obtinentes, & alios quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum ad docendum in ipsis Scholis instituendos per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos ab eisdem Scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos etiã per subtractionem fructuum cogant, & compellãt. Quòd si iudicio Episcopi digni non fuerint, aliũ, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota: quòd si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti quæ videbuntur Episcopo expedire. De cætero verò Officia, vel Dignitates illæ quæ Sholastriæ dicuntur, nonnisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra Pagina aut in Iure Canonico, & aliàs personis idoneis, & qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida, non obstantibus quibusuis priuilegiis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus.*

3 Vnde colliges Scholastriam necessariò conferendam esse Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, vel Iure Canonico, aliàs prouisionem esse nullam, & tradunt Bennius *de priuileg. Iurisconsult. priuil.* 28. *num.* 6. Molfes. *in summ. Theologiæ Moral. tract.* 6. *c.* 4. *n.* 104. *&* 105. Machado *d. docum.* 3. *n.* 2. dummodo sit in aliqua Vniuersitate approbata graduatus, quamuis non sit ex illis, quæ existerent in illa regione, in qua esset Scholasteria, prout refert decisum Nicol. Garc. *de benef. parte* 7. *cap.* 7. *n.* 35. quem cito Ego ipse *de officio, & potest Episcopi. p.* 3. *alleg.* 60. *num.* 62. Sed aduertas quod post Nicol. Garc. *in addit. ad d. n.* 35. notat Solorzãn *de iure Indiarum lib.* 3. *c.* 14. *n.* 18. directum illud Concilij non cõprehendere Scholastrias existentes in loco in quo erectum non est seminarium, vel vbi in eius institutione alij præceptores sunt designati.

4 Huic profectò patrocinatur sentẽtiæ Illustriss. & Reuerẽdiss. D. meus Torquatus Perottus, quẽ sũmæ auctoritatis, & honoris hic causa nomino, Saxoferratẽsis patritius, Vrbani VIII. intimus Cubicularius, & maior Capellanus, ac proximus, vir & morũ, & generis nobilitate cõspicuus, cui quidẽ præterquam quòd veluti suorum iure hæreditario diuite eruditionũ cornu (vt aiunt) copia circũfluat; nihil adhuc est potius, & antiquius quàm sui ciuis Bartoli ingenio, labore, & meditatione lustrare, & implere vestigia. Itaque non mirũ est, si hanc litterarum, quã in se videt, in aliis quoque pulchritudinem deamet; atque eos quidem iuuandi, proregendi, & prouehendi amore, & officio prosequatur. Quid plura? vir prætereà, quem si suis de virtutis, naturę, & fortunæ dotibus ignorasses, intuendo dũtaxat, ex augusta facie, ad omnia summa natum iudicares.

CAP-

Caput XI

De Prioribus.

SVMMARIVM.

1 *Priores dicuntur qui aliquibus Ecclesiis præsunt super aliquas personas earundem.*

2 *Priores in duplici sunt differentia, quidam seculares, alij Regulares.*

3 *Priores rurales dicuntur, qui curam animarum absque Collegio habent, & sic Parochialem simplicẽ.*

4 *Priores Collegiales, qui in Ecclesiis Collegiatis toti præsunt Canonicorum Collegio, Dignitatem habere dicuntur, & non alij.*

5 *Dignitas principalis in Collegiata debet esse constituta in ætate 25. annorum inceptorum.*

6 *Dignitas prima in Collegiata necessariò non requiritur vt sit Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico.*

7 *Prior an aliquãdo possit excusari à residẽtia ostẽditur.*

8 *Prior Collegiata non habet præcedentiam super Canonicos Cathedralis.*

9 *Prior Collegiata si in Cathedrali præsens fuerit, simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici ductu thuribuli thurificandus est.*

10 *Prior magnus insignis Ecclesia Vimaranensis inter omnes Collegiarum Lusitania Priores, primas tenet.*

11 *Ecclesia Collegiata Vimaranensis inter omnes Regni insignior, & antiquior est.*

12 *Ecclesia Vimaranensis, sub Beata Virginis tutela, qua de Oliua nuncupatur, Ioannis Regis Lusitania, huius nominis Primi, sumptu & munificentia primum extructa.*

13 *Ecclesia Vimaranensis sex habet ex Capitulo Dignitates, & Prabendas viginti octo.*

14 *Prior magnus Vimaranensis omnibus præest in Ecclesia & Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primitiali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora spectant.*

15 *Prior magnus Ecclesia Vimaranensis nunc est Illustriss. & Reuerendiss. D. Bernardus Attaydius.*

16 *Concordia inter Ecclesiam Bracharen. & Vimaranen. refertur.*

1 PRiores dicuntur, qui aliquibus Ecclesiis præsunt supra alias personas earundem, vnde & Prioratus, Ecclesiæ sunt, quæ illis in titulum dantur, Ita Petr. greg. *syntagm. iuris p. 2. lib. 15. c. 18. n. 1.* In duplici quoad propositum sunt differentia,
2 quidam seculares, alij Regulares. † Seculares denique sunt, qui vel in secularibus, vel secularitatis Ecclesiis reperiuntur, Anton. Fabric. *vbi suprà num.* 39. Ex his alij Rurales, alij
3 Collegiales dicuntur. † Rurales sunt, qui curam animarũ absque Collegio habent, & sic Parochialẽ simplicẽ, de quibus loquitur text. *in c. licèt Canon. de elect. lib 6.* vt ait Federic. de Senis *cons.* 86. *Casus talis est*, quẽ refert Card. Tusch. *pract. conclus. tom. 6. lit. P. conclus.* 707. *n.*
4 15. † Collegiales verò sũt personę principales, quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorũ Collegio, vt colligitur ex superscriptione text. *in c vlt. de maior. & obedien.* & istos solos, & nõ alios, qui in Ecclesiis præsũt, nõ Collegiatis Dignitates esse, ex Selua *de be-*

nef. p. 1. q. 2. n. 62. tradit Monet. *de Conseruatorib. c. 5. n. 25. & 94.* & ex Fulu. Pacian. resoluit Seb. Cæsar *in relect. de Eccles. hierarch. ap. 3. disp. 13. §. 1 n 1.* & diximus suprà *r. 4. n 29. & 30.*

Et iste Prior, cùm sit principalis Dignitas 5
in Ecclesia Collegiata, & regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, debet esse constitutus in ætate 25. annorum inceptorum, vt resoluunt Nicol. garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. numero* 65. Filliuc. *in quæst moralib. tom. 3. tract. 41. cap. 5. num.* 3. quos refero Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi parte 3. Allegat. 60. num.* 64. † Non 6
tamen necessariò requiritur, vt sit Doctor, vel Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico, quamuis illi ordinaria iurisdictio cum omnibus iuribus quasi Episcopalibus cõpetat, & Collegiata Ecclesia exempta sit, quia hoc nullibi cauetur, & Concil. quando loquitur de Dignitatibus *sess. 24. c. 12. de reform.* hortatur vt conferantur Doctoribus, nõ præcipit. Ita ex sententia *S. Congr.* resoluit Nicol. Garc. *p. 8. r. 7. num.* 33.

Sed an aliquando excusetur à residentia; 7
solet ab aliquibus in dubium reuocari, at id nullibi melius potest decidi, quàm ex declaratione *Sacra Congregationis Concil.* in hæc verba: *Prior insignis Ecclesia Collegiata obtinuit Prioratum prauio examine, & approbatione, vt sit in beneficiis curam animarum habentibus, in cuius litteris collationis dicitur Prioratui huiusmodi curam Parochianorum dicta Ecclesia, qua etiam Parochialis existit, imminere cum cura etiam iurisdictionali, & inter statuta dicta Ecclesia confirmata à Visitatore Apostolico disponitur, quòd in dicta Ecclesia vnus debeat esse Prior, qui præ cæteris nominis prærogatiua, & duplici Prabenda perfruatur in Ordine Sacerdotali existens; ibique faciens assiduè residentiam personalem nisi secum super residentia dispensatum fuerit per eum qui potestatem habeat dispensandi tanquam personam, cui; seu cuius Dignitati, & officio Parochianorum eius cura imminet principaliter animarum; qui etiam habet distinctas cameras in domo Canonicali: in eadem tamen Ecclesia assiduè retinentur duo Capellani, qui actu exercent curam animarum ad formam dictorum statutorum, & antessores per longum tẽpus, & vltra 50. annos non resederunt, immò domus Canonicalis ad longum tempus, & à multo tempore locata reperitur laicali familia. Quæritur an Prior modernus de iure ad residendum in dicta Ecclesia, & in illius domo Canonicali prædicta dicatur obligatus? S. Congreg. Concil. die 20. Aprilis 1601. respõdit hunc Priorem ad residentiam teneri.*

Et quamuis Prior Collegiatæ non habeat 8
præcedentiam supra Canonicos Cathedralis, † est tamen, si ibi interest, simul cum 9
illius Dignitatibus, & Canonicis duplici

ductu thuribuli thurificandus, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in Tuscanen. 19. Augusti* 1619.

10 Inter omnes Collegiatarũ Lusitaniæ Prio-
11 res noster † Vimaranẽsis Prior primas tenet, sicut & nostra Collegiata Ecclesia inter omnes Regni insignior, & antiquior est: illa enim in decentiori loco constructa cum nobili Priorali Palatio, S. Benedicti Monialiũ quondam cœnobium fuisse constat, cõditũque anno à partu Virginis nongẽtesimo de-
12 cimono. † Hæc ædificij forma sub Beatæ Virginis tutela, quæ *de Oliua* noncupatur, Ioãnis Regis Lusitaniæ huius nominis Primi sumptu, & munificentia primùm extructa, exterius magnifica, gratissimaque prospectu, intus triplici testudine conformata, Beatum Damasum Pontificem Max. Patronum, & cõciuem agnoscit, itémque Torquatum Sancti Iacobi Hispaniarum Præsidis, vt creditur, discipulum; est enim ipsius corpus ad duo milliaria sepultum in templo, quod Monasterium olim S. Augustini fuerat; nunc tamen vnitum mensæ Capitulari huius Collegiatæ Ecclesiæ existit: de hac insigni Collegiata agit Illustrissimus D. Roderic à Cunha *in histor. Archiep. Bracharens. part. 2. c. 7. n. 5.*
13 *cum seqq.* † Sex adsunt in Capitulo Dignitates, Præbẽdæ vigintiocto. His omnibus magnus Prior præest, cuius redditus ad sex millia ducata ascendunt, vt refert Emman. de Faria, y Sosa *en el epitome de las histor. Portoguesas part. 4. cap. 8. vers. Iglesias Collegiadas*: iste
14 † Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primitiali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora, iuxta concordiam inter Archiepiscopum Bracharen. & præfatum Priorem initam, originalem, & autheticam casu inueni Romæ in Bibliotheca Vaticana, cuius copiam ibi fideliter mea manu transcripsi ex libro Honorij Papæ III. anno 1. & 2. *fol.* 197. & hîc inserendam duxi prout infra *num.* 16.

15 Insignis huius Ecclesiæ, & illustris cleri iogens nunc eminet Prior Illustrissimus & Reuerendissimus D. meus D. Bernardus Attaydius Illustrissimi, & Excellentissimi Domini D. Antonij Attaydij Castri de Ayro ac Castaneiræ Comitis filius: qui quidem genitor præter heroïcam antiqui generis claritudinem, qua spectabilis fuerat, eò adhuc redditur spectabilior, quòd olim ad Cæsaream Maiestatem Regis nostri Catholici Orator missos, officium tanto splendore administrauit, vt tam facundam viri eloquentiam, eloquentem facundiam, singularem in rebus tractandis spirantem prudentiam non potuerit Cæsar ipse non præconiis exornare, non obseruare, non admirari. Deinde ex Oratore Prætor totius Regni Lusitaniæ creatus, vix enarrari potest qua morum integritate, qua legum, iurisque prudentia, quo Religionis studio, qua muneris vigilantia illud gubernare incipiat. Itaque vir hic tantus edocuit Maiorum suorum gloriam maiorem esse potuisse, si quæ ei virtus meritorum prodiga, promerendi ornamenta præbuit, Fortuna occasionibus auara non inuidisset. Filius tanto parente dignus ipsius implens vestigia non tam augustis Gentilium suorum natalibus innixus, quàm propriis virtutibus confirmatus hunc Prioratum Regio munere obtinuit, vbi sapientiam, quam cum liberalibus coniunctam artibus à puero didicit, cum omni modestia, & candore semper excolens, velit nolit, merita maiora explicat: neque fefellit opinio, siquidem senilibus ipse iunior excellens dotibus ad Vimaranense Pontificium euehitur, qua in specula constitutus dignior in dies magis, ac magis amplissimarum Dignitatum incrementis efficitur. Concordiæ autem confirmatio, cuius suprà meminimus, vt sequitur.

Archiepiscopo Bracharen.

Sacrosancta Romana Ecclesia, &c. vsque consouere, ea propter Ven. in Christo F. tuis iustis postulationibus grato concurrentes assensu, compositionem inter Ecclesiam tuam, & Vimaren. Prioratum super subiectione, ac aliis iuribus Diœcesano ipso debitis amicabiliter initam mediantibus dilectis fil. F. Zamoren. & F. Astoricen. Archid. iudicibus super iis à sede Apostolica delegatis sicut sine prauitate prouidè facta est, & ab vtraque parte spontè recepta, & hactenus obseruata, auctoritate Apostolica firmamus, & præsenti scripti patrocinio communimus. Ad maiorem autem euidentiam compositionis eiusdem tenorem ipsius, prout in litteris delegatorum ipsorum perspeximus contineri, de verbo ad verbum præsentibus fecimus annotari, qui talis est. In nomine Domini, Amen. Quàm fragilis est mortalium memoria, vt potè incudo, & lubrico constituta: ideo necessarium fuit scripturæ remediũ propterea, quæ quotidie obliterantur, & ab obliuionis tendunt interitum. Hæc itaque pagina in perpetuum valitura notum sit omnibus tam præsentibus, quàm futuris, quòd cùm inter Archiepiscopum Dominum S. & Capitulum Brachar. ex vna parte, & D. Priorem, & Canonicos, ac

Portiona

Portionario Vimaranen. ex altera super subiectione, & alius iuribus Diœcesano Episcopo debitis, restitutione etiam quorundam ablatorum, & quibusdam aliis in nostri scilicet F. Zamoren. & F. Astoricen. Archidiaconorum iudicum à Dominò Papa Innocentio bonæ memoria delegatorum præsentia quæstio verteretur, placuit partibus dictam controuersiam per compositionem amicabiliter terminari, quæ in hunc modum processit, vt Bracharen. Archiepiscopus liberam, & absolutam habeat, & exerceat iurisdictionem in Priore & Ecclesia Vimaranen. quam habet de iure in aliquo suo suffraganeo Episcopo, & eius Ecclesia, hoc addito, quòd ipsi Priori posset dare cedendi licentiam si ad alium locum se transferre vellet, & quod possit eum amouere, vel suspendere in perpetuum si causa exegerit, seruato ordine iudiciario. In Canonicis verò, & Portionariis illam habeat iurisdictionem Archiepiscopus, & in illis casibus eam exerceat, quam habeat de Canonicis, Portionariis alicuius Ecclesiæ suæ suffraganea Cathedralis: Prior verò iurisdictionem habet in Canonicis suis, & Portionariis quam habet Episcopus Diœcesanus in suis Canonicis, hoc excepto quòd de grauioribus, quæ depositionem, vel suspensionem perpetuam exigunt, cognoscat Archiepiscopus, & non Prior. In aliis autem Clericis & Laicis Vimaranen. iurisdictio, quam hactenus habuit, eidem Archiepiscopo non denegetur. Vocatus autem Prior Vimaranen. ad Synodum veniat Bracharam semel in anno, collocandus in locò honorabili secundùm prouidentiam Domini Archiepiscopi. Præterea procurationem Canonicam, quæ ratione visitationis debetur semel in anno, exhibebit dicto Archiepiscopo idem Prior in optione Archiepiscopi permanente vtrum velit hospitari intus in Claustro, vel in domo Prioris cùm dictam procurationem receperit. Item quatuor Capellæ, scilicet Eccesia Sancti Pelagij, & Sancti Michaëlis de Castello, & Sanctæ Eulaliæ de Forromandaes, & Sancti Michaëlis de creixomir sint liberæ à præstatione census, & respiciat plenariè Priorem Vimaranen. Pro duabus autem Capellis, scilicet Sancti Vincentij de Masquotelos, & Sancti Petri de Azurei exoluat Prior in Kalendis Maij sex aureos annuatim, & non amplius. hoc adiecto quòd Ecclesia Vimaranen. soluat tertiam partem de omnibus eidem relictis in vltima voluntate ab omnibus illis, qui non fuerint de illa Vimaranen. Si autem ciuis Bracharen. apud Vimaranen. Ecclesiam elegerit sepulturam, vel aliquid eidem reliquerit, medietas remaneat apud Ecclesiam Bracharen. & è conuerso idem iuris seruetur, putà si Vimaranen. Burgen. sepulturam elegerit apud Ecclesiam Bracharen. vel aliquid ei legauerit. Promissum fuit etiam ex parte Prioris Vimaranen. quòd cum Burgin. Vimaranen. voluerit facere testamentum, Clerici Vimaranen. qui præsentes fuerint, hortabuntur eum, vt aliquid relinquat tanquam matri suæ Ecclesiæ Bracharen In Ecclesiis autem aliis extra Burgum in quibus Vimaranen. Ecclesia ius obtinet patronatus, habeat Archiepiscopus iura sua secundùm quòd hactenus habuit, & prior præsentet in eis Clericos, & Archiepiscopus confirmet, vel eius Vicarius. Super restitutione autem ablatorum facienda priori, & fautoribus suis, & Ecclesia Vimaranen. ab Archiepiscopo hoc placuit inter partes, vt Archiepiscopus interrogetur, quod bona fide dicat verum, & ea, quæ recognouerit ad se peruenisse, vel culpa sua fuisse deperdita, restituat. Super iis verò, de quibus responderit sic, bona fide dicet quod hæc non peruenerunt ad me, nec perierunt culpâ nostra, stetur verbo Archiepiscopi, vt non teneatur de eis. De aliis vero de quibus dubitauerit Archiepiscopus, stetur iuramento Prioris, & Canonici, & Gunsalui Canonici Vimaranen. ita quod iurent in veritate sic esse. Si quæ vero dicentur ad homines Archiepiscopi peruenisse, vel eorum culpa deperiisse, exhibeat iustitiam Archiepiscopus de hominibus illis. Actum fuit etiam vt Canonici, & alij clerici Vimaranen. tam fautores Archiepiscopi, quàm Prioris ad præbendas, & omnia beneficia sua, quæ habebant tam in Ecclesia Vimaranen. quàm alibi, restituerentur. Præterea actum est, vt iniuriæ vtrique illata remitterentur, statimque præsentes id humiliter impleuerint. Pro iis autem, quæ

superiùs scripta se adimplendis, & obseruandis præstitit vtraque pars in nostris manibus super Sacra Euangelia iuramētum. Præterea actum fuit, vt si Burgen. Vimaranen. in quæstione, quam dicunt se habere contra Archiepiscopum Brackaren. non potuerint per se vel per communes amicos concordare, Prior, & Canonici Vimaranen. sine offensa, Archiepiscopi iuueut eo ,ita tamen quod in causa ipsa aliquam malitiam non procurent; insuper de voluntate communi vtraque partem ad hanc compositionem firmiter obseruandam penes præfatos iudices potestas coërcendi remansit. Facta fuit ista compositio apud Beneuentum in Ecclesia Sancti Petri sub Æra 1290. mensis Octobris. 10. Kalendis Nouembris, quæ vt perpetuum robur obtineat, eam sigillis nostris, & Domini Archiepiscopi, Prioris, & Capitulorum suorum facimus communiri. Nulli ergo, &c. nostræ cofirmationis infringere, vel ei, &c. vsque, contraire. Si quis autem, &c. vsque, incursurus, &c. Dat. Lateran. 4. Idus Ianuarij, Pontif. nostri Anno secundo.

Caput XII.

Canonia, & Prabenda in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis qua?

SVMMARIVM.

1 *Canonia est ius spirituale per quod quis habet non solùm stallum in choro, & locum in Capitulo sed etiam ius ad Prabendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas.*

2 *Prabenda est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia competentes ex diuino Officio, cui prabendatus deseruit.*

3 *Prabenda propriè dicitur quando bona Ecclesia sunt diuisa.*

4 *Canonica portio, seu distributio duplex est.*

5 *Prabenda dicitur à prabeo, quia prabet redditus ad congruam sustentationem, vel à pradio, quasi sit quoddam pradiū pro dote assignatum.*

6 *Prabendarum plures sunt species.*

7 *Prabenda sumpta largè pro ipso titulo beneficij, est ius percipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij.*

8 *Prabenda interdum sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficij.*

9 *Canonicatus trahit ad se Prabendam, cùm non possit esse sine Prabenda saltem diu.*

10 *Canonia est mater Prabenda.*

11 *Beneficij in impetratione non est opus facere mentionem de Prabenda illi annexa.*

12 *Prabenda vnita, & accessoria dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, quamuis in bonis temporalibus consistat.*

13 *Prabenda appellatione venit spiritualis, vbicunque agitur de collatione, vel de titulo conferendo.*

14 *Prabenda quandoque accipitur pro certa portione per se distincta nihil spiritualitatis habente, & laico conceditur pro labore temporali.*

Prabenda temporalis laico assignari potest. ibid.

15 *Prabenda temporales quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducunt incompatibilitatem.*

16 *Prabenda temporales possunt vendi sine aliqua labe simonia, & permutari propria auctoritate.*

17 *Prabendam temporalem obtinētes non obligantur Horas Canonicas recitare.*

18 *Canonia, & Prabenda in quibus differant? ostenditur.*

19 *Canonia est ius habendi sedem in choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione seu receptione in fratrem.*

20 *Prabenda de se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo.*

21 *Prabenda spiritualis est beneficium ecclesiasticum.*

22 *Canonicus potest sine Prabenda creari, nisi statuto, aut consuetudine aliud cautatur.*

23 *Canonia supra numerum ad futuram Prabendam hodie erigi non potest.*

24 *Prabenda, & beneficium tanquam genus, & species distinguuntur.*

25 *Canonia, & Prabenda Canonicalis est quocunque alio beneficio prastantior, & honorabilior.*

26 *Beneficij appellatione in materia odiosa non venit Prabenda.*

27 *Beneficium quod vacaret in Cathedrali si concedat Papa, non comprehenditur Prabenda Canonicalis.*

28 *Canonicatum sibi impetrans an, & quando teneatur facere mentionem de Prabenda, ostenditur.*

29 *Prabenda, qua est annexa Canonicatui, & Canonico dari consueuit, si concessa sit, censetur & Canonicatus concessus non iure accessoris, sed connexitatis.*

IN

1 INCanonicis duo diuersa iura reperiũtur, Canonię scilicet, & Præbendæ; nam inter se differunt, Innoc. *in c. vlt. num. 1. circa finem, de Cleric. non resid.* Abb. *in cap. cùm M. Ferrariensis, num. 3 t. de constitut.* Rot. *decis.* 366. *numero* 4. *p. 2. recentior.* Canonia est ius spirituale, per quod quis habet non solùm stallum in Choro, & locum, siue vocem in Capitulo, quæ sunt propriæ, & particulares prærogatiuæ Canonici, Seraphin. *decis.* 1474. *num.* 2. & Petr. Greg. *Syntag. iuris p. 2. lib. 15. cap. 23. n. 12.* Valenzuel. *in defensione montis Pauli V. p. 4. num.* 250. Vnde non solũ ea, quæ sunt diuini Officij, necnon & Capitulares actus, si cætera requisita habeat, exercere potest, verùm etiã ius ad Præbendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas, habet nisi ignorantia cantus, vel quid simile obstet, vt multis explicat Monet. *de opt. Canon. cap. 7. q. 1. à num. 6.* & in parte Azor. *inst. moral. p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 1.* quod ius oritur ex receptione in fratrem, Seraph. *d. decis.* 474. *num.* 3. Rot. *decis.* 684. *num. 3. p. 1. diuers.* Quare secundùm Hoied. *de incompat. benef. p. 1. cap. 12. n. 1.* & Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 19. num.* 5. Canonicatus est ius habendi stallum & locum in Choro ad cantandum, ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione & receptione in fratrem.

2 Præbenda verò est spirituale ius recipiẽdi certos prouentus in Ecclesia, cui præbendatus deseruit, competens ex Officio diuino tanquam vni de Collegio, glos. *verb. receperint in cap. cùm M. de constit.* Card. *in Clem. fin. q. 10. de Praebendis,* Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. 5. de Praebend. num. 3. lib. 2.* Hoied. *de incompat. benef. p. 1. c. 12. sub n. 1. vers. at verò praebendas,* Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 19. num.* 17. Host. *in sum. tit. de Praeb. num.* 28. Iacob. de Graff. *in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 97. n. 9.* Zech. *de Republ. Eccles. cap. 14. de Canon. sub n.* 2. Monet. *d. cap. 7. quaest. 1. numero.* 13. vbi dicit

3 † Præbendam esse ius spirituale oriens ex Canonia quoad ea, quæ spectant ad perceptionem fructuum, & prouentuum Ecclesiastici beneficij, sicut est colligere decimas, primitias, & oblationes competentes ex diuino Officio, cui insistit tanquam vnus de Collegio. Et propriè dicitur Præbenda quãdo bona Ecclesiæ sunt diuisa, *c. ex parte, de concess. praeb.* sed quando sunt indiuisa, magis propriè dicitur portio, Innoc. *in c. dilectus, de*

4 *praeb.* Iacob. de Graff. *d. n. 9.* † quæ quidem Canonica portio, seu distributio duplex est; vna, quæ pro victu cõceditur seruientibus Ecclesiæ, & recitantibus diuinum Officium: altera quæ datur assistẽtibus tantùm in Ecclesia, & ista potiùs dicitur portio Canonicalis, quàm distributio quotidiana. Vid. *commun. opin.* 194. & 195. Isid. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. p. 1. cap. 16. pag. 301. vers. Canonica.*

5 Dicitur Præbenda à prębeo, quia præbet redditus ad cõgruam sustentationem, Bonifac. Vitalin. *in Clemen. fin. num. 38. vers. vnde dicitur, de praebend.* Rot. *decis. 26. num. 1. vers. praeterea praebenda, de praebend. in nouis.* Vnde Præbendati ab eo quòd victus causa præbetur in Ecclesiis, dicuntur, Petr. Gregor. *lib. 15. cap. 23. in princ.* Vel dicitur à pretio, quòd quis pro labore recipit, Card. *in d. Clē. fin. num. 11. q. 11.* Rot. *decis. 33. sub num. 1. vers. dicitur à pretio, de rescript. in nouis.* Ioan. Selua *de benefic. parte 1. quaest. 30. numero 17.* Iacob. de Graff. *d. par. 1. lib. 2. cap. 97. in fine.* Anton Fabric. *d. tit. 5. de praebendis, numero 4.* Vel forsan dici posset quòd dicatur à prædio, quasi præbenda sit quoddam prædium ipsius beneficij pro eius dote sibi assignatum, sicut dicimus de beneficio vnito alteri accessoriè quòd sit quoddam prædium illius, Gonzal. *d. gloss. 5. §. 1. à num. 10.* Caputaq. *decis. 329. p. 3.* Anton. Fabric. *vbi suprà, n. 6.*

6 Præbendarum plures sunt species, de quibus gloss. *d. verb. receperint, in d. cap. cùm M.* vbi Abb. *numero* 21. Felin. *num.* 3. Dec. *num.* 32. Mant. *num.* 26. & Ripa *num.* 70. vbi quinque refert, Hoied. *de incompatibil. benefic. par. 1. cap. 12. num. 2. & 3.* vbi ponit quinque modos præbendarum, Petr. Greg. *d. lib. 15. c. 23. n. 7.* Borrel. *in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num. 2.* gonzal. *ad reg. Cancel. gloss. 5. §. 1. per tot.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. parte 4. collect.* 749. Cardin. Tusch. *tom. 6. litt. P. conclus.* 469. Anton. Fabric. *d. tit. 5. de praebend. n. 2. & 7. cum seqq.* Agimus enim de Præbẽda indistinctè sumpta; Canonicalis enim vnica est, & ea perpetuò spiritualis, *c. dilecto §. praeterea, de praebend.* Card. *consil. 143. num. 1.* Lotter. *d. lib. 1. q. 19. n. 14. in princ.*

7 In summa ad tres reduci solent Prima est illius, quæ sumitur pro ipso titulo beneficij, & sic largè pro omni beneficio, seu iure percipiẽdi prouentus in Ecclesia ratione officij, vt in rubricis *de praebend. & de concess. praebend.* Ita Felin. *in cap. postulasti, in 4. de rescript.* Rot. *decis. 62. eod. titul. in antiq.* Selu. *d. par. 1. q. 3. num. 9. & 17.* Rebuff. *super concord. rub. de collat. §. 1. verb. Canonicatum, & Praebendam, in fine,* Petr. Greg. *d. lib. 15. cap. 23. num. 9.* gonzal. *d. gloss. 5. §. 1. n. 3.* Nicol. garc. *de benef. parte 1. c. 1. n. 9.* & in hoc sensu accepta venit semper, & vbicunque de ecclesiastico beneficio mentio habetur, arg. *c. tua 31. de verbor signif.* ibi, *Nos igitur auctoritate praesentium declaramus, quòd in hoc casu Praebenda, ac alia beneficia generali beneficiorum nomine continentur;* & ideò illa non potest renunciari sine auctoritate Superioris, ac de illa in impetratione beneficij debet fieri mẽtio tanquã de vero titulo, & beneficio,

& de qualitate talis præbendæ facienda est mentio in illius impetratione, & non potest permutari nisi cum alia re spirituali, vt de omnibus latè Gonz *d.§.1.à n.7.vsque ad n.13.*

8 Secunda species est illius, quæ sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficij, & tunc dicitur accessio titulo Canoniæ, & quædam annexio rei spiritualis titulum, & canoniam sequens, *c.maioribus, cap. relatum, cap. dilectio, de prabend.* Cassad. *decis.17.n.4.sub eod. titul.* Gig. *de pension.quæst.33.num.2.* Petr. Greg. *d.lib.15.c.23.n.12.* Camill. Borrel. *d.tit.29.n.5.* Pute. *decis. 169. lib. 2. in correctis*, vbi dicit quòd non ideo Præbendæ videntur annexę Canonicatibus quòd esset certus numerus Canonicorum, & Præbendarum; sed ex eo probatur annexio quòd tituli vnà cũ Præbẽdis mutarentur, vel præbẽdæ essent tituli spirituales, & præbenda sic accessoria, & annexa titulo beneficij, nõ tãquam de per se, sed vti accessoriũ venit appellatione beneficij: nam eo ipso quòd quis recipitur in Canonicũ, debetur illi præbenda tanquam prędiũ, & redditus Canonicatus, *d.c.cùm M.* & ibi gloss. *verb.receperint, de constit.* Gonza. *d.§.1.n.16.*

9 †Et Canonicatus trahit ad se prębendã, cùm non possit esse sine præbenda saltẽ diu, *cap. si quis obiecerit 1. quæst. 3. d. cap. relatum.* Ac sicut obligatio est mater actionis, *l.'i 1 42.§. ea obligatio ff. de procurat.* & parit actionem,
10 *princip Instit.de verb.oblig.* Ita † Canonia est mater Præbendæ, & eam parit, ac se habet sicut mater ad filiam, Host. *in sum.titul.de prabend.n.1.* Compostel. *in d.c.cùm M. col.3.* Guillelm. de Monte Landuno, & Card. *in Clem. fin. de praben.q.10.* Rot. *decis. 11. de concess.prab. in antiq.& decis.33.de rescript.in nouis*, Prob. ad Monach. *in rub.de prabend.lib.6.n.6.* Franc. Marc. *Delphin.decis. 1272. num. 1. parte 1.* Iacob. de Graff. *d.par.1.lib.2.cap. 97.n.12.* Gonz. *d.§.1.num.16.& 17.* Monet. *de optione Canonica c.7.q.1.num.4.* Aloys. Ricc. *in collectan.decis. par.4.collect.749.in fine.* Quod vt meliùs percipiatur, sciendum est quòd alia est annexio perpetua, per quam scilicet ita addictum est prædium præbendale certo Canonicatui, vt ab eo non possit diuelli, vel per momentum separari, quę est vera & propria annexio, veluti indiuiduum constituens per incorporationem, *l.quemadmodum C.de agric. & cens.lib. 11.* Alciat. *in l.soluendo 114. sub num.5. vers. accessione, de verb.signif.* Alia est annexio reuocabilis, quæ bene se compatitur cum ipso iure optaoti, & hæc perpetuò hæret iuri spirituali respectu Canoniæ, quod colligitur ex correspectiuitate numeri, Abb. *in c.maioribus n.4.vers.quãdoque, & in c.dilecto n.6.de prab.* ac propterea cadit sub dispositione Canonicatus tãquã quid illi perpetuò annexũ, Varal. *decis.359.n.1.p.2.* Lotter. *d.lib. 1.q. 19.à n.22.* Rota *in Conchen. coadiutoria 27.Nouemb.1619*
coram *Archiepiscopo Selecien.* †Vnde fit, vt hoc 11
casu in impetratione beneficij non opus sit facere mentionem de præbẽda illi annexa, Staphil. *de litteris gratia, tit.de qualit.& statu beneficij, §.circa istam n.2.* Felio. *in c.nostra, corol 33.num. 30. de rescript.* Gonzal. *§. 1.n. 24.* de quo latiùs infrà, *num.28.*

Et huiusmodi Præbenda vnita, & accesso 12
ria, dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, vt resoluit Gonzal. *d.§.1.n.23.* quamuis in bõis temparalibus cõsistat, quia est annexa Canonicatui, vnde à digniori totum illud ius denominatur. *d. c. relatum & d.c.dilectus il 1.de p abend.* Iacob. de Graff. *d.c. 97.n.10.in fine:* cẽ etur en m spiritualis quãdo est applicata Canonicatui non habenti aliam pręhendam, Rot. *decis.520.n.2.p.2.recẽtissim.in posthumu.* †Et vbicumque agitur de 13
collatione, vel de titulo conferẽdo, appellatione Præbendæ intelligitur semper de iure spirituali, vnde quando Papa narrat vacare Præbendã, & illam confert, semper intelligitur de spirituali. Ita Zabarel. *cons. 126. n. 4.* Card. Tusch. *tom. 6.litt.P.concl.465.num.5.* Gonzal. *d.§.1.in fin.*

Tertia species est illius, quæ accipitur pro 14
certa portiõe per se distincta nihil spiritualitatis habente; velut pro quodam prędio, & cõmoditate temporali, de qua loquitur tex. *in cap. penult. de Magist.* & laico conceditur pro labore temporali, qualis est illa, quę cõceditur symphoniacis, cymbalistę, Magistro musicę, orgãistę, Procuratoribus, Aduocato, Syndico, & similibus, gloss. *d.verb. receperint in d.c.cùm M.* vbi Rip. *d.num.170.* Roman. *cons. 228. n. 8.* Selu. *de benefi.p. 1.q.7. n. 4.* Duaren. *de sacris Eccles. minist.lib. 2. cap.8.* Nauar. *in c. quando, de consec.dist.1.notab. 7.num.24.* Iacob. de Graff. *d.c.97.n.7.* Pech. *in reg. beneficiũ n.pẽ. de regulis iuris lib.6.* Petr. Greg. *de re benefic.c 11.num. 15.cum seqq.* Rebuff. *in concord.tit.de. collation. §.10.vers. Canonicarũ, & Prabendam in fine*, Gonzal. *d.§.1.n.6.& 26.* Nicol. Garc. *de benef.p.1.c.1.n.8.* Alex Rauden. *de analog.c.6.n. 29.* Lotter. *de re bẽef.lib.1.q.19.n.13.* vbi quòd hoc casu dicetur prębenda, sed non Canõicalis, & *n.14.* quòd temporalia ista non prębenda, sed prębendalia dicuntur, Sebast. Cæs. *in relect. de Eccles.hierarchia p.3.disp. 12.§.6.n. 26.* Camil. Borrel. *tom. 1. tit. 29.num. 4.* Cùm ergo huiusmodi Prębenda constituatur ex rebus temporalibus, vel stans per se non sit annexa Canõię, & sic rei spirituali, laico assignari potest, Cassad. *17.n.4.de prebend.* Verall. *decis.356.n.2.lib.2.& decis.237.n.2.lib.3.* Ant. Fab. *in suo Cod.lib. 1.tit. 11. definit.2.n.4.* quos refert, & sequitur Borrel. *d.tit.29. num.41. &* Aloys. Ricc. *p.6.collect.2451.vers.vnde.*

Vnde fit, vt istæ Præbendæ temporales,
quamuis 15

quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducant incompatibilitatem, Caputaq. *decis.* 356. *n.* 3. *par.* 2. dicens quòd ideo vna Monialis potest retinere duas, & tres præbendas sine dispẽsatio-
16 ne, refert, & sequitur Gonzal. *d.* §. 1. *n.* 27. †Et possunt vendi sine aliqua labe simoniæ, Caputaq. *dec.* 237. *n.* 1. *per tot. p.* 2. *& d decis.* 356. *n.* 6. Rot. *decis.* 265. *n.* 2. *p.* 2. *diuers.* Suar. *de Relig. tom.* 1. *lib.* 4. *de simon. c.* 24. *n.* 21. Gonzal. *d.* §. 1. *n.* 28. & propria auctoritate vti res temporales permutari possunt, Card. *in d. Clemen. fin. sub*
17 *num.* 11. *de prebend.* Gonzal. *d.* § 1. *n.* 29. † Et illas obtinentes non tenentur Horas Canonicas recitare, Nau. *de horis Canon. c.* 7. *n.* 26. Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesiæ lib.* 3. *cap.* 22. *n.* 1. Sebast. Cæs. *d.* §. 6. *n.* 29.
18 Ex quibus colligitur aliud esse Canoniã, & aliud Præbendam, vnamque ab altera nõ
19 parum differre; quia †Canonia est ius habẽdi sedem in Choro ad cantandum, & legẽdum, ac vocem in Capitulo proueniens ex electione, seu receptione in fratrem, vt *in c. in Genesi. &* ibi *glos. verb. vel quasi, de elect. glos. in cap. relatum, & in cap. pro illorum, & in d. cap. dilectus il* 1. *de praben. & ad verb. receperunt in d. cap. cùm M.* vbi Abb. *num.* 22. Felin. *à num.* 13. & Rip. *num.* 170. glos. *in pragm. sanct. tit. de elect. cap. sicut* §. *quanta, verb. Ecclesia, & in tit. de collation.* §. *item censuit, verb. Prabendarum,* Hoied. *de incompatibil. benef. p.* 1. *cap.* 12. *num.* 1. Petr. Greg. *de re benef. cap.* 10. *num. vlt.* Mo-
20 ttet. *de opt. Canon. cap.* 7. *num.* 6. †Præbenda verò ex se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo, & titulus Canoniæ est receptio in fratrem, titulus verò Præbẽdæ collatio, vt *in cap. cùm in Ecclesiis, de preben. in* 6. Cardin. *cons.* 103. Rip. *lib.* 2. *responsorum c.* 33. *n.* 4. *& in d. c. cùm M. n.* 25.
21 Differunt quoque Canonia, & Præbenda; quia Præbenda spiritualis, est beneficium Ecclesiasticum, *c. dilectus* 19. *de prebend.* ibi, *vt receptus in Canonicum prabenda beneficio defraudetur*, Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 19. *n.* 7. Canonia verò de per se non est beneficium, vt *in cap fin.* §. *in illis, de concess. prabend. lib.* 6. *& in in c. in nostra* 32. *de rescript.* ibi, *aliquando in aliis recepti licèt nondum in eis Ecclesiasticum beneficium sint assequuti*: apertè enim agit de illis, qui ex vi mandati Apost. in Canonicos iam fuerunt recepti, & tamen clarè ait adhuc beneficium Ecclesiasticum assequutos non esse: ergo probat Canonicos, qui Præbendã non habent, beneficium Ecclesiasticum non habere, vt animaduertit ibi Abb. *notab.* 2. Barbat. *num.* 28. & Felin. *in princ.* multis rationibus comprobat Rot. *decis.* 26. *in princip. & per tot. de prabend. in nouis*, & post eam Anrõ. Fabric. *de re benef. tit. de titulo, & intitulat. n.* 9. 21. *&* 34. *cum seqq.*

Ex dictis etiam refertur posse quem in Canonicum recipi sine Præbenda; nam olim 22
Canonici erant absque vllo Præbendarum distincto numero, vt testantur Ioan. Andr. Abb. Butr. & alij *in d. cap. cùm M.* quos refert & sequitur Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *c.* 11. *q.* 1. *in fine*, sed nullum ius habet cùm re non sit, sed tãtùm nomine Canonicus, & in herba, vt vulgò dicitur, Zerol. *in praxi Episcop p.* 1. *verb. beneficia*, §. *ad Dignitatem, vers. prabenda.* Azor. *d. c.* 11. *q* 4. *&* 5. Sebast. Cæs. *in releet. de Ecclesiast. hierarchia disp.* 12. §. 6. *n.* 50. nisi cõsuetudine, aut statutis Ecclesiarum aliud caueatur, quia tunc receptus siue auctoritate, & consensu ipsorum Canonicorum, siue auctoritate Papæ iura Canonici consequi debet, & nomine titulo, honore, & commodo Canonicus est, aliaque iura beneficij habet, vt benè Sebast. Cæsar. sic necessariò intelligendus *d. cap.* 11. §. 6. *n.* 45. in multis enim Ecclesiis consuetudine introductum, vt plures homines in Canonicos admittantur, quibus deinde ordine quodam seruato, quæ vacuæ sunt præbendæ conferuntur, vt restatur Azor. *d. lib.* 3. *c.* 11. *q.* 6. *in principio.*

Olim quandoque in Canonicum extra numerum quis recipiebatur cum expecta- 23
tione futuræ Præbendæ, vt ex multis Iuribus Decretalium, & Sexti videre licet; sed iam hodie id non licet ex decreto Concil. Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 19. dum decernit S. Synodus mandata de prouidendo, & expectatiuas, & alias quascumque gratias ad vacatura nemini ampliùs concedi, ex quo decreto censuit *S. Congreg.* non posse eligi Canoniam supra numerum ad futuram Præbendam, vt refert Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 1. *proœm. n.* 64. *&* 65. Quamuis in Ecclesiis, vbi sunt instituti Canonici sine Prebẽda, illã expectãtes, qui dicũtur titulares, id nõ videatur sublarũ ex dictu decreto, vt in sequenti declaratione. *An in Ecclesia Salamantina in qua extant* 24. *Canonici, quorum duo postremi Prabendam expectant, consuetudo immemorialis hactenus obseruata, & à Pio VI. Motu proprio confirmata, & ex certa scientia, qua antequam vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur à Capitulo, pracedente licentia Episcopi, duo, vel tres expectantes locum vltimi Canonici sine Prabenda vacaturum, ad quem iuxta gradum expectantis denuò à Capitulo eligitur vnus, & admittitur pracedente approbatione & confirmatione Ordinarij, censeatur sublata ex Decreto Concilij cap.* 19. *sess.* 24. *de reform. Congregatio respondit hanc consuetudinem non comprehendi illo Decreto Concilij*, refert Nicol. Garc. *de benef. p.* 6. *c.* 1. *n.* 5.

Distinguitur tamen Præbenda, & beneficium tanquã genus, & species, quia benefi- 24
cij appellatio cõplectitur omnes alios benefi-

E 4 ciorum

ciorum titulos,ex quibus ratione officij spiritualis Clericis competit ius percipiẽdi redditus Ecclesiasticos iuxta beneficij definitionem,de qua Sebast. Medic. *de definit.p.2. cap.16.*Hoied.*de incompatibil.benef. in præfat. n.2.*Gonzal.*ad reg.8. Cancel. glos. 5.in princ.à num.2.* At verò Præbenda spiritualis accipitur pro iure illo, quod competit Canonico ad percipiendas distributiones, & alios redditus Ecclesiasticos ratione sui Canonicatus, & ita intelligitur tex.*in cap.cùm in Ecclesiis,de præbend.lib.6.*quatenus Præbendam ponit tãquam quid diuersum à beneficio;nam beneficium posuit tanquam genus, Præbendam tanquam speciem quandam qualificatam; quod magis ostenditur ex tex.*in cap.tua 32. de verbor. signif.* vbi dubitatur vtrùm appellatione beneficij contineatur Præbenda, & respondet Pontifex Præbendas, & alia maiora beneficia contineri; sic manifestè sentiens Præbendam esse quandam beneficij speciem ab aliis beneficiorum speciebus distinctam.

At cùm Canonia, & Præbenda Canoni-
25 calis quocunque alio beneficio præstantior sit,& honorabilior,*cap.statutum, in princip.de præbend.lib.6.*Azor. *dicta part. 2.lib.3.cap.11.*
26 *quæst.16.in princip.* † ideò in materia odiosa non venit appellatione beneficij, vt resoluunt plures per me citati *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris signific.appell.32.*
27 *n.11.*†Nec vbi concedit Pontifex ad petitionem rogantis beneficium, quod vacaret in Cathedrali, comprehenderetur Præbenda Canonicalis,secundùm Archid.*in cap.alienationes 12.q.2.& in cap.cùm non de Sacerdotali, de præbend.lib.6.*Felin.*in cap in nostra,corol.39. de rescript.*Corras.*de benef.p.1.cap.5.num.4.*Nicol.Garc.*de benef.p.1.cap.6. num.61.* Etiamsi fiat in litteris specialis mentio de Cathedrali,*cap.quamuis,de præbend. in 6.* Calderin. *cons. 31.eodem tit.*Staphil.*tit. de modo,& forma impetr.§.circa tertium.num.6.* Selu.*de benef p.3.q.12.qualit.21.num.38.*Franc.Marc.*decis.525.p.1.*Flamin.Paris.*de resignat. benef.lib.10.quæst.2.num.25.*Sebast Cæs.*d.disp 12.§.6.ex num.38.* vbi *num.42.* limitat hoc non procedere in Ecclesia,in qua alia non sunt beneficia, nisi Præbendæ.

28 Quæstio est dubia, an impetrans sibi Canonicatum teneatur in impetratione mentionem facere de Præbenda, ita quòd si hoc tacitum fuerit, impetratio subreptitia cẽseatur?Quidam tenent absolutè impetrantem non teneri commemorare Præbendam,siue illa distincta sit, siue vnita Canonicatui. Ita Petr.de Anchar. *in reg.accessorium col.26.num.14.vers.licèt,de regul.iuris in 6.* cuius opinionem refert,& sequitur Dec.*in cap.cùm adeò. col.1.num.2.de rescr.*Selua *d.p.3.q.13. vers.vigesima sexta qualitas:*quia Canonicatus non potest esse sine Præbenda, licèt Præbendatus possit esse siue Canonia; Ioan. Corras.*in paraph.Sacerdot.cap.2. num. 9.* Francisc. Duaren.*de sacris Eccles. minis.lib. 2.cap. 8.*Borell.*d. tom. 1.tit.29.num.7.*Alij non pauciores existimarunt teneri nominare Præbendam,aliàs impetrationem minimè carere vitio subreptionis,quia potest esse Canonicatus sine Præbenda,& vice versa Præbenda sine Canonicatu.Ita Rot.*decis. 2.vtrùm si Canonicus, de præbend.in antiq.& decis.33. Quidam habēs Canonicatum, de rescript. in nouis*, Camill.Borell.*d.tit.29.num.17.* Rebuff.*in concord. tit. de collat.§.1.verb. Canon.*Aloys. Ricc *p.6.collect. 2451.* firmant *in d.cap.cum adeò* Panor.*in 3. notab.*Barbat.*col.3. num. 18.* Imol.*in 3.notab.* Ioan.de Anania *num. 1.* & Felin. *col. 1.* qui videntur loqui casu, quo Canonicatus sit distinctus à Præbenda; nam si simul sint annexi (vt in omnibus ferè Hispaniæ Ecclesiis sunt) puto appellatione Canonicatus, & è conuerso venire Præbendam, vt per Bald. *cons.472.In causa Prioris num. 4. vers dubitabatur an si quis, lib.2.* Ægid.Bellam.*cons.34. n.4.& 5. vers. puto quòd non,* Iacob.de Graff. *d.cap.97.num. 11.* Card. Tusch. *tom. 2.lit. C. concl.29. num. 6.* vbi *num.13.* ex Bald. *d.cons. 472. num. 3.lib 2.* subdit appellatione Præbendæ non venire Canonicatum quando vtrumque exprimitur in litteris,nisi in Francia, vbi de consuetudine Canonici appellantur *Præbendarij*, & citat Ægid.Bellarmer. *d. cons.34. numer.7.* † Præbenda enim, quæ est annexa Canonicatui, & Canonico 29
dari consueuit,si concessa sit,censetur & Canonicatus concessus non iure accessorij,sed iure connexitatis,Franc.Marc. *Delphin.decis. 134.n.6.vol.2.*Pute *decis.201 .lib. 2.*Surd.*decis. 199.num.19.*Borell.*d.tit. 29. numer.37.* vbi *num. 38.* post Pute. *d. decis.201. num. 2. & 4.*ait solam distinctionem Præbendarum,& Canonicatuum non probare connexionem, sed esse necesse probare quòd tituli vnà cũ præbenda sunt spirituales, Aloys.Ricc.*in collect.decis.p.6. collect. 2451. vers. tertiò quòd præbenda.*

CAPVT XIII.

Dignitates,& Canonici ad Cathedrales,& Collegiatas Ecclesias qua ætate, & qualitatibus eligendi?

SVMMARIVM.

1 *Laici Canonici institui prohibentur.*

2 Ca

2 *Canonicatus est beneficium simplex, & non requirit aliquem ordinem nisi tantum primam tonsuram.*

3 *Pauperes non sunt de Præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendi, nisi sint litterati Præbendæ quæ statuto Ecclesiarum debentur nobilibus ad eos Doctores admittuntur, licèt nobiles non sint. ibid.*

4 *Canonicus Cathedralis Ecclesiæ qua litterarũ scientia præditus esse debent, ostẽditur.*

5 *Cantum requisitum scire tenetur in Canonicum promouendus.*

6 *Canonicos cogere potest Episcopus ad ediscendum cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum.*

7 *Examinandus non est ab Ordinario super literatura, seu idoneitate scientiæ prouisus per sedem Apost. in forma Dignum de Canonicatu, cuius Ordinem requisitum iã habet.*

8 *Approbatus ad Dignitatem Ordinem sacrum annexum habentem, examini nihilominus subiiciendus est ad suum Ordinem annexũ suscipiendum.*

9 *Canonicatus Subdiaconalis in 21. Diaconalis 22. & Sacerdotalis in 24. anno obtineri potest.*

10 *Canonicatum obtinens in Ecclesia Cathedrali ante factam Ordinum distributionem in ea saltem ætate oportet esse constitutum, vt infra annum ad Subdiaconatum possit promoueri.*

11 *Canonicatus, Portiones integræ in Cathedrali requirunt attingentiam 21. annorum si non habeant annexum Ordinem Presbyteratus, vel Diacnatus.*

12 *Præbendam Presbyteralem vacantem poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & has illi, qui ætatem habet pro his obtinendis, & Canonicatus natura est attendenda, & non Parochialis ei accessoriè, & in perpetuum vnita.*

Præbenda quando dicatur Sacerdotalis remissiuè. ibid.

13 *Canonici supernumerarij possunt recipi in anno 14. sed adueniente tempore præbenda debent esse in ætate integra.*

14 *Ætas promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Ecclesiarum illa requiritur, quæ ante Concil. Trid. præscribebatur, & sic quatuordecim annorum, nec tales tenentur ad aliquem Ordinem sacrum, nisi requiratur per statutum, aut fundationem.*

15 *Prouiso in 13. ætatis anno de Canonicatu in Ecclesia Collegiata, vbi vigore statuti Ecclesia prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstat Concil. sess. 23. cap. 6. de reform.*

16 *Portione dimidia in Cathedralibus neque Ordines sacros, neque ætatem ad illos requisitam exigunt.*

17 *Canonicus Collegiatæ, quæ curam exercet animarum, quam exigat ætatem ostẽditur.*

18 *Ad Dignitates, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltem 25. suæ ætatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur.*

19 *Ætas incipit à die natiuitatis, non autẽ à die Baptismi.*

20 *Cura iurisdictionalis Dignitati adhærens requirit in promouendo ad illam vt saltem 25. suæ ætatis annum attingat.*

21 *Aetas 25. annorum inceptorum requiritur principali Dignitate Collegiatæ Ecclesiæ.*

22 *Ad Dignitates, vel Personatus Cathedralium, quibus animarum cura nulla subest, requiritur ætas 22. annorum completorũ.*

23 *Dignitates Collegiatarum Ecclesiarum quam ætatem requirant, ostenditur.*

23 *Illegitimi in Canonicos non sunt promouẽdi.*

24 *Dispensare potest Episcopus cum illegitimis ad Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum quid autem circa Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum, ostenditur. n. 26.*

27 *Neophyti non prohibentur in Canonicos assumi si aliàs repertantur idonei.*

28 *Ecclesiæ in Hispaniis qu habeant statuta puritatem sanguinis requirentia referuntur.*

29 *Statuta aliquarum Ecclesiarum in Hispaniis puritatem sanguinis requirentia non videntur improbanda.*

30 *Statuta puritatem sanguinis requirentia in obtinentibus canonicatus, sunt exorbitantia, & pœnalia, ac proinde strictissimè interpretanda.*

32 *Statutorum rigor vt excludatur, satis est de sanguinis impuritate non constare.*

32 *Prouisi in Ecclesiis puritatem sanguinis exigentibus ad effectum, vt admitti possint, non grauantur onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo expicenti illos descendere ex origine infecta, incumbit onus probandi.*

33 *Natus inter Christianos non grauatur onere probandi se esse natum ex puris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur.*

34. *Purus vnusquisque præsumitur dum non probatur contrarium.*

35 *Purum se probare quis debet quando causa appellationis interpositæ per prouisum esset deserta, vel quando pro parte Capituli est probata aliqua macula.*

36. *Puritas sanguinis probatur per testes deponentes de publica voce, & fama & communi hominum existimatione.*

37 *Famà*

37 *Fama inconcussa in antiquis plenè probat quando habet originem à fide dignis, & orta est ex iustu, & probabilibas caussis.*

38 *Sententia lata inter duos facit ius quod omnes in causa status, & qunndo agitur de iure reali, veluti de puritate, aut nobilitate sanguinis.*

39 *Nobilitas, & puritas sanguinis optimè probatur quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia ad qua nonnisi nobiles, & puri sanguinis admittuntur.*

40 *Impuritas sanguinis potest probari per testes deponentes de exstimotione, famo, & auditu.*

41 *Fama ad probandam impuritatem non aliter recipitur, quàm si sit perpetua, & illæsa apud omnes, & appareat oriri potuisse ex aliqua probabili causa, quaque contrariis probotionibus non debilitetur.*

42 *Famo recens, & præcipuè qua post litem contestotam incæpit, non probat impuritatem.*

43 *Testes od probandam famam impuritotis debent attestari se audiuisse à maiori parte populi, prout in negotiis grauibus exigitur.*

44 *Testis super puritate, vel impuritote debet etidm non interrogatus, rationem dicti sui concladentem reddere.*

45 *Impuritatis probatione facta ex parte Copltuli, potest nihilominus prouisus contraria probatione probare suam puritatem.*

46 *Puritatis, & impuritotis facta aquali probatione, semper praualet illa, qua est pro puritate.*

47 *Admissus semel vti purus ad Canonicatum, si illum resignet, potest alium in eadem Ecclesia obtinere absque noua probotione.*

48 *Portugallia in Regno excluduntur è Canonicatibus Cathedralium descendentes ab Hebrais vsque ad septimam generationem.*

49 *Beneficij Ecclesiastici capaces de iure sunt descendentes ab Hebrais.*

50 *Constitutio disponens de Canonicatibus non comprehendit quartenarias, & alia inferiora beneficia Cathedralium.*

51 *Dignitates principales in Collegiatis in Regno Portugallia obtinere non possunt descendentes ab Hebrais.*

52 *Principalis idem significat quod prima.*

53 *Dictio,* ipsæque, *est personalissima.*

54 *Pluralis loquatio resoluitur in plures singularitates quando dispositio loquitur de pluribus subiectis copulatis, non autem de vno tantùm.*

55 *Breuium interpretatio à communi stylo, & vsu Curia sumenda est.*

56 Reg.Cancel. *comprehendit tantùm primas Dignitates in Collegiatis, non autem inferiores.*

57 *Indultum primariarum precum dam reseruat principales in Collegiatis, comprehendit solùm primas.*

58 *Reseruationes an sint odiosa, vel potius fauorabiles, ostenditur.*

59 *Statuta excludentia à beneficiis descendentes ab Hebrais nihil fauoris continent, sed odiosi sunt, & à iure exorbitant.*

60 *Rota à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apost. plurimum desiderat.*

61 *Littera in forma Breuis S.D. Clemētis VIII. ad Philippum II. Hispaniarū Regē referuntur.*

SOlicitè cupiens Concil. Trident. 1
sess. 24. de reform. cap. 12. prouidere Dignitatibus, Canonicatibus, & beneficiis Ecclesiasticis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, vt qui illa obtinent, possint aliis bono exemplo esse, ac virtutibus prælucere, voluit personas esse tales, quæ possent suo muneri respōdere; vt autē tales essent, requisiuit varia quæ ex ordine præposuit, *Primum*, quoad ætatem, & eruditionem, *in vers. Nemo igitur deinceps. Secundum*, quoad sacros Ordines, *in vers. Neminē esse. Tertium*, quoad gradus promotionem, *in vers. Hortotur etiam. Quartum*, quoad præsentiam & residentiam in Officiis diuinis, & beneficiis, *in vers. Praterea. Quintum*, quoad habitum, & vestitum ipsorum beneficiatorum, necnon quoad formam & modum exercendi Officia diuina in Ecclesiis, *in vers. Vestitu insuper.* Hic de aliquibus agemus, nam de aliis suis in locis magis aptè videbimus. Eligendi igitur sunt Canonici Cathedralis Ecclesiæ qui sint Clerici, nam laici institui Canonici prohibentur, *c. 2. de instit.* sicut cuiuslibet alterius Ecclesiastici beneficij incapaces esse probat *c. cùm adeò. de rescript. c. ex litteris, de transact.* tradunt Abb. *in c. Ioannes. num. 7. de cleric. coniug.* Syluest. *verb. beneficium,* il 3. *num.* 8. Ludouic. Gom. *de expectat. num.* 89. Gig. *de pensionib. quaest.* 86. *numer.* 7. & *quaest.* 22. *num.* 16. Rebuff. *in praxi tit. de different. inter rescript. gratia, num.* 38. Lambert. *de iurepatron. parte 1. lib. 2. quaest. 7. art. 2. num.* 15. Selu. *de benefic. parte* 3. *quaest.* 6. Azor. *institut. moral. parte 2. lib. 6. cap. 2. quaes.* 5. Perez de Lara *de Capellan. & anniuers. lib. 2. cap. 5. à numer.* 2. Nicol. Garc. *de benefic. parte 1. cap. 1. à num.* 9. Sanch. *de matrim. lib. 7. disp.* 42. *n.* 14.

nam

2 nam† Canonicatus est beneficium simplex, Nau. *cons. 97. numer. 5. de simon. & cons. 11. de iniur.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 4. cap. 591. num. 2.* & ideo non requirit certum aliquem Ordinem, sed tantùm Clericalem tonsuram, Marsil. Columna *de redd. Eccles. p. 3. cap. 14. num. 19.* Boër. *decis. 171. in princ.* Mandos. *ad reg. 18. Cancel. de ætate pro Canonicatu q. 1. num. 4.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel glos. 5. in princ. num. 94. in fine*, Gratian. *d. cap. 591. numer. 3.* Lotter. *de re benef. lib. 3. quæst. 5. num. 1.* Quid hodie sequendum attenta noua dispositione Concilij Trid. dicemus infrà *hoc eod. cap. n. 9. cum seqq.*

3 Pauperes nō sunt de Præbēdis Ecclesiæ Cathedralis prouidendi, vt monent Staphil. *de litteris gratiæ, §. nona forma expectatiuarum num. 40. & 41.* Ludou. Gom. *de expectat. num. 76.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de rescriptis in forma communi, & in forma pauperum, numero 181.* Ridiculum enim vulgò foret rudem, & pannosum Clericum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis videre, iuxta illud, quod dicit glos. *verb. committantur in cap. statutum, in princip. de rescript. lib. 6.* Staphil. *vbi suprà num. 42.* Ludou. Gom. *de expectat. num. 102. ad med. vers. ridiculum*: nam cùm pauper præsumatur vilis persona, quia paupertas dicitur vilitas, vt probat tex. *in l. 2. vers. quid enim*, ibi, *& paupertatis detegi vtilitatem*, *C. quando & quibus quarta pars, lib. 10.* glos. *verb. vilium, in auth. de mandatis Principum. §. sit tibi, collat. 3.* & Canonicatus, vel Præbenda in Ecclesia Cathedrali sit magnus honor, & præeminentia, *cap. quamuis, §. quamquam, de præb. lib. 6.* Rot. *decis. 26. num. 6. de praeben. in nouis, & decis. 2. de filiis Presbyt. etiam in nouis*; ideò pauper non est de præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendus, nisi sit litteratus: quia quotidie olim viri inopes litterati ad Prælaturas, & consultorum Principum munera, & ad alias sublimes Dignitates promonebantur, Rebuff. *de priuileg. scholar. priuileg. 43.* Vnde Canonicos Cathedralium Ecclesiarum debere assiduè vti vestitu decenti tā in Ecclesia quàm extra illam, ad maiorem suæ Dignitatis splēdorem, iubet *Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. Vestitu insuper*, & refert Stephan. VVeyms *ad Constit. 24. ex Iure antiquo desumptas, & per Cancil. Trid. speciatim innouatas, constit. 8. in fine pag. 77.*

Aduertas tamen in hac materia quòd ad Præbendas, quæ ex statuto Ecclesiarum à Sede Apost. confirmato debentur nobilibus, admittuntur Doctores, licèt nobiles nō sint, Mehedan. *de priuil. doct. 2.* Aloys. Ricc. *part. 6. collect. 2452. vers. sed quaritur*, Camill. Bortel. *in sum. decis. tom. 2. tit. 29. num. 40.* & admittitur nobilis ex priuilegio, vt ex eod. Mohedano resoluit Gutier. *pract. lib. 4. quæst. 8. num. 11. vers. & in terminis.* Non dispensat Episcopus cū ignobili, & virtuoso, vt in Canonicum admittatur; si statutum est in Ecclesia, quòd nemo recipiatur, qui non sit nobilis, Selu. *de benefic. p. 4. q. 7. num. 6. & p. 5. q. 7. n. 13.* Perez *l. 1. tit. 1. lib. 4. Ordin. col. 4.* quos refert, & sequitur, Alzed. *de præcellent. Episcop. dignit. p. 2. cap. 6. n. 66.*

Canonicatum aliquem Cathedralis Ecclesiæ, seu in ea Dignitatem non habentem iurisdictionem impetrans, maiori præditus debet esse scientia, quàm is, qui simplex, & residentia carens vellet consequi beneficium: exigitur non superior, sed mediocris sciētia, vt probat Host. *in cap. 2. sub num. 7. ver. idoneis, de inst.* Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 50. n. 51.* tamen debet in litteris ita proficere vt suo consilio possit aliquando Ecclesiam & Episcopum iuuare, ne contingat ad Capitulum duci oues ac boues, vt dicebat Roder. Zamorens. Episcop. *in suo specul. p. 2. cap. 19.* cùm enim teneatur præter peritiam, & sciētiam litterarum, ad industriam, & consilium in Capitulo, (nam debet Canonicus vocari ad Capitulum, & Episcopo consulere, *c. nouit, cap. quanto, de his, quæ fiunt à Prælat.* Valenz. *cons. 34. n. 48. tom. 1.*) tenetur habere peritiam, & scientiam, illam saltem, quæ sit necessaria ad eorum munus exequendum, & ad Ordinem, quem Canonicatus requirit, exercendum, Abb. *in cap. cùm in cunctis, in princ. numer. 4. de elect.* Menoch. *de arbit casu 425. num. 25.* Monet. *de distribut. quotid. par. 2. quæst. 19. numer. 37.* vnde illum solertiùs examinatores debent interrogare, strictiorique examine cum eo vti; quia beneficium simplex, perpetuam tamen requirens residentiam, comparatur Curato ex Lap. *alleg. 116. incip. Hispanus, sub num. 2.* per doctrinam Innoc. & Ioan. Calder. *in cap. clericos, de cler. non resid.* Ego ipse *de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 60. num. 69.* † eo maxime, quia *in c. statutum, de rescript. in 6.* habetur causas ab Apost. Sede committendas inter alios Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, & ibi dicit glos. *in verbo Canonicis*, quod pro Dignitate, & loco præsumitur vt quis sit peritus, & ibi Ioan. Andr. & Franc. asserit quòd Canonicus Ecclesiæ Cathedralis non possit recusari vt suspectus ratione imperitiæ, qua præsumitur peritus, & nō admittitur probatio in contrarium, refert Marc. Anton. Genuens. *in practicab. Eccles. q. 612. numer. 1. & 3.* Tenetur quoque talis in Canonicum promouendus cantum requisitum scire, Concil. Prouin. Mediol. *sub tit. de distrib. vers. vt diuinis Offic.* Monet. *d. q. 19. n. 35* & in tātū requiritur, quòd† potest Episcopus Canonicos cogere ad edicēdū cātū Gregorianū etiā per subtractionē fructuum, vt cēsuit *S. Cong. Concilij in vna Tropien. 9. May 1620.* Qui

7 Qui iam Sacerdos est,& prouisus per Se-
dem Apost.in forma *Dignum*, de Canonica-
tu,super litteratura, seu idoneitate scientiæ,
examinandus non est ab Ordinario; & idem
de quo cunque Ordine sacro illi Canonica-
tui requisito. Vnde *S.Cong. Concilij* censuit *in*
eis,qui Diaconi, vel Subdiaconi, aut Presbyteri
sunt,petúntque admitti in Cathedralis Ecclesiæ
Canonicatus, qui cum Ordinem sacrum, quem
habent, requirunt,sibi in forma Dignum colla-
tos,opus non esse examine, quod ad explorandam
litteraturam pertinet; eos verò,qui Sacros Or-
dines nondum susceperunt, examinandos esse an
illa habeant adiumenta doctrinæ, quæ ex præ-
scripto Sacri Concilij Trid. necessaria sunt illi
Sacro Ordini, qui Canonicatui, quem consequi
volunt, erit annexus, refert Nicol. Garc.*de*
8 *benef.par.6. cap.2. numer.* 234.† Et eadem *S.*
*Cong.*respondit *eum, qui approbatus est ad Di-*
gnitatem Ordinem sacrum annexum haben-
tem, examini nihilominus subiiciendum esse ad
suum Ordinem suscipiendum tam eius Episco-
pi,qui non contulit Dignitatem, quàm eius qui
contulit, nisi tamen statim cum collatione Di-
gnitatis examinatus, & ordinatus fuerit,iuxta
præscriptum Concilij Triden.sess. 23.*de reform.*
*cap.*5.

9 Ad Canonicatum Ecclesiæ Cathedralis
licèt olim quidam septennium completum,
alij decimumquartum annum necessarium
existimauerint,vt per Bellam. *decis.*753.Ca-
mill.Borel.*in sum.decis. tom.*1.*tit.* 29. *num.*13.
Franc.Leo.*in thesauro fori Eccles.part.*2 *cap.*28.
*de collat.benefic.num.*20. Stephan.Gratian.*dis-*
*cept forens.tom.*4.*cap.* 591.*num.* 4. Aloys.Ricc.
*p.*6.*collect.*2451.*vers.septimò aduerte*, Thom.
Valasc.*tom.*1.*alleg.*7.*num.* 8. quia tamen ho-
die ex noua dispositione Concil. Triden.*d.*
*cap.*12.*vers.Neminem*,omnes Canonici Ca-
thedralium tenentur habere Ordinem sa-
crum,ideo nulli in tales recipiendi sunt,qui
eo Ordine sacro non sint initiati, quem re-
quirit,aut in tali ætate,vt infra tempus de Iu-
re,vel eadem Sancta Synodo(hoc est, annũ)
statutum initiari valeant;ergo dum Subdia-
conatum promoueri quis potest in 22. ad
Diaconatum in 23.ad Presbyteratũ in 25. ex
eod.Concil.*sess.*23.*de refor.c.*12. inde fit quòd
Canonicatum Subdiaconalem in vigesimo-
primo, Diaconalem in vigesimosecundo,&
Sacerdotalẽ in vigesimoquartoanno obtine-
re poterit. Ita Flamin.Paris. *de resignat. benef.*
*lib.*4. *q.*9.*n.* 11.Zerol. *in praxi Episc.p.*1.*verb.*
beneficium,§.2.& 3.Vgolin.*Episc.p.*1.*c.*19.*n.*1.
Campan.*in diuers.Iuris Canon. rub.*7.*c.*6.*n.*26.
Sanch.*in opuscul.moralib.lib.*7.*c.*2.*dub.*48.*num.*
7.Monet.*de distrib.quotid. par.*2.*q.* 19.*ex num.*
12.Isid.Moscon.*de maiest.milit. Eccles. lib.*1.*p.*
1.*cap.*15.*pag.*297.*versic.at alij*,Zech.*de Repub.*
*Ecclesiast.cap.*24. *de Canonic. num.* 3. *vers. se-*
cundo.Seraph.*decis.*1138.*num.*1. Aloys.Ricc.
in praxi aurea resol. 239. Paul. Laymann *in*
*Theologia morali lib.*4. *tract.* 2.*cap.*14.*numer.*1.
vers.porrò. Squillante *de priuileg. cleric.cap.* 4.
num. 65. Garcia *in sum. morali tract.* 2. *diffic.*
*q dub.*4.*n.*4.Stephan.Gratian. *d.cap.*591. *num.*
5.*cum seqq.*vbi *num.*9. subdit sufficere annos
illus ingressos,non verò requiri completos,
& *num.*18. aduertit quòd habens maiorem
ætatem,vel Ordinem,quem requirit Præbẽ-
da,non propterea debet excludi, sed magis
erit admittendus,cùm habens maiorem, si-
cut habens maiorem Ordinem non recedit
à minori,nouissimè Steph. VVeyms *ad Con-*
*stit.*24.*desumptas ex Iure antiquo, & innouatas*
*per Concil.Trid.constit.*3. *n.*23. *pag.* 34. Quod
etiam ante factam aliquam Ordinum distri-
butionem (de qua *sequenti cap.* agemus)
agnoscunt Armendar. *in addit.ad recop.legum*
*Nauarræ lib.*1 *tit.* 20. *lib.* 1. *de ætate numer.*6.
& 7. Nicol.Garc.*de benefic.part.* 7.*cap.*4.*num.*
29.vbi testatur *Sacram. Congregat. Concilij in*
vna Algarbien. censuisse *quòd etiam in Eccle-*
sia,vbi non fuit facta distributio sacrorum Ordi-
num,requiritur quod prouisus de Canonicatu ad
minus attingat 22. *annum, & quòd collatio fa-*
cta habenti 20. *tantùm non valuit*,Ego ipse *de*
*officio, & potest Episc.part.*3. *allegat.*60.*numer.*
70.vbi resoluo † obtinentem Canonicatum 10
in Ecclesia Cathedrali non habentem an-
nexum Ordinem Presbyteratus, vel Dia-
conatus ante factam Ordinum distributio-
nem, in ea saltem ætate oportere esse con-
stitutum, vt intra annum ad Subdiaconatum
posset promoueri; non requiritur ergo Or-
do actu,sed aptitudine,Nau. *cons.* 45. *de tem-*
*porib.ordin.*Sanch.*in opuscul.moral. lib.* 7.*cap.*1.
*dub.*48.*num.*9.vbi addit quòd si Cononicatus
huiusmodi ex speciali statuto exegerit actu
Ordinem,non valeret collatio, nisi actu ha-
beret illum.

Ad Canonicatus igitur, & ad Portiones
integras in Cathedrali requiritur attingentia
21.annorum,vt infra tempus à Iure,& ab eo-
dem S.Concil.statutum possit sacrum Ordi-
nem Subdiaconatus suscipere, scilicet intra
annum,ex Gonzal,*ad regul.*8. *Cancell glos.*5.*n.*
95.& Seraphin.*decis.* 500. *n.* 1. vbi quòd ad
obtinendum Canonicatum in Cathedrali,
sufficit quòd prouisus sit in 21. ætatis anno
vigore Concilij Trid.& *decis.*1338.

Præbendam presbyteralem vacantem 11
poterit Episcopus conferre illi, qui Dia-
conalem, seu Subdiaconalem habet, & il-
li,qui ætatem habet pro his obtinendis, ex
sententia *S.Congregat.* resoluit Nicol. Garc.
*de benefic. part.*7.*cap.* 4.*num.*26. Quando di-
catur Præbenda Sacerdotalis, vide Rot.*de-*
*cis.*366.*num.*2.*cum seq.part.*2.*recentior.* & *decis.*
421.*ead.part.*2.Et procedere quamuis Cano-
nicatui

nicatui huiusmodi vnita esset accessoriè, & inperpetuum Parochialis, cùm nō illius, sed Canonicatus natura sit attendenda, referunt decisum Anastas Germon. *de indultis Cardinalium, verb. quibusuis, num.6.* Gonzal. *ad regul.8. Cancell. glos. 9. in princip. num. 4.* Seraphin *decis. 1138.* Nouar *in sing. iuris Canon. concl. 16. in fin.* Campan. *d. cap. 6. à num. 20.* nouissimè Stephan. VVeyms *citato loco.* Garc. *de benef. part.7.cap.4. num. 30.* vbi testatur *Sacram Congregationem* censuisse in hæc verba. *Si neque ante, neque post Concil. Tridentinum nullus Ordo siue Diaconalis, siue Presbyteralis Canonicatui annexus fuit, & Parochialis Ecclesia legitimè, & perpetuò esset Canonicatui vnita tamquam principali accessoriùm, attendenda est natura Canonicatus, non autem Parochialis, & ita sufficit, vt is, cui collatio facta est, sit in ea ætate 20. annorum, qua in Canonicatus collatione requiritur.* sic etiam licèt Canonicatus habeat Parochialem Ecclesiam vnitam, cui perpetuus Vicarius præficitur, ætas 25. annorum non requiritur, Fran. Marc. *Delphin. decis.* 1004. quem refert Aloys. Ricc. *p.6. collect.* 2451. *vers. quid autem.*

13 An autem eadem ætas exigatur in Canonicis supernumerariis, qui in aliquibus Ecclesiis ex priuilegio Apostolico solùm participant de distributionibus quotidianis, & nullam obtinent Præbendam, sed ad primò vacaturam iuxta eorum prouisionem admittuntur? Quæstio difficilis, sed proposita in S. Cung. *in vna Venafren. sub die 13. Martij 1603.* fuit resolutū *quòd tempore receptionis dicti Canon possunt admitti in anno 14. sed adueniente tempore praben. debent esse in ætate integra, vt supra.*

14 Circa ætatem verò promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Ecclesiarum nihil innouauit Conc. Trid. sed id relictum est intra terminos, qui ante dictum Concil. Trid. præscripti sunt, vt censuit *Sacra eiusdem Concil. Congregatio*, sicut attestantur Gonzal. *d. glos. 5. num. 92.* Piasec *in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 21 pag. 330.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 735. in 1. edit. aliàs resol. 512. num. 3. in fine in 2. edit.* & nouissimè *par. 4. eiusdem praxis resol. 57. num. 2.* Armendar. *in addit. ad recopil legum Nauarra lib. 1. tit. 20. l. 1. de ætate n. 8.* Steph. Gratian *d. tom. 4. c. 591. n. 10. & c. 482. n. 10.* nouissimè Steph. VVeyms *citato loco*, Squillante *d. c. 4. n. 64.* Illustriss. D. meus Rodetic. à Cunha *in comment. ad c. 2. n. 2. dist. 78.* Ego ipse *d. par. 3. alleg. 60. n. 71.* At cùm ante Conc. Trident Iure Communi ad Canonicatū Ecclesiæ Collegiatæ non requireretur Ordo facer, sed solùm clericalis Ordo, Abb. *in col. 2. in fine, vers. nota ibi n. 5.* Anch. *n. 3.* Butr. *n. 7. de instit.* Mādos. *cons. 20. n. 1.* Steph. Gratian. *d. tom 4. cap. 482. n. 1.* itaut sufficeret prima Tonsura, etiā si Collegiata esset insignis, ex eodem Gratiano *ibidem n. 12.* Ad eūdemque Canonicatum eodem Iure cōmuni attento ætas 14. annorum exigeretur, *c. super inordinata*, iuncta glos. *verb. pueri, de prabend.* Igitur dictum Ordinem, & ætatem 14. annorū hodie sufficere in his Canonicatibus resoluunt Rebuff. *in praxi tit. de dispens. ætatis num. 2.* Piasec. *citato loco*, Monet. *de distribut. quotid. p. 2. q. 19. num. 14.* Squill. ante *d. cap. 4. n. 64.* Galer. *in margarita casuum Conscient. verb. Canonicus 3. pag. 29.* me citato in hoc loco nouissimè Marchin. *de Sacram. Ordinis p. 5. tract. 1. cap. 2. num. 19.* Franc. Leo *d. p. 2. c. 18. num. 20. in fine*, Gonzal. *d. glos. 5. in princ. num. 6.* Steph. Gratian. *d. cap. 591. n. 12.* Zerol. *in praxi p. 1. verb. Canonic. §. 9.* Aloys. Ricc. *in d. sua praxi aurea resol. 239. n. 3.* vbi id intelligit si huiusmodi Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarū ex statuto, vel consuetudine nullum requirant sacrum Ordinē, aliàs enim deberet de illis prouidendi esse constituti in illis sacris Ordinibus, quos requirunt ipsi Canonicatus, vel in ea ætate quòd infra tēpus à Iure statutū possint ad illos promoueri id est, infrà annū. prout suprà diximus circa Canonicatus Cathedraliū Ecclesiarū. de quo etiā nouissimè Steph. VVeyms *citato loco*, Frāc. Leo *d. p. 2. c. 18. n. 22.* dum ait quòd quādo Canōicatus in Ecclesia Collegiata habet annexū Ordinē sacrū, tūc desideratur illa ætas, quā idem Ordo requirit, Zerol. *d. verb. Canonic. §. 9.* Steph. Gratian. *d. c. 482. n. 13. & d. c. 591. n. 13.* dum dicit quòd si per statutū, seu cōsuetudinem legitimè introductam, aut per fundātionē esset dispositum quòd talis Canonicatus debeat habere ætatem viginti annorum completam, vel maiorē, tunc esset seruandū quod in eis disponitur. Quod in tantum verum est, vt si collatio fieret minori de tali Canōicatu Ecclesiæ Collegiatæ habente annexum Ordinem sacrū, esset nulla, quia tunc de eo iudicatur sicut de Canōicatu, & Dignitate in Cathedrali, Puteo. *dec. 338. aliàs 330. n. 3. & 4. lib. 1.* Hinc aduertit idem Gratian. *d. c. 482. n. 18.* quòd receptio facta de Canōico nouo, qui iurauit seruare statuta, debet intelligi saluo tenore litterarū, propter quas recipitur; vnde si in eis contineatur quòd non teneatur ordinari, nō tenebitur etiamsi statua per eum iurata aliud velint, quia tā ipse promisus, quàm illum recipiētes intelliguntur se limitasse secundùm litteras, dummodo tamen tempore, quo iurauit, nōn fuerint lecta, aut specificata statuta, seu cōsuetudines; stante enim ista specificatione videtur iurans renuntiasse gratiæ, & per iusiurandum fuit factum validum statutum, quod eius respectu erat inualidū, cùm aliud esset si fuisset iuratum in gēere absque eo quòd sint specificè lecta dicta statuta, hoc enim casu non censetur renuntiasse gratiæ.

15 † Vnde Sacra Congr. Cōcilij sub die 14. Augusti 1586. censuit prouiso in decimotertio ætatis anno de Canonicatu in Ecclesia Collegiata, vbi vigore statuti Ecclesiæ prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstare decretū Concil. sess. 23. c. 6. de reform. Ita Nicol. Garc. d. p. 7. c. 4. n. 13.

16 Ex his patet quid dicendum de Portionibus in eisdē Collegiatis Ecclesiis, & dimidiis portionibus in Cathedralibus; cùm Trid. Cōcil. in d. c. 12. solū loquatur de Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium? Quinimo cùm eius verba exprimāt Portiones in Cathedralibus, non debent extendi ad dimidias Portiones in eisdem Cathedralibus, in quibus propterea neque Ordines sacros requiri, neque ætatem per Concil. requisitam ad illos Ordines necessariam esse tenuerunt Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. in princip. num. 93.* & Campan. *d. cap. 6. num. 28.* Stephan. Gratian. *d. tom. 4. cap. 482. num. 12. in fine.*

17 Quid si Canonicatus, aut aliud quodpiam beneficiū, siue hebdomada sit in Collegiata Ecclesia, quæ curam exerceret animarum, quam exigat ætatem? Sub distinctione quæstio sic est resoluenda; aut agimus de Collegiata, in qua penes vnum Canonicum perpetuò residet animarum cura, seu penes duos dimidios Præbendatos (vt in nostra insigni Collegiata Vimaranensi) & tunc nullus alius præter istos cogitur in ætate annorū 25. esse tempore impetrationis, iuxta tex. *in cap. cùm in cunctis, §. inferiora, de elect.* Campan. *d. cap. 6. num. 30. in princ.* Aut mensatim duo ex hebdomadariis eliguntur à reliquis, vt curæ animarum vacent, & licèt talis cura non pertineat ad singulos Canonicos, Collegiatæ, sed ad Collegium, seu Capitulū, vnicā personam Rectoris repræsentans, Pute. *decis. 282. lib. 1. in correctis*, Gonzal. *d. glos. 6. num. 71.* Rot. *decis. 126. num. 8. p. 1. recentior.* ita quòd ipsorum quilibet dici Curatus nequeat, Mandos. *cons. 20. num. 8. & 9.* Campa. *d. num. 30. post med.* attamen in proposito casu arbitror quòd annis 25. non minor sit habilis ad hanc curam: nam actu illam exercet, tametsi habitu penes totum Collegium illa resideat, vt tenere videtur Campan. *loco proximè citato.*

18 Ad Dignitates, nēpe Decanatum, Archidiaconatum, & alias, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltē 25. suę ætatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suū munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur. Ita colligitur ex *cap. cùm in cunctis, de elect. & ex c. licèt Canon. eod. tit. lib. 6.* ex Concil. Trid. *d. cap. 12. in princ.* & probant Massob *in sua praxi habendi concursum, requis. 10. dub. 11. num. 24. secundùm Romanam impress.* Nouar. *in singular. Iuris Canon. conclus. 14.* Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. num. 72.* Campan. *d. cap. 6. num. 22.* nouissimè Balth. de Angelis *ad auth. Diaconissam, C. de Episcop. & cleric. num. 4. pag. 52.* Lotter *de re benefic. lib. 1. q. 49. num. 23. & 24.* Ego ipse *in collect. ad d. c. cùm in cunctis, §. inferiora n. 30.* & censuit *Sacra Congr. Concil. in Cottonien,*
4. Decemb. 1627. † vbi fuit decisum *ætatem 25.* 19
annorum incæptorum requiri ad obtinendam Dignitatem, cui subest animarum cura, ac etiam fuit resolutum *ætatem incipere à die natiuitatis, non autem à die baptismi.* Quod procedit quamuis cura iurisdictionalis sit, vt per Nau. *cons. 42. de ætate, & qualit. in vtraque edit.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 4.*

Vnde ad Dignitatem principalem in Col- 20
legiata † requiri ætatem 25. annorum incœ- 21
ptorum, cùm regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, resoluit Nic. Garc. *de benef. p. 7. c. 4. n. 65.* Intellige supradicta si principaliter cura subsit, non verò ibi accessoriè Parochialis vnita sit Dignitati; quia tunc non ætas ad Curatum requisita, sed quæ ad Dignitatem idonea, erit quoque in hoc de quo agimus casu sufficiens, vt referunt decisum Galet. *in margarita casuum conscient. verb. Parochus, §. 6.* Campan. *d. c. 6. n. 22. vers. id tamen.*

Ad cæteras verò Dignitates, vel Persona- 22
tus, quibus animarum cura nulla subest, Clericos alioquin idoneos, & 22. annis nō minores esse asciscendos statuit idem Conc. Trid. *d. c. 12. vers. ad cæteras*, & referunt per me citati *d. alleg. 60. num. 65.* quibus addo Massobr. *d. requis. 10. dub. 11. num. 24.* Nouar. *in singul. Canon. conclus. 15.* Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. n. 74.* Qui quidem 22. anni ad Dignitates requisiti debent esse completi, vt resoluunt Nau. *cons. 4. de ætate & qualit. in vtraque edit.* Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. decis. 4.* Mandos. *in tractat. de ætate minor. cap. 5. n. 10.* Lessi. *de Iustit. lib. 2. cap. 34. n. 108.* vbi dicit illam formulam, *vt non sit minor viginti duobus annis*, insinuare annos 22. debere esse completos, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 591. num. 9.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. num. 70.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 2.* Squillante *dict. cap. 4. num. 75.* Massobr. *dict. requis. 10. dub. 13.* Nouar. *dict. concl. 14. num. 2.* Ego ipse *dict. alleg. 60. num. 66.* Et ideò *S. Congreg. Concil. sub die 20. Septembris 1631.* censuit *Dignitatem in Ecclesia Cathedrali non habentem animarum curam non posse conferri, nisi qui habuerit 22. annos completos, & Episcopum non posse dispensare.*

Contra Emman Sà *in aphorismis, verb. beneficium, num. 31.* Zerol. *in praxi Episcopal. part. 1. verb. beneficia, §. 1. versic. ad Dignitates.* Henriq.

riq. *in sum lib.* 14. *cap.* 10. §. *in fine*, Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 5. *quæst.* 2. *in fine*, existimantes dictos 22. annos sufficere incœptos, & non requiri completos.

23 Supradicta absque dubio procedũt in Dignitatibus Ecclesiarũ Cathedralium: quoad alias verò in Collegiatis Ecclesiis exiſtẽtes requisita ætatis remanere in dispositione Iuris communis resoluunt, decisúmque referunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 9. *num.* 92. Piasec. *in praxi Episc. parte* 2. *cap.* 5. *num.* 21. *pag.* 330. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 735. 1. *n. edit.* aliàs *resol.* 512. *num.* 2. *in fine*, *in* 2. *edit.* & *in praxi aurea resolut.* 239. *num.* 2. Nouar. *d. conclus.* 15. *num.* 2. Squillante *d. cap.* 4. *num.* 76. Fr. Emman. *quæst. regul. tom.* 1. *quæst.* 11. *art.* 2. & *in addit. ad Bullam Composit. num.* 4. vbi refert Christophorum Vellam Archiepiscopum Burgensem contulisse Dignitatẽ Scholastriæ Collegiatæ Ecclesiæ de Aguillar del Campo, cuidam Scholari, qui non habebat maiorem ætatem 17. annorum, & cùm litigaretur super hoc fuisse iudicatum collationem esse Canonicam, & iuridicam, refero ego ipse *d. alleg.* 60. *num.* 67.

Contra Nicol. Garc. *d. p.* 7. *cap.* 4. *num.* 59. & 62. *cum seqq.* & Armandar. *d. l.* 7. *de Episcopis num.* 2. existimantes, decisúmque referentes prædictos 22. annos, qui desiderãtur ad Dignitates in Cathedralibus, requiri etiam ad eas, quæ sunt in Collegiatis.

24 Illegitimi in Canonicos non sunt promouendi, illi enim sine Papæ, vel Episcopi dispensatione nullum beneficiũ Ecclesiasticum habere possunt, iuxta gloss. communiter receptam *in cap. fin. de filiis presbyt.* vt per Nau. *cons.* 6. *num.* 1. *eod. tit.* Quod in Canonicis non Regularibus est indubitabile, in Regularibus autem Ecclesiæ Cathedralis nõ videtur ita certum quin aliquam non patiatur difficultatem: nam qui tenent Canonicatum in Cathedrali esse Dignitatem saltem largè, videntur sentire illegitimũ Regularem non posse ad illum promoueri absque dispẽsatione, per tex. *in cap.* 1. *de filiis Presbyt.* & quæ *ibi* notauimus *à num.* 3. iunctis iis, quæ tradit nouissimè F. Hier. Roder. *in compen. quæst. Reg. resol.* 52. *num.* 47.

25 Cùm his illegitimis ad Canonicatus Ecclesiæ Collegiatæ etiam insignis, dispensat Episcopus, Bellet. *disquis. cleric. p.* 1. *tit. de discip. cleric.* §. 3. *n.* 17. Nicol. Garc. *de benef. par.* 7. *c.* 2. *n.* 69. Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de beneficiis Cathedral. n.* 8. Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 4. *c.* 591. *n.* 16. Zerol. *in praxi Episc. p.* 1. *verb. Canonia* §. 3. Squillante *d. cap.* 4. *n.* 56. Ego ipse *de offic. & potest. Episc. par.* 2. *alleg.* 45. *num.* 20. Prout etiam dispensat ad dimidias Portiones, seu inferiora beneficia Ecclesiæ Cathedralis, Flamin. Paris. *de resign. benef. lib.* 2. *q.* 1. *num.* 117. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. glos.* 6. *num.* 98. & *seqq.* Gratian. *d. cap.* 591. *num.* 17. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 69. Bellet *d.* §. 3. *num.* 26. Ratio est, quia tam Canonicatus in Collegiatis, quàm dimidiæ Portiones, & huiusmodi inferiora beneficia in Cathedralibus non habent sibi annexum Ordinem sacrum, nec illius ætatem requirunt, vt probaui *d. alleg.* 45. *num.* 21. & 24.

Tota autem difficultas est, an Episcopus possit dispensare cum illegitimis ad obtinendos Canonicatus in Cathedralibus? Vna sẽtentia negatiuam tenet partem, quam expressè sequuntur Ioan. Monach. *in cap.* 1. *n.* 7. *de filiis Presbyt. in* 6. Rebuff. *in praxi tit. de dispen. super defectu natal. num.* 10. & *seqq.* Zerol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verb. Canonia* §. 3. Anton. Fabric. *vbi suprà*, Zerol. *d. p.* 1. *verb. Canonia* §. 3. Altera sententia affirmat, eámque tuentur glos. *verb. beneficium in d. cap.* 1. Gemin. *ibi num.* 8. Anchar. *num.* 1. Domin. *num.* 7. & Franch. *num.* 6. Selu. *de benefic. par.* 3. *q.* 61. *in fine*, Nau. *cons.* 3. *num.* 4. *de ætate*, & *qualit. in antiq.* & *cons.* 4. *de filiis Presbyt. in nouis*, Azor. *instit. moral. parte* 2. *lib.* 6. *cap.* 3. *quæst.* 11. Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.* 11. *cap.* 13. *num.* 82. Ego verò nec vni, nec alteri opinioni absolutè adhærendum esse sentio, sed existimo primam habere locum de Iure nouiori Concilij Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 12. quo attento omnes Canonicatus Ecclesiæ, Cathedralis requirunt aliquem ex sacris Ordinibus, facta illorum distributione, ad quos cùm non possit Episcopus cum illegitimis dispensare sequitur quòd, etiam non poterit ad beneficia, quæ sibi illos habent annexos: at secundam sententiam procedere de iure antiquo, & vbi nulla facta sit Ordinum distributio. Ita merito intelligunt, & distinguunt Maiol. *de irregul. lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 11. Zerol. *d. p.* 1. *verb. Canonia* §. 3. Henriq. *in sum. lib.* 14. *cap.* 8. §. 10. *ad fin.* Sayr. *de censur. lib.* 6. *cap.* 11. *numero* 13. Auil. *in simili tractat. p.* 7. *disp.* 3. *dub.* 6. *notab.* 3. Lessi. *de Iustit. lib.* 2. *cap.* 34. *num.* 86. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 85. Squillante *d. cap.* 4. *num.* 52. *cum seqq.* 26

Neophyti verò nõ prohibentur in Canonicos assumi, si aliàs reperiãtur idonei, vt probat tex. *in cap. eam te, de rescript.* quòd cùm loquatur de Ecclesia Tornacẽ. satis probat hoc procedere etiam in Ecclesia nobili, cùm Ecclesia illa Belgio sit pluribus nominibus insignis, & qualificata, vt aliàs considerauí *de offic. & potest. Episcopi p.* 1. *tit.* 2. *gloss.* 17. *num.* 27. & ad hoc propositũ de ea meminit Fr. Hieron. à Cruce *in defensione statutorum & nobilitatis Hispaniæ lib.* 2. *cap.* 8. *pag.* 194. *col.* 2. idem probat *cap. ad decorem* 5. *de instit.* ibi, *Mandamus quatenus moneatis eundem vt veros lit-* 27

teratos, & alios idoneos vndecumque originem duxerint in prædictis Ecclesiis & maximè in maiori, instituere non postponat, &c. & paulo inferiùs rationem præstat Pontifex, ibi, *non attendens quod in omni gente qui facit iustitiam, acceptus est Deo*, &c. Vnde Abb. ex illo tex. vnum notabile sic colligit. *Vltimò nota quòd Deus non habet homines alicuius nationis chariores, sed in omni natione, qui facit iustitiam, est acceptus*. Ideo ita docent Marquard. *de Iudæis p. 3. cap. 5. num. 7. & seqq.* Reuerendiss. D. Anton. Ricciul. *in tract. de Neophytis cap. 4. num. 2.* Tades enim ad Fidem conuersi sunt honorãdi propter adeptam sacri Baptismatis dignitatem, & non vituperandi, vt latè probant Montalu. *l. 2. glos. tornadise, tit. 3. lib. 4. fori*, Suar. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 16. num. 17. pag. 212.* Vaneg. *parte 1. tit de las differentias de libros, lib. 3. del officio y vso de la razon cap. 9. pap. 122.* latè D. Cutelli *in codice legum Siculorum cap. 63. nota 73. ad leges Federici pag. 211. cum seqq.* quia non est distinctio Iudæi, & Græci, nam idem Dominus omnium diues in omnes, qui inuocãt illum, Apost. ad Rom. *cap. 10. Omnes nos in vnum corpus baptizati sumus, siue Iudæi, siue Gentiles*, &c. Idem 1. ad Corinth. 12. *& in omnes nationes gratia Spiritus sancti effusa est.* Actor. 10. in fine. Vnde S. Ambros. *epist. ad Roman. ad finem cap. 3.* sic ait. *Tam enim Gentiles, quàm Iudæos non aliter, quàm credentes iustificauit; quia enim omnium vnus est Deus, vna ratione omnes iustificauit. Quid enim prodest carnis circuncisio, aut quid obest præputium, quando Dignitatem & meritum non facit nisi fides.*

28 In Ecclesiis tamẽ Toletanã, Genen. Corduben. Pacen. Oxomen. Legionen. & Oueten. extant statuta à Sede Apost. cõfirmata, quòd in eis Canonici, & Portionarij vbi fuerint, debeant esse descẽdentes à Christianis antiquis, nulla Hebræorum, Saracenorũ, aut Hæreticorum labe infectis, quæ in causa sunt, vt passim Rota Romana super puritate sãguinis admittendorum ad illarũ Ecclesiarũ Canonicatus, & Portiones defatigetur, infamiæ perpetuentur in familiis, pax & trãquillitas Reip. perturbetur, odia crescant, & grauia dissidia inter vtrumque populum, itavt qui veteres habentur Christiani, minus se credant nouis, & isti difficiliùs in Catholica puritate solidentur, optimè hęc omnia expressit D. Mar. Cutelli *d. nota 73. num. 14.* ibi, *his enim odia fouẽtur ac occulta æmulorum insidiæ nutriũtur, quæ cùm honorem maximũ ingenui hominis locum officiant, exitiales, ac irreconciabiles esse experimur*, &c.

29 Verùm hoc non statutorum huiusmodi, sed hominum, quorum natura ad malum semper prona est, vitio accidit: nam Summorum Pontificum mens, & intentio in illis confirmãdis facta fuit, propter honorem Cathedralium huiusmodi conseruandum, tum quia ij à tali radice, & genere profecti non benè conueniunt cum aliis in moribus, gratóque conuictu; nec huiusmodi statuta videntur improbanda, cùm nõ generaliter constituant differentiam generis, nec præcipiant simpliciter quòd neophyti, & descendentes ab eis non possint obtinere beneficium, id enim non erat admittendum; sed prohibent ne possint illa obtinere in his particularibus Ecclesiis, quo casu prohibitio potest aliqua ratione fulciri; nempe vel quia Ecclesia sit valdè celebris, & hoc si vsurpat in signum suæ nobilitatis; vel quia præcipiens quòd in aliqua Ecclesia nõ possint beneficiati nisi descendentes ab antiquis Christianis, & quòd repellantur descendentes à neophytis, non est eos excludere, sed prouidendos qualificare, & prouisionem neophytorum restringere, & hac ratione probari huiusmodi statuta concludit Anton. Ricciul. *in tract. de neophytis cap. 6. num. 7.* & me citato in hoc loco latè & doctè D. Ioann. Escobar in suo omnibus numeris absolutisimo *tract. de puritate, & nobilit. probandap. 1. q. 1. 2. per tot. & præcipuè à num. 54.* Circa quotum statutorum intellectum plura sunt notanda, quæ passim discuti solent, vbi hac de re tractare oportet.

Et primò illa exorbitantia esse, & pœnalia, 30 ac proinde strictissimè interpretanda, quia auferunt prædictis à Iudæis originem trahentibus habilitatem, quæ aliàs eis competeret de Iure communi *in cap. eam te, de rescript.* & notauit Rot. *in Vlixbonem. quartenaria* 13. *Ianuarij* 1614. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*; & tum multò magis, quia ista pœna illis infligitur propter delicta alterius, *cap. non debet*, & ibi glos. *de regul. iuris in 6.* com concordantiis *ibidem* per me adductis; & ideò sic docent Abb. *num. 7.* Felin. *num. 12.* Rip. *num. 29. vers. vltimò noto, in d. cap. eam te*, Valenz. *cons. 90. num. 201. cum seqq. & cons. 91. num. 37. & 76.* Gironda *de priuil. explic. num.* 144. Perez de Lara *Capellan. lib. 2. cap. 4. num. 3940. & 41.* Cardin. Mantic. *decis.* 307. *num.* 1. vbi loquens de statuto Toletano, dicit illud esse odiosum, & contra Ius commune, & ideò strictissimè interpretandum, Ricciul. *d. tract. de neophytis cap. 7. num. 1. & 2.* Rot. *in Colimbrien Canonicatus* 13. *Iunij* 1616. coram *bonæ mem. Cardin. Sacrato, & 5. Decembris eiusdem anni*, coram *Cardin. Verospio* me citato *in hoc loco* Escobar *de puritate, & nobilit. probanda p. 1. q. 3. §. 1. à princ.* vbi ad plura infert, Theod. de Rubeis *singular. Rotæ p. 6. obseru. 14. circa statuta Eccles. Tolet. §. 2. pag. 602*

Secundò est notandum, vt earundem Ec- 31
siarum

eclesiarum statutorum rigor excludatur, fac esse de sanguinis impuritate non cõstare, sicut pluries resoluit Rot. *decis.* 163. *num.* 31 *par.* 1. *recentior. & decis.* 182. *n.* 4. *ead. pa.* 1. *& decis.* 186. *n.* 1. *&* 2. *par.* 1. *diuersor.* Mantic. *decis.* 274. *n.* 1. & coram s. mem. Gregor. XV. *decis.* 498. *n.* 1. *& decis* 455. *n.* 2. vbi latè Beltramin. *n.* 15. & nouissimè *in Legionen. puritatis sanguinis* 26. *Maij* 1531. coram *R. P. D.* Queipo, nunc Episcopo Pampilonen. *statim in princ.* eandem opinionem tenent Valenzuel. *cons.* 90. *num.* 55. *&* 70. Castil. *controuers. tertiù tom.* 6. *lib.* 5. *p.* 2. *cap.* 123. *num.* 17. Quicquid dicant Perez de Lara *de anniuers. & capell. lib.* 2. *cap.* 4. *numero* 38. Ceuall. *commun. contra commun. q.* 900. *num.* 110. *cum multis seqq.* nouissimè post aliquas huius tract. impressiones Escobar *de puritate & nobilit. proban. p.* 2. *q.* 8. *§.* 2. *nu.* 59. Nemò enim præsumitur ortus ex infecta radice, sed ex proba & ingenua progenie. Gutierr. *lib.* 3. *practic. q.* 14. *num.* 3. Azeuel. *ad rub. tit.* 2. *num.* 163. *lib.* 6. *noua Recop.* Pelaez *de maior. p.* 1. *q.* 51. *num.* 24. Rot. *decis.* 146. *num.* 1. *p.* 5. *recent.* Ratio est, quia huiusmodi statuta disponunt quòd repellatur impuri, vnde quando non constat aliquem esse impurum, neque purũ, casus est omissus, & remanet in dispositione Iuris communis, *l. commodissimè. ff. de liber. & posth.* & in his terminis notauit Ricciul. *d. cap.* 7. *à num.* 3.

32 *Tertiò* est notandum prouisos in huiusmodi Ecclesiis ad effectum, vt admittantur, non grauari onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo excipienti illos descẽdere ex origine infecta incumbere onus probandi. Ratio est, quia huiusmodi statuta non imponunt prouisis necessitatem probandi suam puritatem, & sic illa remanet in dispositione Iuris *d. l. commodissimè*, ac proinde nec à nobis grauari debent ad illam probandam, *l. illam*, *§. optimam. C. de collat.* Surd. *decis.* 271. *num.* 9. † De Iure enim nemo

33 natus inter Christianos grauatur onere probandi se esse natum ex puris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur, *cap. veniens, in fine, de presbyt. non baptiz.* vbi Card. *num.* 6. Anchar. *num.* 6. Butr. *num.* 5. & Abb. *num.* 1. Ceuall. *communi q.* 900. *num.* 95. Ricciul. *de iure personar. in tract. de Neophytis cap.* 7. *num.* 9. *&* 33. *in fin.* nouissimè me citato in hoc loco Escobar *de puritate, & nobilit. probanda, p.* 1. *q.* 8. *§.* 2. *num.* 18. nam ortus in regionibus Christianorum purus præsumitur, glos. *in cap. Presbyteris* 68. *dist.* nouissimè Rota

34 *p.* 5. *recent. decis.* 202. *num.* 1. † & vnusquisque purus præsumitur dum non probatur contrarium, ad *l. ab ea parte. ff. de probat.* Escobar *d. p.* 1. *q.* 892. *num.* 57. Mantic. *decis.* 274. *num.* 1. Rot. *decis.* 182. *num.* 4. *p.* 1. *recent. &* *in Bracharen. Archidiaconatus* 12. *Maij* 1623. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano.* Et puritas sanguinis habet præsumptionem iuris pro se, Gregor. XV. *decis.* 498. *num.* 1. nouissimè Theodos de Rubeis *in singularib. Rotæ tom.* 2. *p.* 2. *circa stylum, & obseruantiam Rotæ, verb. sanguinis puritas §.* 2. *pag.* 93. Et eadem rationem coadiuuat, quòd prouisus in his Ecclesiis dum petit admitti, non petit vti descendens ex antiquis Christianis, neque se qualificat esse talem, sed petit immissionem vigore suæ prouisionis, quam si Capitulum vult excludere, tenetur probare causam exclusionis, *cap. electi. de except. l.* 1. *in princ.* vbi glos. *ff. si quadrupes, pauper. fecisse dicatur*, Escorbar *d. p.* 1. *q.* 8. *§.* 3 *à num.* 6. Coccin. *decis.* 68. *num.* 1. *&* 2. ex quibus hoc est iam in Rota indubitabile, vt *in decis.* 182. *p.* 1. *recentior. & in decis.* 167. *eadem p.* & coram Card. Mantic *decis.* 274. *num.* 1. *&* 307. & coram Seraphino *decis* 355. & corã Reuerẽd. Coccino *dec.* 68. & nouissimè *p.* 5. recent. *decis.* 202. *n.* 2. & constat ex aliis citatis per Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 8. vbi *num.* 13. hoc extendit etiam si prouisio habeat clausulã, *postquam statuto satisfeceris*, & *num.* 15. extendit etiã quando Capitulum reiiciat prouisum tanquam impurum: nam si prouisus appellauit in causa appellationis, onus probandi impuritatem incũbit Capitulo, sicut incumbebat in prima instantia. Quæ quidẽ opinio ex mẽte eiusdẽ Rotæ *in d. decis.* 167. *num.* 32. *vers. quarto quia, & num.* 37. *p.* 1. *recentior.* sibi locum non vendicat quoties statutũ onus probandi imponeret ipsi prouisio petenti executionem suæ gratiæ, refertur *in d. decis.* 202. *n.* 3. *p.* 5. recent. vbi *à num.* 5. probatur tale non esse statutũ Cordubẽse confirmatũ à Sede Apostol. in illis verbis, ibi, *& de eo sufficientem informationem dare teneatur*, intelliguntur enim hæc verba quatenus ex abundanti ipse prouisus vellet suam puritatem deducere, non ideo sequitur, quòd si non dederit huiusmodi sufficientem informationem inde remaneat exclusus ab admissione in Ecclesia.

Dupliciter tamen declaratur hoc tertium notabile, & primò ne procedat quãdo causa appellationis interpositæ per prouisum esset deserta, tunc enim ipse grauatur onere probandi se purum, Seraphin. *decis.* 355. *ante numero* 2. Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 16. vbi plures Rotæ decisiones refert, & ratio est, quia tunc insurgit præsũptio pro gestis à Capitulo, & prouisus veniet per viã restitutionis in integrum, vel querelæ, quo casu tenetur iustificare causam suam, & ostendere plenè iniustitiam sententiæ. Declaratur deinde ne procedat quando pro parte Capituli est probata aliqua macula, tunc enim si prouisus vult illam 35

illam diluere, tenetur probare se purum explicitè, & positiuè, Seraphin. decis. 50. vers. quòd sit Capitulum, Mantic. decis. 274. me citato in hoc loco Escobar d. p. 1. q. 8. §. 2. num. 9. & 10. quamuis à num. 11. contrarium adstruere videatur.

36 Quartò est notandum certissimum esse in Iure sanguinis puritatē probari per testes deponentes de publica voce, & fama, & communi hominum existimatione, vt sæpè sæpiùs resoluit Rot. & signanter decis. 167. n. 49. & decis. 494. num. 4. p. 1. recent. & nouissimè p. 5. recent decis. 246. num. 16. Mantic. decis. 317. num. 2. & coram sanctæ memor. Gregor XV. decis. 498. num. 4. & compluribus relatis Gutier. lib. 4. pract. q. 14. num. 33. Theodos.

37 de Rubeis d. verb. sanguinis puritas §. 1. † Cùm in antiquis fama inconcussa plenè probet quando habet originem à fide dignis, orta est ex iustis, & probabilibus causis, cap. de parentela 35. q. 6. l. si arbiter ff. de probat. Bart. in l. de minore, §. plurimum, num. 15. ff. de quæst. & ibi Hippol num. 18. Valasc. cons. 187. num. 8. & post multos Ioan. Garc. de nobilit. glos. 18 §. 1. ex num. 6. Ferinac in praxi crimin. q. 47. ex num. 101. quæ doctrina maximè procedit in probatione nobilitatis, & puritatis, aut alterius qualitatis, secundùm tex in l. prouidendum, C. de postulando, Tiraquel. de nobilit. cap. 37. num. 84. cum aliis per Farin. vbi suprà. Et quando non discordat à præsenti statu, sed ei conuenit, prodicta doctrina non habet contradictorē, ex Abb. in cap. venient il 1. de testib. Rip. in l. rem quæ nobis, in fine. ff. de a. quir possess. Coro. cons. 26. lib. 4. Socin. cons. 194. in fine, lib. 2. vt refert Ioan. Garc. d. §. 1. ex num. 8. & Gutier. d. q. 14. num. 34. & Rot. in d. Legionen. puritatis sanguinis. Omnia in his duobus numeris antecedentibus transcripsisse ex Ricciulo asserit nouissimè Escobar d. p. 1. q. 10. §. 2. num. 1. miror auctorem istum tot titulis à me commendatū talia verba prouisse, quasi significaret ex alienis laboribus, & mendicatis, vt aiunt, suffragiis, libros meos edidisse, non aduertens Reuerendissimum D. Ricciulū Episcopum Hieracensē, in Romanā Curia, dum ibi Eminentissimi Cardinalis Vrbis Vicarij vices gereret, mecum maximam contraxisse amicitiā, nostrasque opiniones eodem nexu fuisse coniunctas, quas non tacito, sed citato eius nomine, aliqua eius verba referendo in medium proferre non diffiteor: & si quid de vno meo opere in aliud trāscripsi, non ea de causa fuit, vt plures conficerem libros, sicut idem met Auctor ead. p. 1 q. 3. §. 1. num. 19. asserere est ausus, sed ne dicta in tractatibus de officio, & potest. te Episcopi, & de iure Ecclesiastico vniuerso, omnibus numeris absolutissimis, & magno ob id pretio vendendis, quæ ad alios inferioris classis, & pretij de officio, & potestate Parochi, & de Canonicis & Dignitatibus, maximè conducere videbātur, simplici remissione tractarē, ac proinde parochos & Canonicos ad alia opera mea nō sine magno sui dispendio emenda obligarē, quod maius onus & dispendium reputaui, quàm quod in vna vel altera pagina prædictorū tractatuum, iam dixeram in his, multis tamen additis, iterum repetere, ac denuo explicare velim: non est igitur, nec fuit meç intentionis lectores amantissimos grauare: si quid tamen in hoc peccaui, non culpæ, sed bono iuuandi animo tribui debet, vt scilicet maiori Parochorum & Canonicorū vtilitati consulerem, minusque eos plurium librorū reuolutione, & emptione grauarem: non est enim ingenui animi errores quærere, ad reprobandum, & de bene, & vtiliter scriptis nō recordari.

Quintò est notandum in causa status, & 38 quando agitur de iure reali, veluti puritate, aut nobilitate sanguinis, sententiam latam inter duos facere ius quoad omnes, iuxta reg. ul. tex. in l. ingenuum, ff. de statu homin. & ibi glos. Bart. Doct. in l. 1. §. fin. & in l. 2. & 3. in princip. ff. de liber. agnosc. Couar. pract. cap. 13. num. 5. Pinel. in l. 1. par. 3. num. 50. C. de bonis mat. Parlad. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. §. 1. num. 1. Solis de censib. lib. 3. cap. 2. num. 14. Pereg. de fideicom. art. fin. num. 84. Molin. de primog. lib. 4. cap. 8. num. 3. in fine, Otalor. de nobilit. p. 2. tertia p. princip. cap. 8. num. 7. latè Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 9. §. 1. ex num. 84. & ad huiusmodi statura puritatis considerauit Rot. decis. 271. n. 2. par. 1. recent. & coram sanctæ memor. Gregor. XV. decis. 486. num. 9. & agens de nobilitate sanguinis Ioan. Garc. d. tract. glos. 6. num. 48. cùm iura sanguinis sint realia, naturalia, & perpetua omnibus quos tangit, l. qui aliena, §. fin. ff. de negot. gestis, l. iura sanguinis, ff. de regul. iuris, ideò mutabilita, §. fin. Instit. de iure natur. & sententia ad fauorem vnius lata omnibus prodest, vt notat Angel in d. auth. vt liceat matri, & auiæ, §. ad hæc, Tiraq. de nobilit. cap. 37. num. 2. & 7. Otalora in simili tract. 2. part. 3. princip. cap. 8. num. 5. Surd. decis. 289. numero 17. Cott. in memorabil. verb. sententia, pag. 759. Salgad de protect. Regia par. 4. cap. 8. num. 312. & in terminis statutorum præfatarum Ecclesiarum, Mohed. decis. 8. Achil. decis. 5. de sentent. & re iudic. Crescent. decis. 18. de probat. Gregor. XV. decis. 498. num. 9. Reuerendiss. D. Coccinus decis. 68. num. 14. Rot. d. decis. 494. num. 5. pars. recent † Et esse optimum mo- 39
dum probandi nobilitatem, & puritatem sāguinis quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia, ad quæ

quæ non nisi Nobiles,& puri ſanguinis ad-
mittuntur, millies notauit Rota,& ſignanter
apud Cæſ.de Graſſis *deciſ. 2.num.1.v.quarto,*
*qui filij ſint leg.*Seraph.*deciſ. 29. numero 4. &*
*deciſ.297.num.4.*ead.Rot.*deciſ. 176.n. 7.p. 1.*
recens. & deciſ. 248. poſt 2. vol.conſil. Farin.
& coram Gregor.XV.*deciſ.498.num. 10.* &
coram Reuerendiſſ.Coccino.*deciſ. 68. num.*
12.cum ſeqq.& inter recentiſſim.*deciſ. 71. n.*
3.p.1. & eleganter *in d. Legionen. puritatis*
ſanguinis,& latè Eſcobar *d.p.2.q.17.per tot &*
p.2.q.4 art.2.
40 *Sextò* eſt notandum impuritatē ſanguinis
poſſe probari per teſtes deponētes de exiſti-
matione,fama & auditu,iuxta gloſ. *in l.1.ff.*
de probat. Marſil.*in l.de minore §. plurimum,*
*num.88.ff.de quæſt.*Auendan.*in ſuo Dictionar.*
verb. Iudao. Hoied. *de incompatib. benef. par.*
*1.cap.23.num.*140.Azeued.*ad rub. tit. 2. lib.*
6. noua Recop. Mantic. *deciſ. 274. numero 9.*
Gutier. *lib. 3.pract. q. 14. num.*17. Perez de
Lara *de capellan.& anniuerſ. lib.2.cap. 4. num.*
14. Rot. *in Corduben. dimidiæ portionis 11.*
Februarij 1628. coram *R. P. D. Duran. prope*
fin.& in d. Legionen. puritatis ſanguinis. verſ.
41 *impuritas.* † Et fama non aliter recipitur,
quàm ſi ſit perpetua,& illæſa apud omnes,
&appareat oriri potuiſſe ex aliqua probabili
cauſa,quæque contrariis probationibus non
debilitetur, vt ex multis Rotæ deciſionibus
reſoluit Ricciul.*d.cap.7.num.*19. nam origi-
nata ex cauſis nō probabilibus eſt ſuſpecta,
Mantic.*deciſ.274.num.9.& deciſ. 317. numero*
3.Rot.*in d.Cordub.dimidiæ portionis*, me cita-
to *in hoc loco* Eſcobar *d.p.1.q.10. §. 4. num. 9.*
& 11. prout & illa,quæ non à fide dignis,&
omni exceptione maioribus originē trahit;
ſecundùm text.*in c.licèt ex quadam,de teſti-*
bus, ibi, *ſed à fide dignis, & omni exceptione*
maioribus, Bart. *in d. l.de minore,§.plurimum,*
*num.*15.Ruin. *conſ. 52. num. 7. lib. 5.* Oſaſc.
*deciſ.105.num.17.*Afflict.*deciſ. 337.numero 2.*
Maſcard.*de probat.concluſ. 849.numero* 14. &
hęc teſtium qualitas debet ſpecificè probari,
Molin.*de primogen. lib. 2. cap. 6. numero* 30.
Cæuall. *commun. q. 900. num.* 110. Farin. *in*
praxi crim. q. 47. num. 211. me citato *in hoc*
loco Eſcobar *d.p.1.q. 10. §. 4. num.* 31. Et de-
nique illa,quæ non eſt temporis antiqui,ſci-
licet centum annorum,prout exigitur,Curt.
ſen. *conſ.82.num.* 11. Menoch.*conſ.345. num.*
41.Mantic. *de tacitis, & ambig.conuent. libro*
42 *23.tit.5. numero* 10. † cum fama recens, &
præcipuè,quæ poſt litem cōteſtatam incœ-
pit,nullius ſit momenti, *d. c. licèt ex quadam,*
ibi,*& ante litem motam*, quia ea fama dicitur
potiùs vana vox vulgi,vel falſus rumor po-
puli,*cap.qualiter il 2.de accuſat.* vbi gloſ.*verb.*
& inquirendum, Maſcard. *de probat. concluſ.*
748. *num.* 8. Valaſc. *conſ.177.num.8.tom. 2.*
Mantic. *deciſ. 174. num. 9. in fine*, Sanch. *de*
matrim.lib.2.diſp.46.num.6. Rot. *deciſ. 494.*
num.15.& deciſ. 167.num.29.part. 1. recentior.
Et†teſtes ad probandam famam impuritatis 43
debent atteſtari ſe audiuiſſe à maiori parte
populi,prout in negotiis grauibus exigitur,
Bart.*in d.l.de minore,§.plurimum,n.20.ff.de qq.*
Caſſad. *deciſ. 3. num. 1. de probat.* Mantic. *d.*
*titul.5 num 9.*Maſcard. *concluſ. 749.numero 2.*
*& 9.*Sanch.*d. lib. 2. diſput. 46. num. 16. verſ.*
quarta eſt,& reddere cauſam ſcientiæ,& di-
cti ſui,Maſcard.*d concluſ.749.numero* 11.Ho-
ied.*d.c.28. num.* 140.Ruin.*conſ.158.n.23.lib.*
3.† Nam cùm qualitas puritatis,vel impuri- 44
tatis ſenſu corporeo non percipiatur,ſed in-
tellectu duntaxat cognoſcatur, teſtis etiam
non interrogatus rationem ſui dicti conclu-
dentem reddere debet,Bart.*in l. ſolam,num.*
5.Bald.*num.*1.Salic.*num.*2. Caſtr.*num.*6.*C.de*
*teſtib.*Greg.XV.*deciſ.325.num.3.*& complu-
ribus relatis Farin.*de teſtib.q. 70.num.6.*
Septimò eſt notandum, facta probatione 45
impuritatis ex parte Capituli poſſe prouiſū
contraria probatione probare ſuam purita-
tem,Seraph.*deciſ. 50. verſ. quòd ſi Capitulum.*
Ricciul.*d.c.7.num.*20. † Et ſi contingat fieri 46
duplicem probationē æqualē, nempe puri-
tatis,&impuritatis,ſemper præualet illa,quę
eſt pro puritate,quia in cōcurſu ſemper prę-
ualet fama bona,Hoied.*d.c.3.n.143.& 146.*
Perez de Lara *de capellan.& anniuerſ. lib. 1. c.*
4.ex num. 35. Valenz. *conſ.96.numero 50. &*
*65.tom.1.*relati per Eſcob.*d.p.1.q.8.§.2. num.*
26.Mantic.*deciſ.274.num.6.& 12.*Rot.*deciſ.*
167.num.27.& deciſ.182.num.9.p.1.recent. &
in d.Legionen.puritatis ſanguinis, in fine, Ric-
ciul.*d. cap.7.numero* 22. vbi *n.* 26. reſoluit
† admiſſum ſemel vti purum ad Canonica- 47
tum,ſi illi reſignet,poſſe alium in eadem Ec-
cleſia obtinere abſque noua probatione,
quia cùm ſemel cōſtiterit de generis quali-
tate,nō eſt opus alia demōſtratione,& *n.30.*
*& ſeq.*reſoluit Indos,& æthiopes rctēter ad
Fidem conuerſos nō excludi ab Eccleſiis, à
quibus vigore ſtatuti repelluntur deſcendē-
tes à Iudæis, vel Mauris, niſi eadem ſtatuta
repellant neophytos, vel deſcendentes ab
infidelibus,ſequitur nouiſſimè poſt hæc ſcri-
pta viſus,& me citato in hoc loco Eſcobar *d.*
*p.1.q.3.§.3.à num.*54.Et idem Ricciul. *d. cap.*
7.num. 33.poſt Perez de Lara ſubdit expo-
ſitos non repelli ab Eccleſiis; in quibus vi-
gent. ſtatuta quòd admittantur tantùm de-
ſcendentes ab antiquis Chriſtianis: de quo
vide metipſum *de officio & poteſt.Epiſcopi.p.3.*
alleg. 51. num. 151. & eleganter nouiſſimè
Eſcobar.*d.p.1. q.8.§.3.n.42. cum multis ſeqq.*
Pro noſtro Portugalliæ Regno extāt quo- 48
que Pōtificiæ aliquæ Conſtitutiones, quę in
parte huiuſmodi ab Hebræis deſcendentes
F 4 excludunt;

excludũt,nã f.mem.Clem.VIII. per eius litteras in forma Breuis *sub die 18 Octobris 1600.* statuit,vt ex nunc Canonicatus, Præbendæ, ac Dignitates in Cathedralibus Ecclesiis, principaléſq;ipſe Dignitates in Collegiatis, nec nõ Parochiales Ecclesiæ,& earũ perpetuæ Vicariæ,cæteraq;eccleſ. beneficia curam animarũ habentia in Regnis Portugalliæ,& Algarbiorum exiſtentia non conferãtur aliquibus perſonis de genere, ſeu ſtirpe Hebrçorum deſcendentibus vſque ad ſeptimum gradum incluſiuè,quas litteras puſtmodum etiã ſanctæ mem.Paul.V.*ſub die 17. Ianuarij* 1612. confirmauit,& innouauit,de nouo,declarans illas habere locũ in cuiuſuis Ordinis Regularibus Ecclesiis,& ad illos extendi qui ſub quouis prætextu Vicariç etiã amouibilis curam animarum exercere intẽderint:de quibus Conſtitution.meminit Eſcobar *d.p.2.q.3.§.2.n.19.*&Rota *deciſ.*307.*& 335.p.2.recentiſſim.in poſthumis.*

49 Eadem Rot. *in d. Vlixbonen. Quartenariæ 15. Ianuarij* 1624.coram *Reuerendiſſ.D. meo Coccino Decano*, ita cantat. *Quantum attinet ad primam difficultatem, Capitulum nihil probat, & Capitulo alleganti impunitatem incumbit onus probandi illam, quia de iure nemo natus inter Chriſtianos grauatur onere probandi ſe eſſe natum ex puris Chriſtianis,ſed in dubio præſumitur, ex reg. text. in cap. fin. de præſumpt. & in l. ab ea parte, ff. de probat.* & in punct.Seraph.*deciſ.*50.*&* 255. Mantic. *deciſ.* 274.*num.*1.*& deciſ.*307.*num.*2. *Immò ſi Capitulum dictam impuritatem probaret, non releuaret, quia nihilominus eſſet capax beneficij Eccleſiaſtici,cap.*eam te,de reſcript. ibi, *pro eo quòd Iudæus extiterit,ipſum dedignare non de-*

50 *bes.* † *Nec huic vltimo dicto obſtarent Breuia Summorum Pontificum Clementis VIII. & Pauli V. quia loquuntur de Dignitatibus, & Canonicatibus, vnde non comprehendunt iſtas Quartenarias, quæ ſunt diuerſa à Dignitatibus,& Canonicatibus ,ſed remanent in diſpoſitione iuris communis*, l. commodiſſimè, ff. de liber.& poſth.*ſecundùm quod impuri ſunt capaces beneficiorum*, d. cap. eam te, in fine. Hactenus Rota. Idem quoque ex eadem ratione dicendum eſt de Tertiariis, dimidiis Præbendis, & aliis inferioribus beneficiis,iuxta per me dicta *cap. præced. num. vlt.* Circa intellectum dictæ Conſtitutionis Clementis VIII.adeſt in terminis Rotæ deciſio *in Colimbrien.Canonicatus* 13.*Iunij* 1616. coram *Card. Sacrato*,quæ reperitur impreſſa *p.* 2. *recentiſſim. deciſ.* 307. *in poſthum.* vbi *num.* 5.dicitur dictam Conſtitut. non habere locum ſtante diſpenſatione Papæ, & *num.* 7. habetur eam non comprehendere filios iudaizantium, ſed ſolùm filios Iudæorum,& idem fuit repetitum in alia *deciſ.* 355. *d. p.* 2. *num.*5.vbi *num.*6. ad obiectionem illã quòd ſi dicta Conſtitutio nõ intelligeretur de filiis iudaizantium, eluſoria redderetur, cùm de tempore, quo illa emanauit,nulli adeſſent ex Iudæis deſcendentes, & reſpondet quòd dato quòd verificetur in Regno Portugalliç de dicto tempore nullos Hebrços extitiſſe, poterant nihilominus iſti ſuperuenire, & *n.*7. ſubdit quòd licèt dicta Conſtitutio de iudaizantibus loqueretur, non tamen eſſet intelligenda de iis,qui Eccleſiæ fuiſſent incorporati.

Et quatenus dictæ Conſtitutiones eaſdem perſonas excludũt à principalibus Dignitaribus in Collegiatis,ibi, *principaléſque ipſæ Dignitatis in Collegiatis*, illas tantùm comprehendunt,quæ primæ ſunt,non autem inferiores,ex ſequentibus. 51

Primò attenta particulæ,*principalis*, ſignificatione,cùm idem importet quod prima, Plin. in Paneg. Traiani,*vt ille nos principalibus rebus exiſtimet dignos*,Iureſconſ.Paul.*in l. pen. ff. quemadmod. teſtam. aper.* verba, *principalium tabularum*, de primo teſtamento intelligit.In eadem ſignificatione ſumitur particula,*Princeps*, teſte Cic.in Verrem, act. 7. *quiſquis in fuga poſtremus ita in periculo princeps.*Liui.*l.b.*1.*decad.*3.*de Anibale* ita ait *Princeps prælium inibat,vltimus confecto prælio recedebat.* 52

Secundò ex diſpoſitione,& verbis prædictarũ Conſtitutionum,dum enim loquũtur de Cathedralibus,ſimpliciter loquuntur de Dignitatibus:dum verò agunt de Collegiatis, nõ ſimpliciter,ſed de dignitatibus principalibus loquuntur,per neceſſe dicendũ eſt ibi de ſolis primis Dignitatibus, non autem de aliis inferioribus agi, quod facilè colligitur ex iſta diſcretiua loquutione, quæ clarè demonſtrat intentionẽ,*l.quantum*, §. *idẽ reſpondit, ff. de fundo inſtr.*latè Surd.*conſ.*426.*n.* 18.*lib.*3.Deinde hoc ipſum deprehenditur ex illa particula,*ipſæque*,quæ eſt perſonaliſſima,ac proinde nõ ad alias,quàm ad primas Dignitates dumtaxat extẽdenda, Bald. *conſ.* 304.*libro* 4.Natt.*conſ.*163.*num.*8. plures citati per me *de dictionibus vſufreq. dict.* 177. *num.* 5.*ſecundum Lugdun.impreſſ.* & paſſim dicimus de clauſ. *à nobis ipſis*, in breuioribus Cameralibus apponi ſolita,quòd non extendatur ad alios Pontifices, vt videtur probare tex. *in cap.litteris* 39. *de reſcript.* iunctis iis,quç adduximus *in tract. de clauſul. vſufreq. clauſ.*90. Nec obſtat quòd Pontifices in dictis cnnſtitut.vſi fuerunt plurali verbo, *principalibus*, quia cùm nõ de vna Eccleſia Collegiata,ſed de omnibus Eccleſiis Portugalliç agerẽt,ideò 53

dum controuertitur de aliqua ex iſtis, tunc eius reſpectu† pluralitas reſoluitur in ſingularitatẽ. quando enim diſpoſitio loquitur de 54 pluribus

pluribus subiectis copulatis, non autem de vnò tantùm, pluralis loquutio resoluitur in plures singularitates, *l. 2. §. fin. ff. de condit. institut.* Signor. post Butrigar. quem allegat, *in cons. 92. num. 10. vers. item huic non potest adaptari*, citati per me *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris significat. appell. 169. num. 1.*

55 *Tertiò*, attento communi stylo, & vsu Curiæ, à quo horum Breuium interpretatio sumenda est, Veral. *decis.* 84. *num.* 3. *& 4. parte* 2. Rot. *decis.* 196. *num.* 2. *parte* 1. *recent.* Stylus autem Curiæ docet particulam illam, *principales*, de primis dumtaxat intelligi, vt in fortioribus terminis videmus *in reg. 3. Cancell.* †quæ non loquitur simpliciter de Digni-
56 tatibus in Cathedralibus, sicut in dictis Beritibus, sed de maioribus post Pontificalem, & de principalibus in Collegiatis, & tamen cōprehendere primas tantùm Dignitates in Collegiatis, non autem cæteras Dignitates inferiores, resoluunt *ibi* Mandos. *q.* 3. *num.* 2. *vers. contrarium*, Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloss.* 21. *num.* 7. Nicol. Garc. *de benef. part.* 5. *cap.* 5. *num.* 262. Ege ipse *de officio & potest. Episcop. part.* 1. *art.* 2. *gloss.* 17. *num.* 30. *& part.* 2. *alleg.* 45. *num.* 16. *& part.* 3. *alleg.* 57. *num.* 7.

57 Eodem modo intelligitur Indultum primariarum precum à Paulo V. Ferdinando Imper. concesso, dum *in §. 2.* habet hæc verba, *dummodo Dignitates ipsæ in Cathedralibus, & Metropolitanis post Pontificales maiores, aut Collegiatis principales*, &c. & ideò Erasm. à Cochier *in schol. super illa verba, aut Collegiatis principales, lit. N. pag.* 42. quærit tantummodo quæ dicatur principalis Dignitas, quæ ibi excluditur, & se remittit ad dicta *in comment. ad reg. 3. Cancell.* Et denique sic intelliguntur, & practicantur dispensationes Apostolicæ pro illegitimis dum excipiunt principales Dignitates in Collegiatis, vt primas tantùm distributiuè capiant, sicut quotidianus vsus obseruat, qui est notorius, & probatione non indiget, Mantic. *decis.* 59. *num.* 8. *& 9.*

58 Non obstat, quòd exempla suprà adducta de reseruatione *reg. 3. Cancellariæ*, de primariis precibus, ac dispēsationibus pro illegitimis, videntur esse odiosa, ac proinde nil mirum si restringantur, & strictè interpretentur, quia illa nihilominus aliqua ex parte fauorabilia considerari possunt, at Constitutiones præfatæ à Iure exorbitant, & odiosiores sunt. Nā quoad reseruationes, licèt quodammodo odiosæ censeantur respectu Ordinariorū, nihilominus fauorabiles iudicantur non habito respectu ad incidens præiudicium Ordinariorum, sed ad principalem Papæ intentionem, quæ est prouidere Clericis, pauperibus, & personis benemeritis Romanam Curiam sequentibus, Simon. *de reseruat. quæst.* 5. *circa finem*, Rot. *decis.* 457. *num.* 11. *part.* 1. *diuers. & in Comen. capellæ* 7. *Februarij* 1620. coram *bonæ memoriæ Rimbaldo.* Et quoad primarias preces dicendum eas etiam posse dici fauorabiles, cùm Pontifex illas concedens motus fuerit ob fauorem, & merita Cæsaris, iuxta doctrinam Baldi *in l. 1. colum.* 10. *vers. sed hic quæro de effectu*, *C. de summa Trinit.* & Bart. *in l. exceptionem, ff. de condictione indeb.* tum quia Principum priuilegia latè sunt interpretanda, *l. vlt. de iustit. Princip.* vt videmus in facultatibus dispensandi, quæ vti fauorabiles extendi possunt, Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disputat.* 2. *num.* 1. *cum sequent.* etiam ad casum mixtum, Pute. *decis.* 39. *n.* 1. *ad fin.* & in ipsis dispensationibus potest aliquo modo ratio fauoris cōsiderari, Sanch. *d. lib.* 8. *dispus.* 1. *à num.* 5. Aloys. Ricc. *in praxi aure a, resolut* 195.

Quòd autē istæ Constitutiones sint odiosæ, & à Iure exorbitent, latè constat ex dictis, & in specie Rota *decis.* 307. *num.* 7 *& decis.* 355. *num.* 5. *vers. cùm tamen p.* 2. *recentiss.* & quòd in eis nihil fauoris considerari possit, ex eo apertè ostenditur, quia si illa propter odium parentum, vel propter suspicionem, quæ haberi potest, ne descendentes ex illo genere infecto, maiora crimina imitentur, rationabilia, & in aliquo fauorabilia existimemus, hoc esset si ad summum ad quartum gradum fuissent restricta, argum. *cap. 2. § credentes, & cap. vt commissi, §. credentes & cap. statutum il* 2. *de hæret. lib. 6.* Sed cùm illa prohibeant ne beneficia ibi expressa personis ab Hebræis originem trahentibus vsque ad septimum gradum inclusiuè, vllis non exceptis, conferantur, iam odium parentum, vel suspicio à iore considerata, in existentibus vltra quartum gradum minimè potest timeri, cùm si quæ macula parentes tetigit vltra quartum gradum, præsumatur extincta, *l. non facilè ff. de gradibus cap. non debet, de consanguinit. & affin.* tum quia in veteri lege etiam Moabitæ vltra illum gradum non repellebantur ab Ecclesia, *c. citò* 1. *q.* 1. vt optimè considerauit Reuerendiss. D. Anton. Ricciul. *d. tract. de neophytis c.* 6. *num.* 16. D. Mari. Cuteli *d. nota* 73. *num.* 6. *pag.* 212. 59

60 Demum, quia in executione litterarum executorialiū Rotę, pro falsò de impuritate notatis, plura nascuntur impedimēta, & datur occasio recurrendi ad iudices laicos, ipsa Sacra Rota à Capitulis consuetam pietatē, & reuerentiam erga litteras Apostolicas in huiusmodi negotiis plurimùm desiderat, cū aliquando necdum tot subterfugiis paritionem protrahere tentent, sed etiam Notariū exhibentem litteras Rotales, & procuratorem,

rem,vel ipsum Principalem instantem pro exequutione acrioribus verbis impetunt, & à iudicibus fecularibus absque metu censurarum capi faciunt:graue enim delictum, & deterrimi exempli est inobedientia,& contumacia,glos.*in cap. duo desunt 96. dist.* Abb. *in cap. 1. num.* 10.& *ibi* Rip. *num.* 29. *de iudic.* Couar. *in cap alma mater, part.* 1. §. 9. *num.* 3. *de sent. excom. lib.* 6 quippe quæ ex contemptu proficiscitur,& alios ad contemptũ prouocat,& ideo censuris coërcẽda. Ita hæc omnia piè dixit Rot. *in Cordub. dimidiæ portionis* 1. *Iulij* 1630. coram *R.P.D. Merlino.*

Post primam huius tractatus impressionem inueni litteras in forma Breuis per sanctæ memoriæ Clementem VIII. ad Catholicum Regem nostrum Philippum II. trãsmissas,vbi disertissimis verbis deplorat hac de re violatam iurisdictionem Ecclesiasticam Regno Portugalliæ,quæ cùm passim nõ inueniantur,eas hic apponere non dubitaui, prout sequitur.

61 CLEMENS, *Papa VIII. Charissime in Christo fili, salutem & Apost. benedictionem. Clamor grauium incommodorum, quæ in Regno Portugalliæ, magna cum Dei offensione, & animarum detrimento quotidie magis excrescunt, venit ad Nos, vt eam iam nobis diutius dissimulare non liceat, neque à Maiestate tua Catholico Rege, tanta erga Deum pietate, tanto erga Apostolicam Sedem obseruantia vllo modo sit amplius toleranda. Iurisdictio Ecclesiastica in Regno Portugalliæ palam violatur, sacrosanctæ Apostolicæ Sedis auctoritas, quam Christianissimi Reges, & Principes ab omni antiquitatis memoria suo & populorum suorum sanguine defendere non dubitarunt, passim, & publicè in Regno Portugalliæ imminuitur, in Regno inquam Christiano & quidem te Rege per Dei gratiam viuo, atque incolumi. Nam vt multa silentio prætereamus, illa certè non silere possumus, nec sine multo dolore referre, quod venerabiles Fratres nostri Archiepiscopi cum rei Ecclesiasticæ controuersia agitur, à laicis hominibus ad seculares Iudices pertrahuntur, quasi noster Apostolicæ Sedis Legatus in eo Regno non esset, aut nullus omnino Apostolicus Minister existeret, ad quem iustitiæ consequendæ gratia confugere liceat. Quid? quod Ecclesiasticæ sententiæ Ecclesiastico iudicio iterum atque tertio confirmatæ à prophano Iudice reuocantur, & ne inspectis quidem causæ actis nullæ, atque irritæ declarantur? Quin etiam (quod dictu horribile est) eo progressa secularium Iudicum audacia, vt censuras Ecclesiasticas ab Ecclesiastico Iudice rectè, atque ordine latas, & excommunicationis sententiam non esse seruandam pronuncient, & declarent. Denique eò res redacta est, vt dum plerique omnes Ecclesiastici Iudicis sententia damnati ad Iudicem Regiæ Coronæ appellant, & illud contumaciæ suæ siue laici, siue Clerici profugium habent. Iam omnia fere Ecclesiastica iudicia, & ipsa etiam Apostolica decreta in Portugallia eludantur. Nulla enim in re magis hoc tempore videtur priuigilare Iudicum, & gubernatorum Regni illius industria, & diligentia, quàm in opprimenda iurisdictione Ecclesiastica, & tunc maximè se egregiam laudem reportare, & de tua Maiestate benemereri arbitrantur, cum simulato iure, quaue iniuria, siue astu, siue vi aliquid de iure, & auctoritate Ecclesiastica detrahunt, & imminuunt, ad se pertrahunt, & adiungunt. Pessimo sane consilio, & detestabili: nihil enim alienius nõ solùm à tua pietate, sed vere vtilitate, & recta Regni illius gubernandi ratione. Quid enim boni expectandum? aut quid non potius metuendum mali? cum sacrorum Canonum disciplina infringitur, cum summorum Pont. Constitutiones, & veneranda Conciliorum decreta violantur, cum termini, quos posuerunt Patres nostri, reuelluntur, cum Ecclesiasticæ auctoritati, & dignitati, quæ antiquissima esse debet, derogatur. Denique, quod animus horret cogitare, cum Rex Regum Deus ipse contemnitur in ministris suis, de quibus illud est insigne Christi Domini pronunciatum, Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit. Audi igitur Nos fili charissime, qui te verè in Domino amamus, qui te in visceribus Christi gerimus, qui te in hoc sæculo, & multò magis in futuro omni gloria & felicitate florentem esse cupimus, qui pro tua, & Principis filij tui Nobis dilectissimi salute, & incolumitate assiduè Deum deprecamur, qui nihil magis optamus,*

optamus, quàm ut tot Regna, & Nationes, quæ à Deo bonorum omnium auctore habes pacatas, & tranquillas, vnico filio tuo, & nepotibus tradas, & relinquas. Audi non tam blanda, & beneuolentiæ specie fucata, quàm vera, & salutaria. Fallunt, & falluntur qui in Ecclesiastica iurisdictione minuenda ius tuum retinere, & vtilitati tuæ seruire se iactant. Errauerunt ab vtero, loquuti sunt falsa, & siue scientes, siue imprudentes magnis malis, & quod dicere necesse est, Regno euertendo viam muniunt. Nemo tè magis Christianę Reip. calamitates nouit, nemo prudentius de illis te vno iudicare potest, qui iudicio abundas, & diuturno maximarum rerum vsu excellis. Reuoca quæsumus ad animum tuum superiorum temporum memoriam. An non hæc semina ingentem malorum segetem ediderunt? An non per has rimas, & per hos cuniculos hæreses ingressæ, longè latéque peruagata sunt. An non ex illis veluti fauillis maxima sunt incendia incitata? Quibus Regna & Prouinciæ quamplures miserandum in modum conflagrarunt. Nimium iam nos experientia docuit; Vbi ius Ecclesiasticum læditur, vbi Apostolica Sedis auctoritas labefactatur; vbi Dei ministris debitus honos, & reuerentia non habetur; vbi denique quæ Dei sunt, Deo non redduntur, ibi Regum potestatem, Regnorum quietem, populorum obedientiam, Religionis integritatem diu consistere non posse. Agè igitur, fili charissime, pro tua pietate, & æquitate, proque tua perpetua erga hanc Apost. Sedem obseruantiam, cuius te obedientissimum filium esse ad hæc Beatorum Apostolorum sacra corpora, tanquam in totius Orbis terræ theatro per Legatos, & Oratores tuos toties professus es. Cura & effice omnino, vt ministri tui se intra suos limites contineant, neve in Ecclesiastici iuris fines irrumpant, neque verbo tantùm, & lingua, sed opere, & veritate se Catholicos præstent, & obedientes Romanæ Ecclesiæ, ne forte aliquando illud de eis meritò dicatur: Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longè est. Neque enim Deus irrideri potest. Quod si animaduertimus eos obdurare corda sua, & Vos mitioribus medicamentis, & spiritu lenitatis parum (quod absit) proficere, cogemur virgam arripere; & ea potestate vti, quam dedit nobis Deus in ædificationem Ecclesiæ Catholicæ, vt in die tremendi iudicij ante tribunal Christi, & Pastoralis Officij nostri, & animarum nobis creditarum, & tuæ in primis fili Rex, cuius salutem ex intimo corde concupiscimus, rationem reddere possimus. Sed quemadmodum facile de tua Maiestate nobis persuademus, multa, te inscio, fieri à ministris tuis, ita confidimus ea tibi nequaquam probari, ac propterea ea statim mandata hoc de genere daturum, quibus tam grauia incommoda penitus remoueantur, neque à Nobis necessario acriora sint remedia adhibenda. Scripsimus de hoc etiam negotio, quod Nobis valde cordi est, dilecto filio nostro Alberto Cardinali nostro & Apostolicæ Sedis in eodem Portugalliæ Regno Legato à latere, & propterea ad Venerabilem Fratrem Camillum Patriarcham Alexandrinum nostrum Apostolicum Nuntium apud Maiestatem tuam, qui tecum coram vberius aget, cui propterea vt fidem cumulatam habeas, à te requirimus. Datum Romæ apud SS. Apostolos sub annulo Piscatoris die 2. Augusti 1594. Syluius Antonian..

CAPVT XIV.

Canonicatuum, & Prebendarum prouisio ad quos spectet?

SMMARIVM.

1 *Canonicatuum, seu Prabendarum Ecclesiæ Cathedralis prouisio ad quem, seu quos pertineat, non est expresso iure cautum.*

2 *Prouisio Prabendarum in Cathedralibus ex communi Doctorum sententia est simultanea Episcopi, & Capituli.*

3 *Prouisio Prabendarum in Cathedralibus, licèt ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat, tamen vllo illorum impedito, vel conferre nolente, alter refert validè.*

4 *Prouisio Prabendarum in Cathedralibus non debet fieri per Episcopum, & Capitulum collegialiter.*

5 *Digni*

5 Dignitates Ecclesiarum Cathedralium sunt simulatanea callationis Episcopi, & Capituli.

6 Portiones,& dimidiæ Portiones Ecclesiæ Cathedralis sunt simultaneæ collationis Episcopi,& Capituli.

7 Collationibus simultaneis Episcopi, & Capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se,quantam habet totum Capitulum,& è contra.

8 Vox Episcopi,vel alterius Prælati tanta est, quanta solius Capituli, quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum,& Capitulum simul,vel ad Prælatū, & Capitulum, non ita quando de iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum.

9 Beneficia simultaneæ collationis si Episcopus conferat vni,& Capitulum alteri, neutra collatio valebit,quia adinuicem se impediunt.

10 Papæ prouisio de beneficiis simultaneæ collationis in casu discordiæ inter Episcopum, & Capitulum,est valida.

11 Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de beneficia simultanea collationis,an censeatur etiam ipsum conferre,remissiuè.

12 Episcopus si in collatione beneficij simultaneæ callationis expresserit se conferre vigore alternatiuæ, Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi, quod contulerit.

13 Sede Episcopali vacante collatio stante simultanea,spectat ad Capitulum iure proprio.

14 Regula 2.aliàs 3.Cancell.non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli.

15 Collegiatæ Ecclesiæ secularis Canonicatus, seu Prabendæ vacantes spectant ad electionem,& præsentationem Prælati inferioris,& Capituli eiusdem Ecclesiæ Collegiatæ,& ad institutionem Episcopi de iure communi.

16 Administratio in Collegiatis Ecclesiis spectat simul ad omnes.

17 Forma cap.quia propter,de elect. non requiritur in Canonicatuum,& Digitatum prouisionibus faciendis.

18 Ecclesia non viduatur per inferiores.

19 Canonici votantes in Capitulo non extra votare debent.

20 Consuetudine,seu præscriptione, vel statuto introduci potest, quòd Prabendæ collatio in Cathedralibus ad solam Episcopum, vel è conuerso ad solum Capitulum spectet.

21 Collatio Præbendarum, & Canonicatuum quando ad Episcopum tantùm spectat, vacatione, in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, ad Papam spectant.

22 Alternatiuæ gratia gaudens Episcopus si resideat apud Ecclesiam, aut Diœcesim suam verè, & personaliter, in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris,& Decembris, Canonicatus, & Præbendas vacantes prouidet.

23 Alternatiua non gaudet Episcopus absens etiam ex causa à Concilio approbata.

24 Alternatiuæ acceptione recepta in Dataria in aliquo mense Apostol. non incipit vsus illius nisi tota mense peracto, secus si in mense Ordinarij.

25 Menses Aprilis.& Octobris semel facti Apostol.propter absentiam Ordinarij, semper remanent Apostolici quamuis ipse reuertatur de nouo.

26 Menses Februarij,& Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.

27 Episcopus si initio mensis,vel per momentum abfuerit à sua Diœcesi nihil illi proderit,si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat.

28 Episcopus si initio mensis præsens fuerit, & vacauerit beneficium, illúdque vi alternatiuæ contulerit,móxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa prouidebit.

29 Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici,quamuis Ordinarius nunquam resideat.

30 Canonicatus vacans de mense Septembris, Episcopo gaudente alternatiua,sed tunc temporis absente à sua Diœcesi, an spectet ad Papam,pro Episcopo?

31 Ad Papam huiusmodi prouisionem spectare qui melius resoluant.

32 Respondetur contrariis,& n.33.& 34.& 35.

36 Prouisus ad Episcopo ad suæ gratia validitatem nihil te netur iustificare, quia prouidet Motu propria Ecclesiis,non autem personis.

37 Prouisus ab Ordinario quando agit ad exclusionem prouisi. Apostol. de beneficio vti de reseruato ratione mensis, tenetur probare vacationem in mense Ordinario.

38 Ordinarij in prouisione non requiritur expressio beneficiorum, quæ obtinet is,cui fit prouisio.

39 Fructus beneficij collati ab Ordinario non exprimuntur in eius prouisione.

40 Episcopus non ponit clausulam Non obstantibus,&c.

41 *Episcopi in collatione requiritur præsentia duorum testium.*

42 *Forma collationis, quæ fit per Episcopum de Canonicatu, & Præbenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum, ponitur.*

1 AD quem, seu quos pertineat prouisio Canonicatuum, seu Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis, non est expresso iure cautum, vt probat Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 21. num. 9. &* 10. quia Iura omnia, quæ hac de re loqui videntur, vel loquuntur secundùm consuetudinem, & ius speciale Ecclesiæ, de qua agebatur, vel narratiuè, & ex suppositione factum possibile supponendo, non autem dispositiuè, & ita loquuntur textus, si benè expendantur, *in cap. fin. de supp. neglig. Prœl. & in cap. ea noscitur, de his, quæ fiunt à Prælat. & in cap. postulastis, de concess. Præbend. & in cap. à collatione, de appellat. in 6.* cum aliis in hac materia allegari solitis, & ideò non mihi visum fuit Iura expendere, quæ intentum probare nun possunt, sed potiùs Doctores recensere, qui quæstionem hanc optimè disputarunt. Quare Compostel. *in cap. cùm Ecclesia Vulterana* 31. *de elect.* quem sequuntur Selu. *de benef. par* 2. *q.* 22. *casu* 4. *à num.* 12. Duaren *de benef lib.* 3. *cap.* 4. Bursar. *cons.* 126. *num.* 45. *lib.* 2. Quintanad. *de Ecclesiast. lib.* 1. *cap.* 5. *numero* 4. existimauit prouisionem huiusmodi spectare ad Episcupum cum consensu Capituli.

2 At communis Doctorum sententia tenet ad Episcopum, & Capitulum simul spectare, & dici solere prouisionem præbendarum in Cathedralibus esse simultaneam Episcopi, & Capituli; quia Episcopus vti caput, & Canonici, vti membra constituunt in Ecclesia vnum corpus, *cap. nouit, de iis, quæ fiant à Prœl* Quare hanc partem tenent glos. *verb. postulauit, in cap. cùm Ecclesia Vulterana*, glos. *verb. communiter in d. cap. fin. de suppl. negl. Prœl.* Federic. de Senis *cons.* 232. *Casus talis, in princ.* Ioann. Andr. *num.* 14. *in d. cap. cùm Ecclesia.* vbi Panorm. *col.* 3. *num.* 8. Anan. *num.* 4. *vers. nota quòd in Ecclesia*, Reboff. *de nominat. q.* 8. *num.* 3. *& cons.* 60. Mandos. *in reg.* 8. *Cancell. q.* 14. *ex num.* 2. *& cons.* 28. *num.* 7. *& cons.* 29. *num.* 1. Franc Marc. *Delphin. decis.* 109. *num.* 4. *vol.* 2. Camill Borrel. *in sum. decis. tom.* 1. *tit.* 29. *numero* 22. Lotter. *d. lib.* 2. *q* 21. *num.* 8. Pereg. *cons.* 28. *num.* 1. *tom.* 2. Rendina *in prompt. recept. sent. tom.* 1. *tit.* 4. *num.* 9. Nicol. Garc. *de benef. par.* 5. *cap.* 4. *ex numero* 13. Card. Tusch. *tom.* 1. *lit. A. concl.* 35. *ex num.* 1. *& lit. E. conclus.* 261. Gonzal *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 45. *numero.* 5. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. par.* 4. *collect.* 1388. & secundùm hanc sententiam fuit sæpè sæpiùs in Rota tentum, & signanter apud Cassador. *decis.* 22 *de Præbend.* & apud Pute. *decis.* 172. *lib.* 3. *in vtraque edit.* & apud Mantic. *decis.* 56. *num.* 2. & apud Seraphin. *decis.* 980. *numero* 2. *&* 9. *& decis.* 1296 *numero* 7. *& decis.* 1402. *numero* 4. *& decis.* 1091. *numero* 3. & apud Caualer. *decis.* 97. *numero* 2. *& parte* 1. *recent. decis.* 232. *numero* 2. *cum seqq.* & apud Greg. X V. *decis.* 95. *numero* 1. *& in Vrgelen. optionis* 10. *Ianuary* 1622. coram *bonæ mem. Remboldo, & decis.* 124. *num.* 1. *& decis.* 683. *num.* 1. *p* 1. *& decis.* 245. *n.* 2. *p.* 2. in posthum. Farin. alias *p.* 3. *&* 4. *recent. & in Ferrarien. Canonicatus* 11. *Decembris* 1624. coram *bonæ memor. Vbaldo* sen. Ferentil. *ad decis. Buratti* 805. *n.* 10. †Quorum vno impedito alter solus confert, Oldrad. *cons.* 200. *Principium.* Feder. de Senis *cons.* 1. *num.* 7. *vers. præterea*, Card. Tusch. *tom.* 3. *lit. E. concl.* 262. Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 7. *q.* 13. *num.* 39 3

Nam licèt collatio, si ab altero eorum tantùm fiat, nulla sit, tamen ex quo ius conferendi competit cuilibet in solidum, si vnus conferre nolit, censetur consentire collationi per alterum factæ, ex adductis per Gonzal. *d. glos.* 45. *à n.* 69. & Pute. *decis.* 116. *lib* 3. notabiliter dicit quòd huiusmodi collatio non debet fieri per eos collegialiter, quia Episcopus, & Capitulum in hac prouisione considerantur vt duo corpora, quæ ad inuicem non confunduntur: & idem Pute. *decis.* 62. *de Prebend.* quem sequitur Lotter. *d. q.* 21. *num.* 24. tenet simultaneæ locum esse si conferat Episcopus solus, vel Capitulum solum; statim enim ius acquiritur prouiso, cum sufficiat alterum non contradicere; nam quamuis sit actus simultaneus, est tamen in solidum apud vtrumque, & sic diuiduus respectu exercitij; quocirca nihil est quin possit fieri separatim, Achil. *decis.* 4. *num.* 9. *&* 10. *de præbend.* Gonzal: *d. glos.* 45. *in princ. numero* 5. Nicol Garc. *d p.* 5. *c.* 4. *numero* 42. & hanc sententiam probauit Rota in *Tarraconen. sacristiæ* 19. *Martij* 1601. coram *Iusto*, & apud Coccin. *decis.* 212. *num.* 4. Et propterea dum explicatur per vnum, nec alius contradicit, remanet in statu validitatis, Achil. *d. decis.* 4. *num.* 11. etsi Papa interim conferat eum claus. *dummodo tempore data, &c.* quia per illam censetur præseruatum ius ex tali prouisione acquisitum quantumcunque ea prouisio possit videri imprefecta, Pute. *d. decis.* 62. Lotter. *d. q.* 21. *numero* 26. *&* 27. vbi *num.* 28. post Seraphin. *decis.* 980. *num.* 11. subdit quòd si diuidatur exercitium istius iuris inter Episcopum, & Capitulum (vt fieri consueuit) aut per turnum, aut per genera beneficiorum, vt scilicet Episcopus, conferat vnum, & Capitulum conferat aliud genus, habebuntur istæ omnes prouisiones tanquam simultaneæ

simultaneæ, & coniunctim factæ, quia licèt exercitium sit diuiduum, non est tamen diuiduum ius illud potestatis, & *num.*33. aduertit quòd dum Episcopus confert solus, non statim interpretabimur eum voluisse facere collationem priuatiuè ad Capitulum, sed potiùs eidem Capitulo præseruare ius suum, veluti actui traditionis possessionis implicitum.

In perquirenda verò ratione prædictæ principalis resolutionis laborant Doctores; quidam enim id constituunt in magna communione, quam habet Episcopus cum suo Capitulo, itaut dicantur constituere vnum corpus, *d.cap. nouit*, referunt Bellam *decis.* 69. *numero* 2. *de Præbend.* & Lotter. *d.q.* 21. *num.*13. *&* 14. Alij, & meliùs, id euenire contendunt quòd Præbendæ in Ecclesia Cathedrali præsumantur institutæ de bonis communibus Episcopi & Capituli, vnde siue de hoc expresè liqueat, siue præsumatur, videtur æquale ius vtrique competere, ne aut Episcopus, aut Capitulum Canonicos minus gratos sortiatur, & hanc rationem posuit Abb. *in cap. cùm Ecclesia Vulterana, sub numero* 8. *vers. ego dicerem, de elect.* quem probauit Præpos. *in cap.* 1. *col.* 7. *vers. Panormit. dist.* 22. & eum hac ratione transiuit Rota *apud Bellam. d. decis.* 22. *sub numero* 1. *vers, alio tempore, de Præbend.*

5 Amplia supradictam resolutionem procedere etiam in Dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis, glos. *in verb. disponit. in d. cap.* 1. *dist.* 22. Et bene resoluunt Cassal. *decis.* 22. *sub num.*2. *de Præbend.* Rebuff. *consil.*60. *col.* 2. *vers. & licèt varia*, Rota *in Barbastren. Archipresbyt.* 15. *Iunij* 1615. coram *R.P.D. Pirouano*, Nicol. Garc. *d. parte* 5. *cap.*4. *num.*20. vbi *in addit. num.*21. plures Rotæ decisiones refert, Caualer *decis.*238. *à princ.* vbi *numero* 2. aduertit quòd potest induci diuersa, vel contraria consuetudo, & Nicol. Garc. *d. loco numero* 27. refert quòd in multis Ecclesiis Hispaniæ, quamuis in Præbendis Capitula habeant collationem cum Episcopo, in prouisione tamen Dignitatum nihil habent, sed ad solum Episcopum spectat, vt in Ecclesia Burgen. Segobien Carthaginen. & Abulen. nouissimè Theodos Rube. *in singular. Rota tom.* 2. *pag.* 2. *circa stylum.* §.7. *pag.* 25. Lotter. *d. quæst.* 21. *num.*19.

6 Amplia etiam in Portionibus, & dimidiis Portionibus Ecclesiæ Cathedralis habere locum simultaneam Episcopi, & Capituli collationem vt pluries Rota iudicauit in decisionibus citatis per Gonzal. *d. glos.*45. *numero.* 42. & per Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *numero* 21. & per Aloys. Ricc. *d. collect.* 1388. *vers. nihilominus*, & signanter *d. cis.* 683. *n.*4. *p.*2. *recentissim. & in d. Barbastren & in alia Parmen. benefi. y* 10. *Martij* 1619. coram *Card. Pamphilio iun.* Quicquid dicat Lotter. *d. quæst.* 21. *numero* 20. *&* 21.

Quamuis in aliis beneficiis suæ diœcesis Episcopus vsque adeò super iure conferendi de Iure communi fundatam habeat intentionem, *cap. omnes Basilicæ, cap. nullus* 16. *q.*7. tam respectu beneficiorum existentium de tempore talis actus, quàm erigendorum, Lotter. *d. lib.*2. *q.*21. *à numero* 77. nihilominus hoc nominè sibi locum vendicat in Canonicatibus, & Præbendis, Cathedralis Ecclesiæ, cùm in iis Episcopus non habeat hanc solidæ collationis vniuersalem causam, Lotter. *d. q.* 21. *num.*81. vbi *num.*82. addit quòd propterea quando Episcopus, & Capitulum se adinuicem circa huiusmodi collationem protrudunt, prætendendo liberam collationem, non autem simultaneam, & vertitur quæstio super manutentione, nihil aliud consideratur, quàm ipsa possessio de facto respectu cuiuslibet Canonicatus, & Præbendæ, quæ tunc demum iustificatur si collatio effectuata appareat, & *num.*75. monet nihil potiùs esse ad alterutrius intentionem fundandam, quàm docere Præbendam, de qua contenditur, aut etiam omnes dotatas fuisse de propriis redditibus, aut pro earum erectione, suppressa & applicata fuisse beneficia, quæ priùs essent ad propriam electionem.

Verùm etiam id ipsum procedat in Canonicatibus Doctorabilibus, quibus annexum est onus lectionis, vel aliud? Vide latè Lotter. *de re benef. lib.*2. *quæst.* 21. *num.*117. *cum multis seqq.*

Limita in Ecclesiis Regularibus, in quibus simultanea locum non habet, cùm in eis diuerso iure vtamur; nam si exemptæ non sint, Episcopus fundat intentionem suam super libera potestate conferendi *cap.*1. 18. *quæst.*2. Gonzal *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 23. *num.*21. Seraph. *decis.* 1353. *num.* 3. *vers. etiam in Regularibus*; at vbi proceditur per præsentationem, vel electionem, ipse idem fundatam habet intentionem suam pro iure instituendi, & confirmandi, Abb. *in cap. cùm venissent, sub num.*9. *vers. & idem dicit, de instit.* adeò quòd Conuentus habeat quidem electionem Prælati, Episcopus verò confirmationem, vt per tex. innuit glos. *verb. instituere in d. cap.*1. 18. *q.*2. Abb. *in cap. cùm venerabilis, sub num.* 45. *vers. dic tamen, de except.* Si verò sint exemptæ, & de Conuentualibus agatur, indubitatum est prouisionem spectare ad Prælatum, & Conuentum simul; si verò non sint Conuentualia, ad solum Prælatum, vt post Ioan. de Selua *in tract. de benef. p.*2. *q.*22. *ex num.* 45. *&* 51. declarat Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 23. *num* 20. *&* 21.

In his collationibus simultaneis Episcopi 7

& Capituli, tantam potestatē habet Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & è contra, *l. Titia, & hæredibus, ff. de vsufruct. l. mulierum liberis ff. de hæred. instit.* Selu *de benef. par. 2. q. 17. num. 9.* Rot. *decis. 783. lib. 3. parte 3. diuers.* Gonzal. *ad glos. 45. à num. 51.* Nicol. Garc. *d. c. 4. num. 22.* Loter *d. lib. 2. q. 11. num. 39.* Verùm hac in re Rota *in vna Cæsar augustana electionis 20. Martij 1623.* coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano* censuit opinionem Host. *in cap. postulastis, de concess. Præb.* tenentis tantam esse
8 † vocem Episcopi, vel alterius Prælati, quantā solius Capituli, habere locum quando de iure speciali ius eligēdi spectat ad Episcopū, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de Iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum, quia tunc vox Prælati computatur pro vna voce, secundùm Collect. *in d. c. postulastis n. 5.* Abb. *num. 14.* Imol. *num. 15: vers. quod tamen an sit verum*, Anchar. *num. 9. vers. contrarium determinat ipse*, Cardin. *num. 5.* Ioan. Andr. *num. 10.* & latissimè *in c. pen. de appel. in 6.* Feder de Senis *cons. 1. ex num. 7.* Abb. *cons. 37. num. 2. in fine, & num. 3. p. 2.* & fuit resolutum *in Placentina voti 26. Aprilis 1599. & 6. Nouembris 1600. & 16. Decembris 1604.* coram *bonæ mem. Penia.*

9 Si autem Episcopus conferat vni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia adinuicē se impediunt, vt post multos à se relatos resoluunt Gonzal. *d. gloss. 45. num. 58.* Nicol. Garc. *d. c. 4. num. 29.* vbi *num. 33. cum seqq.* ex multis Sacræ Rotæ decisionibus
10 ostendit, quòd † cùm neutra collatio valeat, si Papa prouideat tertio etiam sequenti die, ille dicitur habere potius ius, & eius prouisio erit bona. Hinc Gonzal. *vbi suprà n. 62.* refert se vidisse sæpe prouideri à Sede Apostolica de tali beneficio iure præuentionis, & prouisiones Apostolicas effectum habuisse, & citat Rot. *in Hispalen. portionis 19. Ianuarij 1594.* coram *bonæ memor. Card. Pamphilio sen.* vbi etiā fuit dictum, quòd stante dicta discordia inter Episcopum, & Capitulum, Papa non tenetur conferre tale beneficium vni, vel alteri nulliter per Episcopum, & Capitulum prouisis, nec gratificari digniori.

11 Sed vtrùm Capitulum tradendo possessionē prouiso ab Episcopo de Canonicatu, Dignitate, vel Portione huiusmodi, censeatur etiam ipsam conferre? Dubium est multùm controuersum, & Rota fuit diuisa, vt coram Pute. *decis. 119. in fin. lib. 3. in correctis*, Achil. *decis. 4. num. 2. de Præb.* Card. Caualer. *decis. 238. n. 5.* vide apud eos. Sed pro affirmatiua sentētia faciunt quę Lott. *d. lib. 2. q. 21. à n. 85.*

12 Verùm si Episcopus in collatione expressit se cōferre vigore Alternatiuæ (quæ qualitas non potest conuenire collationi Capituli) ipsum Capitulum tradendo possessionē nō potest inteligi quòd contulerit, cùm eā tradiderit vti filius obedientiæ in vim præcedētis collationis factæ per Episcopum, præsertim cùm in illo actu absque vlla cōtradictione expresserit velle parere litteris Episcopi. Illudin hac materia est magna cōsideratione dignū indultū cōcessum Cardinali Episcopo habenti simultaneā cū suo Capitulo, non capere beneficia subiecta eidem simultáneę; sed tantùm remouere obstacula reseruationum, & conseruare ipsum Cardinalē in sua potestate ordinaria, non autem etiam eandem potestatem ampliare, vt possit solus in præiudicium simultaneæ cōferre, Cassad. *decis. 3. ex num. 2. de priuil.* Pute. *decis. 200. sub num. 1. vers. & quia indulta, & decis. 93. num. 3. lib. 3. in correct.* Greg. XV. *decis. 291. num. 3.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 24. num. 25. & 68.* Rota *decis. 537. p. 3. diuers. lib. 3. & in Ferrarien. Canonicatus 26. Aprilis 1624.* coram *R. P. D. meo Pirouano*, *& in Cremonen. Canonicatus etiam 26. Aprilis 1624.* coram *R. D. meo Coccino Decano*, reiecta opinione Nicolai Garc. *de benefic. p. 5. c. 1. numero 6. & 8.* nō aduertentes Cassador. *decis. 8. de prabend.* super qua se fundat, procedere secundùm terminos tex. *in cap. cum illis §. vlt. de prebend.* cuius dispositio respicit Cardinales indultarios non habentes ordinariam collationem, prout intelligunt Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gl. 24. n. 66.* Moneta *de opt. canon. cap. 3. q. 3. num. 89. & 90.* Vnde quando collatio præbendarum est simultánea, indultū concessum Episcopo suffragatur Capitulo, ex quo est annexum Episcopo, vt per text. *in l. commune fundum 10. ff. quemadm. seru. amit.* tenuit Rota *in Cremonen. Canonicatus, & in Gerunden. administrationis 2. Decembris 1630.* coram *R. D. meo Coccino*, cuius meminit Ferentil. *ad decis. Buratti 805. num. 11.* Ex his quidem S. D. N. Vrbanus VII. per suam Constit. incip. *Sanctissimus 10. Septembris 1626.* declarauit in indultis huiusmodi minimè conseruari Capitulis Cathedralium Ius nominandi, eligendive, aut simultaneam, neque eiusdē talia indulta in aliquo suffragari, quę reperitur impressa *in fine mei tract. de officio & potest. Episcopi*, inter Constitutiones, & decreta *ibi* relata *pag. 17.*

Sede autem Episcopali vacante collatio, 13 stante simultanea, spectat ad Capitulū iure proprio, *cap. 1. ne sede vacante, libro 6.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. à numero 74.* Quarant. *in sum. Bullarij verb. Capitulum Sede vacan. vers. qua conclusio pag. mihi 138.* & sequenter non intrat † *reg. 2. alias* 14 *3. reseruatoria*, quia non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli, vt fuit

dictum *in Salamantina Portionis* 25. *Iunij* 1599. coram *recolendæ mem. Card. Millino*, vbi etiam fuit resolutum procedere etiam quòd vigore cócordię prouisio spectaret iure proprio ad liberam collationem illius, qui est in turno, quia per hanc concordiam non diuiditur proprietas iuris conferendi, sed remanente comunione in proprietate diuiditur tantùm exercitium, propter quam diuisionem exercitij ius conferendi spectat ad illum, qui est in turno, & ideò etiã est locus alternatiuæ ad fauorem Episcopi; quia prouisio in suo turno propter diuisionem exercitij spectat ad eius liberam collationem, & non cum aliis, sed Sede Episcopali vacante hoc fundamentum cessat, quia concordia in hoc casu non habet locum, & cessante concordia cessat diuisio exercitij, & remanet collatio communis, & existente collatione communi, collatio Sede Episcopali vacante est libera Cabituli, vt suprà diximus.

15 Collegiatæ quoque Ecclesię secularis Canonicatus, seu Præbendæ vacantes, spectant ad electionem, & præsentationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdē Ecclesiæ Collegiatæ, & ad institutionem, seu confirmationem Episcopi de Iure communi. Ita Federic. de Senis *cons.* 34. *Quæritur, per tot. & cons.* 73. *num.* 2. *vers. nam aliqui.* Mohedan. *decis.* 297. *num.* 2. Pute. *decis.* 130. *libro* 1. *in correct.* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p.* 6. *collect.* 2451. *vers. octauò nota.* Bisignet. *decis.* 8. *de Præbend.* Aegid. Bellam. *decis.* 69. & 717. Ioan. de Selua *in tract. de benef. p.* 2. *q.* 22. *vt s. quintus casus*, Marc. Anton. Cuch. *instit. canon. minor. lib.* 2. *tit.* 6. *vers. in quarum collatione*, Borrell. *in sum decis. tom.* 1. *tit.* 29. *num.* 19. Garc. *p.* 5. *cap.* 4. *num.* 6. Ferentil. *vbi suprà num.* 13. Card. Tusch. *tom.* 1. *litt. C. conclus.* 36. *à princ. & conclus.* 459. *ex numero* 2. Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 21. *num.* 135. Gonzal. *d. glos.* 55. *ex num.* 50. & sic non pertinent de Iure ad liberam solius Episcopi collationẽ, Cassad. *decis.* 22. *de praben. num.* 3. Rota *decis.* 289. *n.* 2. *p.* 1. *in posthumis.* Farin. aliàs *p.* 3. *recēt.* nisi contraria sit consuetudo, quæ attēdi debet, ex eod. Federic. de Senis *d. cons.* 34. *n.* 2. Cassad. & Rota *locis cit* Cuch. *d. loco*, & Card. Tusch. *d. conclus.* 36. *num.* 2. & 3. qui etiam tenēt in prima erectione Ecclesiæ Collegiatæ ordinationem spectare ad Episcopum, ex

16 quo à principio non extat Capitulum. † Sic etiam apud omnes simul debet esse administratio, *cap. nouit, cap. quanto, cap. ea noscitur*, vbi Abb. *num.* 4. *de iis, quæ fiunt à Prælat. sine consensu Capit.* Lap. *alleg.* 31. Ioan. Selua *de benef. parte* 2. *quæst.* 22. *num.* 45. Fr. Emman. *qq. Regul. tom.* 2. *q.* 62 *art.* 7. & 8. & *q* 78. *art.* 12. & 13. Rot. *in Gerunden administrationis* 6. *Februarij* 1629. coram *R. P. D. Verospio iun.*

Non requiritur tamē in huiusmodi Canonicatuum, & Dignitatum prouisionibus faciendis obseruare formam *cap. quia propter, de elect.* cùm illa non se extendat ad inferiores Dignitates, Abb. *in c. Ecclesia vestra. num.* 7. *de elect.* Imol. *ibidem num.* 3. Franc. Marc. *decis.* 921. *num.* 3. *lib.* 1. Rot. *in Leodien. Decanatus* 15. *Decembris* 1627. coram *R. P. D. meo Pirouano*, quia † Ecclesia non videatur per inferiores, glos. Abb. Ioã. Andr. Butr. & Imol. *in d. cap. quia propter*, Franc, Marc. *d. decis.* 921. *n.* 1. *lib.* 1. Rot. *in d. Leodien. Decanatus.* 17 18

Debent tamē ipsi Canonici vocantes vocare in Capitulo, non extra, ita vt voces eorum, qui vocauerint extra Capitulum, non sint computandæ ad augendum numerum, immò vti contempti potuerunt petere electionem sine eorum interuentũ factã cassari, Butr. *in cap. aud. tu, num.* 18. *vers. sed certè, & in cap. Ecclesia, num.* 9. & *ibi* Anch. Abb. & cæteri, *de elect.* Idem erit si consignata voti cedula in manibus Præsidentis nō alitcr expectato scrutinio continuò è Capitulo exierint, cùm vota dari debuerint in ipso actu scrutinij, non antè, expresè tex. *in cap. penult. §. fin. in fine, de elect. lib.* 6. Butr. *in cap. Genesi, num.* 22 & 28. *in fine*, & *ibi* Abb. *num.* 11. *eodem titul. in Decretalib.* & optimè aduertit idem Abb. *num.* 7. & *in d. cap. quia propter, num.* 12. non esse speciale in casu illius text. proximè relati, sed generale in omnibus explicandis per Capitulum, & vniuersitatem, vt collegialiter, & simul in vnum consensus, vel dissensus præstetur, & Butr. *in cap. auditis, num.* 8. *eod. tit.* notat quòd etiam ante formã *d. cap. quia propter*, exigebatur consensus, vt in vnum, & certo tempore, & ad idem allegari solet Bald. *in l. & sum, §. dic tamen, num.* 1. *ff. de pactis*, & *ibi* Angel. *num.* 1. immò etiam Butr. *in d. cap. in Genesi, num.* 28. post quam dixit formam *d. cap.* non habere locũ in electionibus inferiorum Dignitatum, subdit, si ille tamen actus spectet ad Capitulum, fiat per Capitulum à Congregatis, vt Capitulum, & simul in vnum. Nec contrarium sentit Card. *cons.* 103. *num.* 10. dum ait sufficere quòd Canonici singulariter consentiãt, dũmodo in Capitulo, quia per illud aduerbiũ, *singulariter*, nō excludit simultaneũ Capituli consensum; sed excludit communem illam electionē post scrutinij publicationem ab vno nomine Capituli per verba singularis numeri faciendam in terminis *d. cap. quia propter*, & *d. cap. in Genesi*, vt per glos. *in eod. cap. in Genesi. verb. communiter, & verb. repeti*, & Abb. *ibi notab.* 4. *in tertio requisito, ex cap sicut, de elect. lib.* 6. Ita Rot. *in Hispalen. Canonicatus* 18. *Februarij* 1619. coram *bonæ mem. Buratto*, inter eius impressas, *decis.* 380. 19

Verùm

20 Verùm licèt, vt suprà diximus, ex cōmuni Doctorum resolutione, Præbendæ in Cathedralibus sint simultaneæ collationis Episcopi & Capituli, & in Collegiatis ad Capitulū spectet electio, seu præsentatio, & ad Episcopum confirmatio, institutio, consuetudine tamen, seu præscriptione, vel statuto potest contrarium introduci, videlicet, quòd vel ad solum Episcopum sine Capituli consilio, cōsensu, vel interuētu, seu alio ministerio spectet, vt *in cap ex frequentibus, de instit. c. cum Ecclesia*, vbi Abb. *n. 1. & 10. de elect.* Selua *de benefic. p. 2. q. 22. n. 32.* Cassad. *decis. 22. n. 1 & 2. de Praben.* Rota *decis. 124. n. 1. p. 1.* in posthū. Farin. alias *p. 3. recent & decis. 232. n. 3. p. 1. recentior. & decis. 245. n. 2. & 3. p. 2. in posthumis* Farin. aliàs *p. 4. recent.* vbi quòd præscriptio 40. annorum necessaria ad mutandum statum. Vel è conuerso ad solum Capitulum, vt *in cap. ex parte, de concess. prabend.* Ita Cassad. *d. decis. 22. n. 2. de Praben.* Rebuff. *cons. 60. col. 2. vers. quod tamen fallit*, Gonzal. *d. glos. 45. in princ. num. 71.* Rot *decis. 166. n. 1. p. 1. diuers. & decis. 134. p. 3. lib. 3. etiam diuers.* Caualer. *decis. 79. num. 3. & decis. 238. num. 2.* Vnde si soli Canonici irrequisito Episcopo consueuerunt eligere, Episcopus autem cōfirmare, seu instituere, valet consuetudo, tex. expressus *in d. cap. cùm Ecclesia Vulterana*; & è contra si solus Episcopus irrequisito Capitulo consueuit conferre, seu eligere, valet consuetudo ad exclusionem Capituli, *cap. ea noscitur, de his, qua fiunt à Pral.* bene Pereg. *cons. 28. num. lib. 2.* At quia consuetudo in istis Præbendis Collegiatis repugnat Iuri communi, vtroque casu debet esse legitimè probata, & præscripta, *cap. cùm Ecclesia Sutrina, de causa pos. cap. cùm dilectus, & cap. fin de consuet.* Peregr *d. cons. 28. num. 3.* Et pręscripta consuetudo dicitur Iure Canonico attento, quæ obseruata fuerit non minore spatio 40. annorum, *glos. fin in princ. in d. cap. fin.* vbi Abb. *num. 7.* Ias. *in l de quibus, num. 45. ff. de legib.* vbi quòd non requiritur quòd sit obtenta in contradictorio iudicio, sed solus vsus quadragenarius sufficit, Pereg. *d cons. 28. num. 4.* vbi *num. 5.* quòd ad inducendam consuetudinem nō requiritur aliquis titulus coloratus, cùm sufficiat solus vsus.

21 Quando verò Præbendarum, & Canonicatuum huiusmodi collatio ad Episcopū tātùm spectat, (idem erit si ad Capitulum suū) vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris ad Papam spectant, in reliquis verò mensibus ad Episcopum, vt habetur *in reg. 8. aliàs 9. Cancellaria.* Nam licèt Alternatiua non intret quādo beneficia sunt de simultanea collatione cum Capitulo, ex Rota *decis. 245. num. 1. & decis. 683. n. 1. p. 1. recentissim.* Seraphin *decis. 1296. num. 8.* Attamen, quando sūt de libera collatione Episcopi, Alternatiua intrat, Rota corā Greg. XV. *decis. 314. num. 4.* repetita *decis. 232. num. 4. p. 1. recentior*

† Cuius gratia si gaudere velit Episcopus, gratificatiōis ergò illi petenti, & acceptāti (iuxta formam, quam ponunt Fusc. *de visit. lib. 2. cap. 28. n. 33.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 69. in fine*, & Ego ipse *in formulario Epis. form. 88. 90. & 91.*) concedit sua Sanctitas, quamdiu apud Ecclesiam, aut diœcesim suam verè, ac personaliter resederit dumtaxat, vt in mēsibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris & Decēbris Canōicatus, & præbēdas vacantes ad liberam ipsius dumtaxat, non autem aliorum cum eo dispositionē, seu præsentationem, vel electionem, nec etiam cū consilio, vel assēsu, seu interuētu Capitulorum, vel aliorum, aut aliàs pertinens, liberè prouidere valeat, dūmodo aliàs dispositioni Apost. reseruati, seu effecti nō fuerint, sicut pariter legitur *in ead. reg. 9. Cancellaria.* 22

† Vnde colligitur Episcopum nō residentē in sua diœcesi Alternatiua nō gaudere, quāuis absens sit ex causa à Concilio approbata: nam licèt olim attento tenore regulæ Greg. XIII. cōtrarium voluisset Flamin. Paris. *de resign. lib. 1. q. 10. n. 58.* quia in illa tūc nō erat apposita dictio illa, *verè*: attamē cùm hodie adsit in moderna regula, dicendum videtur veram residentiā præcisè requiri, & nō sufficere fictam, & ideo ita Sanctissimū respondisse referunt Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 5. c. 1. num. 463.* Ioan. Anton. Massobr. *in praxi habendi concursum, praelud. 23. dub. 3. secundum Romanam impress.* & faciūt quæ tradunt Galet. *in margarita casuum Conscientia. verb. Episcopus.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 156.* Gonzal. *ad reg 8. Cancell. glos. 43. n. 84* 23

De Alternatiua autem constat ex acceptione illius facta per Episcopū extracta formiter ex libro Datariæ, Seraphin. *decis. 1108 n. 4.* Rota *decis. 205. n. 1. p. 2. in posthumis Farin. aliàs p. 4. recent.* Et dicitur Alternatiua, quia alternatim proceditur, vt incipiēdo à mēse Iāuarij, qui est D. Papæ, Februarius est Episcoporū, Martius Papæ, & sic de singulis; nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. Eccles. c. 48. n. 18* Episcopi, qui dictā gratiā Alternatiuæ acceptauerūt, ad tria inuiolabiter obseruanda sūt obnoxij. *Primò*, quod in beneficiis in aliis sex mensibus Papa reseruatis, vel quomodolibet ad Sedē Apost. spectantibus nō se intromittāt, quia Papa *in reg. 9. Cancel.* statuit vt Episcopi, si in collatione, aut alia dispositione beneficiorū in aliis sex mēsibus reseruatorū, vel affectorū se intromiserint, dicta gratia Alternatiuę eo ipso sint priuati. 2°, quòd nō pręstēt impedimētū quominus prouisiōes, & gratię Sāctitatis suę debitū nō consequantur effectū, similiter vsu, & facul-

tate dictæ Alternatiuæ sunt priuati. *Tertiò*,& vltimò quòd residere debeāt in eorum Ecclesiis verè & personaliter, vt supra dicebamus.Ita nouissimè Marcel. Vulpe *in sua praxi cap. 48. num. 22. 23. & 24.& num. 26. in fine*, subdit quòd si Episcopus contrauenerit in aliquo prædictorum casuū, priuatur Alternatiua ratione contrauentionis, sed nō propterea priuatur suis quatuor mensibus, & *n. 30.* tenet quòd si Episcopus acceptauerit gratiā Alternatiuæ in aliquo suo mense ex quatuor, putà in mense Martij, ille mēsis statim acceptata Alternatiua efficitur D. Papæ. Ex quibus autem probetur acceptatio Alternatiuæ? Vide Rotā apud Postium *in fine sui tract. de manutent. decis. 279. n. 4.* Seraph. *decis. 46. n. 1. cum seqq.* vbi *n. 3.* resoluit quòd Alternatiua ab Episcopo recusata amplius nō reuiuiscit, sed dicitur consumpta. Et quòd Alternatiua nō cōprehendat beneficia simultaneæ collationis, tenent Gonzal. *ad reg. 8. Cancel glos. 45.* Nicol. Garc. *de benef. p. 5. c. 1. n.* 474. Beltramin *ad Gregor. XV. decis. 95. n. 6.* vbi *n. 7.* differit quid dicēdum quando Episcopus,& Capitulum diuidūt per turnum ius, & exercitiū conferēdi beneficia simultaneæ collationis?

Sed circa vsum Alternatiuæ huiusmodi, an & quando amittatur,& quot mēses ea amissa remaneāt Episcopo, solet sæpè sæpius dubitari, pro cuius dubij decisione quatuor regulę sunt à nobis proponēdæ,& explicādę.

24 *Prima* igitur est. *Alternatiua acceptatione recepta in Dataria in aliquo mense Apost. non incipit vsus illius, nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.* Ratio est, quia acceptatio, vel nō acceptatio Alternatiuæ est in sola facultate Ordinarij qui si acceptauerit in principio alicuius sui mensis, sibi imputet, cùm potuisset acceptare post finem talis mensis; si verò acceptauit in aliquo mēse Papæ, nō est rationi consonum, vt hoc Papæ præiudicet, cùm ipse etiam posuerit in facultate Ordinarij quādo velit acceptare Alternatiuam, refert me citato Alzed. *d. par. 1. cap. 6. num. 75.* Et Alternatiuæ vt locus esse incipiat non requiritur sciētia Episcopi de illius impetratione, quia eius consensus satis iustificatur ex litteris ab eodem Episcopo ad Curiam transmissis pro imperrāda hac gratia alternatiuæ, & ideo non est opus alia scientia ipsius Episcopi, sed perfecta gratia, statim sequuto consensu Papæ, cœpit esse Apostolicus qui primus successit mensis post acceptatam Alternatiuam, Gonzal. *ad reg. 8. Cancell glos. 63. n. 20.* Nicol. Garc. *de benef. p. 5. cap. 1. §. 12. num. 764. & 768.* Rota *decis. 144. p. 2. recentior.* & apud Postium *in fine sui tract. de manutent. decis. 279 num. 4.*

25 *Secunda* regola *Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostolici propter absentiam Ordinarij semper remanent Apostolici, quamuis ipse reuertatur de nouo.* Ratio est, quia Ordinarius lucratur illos duos mēses Papæ, Aprilem scilicet,& Octobrem, absque aliqua mēsiū ipsius permutatione,& nullo alio nisi residentiæ onere adiecto. Vnde cùm eos gratis accipiunt, æquissimum erit, vt quantocunque paruo tempore à sua diœcesi abfuerit, illos amittat, ita vt semel facti Apostolici, semper remaneant Apostolici, vsque ad vltimum diem illius mensis, quo abfuerit. Et licèt ratio exigere videretur, quòd redeunte Episcopo, & sic cessante causa suspensionis vsus Alternatiuæ, cessaret effectus suspensionis ad regulam, *Cessante causa cessat effectus*, cùm tamen fuerit ab initio acquisitum ius Papæ in illo mense integraliter, & non per dies mensis, intrat limitatio, quòd cessante causa non cessat illius effectus, vbi ius iam fuit quæsitum alteri ex causæ existentia, quamuis enim illa postea deficiat, ius tamē illud quæsitum retinetur, Ioann. And. *in regul. decet, num. 5. ad fin. vers. & eidem in similibus, de regulis iuris in 6.* Tiraquel *in tract. Cessant. causa, limitat. 11. num. 1. & 2.* Non obstat, quòd hoc modo Episcopus egerer noua acceptatione Alternatiuę, quia cùm ipse perabsentiam non amittat proprietatem Alternatiuæ, sed solùm suspendatur illius vsus, & Papa habet ius quæsitum in illo mense, resultat quòd finito mēse absque alia noua acceptatione intret vsus Alternatiuæ, vt in simili habet indultum percipiendi fructus beneficiorum primi anni vacantium vsque ad quinquēnium, si aliqui de speciali priuilegio fructus dicti primi anni debeantur, licèt non possit gaudere fructibus primi anni, in quibus alteri est ius quæsitū, non propterea amittit indultum, sed eo vti poterit in fructibus anni sequentis, *glos. fin. in cap. si propter in 2. intellectu, vers. alij dicunt*, & *ibidem* Butr. *num. 4 & 1. vers. ista ratio, de rescript. in 6.* Nec etiam obstat si dicatur, quòd si Episcopus non gauderet vsu Alternatiuæ statim post eius reditum, contractus diceretur claudicare, atque ita vel standum esse Alternatiuæ in totū, vel ab ea recedendum, *l. Iulianus, §. si quis colludente*, ibi, *aut stetur emptioni, aut discedatur, ff. de action. empti*; quia datur diuersitatis ratio inter reseruationem octo mensiū, quæ est pura, & inter eius limitationem ad fauorem Ordinariorum cum qualitate residendi, qua stante diuersitate, & quod propter absentiā Episcopi fuit acquisitū ius Papæ in illo mēse integrali statim à principio, vt dictum fuit, contractus non dicitur claudicare, nec Episcopus ab eo potest recedere, vltra quòd nō est inconueniens, vt contractus possit claudicare vbi adest ratio diuersitatis, glos. & Castren. *in d. §. si quis colludente.* Cagnol. *in l. singularia*

gulain, *num.* 160. *cum seqq. ff. si certum pet.* Surd. *decis.* 187. *num.* 11. *vers. propterea.* Ex quibus hanc secundam regulã firmauit Rota *in Papien. beneficij* 10. *Aprilis* 1617. coram *bonæ mem. de Martino Andrea*, quæ repetitur inter eius impressas *decis.* 110. *aliàs vlt.*

26 *Tertia* regula. *Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici, tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.* Ratio est, quia sicut Papa concessit Episcopis gratiã hanc distributiuè in singulos alternatos mẽses propter residentiam, ita censetur exigere eãdẽ residentiam in singulos eosdem menses integros, adeò quòd nõ sequuta residentia initio mensis, illico totus mensis fit affectus, neque superueniens residentia in ipso mense tollat eam affectionem, quæ semel à principio totum mensem tanquam vnum indiuiduum peruasit, quemadmodum qui diurnas operas dare damnatus est, si non à manè, sed à sexta diei hora det, nihil dedisse videtur, *l. 2. ff. de annuis legat.* Mens enim Papæ concedentis, & Episcopi acceptantis sufficit, vt ex illa distributione tẽporis in menses certos dicatur cõstitutum indiuiduum, id quod aliàs natura diuiduum est, *l. cùm eiusdem ff. de ædil. edicto.*

27 †Vnde si initio mẽsis Episcopus, vel per momentũ abfuerit à sua diœcesi, nihil illi proderit si eodem mense redeat antequã vacet beneficiũ quominus Papa de eo prouideat; reseruat enim *reg.* 8. aliàs 9. *Cancellariæ*, non beneficia vacantia in mẽsibus ibi enumeratis, sed ipsos menses, & sic partem anni integralem, proindeque cùm initio mensis propter absentiam Episcopi sit ius quæsitum Papæ ratione mensis, semper ille mensis remanet reseruatus, vt *in d. Papien. beneficij*, corã *bonæ mem. Martino Andrea*, & priùs *in Fauentina Canonicatus* 16. *Decembris* 1585. coram *Card. Blanchetto*, & exactè fuit etiam deductum *decis.* 144. *à numero* 1. *par.* 2. *recent.* Germon. *de indultis Cardin.* §. *volumus autem*, *ex n.* 21. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 40. *num.* 87. vbi *n.* 88. subdit quòd quamuis Garc. *d. cap.* 1. *ex num.* 695. & Gonzal. *d. glos.* 43. *ex n.* 140. reluctentur contra Rotæ auctoritatem, ea potissimum ratione, quòd simpliciter debeat attendi tempus vacationis in statuẽda, vel excludẽda reseruatione, iuxta doctrinã Archid. *in c. statutum sub n.* 2. *vers. Gulielmus enim, de præbend. in* 6. Rota *diuers. p.* 3. *lib.* 3. *decis.* 774. *n.* 3. *&* 10. attamen hęc ratio nihil valet, cùm vinculum reseruationis iniectum sit à principio mensis, & illud totum, tanquam verum quod integrale, peruadat, vt iam dictum est quapropter quãdocunque vacet beneficiũ semper dicetur reseruatum Papæ, & sic, etiã inspecto tempore vacationis, optimè dicetur intrare reseruatio. E conuerso si initio mẽsis præsens fuerit Episcopus, & vacauerit beneficium, illúdque vi Alternatiuę contulerit, móxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa possidebit tanquam de reseruato: nam ab aduentu colligitur Episcopum non habuisse animũ residendi per totum mensem, §. *pauonum*, *vers. reuertendi autem animum*, *Instit. de rerum diuis.* perinde ergo acsi nec tunc præsens fuisset: quia non dicitur is esse in loco, quẽ corpore occupat; qui mente, & animo abest, *l. postliminij captiuus, ff. de capt. & postlim. reuers.* cum latè adductis per Rot. apud Greg. *decis.* 10. *num.* 3. *&* 4. *& per tot.* residentia enim nõ constituitur ex sola præsentia, seu commoratione continua, Archid. *in cap. licèt canon num.* 5. *de elect. in* 6. & in his terminis sic censuit Rot. *Eluen. beneficij S. Saluatoris* 30. *Octobris* 1602. coram *bonæ memor. Card. Lancellotto decisio.* 613. *num.* 1. *par.* 4. *diuers. &* 15. *Nouembris eiusdem anni*, coram *bonæ mem. Penia*, impressa per Marches. *de commiss. tom.* 1. *p.* 250. *in* 2. *impress.* Vnde si Episcopus verè resideat tẽpore vacationis, nec detur præexistens aliqua causa remigrandi ad alium locũ, in quo teneretur residere, veruntamen post factam prouisionem recessit à sua residẽtia, itaut nullo modo possit dici quòd per totum mensem verè ac personaliter resederit, prouisio iam facta valet, quia cùm illa fuerit facta de tempore habili, ex quo verè & personaliter residebat, non debet retractari, licèt casus postea eueniat à quo non potuit inchoari, *cap. factum legitimè* 73. *de reg. iuris in* 6. & in his terminis induxit & probauit Rota *in d. Papien. beneficij*, & resoluit Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 40. *à n.* 83. Verùm si præsumatur in Episcopo animus perpetuò apud suam Ecclesiam non morandi, propter necessitatẽ sibi iniectam aliò remigrandi, ex munere aliquo antea suscepto, quod itidem personalem exigit residentiam, quamuis non solùm tempore vacationis, sed etiam initio mensis, & per totum continuatiuè præsens esset, minimè gauderet beneficio Alternatiuæ, quia cùm nõ detur animus perpetuò morandi apud suam Ecclesiam nõ potest videri residens, neque enim is dicitur esse in loco, quem corpore occupat, dũ mẽte & animo abest, *d. l. postliminij*; abesse autẽ mente intelligitur, dum præexistit causa remigrandi in locum, in quo consueuit continuam habere residentiã, §. *in his autem animalibus, Instit. de rerum diuis.* & ita concludit Rota apud Greg. *decis.* 70. *n.* 3. *&* 4. & priùs idem dixerat *in eadem causa Eluen. beneficij S. Saluatoris* 23. *Octobris* 1602. coram *Card. Lancellotto*, impressa *p.* 4. *diuers. decis.* 613 *num.* 1. *& in eadem die* 15. *Nouembris eiusdem anni, coram Penia*, impressa per Marches. *de commiss. tom.* 1. *pag.* 350. *numero* 4. refert

Loter *d.lib.2.q.40.num.81.&82.*

Verùm autem quando Episcopus fuit præsens tam in principio mẽsis, quàm tempore vacationis, sed ante prouisionem recessit ad modicum tempus, possit vti Alternatiua? Hic casus difficilis est, vnde *in vna Regien. Canonicatus* coram *R. P. D. meo Pirouano*, articulo hoc sæpiùs proposito, Dominorũ suffragia semper fuerunt ita æqualiter secta, vt nõ potuerit capi resolutio, adeò quòd in vltima positione, quæ fuit habita *sub die Veneris 26. Maij 1628.* iustũ fuerit causam omnino concordari, in qua erat Aduocatus pro prouiso Apost. Lotterius, vt ipse testatur *d. q. 40. n. 91.* vbi *numeris seqq.* probat neque hoc casu posse Episcopum vti Alternatiua in eo mense.

29 *Quarta* regula. *Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat.* Ita Nicol Garc. *de benef. par. 5. cap. 1. n. 506. in fine*, vbi subdit ita videri cõmuni sententia praxi receptum, me citato Alzed. *de praecellentia Episc. Dignit. p. 1. cap. 6. n. 71. vers. mense autem.* Quicquid contrarium teneat Gonzal. *gloss. 43. à n. 121.* & nihil firmari audeat Rot. *in dict. Papien. beneficij, vers. nec etiam, in fine.* Ratio est, quia cùm Papa retineat sibi medietatem suorum octo mensiũ, Ianuarium scilicet, Maium, Iulium, & Nouẽbrem, in quibus nullo casu voluit cõpetere Ordinario ius aliquod etiam perpetuò residenti, æquissimum etiam erit, quòd Ordinarius sibi etiam retineat medietatem suorum quatuor mensium, Iunium scilicet, & Decembrem, in quibus nullum vnquã ius posset competere Papæ, Ordinario nunquam in sua diœcesi residente: nam in Alternatiuæ acceptatione dicitur Ordinarius quasi contrahere cum Papa sub specie cuiusdã permutationis mensiũ, ex adductis per Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 43. num. 106. & gloss. 58. n. 14.* Vnde ratio postulat, quod æqualitas inter Papam, & Episcopos seruetur, sicut inter omnes contrahẽtes de iure seruari iubet tex. *in l. si id quod, §. fin. ff. de rescind. vendit.* Quòd autem seruata sit æquitas in supradictis regulis, apparet ex eo quòd Papa iuxta primã partem regulæ 8. *Cancel.* habet octo menses, nempe Ianuarium, Februarium, Aprilẽ, Maium, Iulium, Augustum, Octobrem, & Nouembrẽ; Ordinarius verò quatuor, Martium, Iunium, Septembrem, & Decembrem. Vnde in Alternatiua lucratur Ordinarius mẽses Aprilis, & Octobris, mutuátq; Martiũ pro Februario, & Septembrem pro Augusto: menses autẽ Iunij, & Decembris nec lucratur, nec mutuat, sed illos retinet, vt priùs, quos ideò menses fixos appellamus.

30 Vidi sæpè sæpiùs dubitari extra Curiã, an Canonicatus vacans de mense Septembris Episcopo gaudente Alternatiua; sed tunc tẽporis absente à sua diœcesi, spectet ad prouisionem ipsius Episcopi, vel potiùs ad Papã? Pro Episcopo, esto quòd acceptauerit Alternatiuam, & resederit personaliter apud Ecclesiam, vel diœcesim, facit quia licèt secundùm Alternatiuam mẽsis Septembris sit reseruatus; tamen ex quo Episcopus tunc temporis non resedit, cessauit Alternatiua, quæ non solùm acceptationem, sed etiã residentiam requirit; & ideò intrauit *reg. 8. mensium*, secundùm quam mensis Septembris est Ordinarij: & sic hanc partem Episcopi in his terminis tenuit Rot. *in Salmonen. Canonicatus 4. Martij 1583.* coram *Cantuccio*, impressa per Garc. *de benef. p. 5. c. 1. n. 688.* vbi refert Anast. Germon. idem sequutum.

Sed contrarium, immò ad Papam huiusmodi prouisionem spectare, verius est, & ex 31 eo suadetur, quia dictus mensis Septembris, sicut & Martij, qui aliàs erat Ordinarij vigore acceptationis Alternatiuæ efficitur Apostolicus, per quã acceptationem non dicitur Episcopus consequi merum priuilegiũ, nec illa acceptatio est simplex remotio obstaculi; sed per concessionem Papæ, & acceptationem Episcopi fit quædam permutatio mensium, vt per Mohed. *decis. 3. de rescript. num. 1.* quia Papa ex octo mensibus reseruatis, Ianuario scilicet, Februario, Aprile, Maio, Iulio, Augusto, Octobre, & Nouembre, concedit Episcopo quatuor, Februarium, Aprilem, Augustum, & Octobrem; & viceuersa Episcopus ex suis quatuor, Martio scilicet, Iunio, Septembre, & Decembre, dimittit Papæ duos, Martium scilicet, & Septembrem, & sic lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuatque Martium pro Februario, & Septembrem pro Augusto: vnde inter Papam, & Episcopũ initur quoad hoc quædã conuentio, seu quasi cõtractus, propterea non possit Episcopus post acceptationẽ absque scientia, & cõsensu Papæ ab huiusmodi permutatione, & conuentione recedere, & dicere se nolle vti Alternatiua, velle ad mẽses Ordinarios redire. Pute. *decis. 88. lib. 3.* Achil. *decis. 2. n. 3. super reg. mod. f. indulti*, additio ad Simonat. *de reseruat. benef. quæst. 71. num. 5.* & regulare est contractus ab initio esse voluntatis, ex postfacto necessitatis, *l. sicut. C. de action. & oblig.* cum adductis per me *in tract. Axiomatum Iuris vtrsq. Axiom. 57. num. 4.* aliàs sequeretur inconueniens quòd ius conferendi Sedis Apostol. esset in incerto, & quòd esset in facultate Episcopi facere de mensibus reseruatis ordinarios, & liceret ei residendo frui mense Februarij; & propter absentiam mense Martij, & deinde post reditum mense Aprilis, & sic de aliis mensibus Augusti, Septembris,

&

& Octobris, quod absurdum põderauit Rot. *in causa Fauentina Canonicatus* 16. *Decembris* 1585. coram Card. *Blanchetto*, vbi etiam fuit consideratum quòd Alternatiua concessa Episcopis ad illos inuitandos ad residentiã, contrarium effectum operâretur. Ex quibus hanc partem meritò sustinent Mandos. *cõs.* 18. *n.* 8. *&* 9. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cãcell. glos.* 43. *à num.* 106. latè & eleganter Rot. *in Sulmonen. Alternatiua* 14 *Maij* 1610. coram *Card. Lancellotto tun.* recedens ab alia decisione *Sulmonen. Canonicatus*, cuius suprà memini. & in hac opinione resedisse Rotam cõtrà sententiam, quam antiquitus habuit huic contrariam, dictum fuit *in Paduana prioratus* 5. *Decemb.* 1614. coram *R. P. D. meo Pirouano, & in d. Papien. beneficij, & in Oueten. Canonicatus* 7. *Iunij* 1630. coram *R. P. D. Verospio*, impressa per Post. *in fine sui tract. de manut. decis.* 279. *num.* 5.

32 Non obstat quòd licèt Alternatiua cõtineat pactum permutationis mensium inter Papam, & Ordinarium, tamen hoc pactum sit qualificatum, illa qualitate *quandiu apud Ecclesias resederint*, itaut cessante qualitate residentiæ, videatur cessare pactum; nam quãuis respectu Ordinarij ad effectũ vt ipse possit vti beneficio Alternatiuæ, pactum sit qualificatum hac qualitate residentię, tamẽ respectu Papæ, dum in secũda parte concessionis Alternatiuæ reseruat sibi alios mẽses, talis reseruatio est pura, & non qualificata, cùm in ea non sint addita illa verba, *quãdiu, &c.* quia potiùs Papa reseruat sibi alios mẽses vt prefertur, scilicet modo, quo suprà in regula, si purè reseruauit, & consequenter pactũ respectu Papæ sibi alios sex mẽses reseruãtis, non est qualificatum, sed purum. Ratio diuersitatis est, quia cùm Regula incipiat à reseruatione pura octo mẽsiũ dum postea limitat reseruationẽ, requirit qualitatẽ residentiæ ad inducendũ Ordinarios ad residẽdum: nã contemplatione residentiæ Papa concedit Alternatiuã, dum verò alios sex mẽses sibi reseruat, tũc non repetit eandẽ qualitatem, quia facultas Papæ non debet pẽdere à beneplacito Ordinariorum residentium, vel non residẽtium, nec propterea potest dici pactum claudicare stãte cõcessione Papæ cum hac qualitate, & acceptione Episcopi cum eadem qualitate, & sic accedente consensu vtriusque, *dict. l. sicut, C. de actionibus & obligationib.* Rot. *in d. Sulmonen. Alternatiuæ.*

33 Nec obstat quòd per abusum Episcopus perdit Alternatiuã, & reuertitur ad quatuor mẽses Ordinarios. quia prędicta procedunt in suis terminis ob consẽsum Papæ, nã aut volumus Episcopum conferentẽ in mensibus Papæ propter huiusmodi abusũ iure ipso priuari beneficio Alternatiuæ, itaut non sit necessaria alia Papæ acceptatio, vel declaratio; & tunc in hoc casu, adest consensus Papæ ab initio in concessione ipsius Alternatiuæ recedendi ab Alternatiua, & permutatione in ipsius acceptatione ab Episcopo facta, sequuta ipsius Episcopi contrauentione, itaut Episcopus non possit amplius vti huiusmodi beneficio absque nouo consensu, & noua concessione ex parte Papæ, & noua acceptatione ex parte Episcopi, quæ nõ applicatur in casu quãdo Episcopus ob non residẽtiã non potest frui beneficio Alternatiuæ: nã in hoc casu nullus adest Papæ consensus. nec dissoluitur permutatio prædicta facta in acceptatione Alternatiuæ sed tãtùm suspẽditur illius vsus durante absentia, & consequenter non potest Episcopus firma remanente concessione, & acceptatione Alternatiuæ ob non residentiam ipsius redire ad menses in dicta acceptatione datos Papæ. Aut volumus etiam in hoc casu amissionis Alternatiuæ propter abusum requiri acceptationem, & consensum expressum, vel tacitum Papæ, & tunc eo magis procedunt suprà adducta quòd Episcopus non potest ab Alternatiua recedere, & ad suos menses redire sine consensu Papæ.

34 Nec etiã obstat quòd hoc modo Episcopus ex sex mensibus sibi concessis duos tantùm habeat; quia duos amittit ex quo non residet, cùm absens non possit gaudere beneficio Alternatiuæ, propter verba regulæ, *quandiu verè, & personaliter resederit*, alios etiã duos mẽses sibi dubitos vigore concessionis, & permutationis, vt dictũ est, initæ propter acceptationẽ Alternatiuæ, amittit, cum enim Episcopus mediãte acceptatione Alternatiuæ duos menses lucretur ex Apostolicis, hoc potest æquiualere periculo amittẽdi duos ex Ordinariis; nihilominus sibi imputet, vel quia Alternatiuã acceptauit, & acceptando ita conuenit, vel quòd postquã illam acceptauit, residentiam deseruit.

35 Nec denique obstat quòd Alternatiua nõ habeat locum Episcopo absẽte propter prædicta verba, *quandiu resederint*, &c. per quæ *in d. Sulmonen. Canonicatus* fuit dictum quòd Episcopus amittit Alternatiuã statim atque recedit à diœcesi, & intrat reseruatio octo mensium; quia hoc procedit quoad ipsius præiudicium, qui cùm non adimpleat ex parte sua, non potest gaudere commodo permutationis; sed non inde sequitur quòd Alternatiua sit resoluta, & possit fieri præiudicium Papæ absque eius consensu ad effectum vt Episcopus possit prouidere in mẽsibus ab eundem Papam vigore Alternatiuæ spectantibus, vt fuit resolutum *in Maioricen. Canonicatus* 15. *Nouembris* 1593. coram *bonæ*

memo

memoriæ Cardinal. Milino.

Finitur autem Alternatiua morte Pontificis concedentis, aut Episcopi acceptantis, & renunciatiõe, seu morte ciuili tam Papæ, quàm Episcopi, Nau. *cons. 31. num. 2. de Præbend. & Dignit.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 5. proœm. à num. 2.* Alzed. *d. p. 1. c. 6. num. 72.* Vel si Episcopus trãsferatur ad aliam Ecclesiã, seu remoueatur alio quouis modo, quia talis translatio, seu remotio dicitur mors ciuilis: & si vult in nouo Episcopatu Alternatiuam habere, de nouo petere, & acceptare tenetur. Gonzal. *glos. 54. à num. 14.* Alzed. *d. p. 1. c. 6. num 73.* Extra hos casus non cessat Alternatiua, nisi amittatur, ad quod requiritur Papæ declaratio, Gonzal *glos. 56* Voluntarie tamẽ nõ potest Episcopus ab ea recedere, & dicere, *Nolo ea vti, & volo habere menses ordinarios*, quia iam nõ est in eius potestate, Gonzal. *glos. 43. num. 135. & glos. 59. num. 17. & glos. 50. per tot.* quem refert Alzed. *d. p. 1. c. 6. num. 77.* vbi *num.* 78. resoluit Alternatiuam non comprehẽdi in generali reuocatoria, nisi de ea expressa mentio habeatur.

36 Cum iam ex supradictis clarè appareat ad quos, & in quibus mẽsibus Canonicatuum, & Præbendarum prouisio spectet, remanet modo vt saltem pauca quædã circa collationẽ, & qualiter sit facienda dicamus; omissa igitur illa, quæ fit à Papa, vt poté quia Romanæ Curiæ stylus circa eius formã omnibus patet: collatiõe tamẽ ab Episcopo faciẽda est adnotandũ prouisũ ab eo ad suæ gratiæ validitatem nihil teneri iustificare, quia Ordinarius tanquã informatus de statu Ecclesiæ, & peronarum prouidet Motu proprio Ecclesiis, nõ autem personis, Felin. *in cap ad aures, num. 15. de rescript.* Cardinal. *in Clem. vlt. num. 13. de offic. Ordin.* Selu. *de benefic. parte 3. quæst. 25.* Menoch. *de arbitrar. casu 201. num. 154. & seq.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. §. 6. proœm. num. 10. & glos. 5. num. 173. & 184.* Seraph. *decis. 1026. num. 3. & decis. 1467. num. 1.* Rot. *decis. 190. num. 1. p. 2. recent. & in Placentina Canonicatus 14. Januarij 1600.* coram *Card. Lancelloto & in Pampilonen. de Augero 12. Iunij 1609.* coram *Ortembergo, & in nullius beneficij S. Sixti 26. Iunij 1615.* coram *Card. Sacrato, & in Leodien. Canonicatus S. Dionysij 27. Martij 1623.* coram *Reuerendiss. D. meo Coccina Decano, & in eadem 25. Maij 1626.* coram *R. P. D. meo Pirouano.* Quod procedit etiamsi Ordinarius prouideat vigore indulti, quia nihilominus nõ desinit prouidere Motu proprio, Put. *decis. 395. num. 2. lib. 3. in correctis*, & sequuta est Rot. *in dicta Leodien. Canonicatus* coram *Reuerendiss. D. meo Decano, & R. P. D. meo Pirouano*; limitatur tamen hæc resolutio quando Ordinarius prouidet ad preces prouisi, Buratt. *decis. 484. num. 6.* † Et quando prouisus ab Ordinario agit ad exclusionẽ 37
prouisi Apost. de beneficio vti de reseruato ratione mensis, tunc enim tenetur probare vocationem in mense ordinario, in quo fundat intentionem suam, Ferret *cons. 2. num. 13. lib. 1.* Pute. *decis. 206. lib. 3. in correctis*, Marescot. *var. resol. lib. 2. cap. 2. num. 176. & seqq.*

38 Ex qua principali resolutione, iam primò colligitur nõ requiri in huiusmodi prouisione per Episcopum facienda expressionẽ beneficiorum, quæ obtinet is, cui fit prouisio. Ioan. de Selua *de benef. p. 3. q. 12 num. 53.* Menoch. *de arbitr. casu 201. num. 150.* cùm aliàs in impetratione à Sede Apost. obtenta fieri debeat mẽtio de quolibet beneficio obtento, quamuis modico, glos. *verb. taceat*, per tex. *ibi in c. si motu proprio 33. de præbend. in 6.* 39
vbi *in nostris collect. num. 9.* Flamin *de resignat. lib. 10. q. 2. n. 73. & 74.* Nicol Garc. *de benef. par. 1. cap. 2. à num. 122.* Seraphin. *decis. 445.* † Secundò colligitur necesse opus exprimere fructus beneficij collati, sicut in prouisione Apostolica, Felin *in d. cap. ad aures num. 15. de rescrip.* Cassad. *super regul. Cancel. decis. 31. num. 5.* Sarnen *de valore exprimendo q. 3.* in qua solent impetrari cum expressione 24. ducatorum, Rota *decis. 79. num. 2. & decis. 202. num. 8. p. 2 in posthum. Far.* aliàs *p. 4. recen.* Gutier *canon. lib. 1. c. 1. n. 122.* plures Rotæ decisiones refert Lotter. *de re benefic. lib. 2. q. 15. num. 38.* nam distributiones quotidianæ nõ computantur in valore beneficij ad effectum exprimendi, Oldrad. *cons. 118. num. & seq.* Felin. *in c. ad. aures, num. 14 de rescript* Rot *decis. 8. de præb. in nouis, & in d. decis. 79. num. 2.* ex ea etiam ratione, quia Ordinarius præsumitur habere certam notitiã beneficiorum, & impetrantium suæ Diœcesis, ex quo præsumitur eam diligenter visitare, Felin *in d. cap ad aures 15.* † Tertiò est 40
notandum, Episcopum non ponere clausulam *non obstantibus, &c.* Rebuff. *in concord. in forma mand. Apost. verb non obstantibus*, quia nullus inferior à Principe hac clausula vti potest, vt resoluunt per me citati *in tract. de claus. vsufreq. clausul. 82. num 2. secundum Lugdunen. impress.* † Denique est notandum 41
in collatione Episcopi ad multa requiri præsentiam duorum testium, iuxta glos. *in verb. litteras in cap. post cessionem, de probat.* Rot. *Verdunen. Canonicatus 12. Maij 1589.* coram *Giptio* Peregrin *decis 15. lib. 1. in manu scriptis.*

Forma

Forma collationis factæ per Episcopum familiari præsenti de Canonicatu, & Præbenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum.

42 *DOm.Rodericus à Cunha Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus ac Dominus Bracharæ Augustæ, Hispaniarúmque Primas, &c. Dilecto nobis in Christo N.in Iure Canonico Licentiato familiari nostro clerico N. Diœcesis, salutem in Domino sempiternam. Grata familiaritatis obsequia, quæ nobis hactenus impendisti, & adhuc solicitis studiis impendere non desistis, necnon litterarum scientia, vita, ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum merita, quibus personam tuam tā familiari experientia, quàm etiam fidedignorum testimoniis iuuari percipimus, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales. Cum itaque Canonicatus, & Præbenda Cathedralis nostræ Ecclesiæ Bracharensis, quorum collatio, prouisio, & omnimoda dispositio ad nos hac vice spectare dignoscuntur, & quos quondam N. qui extra Romanam curiam de mense Aprilis, nobis personaliter, & verè residentibus, Alternatiuæ beneficio gaudētibus, diem clauserit extremum, vacauerint, & vacent ad præsens, tibi, qui à dilectis nostris examinatoribus in Diœcesana Synodo deputatis, examinatus, & idoneus, repertus fuisti, qui etiam continuus commensalis nōster, & in sacro Subdiaconatus Ordine constitutus existis, promissorum obsequiorum, & meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, Canonicatum, & Præbendam prædictos sic, vt præmittitur, vacantes cum plenitudine iuris Canonicalis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis tibi auctoritate nostra Ordinaria tenore præsentium conferimus, & prouidemus, de eisdem. Téque coram nobis personaliter constitutum in corporalem possessionem Canonicatus, & Præbendæ, iuriúmque & pertinentium prædictorum per annuli nostri traditionē, & bireti tui capiti tuo impositionem inducimus, & inuestimus de eisdem emissa prius Orthodoxæ fidei professione iuxta formam traditam in Bulla fel.record. Pij IV. necnon recepto à te in manibus nostris corporali ad Sancta Dei Euangelia iuramento, quòd Sanctissimo Romano Pont. ac nobis, & Successoribus nostris Archiepiscopis Bracharensibus gratiam, & communionem Sanctæ Sedis Apost. habentibus, obediens eris, & fidelis, ac Sanctæ Matri Ecclesiæ, nostrisque, & Successorum nostrorum parebis mandatis, eidémque Canonicatui, & Præbendæ, ac ipsi Ecclesiæ secundùm ipsius statuta, & consuetudines, ordinationesque deseruies; & deseruiri facies in Diuinis, iuraque, & libertates eiusdem Ecclesiæ, ac Canonicatus, & præbenda prædictorum manutenebis, & defendes pro posse, nihilque quod ad dictos canonicatum, & Præbendam pertinet, alienabis, seu distrahes, sed alienata, & distracta ad ius, & proprietatem eorūdem Canonicatus, & Præbendæ reduces, & reduci procurabis pro posse. Quocirca vniuersis, & singulis personis ecclesiasticis, & præsertim Decano, Canonicis, & Capitulo dictæ nostræ Ecclesiæ Bracharen. aliisque Notariis, ac Tabellionibus publicis quibuscunque per ciuitatem, & Diœcesim nostras prædictas, ac aliàs vbilibet cōstitutis, tenore præsentiū cōmittimus, ac damus in mandatis, quatenus ipsi, vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus, ad prædictam Ecclesiam accedant, seu accedat, téque, vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem, realem, & actualem possessionem Canonicatus, & præbendæ, iuriúmque & pertinentium prædictorum ponant, & inducant, ac defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac te, vel procuratorem tuum tuo nomine in præfata Ecclesia Cathedrali in Canonicum recipi faciant, seu faciat, & in fratrem, stallo tibi in choro, & loco in Capitulo ipsius Ecclesiæ cum plenitudine iuris canonicalis assignatis, tibique de ipsorum canonicatus, & Præbendæ fructibus, redditibus, & prouentibus, iuribus, & obuentionibus vniuersis integrè respondeant, & faciant ab aliis quantùm in eis fuerit, plenariè, & integrè responderi. Contradictores*

eadem

eadem auctoritate, & per censuram ecclesiasticam compescendo. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum præsentes litteras fieri, & per Notarium nostræ Cameræ Archiepiscopalis infrascriptum subscribi, & publicari mandauimus, sigillique nostri iussimus, & fecimus appensione muniri. Datum Bracharæ Augustæ in nostro Archiepiscopali Palatio sub anno à Natiuitate Domini... Indictione..... die verò ..... Mensis .... Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac D.N...... præsentibus N.N. testibus ad præmissa specialiter vocatis, habitis, atque rogatis.

Quia verò aliquando contingere potest quòd Archiepiscopus, siue Episcopus S.R.E. Cardinalis sit, ac proinde vigore indulti à Sede Apost. sibi concessi in quolibet mense de Dignitatibus, & Canonicatibus suæ Ecclesię vacantibus idoneam personã prouidere valeat, necnon pro collatione obtinẽda ac litteris Apost. expediendis Romam mittere teneatur sic prouisus cũ nominatione Archiepiscopi Cardinalis, ideo talis nominationis formulam hîc apponere operę pretium duxi, prout sequitur.

43 *Beatissime Pater. Cum quidam Archidiaconatus, Canonicatus, & prabenda, &c. meæ cathedralis Ecclesiæ Bracharensis per obitum N. illorum dum viueret vltimi possessoris extra Romanam Curiam defuncti vacauerint, & vacent ad præsens. Ego tanquam S.R.E. Cardinalis, ac dicti Archiepiscopatus Bracharensis Archiepiscopus, & vigore indulti Apostolici à Sede Apostol. mihi concessi, dilectum mihi in Christo N. quem omnia litterarum & virtutum ornamenta ad prædictos Archidiaconatum, Canonicatum, & Prebẽdam, sicvt præfertur, vacantes, habilẽ & idoneũ faciunt, debitò tẽpore nominaui, & deputaui, prout harum serie coram S.V. deputo, ac nomino, ob idque Sanctitatem V. humiliter exoro vt eorundem Archidiaconatus, Canonicatus, & præbendæ dictæ Ecclesiæ Bracharensis titulum, collationem, ac litteras Apostolicas, desuper necessarias, & opportunas dicto N. præbere, facere, & concedere dignetur. In quorum fidem præsentes litteras manu mea scriptas, sigilloque meo munitas, ac per Secretarium meum infrascriptum refrendatas eidem N. duxi concedendas, & concessi. Datum Bracharæ Augustæ die.....*

Humillimus B.V. seruus

N.Card.Archiep.Bracharensis.

Verùm quia etiam cõtingere potest, quòd collatio talis Dignitatis, siue Canonicatus non vacet per obitum, sed per liberam resignationem in manibus D. Archiepiscopi sponte factam, ideo collationis illius sic vacantis formulam quatenus à supradicta distat, hîc apponere curaui, prout sequitur.

Cùm itaque Archidiaconatus, ac Canonicatus, & Præbenda Cathedralis Ecclesiæ nostræ Bracharensis, quos nuper venerabilis vir N. obtinebat, per liberam resignationem dicti N. de eis, quos tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per nos autoritate nostra ordinaria admissam liberè vacare noscantur, ad præsens nos Dom. Rodericus à Cunha, Dei & Apost. Sedis gratia Archiepiscopus Bracharensis dilecto nobis in Christo N. &c. & sequitur, prout suprà. 44

CAPVT XV.

Canonicatus, siue Dignitatis possessio qualiter capienda?

SVMMARIVM.

1 *Possessio de Canonicatu, siue Dignitate quæ sit de Capitulo, capitulariter capi debet, & aliter capta non est manutenibilis.*

2 *Possessio capitulariter capta in Capitulo dicitur, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, vel illis ad alia negotia ibi congregatis.*

3 *Possessio quod sit capitolariter capta, sufficienter probatur per testes deponentes fuisse captam coram repræsentantibus maiorem, & saniorem partem Capituli.*

4 *Instrumentum narrans tantummodo possessionem Canonicatus fuisse captam coram Notario, & testibus, nulla facta mentione de præsentia Capituli, non probat pro sustinenda manutentione.*

5 *Possessione Canonicatus in apprehensione debet Capitulum congregari, & ab eodem*

eodem sic congregatio possessio tradi.

6 *Possessio debet capi in sede propria Canonicalis,seu Dignitatis.*

7 *Possessio non capitulariter capta de Canonicatu non suffragatur quamvis fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol.*

8 *Possessio de Canonicatu sine consensu Capituli, seu capitulariter ,non valet etiam si data esset facultas capiendi eius possessionem propria auctoritate.*

9 *Possessio de Canonicatu capta à Canonicis de Capitulo, sed non capitulariter , non valet.*

10 *Consuetudo Ecclesiæ capiendi possessionem Canonicatus etiam non capitulariter, valet.*

11 *Capitulum si denegauit tradere possessionem, tunc ea aliter capta habetur acsi capitulariter capta esset.*

12 *Impedimento aliquo existente propter quod possessio capitulariter adipisci non possit,sufficit si aliter acquiratur.*

13 *Capitulum si habet iustam causam non tradendi possessionem ,tunc non suffragatur possessio non capitulariter capta.*

14 *Impedimentum ab alio ,quàm à Capitulo praestitum non excusat à capiendi possessione capitulariter, sed illud tantùm, quod ab ipso Capitulo praestatur.*

15 *Canonicus si succe siuè post adeptam possessionem non capitulariter , aut aliàs legitimè captam ex patientia Canonicorum ad actus Canonicales Canonicis tantùm competentes admissus fuerit, tunc censetur legitimus possessor.*

16 *Canonicatus possessio quòd sit legitimè capta iustificatur ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis eum præsentia, & patientia Capituli.*

17 *Canonicatus iniustè possidens superueniente sibi nouo titulo valido potest continuare possessionem ipsam de facto, mutato solùm primo iure, & titulo possessionis, quæ mutatio ipso iure statim facta intelligitur datâ notitia secundi tituli.*

18 *Canonicus falsus si diu stetit in possessione, & deinde à Papa obtinuit prouisionem, non est necessaria noua apprehensio ,& installatio.*

19 *Renunciatio strictè est interpretanda , vt minus lædat renunciantem.*

20 *Renuncians, siue cedens liberè, licèt dicatur perdere dominium , & possessionem saltem de iure ,attamen si postea incumbat de facto ,& realiter inhæreat, possessioni, adhuc ad statum est manutenendus,& reintegrandus si spolietur.*

21 *Possessionis noua acquisitio de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis.*

Canonicatus possessio dicitur capta si Canonicus per Ecclesiam deambulauerit, & in stallo ac in Choro sederit,ibid.

Beneficij possessionem sufficit apprehendere per amplexum Altaris , & alios actus , qui fiunt in Ecclesia,& etiam per tactum annuli Ecclesiæ clausa si fiat in præsentia habentis potestatem tradendi possessionem , & non appareat esse aliquem intus animo possidendi ,ibid.

Possessio beneficij sine interuentu Notarij, aut alicuius personæ Ecclesiasticæ tradi non potest,ibid.

Possessio quando acquiratur per solum aspectum, & probetur per publicum instrumentum ,ibid.

22 *Possessione Ecclesiæ, seu Canonicatus capta, censetur capta possessio omnium bonorum, & iurium dictæ Ecclesiæ , seu Canonicatus.*

23 *Intellige de bonis in quorum possessione constat Ecclesiam reperiri , & sic de illis , quæ de præsenti erant vacantia.*

24 *Episcopus cum consensu Capituli statuere non potest , vt aliquid minimum soluatur in ingressu Canonicorum.*

25 *Episcopis non licet quicquam sibi capere pro collatione Canonicatus, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali.*

26 *Canonici cogi non debent, ad quid soluendum in ingressu, etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum , & bonorum Capituli.*

27 *Dulciaria multa prohibentur exigi à Capitulo pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici.*

28 *Consuetudo donandi aliquid in ingressu , & admissione alicuius ad Canonicatum est sublata per Concil.* sess.24.c.14. de reform.

29 *Consuetudo siue statutum admittitur per quod aliquid exigitur ab obtinentibus Canonicatus, quod non in ipsorum exigentium vtilitatem,sed Ecclesiæ , in aliosque pios vsus conuertatur.*

30 *Constitutio facta per Episcopum , & Capitulum post Concil. Trid. ad soluendam certam quantitatem ratione nouæ possessionis Canonicatus,quæ integrè cedat in fabricam,valet.*

31 *Consuetudo valet,vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarii.*

32 *Consuetudo,vt per triennium fructus Canonicatuum à nouis prouisis exigi non possint,est abusus.*

33 *Consuetudo,quæ imponit onus recepto , quod tendat in vtilitatem Canonicorum , non valet in vtilitatem Ecclesiæ.*

34 *Consuetudo Ecclesiæ Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum, donec beneficiatus sit Sacerdos, est obseruanda.*

35 *Formam instrumeti capiendæ possessionis.*

1 POst prouisionem ritè factam superest vt Canonicus in Ecclesia recipiatur, in qua huiusmodi receptio spectat ad Superiorem & Canonicos, Oldrad. *cons.* 97. *numero* 1. Lap. *alleg.* 31. *numero.* 1. Rota *in Pampilonen. Canonicatuum de Ronces valles* 4. *Aprilis* 1631. coram *R. P. D. Dunozetto*, *&* 24. *Nouemb. eiusdem anni*, coram *R. P. D. Pirouano*: & sic possessio capitulariter eapienda est de quocumque Canonicatu, siue Dignitate, quæ sit de Capitulo. Ita Innoc. *in cap. litteris*, & *ibi* Ioan. Andr. *col.* 5. *vers. credimus etiam*, Butr. & alij communiter, *de restitut. spoliat.* Federic. de Senis *cons.* 61. *num.* 5. Ferret. *cons.* 4. *num.* 8. *lib.* 1. Cassad. *decis.* 8. *de caussa possess.* nouissimè Theodos. de Rub. *in singul. Rota tom.* 2. *par.* 2. *verb. possessio* §. 1. *pag.* 78. Lotter. *de re benefic tom.* 1. *lib.* 2. *q.* 21. *n.* 34 *tom.* 2. *lib.* 3. *q.* 6. *num.* 33. *cum seqq.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell.* §. 3. *proœm. n.* 81. Seraph *decis.* 1044. Stephan. Gratian *discept. forens. cap.* 991. *num.* 23. Beltramin. *ad Gregor. XV. decis.* 364. *litt. B.* Coccin. *decis.* 235. *num.* 11. Cavaler. *decis.* 359. *num.* 3. Burat. *decis.* 522. *num.* 10. vbi Ferentill. *in annot.* Rot. *decis.* 1156. *parte* 3. *diuers.* & *decis.* 701. *n.* 5. *part.* 2. *recent.* & *decis.* 341. *num.* 1. *p.* 1 in posthum. Farinac. aliàs *p.* 3. *recent.* & *decis.* 686. *numero* 2. *ead. p.* 3. *rec.* & *in nullius Castri Durantiis Præpositura* 3. *Iulij* 1623. coram *bonæ mem. Rembaldo*, & *in Cæsaraugustana oncrum, eadem die*, & *anno*, coram *R. P. D. meo Pirouano* apud Postium *decis.* 175. *numero* 4. & *in Alexandrina Archipresbyteratus* 28. *Iunij* 1627. coram. *R. P. D. Merlino*, apud eundem Ludou. Post. *decis.* 57. & *in Spallaten. Canonicatus* coram *Patriarcha Manzanedo*, impressa per Ludou. Postium post *suum tract. mandati de manutenendo decis.* 95. *num.* 1. & *in Mediolanen. Optionis* coram eadem, *ibid. decis.* 112. *num.* 5. & *in Astmicen. Scholastria* coram *Vbaldo ibid. decis.* 177. *num.* 4. quarum decisionum meminit Ludou. Post. *in tract. mandati de manutenendo obseru.* 30. *num.* 3. & Ideò possessio aliter capta non est considerabilis, Innoc. *in cap. in litteris*, *num.* 8. & Imol. *num.* 7. *de restitut. spoliat.* Cassad. *d. decis.* 8. *de caus. possess.* Rot *decis.* 280. *num.* 2. *p.* 1. *recentissim.* ac proinde nec manutenibilis, Stephã. Gratian. *d. cap.* 991. *num.* 24. Rot. *in Meten. Canonicatus* 5. Iulij 1619. coram *R. P. D. meo Priouano*, & in aliis relatis per Beltramin. *vbi suprà*. latè Ferentill. *ad decis. Buratti* 318. vbi plures ampliationes, & limitationes affert, & per Ludon. Post. *d. obseruat.* 30. *num.* 1. Seraphin. *decis.* 1044. *num.* 1. vbi ait quòd possessio Canonicatus capta nõ capitulariter nõ est manutenibilis de iure, nisi adesset consuetudo trahendi possessionẽ, etiã non capitulariter, prout probari ibi dicitur ex tribus instrumentis possessionum captarum in eadem Ecclesia.

Dixi, *siue Dignitate, quæ sit de Capitulo*, quia de Iure cõmuni Dignitates non sunt de Capitulo, nisi in erectionis Bulla dicatur quòd habeat stallum in Choro, & vocẽ in Capitulo, vt tenet Seraphin. *decis.* 98. *num.* 1. & 2. & tunc quando huiusmodi Dignitates non sunt de Capitulo, possessio Capitularis non est necessaria, Rot. apud Ludou. Postium *post tract. mandati de manutenendo decis.* 175. *num.* 5. Vnde forsã, quia Decanatus Placentinus est de Capitulo, Rota seruat illam opinionẽ quòd possessio huius Decanatus non est manutenibilis quando non fuit capta capitulariter, vt nouissimè attestatur Theodos. Rub. *in singularib. Rota tom.* 2. *pag.* 2. *circa stylum, verb. Decanus pag.* 40.

Dicitur autem capitulariter capta possessio in Capitulo, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, Rot. *in Carthaginem. Canonicatus* 6. *Aprilis* & 25. *Maij* 1609. coram *bonæ meum. Card. Lancellot. iun.* Vel illis ad alia negotia ibi congregatis, iuxta glos. *verb. factum in cap. si Capitulo. de concess. præb. lib.* 6. Rot *in Theatina iurisdictionis Sancti Ioannis in Venere*, coram *Reuerendiss. D. meo Decano*, & *Legionen. Canonicatus* 16. *Decembris* 1622. coram *bonæ meum Patriarcha Manzanedo*, & *in Sorana beneficij* 11. *Ianuarij* 1630. coram *R. P. D. Merlino*. Vel si tradita sit possessio ab aliqua Dignitate, seu Canonico nomine Capituli, & de eius facultate, Innoc. *in d. cap. in litteris*, *num* 2. *de restit. spoliat.* Rota *decis.* 594. *numero* 5. *p.* 1. *recentissimar.* Vnde sustineretur præsertim possessio si fuisset tradita, putà ab Archidiacono nomine Capituli, præsentibus, & scientibus Capitularibus, vel ab alio per Capitulũ deputato, Rota *decis.* 314. *numero* 2. *p.* 1. *recentiorum*, & apud Post. post *suum tract. mandati de manutenendo, decis.* 177. *num.* 6. *cum. seqq.*

Probatur sufficienter possessio capitulariter capta per testes deponentes fuisse captã corã repræsentantibus maiorẽ, & saniorem partem Capituli, Burat. *decis.* 522. *num.* 5. nam capitulariter factus diceretur actus etiã quòd aliqui nõ interuenisent, Ludou. Postius *tract. mandati de manutenendo obseruat.* 30. *numero* 7 Rota apud eundẽ *decis.* 3. *n.* 2. Vnde eadem Rota in *Syracusana Canonicatus* 1. *Februar.* 1623. coram *R. P. D. meo Pirouano*, fuit dictum quòd cùm instrumentum narret tantummodo possessionem fuisse captã coram

2 (margin, at "Dicitur autem capitulariter capta posses-") · 3 (margin, at "Probatur sufficienter possessio capitulari-") · 4 (margin, at "fuit dictum quòd cùm instrumentum nar-")

coram Notario, & testibus in stallo Canonicali, nulla facta mentione de præsentia Capituli tunc congregati, meritu possessionis actus remansit inualidus, & irreleuans pro sustinenda manurenrione; quia † in apprehen-
5 sione possessionis Canonicarus debet Capitulum congregari, & ab eodem sic congregato possessio tradi, *c. si capitulo*, iuncta glos. *de concess. præb. in 6.* Rot. *decis.* 701. *num.* 5. *part. recentior.* Ferret. *cons.* 220. *num.* 13.

At verò si capta fuerit possessio hora Missarum solemnium cum assignatione stalli in Choro, & loci in Capitulo; videtur sufficere; Butr. & Imol. *in cap. in litteris, de restit. spoliat.* Roman. *cons.* 482. *num.* 2. præcipuè si modernus hic Canonicus postmodum fecit professionem Fidei coram Capitulo, & Canonicis capitulariter congregatis, & sic constat de consensu, & approbatione Capituli, quæ optimè dictã possessionẽ iustificat. Ita Rota *decis.* 496. *n.* 2. *p.* 2. *in posthumis* Farin. aliàs *p.* 4. *recent.* Burat. *decis.* 249. *n.* 3.

6 Et debet possessio capi in sede propria Canõicali, seu Dignitatis, vt resoluunt Innoc. *in cap. in litteris n.* 7. *vers. item si sint deputata, de restit. spol.* Bald *in l.* 2. *n.* 54. *vers. respondeo ad primum C. de seruit. & aqua*, Bellam. *n.* 17. *vers. sed qualiter in d. c. in litteris*, Ferret. *cons.* 14. *n.* 1. *lib.* 1. Abb. *in cap.* 2. *in fine, de consuet.* Ludou. Post. *d. tract. mandati de manutenendo, obseruat* 30. *n.* 1. & fuit resolutum *in Vercellen. vnitatis Capituli* 22. *Iunij* 1598. coram *bonæ mem. Penia, & in Tarraconen. Canonicatus* 26. *Iunij* 1609. coram *bonæ mem. Ortembergo*, & nouissimè *in Bracharen. Archidiaconatus* 2. *Decembris* 1630. coram *Reuerendissim. D. meo Canonico*, & coram Caualer. *decis.* 198. *n.* 2. Rota *decis.* 594. *n.* 4. *p.* 1. *in posth.* Farinac. 7 alias *p.* 3. *recent.*

Quæ quidem supradicta resolutio, quatenus habet minimè suffragari possessionẽ nõ capitulariter captam de Canonicatu, seu Dignitate, quæ sit de Capitulo, ampliatur aliquibus modis, & *primò*, vt procedat etiamsi possessio fuisset capta de mãdato executoris litterarum Apostol. Abb. *in c.* 1. *num.* 16. *de consuet. & in c. transmissam n.* 3. *de elect.* Cassad. *d. decis.* 8. *de causa possess.* firmauit Rot. *in d. Meten. Canonicatus*, & in vna *Senen.* & alia *Taruisana Canonicatus*. quarum meminit Beltram. *in annot. ad Greg. XV. decis.* 364. *n.* 7. *post princ. vers. & conclusio procedit*, Ludou. Post. *in d. tract. mandati de manutenendo, obseru.* 30. *n.* 4. nisi vocatis omnibus de Capitulo ad sonum campanæ, vel aliàs, & ipsis non comparentibus, capta fuerit possessio ad mandatum superioris, & executoris Apost. Buratt. *decis.* 318. *num* 17. *vers. primò amplia.*

Ampliatur *secundò*, etiam si data esset fa-
8 cultas capiendi possessionem Canonicatus propria auctoritate, vt in decreto regressus, quia nihilominus sine consensu Capituli, siue capitulariter non valet, Pute. *decis.* 20. *aliàs* 22. *lib.* 2. Mandos. *in tract. Signaturæ gratiæ, tit. de regressu. col.* 3. *vers. illa verba.* Lotter. *de re benefic. tom* 2. *lib.* 3. *q.* 5. *num.* 34.

Ampliatur *tertiò*, etiamsi capta fuisset à Ca- 9
nonicis de Capitulo, sed nõ capitulariter, Cassad. *d. dec.* 8. *n.* 1. Rot. *decis.* 3. *l.* 3. *part.* 3. *diuers.*

Tribus aliis modis limitatur eadem resolu- 10
tio, & *primò* stante consuetudine in Ecclesia capiendi possessionẽ Canonicatus etiam nõ capitulariter, Cassad. *decis.* 4. *num.* 2. *de causa possess.* Burat. *decis.* 748. *num.* 12. vbi *num. seq.* declaratur quomodo probetur talis cõsuetudo. Seraphin. *decis.* 1044. *num.* 1. Beltramin. *ad Greg. XV. decis.* 364. *n.* 7. Lot. *d. lib.* 3. *q.* 5. *n.* 35.

Limitatur *secundò* quando Capitulum nul- 11
la vrgenti ratione denegauit tradere possessionem, quia tunc aliter capta habetur acsi capitulariter capta fuisset, *d. c. si Capitulo, de cõcess. præb. lib.* 6. & ibi Anchar. *num.* 2. *vers. quæro*, post glos. ibi *verb. exequatur.* Greg. XV. *decis.* 364. *n.* 2. Rot. *in d. Cæsaraugustana onerum* 3. *q.* 5. *n.* 36. Rot. *in d. Cæsaraugustana onerum* 3. *Iunij*. 1623. coram *R. P. D. meo Pirouano, & in* dicta *Alexandrina Archipresbyteratus* 28. *Iulij* 1627. coram *R. P. D. Merlino* apud Post. *decis.* 57. *n.* 20. Beltramin. *ad* Greg. XV. *decis.* 364. *n.* 7. *vers. Verùm prææallegata conclusio*; Capitulum tenetur restituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere possessionẽ Canonico, & etiam pro tempore recessus, ex Seraphin. *decis.* 1015. *n.* 1. Et semper, † existente aliquo im- 12
pedimẽto, propter quod possessio capitulariter adipisci nõ possit, sufficit si aliter acquiratur, vt aliis decisionibus relatis fuit dictum *in nullius Præpositura Castri Durãtis Iul.* 1623. coram *bonæ mem. Rembeldo.* Et quòd in Ecclesiasticis possessio habeatur pro tradita vbi fuit præstitum impedimentum ex recursu ad iudices laicos, Ludou. Post. *d. tract. obseru.* 21. *n.* 17. Rota apud eundem *decis.* 175. *n.* 15. † 13

Intellige hanc secundam limitationem procedere quatenus Capitulũ sine iusta causa præter impedimentũ, vel recuset tradere possessionem, quia si habet iustã causam, non suffragatur possessio nõ capitulariter capta, vt fuit dictum *in d. Cæsaraugustana onerum*, & in his terminis loquitur decisio *in Alexandrina Archipresbyteratus*, de qua suprà, & fuit resolutum *in Canallicen. Canonicatus* 4. *Martij* 1616. coram *bonæ mem. Card. Sacrata*, teste Beltramino *vbi suprà* qui subdit dicta decisione firmari quòd vlteriùs requiritur Capitulum
fuisse legitimè congregatum, & absque iusta 14
causa recusasse tradere possessionem. † Nec impedimentũ ab alio, quàm à Capitulo præstitũ excusat à capienda possessione capitulariter, sed illud tantùm, quod ab ipso Capitulo præstatur, vt supponitur *in d. c. si Capitulo*,

&ibi Anch.*n.2.*& fuit resolutum *in d.Meten. Canonicatus* coram *R.P.D.meo Pirouano.*

15 Limitatur *tertiò*, si Canonicus successiuè
post adeptam possessionem ex patientia Ca
nonicorum ad actus Canonicales Canonicis
tãtùm cumpetẽtes admissus fuerit, Innoc.*in
c.in litteris, & in c.ex parte, de restit. spol. cal.
vlt.* Cassad. *d. decis.8.numero* 3.Rot.*decis.91.
numero. 6. part. 1. recent.* & fuit dictum *in
Spalaten. Canonicatus* 8. *Iunij* 1605. coram
Vbaldo, impressa per Ludouic. Post. *post suum
tract. mandati de manutenendo decis.95.num.3.*
Beltramin.*ad Greg.XV.decis.* 364.*vers. tertiò.*
Lotter.*d.lib.* 3. *q* 5. *n.36.& seqq.* eadem Rota
in Carthaginen. Canonicatus 5. *Aprilis*, & 25.
Maij 1609. coram *bonæ mem. Card. Lancell.
iun.* vbi dicitur procedere non obstante eadẽ
aliqua præcedere contradictione Capituli,
Rot. inter impressas R. D. mei Coccini De-
cani *decis.235.n.11,&12.& in d. Alexand. Ar-*
16 *chipresb.* Burat. *decis.* 522. *n.12.* vbi habetur†
Canonicatus possessionẽ quòd sit legitimè
capta iustificari ex actibus Canonicalibus
per Canonicũ gestis cũ pręsentia, & patiẽtia
Capituli, quæ tamẽ patientia non sufficit ad
validandam possessionẽ in præiudiciũ tertij,
qui ante actus prædictos Canonicales appre-
hendit possessionem Capitulariter, Rot.*de-
cis.* 1156. *vers. nec patientia, p.3.lib. 3.diuer.* &
fuit dictum *in Callien. Canonicatus 29. Ianua-
rij* 1619. coram *Card. Pamphil iun.* optimè
Ferentil. *in annot. ad decis* 318.*Buratti.*

17 Sed potest dubitari, an apprehẽdens capi-
tulariter possessionẽ alicuius Canonicatus
sibi nulliter per Ordinariũ collati, & deinde
sciens illius collationẽ spectare ad Sanctissi-
mum, ab eo impetrauerit prouisionem cum
decreto, quòd renũtiet præsẽtationi, & insti-
tutioni, ac possessioni exinde sequutæ, ac di-
ctum Canonicatũ vti reseruatum, & non ali-
ter in futurũ possidere se velle declaret, sine
noua possessionis apprehẽsione postquã de-
creto satisfecit sit manutenendus? In quo du-
bio est resoluendũ talem Canonicũ super-
ueniente sibi nouo titulo mediãtè prouisio-
ne Apostolica potuisse cõtinuare possessio-
nẽ ipsam de facto mutato solùm primo iure,
& titulo possessionis, *l. non solum, §. quòd vulgo,
ff. de vsucap. l.* 3. *§. illud, l. qui bona, §. 1. cum ibi
notatis, ff. de acquir. possess.* Rot. *apud Achil. de-
cis. 4. de causa possess. & prop.* Pute. *decis.* 165. *n.
3. lib. 1. & decis.* 441. *eod. lib. & in recent. decis.
200 n 8. par. 1.* Hieron. Gabr. *cons.* 51 *n. 1. & 28.
lib. 1* quæ mutatio ipso iure statim facta intel-
ligitur data notitia secundi tituli, etiã absque
alia declaratiõe, iuxta *consil.* Decij 400. quod
sequitur Rot. & per Achil. *d. decis.* 4. Pute. *d.
decis.* 441 *lib. 1.* Crescent. *decis.* 168. *aliàs 6. de
restitut. spoliat.* Rot. *decis. etiam* 224. *n. 2. p. 1 di-
uers. & decis.* 601. *n. 3. par. 3. diuers.* Cardin. Mãtic.
decis. 71. *n.1.* neque opus erat, vt exiret de pos-
sessione, & postea iterũ ingrederetur, ad *l. cùm
nemo*, & *ibi* glos. *in verbo extrinsecus, C. de ac-
quiren. possess.* Pute. *d. decis.* 441. *lib. 1.* & Archil.
d. decis. 4. quòd hęc opinio est magis æqua,
& cõsona Iuribus, & semper seruatur à Rota,
vt *in decis.* 345. *n.4. & decis.* 613. *n.5. par. 1. &
decis.* 143. *n 4. par. 2. diuers.* & *in Tuden. Paro-
chialis 4. Nouembris* 1591. coram *bonæ me-
moriæ Cardin. Pamphilio sen.* in quibus fuit
reprobatum *consil.* 131 *lib.* Socini sen. contra-
rium sentientis. Et in puncto dicit Bald. *in l. 2.
n.63. vers. sed pone, C. de seruit & aqua.* quòd
† si falsus Canonicus diu stetit in possessione, 18
& deinde à Papa obtinuit prouisionem, non
est necessaria noua apprehẽsio, & installatio,
quia ipso iure fit quædam conuersio ex nouo
titulo superueniente, Baldum sequitur Cra-
uet. *cons.* 171. *num. 1. vers. secundò pro hac*, vbi
num. 19. declarat Baldi sententiam non pro-
cedere quando ante prouisionem Papæ ius
tertiu fuerit quæsitum, & Crauettam sequitur
Rimald. iun. *cons.* 100. *num* 25.

Non obstat renũciatio facta de prima pos- 19
sessione, qui eatenus renunciauit Canonicus
quatenus credidit esse consultum suæ posses-
sioni, & continuationi, sicque hæc renuncia-
tio ex defectu consensus non operaretur, &
consequenter primam possessionem, à se non
abdicasset ad dimittendam enim possessio-
nẽ requiritur animus, *d. l. 3. §. in amittenda*, vbi
Alexand. *ff. de acquiren. possess.* Cassador. *decis.
4. num. 3. de restitut. spoliat.* Paris. *cons.* 114. *num.
7. lib 4* Rot. *apud Achil. decis.* 11. *de pension.*
& renunciatio strictè est interpretanda, vt
minus lædat renũciantem quàm fieri possit,
l. si domus, ff. de seruitutibus vrban. præd. Bec.
cons. 111. *sub numero* 31. Surd. *cons.* 446. *num.* 22.
& propterea renũciatio restrictiuè ad posses-
sionem inde sequutam non est trahenda ad
omnem possessionem, *ad Clemen. quòd circa,
de elect.* Bald. *in l. 2. num. 2. C. de legibus.* Ro-
land. *cons.* 86. *num.* 33. *lib. 2.* Et hæc duo, sci-
licet quòd quis renuntiet præsentationi, &
possessioni inde sequutæ, & quod velit possi-
dere ex prouisione Apostolica, non inuicem
repugnat, quia vult insistere in possessione de
facto, & reiicere primũ titulum possessionis.

Secunda quoque possessio, scilicet postquã 20
renũciauit, est manutenibilis, quia etiã liberè
cedens, & renuntians, licèt dicatur perdere
dominium, & possessionem saltem de iure,
attamen si postea incumbat de facto, & reali-
ter inhæreat possessioni, adhuc ad statum est
manutenẽdus, imò, & reintegrãdus si spolietur,
Innoc. *in c. super hoc, de renunciat.* Calder *cons.
4. eod. tit* & sequitur Rot. *decis. n. 2. nonis eod.
tit.* Cassad. *d. decis.* 4. *restit spol. n. 2. & 4 vers.
credit tamen*, vbi firmat dictum Innocentij
procedere etiam in beneficialibus si incũbens
possessio

possessioni de facto habet titulum præsumptum, vnde multò magis quando habet verum, & Canonicũ ex prouisione Apostolica, & sequitur Gom. *super reg. de annali. q. 57. in princ.* Paris. *de resig. benefic. lib. 1. q. 5. n. 26.*

21 Neque obstat, quòd renunciatio facta per Canonicũ fuerit in executionẽ decreti litterarum Apostolicarum, in quibus committitur executori, vt illum introducat in possessionem, quia acquisitio nouæ possessionis de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis. Et menti Papæ satis factum videbatur si intelligatur dictum decretum ad cumulandum possessionẽ possessioni, ad tradita per Cassad. *d. decis. 4. num. 12. & seqq. de restit. spol.* Menoch. *de adipiscen. remed. 4. quæst. 43. n. 337. & seqq.* Gabr. *commun. conclus. 7. num. 6. de acquir. possess.* Ita elegãter habentur hæc omnia *in d. Alexandrina Archipresbyteratus*, coram *R. P. D. Merlino*, quæ reperitur impressa per Postium *decis. 57.*

Canonicatus possessio dicitur bene capta si Canonicus, vel eius procurator suo nomine per Ecclesiã deambulauerit, & in stallo & Choro sederit, de quibus actibus possessoriis in instrumento publico testibus præsentibus fidem facere tenetur Notarius. Ita Rota *in Cæsaraugustana onerum 3. Iul. 1621* coram *R. P. D. meo Piruano*, impressa per Ludou. Postium *post suum tract. mandati de manutenendo decis. 175 num. 2.* acquiritur enim possessio iuris Canonicalis eum stallo in Choro, & locus in Capitulo datur, cap. *cùm inter, de renunc.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de missione in possessionem, num. 36.* Hinc idem Rebuff. *in concord. tit. de collation. §. 1. in verb. Canonicatum & Præbendam, vers. & est quoddam, pag. mihi 543.* ait possessionem Canonicatus ex sequentibus probari. *Primò* in lectione Euangelij in sua hebdomada. *Secundò* quãdo Episcopi electioni, & aliorum negotiorum tractatibus interfuit. *Tertiò* quando domum obtinuit, quæ nonnisi Canonico cõsueuerat assignari. *Quartò* quando ad osculum pacis cum aliis Canonicis est receptus. *Quintò* quando lectiones legit in Ecclesia. *Sextò* quando responsoria, & alia cantauit.

Nam in beneficialibus sufficit apprehendere possessionem beneficij per amplexum Altaris, & alios actus, qui fiunt in Ecclesia, & etiam per tactum annuli Ecclesiæ clausæ, vt censeatur acquisita possessio non solùm Ecclesiæ sed omnium rerum, & iurium illius, vt per Cancer. *var. resol. p. 3. cap. 14. sub num. 53.* Ludou. Post. *in tract. mandati de manutenendo, obseru. 21. num. 15.* Et quòd possessio beneficij & Ecclesiæ acquiratur etiã per apprehensionẽ, & tactum annuli portæ Ecclesiæ clausæ si fiat in præsẽtia habentis pu-

restatem inducendi in possessionem, tenent Rot. *decis. 1. alias 220. num. 1. & decis. 5 alias 153. de causa possess. & propr. in antiq.* Bisign. *decis. 8 num. 1. de restit. spoliat.* Ludou. Postius *d. obseru. 21. num. 16.* Et quòd per annuli portæ clausæ tactum acquiratur possessio nisi appareat aliquem esse intus animo possidendi, resoluunt Achil. de Grassis *decis. 2. & 3. de causa possess.* Federic. de Senis *cons. 3. num. 16. lib. 1.* Rota apud Ludou. Postium *d. decis. 175. num. 3.* vbi dicit quòd si Canonicus in Capitulo actus sedendi non fecerit propter clausuram ianuæ Capituli, sufficit portæ annulum tangere, si intus nullus sit animo possidendi.

Possessio Præbendę quomodo probetur? Vide Mascard. *de probat. conclus. 1213. num. 4. cum seqq.* Et quòd tradi non possit sine interuentu Notarij, aut alicuius personæ Ecclesiasticæ, Rota *decis. 634. sub n. 3. p. 2. recentior.* cuius meminit Ludou. Post. *d. tract. obseruat. 21. num. 74.*

Probatur possessio per ingressum ipsius rei, sicuti per ingressum in locum animo possidendi, ipsa possessio acquiritur, Ruin. *cons. 28. num. 10. lib. 4.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de missione in possess. num. 26. cum seqq.* Mascard. *de probat. conclus. 1183. num. 14.* Steph. Gratian. *discept. forens. cap. 615. num. 36.* Ludo. Postius *in d. tract. obseruat. 21. numero 1.* Et etiam possessio acquiritur per solum aspectũ sine introitu & apprehensione in beneficialibus eo tantum casu, quo constaret de impedimento, & de non tuto accessu, & quòd adsit decretum executionis, vt possessio tradatur, & quòd interueniat nuncius publicus habens potestatem tradendi possessionem, Card. Caualer. *decis. 169.* Ludou. Postius *d. tract. obseru. 21. num. 17. vers. sed quod in beneficialibus*; vnde per publicum instrumentum ingressus adeptionis immissionis, & inductionis in possessionem probari possessionem tenent *l. prædia*, vbi Bart. *num. 1. ff. de acquir. possess. l. non idcirco C. de fide instrum.* Honded. *cons. 86. num. 28. & 29. lib. 2.* Surd. *cons. 160. num. 1.* Cenc. *de censib. p. 2. cap. 2. q. 5 art. 9. in addit. num. 3.* Gratian. *discept. forens. cap. 732. numero 11.* Caualer. *decis. 150. num. 1.* vbi de instrumento adeptiuis possessionis à tergo litterarum Apost. *& decis. 565. num. 3. & decis. 478. num. 1.* Greg. XV. *decis. 138. num. 1.* Coccin. *decis. 14. numero 2. & decis. 113. numero 1. & decis. 233. num. 1. & 6.* Rot. *decis. 106. num. 1. & decis. 275. numero 2. & decis. 397. numero. 1. & decis. 634. num 4. p. 1. recentior. & decis. 35. numero 1. & decis. 56. num. 1. & decis. 211. numero 1. & decis. 601. num. 1. p. 2. etiam recentior.*

Vtrùm autem mandatum de manutenendo sit concedendum successori in Dignitate, Cano-

Canonicatu,vel beneficio ex possessione antecessoris? Vide Ludou.Post.*d.tract. mandati de manutenendo obseruat.* 55. *numero* 89. *cum seqq.* latè & eleganter Rota *in Colimbrien. prastimoniorum* 18. *Iunij* 1632. coram *R. P. D.* Dunozetto, impressa per eundem Ludou. Postium post *dictum tract.decis.*330. vbi agit de quadā causa Illustrissimi D.Roderici à Mello Marchionis de Fereira filij, sed suarum executorialiū executio indebitè impeditur à ministris Regiis eo prætextu, quo nostratum quoque impediunt executionem.

22 Capta possessione Ecclesiæ,seu Canonicatus,censetur capta possessio omniū bonorum,fructuum, annexorum & iurium dictæ Ecclesiæ,seu Canonicatus,Pont.*de spol.lib.*2. *cap.*15.*sub numero* 157. *& lib.*3.*cap.*9 .*numero* 149.Peregrin.*de fideicom.art.* 48. *numero* 79. Gonzal.*ad reg.*8 .*Cancell.glos.*34.*numero* 109. Cancer.*var.par.* 3.*cap* .14.*numero* 53.*in fine*, Mari. Antnn. *var. resol.lib.* 1 *resol.* 112.*casu* 72.*in fine*.Monet. *de decim. cap.* 8.*q.*3. *numero* 31.Christoph.de Paz *de tenuta cap.*50. *num.* 25. Iul. Viuian. *in praxi iurisp.* 2. *lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 8.Gratian. *discept.forens.cap.*425. *numero* 18.*&* 19. Rot.*decis.*171.*numero* 2. *& decis.*199.*num.*6.*& decis.* 639. *num.* 3. *& decis.* 658. *num.* 2. *par.* 2. *recent.* Caualer. *decis.* 240.*num.*2.*& decis.* 565. *num.* 2. Buratt. *decis.*80.*num.*5.*& in Leodien.Parochialis* 4. *Iulij* 1625 . coram *R. P. D. Merlino*, Mantic. *decis.*105. *num.*4. Seraph.*decis.* 1497.*numero* 1. Greg. XV. *decis.*54.*num.*2.*& decis.* 364.*num.* 1.*&* 557. *num.* 4. Coccin. *decis.* 14. *num.* 6. *& decis.*30.*num* .2.*& decis.* 212.*num.*8.Rota apud Postium post *dictum tract.decis.*100.*n.* 1.*& decis.* 327. *num.*17.*& decis.*330.*num.*25. & apud Marches.*de commiss.p.*1.*pag.*369.

Sicuti etiam capta possessione Dignitatis, & Ecclesiæ principalis cēsetur capta possessio aliarum Ecclesiarum,Capellarum,& beneficiorum subiectorū, & annexorum, seu vnitorum,Melch. Lotter.*de re benef.lib.*1.*q.* 18. *num.* 99. Greg. XV.*decis.*557.*per tot.*vbi Beltram.*num.* 6. Caualer. *decis.*330.*num.*6. vbi *sub num.*5.limitat in duabus Ecclesiis,seu Dignitatibus simul vnitis æquè principaliter.Ratio est,quia possessio bonorum,& iurium beneficij vacantis est penes Ecclesiā tanquam personam factam& repræsentatā, Salust.Tiber.*in pract .Auditoris Cam.lib.*2.*cap.* 1.*in fine*.Redoan. *de spol.Ecclesiast.* *q* .7.*num.* 35.*cum seqq.&q.*15.*num.*10.*cum seqq.*Cyriac. *controu. forens. lib.* 2. *contron.*300.*numero* 37. *cum seqq.* Seraphin. *decis.* 1497. *num.*3.Rota *decis.* 19.*num.*8.*p.*2.. *diuers & decis.* 639.*sub num.*3.*p.*2.*recentior.*

23 Intellige *primò* de bonis,in quorum possessione cōstat Ecclesiam reperiri,secus in iis, in quorum possessione non erat,vel non cōstat fuisse,Beltram. ad Greg.XV *decis.* 464. *num.*6.Rota apud Postium *decis.* 100.*num.*3. *& decis.* 330.*sub num.*30.*in fine*, *& in Romane beneficij de Cacabatu* 13. *Nouembris* 1623. coram *R. P.D.Nauarro*,Episcopo Tyraloně.

Intellige *secundò* de bonis tunc temporis vacantibus,& per alium non possessis,secus autem respectu illorum,quæ à tertio possidentur, Iulian. Viuian.*d. par.*2.*lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 8. Seraph. *decis.* 1497.*numero* 2.Beltrā. ad Greg.X V. *decis.*54. *numero* 3.Caualer. *decis.*209.*numero* 3.*& decis.*589.*num.*6 Rota *decis.*171.*num.*3. *p.*2. *recent.* & apud Postium *decis.*315.*num.* 2. Vel quæ post vacationem fuerunt medio tempore ab alio occupata, Beltramin. *ad Greg. XV.d.decis.*364 *numero* 6. Seraph.*decis.*1497.*numero* 2. Caualer.*decis.* 209. *numero* 2.Rota *decis.*865. *num.*4.*p.*4.*diuers.& decis.* 322 .*sub num.*3.*p.*1.*recentior.*

Decreto *Sacri Concil. Trid. sess.*24.*de reform.cap.*14.prohibetur,vt in admissione ad possessionem Canonicatuum, aut Præbendarum,vel partem prouentuum , seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus,solutiones,promissiones , compensationésve illicitæ, aut etiam,quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponatur,ac postmodum Pius V *sua Constit* incip. *Durum nimis*, *sub Dat. pridie Kalendis Iulij* 1570.reuocauit priuilegia, & consuetudines Ecclesiarū aliquid recipiēdi in collatione,seu admissione ad possessionē beneficiorum.Vnde *Sacra Congreg.Concilij* censuit *Episcopum cum consensu Capituli statuere non posse , vt aliquid nimium soluatur in ingressu Canonicorum* , hoc enim est prohibitum per *d.Bullā Pij V.*item declarauit †*non licere Episcopis quicquam sibi capere pro collatione Canonicatus,non obstante quacunque consuetudine etiam immemorabili*, & ideo † non possunt cogi noui Canonici ad quid soluendum,etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum & bonorum Capituli, ac exter statutum,quando cadit in vtilitatem singulorum, vt censuit eadem S. *Congreg.Concilij*. 24 25 26

Dulciaria multa sunt de genere prohibitorū à Concilio Trident.*d.cap.* 14.ab aliquo Capitulo exigendorū pro admissione in possessionē alicuius noui Canonici,vt refert decisum Zerol *in praxi Episcop.part* 2. *verb. possessio beneficij* §.5. *in fine.* Dulciaria quædam,vulgò nuncupata *confetture*, non possunt exigi pro admissione ad possessionem in Canonicatus,seu Dignitatis ex dispositione Concil. *cap.* 14. *sess.* 24.*de reformat.* etiam concurrente consuetudine antiquissima, *Sacra Congreg. Concilij in Tridentina* 19. *Februarij* 1633. 26

Consue

28 Consuetudo quoque donandi aliquid in ingressu,& admissione alicuius ad Canonicatum, est sublata per Concil. *d. cap.* 14. vt testatur resolutum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis, num.* 10. *resp.* 8. prout, & illa, secundùm quam prouisi soluunt cæteris prandium, ex *ead. S. Congr. Concilij*.

29 Valere tamen potest consuetudo,& similiter statutum laudabile admittendũ est, per quod aliquid exigitur ab obtinẽtibus Canonicatus,& quotidianas distributiones, quod nõ in ipsorum exigentium vtilitatem, sed in Ecclesiam, aliósque pios vsus conuertatur, modò non pro ingressu ipso,& admissione, sed ad alium finem accipiatur. Ita Abb. & Felin. *in cap. cùm M. Ferrariensis, de constit.* idem Abb. *in cap. Iacobus, num.* 3. *de simon.* Rip. *resp.* 1. *num.* 11. *de arbit.* Iacob. de Graff. *in aureis decisio par* 1. *lib.* 2. *cap.* 96. *numero* 49. Flamin. Parisi. *de confident. q.* 38. *num.* 18. Monet. *de distribut. quotid. par.* 1. *q.* 18. *numero* 55. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 567. *num.* 2. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 489. *num.* 2. *&* 6. *in* 2. *edit.* Non censentur autem laudabiles consuetudines, quæ sunt pro instauratione, vel reparatione bonorũ mensæ Capitularis, cederent enim in vtilitatem singulorum, Nicol. Garc. *de benef. par.* 8. *cap.* 1. *n.* 90.

30 Valet etiam constitutio facta per Episcopum,& Capitulum post Concil. Trident. ad soluendam certã quantitatem ratione nouæ possessionis Canonicatuum, quæ integrè cedat in fabricam, nihil autẽ ex pecunia Notariis, Cursoribus, Campanariis, aliisvè Ecclesiæ Ministris, quibus aliàs constituta sunt salaria, attribuendum, eadem *S. Congreg. in vna Segobien.* 11. *Iulij* 1590. in hæc verba. *An constitutio quadam ab Episcopo, & Capitulo post Concil. Trid. de soluendo certam pecunia quantitatem ratione noua possessionis Episcopatus, & Canonicatuum, ac Dignitatum distribuendam in fabricam, & salaria Notarij, aduocatorum, campanarij, & aliorum ministrorum Ecclesia, quibus iam aliàs constituta sunt certa salaria, sit valida, necnè? S. D. N. ex sententia Congregationis respondit, huiusmodi constitutionem seruandam, nihil tamen ex ea pecunia Notariis, Cursoribus, & Campanario, aliisque Ecclesia ministris tribuendam, sed integram summam in vsus fabrica conuertendam, atque ita libenter soluendam tam à Capitularibus, quàm ab Episcopo, cùm separari possit officium, Ecclesiæque Dignitatem, qua ob huiusmodi largitatem in adificium, ornatumvè Ecclesia facta sumitur exordium ad mysticam quoque Ecclesia adificationem feliciter in Domino processurum*, refert Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 2. *n.* 198. *declar.* 9.

Valet quoque consuetudo, etiam stante dispositione *sess.* 24. *c.* 14. vt fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij Rot. *decis.* 660. *p.* 4. *diuers.* 31

Cùm in Ecclesia Sancti Foliani Leodien. Diœcesis vigeret abusus, vt noui Canonici florenus 153 aliis Canonicis soluere cogerẽtur, nec fructus vllos suorum Canonicatuũ per triennium perciperent, sed inter alios Canonicos diuiderẽtur. *S. Congregatio censuit nec dictam summam florenorum, neque fructus Canonicatus à nouis prouisis exigi posse refragãte Concilio* sess. 24. cap. 24. de reform. *Quinimò si in vnum fabrica, vel Sacristia, siue in aliũ pium vsum vltra semestre tempus sui Canonicatus fructus reperirentur concessi, horum dumtaxat dimidiam partem ipsi fabrica, aut pro loco tribuendam esse, alteram verò ipsi prouiso, iuxta sanctam mem. Pij V. constitutionem. Ita die* 8. *Octobris* 1592. refert Nicol. Garc. *d. tract. de benef. p.* 8. *c.* 1. *num.* 84. 32

Hinc eadem *Sacra Congr.* censuit *consuetudinem, qua imponit onus recepto, quod tendat in vtilitatem Canonicorum, non valere, secus in vtilitatem Ecclesia, vel augmentum cultus Diuini, item quod conuertitur in vtilitatem fabrica, intelligendum Ecclesia, quia consuetudo, qua id; quod à recepto in Canonicum soluebatur, conuerteretur in reparationem, & instaurationem molendinorum mensa Capitularis, est per Concil.* d: sess. 24. c. 14. de reform. *reprobata.* Refert Nic. Garc. *d. p.* 8. *c.* 1. *num.* 90. 33

Dubitatum fuit an consuetudo Ecclesiæ Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum donec Beneficiatus sit Sacerdos, obseruanda esset? *Sacra Conc. Congr. die* 6. *Maij* 1617. censuit *valere huiusmodi consuetudinem, quia intentio Concilij d. c.* 14. *fuit ne ratione collationis aliquid reciperetur.* 34

Forma possessionis capiendæ per Dignitatem, seu Canonicum prouisum à Papa, vel ab Archiepiscopo.

IN nomine Domini. Amen. Per hoc præsens publicum possessionis instrumentum notum sit quod anno .... die .... mense .... coram venerabilibus, & circumspectis viris dominis N. Decano, atque N. N. & N. Canonicis Ecclesiæ Cathedralis Primatis Bracharensis in loco Capitulari dictæ Ecclesiæ propter, & ad infrascripta capitulariter congregatis, atque Capitulum ipsius Ecclesiæ Bracharensis facientibus, & representantibus, in mea Notarij publici, testium- 35

quę infraſcriptorum præſentia perſonaliter conſtitutus honorabilis vir D. N. principalis pro ſe ipſo (ſi fuerit cum mandato procuræ prouiſi, dicat. *diſcreti viri Domini N. principalis procurator, prout de ſua procurationis mandato mihi notario publico infraſcripto extitit legitimè facta fides) publicè dixit, & expoſuit quod nuper talis Dignitas, ſeu Canonicatus & Præbenda in dicta Eccleſia Bracharenſi, per mortem quondam N. vltimi eorundem Canonicatus, & Præbendæ, ſiue Dignitatis N. dum vixit poſſeſſoris extra Romanam Curiam defuncti vacauit, & de eadem, aut de eiſdem per Illuſtriſſimum & Reuerendiſſimum D. D. Rodericum à Cunha Archiepiſcopum ac Dominum Bracharæ, &c.* (ſi vero ſit à ſede Apoſt. facta prouiſio) *per S. D. N. Vrbanum Diuina prouidentia Papam VIII. prouideri obtinuit, prout in litteris prouiſionis ibidem in medium exhibuit, ipſiſque DD. Decano, Canonicis, & Capitulo intimauit, plenius continetur. Quapropter dictus N. ſe (vel nomine quo ſupra procuratorio) in & ad prædictorum Canonicatus, & Præbendæ, vel Dignitatis præfatæ Eccleſiæ N. admitti, ac in & ad corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem eorundem, vel eiuſdem cum omnibus iuribus, & pertinentiis per eoſdem dominos Decanum, Canonicos, & capitulum recipi, & admitti, ſibique de illarum fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & diſtributionibus vniuerſis integrè reſponderi inſtanter poſtulauit. Quibus quidem litteris in dicto Capitulo lectis, & intellectis, dicti Domini Decanus, Canonici, & Capitulum eundem dom. N. perſonaliter, vel dicto procuratorio nomine, in & ad prædictorum Canonicatus, & Præbendæ, vel Dignitates N. in præfata Eccleſia corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis vigore dictarum litterarum concorditer, & nemine contradicente receperunt, induxerunt, ac ad Canonicatum, & Præbendam præfatos, aut Dignitatem N. admiſerunt, & in ſignum veræ & realis adeptæ poſſeſſionis huiuſmodi dictus dom. Decanus ipſi dom. N.* (*vel nomine quo ſupra procuratorio dicti dom. N.*) *ſtallum in parte dextera, vel ſiniſtro choro dictæ Eccleſiæ, necnon locum in Capitulo realiter aſſignauit.* (hîc fiat iuramentum præſtari ſolitum iuxta Capituli conſuetudinem) *Super quibus omnibus & ſingulis dictis dom. N. per me notarium publicum infraſcriptum fieri petiit inſtrumentum. Actum in tali loco ſub anno, die & menſe quibus ſupra: præſentibus ibidem pro teſtibus N. N. & N. in dicta ciuitate reſidentibus ad præmiſſa vocatis, habitis, & rogatis, & dicti dom. Decanus, ac duo, vel tres ex dictis dominis Capitularibus pro toto dicto Capitulo, ſuis hic ſe ſubſcripſerunt nominibus, &c. Vel fiat ſubſcriptio iuxta ſolitum fieri in dicta Eccleſia.*

Aduerte quòd nouiſſimè Theodoſius de Rubeis *in ſingularib. Rotæ tom. 2. p. 2. circa ſtylũ & obſeruantiam Rotæ verbo mandatum §. 1. pag. 69.* ex multis eiuſdem Rotæ deciſionibus tenet in ea fuiſſe ſæpe definitum mandatũ ſpeciale requiri ad capiendam beneficij poſſeſſionem per procuratorem.

CAPVT XVI.

Canonici, ſeu Dignitates, an & quando, & ſub qua pœna teneantur ſuſcipere Ordines annexos ſuis Canonicatibus, Dignitatibus, Officiis, vel Præbendis?

SVMMARIVM.

1 *Canonici, qui in Cathedralibus, & Collegiatis Eccleſiis obtinent Dignitates, Perſonatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines ſunt annexi, tenentur eundem Ordinem requiſitum intra annum ſuſcipere.*

2 *Præbendæ regulariter non habent Ordinem annexum, ſed poteſt illorum annexio ſtatuto, conſuetudine, vel inſtitutione fieri.*

3 *Canonicatus quando dicatur Sacerdotalis?*

4 *Canonicus, qui eſt Sacerdos, non ob id impeditur quin poſſit Præbendam Subdiaconalem retinere.*

Epiſcopus non poteſt cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes. ibid.

Epiſcopus debet cum conſilio Capituli deſignare

designare quibus Canonicatibus quisque sacer ordo annexus esse debeat.

5 *Promoti ad Dignitates, Personatus, Officia & Præbendas debent in ea ætate constituti esse, vt infra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri.*

6 *Canonicus Ordinem requisitum suscipiens ante legitimam ætatem non satisfacit suæ obligationi.*

7 *Annus de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari debet à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit.*

8 *Beneficiarij, qui ad sacros Ordines suis Dignitatibus, personatibus, Officiis, vel præbendis annexos se intra statutum tempus promoueri non faciunt, quas pœnas incurrant? ostenditur, &* num. 9.

10 *Prouisus de Canonicatu habente annexum Ordinem sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo, sed non perdit partem aliquam distributionum.*

11 *Beneficarius si non promoneatur infra annũ ad Ordinem requisitum propter iustum impedimentum, adhuc percipit post annum integras quotidianas distributiones.*

12 *Dispensatus per Papam, vt non teneatur se promoueri facere, debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset.*

13 *Priuatio dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligenda est de iis dumtaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, non autem de extraordinariis.*

14 *Pœna priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, intrat quãuis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici.*

15 *Pœna priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, locum habet quamuis intersint Diuinis, & officium recitent.*

6 *Consuetudo non valet, quòd Canonici residentes dimidia distributionum non priuentur vbi intra annum non promouentur.*

17 *Beneficia obtinentes in Collegiatis Ecclesiis quibus nullus sacer Ordo est annexus, percipiunt distributiones, licèt nunquam Ordinem sacrum suscipiant.*

81 *Votis priuatio in Capitulo intelligitur de voce actiua, quæ simpliciter vox dicitur.*

19 *Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione simul habens, quibus est annexus Ordo diuersus, an amittat vocem in Capitulo si non habeat vtrumque Ordinem? ostenditur.*

20 *Canonicus ad requisitos Ordines infra annum non promotus potest aliis pœnis etiam priuationis puniri præcedente solemnitate Concil.* sess. 22. de reform. cap. 4.

21 *Ordinarius an possit absque Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum, eo quòd requisitos Ordines infra annum non susceperunt, ostenditur.*

22 *Canonicatum, aut Dignitatem habentem sacrum Ordinem suscipientes sine intentione illum assumendi an peccent mortaliter; & teneantur ad restitutionem? ostenditur.*

SI, qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, prout suprà diximus *cap. 2. num. 28. cum seqq.* tenentur eum Ordinem requisitum intra annũ suscipere, vt expressè probat tex. *in Clem. 2. de ætate, & qualit.* innouatus per Concil. Trid. *sess. 22. de reformat. cap. 4.* quorum Iurium verba infrà subnectam, *n. 8. & 6.* Monet. *de distribut. quotidian. parte 2. q. 19 num. 3.* Cardos. *in praxi iudic. verbo Canonicus numero 4.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verbo Canonia §. 2.* nouissimè Steph. VVeyms *in constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas constit. 4. per tot. pag. 38. cum seqq.* Garcia in *sum moral. tract. 2. diffic. 9. dub. 4. puncto 1. n. 5.* 1

Dixi, *quibus aliqui Ordines sunt annexi,* 2 quia Præbendæ regulariter nõ habẽt Ordinem annexum, sed potest illarum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri, post Abb. Rot. *decis. 42n. num. 1. part. 1. recent.* † possunt enim Canonicatus, & alia benefi- 3 cia fieri Sacerdotalia non solùm primæua eorũ institutione, sed etiam postea ex aliquo statuto, vel consuetudine, glos. *verb. ætatem ad fin. in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. & verb. annexi in d. Clem. 2.* Roch. de Curte *in tract. de iurepatr. verb. honorificum numero 21. vers. postea.* Lessius *de Iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 19. num. 106. vers. his adde,* Nicol. Garc. *de benefic. p. 7. cap. 1. num. 40. vers. & alia, & num. 44. & 58.* nouissimè Ciarlin. *contr960. forens. libro 1. cap. 38. num. 6. & 7.* vbi *num. 9.* aduertit quòd Canonicatus dicitur Sacerdotalis, etiamsi expressè non dicatur oportere esse, vel fieri Sacerdotem, dummodo habeat

onus

onus Missarum, seu celebrandi certis diebus. Quod pariter intelligendum esse puto non solùm quando dicitur quòd Canonicus debeat celebrare, sed etiam quando nō arctatur absolutè ad celebrandum, sed electiuè, veluti si dicatur quòd teneatur per se, vel per aliū sui similē celebrare, nō enim id præstat liberā Canonico electionē, vt fieri solet, sed debet intelligi analogicè, vt ita demum Canonicus possit per alium satisfacere oneri Missarum, siue solemnium, siue non solēniū, si iusto aliquo impedimento fuerit detentus, vel infirmitatis, vel absentiæ, ne ipse valeat physicè per se adimplere, sic enim iustū est, vt per substitutū seruiat, vt infrà probatur, *cap.* 31. *post n.* 4. nam dato quòd liceret Canonico per alium celebrare vigore alicuius statuti, vel consuetudinis, tamen hoc nō facit cessare quin Canonicatus sit Sacerdotalis, quod exinde conuincitur, quia etiam Curatus, quem annexum habere Ordinem Sacerdotij nemo ambigit, Lessius *d. cap.* 34. *dub.* 19. *num.* 106. *vers. his adde*, tamen per se & per alterum munus celebrādi adimplere potest, vt inquit Azori. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 24. *q.* 2. *in princ.* dummodo id passim non faciat, & ad longum tempus, Posseuin. *de officio Curati, cap.* 2. *num.* 5.

4 Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendā Subdiaconalem retinere, Seraphin. *decis.* 924. *num.* 1. & *sacra Congr.* censuit *Episcopum non posse cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficere quòd dimidia pars Canonicorum sint Presbyteri, inter quos is sit, qui prima Dignitate fulget, cæteri verò Diaconi, aut Subdiaconi sint*, Zerol. *in praxi Episcop. p.* 1. *verb. Capitulum* §. 10. *& verb. Canonic* §. 2. nisi aliud seruetur, vt ibi §. 4. qui pariter *Sacram Congregat.* censuisse refert *Episcopum debere cum consilio Capituli designare quibus Canonicatibus quisque sacer Ordo annexus esse debeat, non quibus Canonicis* & *p.* 2. *verb. Capitulum* §. 1. eandem *Sacram Congreg.* protulisse asserit *Episcopum solummodo teneri adhibere Capituli consilium, & non consensum.* vide infrà *cap.* 41. *post num.* 20.

5 Promoti igitur ad huiusmodi Dignitates, Personatus, officia, & Præbendas debent in ea ætate constitutos esse, vt infra annū possint ad Ordinem requisitum promoueri, vt expressè habetur *in d. sess.* 22. *cap.* 4. *vers. nec alij, & sess.* 24. *de reformat. cap.* 12. *vers. neminem etiam deinceps*, & adnotarunt Zerol. *in praxi Episc. parte* 1. *verb. Canonici, vers. ad* 2. Seraph. *decis.* 318. *num.* 5. Moner. *d. q.* 19. *num.* 9. vbi *num.* 10. subdit prouisionem factam illi, qui hanc ætatem nō habet, nullam esse, & irritam, vt apertè cauetur *d. cap.* 4. *in fine*, & diximus suprà *cap.* 13. *num.* 10. *cum seqq.* † Nec sufficit, quòd quis Ordinem 6
requisitum suscipiat ante legitimam ætatem, ne videatur ex delicto suo assequi, quod sine illo non fuisset assequutus. Ita Fr. Emm. *qq. Regul. tom.* 3. *q.* 23. *art* 12. nouissimè Frat. Hier. Roder. *in compend. quæst. Regul. resol.* 15. *num.* 24.

Vtrùm autē annus huiusmodi computari 7
incipiat à tempore collationis factæ, an à die pacificę possessionis? Vidi ab aliquibus in dubium reuocari; sed illud ad *Sacram Congreg. Concilij* delatum, ipsa tandem respondit prout sequitur. *Die* 13. *Septembris* 1631. *Sacra Congregatio Cardinalium Concil. Trid. interpretum respondit annum de se promoueri faciendo ad Sacros Ordines, computari debere à die habita possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. R. Card. Vbaldinus, Franc. Paulutini Sacræ Congregationis Conc. Secretar.* quam declarationem vidi Romæ authenticam, & originalem.

Contra huiusmodi beneficiarios, qui ad 8
Ordines suis Dignitatibus, Personatibus, Officiis, vel Præbendis annexos se intra statutum tempus promoueri non faciunt, stat expressa dispositio tex. *in d. Clem. vt ij* 2. *de ætat. & qualit.* cuius hæc sunt formalia verba. *Ii verò qui Dignitates, Personatus, Officia, vel Prabendas, quibus certi Ordines sunt annexi, pacificè non obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinuerint in futurum, nisi (iusto impedimento cessante) ad huiusmodi Ordines se promoueri fecerint intra annum, ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant earundem. Ipsis quoque distributionum, quæ dantur his, qui certis Horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus, vel statutis, pœnis aliis, quæ contra tales promoueri ad Ordines recusantes, statuuntur in iure, nihilominus in suo robore permansuris.*

Innouatur à Conc. Trid. *d. sess.* 22. *de re-* 9
form. cap. 4. his verbis. *Ij verò, qui Dignitates, Personatus, officia, Præbendas, Portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet vt alij Missas, alij Euāgelium, alij Epistolas dicant, seu cantent, quocunque ij priuilegio, exemptione, prærogatiua generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant iuxta Constit. Concilij Viennen. quæ incipit, vt ij, qui, quam præsenti decreto innouat, cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos exercere, & cætera omnia Officia, quæ debent in cultu Diuino præstare sub eisdem, & aliis etiam grauioribus pœnis arbitrio eorum imponendis.*

Ex

10 Ex quibus Cōcilij Trid. decretis *primò* colligitur optimè cēsuisse *Sacram Concilij Congregationem* prouisum de Canonicatu habente annexum Ordinem Sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra annū Ordinem requisitum suscipere, non habere vocē in Capitulo, sed non perdere partem aliquā distributionum, quæ dantur his, qui cæteris locis intersunt pro primo anno, infra quem ad Ordines potest se facere promoueri; elapso verò anno si nō fuerit ad Ordinē Sacrū annexū promotus, subtrahatur illi dimidia pars distributionum, nec habet vocē in Capitulo, licèt aliàs sit in Sacris, ex quo nō habet Ordinem requisitum iuxta dispositionē dictæ *Clem. vt ij*, iuncta glos. *verb. ex tunc*, ita refert Nicol. Garc. *de benef. p. 7. cap 4. num. 26.* Vnde bene Monet *de distrib. quotid p. 2. cap. 19. n. 6.* resoluit quòd si huiusmodi clericus infra annū ad dictos Ordines requisitos nō promoueatur, non ideo beneficium ipsoiure amittit, prout de Parochiali Ecclesia statutum fuit *in cap. licèt canon, de elect. lib. 6.* sed subtrahenda erit dimidia pars distributionum quotidianarum, vt *in d. Clem. vt ij.* At si quis fortè receptus fuerit antequam requisitos Ordines sit adeptus, ac postea monitus eos non receperit, denuntiari poterit Dignitate, beneficio, vel portione priuatus, secundùm ea, quæ aliàs fuerunt *in Concilio Constantiensi* statuta *sess. 43. de dispensat.* & sic declarasse *Sacram Congreg Concilij* refert Stephan. V Veyms *citato loco n. 4.*

11 *Secundò* colligitur, quòd si iste obtinens huiusmodi beneficiū non promoueatur infra annum propter iustum impedimentum, quòd ex culpa, & voluntate sua non prouenerit, putà quia toto illo anno ægrotauit, quia absens erat Episcopus, neque cōmēdatitias litteras habere potuit, vel eū Episcopus ordinare noluit, aut his similia, prout exemplificat glos. *verb. iusto impedimento, in cap. commissa, de elect. lib. 6.* ad quæ etiam exempla se remittit glos. *verb. impedimenta in d. Clem. vt ij*, adhuc percipiet post annum integras quotidianas distributiones; ratio manifesta est, quia per eum nō stat quin promoueatur propter iustum impedimentū, quod approbauit *d. Clem. 2.* ad effectum, vt euitētur pœnæ, de quibus ibi, inter quas est amissio dimidiæ partis distributionum post annum. Ita Monet. *d. p. 2. q. 19. num. 22.* vbi *num. 23.* post Borgas. *de irregular. & dispensat. tit. de in-*

12 *terpret. dispensat. num. 25.* subdit quòd † dispensatus per Papam, vt nō teneatur se promoueri facere, ita debet quotidianas distributiones percipere acsi promotus fuisset, & hoc ipsum rescripsit *Sacra Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita* Archiepiscopo Calaguritano, his verbis. *Congregationi datus est supplex libellus Ioannis Ferret. velle Amplitudinem tuam ei Canonicatum cum Prebenda, quæ iste obtinet, adimere ob eam causam, quòd intra annum non sit promotus ad sacros Ordines ex decreto Concilij; qui cùm tantummodo 18. annos, vt ab eo relatum est, natus sit, atque per decretum Concilij sess. 23. cap. 12. ante 22. annum Sacris initiari possit, non videtur esse cogendus, vt nisi Sacros Ordines suscipiat, Canonicatu priuetur, de quo Pontificias litteras expediuit. Itaque si res ita est, mandat tibi Sua Sanctitas, vt conseruata isti Ioanni possessione eum prius non cogas ad Sacros Ordines promoueri, quàm ad 22. annos peruenerit.* refert Nicol. Garc. *de benef. par. 3. cap. 4. num. 37.* Quapropter nouissimè *Sacra Congregat. Concil. in vna Reatina 13. Septemb. 1631. & in Mediolanen. 6. Martij 1632.* censuit *Canonicum qui propter defectum ætatis non potuit ordinari ad Sacros Ordines, & prouisus fuit à Papa cum expressione ætatis, debere lucrari distributiones quotidianas si Choro intersit.*

Tertiò colligitur priuationē dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligendam de iis dūtaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, nempe quæ dantur iis, qui Horis, seu Officiis ordinariis intersunt, de quibus loquitur *dict. Clement. 2.* non autem de extraordinariis distributionibus, quæ dātur pro funeribus, seu anniuersariis defunctorum, & aliis huiusmodi, quæ largè, & generaliter distributiones dicuntur, vt contra Petr. Gregorium bene resoluit Monet. *de distribut. quotidianis part. 1. quæst. 3. n. 12.* Quod intellige nisi distributiones funeralium, seu anniuersariorum sint vnitæ cum Horis, nam tunc sicut ille amitteret dimidiam partem distributionū Primæ, ita & anniuersariis, seu Missæ Primæ, quæ simul cum Prima lucrifit. Ita Nicol. Garc. *dicta part. 3. cap. 4. in addit. sub num. 15.* 13

Quartò colligitur pœnam præfatam priuationis dimidiæ partis distributionum intrare, quamuis relicta dimidia, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici. Ita glos. *verb. pars dimidia in d. Clem. 2.* quam ibi sequuntur Paul de Eleazar. Ioann. de Lignano Card. *num. 20.* & Imol. *num. 33.* Monet. *d. p. 2. q. 19. num. 20.* ob eam præcipuè rationem, quam tradit *d. glos.* quòd sibi prouidere potest, & hanc pœnam euitare per promotionem. 14

Quintò colligitur præfatam pœnam etiam locum habere, quamuis iste non promotus intersit Diuinis, & Officiū reciter, vt apertè sentiunt Doctores magis communiter *in d. Clem. 2. §. illi verò*, & in specie Nau. *conf. 8. n. 3. & 5. de Prebend.* Monet. *d p. 2. q. 19. n. 30.* 15

Et

16 Et † non valet consuetudo, quòd Canonici residentes huiusmodi dimidia distributionum non priuentur, vbi intra annum non promouentur, vt singulariter tradit Roch. de Curte *in repet. cap. fin. de consuet. sect. 6. num.* 39. *in vlt. impress.* quem refert Moner. *d. p.* 2. *q.* 19. *n.* 5.

17 *Sextò* colligitur obtinentes beneficia in Collegiatis Ecclesiis, quibus neque Iure cõmuni, neque ex consuetudine, institutione, aut statuto annexus est aliquis Ordo, præsertim sacer, obtinere posse, & percipere distributiones, licèt nunquam huiusmodi Ordinem Sacrum suscipiant, sed simplices Clerici remaneant. Ita Moner. *d. p.* 2. *quæst.* 19. *n.* 27.

18 *Septimò* colligitur priuationem vocis in Capitulo intelligendam videri de voce actiua, quæ simpliciter, & absolutè vox dicitur, non autem de voce passiua. Ita Nicol. Garc. *d. part.* 3. *cap.* 4. *in addit. sub num.* 15. Quamuis Lessi. *de Iustit. lib.* 3. *cap.* 34. *num.* 105. dicat, quòd qui negligũt Ordinem debitum intra annum suscipere, amittunt vocem in Capitulo non solùm passiuam, sed etiam actiuam.

Octauò colligitur vt si dispensetur cum minore vt possit habere Parochialẽ, siue Canonicatum, censetur etiam dispensatum vt nõ promoueatur, velut requisitum Ordinem non suscipiat intra annum; quia vna dispẽsatio sine alia sustineri non potest, Abb. *in cap. cùm in cunctis §. cùm verò, n.* 9. *de elect.* Sayr. *de censuris lib.* 7. *cap. fin. num.* 14. *&* 21. Sanch. *de matrim libro* 8. *disp.* 1. *num.* 19. Rota *decis.* 327. *num.* 2. *p.* 2. *recentissim. in posthumis.*

Nonò colligitur optimè censuisse Senatũ Pedemontanum apud Anton. Fabr. *in suo Cod tit. de summa Trinit. diffinit.* 72. quòd licèt regula de triennali possessore iuuet eũ, qui non est promotus ad Sacros Ordines intra annum si tamen non promotus iussus sit ab Episcopo suo promoueri, nec paruerit, succumbere debet non tãtùm in petitorio, sed etiam in possessorio, tametsi temporũ licentia, vel Superiorum indulgentia per 30. aut 40. annos pacificè beneficiũ possederit.

19 Sed est difficultas, an habens Dignitatem, et Canonicatum, seu Portionem simul, quibus est annexus Ordo diuersus, v. g. Dignitati Presbiteratus, Canonicatui, seu Portioni Diaconatus, si non suscipiat intra annum Ordinem vtriusque tituli, quia non est ad Sacerdotium promotus, amittat omnino vocem in Capitulo competentẽ ratione vtriusque, tam ratione Dignitatis, quàm Canonicatus, seu Portionis, etiamsi habeat Ordinẽ vnius, nempe Diaconatũ? Et quidem quando vox solùm competit ratione Canocatus, seu Portionis, certum videtur illã non amittere si habeat Ordinem illius, quamuis Ordinem Dignitatis, quam simul obtinet, intra annum non suscipiat, nam cùm vox nõ cõpetat ratione Dignitatis, nõ debet eam amittere ob non susceptionẽ Ordinis ipsius Dignitatis. Difficultas versatur quando vox competit etiam ratione Dignitatis ex cõsuetudine, vel aliàs; & dicendum videtur non amittere omnino vocem, sed solùm quoad Dignitatem, cuius Ordinem habet, nam in separabilibus vtile per inutile non vitiatur, *cap. vtile, de regul. iuris, in sexto*, iunctis resolutis per me *de Axiomatibus Iuris vsufrequentior. Axiom.* 231. *n.* 2. & pœnæ sunt restringendæ, non autẽ amplandæ, vt est vulgatum. Nihilominus tamen in prædicta difficultate verius videtur amittere vocẽ omnino ex *d. Clem.* 2. *§. sj verò*, ibi, *nullo modo vocem in Capitulo habeant*, &c. nam illud vniuersale negatiuum, *nullo modo*, excludit omnino vocem; diuersum autem est in distributionibus, in quibus dicẽdum solùm amittere dimidiam partem earum, quæ dantur præcisè ratione Dignitatis, seu Præbendæ, cuius Ordinem non suscepit; quia respectu distributionum, & priuationis earũ non sunt verba ita ampla, & vniuersalia *in d. §. sj verò*, quæ comprehendant distributiones Præbẽdæ, cuius Ordinem habet. Ita Nicol. Garc. *d. p.* 3. *cap.* 4. *in addit. sub n.* 23.

Præterea talis ad requisitos Ordines infra annum non promotus poterit aliis pœnis etiam priuationis puniri, vt colligitur ex *d. Clem.* 2. *in fine*, dum vult etiam alias pœnas in Iure statutas in suo robore permanere. Ita declarauit *Sacra Congreg. Concilij* Episcopo Patauino his verbis. *Canonici, qui Ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant, ab Ordinario priuari debent*; prout refert Nicol. Garc. *d. p.* 3. *cap.* 4. *num.* 16. Vnde datur intelligi priuationem ipso iure non incurri, quiá *d. cap. licet canon, de elect. lib.* 6. solùm procedit in Parochialibus, ex glos. ibi *verb. Parochialis.* Ita in his terminis Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *num.* 10. Moner. *d. q.* 19. *num.* 6. Squillante *de obligat. cleric. par.* 1. *numero* 202. Non licet tamẽ Episcopo ad huiusmodi priuationem procedere absque solemnitate à Cõcil. *d. cap.* 4 requisita, vt à *Sacra Congregat.* decisum refert Garc. *in addit. ad d. tract. de benefic. par.* 3. *cap.* 4. *num.* 22. 20

21 Vtrùm autem in Ecclesiis, vbi sunt Adiũcti, de quibus in Concilio Trident. *sess.* 25. *de refor. cap.* 6. possit Ordinarius absque illis procedere ad priuationem Canonicorum ex prædicta causa, quòd Ordines suis Præbẽdis annexos non perciperint? Posse procedere sustinent Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesi. decis.* 567. *in* 1. *edit.* aliàs *resol.* 486. *num.* 2. *&* 3. *in* 2. *edit.* Ludou à Sarauia *de iurisd.*

Adiun

Adiunctorum q. 18. Ego ipse *de offic. Episcopi, part. 3. alleg. 73. num. 12.* Nicol. Garc. *d. c. 4. num 21.* qui tamen *in addit. sub num. 22.* post Ioann Vel. *in tract. de modo procedendi in causis crimin. cap. 1. num. 15.* attestatur *Sacram Congreg.* censuisse non licere Episcopo ad priuationem procedere ob non susceptos Ordines contra Canonicos suæ Ecclesiæ absque solemnitate à Concilio dicto loco requisita. Quid autem dicendum in coadiutoribus, vide quæ diximus inf. *cap. 29.*

21 Sed quæstio est dubia, an accipientes Canonicatum, aut Dignitatem habentem annexum Sacrum Ordinem sine intentione illum assumendi, peccent, & teneantur ad restitutionem? Quidam censent eos peccare mortaliter, & ad fructuum restitutionem teneri, quia ratio dispositionis text. *in cap. commissa; §. caterùm de elect. lib. 6.* ibi. *cùm eos recepera fraudulenter*, militat etiam in hoc casu, & dum ratio est in lege pœnali expressa ad alios casus in quibus illa militat, fit extensio. Ita Gabr. *in 4. dist. 15. q. 8. art. 3.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. part. 1. lib. 2. c. 97. num. 55.* Quintanad. *Ecclesiast. lib 4. num. 66.* & dicit hanc sententiam sibi placere Nicol. Garc *d. c. 4. ex num. 37.* Alij verò existimant eos solùm peccare mort. non tamen teneri ad fructuum restitutionem, cùm dispositio *d. cap. commissa, §. cæterùm,* sit odiosa, ac proinde sine identitate, vel maioritate rationis non extendenda extra casum suum, *l. interpretatione, ff. de pœnis, cap. pœna, de Pœnit. dist. 1. cap. odia, de regul. iuris lib. 6.* Ita Sot. *de Iustit. lib. 10. q. 5. art. 6. col. 2. vers. de aliis*, Nau. *in man. cap. 25. num. 118. & de horis Canon. cap. 21. à num. 44. vsque ad num. 57.* Sanch. *de Matrim. lib. 7. disp. 45. num. 1. & 14.* Gutier. *Canon lib. 2. cap. 5 num 24* Monet. *d. q. 19. num. 29.* Ego verò has contrarias opiniones fœdere distinctionis componendas esse puto, vt scilicet *prima* intelligenda veniat de illis, qui recipiunt Canonicatus cum intentione non suscipiendi Ordines illis annexos, vt interim ex illis fructus percipiant, & dende eos relinquendi, vt *in d. cap commissa, §. cæterum. Secunda* verò in recipientibus dictos Canonicatus cum intentione Ordines illis annexos non suscipiendi dum fuerit eis permissum, nec eos assumere compellantur; isti enim, etsi ratione intentionis non obseruandi ius, nec eorum adimplendi obligationem peccent mortaliter non tamen ad interim perceptorum fructuum restitutionem tenebuntur, quamuis de facto non fuerint promoti, ex quo non fuere coacti cùm illos fraudulenter minimè receperint, vt *in d. §. cæterum.* Colliguntur hæc ex Nic. Garc. *d. c. 4 num 41.* & Squillante *de obligat. Cleric. p. 1. n. 111.* me citato in hoc loco nouissimè Marchin. *de sacram. Ordinis p. 8. tract. 1. cap. 1. num. 20.*

Barbos. de Canon & Dignitatib.

CAPUT XVII.

Canonicus in Ecclesia Cathedrali, an & intra quod tempus teneatur Fidei professionem emittere, & sub quibus pœnis?

SUMMARIUM.

1 *Prouisi de dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesiis Cathedralibus quomodo teneantur professionem Fidei emittere, ostenditur.*

2 *Formam professionis Fidei emittendæ qui adducant, referuntur.*

3 *Professionem Fidei facient coram Vicario etiam Episcopo non impedito satisfacit conciliari dispositioni.*

4 *Professio Fidei, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo satis est.*

5 *Professio Fidei potest fieri per Procuratorem.*

6 *Professio Fidei emittere tenentur Dignitates, & Canonici Cathedralium, siue sint seculares, siue Regulares, & siue sint subiecti, siue exempti, & num. 7.*

8 *Professionem Fidei semel emittens tenetur eam iterum emittere in adeptione similis Dignitatis, vel Canonicatus.*

9 *Prouisus Sede Episcopali vacante tenetur emittere professionem Fidei.*

10 *Prouisus per obitum, siue per resignationem, tenetur emittere professionem Fidei.*

11 *Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Cathedralibus tenentur vltrò se offerre ad professionem fidei emittendam.*

12 *Coadiutores Dignitatum, seu Canonicorum in Cathedralibus non tenentur durante coadiutoria Fidei professionem emittere.*

13 *Portionarij, & alij prouisi de Capellaniis in Ecclesia Cathedrali non tenentur professionem Fidei emittere.*

14 *Dignitates, & Canonici Ecclesiarum Collegiatarum non tenentur professionem Fidei emittere.*

15 *Professio Fidei emittenda est intra duos menses ad minus à die adeptæ possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia.*

16 *Professionem Fidei etiam post duos menses facere tenetur prouisus de Dignitate, vel Canonicatu in Cathedrali, quia ille terminus non est præfixus ad terminandam obligationem.*

17 *Prouiso, qui non accepit possessionem, non*

currit terminus duorum mensium ad emittendam Fidei professionem praescriptus, quamuis per eum stet quominus illam accipiat.

18 *Prouisus tenetur probare se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirit ex officio.*

19 *Professio Fidei emissa creditur si pars dicat illam fecisse, dummodo collatio beneficij sit decennalis.*

20 *Professionem Fidei omittens peccat mortaliter, nisi per ignorantiam, seu inaduertentiam non fecerit, vt num. 21.*

21 *Fructuum amissionem incurrit, qui intra duorum mensium spatium à die captæ possessionis numerandum Fidei professionem non emiserit.*

23 *Professio Fidei facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantùm ad quærendum futuros.*

24 *Professionem Fidei non emittens intra duos menses minimè tenetur in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria, contra citatos num. 25.*

26 *Distributiones quotidianæ ob non emissionem professionis Fidei non amittuntur.*

27 *Fructus amissi ob non factam Fidei professionem sunt impendendi, vel in vsus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ.*

28 *Ordinarius non potest condonare fructus amissos ob non factam Fidei professionem.*

29 *Professionem Fidei omittens quoad fructus amissos retinendos non potest regula de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest, quoad fructus percipiendos quamdiu professionem non emiserit.*

30 *Professionis Fidei omissio non excludit prouisos, nec tollit omnino possessionem, sed impedit illius effectum quoad fructuum perceptionem.*

31 *Possessio adepta per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem est manutenibilis post tempus praefixum ad faciendam professionem.*

32 *Possessores Dignitatum, vel Canonicatuum in Cathedralibus, qui non fecerunt Fidei professionem intra duos menses, iuuantur reg. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum.*

33 *Canonici Cathedralium qui non fecerunt primam residentiam, nec fidei professionem emiserunt, non possunt pro præsentibus haberi, licèt pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint.*

34 *Bulla Pij IV. super forma iuramenti professionis Fidei.*

PROVISI de Dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesiis Cathedralibus tenentur à die adeptæ possessionis saltem intra duos menses, è manibus ipsius Episcopi, vel eius generalis Vicarij Orthodoxæ suæ Fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondere, ac iurare debent, idque etiam in Capitulo facere præcipiuntur. Ita statuit Conc. Trid. *sess. 24 de refor. c. 12. vers prouisi*, de quo agunt Doctores, quos plena manu retuli *de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg.* 61. quibus addo Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ecclesiæ exist. lib. 1. c. 13.* Viuian. *in praxi iurispatr. lib. 15. c. 3. ex n. 23. in vlt. impress.* nouissimè Marcel Vulpe *in praxi iudic. fori Eccl. c. 48. à n.* 52. Squillante *de oblig. Cleric. p. 1. c. x n.* 86. me citato in hoc loco Trullench. *in expos. Decalogi lib. 1. cap. 1. dub.* 6. Machado *en su perfecto Confessor lib. 4. p. 4. tr. 2. docum.* 2. nouissime Stephan. VVeyms *ad constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid innouatas const 3. n. 22 pag.* 13. † Formam verò dictæ professionis faciendæ ordinauit Pius IV. *in eius Const.* incip. *Iniunctum, sub dat. Idibus Nouemb.* 1564. quam referunt Quarant. *in summ. Bullarij, verbo Fidei professio*, Piasec. *in praxi Episc. p. 2. c. 5. n. 26. pag.* 540. Lauor. *var. lucubr. tom. 1. tit. 4. c. 16. num.* 41. & est in calce huius cap. 1 2

Satisfieri autem potest supradictæ Conciliari dispositioni faciendo huiusmodi professionem coram Vicario, etiam Episcopo non impedito, vt benè resoluunt Nicol. Garc. *de benef. p. 3. c. 3. n.* 33. Filliuc. *in q. mor. tom, 3. tr 41. c. 6. n.* 8. Squillante *d. p. 1. n.* 92. Trullench. *d. dub. 8. n. 1.* Ego ipse *d. alleg. 60. n. 16.* aduertentes verba illa Concilij Trid. *d. c. 12.* videlicet, *in manibus Episcopi, vel eo impedito*, &c. solùm poni ad monitionem, & denotandum conuenientiùs esse eam facere coram ipso Episcopo cessante impedimento. † Nec est necessarium, vt professio huiusmodi priùs coram Episcopo, vel eius Vicario, postmodum coram Capitulo separatim fiat, sed si Episcopus adsit in Capitulo, satis est, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo, vt censuit *Sacra Congr. Concilij in Seguntina* 18. *Aprilis* 1590. relata per Garc. *de benef p. 3. c. 3. num.* 51. & per Squillante *de oblig. cler. p. 1. n.* 93. Marcel. Vulpe *in d. praxi c.* 48. *n.* 56. Machad. *d. tr. 2. docum. 2. n.* 4. vbi *n.* 5. quod sede vacante debet fieri coram sedis vacantis Vicario. 3 4

Et non solùm per se, sed etiam per procuratorem habentem speciale mandatum supradicti tenentur, & possunt huiusmodi professionem facere, vt rectè resoluunt Nau. *cons. 4. sub n. 2. de summ. Trinit. in antiquis, aliàs cons. 11. de iureiur. in nouis.* Petr. de Ledesm. *in summ. p. 2. tr. 1. c. 4 post 10. concl. diff.* 6. Azor. *inst. mor. p. 2. lib. 7.* 5

lib.7. c.2. quæſ.6. Zerol. *in praxi Epiſcop. p.2. verb.Fidei profeſſio*, Sanch *in præcepta Decalogi tom.1.lib.2.c.5.n.7.* Camp. *in diver.iur.Canon.rub.8.c.3.n.19.* Ricciul.*d.lib.1.c.13.à n.11.* Viuian *d.lib.1.5.c.3.n.27.* Nouar.*in ſingularib. Canon.concl.114.n.8.in fine*, Caſt. Palao de Fide *tr.4.diſp.1.punct.19.n.10.* me citato in hoc loco Trull.*d.dub.8.n.6.* vbi tamen contrarium ſequi videtur. Ioan de Valboa *in cap.ego enim n.3.de iur.pag.266.* Felician à Vega *in c.Paſtoralis n.7.de iudic.* latè & eleganter Maſſobr. *in tr. de Synodo Diœceſana c.4.dub.40. per tot.ſecundùm Romanam impreſſ.* vbi pluribus, & validiſſimis fundamentis hanc ſententiam enixè pro me defendit, contrariis omnibus ſatisfaciens, Tamb.*de iure Abbatum tom.1.diſp.8.q.3.n.11.* Iul. Lauor. *var.lucub.tom.1.tit.4.c.22.n.2.* Fetentill.*in annot.ad dec.522.Buratti n.16.* Ego ipſe *d.alleg.61.num.20.* nouiſſimè Homobon de Bonis *in conſultationib & reſponſ quæſt. mor.in par.1. reſp.16.in fine.* Rot *in Varm. Can. 13.Iunij 1608.* coram *bonæ mem.Card.Sacrato*, vbi etiam fuit dictum ſpeciale mandatum ad hoc cenſeri datum non ſolùm quando datur expreſſum ad faciendam Fidei profeſſionem, ſed etiam ex mandato ad capiendam poſſeſſionem Dignitatis, vel Canonicatus. Ratio eſt, quia neque Conc. Trid neque Conſtit Pij IV. de qua in fine huius cap. vtuntur verbis ſignificantibus perſonalitatem, & propterea ſuccedit reg *quicunque poteſt al quid facere per ſemetipſum poteſt illud facere per procuratorem, l.1.ff.de procur. cap.qui per alium, & cap .poteſt quis, de reg. iuris lib.6.* tùm quia id expreſsè colligi videtur ex *c. optatum in fine*, *100. diſt.* in illis verbis, *nec aliquem, qui hanc iureiurando firmaret, miſeris*, vbi Præpoſ. hoc expreſsè notat.

Contra *addit.ad d.conſ Nau.11.* Gonzal. *ad reg.8. Cancell.§.7.proœm.n.169.verſ ſimiliter*, Squillante *d par.1.n.91.* Vgolin *de offic. Epiſc. c.50.§.16.n.1.* Nicol.Garc. *de beneſ.p.3.c.3.n.75.* Stephan. Gratian. *diſcept. for. c.166.n.22.* nouiſſimè Solorzan. *de iure Indiar. tom.2.lib.3.c.6 n.12.& ſeqq.* Stephan. VVeyms *citato loco.* Et Sigiſmund à Bononia Capuc. *de elect. dub.50. n 3.* nimis acriter hanc partem ſuſtinentem, exiſtimantes abſque bono fundamento hanc Fidei profeſſionem debere fieri per ſemetipſum, adeò vt non ſufficiat fieri per procuratorem, quorum fundamentis ſigillatim reſpondet latiſſimè Maſſobr.*dicto dub.40.* vide illum, quæſo, quia non te pœnitebit.

6. Amplia *primò* Dignitates, & Canonicos Cathedralium Fidei profeſſionem emittere teneri, ſiue ſint ſeculares, ſiue Regulares, vt per Nicol. Garc *d.p.3.c.3.n.16.* Ricciul.*d.lib.1. c.13.n.13.* metipſum *d. alleg.61.n.6.* Homobō. de Bonis *in conſultation bus & reſponſis quæſt. mor.p.1.reſp.16.verſ.reſpondit etiam*, vbi refert Barboſ. de Canonic. & Dignitatib. pro hac parte Fr. Emman. Molſ. & Laymann.

Circa tamen Prælatos Regulares aduertere oportet Conſtitutionem Pij IV. de qua *in fine huius cap.* illos obligantē ad profeſſionem Fidei, in vſu non fuiſſe receptam in aliquibus Religionibus, vt per Hieron. à Sorbo *in annot. ad compend.priuil.tr. profeſſio Fidei n 3.* Villalob.*in ſum.tom.2. tr.1.diff.6.n.3.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom.1. lib.2.cap.5.n.3.* Sigiſm. à Bononia *de elect.p.1.c.7.dub.50.* Aſcani. Tambur.*de iure Abbatum tom.1.diſp.8 q.3.n.3.* Diana *reſol.mor.tr.2.de dub Regul.reſol.78.* Trull. *d.dub.8.num.3.*

Secundò amplia, ſiue ſint ſubiecti, ſiue exempti, Nau.*conſ.1.de ſum.Trin.in antiq.aliàs conſ. 9.de iureiur.in nouis*, Sayt.*in floribus dec.ſub illo tit.de ſum. Trin.dec.1. in fin.* Petr. de Ledeſma *in ſum.par.2.tr.1.c.4.diff.9.* Nicol. Garc.*d.c.3. n.21.* Aloyſ. Ricc.*in coll.dec collect 579.ampl 1.* Vgolin.*d.§.16.n.2.* Sanch.*d.c.5.n.2* Ricc.*d.lib. 1. cap.13. num.14.* Ego ipſe *d. alleg.61.num.5.* 7.

Tertiò amplia in eo, qui ſemel emiſit Fidei profeſſionem in ademptione alterius ſimilis Dignitatis, vel Canonicatus, vt per Azor. *d. par.2.lib.7.c.2.q.8.* Vgolin.*d.§.16 in princ.* Nicol. Garc. *d. cap.3.n.1*[illegible]. Squillante *d p.1.n.90.* Campan.*in diuerſ.iuris Canon. rub 8.c.3.n.10.* Ricciul.*d.lib.1.c.13.n.19.* Sigiſm. à Bononia *d. dub.50.n.4.* Lauor.*d.tit.4.c.22.n.5.* Tambur.*d. q.3.n.8.* Trull.*d.dub.8.n.5 prope fin.* Ego ipſe *d. alleg.61.n.8.* Contra Sanch. *d.lib.2.c.5.num.6.* 8.

Quia ille, qui fuit Canonicus, & poſtea Canonicatum dimiſit, præſtito iuramento adſtrictus non remanet, immo ſi Canonicus denuo ibi efficiatur, iterum iurare tenetur, *c.venerabilem, de elect.c.ex inſinuatione, de ſimonia.* Federic de Senis.*conſ.164.n.6.* Marcheſ. *de commiſſionib.p.3.§.2. de comm. relaxationis iuramenti ad effectum agendi num.79. pag.219.*

Quartò amplia etiam in prouiſo Sede Epiſcopi vacante, Nicol. Garc.*d.c.3.n.24.* Squillante *d.par 1.n.94* Ricciul *d.l.b.1.cap.13.n 15.* Ego ipſe *d.alleg.61.n.17.& 18.* qui etiam reſoluunt nō ſufficere facere huiuſmodi profeſſionem coram Capitulo, ſed c[illegible] ram eius Vicario. 9.

Quintò amplia ſiue ſit prouiſus per obitum, ſiue per reſignationem, Flam. Pariſ. *de reſign. beneſ.lib.3.q.9.in prin.* Ricciul.*d.lib.1.c.13.n.17.* 10

Sextò amplia vt prouiſi teneantur vltrò ſe offerre, adeò vt non requiratur de neceſſitate monitio ad faciendam profeſſionem, Nicol. Garc *d.c.3 n.19.& 29.* Ricciul *d.cap.13.n.18.* 11

Limita *primò* in Coadiutoribus Dignitatum, ſeu Canonicorum, durante coadiutoria Nicol. Garc. *de beneſ.par.c.5.n.76.* Sarauia *in tract. de iuriſd. Adiunctor. q.29.n.37.* Trull.*d. dub.8.n.1. in fine.* Ego ipſe *d. alleg.61.num.13.* 12

Limita *ſecundò* in Portionariis, & aliis prouiſis de Capellanis in Eccleſiâ Cathedrali, Nicol. Garc. *d p.3.c.3.n.15.* Sanch. *d.c.5. ſub* 13

*num.*1 Ricciul.*d.c.*23.*n.*57. Machado *d. tr.*2. *docum.*2.*num.*3.

14 Limita *tertiò* in Dignitatibus, & Canonicatibus Ecclesiarum Collegiatarum, quia de prouisis tantùm in Ecclesiis Cathedralibus loquitur *Conc.Trid.d.c.*12.*vers. prouisi.* Ita Nicol.Garc.*d.c.*3.*n.*13.Ricciul.*d.c.*13.*n* 56.Squillante *d.p.*1.*n.*89.Ego ipse *d.alleg.*61.*n.*15. Machado *d.tract.*2.*docum.*2.*n.*1.Contra Zerol.*in praxi Episc.p.*1.*verb.benef.*§.5.*dicto* 4.& Vgolin.*d.*§.16.*n.*3.existimantes Dignitates Ecclesiasticas Collegiatarum teneri Fidei professionem emittere.

15 Hæc Fidei professio emittenda est intra duos menses ad minus à die captæ possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia, vt statuit *Conc.Trid.cit.loc.* cuius me-

16 minit Tambur.*d.q.*3.*n.*9.Si † verò intra præfatum tempus non fiat, non ob id facere debens solutus remanet ab obligatione illam in posterum emittendi, sed nihilominus semper ad eam faciendam tenebitur, quia terminus duorum mensium à Concilio assignatus non est præfixus ad remittendam; ac terminandam obligationem, sed ad differendam pœnam. Ita Fr.Emman.*in sum.tom.*1.*cap.*119.*n.*7.Petr.de Ledes.*d.c.*4.*post.*10.*conclus diff.*3. Azor.*d.p.*2.*lib.*7.*c.*2.*q.*5. Nicol Garc. *d.p.*3.*c.* 3.*n.*29.Aloys Riccius *in dec.Curia Archiepisc. Neapol.dec.*220.*n.*4.*p.*1.Ricc.*d.lib.*1 *c.*13.*n.*37. Squillante *d.p.*1.*n.*96.Lauor.*var.lucub. tom.*1. *tit.*4.*c.*22.*n.*6.Trullench.*d.dub.*8.*n.*4. Tamb. *d.q.*3.*n.*9.Ego ipse *d alleg.*61.*n.*22.

17 Qui quidem terminus duorum mensium datus ad faciendam professionem non currit prouiso, qui non accepit possessionem, quamuis per eum stet quominus illam accipiat, vt tenet Nicol. Garc. *d. c.* 3.*n.*32. quem refero Ego ipse *d.alleg.*60.*n.*25.addo Ricciul.*d.c.*13. *n.*50.vbi *n.*62 dicit quòd ad effectum, vt incipiant currere prædicti duo mêses non sufficit fuisse adeptam possessionem, sed requirit possessio pacifica & *n.*63. subdit quomodo possessio dicatur pacifica me citato Trul-

18 lench.*d.dub.*8.*sub n.*5.† Tenetur autem probare prouisus se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirit ex officio, vt tenent Nicol.Garc *d.par.*3.*n.*48.*cum*

19 *seqq.*Ricciul.*d.c.*13.*n.*40.† Quam Fidei professionem emissam credi si pars dicat illam fecisse dummodo collatio beneficij sit decennalis, resoluunt Campan.*d.c.*3.*à n.*24 Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. decis.* 681.*in* 1.*edit. aliàs resol.*580.*in* 2.*edit.* Ego ipse *d.allegat.*61. *num.* 21.

20 Omittens Fidei professionem peccat mortaliter, quia *Conc.Trid.citato loco*, vtitur grauibus verbis, & infert grauem pœnam. Ita Petr.de Ledes.*d.tr.*1.*c.*4.*concl.*10.Fr.Emman. *d.c.*119.*n.*7. Nicol. Garc. *d. cap.*3. *n.*65.*in fine* Squillante *d.p.*1.*n.*95.Sanch.*d.lib.*2.*c.*5. *ante n.*2.Ricciul.licèt dubiè, *d. lib.*1. *c.*16.*n.*1. nouissimè Homobon.de Bonis *in consultation.& responsis quæst.mor.p.*1.*resp.*16.Filliuc *tract.*22. *c.*3.*n.*94. Castr.Palao.*d.disp.*1.*punct.*9.*num.*2. Trullench.*d.dub.*8.*n.*1 *post med.*

21 Verùm si per ignorantiam, incogitantiam, seu inaduertentiam non fecerit illam, peccare mortaliter non videtur, cum bona fide legem humanam transgrediens mortale peccatum non committat Ita Nau.*cons.*2.*de sum.Trinit. in antiq.aliàs cons.*12.*de iureiur.in nouis*, Sayr. *in floribus decis.sub illo tit.de sum.Trinit.dec.*3. Flamin.Paris.*de resignat.benef.lib.*10.*q.*9.*n.*8. *cum seqq.*Azor.*dict.p.*1.*lib.*7.*c.*2.*q.*2. Prosp.de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullary,verb.beneficiorum possessio litt.B.vers. inter alia*,Molin.*de Iustit.tract.*4.*disp.*71.*n.*8. Squillante *dict.p.*1.*n.*100. Villalob. *in summ. tom.*2.*tract.*1.*disp.*6.*n.*8 Trullench.*d. dub.*8. *n.*12.Sanch.*d.c.*5.*n.*13. Anton. Ricc. latè distinguēs *d lib.*1.*c.*13.*n.*43. Ego ipse *dict.alleg.* 61.*n.*29. & me citato in illo loco Homobon. de Bonis *de examine Eccl.tr.*15.*c.*8.*q.*25.*resol.* 1.*&* 2.*& d.part.*1.*resp.*16.nouissimè Marcel. Vulpe *in d.praxi cap.*48.*n.*55.

22 Vltra peccatum incurrit quoque fructuum amissionem qui intra duorum mensium spatium à die captæ possessionis Canonicatus numerandum,Fidei professionem non emiserit, vt idem *Conc. Trid. d. cap.*12.statuit, quòd quidem intelligitur de fructibus decursis post lapsum duorum mensium, non verò de decursis in ipsis duobus mensibus, vt cum Nicol. Garc.*d.p.*3.*c.*3.*n.*39. resoluo *d. alleg.*61.*n.*23.

23 † Et professio exinde facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantùm ad quærendum futuros, secundùm Nauarr. *d. cons.* 4. *aliàs cons.* 11. *num.*3.Flamin.Paris.*d.lib.*10. *quæst.*9. *num.*12. *& seqq.*Nicol.Garc.*d.c.*3.*n.*30.Ricciul.*d.c.*13. *num.*39.Squillante *d. pars.*1.*n* 97. quos refero Ego ipse *dict.alleg.*61.*num.*23.Rot.*in Oueten. mercedis* 12.*Decembris* 1605.coram *Reuerendiss.D.meo Coccino* Decano,*impressa post tract. Monetæ de distrib.quotid.* Quod intelligitur nisi sibi gratiosè per S. Congregat. remittantur; nam *Angelo Constantino Cathedralis Ecclesiæ Tusceanensis Primicerio fructus omnes sui Primiceriatus, quos ob non emissam Fidei professionem non fecit, Sacr.Congreg. Conc.auctoritate sibi tributa benignè remisit, & condonauit, modò tamen Fidei professionem iuxta formam à fel. rec. Pio IV. præscriptam tunc emiserit, & aliquid eleemosynæ arbitrio sui Confessary pauperibus Christi erogauerit, die* 5. *Martij* 1614.

24 Non tenetur tamen in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria. Ita Nau. *cons.*3.*n.*1.*de sum.Trin. in antiq* aliàs *cons.*12. *n.*1.

n.1. de iureiur. in nouis, Fr. Emman. *q. Reg. tom. 2. q. 72. art.* 3. Sanch. *d. c. 5. n.* 10. Ego ipse *d. alleg.* 61. *n.* 28. asserentes decretum *Concilij in d. c.* 12. esse pœnale, ac proinde, etiamsi pœnam ipso iure irroget, non obligare in foro conscientiæ.

25 Contra Azor. *d. c. 2. q. 1. in fine*, Nicol. Garc. *d. c. 3. n.* 35. Petr. de Ledes. *d. tr. 1. c. 4. concl.* 10. *diffic.* 1. Vgolin. *d.* §. 16. *n.* 4. Squillante *d. p.* 1. *n.* 98. Riccius. *d. c. 13. n.* 43. existimantes intra dictos duos menses Fidei professionem non emittentes, ita fructus suos non facere, vt in conscientia teneantur illos restituere, etiam aliqua scientia non interueniente.

26 Hæc superiùs resoluta rectè procedunt in fructibus, non autem in distributionibus quotidianis, quæ ob omissionem professionis Fidei minimè amittuntur, cùm dentur ratione ministerij, & seruitij personalis, & propriè loquendo fructuum nomine non veniant, neque corpus beneficij augeant, vt *in c.* 28. *n.* 6. *cum seqq.* dictum est. Quare sic docent decisúmque referunt Azor. *d. c. 2. q.* 3. Gonzal. *ad reg. 8. Canc.* §. 2. *proœm. n. 17. in 1. edit. aliàs* §. 6. *proœm n.* 170. Aloys. Ricc. *in collect. dec. p. 5. collect.* 1451. *vers. infertur sextò, & in dec. Curiæ Archiep. Neap. dec.* 112. *p.* 4. Galet. *in margarita casuum Consc. v. profiteri. n.* 2. Monet. *de distr. quotid. p. 2. q. 19. n.* 39. Vgol. *d* §. 16 *n. 5. vers. secundo*, Prosp de Augustino *citato loco*. Steph. Gratian. *disc. for. c. 166. n.* 22. Nic. Garc. *d. c.* 3. *n.* 60. Camp. *d. c. 3. n* 18. Ricc. *d. lib. 1. c. 13. n.* 51. nouissimè Steph. VVeyms *cit. loc.* Squill. *d. p. 1. n.* 99. Trullench. *d. dub. 8. n.* 9. Nouar. *in sing. Can. concl.* 115. *n.* 3. vbi *n.* 5. quòd nec amittunt anniuersaria defunctorum, Rot. *in Varm. Canonicatus* 28. *Aprilis, &* 13. *Iunij* 1611. coram *bonæ mem. Card. Sacrato*, & aduertit Ricc. *d. c. 13. n.* 55. quòd quãdo beneficium, seu Canonicatus, aut Dignitas, non haberet aliquos fructus, sed emolumenta omnia consisterent in distributionibus quotidianis, tunc, vt pœna adiecta per *Conc. d. c.* 12. possit in aliquo verificari, deber intelligi de distributionibus.

27 Cui autem sint assignandi, & applicandi fructus amissi ob non factam Fidei professionem, cùm id *Concil.* non determinet, dubitari solet; sed eos esse impendendos, vel in vsus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ sicut fructus eorum, qui non resident, per *c. 1. vers. si quis autem, sess. 23. de refor.* asserunt Azor. *d. c.* 2. *q.* 3. Vgolin. *d.* §. 16. *n. 4. in fine*, Sanch. *d. c.* 5. *n.* 10 *ad fin* Nouar. *d. concl.* 115. *n.* 9. & loquentes de Parocho firmarunt Fusch. *de visitat. lib. 2. c. 13. n.* 4. Lælii Zechi. *de benef. & pension. c. 13. n. 4. vers. quod si Parochiales*, Flamin Paris. *d. lib. 10. q. 9. n.* 123. *& seqq.* Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 3. n.* 36 vbi *n.* 30. subdit quòd in Dignitatibus habentibus fructus distinctos, & separatos à mensa Capitulari videtur amissos ob non factam Fidei professionem esse restituendos, & applicandos fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, aliàs alteri pio loco arbitrio Ordinarij, per *c. 3. sess. 31 de reform.* refero Ego ipse *d. alleg.* 61. *n.* 31. vel Cameræ Apostolicæ, iuxta dispositiones, hac de re editas.

28 Ordinarius non potest condonare huiusmodi fructus amissos ob non factam Fidei professionem, quia ille minimè potest remittere pœnam inflictam à Concilio nisi in casibus ibi expressè permissis. Ita Nau. *cons. 3. n. 1. de cleric. non resid.* Nic. Garc. *d. cap. 3. num.* 53. Ego ipse *d. alleg.* 61. *num.* 32. me citato in hoc loco Trullench. *d. dub. 8. n.* 15. Neque ante Fidei factam professionem prouisus potest haberi pro præsente à Capitulo, secundùm Nicol. Garc *d c. 3. n.* 50. Rot. *in d. Oueten. mercedis*, Ricc. *d. lib. 1. c. 16. n.* 8. vbi *n.* 9. declarat, nisi fortè hoc factum fuisset ex indulto Apostolico non solùm explicitè concedendo, vt possit percipere fructus ante factam Fidei professionem, sed etiam implicitè, nempe si paulo post prouisionem concedatur sibi indultum de percipiendis fructibus in absentia.

29 Quoad istos fructus, vt suprà amissos retinendos non potest Fidei professionem omittens regula de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest quoad dictos fructus percipiendos quamdiu professionem non emiserit, sicut resoluunt Flamin Paris. *de resignat. benef. lib. 8. q. 9. n.* 122. Nicol. Garc. *d. c. 3. n.* 34. Fr. Emman. *in Sum. tom. 1. c. 119. n.* 7 Prosp. de Augustino *vbi supra, litt. B in fin.* Aloys Ricc. *in dec. Curiæ* Archiepisc. Neapol. *dec.* 220. *n.* 11. *p.* 1. Anton. Ricc. *d. lib. 1. c. 16. n.* 13. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi cap.* 48. *n.* 54. Ego ipse *d. alleg. 61. num.* 26.

30 Circa titulum, & proprietatem sciendum est professionis Fidei omissionem non excludere prouisos, nec tollere omnino possessionem, sed impedire illius effectum quoad fructuum perceptionem. Ita Nau. *cons. 5 in antiq. aliàs 3. in nouis, de verbor. signif. & cons.* 7. & 8. *de iur.* Flamin. Paris. *de resign. benef lib. 8. p. 9. n.* 122. Sayr. *in floribus dec sub illo tit. de verbor. signific. dec.* 6. Sanch *d. lib. 2. c. 5 n* 10. Azor. *d. c.* 2. *q.* 3. Vgolin. *d.* §. 16. *n.* 4. Campan. *d. rub. 8. c. 3. n.* 17. Ricc. *d. lib. 1. c. 16. n.* 10. Ferentill. *in annotat. ad dec.* 122. *Buratti n.* 17. nouissimè Marcel. Vulpe *d. c. 48. n. 54 vers. quod verò*, Trullench. *d. dub. 8. n.* 7. Ego ipse *d. allegat.* 61. *n.* 26. Rot. *in Varmien. Canonicatus* 28. *Aprilis. &* 13. *Iunij* 1608. *&* 4. *Februarij* 1611. coram *bonæ mem. Card. Sacrato*, vbi fuit resolutum † 31 possessionem adeptam per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem, esse manutenibilem etiam post tempus præfixum ad faciendam professionem; & *in Tiburtina Parochialis* 27. *Iunij* 1629 coram *R. P. D. meo Pirovano*, vbi quòd ita censuit *Sacra Congregatio eiusdem Concilij interpres* in illa causa. Et

iddò

ideò † tales possessores iuuari regul.de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum, tenent Flamin. Parif. *d. lib.* 10. *quæst. vlt. num.* 4. *& seq.* & Sanchez *d. cap.* 5. *num.* 9. ac Riecius. *d. cap.* 16. *num.* 12.

Canonici Cathedralium, qui nondum fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emiserunt, non possunt pro præsentibus haberi, licèt pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint. Ita ex sententia *Sacræ Congregat.* Garc. *d. parte* 3. *cap.* 3. *num.* 52. Sed si eam per procuratorem fecerunt, quamuis nunquam accesserint ad Ecclesiam, nec fecerint primam residentiam lucrantur integros fructos suarum Præbendarum si eos Episcopus in suo seruitio habuerit, vt colligitur ex nouissima Eminentissimorum Cardin. declaratione, de qua *infra cap.* 25 *sub num.* 5.

Bulla Pij Papæ IV. felic. record. super forma iuramenti professionis Fidei.

PIVS *Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Iniunctum nobis Apostol. seruitutis Officium requirit, vt ea, quæ Dominus omnipotens ad prouidam Ecclesiæ suæ directionem Sanctis Patribus in nomine suo Congregatis diuinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Trid. dispositionem omnes, quos deinceps Cathedralibus, & superioribus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum Dignitatibus, Canonicatibus, & aliis quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis curam animarum habentibus prouideri continget, publicam Orthodoxæ Fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & iurare teneantur. Nos volentes etiam per quoscunque, quibus de Monasteriis, Conuentibus domibus, & aliis quibuscunque locis Regularium quoruncunque Ordinum etiam Militiarum, à quocunque nomine, vel titulo prouidebitur, idem seruari, & ad hoc, vt vnius eiusdem Fidei professio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma, cunctis innotescat, nostræ solicitudinis partes in hoc alicui minimè desiderari, formam ipsam præsentibus annotatam publicari, & vbique gentium per eos ad quos ex decretis ipsius Concilij, & alios prædictos spectat, recipi & obseruari, ac sub pœnis per Concilium ipsum in contrauenientes latis iuxta hanc, & non aliam formam professionem prædictam solemniter fieri auctoritate Apostolica tenore præsentium districtè præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore.*

Formula professionis Fidei.

Ego N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cæli & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium, & in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de Cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & Homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundùm Scripturas, & ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis: & in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui loquutus est per Prophetas, & vnam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma, in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sacram Scripturam iuxta eum sensum quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum

Scripturarum admitto; nec eam vnquam nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè & propriè sacramenta nouæ legis à Iesu Christo Domino nostro institúta, atque ad salutem humani generis, licèt non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum Omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, & realiter, ac substantialiter Corpus & sanguinem vnà cum anima, & Diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat: fateor etiam sub altera tantùm specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis iuuari similiter & sanctos vnà cum Christo regnantes venerandos atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas firmissimè assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam, indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque vsum Christiano populo maximè salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici B. Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cætera item omnia à sacris, canonicis, & œcumenicis Conciliis, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc verò Catholicam Fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, vsque ad extremum vitæ spiritum constantissimè (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro, sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Volumus autem quòd præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apost. de more legantur, & vt omnibus facilius pateant in eis quinterno describantur, atque etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1564. Idibus Nouembris, Pontificatus nostri anno quinto.

FEDERIC. Card. CESSIVS.

CÆSAR GLORIERIVS.

Capvt XVIII.

Canonici Ecclesiarum Cathedralium, vel collegiatarum, an & quomodo se praecedant in Ecclesia, Choro, & processionibus, ac aliis actibus ratione Ordinis, vel secundùm tempus prouisionis, seu admissionis?

SVMMARIVM.

1 *Praecedentia secundùm vnam sententiam debetur Canonicis, & Magistratibus qui priores in possessione apprehendenda fuerunt.*

2 *Senator, seu Magistratus ex pluribus ad idem Officium eodemmet tempore creatis, ille praeferri debet, qui maioribus qualitatibus, seu prærogatiuis decoratus reperitur.*

3 *Prærogatiuam tenet inter alios creatos eodemmet tempore ad Magistratum qui ex alio assumptus fuit.*

4 *Doctoratus gradum prius accipiens præferri debet illi, qui postea eum assumpserit: & quid si eodem tempore sint Doctores creati, vel vnus in vtroque iure sit factus? ostenditur.*

5 *Præcedentia datur illi, qui primus fuerit nominatus in litteris creationis.*

6 *Prærogatiua causa est si quis ediderit aliquem librum.*

7 *Paternis meritis si quis fulgeat, prærogatiuam habet.*

8 *Canonici præcedunt inter se secundùm tempus data prouisionis, & gratiæ sibi factæ.*

9 *Canonicis ratione maioris Ordinis præcedentiam alij concedunt.*

10 *Cardinales licèt sint pares officio, Presbyteri Cardinales præferuntur Diaconis Cardinalibus.*
Cap. præcipimus, fin. 93. dist. & in cap. statuimus, de maior. & obed. *declarantur.*

11 *Canonicus Doctor an præcedat in sedendo alios Canonicos?*

12 *Canonicus, qui præuenit in apprehendenda possessione, & antiquiore receptione, debet aliis praecedere in stallo, voce, optione, & cæteris prærogatiuis.*
Præcedentia honor datur antiquiori Canonico propter eius maiora onera, & seruitia, quæ in Ecclesia subit. ibid.
Et procedit si in Ecclesia sit consuetudo, & Præbendæ non sint distinctæ in Presbyterales, Diaconales, & subdiaconales, vel omnes Canonici sint actu Presbyteri. ibid.

13 *Impedimentum præstans ne quis possessionem adipiscatur, in eius tantum præiudicium pro capta habetur quoad præcedentiam, non sic præiudicium tertij.*

14 *Breue de capienda possessione nomine Cameræ de Canonicatu sibi à Papa collato obtinens, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Cameræ post aliquot annos ad Cathedralem accedat, vt suo Canonicatui inseruiret, debet sedere, & incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Cameræ hoc medio tempore possessionem ingressi sunt.*

15 *Canonicus aliquis si post adeptam possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituatur, non recuperat primum locum.*

16 *Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti habere debet.*

17 *Canonicus, qui Canonicatum permutauit, si ad eundem Canonicatum redierit, quia permutatio effectum non habuit, debet habere locum, stallum antiquum.*

18 *Rediens ad suum Canonicatum vigore regressus, recuperat locum, & stallum antiquum.*

19 *Regressus concessio operatur restitutionem tituli, non autem translationem.*

20 *Regressu obtento ad beneficium dicitur concessum id, per quod ad beneficium perueniri solet.*

21 *Decanus, qui ex consuetudine simul est Canonicus, & vna hebdomada seruit, vt Decanus, & altera vt Canonicus, in hebdomada, qua seruit vt Canonicus, debet sedere in loco Canonicali circumscripta consuetudine.*

22 *Clausula*, dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum, *quomodo intelligenda, ostenditur.*

23 *Canonicus iunior debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ, nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus, & secundùm eam supplere vices hebdomadarij absentis.*

24 *Canonicus, vel Presbyter paratus Officium faciens debet præcedere omnibus, etiam Decano.*

25 *Canonici sacris vestibus induti debent præcedere Vicario generali.*

26 *Canonicus Episcopo assistens superueniente digniore Canonico debet cedere locum assistenti digniori.*

27 *Vicario generali dantur candelæ, & palmæ ante Canonicos, ac dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo*

po in Sede Episcopali existenti.

28 *Canonici parati praecedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium.*

29 *Canonici parati thurificandi sunt ante Vicarium.*

30 *Canonicus hebdomadarius Officium faciens debet habere locum supra omnes Dignitates & Canonicos.*

31 *Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet praecedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus.*

32 *Vicarius generalis Canonicus cùm sedet uti Canonicus, debet sedere in loco suae receptionis, & in habitu Canonicali, aliàs si uti Vicarius, praecedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas.*

33 *Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullum in quauis functione, & loco habet praecedentiam supra alias Dignitates, & Canonicos antiquiores.*

34 *Protonotarius Canonicus cùm sedet uti Canonicus, debet sedere in loco suae receptionis, quamuis habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, & Diuinis assistat.*

35 *Canonicus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia incedat, & Diuinis assistat, non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canonicatus.*

36 *Canonicus Protonotarius potest in actibus non competentibus sibi tanquam Canonico uti habitu Protonotary.*

37 *Canonicus Protonotarius potest in Ecclesia, choro, & processionibus portare subteneam violaceam, dummodo in caeteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem.*

38 *Rochetto sub cotta non potest uti Canonicus Protonotarius dum in choro assistit Horis Canonicis.*

39 *Canonicus, qui sit Miles Regularis, non potest supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.*

40 *Canonicus Locumtenens Episcopi debet in choro sedere in loco suae receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, & non lucratur distributiones quotidianas nisi sedeat in suo stallo cum habitu Canonicali.*

41 *Canonici debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiaconi si fortè absint.*

42 *Canonici digniores debent sedere in sedibus, quae sunt viciniores sedi Episcopali.*

43 *Canonici celebrantes non debent sedere co[...]ram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo tapete cooperto in latere Epistolae.*

44 *Canonici Cathedralium Ecclesiarum caeteris Canonicis Collegiatarum digniores sunt.*

45 *Canonici Cathedralium praecedunt aliis Beneficiatis, & Praelatis Ecclesiarum inferiorum.*

46 *Canonici Cathedralis dicuntur clerici primi gradus, & ideò omnibus debent praecedere.*

47 *Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat Dignitate.*

48 *Canonici Cathedralis praecedunt Canonicis Collegiatae, non obstante consuetudine in contrarium etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis.*

49 *Prior Collegiatae tunquam in propria Ecclesia dicitur habere pro se iuris assistentiam in praecedendo caeteris omnibus, secundùm aliquos.*

50 *Capitulum Ecclesiae maioris si inuitetur ad aliquas functiones, praecedere debet aliis Canonicis & Praelatis inferioribus etiam in propriis Ecclesiis.*

51 *Cathedralis praecedit Collegiatae in associandis funeribus defunctorum propriae ipsius collegiatae Parochiae, & in Synodo.*

52 *Clerici inferiores debent reuerentiam Capitulo sicut Episcopo, & ideò sicut praecedit Episcopus, ita & Capitulum debet praecedere.*

53 *Capitulum Cathedralis repraesentat personam Episcopi.*

54 *Canonici Ecclesiae Cathedralis dicuntur Fratres Episcopi.*

55 *Vicarius non potest interponi inter Episcopum, & Capitulum.*
Canonicatus Collegiatae in Romana ciuitate est dignior Canonicatu Cathedralis alterius ciuitatis. ibid.

56 *Abbas Canonicis Cathedralis debet anteferri, quando Canonici incedunt, vt singuli, non ita si collegialiter.*

57 *Parochus in propria Ecclesia tantam habet potestatem, quantam Episcopus in sua Dioecesi.*

58 *Parochus in propria Ecclesia omnibus quantumuis in Dignitate constitutis, praecedere debet.*

59 *Canonici Cathedralis in funeralibus, & aliis processionibus praecedunt proprio Parocho cotta, & stola induto, non verò quando Canonici sine cruce, & consensu Capituli, vti singuli incedunt, vt num. 63.*

60 *Capitulo, & Clero Ecclesiae Cathedralis locus dignior in funeralibus semper relinquitur.*

61 *Parochus defuncti, vel Parochus Ecclesiae ad*

ad quam corpus defuncti defertur, digniorem locum obtinere debet, & praecedere quibascumque aliis Presbyteris, non autem Ecclesia Cathedralis.

62 *Officium facere in Ecclesia, vbi corpus defuncti sepelitur, pertinet ad Parochum ipsius Ecclesia.*

64 *Canonici Ecclesia Cathedralis, licèt non sint Doctores, in Congregationibus vbique praeficiendi sunt Presbyteris non Canonicis, licèt sint Doctores.*

65 *Canonici Collegiatarum Ecclesiarum omnibus aliis Clericis praecedunt post Cathedralem, quia Collegiata est dignior quacumque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali.*

66 *Canonici Collegiata thurificari debent duplici ductu thuribili.*

67 *Canonici Ecclesiarum Collegiatarum praecedunt Parochis in funeralibus, licèt aliter sentiant aliqui, vt num. 68.*

69 *Canonici Cathedralis, vel Collegiata Ecclesia semper praecedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis.*

70 *Decisio sacra Congreg. Rituum*

71 *Clerus secularis etiam in propriis Ecclesiis Regularium illis praecedere debet.*

72 *Canonici Collegiata non debent in processionibus incedere parati sicut Canonici Ecclesia Cathedralis.*

73 *Referendarius vtriusque Signatura extra Ecclesiam praecedit Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium.*

74 *Canonici Cathedralis sunt praeferendi Magistratui seculari. quando non est de perpetuis, & maioribus.*

75 *Canonici Cathedralis sunt ante Magistratum thurificandi, tam in Cathedrali Ecclesia, quàm in aliis in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo.*

1. [IN hac quæstione quæ satis à Doctoribus inuoluitur, non distinguentibus casum à casu, visum fuit nobis aduertere, antequam ad illius materiam propiùs accedamus, quòd hîc non loquimur de Dignitatibus, quarum præcedentia est certa, sicut & locus certus est in Ecclesia, Choro, Capitulo, & processionibus, ad quod meliùs dignoscendum, vide quæ diximus suprà *cap. 4. num. 7. cum seqq.*

De Canonicis solummodo est sermo noster, quos considerare oportet, vel electos, creatos, & nominatos in litteris fundationis Ecclesiæ Cathedralis, vel post ipsam erectam de Canonicatibus, qui pro tempore vacauerint, prouisos: si primo modo eos accipiamus, repetere oportet valde difficilem quæstionem esse quis ex tribus, quatuor, vel aliis pluribus magistratibus, vel officialibus similibus vnius tribunalis eodem tempore, creatis præcedere debeat? Multi multa tradiderunt, & in varias diuisi sunt sententias.

Vna fuit eorum, qui existimarunt præcedentiam deberi illi qui prior in possessione fuit. Ita Surg. de Neapol *illust. cap. 27. num. 39. in fine*, & iudicatum fuisse in Lusitania asserit Cabed. *decis. 3. par. 1. per tot. vbi n. 11.* refert decretum Senatus, licèt *num. 12.* asserat id limitari quando Senatores plures simul iunctim de vno Senatu ad alterum translati sint, vel pluries Senatores sint electi simul ad expeditores causarum grauaminum ex eodem met Senatu; quia tunc decreto Regis Sebastiani, illi præferri debent, qui in Senatu, seu Officio aliquo antiquiores erant, licèt in apprehendenda noui possessione fuissent posteriores. Faciunt pro hac parte adducta per Stephan. Gratian. *Marchia decis 16 in addit. num. 6. & 7.* Gonzal. *ad reg. 8 Cancel. §. 3. proœm. num. 23. cum seqq.* Valenz. *cons. 34. num. 36. tom. 1.*

Alia sententia, cui tanquam probabiliori accedimus, tenet quòd inter plures Senatores, Magistratus, seu Officiales ad idem officium eodemmet tempore creatos, ille præferri debet, qui maioribus qualitatibus, seu prærogatiuis decoratus reperiatur. Ita Vincent. de Franchis *decis. 365.* Garc. Mastril. *Sicil. decis. 130. num. 19. vol. 2. & de Magistratib. lib. 5. cap 4. à num. 14.* Et data paritate temporis ille dicitur dignior, qui plures habet, & maiores qualitates præcedendi, Bursat. *cons. 443. num. 16. lib. 4.* Decian. *cons. 84. num. 14. lib. 5.* Ponte *cons. 14. num. 43.* Ioan. Andr. de Georg. *alleg. 35. num. 19. & 20.* 2

Plures qualitates, & prærogatiuas referunt Doctores ad hanc præcedentiam concedendam. *Prima* est in eo, qui de alio magistratu ad præsentem, de cuius præcedentia agitur, assumptus fuerit. *l. 1.* vbi Platea *l. in not. C. de consul. lib. 12.* Rebuff. *in tract. nominat. q. 21. num. 1.* Vincent. de Franchis *Neapol. decis. 144. num. 2. cum seqq.* vbi refert quòd cùm fuissent de anno 1566. creati Præsides Regiæ Cameræ summariæ Alphonsus de Salazar, Annibal Moles & Franciscus Antonius de Dauid, & contenderent de præcedentia inter se; fuit iudicatum debere præferre dictos Alphonsum & Annibalem qui per priùs fuerant Regis Officiales & in Dignitate constituti, quia ipse Dauid dum esset Aduocatus coram ipsis & in eorum domibus multoties, & etiam tempore creationis ipsorum, & in tribunali vbi residebant, comparuerat ab eis ius postulando, seu petendo, eos vt iudices Regios colendo. Idem Vincent. de Franchis *decis. 365.* vbi quòd creatis duobus ducibus vno eodemque tempore, quorum vnus erat iam 3

Comes,

Comes, alter verò nullum titulum habebat, fuit prælatus in sedendo, & aliis, ille qui titulum Comitatus habebat, Garc. Mastril. *d. lib. 5. cap. 4. num. 26.*

4 *Secunda* prærogatiua, quando neuter erat in officio, consideratur ad hunc effectum in eo, qui priùs doctoratus gradum accepit. Ita Petr. Lenaud. *de priuileg. Doct. p. 3. q. 4.* Valenzuel. *cons. 34. num. 33. & num. 66. cum seqq.* Garc. Mastrill. *Sicil. decis. 130. num. 21. & 22.* Aloys. Ricc *in addit. ad d. decis. 365.* Vincent. de Franchis, citato loco, Marta *in votis nouissim. decis. voto 101. num. 6.* Hermosill. *ad Greg. Lop. ad glos. 2. prol part. 5. n. 29.* vbi alios refert Doctores. Et si sunt duo Doctores eodem tempore facti, ætate prærogatus, & aliis conditionibus suffultus præcedere debet, Cassan. *in catal. gloriæ mundi. p. 7. consid. 46.* Cyr. Mastrill. *cons. 136. num. 6. inter consilia Fabij de Anna lib. 2.* Garc. Mastrill. *d. tract. de Magistratib. lib. 5. cap. 4. num. 15.* vbi *num. 19.* subdit illum qui vtriusque Iuris Doctor est, præferri illi, qui vnius tantùm gradum assumpsit, licèt priùs Doctoratus gradum assumpserit, & *num. 37.* post Cassan. & Cyran. Mastrill. tenet quòd inter Doctores ad Magistratum electos, præfertur ille, qui Aduucati officium exercebat.

5 *Tertia* prærogatiua colligitur ex prima denominatione, nam præferri debet ille, qui primus fuerit nominatus in litteris creationis. *l. cùm pater. §. ante. ff. de legat. 2. cap. si quis iusto. §. verum, in fine*, vbi *gloss. verb. nominatus. de elect. lib. 6.* Fabi de Anna *cons. 406. num. 12.* Aloys. Ricc. *in addit. ad Vincent. de Franchis decis. 144. vers. & primò*, Garc. Mastrill. *d. tract. de magist. lib. 5. cap. 4. num. 24. & 25. & à num. 37.* à Ponte *cons. 14. num. 58.*

6 *Quarta* prærogatiuæ causa est si quis ediderit aliquem librum siue legalis, siue cuiusque scientiæ; quo casu eum præferendum esse latè declarat Cassan. *in catalogo gloriæ mundi part. 10. consider. 28.* quem sequitur Cataulta *in ritu* 101. dicens vnum notabile quòd hæc prærogatiua præcedit prærogatiuam nobilitatis, ita vt inter Doctores, qui libros composuit, præferatur data paritate temporis, & ætatis Doctori nobilissimo: refert Aloys. Ricc. *vbi suprà, vers. secunda.*

7 *Quinta* prærogatiuæ causa est si quis fulgeat meritis paternis. Ita Aloys. Ricc. *vbi suprà, vers. tertia.* Et hinc est quòd Officialis filius Doctoris, præfertur alteri Officiali non filio Doctoris, *gloss. verb. sumptibus, in l. iubemus, C. de aduocat. diuers. indic.* Rebuff. *in tract. nominat. q. 21. num. 18.* Fab. de Anna *cons. 155. num. 1.* Cyr. Mastrill. *inter eius consilia cons. 136. num. 58. & seqq. lib. 2.*

Ex quibus deduces quid dicendum in hac materia quando in litteris erectionis alicuius Ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ fuerint creati plures canonici ab eo, qui eos creandi ius habet, iuxta quæ diximus suprà *cap. 2.* Nunc verò à nobis exponendum est quomodo præcedant inter se post erectionem factam, an scilicet secundùm tempus datæ prouisionis, vel ratione Ordinis suscepti, vel vtrùm iuxta tempus admissionis, & possessionis captæ?

Quidam tenent secundùm tempus datæ 8
prouisionis & gratiæ factæ, Canonicos inter se præcedere debere omnibus aliis posterioribus in prouisione, licèt in possessione prioribus. Hanc partem in terminis nostris multis defendere conatur Valenzuela *d. cons. 34. num. 37. cum seqq. tom. 1.* & cessante consuetudine in contrarium post longam disputationem sequitur Gonzal. *in suis variis quæst. 4. per tot.* qui pro se plura adducunt fundamenta, & præcipuè *l. sancimus 4. D. de consulib.* ibi, *& in adoranda nostra purpura, vel in consequendis cunctis Consulum honoribus, & priuilegiis ex anteriori temporis prouectionis Ordinem sibimet nouerint vendicandum*, &c. *cap. si à sede, de præbend. lib. 6.* tum ex eo, quia in gratiosis attenditur tempus datæ. *cap. eam te, de rescript.* Rebuff. *resp. 24. vers. contrarium.* tum etiam, quia rescriptum priùs in data præualet secundo posteriori, text. *in cap. Capitulum sanctæ Crucis, de rescrip. & in cap. si duobus*, & *ibi* glos. *eod titul. lib. 6.* Ioan. Gratian. *reg. 404. num. 1.*

Alij verò præcedentiam concedunt Canonicis, vel ratione Ordinis maioris, vel eminentioris, gradus, seu qualitatis.

Quoad præcedentiam ratione maioris Or- 9
dinis tenet Stephan. Gratian. *Marchiæ decis. 16. num. 7.* Canonico prouiso de Canonicatu Presbyterali in Ecclesia, vbi Præbendæ sunt distinctæ, deberi locum inter alios Presbyteros supra omnes Diaconos, & Subdiaconos, licèt priùs in Ecclesia receptos. Idem multis probat Valenzuela *d. cons. 34. num. 87. cum multis seqq.* Et *Sacra Rituum Congreg.* sæpissimè, & signanter *in vna Saonen. 11. Aprilis, & 11. Octobris* 1601. *& in Neapolitana 23. Martij* 1602. *& in Propien. 17. Iulij* 1606. censuit Canonicos, qui in Ordine Presbyterali constituti Canonicatum Presbyteralem obtinuerint, in Choro, Capitulo, sessionibus, & processionibus præcedere debere Canonicis in Diaconatu, vel Subdiaconatu, constitutis, Canonicatus Diaconales, aut Subdiaconales obtinentibus etiam postquam fuerint in Ecclesia admissi, & recepti, nō obstante consuetudine Ecclesiæ, quæ tanquam abusiua, & improbata non debet admitti, refert Stephan. Gratian. *d. num. 7.*

Hinc licèt Cardinales sint pares officiò, 10
Presbyteri

Presbyteri Cardinales præferuntur Diaconis Cardinalibus, & sic de reliquis, licèt isti in creatione priores sint aliis, ea solùm ratione quòd sint maiores Ordine, Cassan. *in catal. gloria mundi part.* 4. *consid.* 15. Valenzuel. *d. cons.* 34. *num.* 91.

Facit text. *in cap. præcipimus, fin.* 93. *dist.* ibi *Præcipimus ne Diaconus* (*quamuis in Dignitate, hoc est, in officio Ecclesiastico quolibet sit*,) *ante Presbyterum sedeat*, ergo idem dicendum est in habentibus alios Sacros Ordines contra habentes minores, *cap. placuit* 16. *dist.* vbi iubetur quòd in Concilio secundùm Ordinem vnus alteri locum cedat, *cap. Episcopos* 17. *dist.* ibi. *& suorum sibi prærogatiuam Ordinum vendicare*, &c.

Iuuat deinde text. *in cap. statuimus, de maior. & obed.* ibi. *& qui maior est ordine, etiamsi postea sit receptus, potiorem esse volumus*, &c. vbi Abb. *not.* 3. *&* 4. notat illum text. contra consuetudinem quarundam Ecclesiarum, vbi Canonici primò recepti præferuntur Canonicis postea receptis, licèt isti posteriores sint maiores in Ordine, & Dignitate, cum aliis adductis per Valenzuel. *d. cons.* 34. *num.* 88. *cum seqq.*

11 Quòd verò post Ordinem maiorem sit attendendus gradus, seu qualitas in hac materia, ex eo colligitur, quia Canonicus Doctor præcedit in sedendo alios Canonicos non Doctores, vt tenent Franc. de Aret. *cons.* 23. incip. *In præsenti consultatione, num.* 10. *vers. ad tertium*, latè Mastrill. *Sicil. decis.* 130. per tot. & præcipuè *à num.* 13. Valenzuel. *d. cons.* 34. *à num.* 66. Et Episcopus Doctor vti duarum Dignitatum præfertur Episcopo non Doctorato antiquiori Menoch. *cons.* 902. *num.* 67. Et facit *Concil. Trident. sess.* 24. *de reform. cap.* 12. *vers. hortatur*, dum monet vt in Prouinciis, vbi id commodè fieri potest, saltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Et hoc intelligere oportet vbi nulli sint Canonici Presbyteri: Ordo enim Presbyteratus est dignior gradu Doctoratus in quacumque scientia, vel disciplina; ac proinde Canonicus Presbyter prius Ordinatus debet præcedere aliis Canonicis, vel Presbyteris postea Ordinatis, etiamsi Doctores sint: ita *Sacra Cong. Rit. in Panormitana* 23. *Ianuarij* 1610. Et hinc eadem *S. Cong. in vna Montis Regalis* 19. *Martij* 1611. censuit *inter Canonicos Presbyteros nullam dari præcedentiam, nec præeminentiam ratione Doctoratus, sed tantùm ratione Ordinis, & antiquitatis.* Et in propriis terminis quod vbi Canonicus præcedit merito in scientia alteri Canonico, qui priùs Canonicatus possessionem fuit adeptus, debeat illi præcedere in sedendo, procedendo, vocem ferendo, & similibus tradit Dominic. de S. Gemin. *in cap. Isidorus* 16. *dist.* Felinus *in rubr. de maior. & obed. num.* 3. Abb. *in cap.* 2. *num.* 2. *de his, qui fiunt à maiori parte cap.* Cassan. *d. part.* 4. *consid.* 48. Ioann. Montan. *de auctorit. magni Consilij num.* 80. Valenzuel. *d. cons.* 34. *num.* 45. *cum seqq.*

Denique magis communis Doctorum 12 schola tenet quòd Canonicus, qui præuenit in apprehendenda possessione, & antiquiori receptione, debeat aliis præcedere in stallo, voce, optione, & cæteris prærogatiuis, ac præeminentiis, quamuis alij sint priores in prouisione, & posteriores in possessione. Hanc partem tuentur Mohed. *decis.* 11. *de renunciat. ante num.* 1. *vers. nam tùm locus*, Caputaq. *decis.* 357. *num.* 2. *part.* 2. Seraphin. *decis.* 437. *num.* 3. Rot. *decis.* 2. *num.* 1. *de consuet. in nouis, & decis.* 867. *num.* 1. *in* 1. *collect. nouissim. Farin. alias part.* 4. *diuers.* Cephal. *cons.* 644. *num.* 5. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 3. *proœm. num.* 23. *cum seqq.* Stephanus Gratian. *d. Marchiæ decis.* 16. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesi. resol.* 555. *in* 2. *edit.* Cabed. *Lusit. decis.* 5. *num.* 4. *part.* 1. nouissimè Mich. Ferrus *de præceden. Eccles. quæst.* 10. *num.* 9. *cum seqq.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiepisc. Neapol. cap.* 52. eadem Rota *decis.* 44. *num.* 1. *part.* 1. *recentissim.* per text *in l.* 1. *ff. de albo scribendo. l.* 1. *C. de silentiar. l. vnicuique. C. de proxim. sacror. scrin. l. comperimus* 13. *eod. titul. lib.* 12. *l.* 4. *C. de priuileg. cor. qui in sacro palat. milit. eod. lib.*

Ratio est, quia honor iste præcedentiæ datur antiquiori Canonico propter eius mai ra onera, & seruitia, quæ in Ecclesia subiit, arg. *l.* 2. *in fine*, vbi, *vt is gradu cæteros antecedat, quem stipendia meliora, vel labor prolixior fecit anteire, C. de officio Magistri offic. cap. miramur, circa fin.* 61. *dist.* ibi, *nec potest de eius prouectione dubitari, cui pro laboribus multis, pro moribus castis, pro actionibus strenuis celsioris loci præmium debetur*, &c. Et comprobatur, quia istæ præeminentiæ, & præcedentiæ sunt fructus, & emolumenta possessionis, glos. *verb. Capitulo, in cap. cùm olim, post med. vers. de collatio. beneficiorum, de maiorit. & obed.* Sed fructus semper spectant ad possessorem. *cap. querelam* 24. *de elect. cap. consultationibus, de iurepatr. cap. cùm olim, de causa possess. l. bonæ fidei* 48. *ff. de acquirendo rerum domin.* cum similibus. Ergo, &c.

Et hæc communis sententia procedit si in Ecclesia sit consuetudo, vt Canonici, qui priùs fuere possessionem adepti, præferantur posterioribus, etsi maiores Ordine sint, vt censuit *Sacra Congregatio Rit. in Egitanien.* 23. *May* 1603. dum ait *seruandam esse illius*

illius Ecclesiæ consuetudinem circa vocem & locum in Capitulo inter Dignitates, & Canonicos præbendatos, & non præbendatos; consuetudo enim quoad tribuendum loca sedendi attendi debet, ex adductis per Henric. Bottæ. *de Synodo Episcopi par. 3. in princ. num.* 33. Auendan. *de exequendis mandat. part.* 1. *cap.* 19. *num.* 15. *vers. itaque & in processionibus*, Nau. *cons.* 1. *num.* 3. *de maior. & obed.* Fab. de Anna *cons.* 40. *num.* 1. *cum seqq*,

Verùm licèt hucusque resoluta pro hac communi sententia absque dubio procedere videantur in Ecclesiis, vbi Ordinum distributio adhuc facta non reperitur;nihilominus tamen si Præbendæ sint distinctæ in Presbyterales, Diaconales, & Subdiaconales, non procedunt sine difficultate propter ea, quæ suprà adduximus *hoc eod. cap. vers. quoad praecedentiam ratione maioris Ordinis*, *num.* 9. Ego crederem quòd si omnes Canonici sunt actu Presbyteri, & seruiunt in celebrandis Missis, tunc non obstante dicta distinctione, consuetudo Ecclesiæ est seruanda, vt Canonici obtineant locum secundùm tempus admissionis, aliàs secus; vt colligitur ex decisione eiusdem *Sacra Cong. Rit. in Saonen.* 10. *Ianuarij* 1604.

Amplia communem sententiam locum habere etsi prioritas possessionis esset vnius diei vel vnius horæ, aut vnius puncti, seu momenti, vt per Gonzal. *d.* §. 3. *proœm. num.* 44. *cum seqq.* vbi *num.* 48. ait quòd punctus est quarta pars vnius horæ, & momentum est decima pars vnius puncti, & sic hora habet quatuor puncta, & quadraginta momenta; additque ex Alciato horam constare ex sexaginta minutis, & Latinos simpliciter accipere momentum pro breui tempore, sicut & punctum.

13 Amplia deinde vt procedat etiamsi per Canonicum non steterit, vt possessionem prius non cœperit, propter aliquod impedimentum litis, vel alterius causæ, quia adhuc in pessione prior, licèt in prouisione posterior, ei præferri debet, vt ex duabus Rotæ decisionibus resoluit Gonzal *d.* §. 3. *proœm. num.* 24. Non obstat reg. siue Iuris axioma *quòd pro facto haberi debet id, quod fieri debebat si per eum stetit, quominus factum fuerit*, de qua Surd. *cons.* 374. *num.* 7 & quod antecnutitas incipit currere à die, quo quis admitti debuisset; nec stetit per eum quin admitteretur, Greg. XV. *decis* 341. *num.* 1. & de Canonico, cui à Capitulo fuit denegata possessio, quòd habeatur pro admisso ad effectum gaudendi prærogatiuis & emolumentis aliorum Canonicorum, dixit Rota *in Pacen. Canonicatus* 27. *Iunij* 1612. coram *Patriarcha Manzanedo*, & *in Toletana Canonicatus* 5. *Nouembris* 1610. coram *Cardin. Lancelloto, iun.*

Respondetur enim has doctrinas procedere solùm in præiudicium illius, qui præstat impedimentum, vt antea prouisus possessionem capere non posset, quia tunc ille anterior in prouisione, & posterior in receptione præcedere debet posteriori in prouisione, & priori in processione culpam habenti, & impedimentum præstanti, ne ex sua culpa commodum consequatur. Ita Gonzal. *d.* §. 3. *proœm. num.* 38. &. *gloss.* 27. *num.* 46. Cabed. *p. Lusit. decis* 5. *num.* 4. *in princ. p.* 1. vbi tenet quòd quando interuenit dolus, aut negligentia primi causata per secundum, per quam præsentare prætermisit litteras suas, tunc illi non est secundus præferendus, quantumuis possessionem prius apprehenderit. Beltramin. *in addit. ad Gregorium X V. dict. decis.* 341. *in fine*, Hermosil. *ad Gregorium Lopez gloss.* 2. *prol. part.* 5. *num.* 20. & 21. Habetur enim pro possessore qui per aduersarium fuit impeditus ne caperet pessessionem, Ferret. *cons.* 3. *num.* 16. & 17. *vol.* 1.

Nostra autem ampliatio procedit quando impedimentum fuit causatum à tertio, in cuius tantùm præiudicium debet obstare; & non alterius, qui impedimento causam non dedit, vt declarat Beltramin. *citato loco.* Vnde si Capitulum iniustè denegauerit tradere possessionem circa præeminentias, impedimentum huiusmodi ab eo præstitum quoad omnes de Capitulo præiudicare non potest, secundùm Mohedan. *decis.* 6. *de prebend.* in puncto Rot. *in Calaguritana Canonicatus* 1. *Aprilis* 1620. coram *Reuerendissimo Domino Decano*: quia Capitulum repræsentatur, & componitur ex vniuersis de illo; vnde impedimentum præstitum à Capitulo censetur datum à quolibet de illo, & sic respectu omnium non debet præiudicare illi, cui iniustè fuit denegata possessio: at verò si impedimentum proueniat ab vno aduersario, qui nonit litem, & si per eam fuit impeditum prouiso capere possessionem, tunc in præiudicium illius habetur pro capta, Afflict. *decis.* 302. *num* 1. *vers. quo casu* Gonzal. *d.* §. 1. *proœm num.* 42. non enim dicitur morosus, qui impeditur facto aduersarij, Bart. *in l. amplius*, *num.* 8. *in fine. ff. rem ratam haberi*, Caputaq *decisione* 108. *num* 6. *part.* 2. quos refert Gonzal. *vbi suprà num.* 41.

14 Obtinens Breuè de capienda possessione nomine Cameræ de Canonicatu sibi à Papa collato, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Cameræ post aliquos annos ad Cathedralem accedat, vt suo Canonicatui inseruiret, debet sedere, & incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Cameræ hoc medio tempore ingressi sunt, ac priùs residentiam facere cœperuntistum quia Breue côcessum tali Canonico de capienda possessione nomine Cameræ disponit, quòd verificato constito dicti Breuis idem M. vel eius procurator immittatur in possessionem nomine Cameræ, & quòd postquam idem M. litteras gratiæ principalis, sub plumbo expeditas præsentauerit, eidem M. fit eadem capta possessio consignanda, vel transferenda, prout etiam declarat *Constit* 24. *Greg. XIII* incipit, *Ad Romani*. Vnde cùm Papa ita voluerit, censetur omne obstaculum Iuris remouisse; tum quia quoad effectum possessio capta nomine Cameræ potest dici capta ab ipso prouiso Apostolico, in cuius commodum capta fuit; nam tunc procurator Cameræ nihil aliud agit, aut intendit nisi prouisum litteris expeditis in possessionem immittere, itaut in hoc casu Commissarius Cameræ possessionem capiens nomine prouisi seruiat illi de nudo ministerio & capiat possessionem ad eius fauorem, & commodum; tū denique, quia Rota sæpè in terminis resoluit quòd ea fit virtus Breuis de capienda possessione nomine Cameræ, vt facta cessione constituat eum iustum possessorem, vnde illi concedendum est mandatum de manutenendo, ac si ipse prouisus à principio possessionem cœpisset. Quare his, & aliis fundamentis ita resoluunt Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 34. *num.* 101. *cum multis seqq.* & Monet. *de optione Canon. cap.* 5. *q.* 1. *ex num.* 12. *vers. Petrus.*

15 Si autem aliquis Canonicus post adeptam possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituatur ex gratia, per viam nouæ prouisionis non recuperat primum locum, nec præiudicabit interim admissis, sed habebit illum, qui ei competit secundùm tempus restitutionis, & sic nouissimum obtinebit locum, vt probat expressè text. *in c. ex insinuatione* 26. *de simon.* vbi Felin. *col.* 2. Bart. *in l.* 2. *ff. de decurion.* Rebuff. *in tract. nominat. q.* 21. Nau. *cons.* 61. *aliàs* 97. *num.* 4. *de simon.* Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo q.* 17. *num.* 2. Monet. *d. c.* 5. *quæst.* 1. *n.* 12. *post princip.* Rota *decis.* 44 *num.* 2. *parte* 1. *recentissim* alias p 3: recent. faciunt quæ Gutier. *de gabell. quæst.* 13. *num.* 4. Azeued. *l.* 2. *num.* 5. *tit.* 14. *lib.* 4. *noua Recop.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 1. *cap.* 56. *num.* 18. vbi quòd admittitur tanquam nouus homo, Hermosil. *ad Gregor. Lop. glos.* 2. *prol. parte* 5. *num.* 16. *&* 17.

Eodem modo Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti habere debet, nec potest retinere locum primi dimissi, vt resoluunt Monet. *d. cap.* 5. *quæst.* 1. *num.* 12. Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 5. *cap.* 845. *num.* 10. *per d. cap. ex insinuatione* 26. vbi gloss. *in verb. prima, de simon. & verb. accepit, in cap.* . *Nabuchodonosor* 23. *quæst.* 4. Z. rol. *in praxi Episcop. parte* 1. *verb. Canonia* §. 8. & censuit *Sacra Rituum Congreg. in vna Callien.* 21. *Martij* 1609. 16

Non ita dicendum in Canonico, qui permutauit Canonicatum, & permutatio effectum habere non potuit, quia si redierit ad suum Canonicatum, debet habere locum, & stallum antiquum, nec tanquam nouus Canonicus censendus est, nec tenetur iterum soluere iocalia pro amissione, vt censuit *eadem S. Greg. in vna Mutinen.* 29. *Nouemb.* 1605. † Sic & ille, qui ad suum Canonicatum vigore regressus redierit, vt benè resoluit Flamin. Paris. *de resignat. lib.* 1. *quæst.* 14. *num.* 28. Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 137. † quia regressus concessio operatur restitutionem tituli, non autem translationem, Rot. *decisione* 427 *num.* 7. *parte* 1. *diuers.* † & regressu obtento ad beneficium, dicitur concessum id per quod ad beneficium iam obtentum perueniri solet eadem Rot. *decis.* 328. *num.* 3. *lib.* 3. *diuers.* 17 18 19 20

21 Decanos Ecclesiæ Fulginanten. Secunda Dignitas post Pontificalem à Sixto IV. erecta inter constitutiones suæ erectionis, & reformationis habet quòd ipse Decanus, qui simul est Canonicus, vna hebdomada seruiat vt Decanus, & alia vt Canonicus, & quòd vnam portionem Canonicalem percipiat, vt Decanus, & aliam vt Canonicus, & quòd si occurrat èi de stando in choro vt Decanus, & vt Canonicus quòd admittatur præsentia pro vtroque. Quæritur primò an Decanus prædictus in hebdomada, qua seruit, vt Canonicus sedere, & præcedere debeat in loco Canonici, non autem Decani, non obstante consuetudine in contrarium? Secundò an diebus Dominicis, & festiuis maioribus, ac toto tempore Quadragesimali, quibus tenetur inseruire tanquam Dignitas, & tanquam Canonicus, debeat punctari pro Canonico, cuius locus remanet vacuus, & pro illo priuati distributionibus quotidianis? Tertiò quid dicendum si in litteris dispensationis super retentione Dignitatis, & Canonicatus simul adsit clausula, *dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum.*

S. Cong.

22 *S. Congreg. Conc. 26. Nouembris 1616.* ad ptimum censuit *circumscripta consuetudine debere sedere in loco Canonicali.* Ad secundum *non debere puncturi, sed gaudere duplicibus distributionibus, sicut etiam amitteret duplices si non inseruiret, quando inseruire debet pro vtroque.* Ad tertium, *clausulam intrare in erectione, quæ cùm habuerit effectum, apparet iustificata, quòd Ecclesia non fraudetur obsequiis, aliàs deberet tolli ipsa Dignitas.*

23 Et hæc circa Canonicorum in sua admissione antiquitatem vtilia sunt, & ad multa deseruiunt: iunioti enim plura incumbunt onera, à quibus alij eximuntur; ille nanque debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ iuxta formam libri Cæremonialis, nisi alius ex consuetudine Ecclesiç sit assignatus, vt censuit *S. Rit. Cong. in vna Aseulana 16. Januar.* 1607. & debet iuxta consuetudinem Ecclesiæ supplere vices hebdomadarij absentis, *eadem S. Congreg. in Elboren. 15. Aprilis* 1606.

24 Propter actum quoque,& Officium,quem in Ecclesia gerit Canonicus,præcedere debet omnibus aliis, licèt Ordine, & antiquitate præstantioribus: quamobrem dicta *Sac. Rit. Cong. in vna Antuerpin. 24. Octobris* 1609. & in alia *Arboren. 26. Iunij* 1610. declarauit *quòd Canonicus, vel Presbyter paratus, Officium facient, debet præcedere omnibus, etiam Decano*, & in alia *Ripana 27. Februarij* 1610.

25 censuit † *Canonicos sacris vestibus indutos assistentes Episcopo celebranti debere præcedere Vicario generali:* & in quadam *Ferrar. 20.*

26 *Iun.* 1609. fuit resolutum † *Canonicum Episcopo assistentem superueniente digniore Canonico debere cedere locum assistentia di-*

27 *gniori.* Vnde † Vicario dari candelas, & palmas ante Canonicos, ac dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Episcopali existenti, censuit *Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præposita in*

28 *vna Bisignanen. 16. Maij* 1600. nam † huiusmodi parati præcedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium vt resoluit *S. Rituum Congregat. in vna Lauretana 6. Septemb.* 1603. & *in Casulen. 5. Iulij* 1614. & *in Alexandrina 15. Martij* 1608. & in alia *Castellaten. 25. Septemb.* 1621.

29 vbi fuit resolutum † *præcedentiam competere Dignitatibus, & Canonicis paratis supra Vicarium generalem, neque allegatam consuetudinem, imò veriùs abusum illi suffragari*, & tunc sunt thurificandi ante Vicarium, *eadem Sacra Congregat. in Egitanien. 3. August.* 1602. *& in Tyburtina 6. Martij* 1610.

30 Hinc etiam Canonicus hebdomadarius officium faciens debet habere locum supra omnes dignitates,& Canonicos,vt *in vna Brundusina 17. Iunij* 1616.

Hinc denique Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet præcedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus, *eadem Sacra Congregatione Rit. in vna Ruthen. 24. Septembris* 1605. vide latè infrà *cap. 36. num. 2. cum seqq.* 31

Vicarius Generalis Canonicus cùm sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu Canonicali; aliàs si vti Vicarius sedeat, præcedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas, Aloys. Ricc. *in praxi parte* 4. *resol.* 389. Seraphin. *decis.* 437. *num.* 5. Theodos. de Rubeis *singular. Rota tom. 2. parte 4. num.* 52. *pag.* 490. Lottet. *de re benefic. lib. 1. quæst. 16. à num.* 63. & alij citati infrà, *cap.* 36. *num.* 7. nouissimè Michael. Ferrus *de præcedent. Eccles. cap.* 52. *num.* 16. eadem *Sacra Rituum Congregat. in Caluguritana 2. Augusti* 1603. *& in Casalen. 5. Iulij* 1614. *& in Ampurieu. 7. Decembris* 1630. *& in Acernen. 22. Iunij* 1632. etiam quæ dantur interessentibus processionibus *in Compostellan 21. Februarij* 1604. *Brundusina 16. Iulij* 1607. *Candia 7. Augusti* 1610. *Egitanien. 20. Decembris* 1601. *Gallipolen. 21. Decembris* 1613. *Sutrin. 1. Octobris* 1616. *Oritan. 4. Aprilis* 1620. 32

Si autem sit Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quauis functione, & loco habet præcedentiam super alias Dignitates, & Canonicos antiquiores, nouissimè eadem *Sacra Rituum Congregatio in vna Nertionen. 22. Decembris* 1629. Etiam quacumque consuetudine contraria non obstante, eadem *Sacra Congregatio Rituum in Syracusana 8. Iunij*, 1630. Vide infrà *cap. 36. num.* 7. vbi, *num.* 8. de præcedentia Vicarij Capitularis in Choro, & in Capitulo. 33

Eodem modo Protonotarius Canonicus cùm sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis; si verò cum habitu Protonotarij in Ecclesia, Choro, Processionibus, ac Diuinis assistat, quando Canonicus non esset, haberet vtique locum in Ecclesia, non tamen supra Canonicos, nec inter eos, eadem *Sacra Rituum Congregat. in vna Castella, & Legionis 30. Aprilis 1604. & in Spoletana terra Gascia 23. Martij* 1619. Et Clemens. VIII. *in sua constit.* incip. *Decet Romanum Pötificem, sub die 28. Maij* 1604. declarauit Apostolicæ Sedis Notarios titulares,& non de Collegio, nec numero participantium,tàm in sessionibus in Ecclesia,quàm 34

in processionibus debere cedere locum dignioribus Officialibus Episcopi, ac Dignitates obtinentibus, & Canonicis Ecclesiarum Cathedralium, prout in *libro Caeremoniali Episcoporum* declaratur.

Fuit olim satis controuersum inter Protonotarios de numero participantes, & Capitulum Lateranensis, & Patriarchalis Ecclesiae de Vrbe circa praecedentiam sedendi in Choro, de qua quaestione latè egit Theodos. de Rubeis *singul. Rota tom. 1. p. 4. tit. de praecedētiis Protonotar. à pag. 487. & in fine eiusdē tit. pag. 493.* refert decretū *Sacra Cong. Rit.* his videlicet verbis. *Sacra Congr. Rituum dictos Protonotarios in eorum quasi possessione praecedendi Canonicos tàm in praedictis Ecclesiis Patriarchalibus, quàm in aliis quibuscunque etiam Cathedralibus extra Vrbem manutenendos fore, & esse censuit, & declarauit, atque ita in futurum seruandum esse decreuit, mandando Vicariis & Canonicis dictarum Ecclesiarum Patriarchalium, & aliarum quarumcunque, vt in posterum in quibuscunque actibus huiusmodi decreto parere teneantur, die 4. Maij 1613.*

35 Sed illud est animaduertendum, quòd si Canonicus cum habitu Protonotarij in Ecclesia incedat, & Diuinis assistat, non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canonicatus, vel Dignitatis, vt censuit *eadem Sacra Congreg. in vna Meliten. 7. Augusti 1621.* & prius. *in Asculana 27. Februarij 1610.* confirmata *sub die 28. Ianuarij 1612* vbi

36 quoque fuit dictum, quòd in † aliis actibus non competentibus sibi tanquam Canonico potest vti habitu Protonotarij, & hoc idem fuit resolutum *in nullius terra Pisetae 19. No-*

37 *uembris 1611.* † Potest tamen portare subtaneam violaceam dummodo in caeteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem, vt *in Panormitana, sub die 14. Ianuary 1612.*

38 *& 11. Decembris 1627.* † Rochetto verò sub cotta non potest vti dum in Choro assistit Horis Canonicis, vt *in Triean. 15. Martij 1614.* Vnde etiam censuit *eadem Sacra Con-*

39 *greg. in Toletana 2. Octobris 1601.* † Canonicum, qui sit miles Regularis, non posse supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.

40 Canonicus locumtenens Episcopi debet in Choro sedere in loco suae receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, *eadem. S. Rituum Congregat. in vna Hydruntina 10. Nouembris 1612.* & non lucratur distributiones quotidianas, nisi sedeat in suo stallo cum habitu Canonicali *in eadem causa 7. Iunij 1612.*

41 Canonici debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiconi, si fortè absint, *eadem S. Congr. Rit. in vna Capuana 18. Martij 1618.*

Canonici digniores debent sedere in sedibus, quae sunt viciniores Sedi Episcopali, vt *in Alexandrina 15. Martij 1608. dub. 14.* & 42

† celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo, tapete, vel panno cooperto in latere Epistolae iuxta Caeremoniale, vt *in Turritana 19. May 1614.* Episcopus titularis Canonicus quo loco in Ecclesia, Choro, & Capitulo sedere debeat, vide *inf. cap. 36. num. 1. cum seqq.* 43

Nunc verò est agendum de praecedentia Canonicorum quoad alios non sodales intra, & extra propriam Ecclesiam, & tenendum Canonicos Cathedralium caeteris Clericis, & Canonicis Collegiatarum digniores esse, Domin. *in c. quamuis, de praebend. lib. 6.* Grilenzon. *cons. 58. num. 3.* Salgad. *de protect. Regia p. 2. cap. 9. num. 43. & 44.* nouissimè Mich. Ferrus *de praeced. Eccles. q. 10. num. 3. & q. 24.* † ac de 44

iure praecedere aliis Beneficiatis, & Praelatis Ecclesiarum inferiorum, Felin. *in cap. cum non liceat, num. 2. vers. dictis Abbatis, de praescript.* Rot. *in Caesaraugustana praeminentiarum 26. Aprilis 1627.* coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, eo quòd † Canonici Cathedralis dicūtur clerici primi gradus, Innoc. *in cap. fraternitatem, vers. & maior, de sepultur.* Boër. *de auctorit. magni Consil. in addit. ad Ioan. Montaig. in dict. tract. part. 1. num. 24.* Menoch *cons. 52. num. 84* vbi *num. 82.* quòd sunt membra nobiliora clericis, & *num. 83.* quod praeminent aliis Clericis, Gam. *Lusit. decis. 1. n. 54.* Gambar. *de officio, & potest. Legati à latere lib. 7. n. 130 & 133. cum seqq* vbi quòd Canonici Cathedralium tenent primum locum post Episcopum inter Clericos dioecesis, Valenz. *cons. 34. num 50. & 51.* vbi *num. 49.* subdit quòd est magnus honor esse Canonicum in Cathedrali Ecclesia. Rot. *in Caesaraugustana Synodi 22. Iunij 1626.* coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*, impressa *pag. 5. recent. decis. 3.* & ideo omnibus debent praecedere, *cap. statuimus, de maior. & obed. l. honores*, vbi glos. & Batt. *C. de Decurion. l. vnicuique, C. de prox. sacr. serut. lib. 12.* tùm quia Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat dignitate, *cap. venerabili, in fine*, vbi glos. *de verb. signif. cap. cùm Canonicis, de cens.* Boër. *in tract. de Ordine grad. vtr. for. in pen. part. num. 24. & 25.* Marcel. Maur. *tom. 1. alleg. 50. num. 7.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. quaest. 2.* Rot. *in Caesaraugustana Synodi 13. Februarij 1626.* coram *Reuerendiss. D. meo Coccino*, quia 45 46

† omnes clerici dioecesis debent Cathedrali obedientiam praestare, Abb. *in cap. cùm liceat, in 3. notab. num. 2. de praescript.* Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. cap. 11 num. 66. cum seqq.* Steph. Gratian. *discept. forens. cap. 111. num. 11.* 47

Et

Et sic Canonicos Cathedralis præcedere Ca-
nonicis Collegiaræ, non obstante consuetudi-
ne in contrarium, censuit *Sacra Rituum Con-
gregat. in vna Tuscanen.* 19. *Augusti* 1619.
etiam in omnibus actibus, & functionibus in
propria Collegiata exercendis, eadem *S. Con-
gregat. in vna Fundan.* 2. *Octobris* 1597. Quia
49 † licet Prior Collegiatæ tanquam in propria
Ecclesia dicatur habere pro se iuris assisten-
tiam in præcedendo cæteris omnibus, ad text.
in l. nihil, vbi Luc. de Penia, & Ioan. de Platea,
C. de palat. sacr. larg. lib 11. & ibi etiam *glos.
fin.* Decian. *cons.* 67. *num.* 12. *& seq. vol.* 2. &
fuit dictum *in causa Calaguritana praeminen-
tiarum de Victoria*, 16. *Nouembris* 1591. coram
bona mem. Penia; tamen contrarium ex Pa-
nor. tenuit Felin. *in d. cap. cùm liceat, num.* 2.
50 vbi firmat, quòd † dum Capitulum Ecclesiæ
maioris inuitatur ad aliquas functiones, præ-
cedere debeat aliis Canonicis, & Prælatis in-
ferioribus, etiam in propriis Ecclesiis & hanc
eandem opinionem defendunt Henric. Bottę.
de Synodo part. 3. *num.* 27. Boër. *in tract. magni
consil num.* 79. Gonzal. Mendez de Vasconcel-
los *diuers. iuris argum lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 3 *vers.
quibus consequent*, vbi dicit rectè censisse Fe-
linum, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.*
111. *num.* 11. vbi asseclas huius opinionis
adducit, Rot. *in Cæsaraugustana praeminen-
tiarum* 29. *Nouembris* 1627. coram *Reueren-
diss. D. meo Coccino Decano.*
51 Vnde in associandis funeribus defunctorũ
propriæ ipsius Collegiatæ Parochiæ præce-
dere Cathedralem censuit *S. Rituum Congreg.
in Praenestina Cauarum* 18. *Augusti* 1618.
ac in Synodo, Henric. Bottæ. *de Synodo par.* 3.
num. 27. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles par.*
1. *cap.* 9. *num.* 4. Rot. *in d. Cæsaraugustana Sy-
nodi*, coram *Reuerendiss. D. meo Coccino
Decano.* Mouentur duplici ratione, quarum
52 *Prima* est, quia † clerici inferiores debent re-
uerentiam Capitulo, sicut Episcopo. & ideò
sicut præcedit Episcopus, ita & Capitulum
debet præcedere, cũ dicatur esse pars corpo-
ris Episcopi, *l.* 1. *C. de petit. bonor. subl. lib.* 10.
vbi Bald. quem refert Rip. *resp.* 1. *num.* 4. *de
53 constit. Secunda*, † quia cùm Capitulum repræ-
sentet personam Episcopi, sicut præcederet
Episcopus, ita & debet præcedere Capitulum.
54 Nam † Canonici Ecclesiæ Cathedralis dicun-
tur fratres Episcopi, Abb. *in cap. nouit, de iis,
quæ fiunt à Præl.* & cùm Episcopus sit caput
Capituli, membra non debent à capite sepa-
rari, *cap.* 1. *dist.* 12. Felin. *in cap. pastoralis. num.*
10. *de offic. deleg.* Gregor. XV. *decis.* 284. *num.*
2. *&* 3. *& ibi adden.* Hinc consuluit Menoch.
55 *cons.* 51. *per tot. & cons.* 257. quòd † Vicarius
non potest interponi inter Episcopum, & Ca-
pitulum, ea ratione, quia inter Episcopum, &
Canonicos nulla potest dari intermedia per-

sona, hoc prohibente iure naturali, ne mem-
bra separentur à capite, per text. clarum *in d.
capit. nouit, de his quæ fiunt à Præl.* Monach. *in
cap. Romana, num.* 9. *de sent. excom. lib.* 6.

Illud tamen in hac materia est singulari
nota dignum quòd Canonicatus Collegiatæ
in Romana ciuitate est dignior Canonicatu
Cathedralis alterius ciuitatis, vt censuit *Sa-
cra Congreg. Conc.* teste Zerol. *in praxi Episc.
p.* 2. *verb. Canonici* §. 4. vbi etiam refert ita
in facto fuisse responsum ab eadem *Sacra
Congreg.* de mente summi Pont. Episcopo
Bossanensi Prout etiam notabile reputo quod
ex Rebuffo, & Riccio tradit Mich. Ferrus
d. tract. quæst. 10. *num.* 3. *post med.* in Germa-
nia scilicet Canonicos Collegiatarum dici
habere Dignitatem, & illis committi causas
Apostolicas.

Abbas cùm verè sit Dignitas, Canonicus 56
verò impropriè, & lato modo ex *dictis cap.*
19. *num.* 1. ideò meritò Abbas Canonicis Ca-
thedralium debet anteferri, ex doctrina glos.
verb. Abbas, in cap. & Subdiacono 93. *dist.*
Ferentill. me citato in hoc loco, *ad decis. Bu-
ratti* 993. *num.* 14. *pag.* 268. *tom.* 3. Lotter. *de
re benef. lib.* 1. *q.* 17. *à num.* 20. vbi *num.* 22. in-
telligit procedere quamuis sit Abbas fora-
neus: quod verum est quando Canonici in-
cedunt vt singuli, non ita si collegialiter, quia
cùm tunc repræsentent Cathedralem Eccle-
siam, quæ semper plus aliis honorari debet,
sunt Abbatibus præferendi, vt benè resoluunt
Domin. *in cap. quamuis, il primo*, §. *quam-
quam, notab.* 3. *de præbend. in* 6. Felin. *à num.*
9. Dec. *à num.* 4. *in cap.* 2. *de iudic.* idem Felin.
in cap. postulasti, à num. 4. *vers. fallit tertiò, de
rescript.* Cassan. *in catalogo gloriæ mundi part.*
4. *consid.* 32. Boër. *de authorit. magni consilij
num.* 67. *cum seqq.* Rip. *lib.* 2. *resp.* 23. *num.* 3.
Pancir. *cons.* 6. *num.* 36. Menoch *cons.* 902. *sub
num.* 71. Seln. *de benefic. part.* 1. *quæst.* 2. *à num.*
81. Iacob. de Graff. *in aureis decis. part.* 1. *lib.*
3 *cap.* 5. *num.* 138. Ful. Pacian. *de probation.
lib.* 2. *cap.* 27. *num.* 97. *&* 106. Azor. *instit. mo-
ral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quæs.* 16. Franc. Leo
in thesauro fori Eccles. par. 1. *cap.* 2. *num.* 51.
Sebast. Cæsar. *in relect. de Ecclesiast. hierar-
chia cap.* 12. §. 1. *num.* 26. Tamburin. *de iure
Abbatum tom.* 1. *disp.* 24. *quæst.* 1. *num.* 3. *&
disp.* 25. *q.* 2. *per tot. & præcipuè à num.* 8. no-
uissimè Aloys. Ricc. *in praxi par.* 4. *resol.* 391.
Ferentill *vbi suprà num.* 15. Lotter. *d. q.* 17.
num. 23. nouissimè Mich. Ferrus *de praecedent.
& prælation. Eccles. q.* 1. *num.* 5. *cum seqq.*

Cùm Parochus in propria Ecclesia tantam 57
habeat potestatem, quantam Episcopus in sua
diœcesi, Abb. *in cap.* 1. *num.* 28. *de dolo, &
contum.* & loco Imperatoris, & Regis habea-
tur, idem Abb. *in cap. venerabilis n.* 19. *de elect.*
ideò ibi † omnibus quantumuis in Digni- 58

rate constitutis præcedere debere tenēt Caſſan. *in catalogo gloriæ mundi par. 4. conſid.* 22. Rot. *in Calagaritana præminentiarum* 16. *Nouembris* 1591. coram *Penia*, *& in Pampilonen. decimarum* 22. *Martij* 1604. coram *Litta*, Seraphin. *deciſ.* 964. Gonzal. *ad regal.* 8. *Cancell. gloſ.* 6. *ex num.* 10. *cum multis ſeqq.* Zypæ. *in analytica poſtremi iuris Eccleſiaſt. enarrat. lib.* 1. *tit. de maiorit. & obed. num.* 8. latè Mich. Ferrus *tract. de præcedent. Eccleſiaſt. q.* 32. *num.* 3. *cum ſeqq.* Salgado *de protect. Regia p.* 2. *cap.* 9. *num.* 79. *cum ſeqq.* Quod
59 † extra propriam Parochialem Eccleſiam non procedit, nam in funeralibus, & aliis proceſſionibus proprio Parocho, cotta, & ſtola induto præcedunt Canonici Cathedralis vt eadem *S. Congr.* cenſuit *in vna Ripana* 30. *Iulij* 1616. & optimè *in alia Viterbien.* 25. *Iunij* 1611. his verbis:
60 *In Sacra Congregat. expoſitum fuit oriri differentias inter Canonicos & Clerum Cathedralis Viterbien. ex vna, & eiuſdem ciuitatis Parochos ex alia partibus, dum ſimul ad funus alicuius defuncti aſſociandum accedūt; prætendentibus Parochis ſtola, & cotta indutis præcedentiā in caſu propoſito ſuper vniuerſum Eccleſiæ Cathedralis Clerum, & Capitulum Archidiacono, & Archipresbytero dumtaxat exceptis, & è contra non conuenire exiſtimantibus Dignitatibus, & Canonicis Eccleſiæ Cathedralis, vt ſimplex Parochus ſupra Clerum, & Canicos Eccleſiæ Cathedralis, qui ſimul cum Archidiacono, & Archipresbytero vnum corpus conſtituunt, locum obtineat. Quibus auditis eadem Sacra Rituum Congregatio à decretis factis in ſimilibus non eſſe recedendum cenſuit, nempe vt locus dignior in funeralibus ſemper relinquatur Capitulo, & Clero Eccleſiæ Cathe-*
61 *dralis.* † *Parochum verò Defuncti, vel Parochum Eccleſiæ, ad quam corpus Defuncti defertur, digniorem locum obtinere debere, & præcedere quibuſcunque aliis Presbyteris, nō autem*
62 *Eccleſiæ Cathedralis.* † *In Eccleſia verò vbi corpus Defuncti ſepelitur, ad Parochum ipſius Eccleſiæ pertinere officium facere, & expreſsè declaratum fuit in vna Piſauren. ſub die* 20. *Decembris* 1603. *& ſic etiā in Ciuitate Viterbi ſeruandam eſſe cenſuit, niſi altàs immemorabilis conſuetudo ad fauorem Parochorum legitimè probetur, & ita declarauit die* 25. *Iunij* 1611. Domin. Epiſcop. Oſtienſ. Cardinal. Pinellus, Ioan. Petr. Mucan. Secret. Et *in vna Sutrina* decretum aliàs factum pro Capitulo Eccleſiæ Cathedralis Sutrinæ Ciuitatis
63 quòd † Canonici, & Capitulum Eccleſiæ Cathedralis in proceſſionibus, & funeralibus ſemper vbique præcedere debeat quibuſcunque Curatis in eorum propriis Eccleſiis, *eadem Sacra Congregat. Rituum ſub die* 20. *Nouembris* 1603. declarauit *non habere locum quando Canonici ſine Cruce, & conſenſu Capituli, vti ſinguli incedunt.*

Canonici Eccleſiæ Cathedralis licèt non 64 ſint Doctores, In Congregationibus, & vbique præficiendi ſunt Presbyteris non Canonis, licèt ſint Doctores, ſic *eadem Sacra Congr. Rit. in vna Bituntina* 9. *Ianuarij* 1608. in hæc verba. *Cùm in Congregationibus, quæ fiunt corā Epiſcopo Bitantino, vel eius Vicario generali pro examine Ordinandorum admittantur nonnulli Presbyteri, Doctoratus gradu inſigniti vnà cum aliquibus Canonicis Eccleſiæ Cathedralis non graduatis, quæſitum fuit in S. Rituum Congregatione quis locum digniorem obtinere debeat in ſedendo, an presbyter graduatus non Canonicus, vel potiùs Canonicus non graduatus? Et Sacra Rituum Congreg. reſpondit Canonicos Cathedralis Eccleſiæ etiam non graduatos præferendos eſſe omnibus Presbyteris non Canonicis etiam graduatis.*

Canonici verò Collegiatarum Eccleſiarum omnibus aliis clericis præcedunt poſt Cathedralem; quia licèt Collegiata inferior ſit Cathedrali, eſt tamen dignior quacunque alia inferiori Eccleſia etiam Parochiali, ſecūdùm Hieron. de Laurent. *Auenionen. deciſ.* 12. *num.* 1. Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. pag.* 6. *collect.* 2350. *verſ. Collegiata Eccleſia dignior.* Lottet. *de re benef. lib.* 1. *q.* 16. *num.* 126. Camill. Botrel. *in ſum. omnium deciſ. tom.* 1. *tit.* 2. *de ſacroſ. Eccleſ. num.* 45. Seraph. *deciſ.* 22. *& deciſ.* 1223. *& deciſ.* 1445. *num.* 1. Buratt. *deciſ.* 455. *num.* 1. *& deciſ.* 487. & ideò † Canonici Collegiatæ thurificati debent duplici ductu thuribuli, Clerici verò Parochialium vnico tantùm ductu, vt cenſuit *S. Rituum Congreg. in vna Cæſar auguſtana de Daroca* 19. *Ianuar.* 1613. 65 66

Vnde hos Collegiatarum Eccleſiarum Canonicos in funeralibus præcedere Parochis non ſemel tenuit *S. Rituum. Congreg.* & præcipuè *in Sutrina* 30. *Auguſti* 1602. *&* 2. *Auguſti* 1603. *& in Meliten.* 18. *Nouembris* 1606. *& in Oſtien. terræ Cori* 9. *Maij* 1617. *& in Preneſtina Cauarum* 14. *Auguſti* 1618. vbi in cauſa præcedentiæ inter Archipresbyteros, & Canonicos Eccleſiæ Collegiatæ S. Mariæ, & Parochum S. Stephani declaratum, fuit *præcedentiam ſemper, & vbique competere Archipresbytero, & Canonicis ſupra Parochum prædictam etiam in aſſociandis funeribus Defunctorum propria ipſius Parochia, ius tamen faciendi officium circa corpus Defuncti ad Parochum in ſua Parochiali Eccleſia ſpectare*, & reſoluit nouiſſimè Mich. Ferrus *de præcedent. Eccleſiaſt. quæ.* 24. *num.* 2. Et quòd præcedere debeant omnibus Rectoribus, Curatis, Plebanis, ac Presbyteris Eccleſiarum Parochialium in publicis proceſſionibus, functionibus etiam ſynodalibus, cenſuit eadem 67

S. Con

S. Congreg. in Verulen. 11. *Decembris* 1613. *in Senogallien.* 25. *Martij* 1619. *&* 4. *April.* 1620. Etiamsi ante erectionem in Collegiatam mixtim incederent cum Dictis Rectoribus, vt *in Syracusana* 10. *Decembris* 1601. vel inferiores Ecclesiæ essent antiquiores, & fuissent in quasi possessione præcedendi ante erectionem, secundùm Seraph. *decis.* 1445. & *eadem S. Congreg. in vna Illerden. præminentiarum* 26. *Iun.* 1602. vbi subditur *hoc procedere etiamsi in erectione adsit clausula sine præiudicio alicuius.*

68 Quamuis contrarium, immò Parochos in funeralibus præcedere Canonicis Collegiatæ existimauerit Steph. Gratian. *discept. forens. tom.* 2. *cap.* 298. *num.* 83. *& tom.* 3. *cap.* 492. Et pro hac parte non facit decisio eiusdem *S. Rit. Congreg. in vna Sancti Angeli terræ Saxiferati* 24. *Octobr.* 1609. quatenus videtur ibi decidi *illum Presbyterum, seu Curatum, qui defert stolam, & ad eius Ecclesiam funus defertur, aliis omnibus præcedere debere, & sic etiam Canonicis Ecclesiæ Collegiatæ;* quia potest responderi non loqui de præcedentia quando funus defertur ad Ecclesiam eius, qui stolam defert, sed quando ab eo fit officium in sua Ecclesia, in qua præcedentiam habere debet. Nec etiam contra primam sententiam obstat alia decisio eiusdem *S. Congreg. in alia Eugubina* 15. *Iulij* 1614. quia loquitur inter Curatum Cathedralis, & Curatum S. Petri Monachorum Oliuetanorum, non autem inter Capitula Collegiatarum. Nec denique obstat *Rituale Romanum tit. de Exequiis pag.* 150. quatenus statuit, vt Parochus in omnibus funeribus præcedat incedendo ante feretrum; quia loquitur inter Presbyteros eiusdem ordinis, & aliam prærogatiuam non habentes, cuiusmodi non sunt Canonici Collegiatarum Ecclesiarum.

69 Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ semper præcedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis, eadem *S. Congr. Rit. in Tullen.* 12. *Martij* 1616. *& in Firmana Terræ Victoriæ* 31. *Martij* 1618. & statuit Clemens VIII. *in sua Constit.* incip. *Decet Romanũ Pontificem sub die* 20. *Februarij* 1601. *ex decreto S. R. E. Cardinalium super sacris Ritibus, & cæremoniis deputatorum*, quo habetur *Regulares tam Monachos, quàm Fratres quoruncunque Ordinum etiam Mendicantium, in funerum associatione, processionibus, & aliis huiusmodi publicis actibus non debere Canonicos, Rectores, & Clericos seculares præcedere neque cum eis mixtim incedere etiamsi aliquando ex secularium indulgentia, aut humanitate, seu alia forsan de causa, secus factum fuerit, & quancunque contrariam consuetudinem tanquam abusum corrigendam esse, idque indubitati iuris existere, atque ita vbique locorum in Regnis Hispaniarum perpetuò obseruari debere mandauit.*

Sed cùm adhuc Regulares non obtemperarent, pro parte Ecclesiarum, Presbyterorum, seu Clericorum secularium Regni Castellæ, & Legionis in Hispania Sacræ Congregationi Rituum expositum fuit, *quod licet in libro Cæremonialis Episcoporum statutum sit, vt in generalibus processionibus Fratres, seu Monachi, vel Ordines Regularium antecedant, & Presbyteri, seu Clerici seculares, quem Ordinem Sancti Petri vocant, subsequantur, & vltimum locum obtineant, nec mixtim cum Regularibus incedant, prout per abusum antea faciebant, idque per Breue Apostolicum à Clemente VIII. etiam declaratum, & confirmatum fuit, tamen Regulares ipsi renuerint id obseruare, nec vt solebant prius ad processiones accedunt, vel si accedunt quasi per contemptum aliquos paucos Fratres, nouitios, seu conuersos, & ex vilioribus ad easdem processiones mittant. Eadem Sacra Congregatio Rituum facto de prædictis omnibus verbo cum eodem S. D. N. Papa, & de eius expresso ordine & mandato declarauit prædictos omnes Religiosos teneri ad obseruantiam dicti libri Cæremonialis, & Litterarum Apost. in forma Breuis expeditarum super obseruatione: præmissorum omnium & singulorum; & ordinauit vt moneantur omnes Generales, Prouinciales, & quicunque alij dictorum Regularium superiores, vt prædicta omnino etiam sub pœnis arbitrio eiusdem Sacræ Congreg. infligendis obseruari faciant, & numerum debitum decentem & consuetudinem fratrum ad processiones mittant. Non obstante quacunque asserta, seu prætensa consuetudine in contrarium, quam abusum esse, & non consuetudinem eadem Sacra Congregatio declarauit, & quibuscunque aliis non obstantibus. Et ita pronuntiauit, decreuit, & declarauit in plena Congregatione, & de ordine expresso S. D. N. Clementis Papæ VIII. & insuper ordinauit vt præsens decretum intimetur omnibus Generalibus, Prouincialibus, & aliis quibuscunque superioribus dictorum Ordinum, Romæ die* 30. *Augusti* 1602. *Alexander Card. Florent. I. P. Mucantius pro secretario Congreg. locus* † *sigilli.* 70

Et ad remouendam omnem dubitandi ansam idem Clemens VIII. per aliam suam constit. incip. *Quæ ad remouendum sub die* 5. *Nouembris* 1603. *ex voto eorundem Cardinalium Sacrorum Rituum* declarauit *Clerum secularem in omnibus locis etiam in propriis Ecclesiis, & Conuentibus Fratrum, Monachorum, & Religiosorum quoruncunque in vniuerso Regno Castellæ & Legionis præferendum esse ac præcedere debere*, quas quidem Clementis VIII. constitutiones obseruari mandat Gregorius XV. in alia sua in- 71

cip. *Aliàs à felicu, sub die 3. Augusti 1622.* commissa earū executione quibusuis locorū Ordinariis in Regnis Hispaniarū existentibus quoties pro parte alicuius ex Clero seculari fuerint requisiti, &c. De Iure etiam communi Clerici seculares præcedunt Regularibus, *cap. ultu est, cap. legi epistolam* 16. *q.* 1. Felin. *in rub. de maior. & obed. num.* 5. Homobon. de Bonis *de statibus humanæ vitæ p.* 1. *cap.* 22. *in princip.* Salgado *de protect. Regia. p* 2. *cap.* 9. *num.* 37. *cum sequent.* nouissimè Michael Ferrus *in tract. de præcedent. Ecclesiast. quæst.* 14. *num* 1. vbi reddunt rationem, quia dignior est cœtus clericorum, quàm Monachorum.

72 Canonici Collegiatæ non debent in processionibus incedere parati, sicut Canonici Ecclesiæ Cathedralis, eadem *S. Cong. Rit. in vna Placentina* 19. *May* 1607. *in dub.* 20.

73 Vtrùm autem vtriusque Signaturæ Referendarius præcedere debeat Canonico Cathedralis, fuit resolutum à *S. Rit. Congr. in vna Veronen. Iun.* 1626. his verbis. *Conquestus est R. P. D Veritas Veronen. vtriusque Signaturæ referendarius de nouo quodam Canonico dictæ Ciuitatis denegante sibi præcedentiam, supplicans responderi quid seruandum. Et Sacra Rituum Congreg. respondit Prælatum extra Ecclesiam præcedere Canonicis. Et iterum orta controuersia circa præcedentiam cum Archipresbytero dictæ Ciuitatis, eadem S. Rituum Congreg. censuit R. P. D. Veritatem non solùm Canonicis, sed etiam Archipresbytero, aliisque Dignitatibus, vt suprà, præcedere debere, die* 4. *Iulij* 1626. Cætera de præcedentia Referendariorum vide nouissimè apud Mich. Ferrum. *in tract. de præcedent. Ecclesiast. q.* 44.

74 Canonici Cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus, & Concionator debet ipsos priùs salutare quàm Magistratum, *S. Congregat. Rit. in*

75 *Tirasonen.* 3. *Octobris* 1615. † Et ideò sunt ante Magistratum thurificandi tam in Cathedrali Ecclesia, quàm in aliis, in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo, *eadem S. Congregat. in Nurnen.* 16. *Iuny* 1605.

CAPVT XIX.

Canonici Ecclesiarum Cathedraliū an dicantur habere dignitatem, & an possint à Sede Apostolica dari delegati, seu in Conseruatores eligi?

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus Cathedralis secundùm latam significationem dici potest Dignitas, propriè tamen talis non est.*

2 *Iurisdictio nulla annexa est Canonicatui ex Ecclesiastica eius institutione.*

3 *Canonicatus non debet ex natura sua prærogatiuam, vt vnus Canonicus alios antecedat.*

4 *Canonici de iure in Conseruatores deputari non possunt, secus attenta Constitutione Gregor. XV.*

5 *Canonici possunt esse delegati Pontificis.*

6 *Canonicatum obtineri sufficit, vt quis possit esse delegatus Pontificis, tempore commissionis, licèt præsentationis tempore non obtineatur, vt num.* 7.

8 *Canonicus, cui causa committitur per Sedem Apost. si post acceptationem litterarum desinat talis esse, potest nihilominus Iudex esse in illa causa.*

Iurisdictio non potest per subdelegationem in alterum transferri, quàm qui sit qualificatus similiter de eadem, vel simili Dignitate ibid.

9 *Papa si cum minori dispenset, vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eo dispensare, vt in ea ætate possit esse Iudex delegatus.*

10 *Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ, quamuis peritissimus Doctor, delegatus Papæ, seu Iudex synodalis constitui non potest.*

11 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis non datur à Sede Apostol. delegatus nisi ex certa scientia Papæ, & numeris seqq.*

12 *Monacho simplici potest causa ex certa scientia à Sede Apostol. committi, seu delegari.*

13 *Impedimenta duo si concurrant, vno sublato alterum remanet.*

14 *Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus iure communi prohibitum non est, quòd iudices esse possint.*

15 *Monachus ex legitima dispensatione factus Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, secularis non potest esse delegatus Papæ. Canonicus Monachus in Ecclesia Cathedrali*

thedrali seculari ex dispensatione Apostolica ex hoc non videtur dispensatus ad delegationem causarum. ibid.

16 *Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, alterum se esse Religiosum, alterum se esse Episcopum.*

18 *Dispensatus simpliciter, vt minori ætate possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexũ, non est dispensatus vt possit habere vocem in Capitulo.*

19 *Canonicus vt possit esse Iudex delegatus an debeat esse designatus in Conciliis Prouincialibus, vel diœcesanis?*

30 *Rescriptum delegatorium præsentari successori in eadem Dignitate non potest absque noua designatione.*

21 *Decretum Concilij de committendis causis solis iudicibus synodalibus non est in vsu quoad Papam.*

1 QVAMVIS secundùm latam significationem Canonicatus Cathedralis possit dici Dignitas, per ea, quæ arg. text. *in c. quamuis, de præbend. l.* 6. resoluũt Ludou. Gom. *in c. statutum, à num.* 24. *de rescript. in* 6. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 1. *num.* 39. Seraph. *decis.* 443. *num.* 6. Adrian Negusant. *in sylua respons. quæst.* 481. *num.* 14. Flamin Paris. *de resignat. benefic. lib.* 2. *quæst.* 1. *num.* 102. Grilenzon. *cons.* 50. *num.* 113. Aloys Ricc. *in praxi fori Eccles. decis.* 105. *num.* 2. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 90. *num.* 2. *in* 2. *edit.* post. Achil. *decis.* 1. *num.* 6. *de rescript.* latè & nouissimè Theodos. de Rubeis *singular. Rota tom.* 2. *p.* 4. *de præcedentiis Protonotariorum, num.* 36. *cum seqq. pag.* 489. *in fine, & pag.* 490. Lotter. *de re benefic. lib.* 3. *q.* 5. *num.* 10. Valenzuel. *in iustificat. iustitia, & defensione monitorij Pauli V. p.* 4. *num.* 255. Propriè tamen, & stricto modo
2 loquẽdo talis non est, vt potè quia † illi annexa ex Ecclesiastica Canonicatus institutione
3 nulla iurisdictio est, † nec ex natura sua habet prærogatiuam illam, vt vnus Canonicus alios antecedat, Felin. *in cap. pastoralis, num.* 12. *de offic. deleg.* Feder. de Senis *cons.* 80. *in fine,* Fulu. Pacian. *de probation. lib.* 2. *cap.* 27. *ex num.* 101. Card. Tusch *pract. conclus. tom.* 1. *litt. C. concl.* 31. Azor. *institut. moral. parte* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *quæst.* 16. Achil. *decis.* 1. *num.* 2. *de rescript.* Rot. *decis.* 483. *in fin p.* 1. *recentissim.* Zerol *in praxi Episcop. p.* 2. *verb. Canonici* §. 3. Sebast. Cæsar *de Ecclesiast. hierarch. disp.* 12. §. 6. *num.* 25. vbi *num.* 27. hoc ampliat procedere, etiamsi Canonicus iurisdictionem exerceat, & excommunicationem ferre possit, veluti quando antiquior de Capitulo, vti Archidiaconus facit officium.

Vnde Canonicos in Conseruatores depu- 4
tari non posse resoluunt gloss. 1. per text ibi, *in c. vlt. de offic. deleg. in* 6. gloss. *verb. Canonicis, vers. item scias, in cap. statutum, de rescript. lib.* 6. Mandos. *de Signatura gratiæ, tit. conseruatoria, vers. sed quoad Canonicos,* Petr. Greg. *syntagm. iuris, lib.* 47. *cap.* 22. *num.* 28. Fr Emman. *quæst. Regul. tom.* 1. *q.* 65. *art.* 2. Ludou. Miranda *in manuali Prælat. tom.* 2. *q.* 47. *art.* 2. *conclus.* 1. Erasm. à Cochier *de iurisdict. Ordin. in exemptos, part.* 1. *q.* 39. *num.* 5. Ego ipse *de offic. & potest. Episcopi p.* 3. *alleg.* 106. *num.* 10. Quamuis attenta noua Constitut. Gregorij XV. incip. *Sanctissimus*, quam ibidem refero, *num.* 55. hoc illis permittatur, ibi. *vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici extistant.* Sed aduerte, quòd si Regulares voluerint eos in Conseruatores accipere, debent eligere Canonicos singularum diœcesum, in quibus monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent, vt censuit *S. Congregat. Conc. in Rossanen.* 15. *Aprilis* 1528. *& in Lancianen.* 29. *Ianuarij* 1633.

Delegati tamen Pontificis possunt esse Ca- 5
nonici, vt expressè probat *text. in dict. cap. statutum, in princip. de rescript.* 6. Ludou. Gom. *à num.* 24. innouatus per *Conc. Trid. sess.* 25. *de reform. cap.* 10. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 2. *q.* 1. *num.* 102. Aloys. Ricc *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 90 *num.* 3. *&* 10. *in* 2. *edit.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 2. *num.* 39. Massobr. *de Synodo Diœcesana cap.* 4. *dub.* 13. *num.* 23. *cum seqq. secundùm Romanam impress.* Anton Fabric. *in praxi benefic. tit. de benefic. Cathedr. & colleg. num.* 10. Marc. Anton. Genuens. *practicab. Eccles q.* 612. nouissimè Stephan. VVeyms *ad constitut.* 24. *ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid specialim innouatas, constit.* 1. *num.* 7. *in princip. pag.* 11. vbi. *Quod ad Cathedralium Ecclesiarum Canonicos attinet, peculiare est quòd summus Pont. Bonifacius VIII. & consequenter quoque Synodus Tridentina iisdem attribuerit istam Dignitatem, vt tertio loco relati sint inter personas habiles, & idoneas, quibus rectè delegari ac committi possint causæ Ecclesiasticæ iudicandæ, dummodo aliàs sint per ætatem viginti annorum habiles*, cap. cùm vigesimum, de offic. deleg. *quod per se quoque habet peculiarem rationem, quia vt plurimum sint personæ honorabiliores, eruditæ, & qualificatæ, quibus tutò talia negotia committi possint, adcò vt ex sententia Antonij de Butrio* in d. cap. statutum *sufficiat esse nudos Canonicos, qui nondum assequuti sint præbendas, quod etiam plenius astruit ibi Ludou. Gom.* num. 28. cum seqq *Æquiparantur igitur Canonici Cathedralium Ecclesiarum Dignitatibus quoad delegationes, & largè sumpto vocabulo veniunt appellatione Dignitatum. Nam*

&

& aliàs dicuntur Episcoporum coadiutores, consiliarij Senatus, membra, Felin. in cap. pastoralis num. 12. de offic. deleg. *tametsi propriè, & restrictiuè loquendo, dici debeant in aliis Dignitatem non habere*, *Piasec.* in sua praxi Episcop. p. 2. cap. 4. num. 8. &c.

6 Et sufficit Canonicarum obtineri tempore commissionis, glos. *verb. Canonicis, in d. cap. statutum*, Paul. de Castro *cons.* 425. *Ad primum, col.* 4. Gig. *de pension. q.* 22. *num.* 19. Flamin. Paris. *de resign. benef. lib.* 4. *q.* 1. *num.* 17. Card. Tusch. *lit. D. Concl.* 145. *num.* 15.

7 Licèt præsentationis tempore non obtineatur, glos. *d. verb. Canonicis*, dum ait sufficere Canonicatum, aliamvè Dignitatem obtineri tempore impetrationis illius rescripti Pontificis, quamuis tempore præsentationis eius cessauerit iam Dignitas illa, secus si tempore impetrationis non aderat Canonicatus, seu Dignitas; non enim sufficeret eam adesse postea tempore præsentationis, cuius glossæ doctrina tripliciter probatur, & *primò*, quia qualitas iuncta verbo, vel participio est intelligenda secundùm verbi vel participij tempus, *l. Titius, ff. de testamen. mil.* ergo satis est, & requiritur adesse Dignitatem legato tempore commissionis sibi factæ. *Secundò*, quia capacitas in ipso commissionis initio spectanda est, *c. si eo tempore, de rescript. in* 6. *Tertiò*, quia per commissionem personalem factam illi, qui tempore impetrationis rescripti Dignitate præditus erat, commissio quoad actum delegandi fuit consummata; non ergo vitianda est, licèt ad eum casum res veniat, nempe cessationem Dignitatis, seu Canonicatus, à quo incipere nequiuit commissio. Et ideò eam glossæ doctrinam amplectuntur Monach. *cod. cap. statutum, in princ. num.* 7. Ioan. Andr. *num.* 17. *&* 18. Archid. *num.* 3. *vers. quid si causa*, Anch. *num.* 5. *q.* 4. Domin. *num.* 8. Franc. etiam, *num.* 8. Tiraq. *in tract. Cessante causa, limit.* 4. *n.* 4. Maffobr. *d. dub.* 13. *num.* 48. optimè Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disp.* 27. *n.* 28. vbi eam intelligit quando commissio fuit personalis, nam quãdo est realis, nec requiritur, nec sufficit tempore impetrationis rescripti adesse Dignitatem, sed amplius requiritur, vt toto delegationis tempore perseueret in ea Dignitate; nam quocunque temporis puncto cessat Dignitas, transit commissio ad successorem in Dignitate.

8 Quare ex dictis inferunt Doctores Canonicum, cui causa committitur per Sedem Apostolicam, si post acceptationem litterarũ desinat talis esse, posse nihilominus iudicem esse in illa causa, eamque terminare quando non est nominata, vel electa industria personæ, nisi assumpserit qualitatem repugnantem, ita auctoritate glos. *d. verb. Canonicis*, docent. Felin. *in cap. quoniam Abbas. num.* 5. *de officio deleg.* Tiraq. *d. limit.* 4. *num.* 4. Azeued. *ad Curiam Pisanam lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 66. *& lib.* 7. *num.* 60. *tit.* 18. *lib.* 4. *noua Recop.* Garc. Gitonda *de priuileg. num.* 510. *cum seqq.* Flamin. Paris. *d. lib.* 1. *q.* 11. *num.* 9. *&* 14. *in fine*, Cevall. *commun. contra communes quæst.* 667. *num.* 10. *in fine*, Galet. *in margarita casuum Conscient. verb. delegatus* 3. *& verb. renunciare, vlt.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.* 616. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 614. *in* 2. *edit.* Sanch. *d. disp.* 27. *num.* 25. Squillante *d. cap.* 4. *num.* 193. *&* 194. Marchef. *de commiss. p.* 1. *cap.* 6. *num.* 66. *pag.* 253. vbi intelligit dummodo non recipiat qualitatem repugnantem quòd fiat laicus, cùm dari possit casus, quando non erat Sacris initiatus Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 92. Maffobr. *d. dub.* 13. *n.* 49. Mariens. *lib.* 14. *glos.* 1. *num.* 55. *vers. hanc nostram, tit.* 4. *lib.* 5. *Recop.* Nicol. Garc. *d. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 351. nouissimè Steph. VVeyms *d. consilt.* 1. *num.* 18. vbi refert fuisse decisum per *Sacram Congreg. Concilij die* 21. *Martij* 1587. quòd si is, qui tempore designationis, seu commissionis Dignitatem habebat, eam tamen postea resignauit, nihilominus potest de eadem causa adhuc cognoscere, quia sufficit quòd ab initio semel fuerit aptus, & capax; eoque casu verè ac propriè accipi possunt verba *Concilij Trid. in d. cap.* 10. ibi, *& alioqui ad id aptas*; cùm satis apta reperiatur persona tali casu, quæ semel apta fuit, etiamsi postea defierit apta esse, & non habeat qualitates iuxta Constitutionem Bonifacianam requisitas, & *num.* 20. tenet quòd si contingat huiusmodi Dignitatẽ, seu Canonicum causam sibi per Sedem Apost. commissam alteri subdelegare, prout rectè facere potest, ex text. *in cap. super quæstionum, de offic. deleg.* oportebit subdelegandum quoque in Ecclesiastica Dignitate esse constitutum; non enim potest iurisdictio Apost. per subdelegationem trãsferri inalium, quàm qui sit qualificatus, similiter de eadem, vel simili Dignitate, cùm debeat subrogatus sapere conditionem, & qualitatem eius cui subrogatur; & subdelegatus non minus sustineat vices Sedis Apost. quàm delegatus, ideoque debeat meritò aliqua Dignitate splẽdere pro decore Sedis Apost. Alex. *cons.* 77. *incip. In causa num.* 5. *vol.* 2. Ludou. Gom. *in d. cap. statutum num.* 63. Negari interim non potest quin ad vnum aliquem particularem articulum subdelegari rectè possit is, qui Dignitatem non habet, dummodo de cætero sit idoneus, & legalis; putà ad testium examinationem, ad instrumentorum collationem, vel ad alium similem actum: & cùm per talem subdelegationem rota iurisdictio Apost. non transferatur, immo possit talis articulus expediri absque vlla causæ cognitione, non immeritò toleran

tolerantur in exercitio illius etiam simplices clerici, ac personæ priuatæ; quæ nullam habent Dignitatem, vt tenet Stephan. V Veyms *citato loco, num.* 20.

Coadiutor alicuius Dignitatis, vel Canonici Cathedralis Ecclesiæ non potest esse delegatus Papæ, vel designari iudex synodalis, de quo diximus *cap.* 29. *num.* 31.

Vtrùm autem commissio facta Canonico sub nomine Dignitatis transeat ad successorem? Quidam existimant transire, quia licèt Canonicatus propriè successorē non habeat, cùm morte extinguatur, attamen ex mente Pontificis bene transiret ad alium, cui Canonicatus ille collatus fuerit. Ita Gutier. *de matrim. cap.* 125. *num.* 4. Sanch. *in simili tract. lib.* 8. *disp.* 27. *num.* 12. Bonacin. *de legib. disp.* 1. *q.* 3. *puncto* 8. §. 1. *num.* 14. Garc. *de benefic. p.* 6. *cap.* 2. *num.* 38. Verùm ab horum opinione meritò recedit Squillāte *de priuileg. cleric. cap.* 4. *num.* 189. si ea intelligatur de commissione facta Canonico simplici non habenti aliquam Dignitatem, & particularem locum in Capitulo, aut titulum specialem per se subsistentem, & non dependentem ab alio.

9 Si Papa cum minore dispenset vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eo dispensare, vt in ea ætate possit esse iudex delegatus, sicut bene resoluunt Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 270. *num.* 7. Massobr. *d. cap.* 4. *dub.* 11. D. Barbos. *in l. cùm prætor.* §. *vlt. num.* 60. *ff. de iudic.* per ea quæ infrà adducemus *num.* 17. *&* 18.

10 Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus, quamuis petitissimus Doctor, delegatus Papæ, seu iudex synodalis constitui non potest; quia id tantùm in Canonicis Ecclesiæ Cathedralis expressum reperitur, vt suprà ostendimus: & idcò ita docet Marc. Anton. Genuens. *in pract. Eccles. q.* 612. *n.* 4. & refert sic sibi fuisse responsum à *S. Cong. Concily*, Massobr. *d. cap.* 4. *dub.* 10. Lotter. *de re benef. lib.* 3. *q.* 5. *num.* 14. Quamuis contrarium velit Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori Ecclesiast. decis.* 637. *in* 1. *edit. aliàs resolut.* 575. *in* 2. *editione.*

11 Quæstio est dubia an Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis à Sede Apostolica dari possit delegatus? Non loquimur quando Papa ex certa scientia id facit, quia tunc etiam simplici Monacho potest causa à Sede Apostolica committi, seu delegari, vt colligitur ex text. *in cap. cùm olim* 14. ibi, *Abbatibus, & F. Monacho, de priuileg.* iunctis resolutis per Vanti. *de nullitatib. tit. ex defectu iurisdi-* 12 *ctionis deleg. num.* 79. Sed dubium versatur quando id Papa facit non habita notitia quòd talis Canonicus esset Regularis? In quo communis tenet commissionem huiusmodi non valere, vt multis probant Archid *num.* 1. *in fine*, Ioann. Andr. *statim in princip.* Anch. *num.* 2. *quæst.* 2. Franc. *in princip. num.* 5. Domin. *num.* 3. & Ludou. Gom. *num* 32 *in d cap. statutum*, Felin. *in cap. causam quæ, num.* 4. *de iudic.* Duen. *regul.* 72. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 270. *num.* 6. Massobr. *d. cap.* 4. *dub.* 13. *num.* 3. Ex pluribus rationibus, eaque præcipua, quia ante *d. cap. statutum* prohibitum erat Monachis ne iudices esse possint, iuxta text. *in cap. de præsentium*, & *ibi* glos. *verb. defensor.* 16. *q.* 1. iuncto generali tex. *in cap.* 1. *& in cap. clericos, vers. iubemus, ne clerici, vel Monach.* quia mortui sunt mundo, & velle non habent, nec nolle, & sine Prælati sui licentia actum aliquem legitimum, aut ciuilem exercere non possunt, nec consentire electioni, *cap. si Religiosus* 27. *de elect. lib.* 6. nec suscipere executoris officium, *cap.* 2. *de testam. eod. lib.* aut procuratoris, *Clem. Religiosus, de procurator.* cum multis aliis, quæ prosequūtur Iacob. de Graff. *in aureis decis. par.* 1. *lib.* 3. *cap.* 5 *à num.* 111. & Azor. *instit. moral. par.* 1. *lib.* 12. *c.* 11. † Facit 12 etiam, quia quando concurrunt duæ rationes, quarum vna nocet, altera prodest 1 ea, quæ nocet, debet præualere, iuxta tex. *in l. si quis in graui*, §. *vlt. cum l. seqq. ff. ad Sylanian. l.* 1. *ff. de suspect. tutor.* & impedimenta † si duo 13 concurrunt, vno sublato alterum remanere, optimè probat tex. *in* §. *affinitatis*, ibi, *alia ratione, &c. Instit. de nupt.* commendat Valasc. *consl.* 60. *num.* 6. & multi citati à Garc. Falcon. *regul.* 78. *num.* 2. Licèt igitur in Religioso Canonico Cathedralis concurrat ratio Canonicatus, quæ potens est, vt ei fieri possit delegatio, cum tamen in eo reperiatur altera Monachatus, quæ impedit, hæc attenditur, & præualet.

Contrariam tamen sententiam tenet Abb. 14 *in dict. cap. cùm olim, num.* 13. & latiùs *in d. cap. causam quæ, num.* 9. & in eius sententiam videtur magis inclinare Dec. *ibi à num.* 4 sequitur Vant. *d. tit. ex defectu iurisdictionis delegatæ, num* 82 Fr. Emman. *quæst. Regular. tom.* 2. *quæst.* 124. *art.* 1. & hanc esse veriorem profitetur Ludou. Gom. *in cap. statutum, num.* 32. & sequitur Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 13. *num.* 83. Mouentur auctoritate *Clem.* 2. *de rescript.* dum decidit sufficere, vt valeat commissio facta Religioso à Sede Apost. quòd in eo reperiatur qualitas, quæ sufficit in clerico seculari, veluti quòd Prior sit Conuentualis, atque ita Dignitatem habeat, iuxta text. *in d. cap. statutum*; sed Religiosus Canonicus Cathedralis habet Dignitatem, quæ sufficit iuxta eundem tex. ergo etiam illi fieri potest commissio. Et facit, quia Canonicus Cathedralis propter maximam præeminentiam latè Dignitatem habere censetur,

ferur, vt *sup. in princ. huius cap* ostendimus.

15 Verùm à Communi non esse recedendum existimo, & ad oppositionem Abb. respondetur cum Felin. & aliis pro communi adductis negando in proposito argumentum de Abbate, aut Priore Conuentuali ad Canonicum: nam Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus Iure communi prohibitum non erat, quòd iudices esse possint, vt docuit *glos.* 1. *in d. cap. de præsentium* 16. *q.* 1. ex ratione, quam reddit, quòd alteri subiecti non sint, & consequenter ad Canonicum Regularem, vel aliàs Monachum, qui iure antiquo prohibitus erat & superiori subiectus est, sine cuius licentia velle non habet, nec nolle, trahenda non est, vt benè resoluit communis.

Amplia Communem procedere etiam quando talis Monachus esset Canonicus Ecclesiæ Cathedralis secularis ex dispensatione: nam talis dispensatio non videtur posse extẽdi, vt videatur habilitatus ad delegationem causarum, quæ non dicitur esse ex consequutiuis necessariis dispensationis. Ita Stephan. Gratian. *d. tom.* 3. *c.* 270. *num.* 7. vbi *num.* 8. secus dicit in Prælato Monacho Episcopo.

16 Ex quibus colligo Monachum ex legitima dispensatione factum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis secularis non posse esse delegatum Papæ, vt meritò tenent Felin. *in d. cap. causam qua, num.* 5. Rimin. iun. *consl.* 403. *num.* 9. *vol.* 4. Quamuis contrarium existimauerint Gambat. *de offic. & potest. Legati à latere, lib.* 8. *cap. vlt. à num.* 31. Sanch. *d. cap.* 13. *num.* 83.

17 † quia eorum opinio cõfunditur, ex dictis suprà *num.* 13. tùm etiam, quia Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, vt dispensatio legitima sit, alterum se esse Religiosum, alterum se esse Episcopum, quòd duplici hoc impedimento ad testandum affectus sit, vt cum eodem Sanch. resolui *de officio Episcopi*

18 *par.* 3. *alleg.* 114. *n.* 24. † Tum denique, quia dispensatus simpliciter vt in minori ætate xxj. annorum possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexum, non est dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo, vt post Felin. *in cap. postulasti, num.* 11. *de rescript.* censuit Rot. *in Senen. Archipresbyteratus* 23. *Iunij* 1606. coram *bonæ mem. Cardinali Lancelloto iun.* de quo infrà *cap.* 37. *num.* 9. latiùs.

19 Sed remanet vt videamus an Canonicus Cathedralis Ecclesiæ possit esse iudex delegatus causarum ad forum Ecclesiasticum pertinentium modo suprà explicato, si non fuerit designatus in singulis Conciliis Prouincialibus, & Diœcesanis? In quo dubio negatiuè respondendum est, quia Concil. Trid. *sess.* 25. *de reform. cap.* 10. mandauit in singulis Conciliis Prouincialibus, & Diœcesanis designari certas aliquot personas, quæ requisitas habeant qualitates, & in Dignitate Ecclesiastica sint constitutæ, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. *in d. cap. statutum*, & alioquin ad id sint aptæ; quibus de cætero præter Ordinarios locorum causæ spirituales Ecclesiasticæ, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur. Debent autem istæ personæ nominari, seu designari in particulari, & nominatim, itaut non sufficiat illos designari in genere; putà obtinentes Canonicatus Doctorales, vel Magistrales, aut alio simili modo. Debetque ea designatio fieri in singulis Conciliis Prouincialibus, aut Diœcesanis, idque per Episcopum, ad quem principaliter dictarum personarum nominationem pertinere censuit pridem *S. Congreg. interpretum sacrosancti Concilij Trid.* quamuis tamen id sumendum non sit priuatiuè quoad alios, qui Synodo interesse non debent, quia, teste Nicol. Garc. *de benef. p.* 9. *cap.* 2. *num.* 353. etiam alij nominatæ possunt, quàm soli Episcopi. Sic earum quidem personarum nominatio, seu designatio modo prædicto facta debet vlteriùs ex præcepto eiusdem *Concilij Triden.* per singulos Episcopos ad Romanum Pont. transmitti, vt *in d. cap.* 10. *vers. quam statim Episcopus.*

Porrò si post mortem vel resignationem 20 obtinentis Dignitatem, vel Canonicatum, ac nominati per Synodum, præsentatum fuerit rescriptum delegatorium successori in eadem Dignitate, absque noua designatione, processus erit nullus ex defectu iurisdictionis, quia forma à Tridentina Synodo præscripta non fuerit obseruata. Et ita in practica obseruarum, & obtentum fuisse in Regia Cancellaria Pinciana in quadam causa Salamantina retulit idem Garc. *d. par.* 9. *cap.* 2. *n.* 360. Michael à Costa *in Lectura cap. quoniam Abbas, de offic. deleg.* quibus locis vterque etiam tradidit per *Concilium Trid.* ea in parte locum non habere Alexandri Papæ tertij rescriptum, quo voluit successorem in Dignitate succedere in delegatam iurisdictionem, quæ facta est sub nomine Dignitatis, & non personæ nominatim expressæ *in d. cap. quoniam Abbas.* Nam defuncto deputato per Synodum non succedit successor in Dignitate, sed is quem Episcopus cum consilio Capituli nominauerit, vsque ad futuram Synodum, vt bene aduertit nouissimè Steph. VVeyms *ad d. constit.* 1. *num.* 13.

Verùm quidem est decretum hoc de committendis causis solis iudicibus synodalibus 21 respectu Papæ in vsu non esse, cùm adhuc frequenter ipse committere soleat causas aliis

personis

personis in Dignitate ecclesiastica constitutis, quàm deputatis in Synodo: sed id verosimiliter ex eo procedit, siue quia sit supra Concilium, siue quòd Diœcesani Episcopi ex sua parte etiam non curent ad summum Pont. transmitti nominationes, & designationes iudicum à Synodo factas quod tamen iuxta decretum Concilij facere tenentur, & sic Papa ex quadam quasi necessitate iustitiæ administrandæ decretum non obseruat, vt attestantur Garc. *d. cap. 2. n. 352.* & Stephan. VVeyms *vbi suprà, num.* 14.

CAPVT XX.

Canonici qualiter residere debeant, & non residentes quibus pœnis puniantur?

SVMMARIVM.

1 *Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones in Cathedralibus, vel Collegiatis obtinentes non possunt vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse.*

2 *Menses tres, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies non solùm continui, sed etiam interpollati.*

3 *Canonici, in tribus mensibus quolibet anno abesse volentes licentiam ab Episcopo petere non tenentur.*

4 *Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota pars Canonicorum ab Ecclesia quolibet tempore abesse poterit.*

5 *Episcopus edicere potest ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint.*

6 *Episcopus prouidere debet ne tres menses, in quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, incidat in Natale, aut Pascha Domini, sicut similes maximas solemnitates.*

7 *Coadiutor, & coadiutus possunt abesse tribus mensibus in quolibet anno.*

8 *Canonici si in nouem mensibus anni notabiliter absint, peccant mortaliter.*

9 *Canonici non excusantur à residentia quamuis velint quotidianas distributiones amittere.*

10 *Canonicis nihil prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant.*

11 *Dispensare potest Episcopus, vt sua Ecclesiæ Canonici abesse possint per quatuor menses.*

12 *Canonici si Dominicis, & festiuis diebus de præcepto intersint tantùm, abesse intelliguntur vltra tres menses, quamuis sic residere pretextu consuetudinis, aut statuti intendant.*

13 *Canonici non satisfaciunt suo muneri exhibendo suam præsentiam in choro nisi psallant.*

14 *Dies ipsi residentiæ, & seruitij siue continui fuerint, siue interpollati numerandi sunt ad complementum nouem mensium, quibus residere tenentur Canonici in quolibet anno.*

15 *Canonici, Dignitates, aut Portionarij in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis non residentes an, & quibus fructibus priuentur, ostenditur.*

16 *Pœnarum gradus in* Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 12. *præscripti necessariò seruandi sunt antequam deueniatur ad priuationem, aliàs nulla erit.*

17 *Episcopi possunt procedere ad priuationem ob non residentiam tametsi illa temporum interualla non fuerint obseruata.*

18 *Canonicatu vt quis priuetur ob non residentiam debet personaliter citari, & quid si personaliter citari non possit, ostenditur.*

19 *Citatio vna sufficit si personaliter fuerit executa in Canonico contra quem agitur ad priuationem ob non residentiam.*

Appellatio à sententia priuatoria beneficij ob non residentiam, non datur ad effectum suspensiuum si lata sit seruato iuris ordine. ibid.

20 *Pœnas contra obtinentes Canonicatus, & non residentes potest Episcopus ante sententiam minuere, sed non in totum tollere.*

21 *Pœna contra obtinentes Canonicatus, & non residentes non habent locum in Canonico carente Præbenda.*

STATVIT *Sacrum Concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 12. vers. præterea,* 1
vt obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, Præbendas aut Portiones, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut cōsuetudinis vltra três menses ab eisdem Ecclesiis quolibet annò abesse, saluis nihilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt, per quod ita tradunt Nau. *cons. 2. aliàs 1. de cleric. non resid.* Sayr. *in floribus dec. sub illo tit dec. 2.* Azor. *inst. mor. p. 2. lib. 7. c. 3.* Nic. Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. n. 180. cum seqq.* Vgolin. *de offic. Episc. cap. 19. in princ. à n. 2.* Atmend. *in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. de residentia, rub. an Canonici, vel alij habentes Dignitatem, tenentur residere in suis Ecclesiis, n. 8. cum seqq.* Squillante de oblig. clericor. *p. 1. àn. 114* Bonac. *de horis Can. disp. 2. q. 5.* Sanctarel. *var. resol. q. 4. n. 19. cum seqq.* me citato in hoc loco Lott. *de re benef. lib. 3. q. 27. n. 24.*

L &

& etiam me citato Machado *en sa perfetto Confessor lib* 4.*s*.4.*tr*.5.*docum*.3.*à princ*.

2 Hi tres menses, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies, triginta pro quolibet mense, & possunt accipi non solùm continui, sed etiam interpollati, vt resoluunt Menoch.*de arbitr. casu*.50. *à n*.11.Gonzal.*ad reg*.8.*Cancell.glos*.11.*n*.8.Nic. Garc *d.c*.2.*n* 306.Sanctar.*var. resol.q*.4.*n*. 20. me citato Machado *d.docum*.3.*n*.4.

3 Non tenentur Canonici in his tribus mensibus abesse volentes licentiam ab Episcopo petere, sed ne debito seruitio ipsa Ecclesia de-

4 stituatur, † Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore possit abesse, vt referunt decisum Zerol. *in praxi Episcop.p*.1. *verb priuatio*,§.2.*dub* 4.Galet.*in marg.casuum consc.verb.Canonicus*,Nic. Garc.*d.c*.2.*n*.315.Fr. Leo *in thesauro fori Eccl.p*.3.*cap*.1.*n*.21.& 22. Aloys.Ricc. *in praxi rerum fori Eccl. resol*.391. *n*.4.& 5.Armend.*d.loco n*.36.& *n*.113.Sanctarell. *d.q*.4.*n*.18 Ego ipse *d.p*.3.*alleg*.53.*n*.118. me citato Alzed *de praestantia Episc.dignitatis p*.2.*c* 9.*n*.40.Sanch *in cons.moral.tom*.1.*lib*.2.*c*. 2.*dub*.103.Machado *d.docum*.3.*n*.2.nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iud.fori Eccl*.c.13.*n*.12. & declarauit *Sacra Rituum Congr.in vna Egi-*

5 *tanien*. 23.*Nouembris* 1602.& sic posse † Episcopum edicere ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint, censuit *Sacra Congr.Conc.in vna Terrac*.11.*Februarij* 1628. & *in Monopolitana* 16.*Decemb.eiusdem anni*.

6 Et ideò prouidere debet Episcopus ne dicti tres menses incurrant in Natale, aut Pascha Domini, siue similes maximas solemnitates, vt per Zerol. *d verb. priuatio*. §.4.*dicto* 2.*dub*.3. Nic.Garc.*d cap*.2.*n*.316.Armend. *d loco,n*.38. quos refero. Ego ipse *d.alleg*.53.*n*.119.

7 Nec impeditum quin coadiutor, & coadiutus possint abesse his tribus mensibus, si aliud canonicum non obstiterit, Nauar. *cons*.1.*n*.6.*de cleric.aegrot*.Monet.*de opt.Can.q*.8.*n*.172. Sanctarel *d.q*.4.*n*.17.Ego ipse *d.alleg*.53.*n*.125.

Statutum Ecclesiae Astensis disponens vt Canonicus, qui ex aliqua causa est absfuturus vltra trimestre, teneatur illam probare, & licentiam petere à Capitulo, aliàs non lucretur fructus nec distributiones, non habet locum in absfuturo causa defensionis suae Praebendae, cùm talis habeatur pro praesente, & residente, Rot.*dec*.467.*num*.3.*p*.1.*recentior* nouissimè Theod.de Rubeis *singular. Rotae p*.6.*obseru*.13. §.1.*pag*.600.

8 Vnde his tribus mensibus exceptis in reliquis nouem tenentur quolibet anno residere, Nic.Garc.*d c*.2.*n*.198.*in* 2.*declarat*. Armend. *d. loco n*. 24. itaut si in illis notabiliter absint, peccent mortaliter, secundùm Emman. Sà *in aphorism.verb. residentia,n*.1. Nic.Garc *d.c*.2. *n* 321 Squillante *de oblig.cleric.p*.1.*n*.110. Sanctarel.*d.q*.4.*n*.24.Filliuc *q.mor.tom*.1.*tr*.23.*c*.7. *n*.207.Suar *de Relig.tom*.1.*lib*.4 *c*.10.*n*.17. & *c*. 13.*n*.5.Diana *moral.resol.p*.2.*tr*.12.*resol*.31. me citato in hoc loco Machado *d.tr*.3. *docum*.4.*n*. 1. vbi in fine à Garc. citato loco, concludit non videri id ita tam amarè accipiendū, cum sic faciūt multi absque scrupulo Conscientiae, non existimantes in eo peccare, nec communiter id notatur. † nec excusantur, quamuis 9
velint quotidianas distributiones amittere, ex eodem Nic.Garc.*d.c*.2. *n*.312. *declarat*.29. & Armendar.*d loco,n*.41. † Nec quicquam eis 10
prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesiae debitis horis inseruiant, Nicol.Garc.*d.c*.2. *n*.323.*in* 1.*declar*. Armend. *d.loco,n*.42. & *seq*. Sanctar.*d.q*.4.*n*.14. Quia interessentia debet esse non omnibus diebus, & horis, praeterquam in dictis tribus mensibus, nisi Ecclesiae constitutiones longius seruitij tempus requirant, Nicol. Garc.*d.c*.2.*n*.325.*in* 1.*declarat*.Armendar.*d loco,n*.47.† Potest tamen Episcopus 11
dispensare, vt suae Ecclesiae Canonici abesse possint per quatuor menses, vt me citato resoluit Alzed.*de praestantia Episc. dignitatis*, *p*.2. *cap*.9.*num*. 39.

12 Cùm quidam Canonicus Praebendatus Ecclesiae Collegiatae saecularis diuinis Officiis in dicta Ecclesia per Canonicos, & alios in Choro singulis diebus decantari, vel recitari solitis, non intersit nisi Dominicis, & festis diebus de praecepto anni cursum contingentibus, alius verò Canonicus pariter Praebendatus, non nisi in aliquibus principalibus festiuitatibus, & solemnitatibus officiis praedictis, vt suprà, interesse consueuerit, fuit quaesitum apud Sacram Congregationem Concilij, an tales Canonici dicantur abesse à seruitio Ecclesiae vltra tres menses, & an propterea incurrerint poenas amissionis fructuum tum Praebendae, tum residentiae ad formam Sacrae Congregationis, non obstante consuetudine in contrarium? Eadem Sacra Congregatio *sub die* 20. *Aprilis* 1602. censuit *proculdubio intelligi abesse vltra tres menses, quod non licèt alicui Canonico praetextu consuetudinis, aut statuti ex decreto eiusdem Conc.sess*.24 *de reform.c*.12. *vers. praeterea obtinentibus*.

13 Item proposito dubio, an Canonici, & alij, qui intersunt diuinis Officiis, satisfaciant eorum muneri, exhibendo suam praesentiam in Choro, etiam quòd non cantent, neque psallant, maximè si allegarent se eo tempore meditari, vel submissa voce dicere, quae ab aliis cantantur, vel alias pias preces tunc recitare, an verò teneantur praecisè alta, & consona voce diuina Officia, & horas Canonicas recitare, cantare, & psallere, & aliter non satisfaciant muneri, & obligationi? Eadem *Sacr.Congr.sub dicto die* 20.*Aprilis* 1602. censuit

censuit *teneri omnino psallere, alioquin obligationi suæ non satisfacere.*

14 Ad colligendum seruitium dictorum nouem mensium non sunt colligendæ punctaturæ; quasi ij, qui nouem partes punctaturarum ex duodecim habeant, seruitio nouem mensium debito satisfecerint: sed ipsi dies residentiæ, & seruitij siue continui fuerint, siue interpollati, numerandi sunt ad complementum dictorum nouem mensium. Ita decisum referunt Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 327. & Armend. *d. loco n.* 51. & rescripsit Episcopo Aquilano *S. Cong. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita sub die* 25. *Sept.* 1584. Nam *Conc. Trid. d. cap.* 12. concedit Canonicis absentiam trium mensium in quolibet anno, quod intelligendum est, si constitutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirant, vt tradunt Nic. Garc. *d. c. 2. n.* 312. Armend. *d. loco num.* 55.

15 Contra verò huiusmodi obtinentes Canonicatus, dignitates, Præbendas, aut Portiones in Cathedralibus, seu Collegiis Ecclesiis, &, vt suprà, non residentes statuit *Conc. Trid. d. c.* 12. *vers. alioquin*, vt illi primo anno priuentur dimidia parte fructuum, quos ratione etiam Præbendæ, ac residentiæ fecerunt suos: quod si iterum eadem fuerint vsi negligentia, priuentur omnibus fructibus, quos eodem anno lucrati fuerint: crescente verò contumacia contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedatur: referunt Vgolin. *de officio Episcopi c.* 19. *in princ. à n* 3. *&* §. 1. *n.* 7. Armend. *d. loco num.* 98. Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 146. Quibus quidem pœnis subiacent illi, qui maiori seruitio Ecclesiæ quàm nouem mensium sunt adstricti, si non resideant; vt affirmant decisum Nicol. Garc *d. c. 2. n.* 4. Armend *d. loco, n.* 107. me citato in hoc hoc loco Machad. *en su perfetto Confessor lib.* 4 *p.* 4. *tr.* 5. *docum.* 2. *à princ.* Ego ipse *d. alleg.* 53 *n.* 140. *in fine*, vbi *n.* 148. post Piasec. *in praxi Episc. p.* 2. *c.*

16 3. *n.* 9. *vers. necessariò*, refero decisum † præfatos pœnarum gradus *in d. c.* 12 præscriptos necessariò seruandos esse antequam deueniatur ad priuationem, aliàs illam nullam esse: Rota tamen coram Mantic. *dec.* 67. *n.* 6. censuit *Conc.*

17 *d. c.* 12. † non afficere Episcopos, qui possunt procedere ad priuationem ob non residentiam, tametsi illa temporum interualla non fuerint obseruata.

18 Et hac de re Archiepiscopo Tarentino duo declarauit *Sacra Congr. Concilij* primum *quòd Concil clarè disposuit expectandum esse lapsum trium annorum antequam ad priuationem in totum procedatur*, vt in d. c. 12. vers. præterea, *sed in primo anno amittit non residendo dimidiam, in secundo omnes fructus, in tertio priuari: secundum quod etiamsi omnes redditus in quotidianis consistant pro primo, vel secundo anno priuatio indtes non debetiquta cùm sint quotidiana, & non percipiat eas non residendo, satis est priuatus, & pro primo, & pro secundo: admonet deinde Episcopum præfatum ne has distributiones, quas amittit iste non residendo, sinat accrescere seruientibus.*

Debet tamen quis personaliter citari, vt legitimè Iuris ordine seruato suo Canonicatu priuetur ob non residentiam, *c. ex parte, il primo, de cler. non resid.* glos. *verb. in Canonibus, in c. quoniam frequenter, §. si verò, vt lite non cont.* quam sequuntur Caputaq. *dec.* 375. *n.* 3. *& dec.* 378. *p.* 2. Seraph. *dec.* 1346. *n.* 5 siue absens sit de licentia Episcopi siue absque ea, *c. clericos*, & *ibi* glos. *verb. redierint, in c. peruenit, il secundo, de appellat.* Seraph. *dec.* 1548. *n.* 5. & de vtroque Rot. *in Oriolen. Decanatus* 14. *Martij* 1622. coram *Reuerendissimo Patre Dom. Nauarro*, cum aliis ibidem relatis per D. Ferentil *in eius annot.* Et si personaliter citari non possit, quia ignoratur vbi sit, vel longè absit, itaut commodè non valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eius Ecclesia trinæ citationis edictum publicari (non sufficit enim vna citatio pro tribus) & post vltimum edictum per sex menses expectari, vt colligitur ex *c. ex tua, de cleric. non resid.* nam aliter factam priuationem esse nullam docent Lael. Zechi. *de Repub. eccles. tit. de benef. num.* 6. *vers quod attinet verò ad praxim*, Zerol. *in prax. Episc. p.* 1. *verb. priuatio* §. 3. *&* 4. Piasec. *in simili praxi p.* 2. *c.* 3. *n.* 19. *vers. necessariò autem*, Seraph. *dec.* 1346. *n.* 2. *&* 5. *& decis.* 27. Rot. *in d. Oriolen. Decanatus* coram *R. P. D. Nauarro*, & *ibi* Ferentil. Mantic. *dec.* 12. Nicol. Garc. *d. p.* 3. *c.* 2. *n.* 154. vbi *num.* 155. subdit † in 19 personaliter citato non requiri trinam monitionem, sed sufficere vnam etiam extraiudicialem, nec debere expectari per sex menses, sed tempus esse arbitrarium, de quo etiam Mantic. *d. dec.* 67. *n.* 5. dum r soluit citationem vnicam sufficere si personaliter fuerit executa. A sententia priuatoria beneficij ob non residentiam non datur appellatio ad effectum suspensiuum si Iuris ordine seruato lata sit, Seraph. *dec.* 1346. *n.* 1. *&* 6.

Pœnas autem supradictas contra obtinentes Canonicatus, & non residentes, potest Episcopus ante sententiam minuere, sed non in totum tollere, vt resoluunt Nicol Garc. *de benef. p.* 3. *c.* 2. *n.* 150. Armēd. *d loco n.* 111. Ego ipse *d. alleg.* 53. *n.* 151. Salas *de legib. disp.* 15 *sect.* 8. Machado *d. tr.* 5. *docum.* 2. *n.* 5. † At illæ minimè locum habent in Canonico carente Præbenda, secundùm Aloys. Riccium *in praxi rerum fori ecclesi. dec.* 11. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 624. *in* 2. *edit.* quem refero Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 147. 20 21

. Eran Canonicus absens qui ob absentiam 22 in pœnam priuationis fructuum incidit, teneatur in Conscientia ante Iudicis sententiam condamnatoriam illos restituere? Non teneri

 resoluunt

resoluunt Nicol. Gate.*d.c.2.n.152.*Nau. Vgolin & Palao, quos citat Mach.*d.docum.2.n.6.*

23 Vtrùm autem appellatione interposita per Canonicum à mandato de residendo sibi facto per Ordinarium loci, possit per Episcopum ibi poni Vicarius, qui nutriatur de fructibus beneficij, sine vitio attentatorum? Vide Lancellot.*de attent.p.2.c.12.limit.18.*

Caput XXI.

Canonicus quis distributionum quotidianarum capax?

SVMMARIVM.

Distributiones sic dicuntur, quia iuxta cuiusque merita laborem, & qualitatem distribuuntur.

2 *Distributiones quædam sunt quæ non distinguuntur à præbendis, sed ipsæmet præbendarum vice funguntur quædam verò præbendis separatæ, atque distinctæ sunt. Trifaria distinctio distributionum. ibid.*

3 *Quotidianæ dicuntur distributiones, sive quia quotidie distribuuntur, sive potius quia distribuuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis, diuinisque officiis intersunt.*

4 *Distributiones propriè sunt stipendia quædam personalia, quæ ex redditibus Ecclesiæ (præter Præbendam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, seu clericis Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum diuinis Officiis interessentibus pro diuino Officio tribuuntur.*

5 *Beneficia manualia nuncupantur distributiones quotidianæ, & quare, ostenditur.*

6 *Distributiones non veniunt appellatione redditunm beneficiorum, nec etiam appellatione redditunm, & prouentuum, dum de corpore beneficij non sunt.*
Canonicus condemnatus per sententiam ad restituendos fructus perceptos, & percipiendos, non tenetur restituere quotidianas distributiones. ibid.

7 *Distributiones debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficij quando agitur de sola consideratione, & æstimatione illius.*

8 *Distributiones aliquando veniunt sub nomine fructuum, non ex propria nominis significatione, sed secundùm subiectam materiam.*

9 *Distributiones instituta fuerunt, vt præter spiritualia præmia etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia clerici reciperent.*

10 *Distributiones dantur propter interessentiam tanquam propter causam, & rationem formalem, nec committitur simonia cùm in primis dentur, vt clerici Deo inseruiant, & munera sua obeant.*

11 *Canonicis, & clericis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum competit ius percipiendi quotidianas distributiones.*

12 *Canonico dispensato in ætate competit ius percipiendi quotidianas distributiones.*

13 *Canonicis supernumerariis, & creatis cum expectatione Præbendæ competit ius percipiendi distributiones quotidianas.*

14 *Canonici vltra numerum habent statim omnia iura Canoniæ, nisi consuetudo sit in contrarium, vel quòd Canonicus non possit administrare iura Canoniæ nisi prius fuerit installatus.*

15 *Distributiones quotidianas, & plenum ius Canoniæ non habet ille, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, nec illi derogat, aut non mandat recipi eum plenitudine iuris Canonicalis.*

16 *Distributionum quotidianarum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datus sit coadiutor simplex.*

17 *Coadiutus, cui datus fuit coadiutor à Papa cum futura successione, capax est quotidianarum distributionum, ac si nullum talem haberet coadiutorem.*

18 *Distributiones duplicatæ debentur ei, qui in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet.*

19 *Canonicatus duos in diuersis Ecclesiis citra dispensationem obtinens nequit duplices habere distributiones.*

20 *Distributiones quotidianæ singulis Horis Canonicis, & Missæ Conuentuali debent assignari.*

21 *Distributionum quotidianarum portio aliqua debet assignari non modò diuinis ipsis Officiis, verùm etiam supplicationibus, concurrentibus Capitularibus, & aliis similibus.*

22 *Consuetudo valet, vt distributiones quotidianæ tribuantur non modò iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat.*

23 *Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertia pars fructuum quorumcumque redituum tam Dignitatum, & Canonicatuum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiæ beneficiorum separari debet, & in distributiones quotidianas conuerti.*

24 *Distributiones*

24 *Distributiones quotidianæ, quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debent non duobus tantùm Horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit.*

25 *Detractio tertiæ partis in distributiones conuertenda non potest fieri nisi ex Canonicatibus, & aliis beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, item ex omnibus Dignitatibus, nisi sint ex illis, quæ nullas habent distributiones quotidianas.*

26 *Detractio tertiæ partis facienda est de fructibus non secundùm taxam antiquam, sed secundùm valorem currentem, deductis priùs pensionibus, & aliis oneribus legitimè impositis.*

Particula Proportionabiliter, *in Conc. Trid. sess. 21. de ref. c. 3. quomodo accipienda. ibid.*

27 *Episcopus non potest Dignitatibus, Personatibus, & Officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte præbendæ in distributiones conuersa.*

28 *Distributiones vbi non sunt regulariter tenues, sed pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis.*

29 *Distributiones vbi essent sufficientes, & tolerabiles, tertia pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest.*

30 *Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apostolica non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum.*

31 *Canonicorum, aut clericorum Præbenda, vel Portio vbi nulla est, sed totum in distributionibus beneficium consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebantur.*

32 *Distributiones quotidianas potest beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio impendere ac de eis disponere etiam per vltimam voluntatem.*

1 ANTEQVAM ad propositæ quæstionis resolutionem deueniamus, sunt à nobis exponenda quædam ad nomen ipsum distributionum quotidianarum pertinentia, & quæ comprehendantur earum appellatione. Et ideò aduertimus distributiones sic dici, quia iuxta cuiusque merita, ac laborem, & qualitatem distribuuntur, nam distribuere est suum cuique
tribuere, *l. 1. ff familiæ hercisc.* † Illarum quæ- 2
dam sunt, quæ non distinguuntur à Præbendis, sed ipsæmet Præbendarum vice funguntur, vt sunt distributiones illarum Ecclesiarum, quarum fructus omnes in communi reponuntur, & singulis diebus distribuuntur, cuilibet Canonico præsenti pro victu, de quibus *in c. olim, de verb. signif* & apud Decia. *cons. 43. n. 13. vol. 1.* Menoc. *cons. 436. n. 25.* Anton. Fabr. *in praxi benef. lib. 2 tit. 5. de præbendis, earumque fructibus, & distrib quot. n. 18. & 19.* Quædam verò sunt distributiones à Præbendis separatæ, atque distinctæ, quales sunt distributiones illarum Ecclesiarum, in quibus Canonici certas habent Præbendas, & propterea quotidianas distributiones, quæ dantur interessentibus diuinis Officiis, de quibus *in c. fin. de rescr. lib. 6. & in c. vnic. de cler. non resid. eod. lib. c. vlt. de concess. præb. eod. lib.* Paris. *cons. 32. n. 7. cons. 34. n. 4. cum seqq. vol. 4. lib. 3. var. c. 13. n. 1.* Dec. *cons. 69. n. 1. & 2. vol. 1. & cons 41. n. 4. vol. 5.* Monal. *cons. 27. n. 4. vol. 1.* Galer *in margarita casuum consc. verb. distributiones* 1. Barthol. à S. Faust. *de Horis Canon. lib. 1. q. 1.*

Nouissimè Steph. VVeyms *ad const 24. ex iure antiquo desumptas, & per Conc. Trid. specialim innouatas, const* 11. *à n. 6.* asserit triplici distinctione, seu trifariam considerari distributiones. *Vna* quando Præbendæ non sunt distinctæ, hoc est, quando bona omnia adhuc sunt communia, sic vt ex illis adscribatur singulis Canonicis, & beneficiatis aliqua certa portio in cibo, potu, & aliis alimentis: ita quòd non singulis diebus distribuantur, sed fiat aliqua separatio ex bonis communibus pro singulis annis, vel singulis semestribus, quod genus distributionum magis est adinstar Præbendæ, & inter grossos (vt loquuntur) fructus solet computari ideoque faciliùs conceditur etiam illis, qui ex aliqua peculiari, & priuilegiata causa absunt, & personaliter non resident. *Altera* quando Præbendæ quidem sunt distinctæ, sed bona adhuc communia, & indistincta, ex quibus distributiones dantur, vel singulis hebdomadibus, vel singulis mensibus, iis dumtaxat qui resident. vel pro residentibus habentur, in pane, & in vino, in pecunia, vel in alia specie; & istæ itidem inter grossos fructus Præbendæ habentur, accedunt etiam absentibus priuilegiatis. *Tertia* quando singulis diebus, vel etiam singulis horis distribuuntur portiones in pecunia, victu, potu, vel alia specie, his tantùm, qui personaliter præsentes sunt in officiis diuinis, quæ quidem verè ac propriè distributiones quotidianæ sunt, cùm illas solùm præsentes lucrantur.

Quotidianæ autem dicuntur, siue quia quo- 3
tidie distribuuntur, siue potiùs, quia distribuuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis, diuinisque officiis intersunt, quasi quotidia-

num & diurnum stipendium, seu denarij diurni, vt docent Couar *d.c.13.in princ.* Monet. *de distr.quot.p.1.q 1.à n.9.* Cened. *Can.lib.1. q.1 n.1.* Steph. V Veyms *d locon.5.* Azor. *inst.mor.p.2. lib.7.c.7.in princ.* Barth. à S. Fausto *d.lib 3.q.1.* me citato in hoc loco Trullench. *n.expesit.Dec. lib.1.c.8.dub.1.à n.1.* Solorzan. *de iure Indiarum tom.2.lib.3.c.14.n.20.* Garc. *in sum moral.tr.2. diff.9. dub.1.pag.283.* Vide infrà *c.25.sub n.10.* qui varias afferunt distributionum huiusmodi

4 definitiones: & †: magis propriè sunt stipendia quædam personalia, quæ ex redditibus Ecclesiæ (præter Præbendam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, seu Clericis Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum diuinis Officiis interessentibus pro diuino Officio tribuuntur; quæ quidem distributiones etiam manualia beneficia nuncupantur *in d. c. olim, & in d.c. vnic de cleric.non resid.lib.6.* Petr. Gre-

5 gor *syntag.iuris lib.15.c.23 num.22.cum seqq.* † Siue quia ad manum dantur iis, qui diuinis Horis intersunt, vt voluerunt, Prob. *ad Monach.in d.c.vnic. n 3.* & Franc. Duat. *de benef. lib.7. c.4 paulo post princ.* siue quia pendent, & tribuuntur à manu eas distribuentis illis dumtaxat, qui Ecclesiis inseruiunt, & pro ratione seruitij, vt existimauit Steph. Durant. *de ritib. Eccl.lib.3.c.15.n.3.* quem citat Monet. *d.p 1 q. 2.n.15.* non est tamen propria appellatio illa, quia quotidianæ distributiones beneficia propriè, hoc est, pro Ecclesiastico titulo sumpta, dici non possunt, vt resoluunt citati per me *de appellatiua verbor. vtriusque iuris signif. appell. 173.num 4.*

6 Quod adeò verum est, vt appellatione redditàum beneficij, non veniant distributiones, vt constat ex *c. licèt, de præb.* ibi, *prouentus suos Ecclesiasticos faceretis integrè ministrari, nolumus tamen vt quotidianas distributiones percipiant, c.2.de priuil.lib.6* & probauimus *d.tr. appellat.251 n.5.* & *ibi* citatis addo Barthol à S. Fausto *d.lib.3.q.4.* Sanctarel. *var.resol.q.6.n.14.* Prout nec etiam comprehenduntur appellatione fructuum, sicut colligi videtur ex *Conc. Trid.sess 22. de refor. c. 12. vers. præterea*, vbi cùm constituisset Sancta Synodus eos, qui obtinent Canonicatus, Dignitates, Præbendas, aut Portionales in Ecclesiis Collegiatis, si vltra tres menses abfuerint, primo anno priuari dimidia parte fructuũ, quos ratione Præbendæ, ac residentiæ fecerunt suos, & si iterum eadẽ vsi fuerũt negligentia priuari omnibus fructibus, subdit postea, *distributiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant*: dictio enim illa aduersatiua, *verò*, posita inter fructus, & distributiones, apertè ostendit, ea inter se potiùs aduersari, quàm quòd alterum alterius appellatione contineri possit; & ideò sic docent Cou. *lib.3.var.c.13.n.1.* Fr.Emm. *q.Reg.tom.1.q.74. art.4.* Anton.Fabr. *d.tit.5.de prabend. num.19. cum seqq.* me citato in hoc loco Trullench. *d. cap 8. dub.1. n.2.* Cened *Can.lib.1. quæst.1.n.4. vers. & ratio est*, vbi restringit, nisi quando omnes fructus consistunt in distributionibus, Aloys. Ricc. *in Collect. decis part.6.collect.2437. vers.quarto.* Azor *instit. moral.parte 2. lib.7. cap.7.quæst.7* Vasq *in opuscul.de benefic.cap.10. §.3.* Macign. *de distribut.cap.71.num.4.* Barthol. à S.Fausto *d lib.3.quæst.3.* & est communis sententia, de qua Sanctarell. *d.quæst. 6. à num. 6.* Nec denique appellatione redditũum, & prouentuum: dum de corpore beneficij non sunt, sed percipiuntur ratione seruitij personalis, *c.licèt vobis, cum glos. de præbend.* & cum hac parte transit verior opinio, de qua per Cæs. de Graffis *decis. 9. de præbend.* Achill. *decis.8.num. 2.de pension.* Grilenzon. *cons 81. num. 2.* & alios congestos à Monet. *d. part. 1. quæst. 6.* & itidem fuit firmatum *in Reatina pensionis 10. Iunij 1588.* coram *bonæ mem. Cardin. Pamphilio, & in Calaguritana pensionis 26. Decembr. 1589.* coram *bon. mem. Penia.* Et hinc est quòd condemnatus per sententiam ad restituendos fructus perceptos, & percipiendos, vt accidit in violento possessore, non tenebitur restituere distributiones quotidianas, Verall. *decis. 29. part.2.* Lotter. *de re benef.lib.1.q.39.num.26.* Fr. Emman. *quæst.Regul.tom.3.q.74.art.4. vers. vnde condemnatus*, Monet. *d p.1.q 6.n.11.* vbi *num.16.* limitat, nisi quando omnes beneficij fructus consisterent in distributionibus, Cened. *d. q. 1. n. 6.* Et sic vice versa si quis priuetur distributionibus non dicitur beneficij fructibus priuatus, Gonzal *ad regul. 8. Cancel. §.7. num. 10.* Carol. Macign. *de Horis Canon.cap.71.* Garcia *d.dub.1. num. 5.*

Non obstat, quòd quamuis hoc regulare sit, tamen quando agitur de sola consideratione, & æstimatione beneficij, quæ in litteris solet exprimi ad hoc vt Papa omnibus computatis sciat valorem ipsius, secundùm vsum communem loquendi, quia computatio non fit ad effectum grauandi, sed ad alium, nempe sustinendi gratiam pensionis intra valorem Præbendæ beneficij debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficij, Gemin. *in cap. fin. num. 2.* Franch. *num. 1. de rescript. in 6.* Cassad. *decis. vnic. de cleric. non resident.* Boër. *decis. 340. ante num. 4.* Quia Gemin. & Franch. non distinguunt casum à casu, sed simpliciter tenent distributiones comprehendi quorum opinio aduersatur veriori supra relatæ; at Boër. refert quidem opinionem Gemin. *ante num. 4.* sed immediatè contrariam adducit, & sequitur. Nec attenditur in narratis litterarum Apostol. communis vsus loquendi, secundùm vulgarem sermonem; sed modus loquendi litteraliter, ex 7

quo

quo gratia in litteris est latinè concepta, Bald. *in l. lege, circa fin. ff. de legit. hæred.* Cassador. *in d. decis. vnic. num. 4. de cleric. non resid.*

8 Nec obstat quòd si strictè excludatur dicta interpretatio, largè tamen veniant distributiones sub nomine fructuum, Putc. *decis. 239. num. 3. & 4. lib. 1* in correctis, vbi apertè dicit quotidianas distributiones largè posse dici fructus, & idem firmarunt alij relati per eundem Monet. *d. p. 1. q. 6. num 13. & q. 7. num. 8.* Quia respondetur quòd etsi in aliquibus casibus veniant distributiones sub nomine fructuum, tamen comprehensio earum non semper, & indistinctè sequitur, sed secundùm subiectam materiam regulari debet; atque ita dum agitur de fructibus alicuius Canonicatus non habentis Præbendam, aliósve fructus præter distributiones quotidianas, tunc per expressionem fructuum etiam distributiones erunt comprehensæ, ne dispositio otiosa remaneat, Gem. *in c. præsenti, num. 19. de offic. Ordin. lib. 6.* Philip. *ad Monach. in d. c. vnic. n. 60. & 64. de cleric. non resid.* Tiber. Dec. *cons. 43. num. 14. vol. 1.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 39. num. 27.* Idem videtur in casu Mohed. *decis. 6. de præben.* vbi agitur de condemnatione fructuum in causis beneficialibus super beneficiis Capitularibus propter stylum Rotæ; ex quo non fit condemnatio nisi cum fructibus perceptis, & qui percipi potuerunt, Pontan. & alij citati per eundem Monet. *d. q. 6. num. 16.* & secundùm eandem subiectam materiam Rot. *in Oriolen. Canonicatus 10. Iuny 1620.* coram *bonæ mem. Remboldo* dicit narratiuam nō esse iustificatam quod Archidiaconatus nullos prouētus haberet ad effectum illum retinendi insimul cum Canonicatu, dum habebat distributiones quotidianas, quia si Papa sciuisset tales habere, non dedisset retentionem Canonicatus, eodem modo dicendum intellexit Cassad. *decis. 6. de præbend.* ad sustinendam prouisionem Apost. respectu beneficij, etiam quòd nihil dixerit impetrans de quotidianis distributionibus pendēte lite perceptis, quia subiecta materia, id est, æquitas, suadebat, vt in expressione fructuum comprehenderentur pro sustinenda gratia prouisionis beneficij, quam æquitatem Domini de Rota ibi non considerarunt pro sustinenda pensione sine causa reseruata, & si quæratur de ratione differentiæ inter vnū, & alium casum, illa patens est, quia prouisio beneficij vtilis est Ecclesiæ propter seruitium, pēsio verò sine causa odiosa est de sui natura, & onerosa Ecclesiæ. Nec obstat *decis. 550. n. 5. p. 1. recent* quia eo casu reseruatio legebatur super omnibus fructibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, & sic per verba vniuersalia, quæ non cadunt in præsenti lectura, quæ si extarent, aliter certè esset dicendum propter decisionem *Reatina pensionis* supra allegatam. Hodie tamen videtur nullo easu intelligi reseruatam pensionem etiam super distributionibus, siue omnia emolumenta in distributionibus consistant, siue in earum parte aliqua, nisi hoc sit expressum, idque iure quodam singulari, videlicet propter componendam vnius ducati pro quolibet ducato eius quantitatis, quæ reseruatur super huiusmodi distributionibus, Mandos. *de signatura gratiæ titul. de pension. in 8. col. vers. pensiones non dantur*, & fuit latè decisum *in Hispalen. & in alia Salamantina pensionis*, quarum meminit Gonzal. *ad reg. 8. Cancell §. 7. proœm. num. 190. in vlt. impres.* vbi respondet decisionibus Achil. 8. *de pension. &* Cæs. de Grassis *decis. itidem 8 de probat* refert Lotter. *d. lib 1. q 39. num. 30. & 31.*

Institutæ fuerunt distributiones huiusmodi, vt præter spiritualia præmia, quæ à Deo pro diuinis Officiis clerici consequuntur, etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia reciperent, *cap. clericus victum, 20. distinct.* ac propterea etiam frequentiùs ac diligentiùs pro Officiis diuinis recitandis ad Ecclesiam conuenirent, *d. cap. vnic. §. statuimus, de cleric. non resident. lib. 6.* Vgolin. *de officio Episcop. cap. 19. §. 2. num. 1.* Duaren. *lib. 7. de sacram. Eccl. ss. ministr. cap. 4.* Marc. Anton. Columna *de Eccles. reddit. origin. p. 3. cap. 24. num. 1. & cap. 26.* Valenzuela *tom. 1. cons. 34. num. 129. & seqq.* Fusc. *de visit. lib. 1. cap. 15. num. 16. & seqq.* Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 19. à num. 38.* † & sic dantur propter interessentiam tanquam propter causam, & rationem formalem, Monet. *d. part. 1. quæst. 4. num. 15.* nec simonia committitur, cùm in primis dentur vt Deo inseruiant, & munera sua obeant, Vgolin. *de simon. tab. 1. cap 9. §. 6. num 4.* ac propterea est const tutum *in cap. licèt, de præbend.* vt interessentibus tantùm diuinis Officiis tribuantur, aliis verò minimè, quacumque contraria consuetudine non obstante, & qui eas cùm præsentes non fuerint, recipere audent, earum dominium non acquirant, nec faciant eas suas, sed ad earum restitutionem teneantur *d. cap. vnic.* Excipiuntur autem multi casus, de quibus infrà *cap. 24.* peculiariter tractabimus. 10

Cùm ergo à Canone concedantur istæ distributiones Clericis ad illud ministerium, quod exhibent Altari, & diuino cultui, vt suprà ostendimus, fit consequens eas etiam quoad dominium percipientibus huiusmodi acquiri, vt probat Rodoan. *de spol. Ecclesiast. q. 1. à num. 27.* vbi *num. 28.* subdit posse Clericos ad libitum suæ voluntatis distribuere huiusmodi distributiones, ac de eis disponere, & ad hæredes transmittere, quia non augent corpus præbendæ, sed debentur propter ope-

ra personæ & *num.*30. resoluit clericos posse testari de quotidianis distributionibus sicut laborator de diuino denario potest disponere, *& q.* 3.§. *quid dicendum,num.* 35.

11 Ius percipiendi quotidianas distributiones competit Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum Canonicis, diuinis Officiis interessentibus, vt probatur *in dicto c.vnic. de cler. non resid.lib 6. & in Clement.2.de ætate, & qual. & in Extrauag. cùm nonnulla la* 1.§.*præterea. de præb.inter cōmun.* & cōstat ex *c.licèt, de præbend.* & ex *Conc. Trident. sess.* 21. *de reformat.c.*3.*& sess.*24.*etiam de refor.c.*12. *vers. præterea,*Hoied.*de incomp.benef.p.*1.*c.*12.*n.*67. *&* 68. Rota *decis.*720. *in fine p.* 1. *in posthum. Farin.* alias *p.* 3. *recent.* me citato in hoc l co Gateia *in sum. morali tract.* 2. *diffic.* 9. *dub.*3. *num.* 4. ac etiam Clericis earundem Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum, vt clarè colligitur ex *dicto cap.vnic.* ibi,*consuetudinem, quam Canonici, & alij Beneficiati, seu Clerici Cathedraliū,& aliarum Collegiatarum Ecclesiarum distributiones quotidianas,&c.* iuncta lectura *dictæ Clemen.*2. & *Conc. Trid. dict. cap.* 12. *vers. præterea*, latè tradunt Monet. *de distribut.quotid. par.* 2.*q.*1.*ex num.* 1. Sanctarel.*var.resol.q.*12.*à princip* Bartol.à S.Fausto *de horis Canon.lib.* 3 *q.*7. Alexand.Trentaeinq. *vol* 1. *cons.*41. *per tot.* vbi etiam quòd huiusmodi distributiones debent esse pares.

12 Competit quoque ius percipiendi quotidianas distributiones Canonico dispensato in ætate, nam eo ipso quòd fuit sic dispensatus,& prouisus de Canonicatu,Præbenda fructibus, & stallo, debet admitti ad distributiones quotidianas, prout alij Canonici, ea ratione, quia *cap.*4.*sess.* 22. *de reform. & Clement. vt ij, de ætate, qual.* locum non habent in impedito defectu ætatis,nec in legitimè dispensato, sed solùm in negligente, & nolente, ex glos.*verb.legitimo,in dict.Clemēt. vt ij*, & resoluit *Sacra Congregat. Concil.* inhærendo resolutionibus antiquis,*in vna Reatina* 10. *Iulij*,1627. & in alia *Montis Politiani* 13. *Ianuarij* 1619. & nouissimè *Carolus de Ansaldis Clericus S. Miniati in ætatis suæ anno* 16. *prouisus & dispensatus à S. D. N. Papa Vrbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali eiusdem ciuitatis petiit declarari se vocem in Capitulo habere, ad distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest lucrari. Die* 15. *Septembris* 1629. *Sacra Cong. Cardinalium Concil. Trid. interpretum secundùm ea, quæ proponuntur, censuit prædictum Oratorem vocem in Capitulo habere, & distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari.* Quas quidem *S. Congreg. decisiones* puto procedere quoad vocem ex forma dispensationis, vt ostendi infrà *in cap.* 37. *num.* 13.

Et non modò illis, qui sunt de numero 13 Canonicorum,pertinet ius percipiendi quotidianas distributiones, sed etiam supernumerariis,& creatis cum expectatione Præbendę, Ludou. Gom.*in tract. de grat. expectat. num.* 28. Staph. *de forma expectat. form.* 1.*num.* 8. *&* 12. Hoied. *de incompatib. benef.p.*1.*cap.*12. *num.*7. per tex. *in cap. cùm M. Ferrariensis, de constitut.* † Hi enim Canonici recepti vltra 14 numerum habent statim omnia iura Canoniæ,veluti stallum in Choro,& vocem in Capitulo, atque ideò possunt eligere,& esse delegati Papæ & habere prærogatiuas omnes, quibus cæteri Canonici gaudent, sicut tradunt Doctores *in d. c. cùm M.* Ludou. Gom. *de grat. expectat. num.* 35. *&* 38. Staphil. *d. form.* 1. *à num.* 2. Hoied. *d. cap.*12.*num.*6. nisi sit consuetudo, quòd Canonici huiusmodi vltra numerum recepti non habeant iura Canoniæ, Felin. *in d. cap. cùm M. num.* 23. *in fine, &* Staphil. *d. form.*1. *num.* 11. *&* 12. aut nisi esset consuetudo quòd Canonicus non possit administrare iura Canoniæ nisi priùs fuerit installatus, Doct. *in d. cap. cùm M.* vbi Rip. *num.* 187. vel nisi etiam receptus quis sit in Canonicum non simpliciter, sed cum hoc quòd sit supernumerarius; nam tunc constat quòd Canonici noluerunt frangere numerum, & ius integrum de nouo creare, iuxta text. *in cap. dilecto, de præbend.* sed solùm illi dare quoddam ius extraordinarium, & præparatorium ad futurum ius integrum obtinendum. Ita Abb. *in cap. cùm M. num.*31.*in fine*, Felin.*num.*23. *vers. hanc conclusionem,* & Rip. *num.* 188.

15 Sed verius est non habere plenum ius Canoniæ, neque quotidianas distributiones lucrari illum, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, neque derogat certo numero, aut non mandat recipi cum plenitudine iuris Canonicalis, vt per Abb. *in dict. cap. cùm M. num.* 32. Rip. *num.* 189. Lotter, *de re benef. lib.* 1. *q.* 19. *num.* 42. *cum seqq.* vbi sic distinguit, aut receptio soluit numerum, & hoc casu debentur, aut non soluit, & non debentur, Anton. Fabr. *loco citando num.* 31. Hoied. *de incompat. benefic. p.* 1. *cap.* 12. *num.* 6. Mandos. *reg.* 9. *Cancell. q.* 10. *num.* 5. latè Stephan.Gratian. *discept.forens.cap.*867.*num.* 8. Menoch. *consil.* 1179. *à num.*7. Monet. *d. par.* 2. *q.*1. *à num* 4. vbi *num.* 20. subdit Canonicos Ecclesiarum nō numeratarum, de quibus meminit text. *in cap. dilecto, de præbend.* capaces esse distributionum quotidianarum. Vnde quando Papa receptionem mandauit, si eam fieri cauerit, *cum plenitudine iuris Canonicalis*, vel fortasse *in cap. dilectus, & in cap. proposuit, de concess. præb.* longè plus consequetur receptus & sic etiam partem in

distributionibus quotidianis, & fructibus superexcrescentibus, quàm in iam simplicis mandati de recipiendo consequ. retur. Ita Anton. de Butr *in d. c. cùm M.* Anton. Fabr. *in praxi benef. lib. 2. tit. de titulo, & institulat. num.* 30. Bettachin. *de Episcopo, p.* 3. *num.* 22. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 9. *q.* 3. *&* 4. § 19. Nam verba illa, *cum plenitudine iuris Canonicalis*, includunt distributiones quotidianas, quas percipient Canonici supernumerarij, qui mandantur recipi cum dicta clausula. Felin. *in d. cap. cùm M. num.* 23. *in fine vers. sed vbi Papa*, Stephan. Gratian. *d. cap.* 867 *num.* 6. vbi *num.* 11. id limitat quando admissio fuit facta sine præiudicio antiquorum Canonicorum, quod *numeru seqq.* multis comprobat fundamentis, Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 19. *num.* 48. *cum seqq.*

Si verò supernumerarij ipsi expectantes Canonici ex patientia numerariorum, stallum in choro, & vocem in Capitulo, ac reliqua, quæ Canonicorum sunt, aliquoties habuerint, hæc non amplius eis poterunt denegari, etiamsi recepti non fuerint cum plenitudine iuris Canonicalis, & si fortè denegantur, de spolio agentes audiendi erūnt, & reintegrandi, Franc. Marc. *Delphin. decis.* 16. *p.* 1.

16 Quotidianarum quoque distributionum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datus sit coadiutor simplex, acsi illum non haberet, vt resoluit Monet. *d. p.* 2. *q.* 1. *num.* 22. vbi *num.* 24. subdit Episcopum iure ordinario posse dare talem simplicem coadiutorem Archidiacono ratione sui Officij, vt habetur *in cap. fin. de cleric. ægrotante.* Idem dicendum vbi coadiutor datus esset à Summo Pont. cum futura successione: nam etiam

17 tunc † coadiutus capax est quotidianarum distributionum acsi nullum talem haberet coadiutorem, vt per Nau. *cons.* 1. *aliàs* 2. *num.* 2. 3. *&* 6. *de cleric. ægrot.* Gonz. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 5. §. *num.* 15. *&* 119. *cum seqq.* vbi etiā idem statuunt cum coadiutor huiusmodi abesset à Choro ob aliquam ex causis, propter quas titularis, & proprietarius absens à Choro nihilominus perciperet distributiones, vt putà infirmitatis, carcerationis, & aliorum huiusmodi legitimorum impedimētorum, nam tunc adhuc perciperet illas coadiutus: coadiutor enim distributiones pro coadiuto, nō autē pro se regulariter acquirit, ac lucratur, vt docent Nau. *dict. cons.* 1. *n.* 5. *cū seqq.* Gonzal. *dict. num.* 15. *&* 122. & ita habent ferè omnes litteræ coadiutotiarum huiusmodi, vt coadiutor aut nullos redditus, vel distributiones beneficij percipere possit, vel non nisi de voluntate coadiuti, idem Gonzal. *dict. num.* 122. subdit quòd coadiutor inseruire, & interesse tenetur Diuinis, alias enim coadiutus distributiones non perciperet, & ideò cùm hoc procederet ex culpa coadiutoris, teneretur hic ad ei resarciendum omne damnum, & interesse.

Distributiones duplicatæ debentur ei, qui 18 in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatū ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet, vt resoluunt Doctores per tex. ibi *in cap. cùm olim, de sent. & re iudic.* Duen. *regul.* 206. *limit.* 4. Couar. *lib.* 3. *var. cap.* 13. *n.* 6. Nau. *de Orat. miscel.* 60. *num.* 15. Hoied. *d. par.* 1. *cap.* 12. *à num.* 25. Rebuff. *in praxi titul. de disp. rat. ætatis, vers. in Cathedral bus, ad fin.* Azot. *inst. mor. p.* 2. *lib.* 7. *c.* 7. *q.* 13. Adrian. Neguſ. *in sylua resp. q.* 294. *n.* 3. Nald. *in summa verb. Canonicus n.* 1. Vasq. *in opusc. de benef. c.* 4. *dub.* 1. 3. Gratian *disc. for. tom.* 5. *c.* 894. *num.* 24. Castill. *dec. Sicil.* 44. *n.* 9. Garc Mast. *de Magist. lib.* 1. *c.* 21. *num.* 75. Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib.* 3. *quæst.* 22. Filliuc. *in quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 41. *cap.* 6. *num.* 53. me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.* 1. *c* 8 *dub.* 5. Garcia *d. tract.* 2. *diffic.* 9. *dub.* 3. *num.* 6. Rota *in Pisana distributionum* 3. *Iulij* 1628. coram *Card. Virili*, Monet. *dict. par.* 2. *q.* 4. *per tot.* vbi *à num.* 19. subdit quòd † obtinens duos Cano- 19 nicatus in diuersis Ecclesiis citra dispensationem, nequit duplices habere distributiones, & quidem si eodem tempore diuina Officia recitentur, & quòd si ex dispensatione Apostolica Canonicus quis sit in pluribus Ecclesiis, tunc pro tempore, quo in eisdem Diuinis interest, lucrari poterit vbique distributiones, cùm id faciat ad quod illæ tribuuntur, & alioqui iustè retineat vtrumque Canonicatum. Quæ quidem principalis resolutio ex eo probatur, quia Officialis habens duo Officia publica, de mandato Superioris potest habere duo salaria, glos. *in l. matriculam C. de agent. in rebus lib.* 12. cùm duas personas repræsentet, ad tex. *in* §. *illud, in auth. vt iudic. sine quoquo suffrag.* & regens duo Officia statuto, vel lege, duo recipere potest salaria, Guillelm. *in cap. Raynutius, verb. duas habens filias num.* 63. *de test.* Menoch. *de arbitr. casu* 223. *num.* 7. Mastrill. *d. lib.* 1. *cap.* 21. *num.* 73. vbi *num.* 77. *ex* Bald. *in l. binos C. de offic. diuers. iudic.* subdit quòd si vnus Officialis positus sit loco duorum, vtrumque debet habere salarium annexum, & *num.* 78. cum eodem Bald *in l. qui duobus, ff. de condition. & demonst.* exemplificat in lectore, qui legit lectionem ordinariam, & extraordinariam. An Canonicus debeat habere duas voces in Capitulo. Vide infrà *cap.* 37. *num.* 18.

Singulis Horis Canonicis, & Missæ Con- 20 uentuali debent distributiones quotianæ assignari, glos. *verb. ordinationem, in d. cap. vnic. de cleric. non resid. lib.* 6. *& verb. Canonicas*

nicas in Clemen. t. de celebr. Missar. Sanctarel. var. resol. q. 12. à num. 4. Monet. d. p. 2. quæst. 3. ex n. t. vbi n. 46. rationabiliorem, & honestiorem ait esse ordinationem, quæ omnibus horis, ac singulis suam propriam distributionum portionem assignat, & in num. 14. subdit

21 quòd † potest etiam, & fortasse debet non modò diuinis ipsis Officiis, verùm & supplicationibus, Conuentibus Capitularibus, & aliis similibus, quæ communiter à Clericis Ecclesiarum Collegiatarum obeuntur, portio aliqua distributionum quotidianarum assignari, & num. 15. resoluit, quòd ad Episcopum, & vnamquamque Ecclesiam spectat statuere quænam portio distributionum vtrique horæ Canonicæ, diuino Officio, Ecclesiasticæve functioni assignanda sit, & num. 20. quòd distributiones quotidianæ assignatæ intelliguntur horis ac diuinis Officiis, non quouis modo, sed integris & completis.

22 Valet tamen consuetudo vt distributiones quotidianæ distribuantur non modò iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis duntaxat, vt colligi videtur ex *Clemen. 2. de ætate, & qual.* vbi glos. *verb. certis horis.* Card. *quæst.* 17 Anch. *num.* 8. Imol. *num.* 33. *circa med. ibidem*, Ducn *reg.* 206. *limit.* 2. Roch. de Curte *in repet. cap. fin. num.* 485. *aliàs sect.* 5. *num.* 43. *de consuet.* Hoied. *d. parte* 1. *cap.* 17. *num.* 11. Monet. *d. quæst.* 3. *n.* 43. vbi *num.* 47. ait ad inducendam huiusmodi consuetudinem, quòd nimirum qui aliquibus horis interest, omnes distributiones etiam cæteris horis aliàs assignatas acquirat, requiri aliquam rationem, & præterea spatium 40. annorum iuxta text. *in d. cap. fin.* cùm ibi traditis per gloss. & Doctor. *de consuet.* idem tamen Monet. *vbi sup. n.* 50. fatetur non valere consuetudinem quòd distributiones vnius diei vnica hora acquirantur.

23 *Concilium* autem *Trid. sess.* 21. *de refor. cap.* 3. ne qua ex parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum in omnibus rebus præstetur obsequium, statuit in Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum quorumcumque redituum tam Dignitatum, & Canonicatuum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiæ beneficiorum separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter omnes Diuinis interessentes proportionabiliter iuxta diuisionem Episcopi diuidantur, Stephan. VVeyms *d. loco num.* 8. *cum seqq.* Marcel. Vulpe *in praxi iudic. for. Eccl. c.* 12. *n.* 2. Machado

24 *en su perfetto Confessor lib.* 4. *p.* 4. *tr.* 1. *doc.* 1. *n.* 4. Vnde *S. Congreg. Concilij* censuit † *distributiones quotidianas, quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debere non duobus tantùm horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit*, vt referunt Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 489. Vgolin *de officio Episcopi cap.* 19. §. 2. *num.* 4. Petr. Enriq. *theorem.* 21. Monet. *de distribut. quotid. p.* 1. *q.* 3. *num.* 1.

Hæc tertia pars non potest deduci nisi ex 25
Canonicatibus, & aliis beneficiis residentiam requirētibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, quia extra Ecclesiam Cathedralem, vel Collegiatam decretū Concilij *d. sess.* 21. *cap.* 3. *de reform.* locum non habet, vt censuit *S. Congreg. Concilij*, quam refert Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 473. *cum seqq.* Vnde detrahi non potest aliqua pars fructuum beneficiorum, quæ sunt extra Ecclesiam Cathedralem applicanda distributionibus, nisi ipsa beneficia essent incorporata Præbendis Canonicalibus; Piasec. *in praxi Episcop. p.* 2. *cap.* 3. *num.* 7. *vers. de distributionibus*, Zerol. *p.* 1. *verb. distributiones quotidianæ*, §. 2. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 288. *num.* 3. *vers. de distributionibus.* Detrahenda quoque est huiusmodi tertia pars ex omnibus Dignitatibus, vt clarè disponit idem *Concil. sess.* 22. *cap.* 3. *de reform.* quamuis de iurepatronatus sint, nisi repugnet fundatio, cui *in d. cap.* 3. *sess.* 21. & 22. non est derogatum, Garc. *d. cap.* 2. *num.* 492. *& seqq.* Non comprehenduntur tamen Dignitates, quæ etsi locum habeant in Choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas; nec sufficientes Præbendas, vel fructus tenues, quæ retineri possunt cum Canonicatibus, vbi est consuetudo absque alia dispensatione, per *cap. licèt, de consuet. in* 6. resoluit Nicol. Garc. *d. cap.* 7. *num.* 483. & ita facienda est deductio ex illis Dignitatibus, quarum fructus sunt illius Ecclesiæ, in cuius Choro hæ Dignitates sedem habent; secus verò si nullos fructus perciperent ex illis Ecclesiæ, sed haberent proprios, & distinctos à mensa Capitulari, idem Garc. *d. cap.* 7. *num.* 465. Et aduertat Episcopus quòd quando vsus est remedio *d. cap.* 3. *sess.* 21. in detrahenda tertia parte ex Dignitatibus, non potest vti remedio alterius, *c.* 3. *sess.* 22. in detrahenda ex illis alia tertia parte; ita ex sententia *Sacræ Congregatio.* refert idem Nicol. Garc. *d. cap.* 7. *num.* 472.

Hæc deductio facienda est de fructibus 26
non secundùm taxam antiquam, prout est in libris Capitulorum, sed secundùm valorem currentem, Garc. *d. parte* 3. *cap.* 2. *num.* 467. & *cap.* 4. *num.* 22. Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. resolut.* 488. *num.* 3. & ita secundùm verum valorem, & non secundùm taxam

Præben

Præbendarum, idem Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 467. Et antequam ista detractio fiat, deducendæ sunt priùs pensiones, & alia onera legitimè imposita quandiù illa durauerint; sed de nouo impositæ non comprehendunt istam tertiam partem, idem Garc. dict. cap. 7. num. 468. vbi etiam quòd de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit. Et nouissimè quòd huiusmodi assignatio vt suprà facienda intelligatur deductis oneribus, censuit S. Congreg. Concilij *sub die 7. Aprilis 1629.*

Quid autem est quod *Concil. Trident. loco citato* voluit debere istam tertiam partem fructuum, & quorumcunque prouentuum ab Episcopis diuidi, *proportionabiliter*, in ipsa prima fructuum deductione. Circunfertur, ea de re declaratio quædam, quæ ab Eminentissimis Concilij Trid. interpretibus dicitur emanasse, *plus dandum esse ex quotidianis istis distributionibus ei, cui plus est oblatum ex Dignitate, vel Præbenda pinguiore, adeò vt nihil sit dandum illi, cui nihil fuit ablatum.* Et aliàs iterum his verbis. *Qui plus conferunt etiam pro rata eius, quod confertur, lucrentur.* Quòd per se satis bonam habet rationem ex ipsa naturali æquitate, & iure societatis promanantem, vt scilicet ij, qui plus conferunt ex prouentibus suorum beneficiorum ad massam contributionum, plus quoque participent in distributione collatorum. Itaque si in eadem Ecclesia fuerit Dignitas, quæ in annuis prouentibus habeat mille aureos, fuerit item Canonicatus, qui habeat quingentos; fuerit denique alius Canonicatus, qui solummodo habeat ducentos, prout contingere potest vbi Præbendæ sunt distinctæ, ac separatos habent prouentus; & vnicuique istorum detrahatur pars tertia, quæ conuertatur in distributiones quotidianas, æquum & iustum est, vt prima fructuum talium distributio fiat, *proportionabiliter*, hoc est, vt is, cui plus detractum est ex grosso sui beneficij, aliquid amplius accipiat ex distributionibus quotidianis, secundùm modum & proportionem eius, quod ampliùs ipsi detractum fuit. Quod ipsum est, quo Concilium Trid. voluit tertiam partem fructuum per Episcopum diuidi, *proportionabiliter*, inter obtinentes Dignitates, & cæteros, qui Diuinis intersunt. Ita Stephan. VVeyms *in constit. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas constit. 11. num. 12. pag. 96. & 97.*

Sed cur eadem ratione & proportione istæ distributiones, quæ deinde pereunt absentibus propter illicitam absentiam, vel quia debitum seruitium personaliter non implent, iterum non accrescunt præsentibus, quia idem *Concil. Triden. sess. 22. de reform. cap. 3.* iussit applicari fabricæ Ecclesiæ, quatenus indiget, vel alteri pio loco ad arbitrium Ordinarij Episcopi? Vide *infrà cap. 22. num. 17.*

27 Episcopus non potest Dignitatibus, personatibus, & Officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte Præbendæ in distributiones conuersa, ita ex *S. Cong.* sententia Nicol. Garc. *d. parte 3. cap. 2. num. 490.* Armanda, *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 81.*

28 In illis Ecclesiis, in quibus distributiones non sunt regulariter tenues, sed pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris Horis assignatis; idem Garc. *d. c. 2. num. 484.* Monet. *de distribut. quotid. par. 2. quæst. 3. num. 1.* Nam † vbi essent distributiones sufficientes & tolerabiles, tertia pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest, Piasec. *vbi sup.* Aloys. Ricc. *de resolut. 388. num. 2.* Zerol. *parte 2. verb. distributiones quotidianæ.*

30 Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apost. non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum, vt refert decisum Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 7. proœm. num. 179.*

31 Sed vbi nulla est Canonicorum, aut Clericorum Præbenda, vel Portio, sed totum in distributionibus beneficiorum consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebuntur, vt probatur *in d. cap. cùm olim, de verbor. signif.* glos. *in cap. licèt 32. de præbend.* vbi Abb. & alij communiter, *glos. pen. in d. cap. vnic. de cleric. non resid. in 6.* Rebuff. *de priu. schol. priuil. 31. num. 12.* Horat. Lut. *eod. tract. priuil. 98. vers. 1. limita*, Aym. *consf. 135. num. 24.* Paris. *cons. 32. à num. 7. lib. 4.* Benni. *de priuil. iureconsult. p. 1 priuil. 15. num. 8.* & ideò si esset aliquis Canonicus sine Præbenda, debentur ei distributiones pro interessentia, sicut & aliis, *cap. dilectus, de Præbendis.*

32 De his quotidianis distributionibus potest Beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio disponere etiam per vltimam voluntatem, & iuxta suæ voluntatis nutum impendere, non solùm quia earum est dominus, vt colligitur ex *cap. vnic.* vbi innuitur mancipatos diuinis Officiis dominium distributionum acquirere, si Choro intersint, verùm etiam, quia distributiones traduntur ob ministerium personale tanquam merces operis, & tanquam stipendium laboris, & consequenter sunt bona

bona quasi parrimonialia, quarum Beneficiarius absolutus est dominus: & ideò sic docent Dominic. *in cap. præsenti 9. de offic. Ordin. lib. 6. num. 16. cum seqq.* vbi Franch. *num. 10. & in d. cap. vnico, §. quia verò, à num. 3.* Syluest. *in sum. verb. Clericus, 4. quæst 10. 4. num. 3.* Couar. *in cap. cùm in officiis, num. 4. de testam.* Paris. *cons. 33. num. 10. tom. 4.* Crass. *commun. §. testamentum, quæst. 34. in 1. num. 38.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 7. proœm. num. 164.* Cardin. Tusch. *pract. conclus. lit. D. conclus. 512.* Vgolin. *de potest. Episcopi. p. 1. cap. 19. §. 2. num. 6. vers. verùm quibus.* Monet. *de distribut. quotid. p. 3. q. 1. numer. 18. & quæst. 4. num. 12.* Ioan. Valer. *de different. inter. vtrumque forum, verb. munera, differ. 1. num. 14.* Gallet. *in margarita casuum conscientiæ, verb. fructus,* Filliuc. *in quæst. moralibus tom. 3. tract. 43. cap. 3. quæs. 10.* quicquid dicat Nauarr. *de reddit. Eccles. quæst. 1. mon. 30. num. 2.*

CAPVT XXII.

Canonicus quando distributiones amittat, & quibus illæ sic amissæ accrescant, & an sibi remitti, & donari valeant?

SVMMARIVM.

1 *Canonici, qui non intersunt diuinis Officiis, ipso facto ante vllam Iudicis sententiam, distributiones quotidianas amittunt.*

2 *Excommunicatus iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat.*

3 *Excommunicatus ab excommunicatione appellans, appellatione pendente distributionibus priuatur.*

4 *Obligatus in forma Cameræ potest sine personali citatione excommunicari.*

5 *Auditori Cameræ vigore obligationis Cameralis tribuitur facultas procedendi per audientiam contradictarum.*

6 *Executori non licet super validitate sententiæ, cuius executioni additus est, pronunciare.*

7. *Censurati ab Auditore Cameræ, seu eius locum tenentibus absolui non possunt nisi ab eis, & aliis suis, etiam de partium consensu, præterquam in mortis articulo.*

Carceratus facto, & culpa sua, non lucratur fructus qui consistunt in distributionibus quotidianis. ibid.

8 *Suspensus iustè ab officio priuatus est ipso iure quotidianis distributionibus.*

Clericus suspensus debet tantum habere de fructibus sui beneficij quod sufficiat sibi pro alimentis. ibid.

Suspenso ob contumaciam minimè alimenta debentur. ibid.

9 *Suspensus iustè à beneficio amittit distributiones quotidianas.*

10 *Interdictus iustè ab ingressu Ecclesiæ amittit ipso iure quotidianas distributiones.*

11 *Cessationis à Diuinis siue iusta, siue iniusta tempore Canonici non percipiunt quotidianas distributiones.*

12 *Depositus, seu verbalis degradatus ab Ordine, officio, vel beneficio amittit quotidianas distributiones, illi tamen danda sunt alimenta de ipsis redditibus ecclesiasticis, si aliunde non habeat vnde viuat.*

13 *Canonicus in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canonicatu non percipit quotidianas distributiones.*

Canonicus depositus, si non habet vnde viuat, alendus est de fructibus sibi oblati beneficij, etiamsi ob culpam propriam, vel admissum scelus fuerit depositus. ibid.

14 *Distributiones quotidianæ ordinariæ, & propriè sumptæ amissæ accrescunt aliis clericis, qui intersunt diuinis Officiis.*

15 *Concil. Trident.* cap. 3. sess. 21. & 22. de reform. *declaratur & concordatur, & numeris seqq.*

18 *Distributiones absentium debentur solùm actu interessentibus, non verò aliis, qui iuris fictione censentur interessentes, vt qui absunt ex causa infirmitatis, vel ob aliam Ecclesiæ suæ vtilitatem, aut iustam, & rationabilem corporis necessitatem.*

19 *Canonicus potest distributiones, quas alter malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit.*

20 *Distributiones amissas ob non residentiam non potest Episcopus, seu Capitulum remittere, aut donare; sed vide num. 23.*

21 *Canonicorum consensus non potest facere, vt qui non interfuit Diuinis, habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest constitui.*

22 *Capitulum totum per consuetudinem non potest concedere quòd absens lucretur distributiones quotidianas etiamsi per momentum temporis durauerit absentia.*

23 *Distributiones præterita remitti de iure Concilij Trident. prohibentur, etiamsi absit omnis fraus, & conuentio.*

CAnonici, qui non intersunt diuinis Officiis ipso facto ante vllam iudicis sententiam, distributiones quotidianas amittũt, vt patet ex *cap. vnic. §. qui verò, de cleric. non resid. lib. 6.* & colligitur ex 1

Concil.

Conc. Trid. sess. 14. *de reform. c.* 12. *vers. distributiones*, docent Monet. *de distribut quotid p.* 3. *q.* 7. *à n.* 71. Sanctarel. *var. resol. q.* 13. *n.* 1. me citato in hoc loco Trullench. *in exposit. Decal. l.* 1. *c.* 8. *dub.* 3. *n.* 1. Non interessentes autem dicuntur, qui vel absunt à choro exceptis iis, qui tanquam præsentes ibidem reputantur, de quibus *cap.* 23. *&* 24. egimus, vel in choro assistentes ibidem non canunt, iuxta terminos per me declaratos infrà *cap.* 34.

Excommunicatus iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat, vt probatur ex *c. pastoralis §. verùm, de appel.* vbi Romanus Pont. ait excommunicato prouentus ecclesiasticos meritò subtrahi, cui Ecclesiæ communio denegatur, nomine enim prouentuum ecclesiasticorum contineri quotidianas distributiones decidit Bonifacius VIII. *in Extrauag. vnic. vers. & quia nonnocurrit, de decim. inter commun.* Ita Cou. *l.* 3. *var. c.* 13. *n.* 8. *vers.* 12. Vgolin *de cēsur. tab.* 2. *c.* 12. *in princ. n* 2. Flamin. Paris *de resign benef. l.* 4. *q.* 3. *n.* 52 Rebuff. *in c postulasti, n.* 84. *de clerico excom. ministr.* Gutier. *canon q. l.* 1 *c.* 1. *ex num.* 90. Bonacin *de cēsur. disp.* 2. *qq.* 2. *pun.* 4. *§.* 2. *n.* 7. Nicol. Garc *de benef. par.* 7. *cap.* 13. *num.* 125. Monet. *de distribut. quotid. par.* 2. *qu.st.* 15. *num.* 18. Pute *decis.* 180. *lib.* 1. Seraphin. *decis.* 1164. *n.* 2. vbi quòd Capitulum habet iustam causam denegandi distributiones quotidianas excommunicato, Mar. Alter. *de censur. tom.* 1. *l.* 2. *disp.* 6 *c.* 8. *vers. ad dubitationem*, Ric. *de iure personarum l.* 4. *c.* 14. *n.* 7. Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib.* 3. *quæst.* 37. Rot *in Elboren. fructuū* 17 *Noučb.* 1629. coram *R. P. D. Quetpo, & in eadem* 14. *May.* 1631. coram *R. P. D. Ghislerio, & decis.* 280. *n.* 1. *tom* 2. *consil. Farinac.*

3 Quod verum est etiamsi prætendat se excommunicatum per iniuriam & iniustitiam, & propterea ab excommunicatione sit interposita appellatio, nam nihilominus appellatione pendente distributionibus priuatur, vt *in d. c. pastoralis* adnotarunt Panor. *num.* 6. & Franch. *n.* 4. *&* 16. Suar. *de censur. disp.* 13. *sect.* 2. *ante num.* 10. Monet. *d q.* 15. *num.* 20. Ricc. *d. cap.* 14. *num.* 13. De eo autem, qui iniustè fuit excommunicatus, vide *c.* 24. *n.* 45.

Verùm excommunicatus egenus & pauper sit alendus ex redditibus beneficij, olim vidi dubitari, in quo dubio vera est omnium sententia illum de his bonis nihil habere posse, quia cùm possit pœnitere, & non curet, dicitur claues Ecclesiæ contemnere, *gloss. fin. in fine in c pastoralis §. verùm, de appellat.* Cou. *var. l.* 3. *cap.* 13. *n.* 8. *vers. duodecimo*, Surd. *de aliment. tit.* 1. *q.* 81. *num.* 8. vbi *num.* 9 cum dicta gloss. limitat quādo aliàs talis excōmunicatus esset fame periturus si non subleuaretur ex bonis beneficij, & deinde cum aliis Doctoribus per eum citatis limitat quando non dependet ab eius potestate, consequi liberationem ab excommunicatione, vt quia esset aliqua iusta causa impeditus petere absolutionem; & ponit rationem diuersitatis inter excommunicatum, & suspensum, aut depositum, quia est in excommunicati potestate recurrendo ad Ecclesiam exire à vinculo, non sic in deposito, aut suspenso, de quo infrà *n.* 8. *&* 12.

Pulcher est casus, & quotidianus, relatus *in d. Elboren.* ad cohibendam eorum malitiā qui cùm sub obligatione Camerali Romę contraxerint, vel ad soluendam pensionem se obligauerint, postquam ad patrios lares conuolār, prætendunt non posse alibi citari, ac proinde censuras ab Auditore Cameræ vigore huiusmodi obligationum sine personali citatione emanatas, declarari nullas ab earum executoribus extorquēt, & de quotidianis distributionibus sibi interim respōderi obtinēt, & quod peius est, per vim sibi consignati faciunt; de quo vide etiam eadem Rot. *in Romana, seu Bracharen. pecuniaria*, 2. *Decemb.* 1594. coram *Orano*, impressa per Zachiam *de oblig. Cameral. decis.* 115. *num.* 7. vbi cùm Antonius Lopez Cantor Ecclesiæ Bracharen esset obligatus in forma Camerę ad soluendum certam pecuniarum summam, & ob non solutionem factam præcedente citatione per contradictas fuisset declaratus excommunicatus, ac de validitate excōmunicationis ageretur, 4

5 † Rota tenuit pro eius validitate eo quòd vigore obligationis Cameralis tribuatur Auditori Camerę facultas procedēdi per audientiā contradictarum absque eo quòd dictus Cātor principalis semel personaliter, vel domi ad iudiciū vocaretur. Nec est verū, quòd executor absolutionē de facto concedendo possit talem excōmunicatū ad participādas distributiones quotidianas, rehabilitare quia nulliter, & absq; iurisdictione procedit, cū certū sit; executori nō licere super validitate sētētię, cuius executioni additus est, pronūciare, *l. si vt proponis, l. executorē, C. de execut. rei iudic. l. si prætor* 75. *de iudic.* Bart. *in l. à diuo Pio, in princ. n.* 4. Alex. *n* 9. & Ias. *n.* 12. *de re iud.* Menoch. *de arb. l.* 1. *q.* 38. Cou *pract. c.* 16. *n.* 5. Surd. *consil.* 405. *n.* 15 & clarè colligitur ex facultatibus Auditori Cameræ concessis à felicis memor. Paulo V. *in const.* 28. *aliàs* 20. *incip. Eximia, §.* 21. *sub dat. Romæ apud S. Marcū Kal. Octob.* 1606. quæ est *in Bullario nouo, tō.* 3. *pag.* 212. vbi hęc verba legūtur. † *Et quòd à te, vel Locūtenētibus, & aliis prædictis pro tēpore excōmunicati, seu aliàs censurati, ab aliis quā à te, vel Locumtenentibus, & aliis tuis huiusmodi etiam de partium consensu præterquam in mortis articulo constitutum absolui non possunt ad euitandas collusiones, &c.* Videant ergo iniustè tenētes soluere & censuras non timentes quo iure foueantur, & cōscientiæ suæ consulant, partibusq; satisfaciant. 6 7

Carceratus facto, & culpa sua, nō lucratur fructus, qui cōsistūt in distributionibus quotidianis, Rota *dec.* 280.*n.* 1. apud Farin. *tom.* 2. *Consil.* & de carcerato iniustè, vide infrà *c.* 24.*n.* 42.

8 Suspensus iustè ab officio, priuatus est ipso iure quotidianis distributionibus, cùm illæ non dentur iis, qui diuinis Officiis non intersunt, prout suspensus ab Officio interesse nequit. Ita Nau. *d. conf.* 11.*n.* 6. Vgol. *d. tract. de censur. tab.* 4.*c.* 6.§.3.*in fin. vers. postremò excipiuntur*, Sanch. *de Matr. lib.* 3.*disp.* 51.*sub. num.* 10. Monet. *d. q.* 15.*n.* 37. Bonac. *de censur. disp.* 3.*q.* 6.*punct.* 2. *n.* 16. Idem quoque dicen-
9 dum est† de suspenso à beneficio: nam is quoque amittit distributiones quotidianas; ita Vgolin. *d. tab.* 4.*c.* 8 §.7.*n.* 4. post alios, quos refert, quod etiam est de mente omnium, qui de suspēsione scripserunt: fatentur enim hunc esse proprium effectum suspensionis à beneficio, vt omnibus prouentibus, & emolumentis ipsius beneficij priuet, vt inter cæteros videre est apud Sayr. *de censur. lib.* 4.*c.* 6.*num.* 9. *&* 10. licèt is *num.* 11. velit adhuc sospensum à beneficio, si intersit Diuinis, lucrari distributiones, in qua opinione est singularis, neque eius ratio vrget; limitat tamen post Vgol. Cou. & Sayr. hanc resolutionem Monet. *d. loco num.* 40. vt suspenso etiam à beneficio, vbi aliunde non habeat vnde se sustentet, subueniendum sit de fructibus ipsius beneficij, vbi suspensio pro pœna lata est, non autem si pro contumacia: nam cùm tunc parendo ab ea se eximere, ac liberare possit, non est ei subueniendum de dictis redditibus, ac fructibus nisi summa necessitas adsit: cùm habenda sit ratio ne in opprobrium Cleri mēdicare quis cogatur, *c. Diaconi* 93.*d.* licèt aliàs malè meriti debeant publica egestate laborare, *l. bona fides. ff. depositi*; ideo Clericus suspensus debet tantum habere de fructibus sui beneficij, quod sufficiat sibi pro alimentis, glos. *verb. admiserant. in cap. cùm Viutoniensi, de elect.* quæ tamen intelligit quando non habet aliunde, quia tunc datur aliquid ad modicam sustentationem, ne ex toto egeat; secus si habeat de proprio, vel ex alio posset viuere, quia tunc nihil percipere potest durante suspensione; ita Cou. *lib.* 3.*var. c.* 13.*n.* 8.*vers. duodecimo, in princ.* Sued *de aliment. tit.* 1.*q.* 82. *à n.* 5. Nau. *conf.* 45.*n.* 2. *de tempor. ordin. in antiq. & conf.* 7. *iuncto conf.* 27. *de sent. excom.* Henriq. *in sum. l.* 13.*c.* 13.§. 4. *iuncto commento lit. N.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.* 11.*c.* 16.*n.* 20. Sayr. *de censur. lib.* 4.*c.* 6.*n.* 12. Vgolin. *eod. tract. tab* 4.*c.* 8. §.7.*num.* 2. Monet. *de distrib. quotid. p.* 2. *q.* 15.*n.* 40. Ric. *de iure personarum extra gremium Eccles. exist. lib.* 4.*c.* 14.*à n.* 24. vbi *n.* 26. subdit suspenso ob contumaciam minimè deberi alimenta, Seraph. *dec.* 1098.*n.* 3. De illo autem qui iniustè fuit suspensus, vide *infra. cap.* 24. *à num.* 46.

Interdictus iniustè ab ingressu Ecclesiæ 10 amittit ipso iure quotidianas distributiones, neque eas recuperat; nam distributiones quotidianæ non dantur nisi iis, qui in Ecclesiis intersunt diuinis Officiis tamquam Ecclesię ministri, vt constat ex *c. vnic. de cler. non resid. l.* 6. & aliis in principio huius *cap.* citaris: at verò is, cui est interdictus Ecclesiæ ingressus, vel absolutè, nullo modo Ecclesiam ingredi potest, Fusc. *de Visitat. l.* 2.*c.* 32.*n.* 7. Vgolin. *d. tab.* 5.*c.* 16. § 1. ad audienda in ea diuina Officia, vt colligitur ex *cap. is cui, de sent. excom. lib.* 6. Henriq. *in summa lib.* 13.*cap.* 32.§.2.*circ. med.* Vgolin. *dict. cap.* 16.§.3.*n.* 1. Igitur, &c Ex quibus sic resoluit Monet. *dict. q.* 16. *à num.* 46. vbi *n.* 50. ampliat procedere siue interdictum latum sit à iure, siue ab homine, & *n* 52 ampliat etiam vt procedat licèt iste Canonicus fuisset in alia ciuitate interdictus ab ingressu Ecclesiæ, & *num.* 55. limitat in festiuitaribus, quæ habentur *in c. alma mater*, §. *in festiuitatibus, de sent. excom. in* 6.

Tempore cessationis à Diuinis siue iustæ, 11 siue iniustæ, Canonici non percipiunt quotidianas distributiones. Ita probatur *in c. si Canonici*, §. *scituri, de offic. Ordin. in* 6. & docent Cou. *in c. alma mater. p.* 2.§. 4.*num.* 7. Henriq. *d. lib.* 13. *cap.* 52.§. 3. *& cap.* 53.§.2. *circa med.* Sayr. *de censur. lib.* 5.*cap.* 19. *num.* 17. Alphons. Vega *in sum. par.* 1.*cap.* 103. *casu* 6. Gomez *in explicat. Bullæ Cruciatæ ad* 5. *clauf. in vltim. verbis*, Anton. de Campos *de cessat. à Diuinis num.* 98. *vers. si autem.* Monet. *dict. q.* 16 *n.* 36. Auila *de censur. p.* 2. *disput.* 2. *dub.* 3. *concl* 3. Cened. *pract. & Can. quæst. l.* 1 *q.* 1.*n.* 55 Bonacin. *de Horis Canon. disput.* 2. *q* 5. *puncto* 2. Bart. à S. Fausto *eod. tract. lib.* 3.*q.* 39. Tenetur tamen is, cuius culpa cessatio indicta fuerit, Canonicis, & Clericis ad id, quod eorum interfit, eo quòd omnino cessantes à celebratione diuinorum Officiorum quotidianas distributiones amiserant, aut sanè non acquisierint, *cap.* 2. *de offic. Ordin. lib.* 6. Cou. *in c. alma mater. par.* 2.§.4.*n.* 7. *vers. tertiò eandem*, Fr. Emm. *quæst. Reg. tom.* 2.*q.* 115.*art.* 4. Vide infra *in cap.* 24.*n.* 50.

Depositus, seu verbaliter degradatus ab 12 Ordine, officio, vel beneficio amittit quotidianas distributiones; illi tamen danda sunt alimenta ex ipsis redditibus ecclesiasticis si aliunde non habeat vnde viuat, nec cum dedecore status ecclesiastici cogatur mēdicare: Ita Cou. *d. lib.* 3.*var. c.* 13 *num.* 8. *vers.* 12 *hinc etiam deducitur*, Vgolin. *de censur. tab.* 2.*cap.* 12. *in princ. num.* 1. *circa med.* Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3.*q.* 43. Monet. *d. q.* 17. *à. num.* 23. vbi *num.* 25. *& seq.* limitat in iniustè deposito, vel in restituto ab illo, qui verbaliter deposuit, & *à num.* 27. idem resoluit, & limitat in degradato, seu actualiter deposito, & *à num.* 33. resoluit

13 resoluit † Canonicum in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canonicatu non percipere quotidianas distributiones, & *à num.* 36. regulariter loquendo, tenet quòd Clericus, seu Canonicus non amittit fructus, & distributiones beneficiorum nisi quatenus tribuuntur iis, qui aliquem Ordinem exercent, & non aliter.

Canonicus, qui fuit depositus, si non habet aliunde alimenta, est alendus de fructibus beneficij sibi ablati, etiamsi ob culpam propriam, vel admissum scelus fuerit depositus; text. *in c. studeat, in fine*, vbi *glos* 50 *dist.* Cou. *lib.* 3. *var. c.* 13. *n.* 8. *v. duodecimo*, Corduba de Lara *in l. si quis à liberis. §. si vel parens. n.* 62 *ff. de liber. agnoscend.* Surd *de aliment. tit.* 1. *q.* 82. *à princip.* vbi *n.* 4. id procedere ait non solùm in deposito ipso, sed etiam in suis de familia, & de seruitio, sine quibus esse non potest, & *n.* 12. resoluit alimẽta ab Ecclesia nõ ministrari ei, qui est nõ solũ verbo, sed & actu depositus.

14 Quibus autem accrescant distributiones quotidianæ ordinariæ, & propriè sumptæ amissæ in casibus suprà enarratis, est huius loci inuestigare; sed omissis aliis vera mihi videtur eorum opinio, qui tenent eas aliis clericis, qui intersunt diuinis Officiis, accrescere; ita glos. *verb. pars dimidia, in Clem.* 2. *de ætate, & qual. & verb. suspensis, in Clem.* 2. *de vita, & honest. clericor.* Gig *cons.* 144. *n.* 30. Cassad. *decis. vnic. de cleric. non resident.* Couar. *l.* 3. *var. c.* 13. *n.* 7. Nauar. *in man. c.* 25. *n.* 123. *& de Orat. c.* 7. *n.* 34. *& miscellan.* 59. *n.* 9. Azor. *instit. moral. par.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *q* 8. *&* 9. Monet. *d. par.* 3. *q.* 6. *n.* 16. Sanctarel. *d. q.* 13. *num.* 2. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 1. *c.* 87. Sanch. *in Consil. moral. tom.* 1 *lib.* 2. *c* 2. *dub.* 38. Machado *en su perfetto Confessor. l.* 4. *p.* 4. *tract.* 3. *docum.* 7. *n.* 1. idque optimè probatur ex *d c. vnico*, & ex *Conc. Trid. d c.* 12. *vers. distributiones*, ibi, *qui statis horis interfuerint*, &c. *& sess.* 21. *de refor. c.* 3 ibi, *& in distributiones quotidianas, quæ inter Dignitates obtinẽtes, & cæteros Diuinis interessentes proportionabiliter, &c.* Intelligit Stephan. VVeyms. *d constit.* 11. *num.* 14. non de distributionibus illis nouis ex tertia parte fructuum conflatis, sed do antiquis distributionibus, quæ ante *Concil. Trid* in plerisque Ecclesiis fuerunt constitutę, vt ex communi massa bonorum & redditũ Ecclesiæ desumerentur, has enim accrescere præsentibus postulat communis ratio, quia ex communibus fructibus destinatæ sunt solis præsentibus, tanquam in mercedem & honorarium maioris diligentiæ: vbi detractio autem per *Concilium Trident.* introducta, tendit in pœnam negligentiæ, ex qua nemo facile debet lucrum capessere.

15 Verùm obstat decretum eiusdem *Concil. sess.* 22. *de reform. cap.* 3. dum decidere videtur portionem distributionum iis contingentem, qui non intersunt, applicari debere fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, vel alteri pio loco arbitrio Ordinarij: Verùm de re extat peculiaris declaratio *Eminentissimorum Cardinalium Sacri Concilij interpretum*, in hæc verba. *Distributiones quotidianæ, quæ ex tertia parte fructuum iuxta decretum Concilij procedunt, debent assignari Horis singulis, & pro qualibet hora fieri portio, & qui non interfuerint, distributiones amittunt, nec absentibus ademptæ inter præsentes possunt diuidi, sed fabricæ Ecclesiæ, aut alteri loco pio, pro arbitrio Ordinarij debent applicari*: refert Stephan. VVeyms *d. constit.* 11. *num.* 13. vbi subdit rationem considerari posse ex eo quòd tertia illa pars fructuum deducatur, & in distributiones quotidianas conuertatur, non in aliquod solatium præsentium, sed in odium, & pœnam absentium, & personaliter non adimplentium debitum officium: ideóque non subsit ratio cur ex pœna, vel odio aliorum præsentes debeant aliquid lucrari ne videantur ex culpa, vel delicto locupletari. Sed ad hæc non aduertentes nonnulli Doctores existimarunt quòd illud decretum *in d. cap.* 3. *sess.* 22. potest intelligi stante consuetudine, vel statuto, vt non accrescant interessentibus, sed in Ecclesiæ vtilitatem conuertantur, Franc. Marc. *Delphin. dec.* 881. *num* 6. *&* 7. *par.* 2. Franc. Monald. *cons.* 27 *num.* 4. Vel vbi omnes absfuerint à diuinis Officiis, quia tunc distributiones quotidianas Ecclesiæ applicandas esse resoluunt Cassad. *decis. vnic. num.* 3. *de cleric. non resid.* Gig. *d. cons.* 144. *num.* 30. Couar. *lib.* 3. *var. cap.* 13. *num.* 7. Azor. *d. cap.* 7. *quæst.* 8.

Meliùs tamen Nau. *miscel.* 59. *de Orat. n.* 9. 16
vtramque *Conc. Trid.* decisionem ad concordiam reducit, vt scilicet *d. c.* 3. *sess.* 21. *& d. c.* 12. *sess.* 24. intelligantur de distributionibus ordinariis, & propriis, quæ cõstituuntur de fructibus communibus lucrifaciendæ ab obeuntibus communiter Officia diuina; aliud verò *cap.* 3 *sess.* 22. intelligatur tantùm de distributionibus extraordinariis, & impropriis, quę de redditibus particularibus Dignitatum, Personatuum, & Officiorum constituuntur lucrifaciendæ ab eis solis, qui huiusmodi beneficia habent implendo officia, & seruitia Diuina eis ab Episcopo præscribenda, ac designanda, & ideò subdit Nau. has extraordinarias meritò aliis non accrescere quibus ordinariæ accrescunt; quoniam hæ de communibus fructibus constituuntur pro officiis communiter ab omnibus obeundis, illæ verò de fructibus particularibus præfatarum Dignitatum, Personatuum, & Officiorum pro officiis, ac seruitiis à solis ea obeuntibus, faciendis, & obeũdis Hanc Nauarri ad vtrumque decretũ conciliationem post Philiarch. sequuntur Paul.

Fusc.de visit.lib. 1.c.15. n. 25. Gallet. in mar-
garita casuum conscientiæ, verb. Officium diui-
num p.190. Azor.d.c.7.q.8.Campan. ad diuer-
sor.Iuris Canon. rub.7.cap.6.n.15. vers.consului,
Monet. d.part.3.q.6.num.29.

17 Ego verò aliter præfata Concilij decreta
esse concilianda existimo, vt scilicet d.c.3.sess.
22.loquatur in Dignitatibus, à quibus Ordi-
narius tertiam partem fructuũ in distributio-
nes quotidianas conuertendo separare potest,
& dato quòd distributiones quotidianæ non
sint tenues, & in odium obtinentium Dignita-
tes, & negligentium residere, & quando illa
tertia pars ita subtracta per non seruientes
amittitur, locis piis est applicanda. At verò d.
c. 3. sess. 21. vt loquatur solùm quando distri-
butiones ita sunt tenues, vt negligantur, &
hoc casu tertia fructuum pars ita separata, &
in distributiones ab Ordinario conuersa si
per non seruientes amittatur, proportionabi-
liter seruientibus accrescit, vt refert decisum
Nic. Garc. de benef part.3.c.2.n.465 & decla-
rasse Sac.Cong. testatur Rot. in Astoricen.residē-
tiæ 6.Ian.1616.corā R.D.meo Coc.Dec.impressa
post tract.de distribut.quotid. Alexand.Monet.

18 Vtrùm autem distributiones absentium de-
beantur non solùm actu interessentibus, ve-
rùm etiam aliis qui iuris fictione censentur in-
teressentes, vt qui absunt ex causa infirmita-
tis, vel in Ecclesiæ suæ vtilitatem, vel ob iu-
stam, & rationabilem corporis necessitatem?
Solùm deberi actu interessentibus constat ex
cap.vnic.vers.statuimus,de cleric. non resid.lib.
6. vbi Bonifacius VIII. indistinctè mandat,
ac statuit, vt quotidianæ distributiones iis Ca-
nonicis, & Clericis Collegiatarum Ecclesia-
rum tribuãtur, qui diuinis Officiis adfuerint,
atque adeò cùm eas quoque distributiones
complectantur, quas ij, qui non intersunt, ac-
quirerent, si interessent, necessarium est eas
acquiri, & accrescere iis qui intersunt. Hoc
idem colligitur ex Conc.Trid.sess.21.de reform.
c.3. vbi decernitur quotidianas distributiones
diuidendas esse inter obtinentes Dignitates,
& cæteros Diuinis interessentes, & clariùs ex
sess.24.de reform.c.12.vbi statuitur vt distribu-
tiones ij, qui statis horis interfuerint, recipiãt,
reliqui verò quauis collusione, aut remissione
exclusa his careant. Facit etiam, quia cùm
maiorem laborem subeant reliqui Canonici
quando aliquis eorum abest, meritò maioris
mercedis loco illis debẽtur huiusmodi distri-
butiones iure accrescendi, ex quibus, & aliis
hanc partem defendit Barthol. à S. Fausto de
horis Canon. lib. 3.q. 88. me citato in hoc loco
Machado en su perfetto Confessor l.4.p.4. trat.
3. docum. 7. n.3.

Remanet videre an idem dicendum de
distributionibus, quas Canonicus ob delictũ
per sententiã Iudicis amisit? Bonacin. de Horis
Can.disp. 2.q.7.punct.1.n.3. existimat eas inter
interessentes non esse distribuendas, sed de-
bere per Iudicem applicari Ecclesiæ, vel loco
pio, Monet. vero de distribut. p.3. q.6.n.50.&
seqq. quem sequi videtur Machado d. docum.
7. n. 2. dicit contrarium probabile.

Potest Canonicus distributiones, quas alter 19
malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi
ipsi donare, quis eas amisit, glos.verb.suas in d.
c.vnico, & ibi Gemin. in §. qui verò, num.10.de
cleric.non resid.lib.6.Nau.miscel. 59.de Orat.n.
4.& 5. Azor.d.c.7.q.9. Monet.d.p.3.q 5.n.6.Sã-
ctarel.d.q.13.n.5. nouissimè Barthol.à S.Fausto
de Horis Canon. l.3.q.91. Castr.Palao.tõ.2.disp.
3.pũct.9.§.13.n. 1. me citato in hoc loco Trul-
lench d.l.1.c.8.d. 16.n.4. Nald. verbo distribut.
n.3. Bonac. de Horis Canon. disp.2.q.5.p.7.§.2.n.
1. Sãcb. in Consil.mor.l.2.c 2.dub.109. Machado
d.l.4.p.4.trat.3.docum. 8.n.2. me citato in hoc
loco Garc. in sum.mor.tract.2.dif.9.dub.7. Sed
an id hodie ita distinctè liceat, vide infrà n.23.

At verò Episcopus seu Capitulum non po- 20
test remittere, aut donare amissas distributio-
nes ob non residentiam, vt ex decreto Conc.
Trid.d.c.12.colligĩt Nau. de horis Canon.c.22.
miscel.14.n.48.& cons.5.n.1.de cleric. nõ resid.
Menoch. de ar.casu 429.n.6. Vgolin. de potest.
Episcopi p.1.c.19.§.2.n.6.vers.tertio, Piasec. in
praxi Episc.p.2.c.3.n.8.in fine p.124. Armẽdar.
in addit.ad recopil. legum Nauarra. l.2.tit.23.
de residentia, rub. An Canonici, vel alij habentes
Dignitatem teneantur residere in suis Eccles. n.
90.& 91. Gall. in margarita casuum conscient.
verb.distributiones 4. Machado d.l.4.p.4.docũ.
8.n.1. Rot. in Hispalen. distributionum 2. Maij
1603.corã Reuerẽdiss.D.meo Coccino, est prima
in impressis post tract.de distribut.quotid. Alex.
Monetæ, Ego ipse de officio, & potestate Episc.
par.3.alleg.53.n.140.& me citato Sanctarel.d.
q.13.n.7. † Consensus enim Canonicorum 21
non potest facere, vt qui non interfuit Diui-
nis, habeat distributiones quotidianas, & ne-
que statuto, aut lege hoc potest constitui, sicut
resoluunt Nauarr. de horis Canon.c.5.n.20.& c.
21.n.63. Menoch d.casu.429.num. 6.in addit.
Mendez de Cabedo diuers.iuris, arg.lib.1.c.9.
Bonacin. de Sacrament. disp.4.q.vlt.punct.7.§.
5.n.8. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles.
decis.493. in 1.edit. aliàs resolut.384.n.7.in 2.
edit. † Immò nec totum Capitulum per con- 22
suetudinem potest concedere quòd absens
lucretur distributiones quotidianas, etiamsi
per momentum temporis durauerit absentia,
vt censuit Rot. in d. Hispalen.distributionum, &
obseruant Aloys.Ricc. dict.resol.384.n.8. Ste-
phan Gratian. discept.forens.c. 166.n.31. Rota
decis.61.n.3.p.1.recentior.

Et quamuis nonnulli existimauerint non 23
esse prohibitum remittere distributiones præ-
teritas si absit omnis fraus, & conuentio, sed
solùm

solùm esse prohibitum conuenire de remittẽdis distributionibus in futurū, vt probabiliter putat Monet. *d. parte* 3.*q*.5.*n*.8. cuius opinio attento iure cõmuni vera est, si credimus glos. *verb. suas, in d.c. vnico*, quæ id probat, & videtur amplecti Rota *decis*. 61. *n*.4 *p*.1. *recentior*. nihilominus tamen post *Conc. Trid.* id ampliùs non licet, vt sentit Nauarr. *de Orat. miscel*. 59. *n*. 3. dum ait sententiam illius glossæ esse per *Conc. Trid.* sublatam, Stephan. Durāt *de ritibus Eccles. l*. 3.*c*.25.*n*.5. dum dicit prædictam glos. esse nunc delendā, Azor. *dist. l*.7.*c*.7.*q*.9. Sāch. *in cõs. moral. l*.2.*c*.2.*dub*.108. *in fin*. Machado *d. doc*.8.*n*.3. plures refert, & sequitur Sanctarel. *d.q*.13 *num*. 6. vbi addit hanc opinionem hoc tempore esse communem, & fauere cultui diuino; quia alioquin daretur occasio Clericis absentandi se à Choro, sperantes sibi faciendam esse remissionem à suis Canonicis amicis, & ita quoque ipse Canonicus cogeretur saltem ex gratitudine remittere distributiones aliis Canonicis in diminutionem cultus diuini. An autem, & quando super distributionibus transigi possit? Vide Monet. *d.p*.3.*q*.5. *num*. 14.

CAPVT. XXIII.

Canonici absentes an, & quando statuto, vel consuetudine quoad lucrandas distributiones pro præsentibus haberi possint, vel non?

SVMMARIVM.

1 *Dignitatem, Canonicatum, Prabendam, aut portionem in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia obtinens vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse non potest.*

2 *Consuetudo immemorialis non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus.*

3 *Fundationibus, seu statutis à Sede Apostolica confirmatis ex certa scientia, & cum causa cognitione non censetur derogatum per* Conc. Trid. sess. 24. de reform c. 12.

4 *Consuetudo immemorialis potest excusare à residentia in Ecclesiis Collegiatis ruralibus prorsus destitutis, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere.*

Consuetudo immemorialis qua, eiusque vis, remissiue. ibid.

5 *Consuetudo valet, vt is, qui habet Canonicatus in diuersis Ecclesiis, percipiat distributiones in vtraque, cum tamen in vna tantùm resideat.*

6 *Distributiones primi anni quòd dentur heredibus mortui beneficiarij potest consuetudine introduci.*

7 *Satata de seruitio per annum, vel aliquod tempus, & de nihil percipiendo interim de massa grossa nisi peracto integro dicto seruitio, non cõprehenduntur decreto* Cõc. sess. 24 de reform. c. 14. *nec Bulla Pij V.*

8 *Consuetudo valet quòd vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam, siue prabendam amissis distributionibus quotidianis.*

9 *Consuetudo valet quòd interessentes vna hora in vno mense ex nouem fructus lucrentur amissis distributionibus.*

10 *Canonici qui vna hebdomada intersunt diuinis Officiis, vt possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non intersint, potest consuetudine introduci.*

11 *Consuetudo valida, vt qui in absentia quotidianas lucretur distributiones si sciente, & pattente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantùm conniuente.*

12 *Distributiones vt conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione redditaum, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum potest consuetudine introduci.*

13 *Consuetudo valet, vt clericis senibus post* 70. *annum dentur distributiones, quamuis diuinis Officiis non intersint.*

14 *Seruitium quadraginta annorum Ecclesia præstitum, stante consuetudine, liberat Beneficiatum à residentia, ita vt lucretur distributiones quotidianas in absentia, quamuis non intersit diuinis.*

15 *Distributiones quotidiana vt diuidantur inter eos, qui intersunt Officio diuino certis horis, licèt non intersint omnibus, potest consuetudine introduci.*

16 *Clerici recedentes à choro dum diuinum Officium canitur, possunt stante consuetudine lucrari distributiones si id fieri contingat ob celebrandum Missam, vel Sacramentalem Confessionem.*

17 *Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesia, seu capitali, vel absens ob aliquam necessitatem, vel causam ipsi Ecclesia vtilem, potest stante consuetudine percipere omnes fructus, & distributiones quotidianas.*

18 *Consuetudo potest efficere vt quotidiana distributiones debeantur absentibus, qui non intersint Diuinis, in casu quo de iure dubium est an absentibus distributiones quotidiana debeantur.*

NVLLI licet obtinenti in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia Dignitatem, Canonicatum, Præbendam, aut Portionem vigore cuiuslibet statuti, aut cõsuetudinis, vltra men- 1

ses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, vt statuit *Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 12. vers. non liceat*, auferendo ibi consuetudinem immemorialem, & statuta iurata non residendi Canonicos, vel Dignitates, nisi auctoritate Apost. confirmata essent; sic referunt Nicol. Garc. *de benef. p. 3. c. 2. n. 197. in 1. & 3. declarat.* Armendar. *in addit. ad recop. Nauarrae l. 2. tit. 23. de residen. rub. An Canonici, vel alij habentes Dignitatem teneantur residere in suis Ecclesiis num. 21. & 23.*

2 Immemorialis igitur consuetudo non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, sicut attestantur resolutum Nicol. Garc *d. p. 3. c. 2. n. 197.* Armendar. *d. loco, n. 20.* Ego ipse *de offic. & potest Episcop. p. 3. alleg. 53. n. 115.* & me citato *in illo loco* Sanctarel. *var. resol. q. 4. num. 33.* Decisio autem *S. Congr. Conc. in vna Lamacen. sub die 6. Septem. 1576.* ita se habet, *Congr. parua*, id est, *Illustriss. Cardinalium tantùm, censuit immemorialem esse sublatam per Conc. & statuta iurata nihil valere, & statuta auctoritate Apost. confirmata non esse sublata per Concil. sess. 24. c. 12. de refor.* refert Nicol. Garc. *d. n. 197. declar. 3.* & hinc *n. 199.* colligit obtinentes Canonicatus in Ecclesia Toletana, & in aliis Ecclesiis Hispaniae non posse hodie excusari à residentia, licèt ante Concilium essent in consuetudine immemoriali non residendi, & *à num. 210.* resoluit obtinentes Dignitates teneri ad residentiam, etiamsi ante Concil. cum eis esset litigatum super residentia, & habuisset sententiam, & rem iudicatam, in fauorem; quia probauerunt immemorialem non residẽdi, nam cùm sententia illa, & res iudicata fundetur, & innitatur cõsuetudine immemoriali, non dat plus roboris, illi, quàm de se haberet, sed solùm imponit finem liti, & sententia non dat ius, sed declarat competere ex illa consuetudine, *l. sicuti, §. sed si quaeratur, ff. si seruitus vindicetur.* Sic similiter *Sacra Congr. Conc. die 1. Iulij 1597. censuit decreto d. c. 12. vers. distributiones sublatam esse consuetudinẽ etiam immemorialẽ percipiẽdi distributiones in absentia.*

3 Non censetur tamen per Conc. *d. c. 12.* derogatum fundationibus, seu statutis à Sede Apost. confirmatis ex certa scientia, & cum causae cognitione, non autem in forma communi, vt ex multis latè probat Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 214. cum seqq.*

4 In Collegiatis autem non insignibus potest excusare immemorialis consuetudo, si Ecclesiae sint rurales prorsus destitutae; aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere; aut in quibus adeò tenues redditus essent vt Canonicos aliunde non habentes vnde viuerent, alere nõ possent; & sufficit ad excludendã immemorabilẽ, quod aliqui Canonici resederint. Ita Nic. Garc. Armendar. & Ego ipse *locis proximè citatis*, Sanctarel. *d. q. n. 39.* vbi *q. 15.* latè agit quę dicatur cõsuetudo immemorialis, & quã vim habeat: Piasec. *in praxi Episc. p. 2. c. 3. num. 10. in fine.*

His igitur casibus inualida erit cõsuetudo, 5
primò si introductum sit, vt is, qui habet duos Canonicatus in diuersis Ecclesiis, percipiat distributiones in vtraque, cùm tamen in vna tantùm resideat, vt per Roch. *in c. fin de consuet. sect. 5. n. 45.* Monet. *de distribut. quotid. par. 2. q 12. n. 40.* Sanctarel. *var. resol. q. 10. n. 20.* me citato in hoc loco Trullench. *d. dub. 15. num. 10.*

Secundò quòd mortuo Beneficiario distri- 6
butiones primi anni dentur eius haeredibus, sicut docent Ioan. Andr. *in c. vnic. de cleric. nõ resid. l. 6. vbi* Anch. *n. 2.* Franch. *in princip. n. 2.* Azor. *instit. moral. part. 2. l. 7. c. 7. quaest. 5.* Cened. *pract. & Canon. quaest. l. 1. q. 1. n. 41.* Sanctarel. *d. q. 10. n. 21.* me citato in hoc loco Trullench. *d. l. 1. c. 8 dub. 15. n. 7.* Bonacin. *de Horis Canon. disp. 2. q. 5. punct. 6. n. 11.* vbi *n. 12* ait consuetudine induci posse, vt fructus primi anni dentur haeredibus Canonici mortui; non enim decreto *Cõcil. sess. 24. de reform. c. 14.* †nec Bulla Pij V. 7
super hac eadem re edito comprehenduntur statuta de seruitio per annum, vel aliquod tẽpus, & nihil percipiẽdo interim de massa grossa, nisi peracto integro dicto seruitio; vel quòd post obitum haeredibus debeatur, cùm sit potius differre, quàm auferre, vt ex sententia *Sacrae Congr.* tradit Nicol. Garc. *de benefic. par. 11. cap. 5. num. 138.*

Tertiò, quòd vna hora, vel duabus inter- 8
essentes lucrentur massam grossam siue Praebendam, amissis distributionibus quotidianis, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 329. in 1. declarat.* Armendar. *d. loco. num. 52.*

Quartò, quòd interessẽtes vna hora in vno mense ex nouem, fructus lucrentur, amissis distributionibus, adeò vt non interessentes omnibus horis in praedicto mense amittant illam ratam fructuum, quem amitterent in illis octo mẽsibus singulis horis interessendo, Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 329.* Armẽdar. *d. loco, n. 53.* vbi subdũt tales non incidere in poenam de- 9
creti Cõcilij, quasi abfuissent vltra tres mẽses.

Quintò, vt Canonici, qui vna hebdomada 10
intersunt diuinis Officiis, possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadae, quamuis illis non intersint, ita Azor. *instit. moral. par. 2. l. 7. c. 7. q. 5.* Sanctarel. *d. q. 10. n. 23.* Marcel. Vulpe *in praxi fori Eccles. cap. 13. n. 7.* Sanch. *in Consil. moral. tom. 1. l. 2. c. 2. dub. 110. n. 7.* Machado *en su perfetto Confessor l. 4. p. 4. tract. 3. doc. 6.* me citato in hoc loco Garc. *in sum. morali tract. 2. diffic. 9. dub. 4. n. 15.*

Sextò, vt certis assistentes Horis, vel temporibus

poribus, nihilominus totius diei lucrentur distributiones. Couat. *var. lib.* 3. *cap.* 13. *num.* 2. Charond. *lib.* 9. *resp. cap.* 74. Anton. Fabric. *in praxi benefic. lib.* 2. *tit.* 5. *de prabendis num.* 36. Poterit namque consuetudo longioris vacationis à seruitio Ecclesiæ reduci ad tempus præscriptum à *Concil. Trid.* vt censuit *S. Rituum Congreg. in vna Egitanien.* 23. *Nouembris* 1602.

11 Valida tamen erit consuetudo in istis qui sequuntur casibus. *Primò*, vt quis in absentia quotidianas lucretur distributiones, sciente, & patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illò tantùm conniuente, vt resoluunt Couar. *vari. lib.* 3. *cap.* 13. *num.* 5. *in fine*, Duen. *regul.* 206. *vers. limita quintò.* Hoied. *de incompatib. benefic. par.* 1. *cap.* 17. *num.* 13. Cened. *dict. quæst.* 1. *num.* 24. Aloys. Ric. *in collect. decis. collect.* 159. Monet. *de distribut. quotid. par.* 2. *q.* 12. *num.* 45. & 46. Sanctarel. *dict. quæst.* 10 *num.* 16.

12 *Secundò*, vt distributiones conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione reddituum, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum, vt docent Monet. *dict. par.* 2. *q.* 11. *num.* 46. Cened. *d. q.* 1. *num.* 68. Sanctarel. *d. q.* 10. *num.* 18.

13 *Tertiò*, vt clericis senibus post septuagesimum annum dentur distributiones, quamuis diuinis Officiis non intersint; Monet. *d. par.* 2. *q.* 12. *num.* 57. Cened. *d q.* 1. *num.* 17. Bonacin. *d. q.* 5. *puncto* 6. *num.* 16. Sanctarel. *var. resol. q.* 8. *num.* 14.

14 *Quartò*, vt seruitium quadraginta annorum Ecclesiæ præstitum liberet Beneficiatum à residentia, itavt lucretur distributiones quotidianas in absentia, quamuis ipse non intersit diuinis. Ita Cened. *par.* 3. *collect.* 15. *in fine*, & *dict. quæst.* 1. *num.* 21. *vers. sexto.* vbi tamen intelligit, dummodo Ecclesia ministrorum non patiatur defectum, & attestatur simile statutum, siue consuetudinem adesse in Ecclesia Metropolitana, & S. Mariæ de Pilari Cæsaraugustæ, & in Compostellana, Nicol. Gatc. *dict. cap.* 2. *num.* 344. Monet. *dict. par.* 2. *quæst.* 7. *num.* 21. & *quæst.* 12. *n.* 61. & *quæst.* 13. *num.* 41. Stephan Gratian. *discept. forens. cap.* 298. *num.* 19. Piasec. *in praxi Episcop. par.* 2. *cap.* 3. *num.* 9. *vers. de senio*, Bonacin. *dict. quæst.* 5. *punct.* 6. *num.* 15. nouissimè Stephan. VVeyms *in* 24. *constit. ex iure antiquo desumptas*, & *per Concil. Trid. speciatim innouatas*, *constit.* 11. *num.* 20. *in fine*, me citato In hoc loco Trullench. *d. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 15. *num.* 8. Ego ipse *dict. alleg.* 53. *num.* 117. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. q.* 10. *num.* 26.

15 *Quintò*, vt distributiones quotidianæ diuidantur inter eos, qui intersunt Officio diuino certis Horis, licèt non intersint omnibus, Duen. *regul.* 206. *vers. limita secundò*, Hoied. *de incompatib. benefic. p.* 1. *cap.* 17. *num.* 11. Monet. *dict. par.* 2. *quæst.* 12. *num.* 42 *vers. limitatur.*

16 *Sextò*, vt clerici recedentes à Choro, dum diuinum Officium canitur, lucrentur distributiones, si id fieri contingat ob celebrandam Missam, vel sacramentalem Confessionem, vt per Monet. *d. p.* 2. *quæst.* 11. *à num.* 48. *vers. infertur.* & *à num.* 52. *cum seqq.* Machin. *de sacram. Ordinis tract.* 3. *p.* 2. *cap.* 35. *num.* 9. *in fine*, Latius *infra cap.* 25. *num. vlt.*

17 *Septimò*, vt Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli, vel absens ob aliquam necessitatem, vel causam ipsi Ecclesiæ vtilem, percipiat omnes fructus, & distributiones quotidianas, vt referunt decisum Nicol. Gatc. *d. cap.* 2. *num.* 362. Armendar. *d loco*, *num.* 73. & resoluunt Nauar. *consil.* 8. *num.* 4 *de cleric. non resid.* Couar. *lib.* 3. *var. cap.* 13. *num.* 8 *vers.* 8. Hoied. *de incomp. benefic. p.* 1. *cap.* 17. *num.* 19. & *p.* 2. *cap.* 10. *num.* 16. Gutier. *Canon. lib.* 1. *q.* 1. *num.* 144. Cened. *d. q.* 1. *num.* 22 vide inf. *cap.* 24. *num.* 26. & 27.

18 *Vltimò* poterit consuetudo efficere quòd quotidianæ distributiones debeantur absentibus, qui non intersint diuinis Officijs in eo casu, quo de iure dubium est an absentibus distributiones quotidianæ debeantur: etenim si contigerit aliquis casus, in quo iure Pontificio scripto non sit expeditum absentibus non deberi quotidianas distributiones, immo ex eodem iure sit ambiguum an debeantur, poterit consuetudo legitimè præscripta hanc ambiguitatem interpretari, & declarare, cùm nihil nouum, nec Iuri contrarium apertè sit per eam inductum. Ita Couat. *var. lib.* 3. *cap.* 13. *num.* 3. *vers. prima.*

CAPVT. XXIV.

Canonici à Choro absentes quibus casibus lucrentur distributiones quotidianas?

SVMMARIVM.

1 *Auditores Rota Romana percipiunt fructus, & distributiones beneficiorum suorum in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officiis.*

2 *Inquisitores contra hareticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia.*

3 *Collector generalis Cameræ Apost.*
Subcollectores,
Aduocati,
Procuratores,
Fiscales,
Notarij in causis spoliorum,
} *eorum officio durante lucrantur distributiones.*

4 *Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel reditus suæ Prabendæ non amittit distributiones quotidianas.*

5 *Archidiaconus durante visitatione non potest percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine.*

6 *Pœnitentiarius si dum recitantur diuina Officia audiat in Ecclesia Confessiones etiam peccatorum venialium, & non reseruatorum, percipit distributiones quotidianas, dummodo intra Ecclesiam, non extra eam, etiam infirmorum Confessiones audiat.*

7 *Theologus, seu obtinens Prabendam Theologalem, diebus quibus legit, habendus est tanquam præsens in choro pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas.*

8 *Concilio generali Canonici interessentes, lucrantur distributiones quotidianas, quando tanquam Theologi, vel Canonistæ intersunt.*

9 *Distributiones quotidianas percipit Canonicus, qui à Capitulo gratulationis causa mittitur ad Pontificem, vel Principem, aut Ciuitatem.*

10 *Cõcilio Prouinciali, seu Synodali interessẽtes percipiunt distributiones quotidianas.*

11 *Animarum cura incumbentes imminenti suæ Diguitati, vel Canonicatus, dum sunt in actu administrandi Sacramenta, distributiones quotidianas lucrantur.*

12 *Distributiones quotidianas non percipiunt Canonici habentes curam animarum in aliis Ecclesiis, dum in eis resident, ac Sacramenta administrant.*

13 *Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, absens ex Pontificis priuilegio potest percipere distributiones quotidianas.*

14 *Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopũ ad eadem limina, distributiones quotidianas lucratur.*

15 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Sede vacante electus in Vicarium non percipit distributiones, si consuetudo eum absentem non excusaret.*

16 *Vicarius Episcopi nõ lucratur distributiones quotidianas, si choro non interfit quando est Canonicus, etiamsi à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur.*

17 *Vicarius Episcopi non abest ab Ecclesia, vbi est Canonicus, ex iusta causa, cùm soli Episcopo, & non Ecclesiæ deseruiat.*

18 *Obses datus ab Ecclesia, aut etiam represaliarum causa captus & detentus quotidianis distributionibus priuandus non est.*

19 *Distributiones quotidianas non amittit absens pro euidenti vtilitate Ecclesiæ, dummodo non sit ei constitutum salarium.*

20 *Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas.*

21 *Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesiæ peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur, si ea tempore diuini Officij expediat.*

22 *Canonicus, qui ad peragẽda Ecclesiæ negotia citius discessit, quàm par est, aut regressum diutius distulit, quàm opus est, non potest distributiones percipere pro eo tempore quo citiùs discessit, aut diutiùs regressum distulit, si scienter hoc fecit.*

23 *Canonicus, qui à Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euidentem Ecclesiæ suæ vtilitatem, potest distributiones lucrari, quamuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus insumat.*

24 *Massa vniuersalis omnium redditũum Canonicorum tam ratione distributionum, quàm Prabendarum constituenda est, & contribuendum pro expensis, quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangentes, ab vnoquoque procurata, quam quisque percipit ex tali massa.*

25 *Fructus, & distributiones debentur absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione iurium sui beneficij.*
Absens ob aliquam iustam causam maximè ordinatam ad recitationem & cantum chori, & leuandi corpus gratia, percipit distributiones quotidianas.

26 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustã causam non residendi habere censetur, nec hoc casu ad lucrandas distributiones opus est licentia Episcopi.*
Absentes pro negotiis & vtilitate Ecclesiæ lucrantur distributiones, si consuetudine fuerit obtentum vt tales illas lucrentur.

27 *Infirmus qui personaliter diuinis Officiis adesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia, si cùm erat sanus consueuerat interesse diuinis Officiis, vt num. 36. etiamsi propria culpa in infirmitatem inciderit.*

28 *Debilis in cruribus, seu tibiis, si ad Ecclesiam se con*

se conferre non posit quotidianas percipit distributiones.

29 *Canonicus nonagenarius, & ferè luminibus orbatus, choro non inseruiens pro præsente haberi mandatur.*

30 *Canonicus, qui lumen oculorum amisit, & proterea Missas, & diuina Officia celebrare non potest, distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lucratur.*

31 *Prouisus de Canonicatu si capta possessione lumine orbetur, & non posit promoueri ad Ordinem requisitum, reputatur præsens quoad fructus, sed non tenetur assistere in choro.*

32 *Medicinam sumens Canonicus, aut si sanguine minuatur, percipit distributiones in absentia.*

33 *Canonicus sanitatis causa balnea, vel alium locum petent, percipit distributiones in absentia.*

34 *Lepra, aut alio morbo contagioso coactus Canonicus ab vrbe discedere, in absentia distributiones quotidianas lucratur.*

37 *Senio ita confectus vt residere & interesse Diuinis non posit, modò aliàs interesse consueuerit, percipere debet quotidianas distributiones.*

38 *Distributiones quotidianas percipere potest absens à choro, & etiam à Ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c.*

39 *Distributiones quotidianas percipere potest timens redire ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum.*

40 *Pestis ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa.*

41 *Canonico, qui ex causa pestis abfuerit, nō debētur quotidianæ distributiones, nisi pestis grassetur, & probetur legitima cōsuetudo quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa.*

Canonico querelato, & accusato, nec non querelanti & accusanti an debeantur distributiones quotidianæ sui Canonicatus, dum ob id residere non potuit. ibid.

42 *Carceratus iniustè lucratur distributiones quotidianas si veniat absoluendus.*

43 *Canonicus lucratur distributiones cùm per vim ab aliquo detinetur, & propterea non potest in sua Ecclesia diuinis interesse Officiis.*

44 *Exulatus iniustè non debet amittere quotidianas distributiones.*

45 *Excommunicatus iniustè non amittit distributiones, quotidianas, si solitus erat ante impedimentum excommunicationis diuinis Officis interesse.*

46 *Suspensus iniustè ab Officio, vel beneficio, non amittit distributiones.*

47 *Distributionibus non priuatur Canonicus quando Ecclesia interdicitur, si non dedit causam interdicto, & solitus erat diuinis Officis interesse.*

48 *Ecclesia polluta existente non debet Canonicus distributionibus priuari, si pollutionis huiusmodi causam non dedit.*

49 *Priuato iniustè debentur fructus, & distributiones quotidianæ.*

50 *Cessatione à Diuinis durante Canonici distributiones quotidianas non recipiunt ab Ecclesia.*

51 *Distributiones quotidianæ intelliguntur sub nomine oblationum manualium*, in cap. 2. de offic. Ord. lib. 6.

52 *Procuratores generales à statu Ecclesiastico Regnorum Castellæ & Legionis deputati in absentia distributiones quotidianas lucrantur.*

53 *Cleri, seu Status Ecclesiæ Regnorum Castellæ, & Legionis ad Congregationem vnum Capitularem de gremio mittere tenetur quælibet Ecclesia Cathedralis.*

54 *Dignitates, & Canonici, qui à Capitulis ad Congregationem destinantur, debent esse proprietary, & non coadiutores; ac in sacris Ordinibus constituti.*

55 *Licentiam debet Canonicus dum abesse vult petere ab Episcopo, seu Capitulo si Sedes vacet.*

CANONICVS absens, & in Ecclesia non residens, vt fructus, & distributiones lucretur, duo copulatiuè sunt necessaria, videlicet iusta causa absentiæ, & licentia Ordinarij, iuxta glos. *verb. Prælatorum, in c. relatū, de cleric. non resid ē.* vbi Abb *n.* 4. Seraph. *decis.* 1131. *& d.* 1132. *n.* 2. *&* 6. *p.* 2. Rot. *decis.* 689. *n.* 1. *p.* 1. *recentissim. &* alios *p.* 3. *recent.* vbi *n* 5. dicit quòd quidquid esset dicendum, antequireretur licentia Capituli ex quo lis erat inter Decanum, & Capitulum, & sic videtur illam fuisse denegaturum, tamen non propterea Decanus, de quo ibi, veniebat excusandus, quin deberet obtinere licētiam ab Ordinario; quia licentia non debet haberi à Capitulo priuatiuè ad Ordinarium, & *n.* 6. subdit licentiam nō esse petendam quando discessus est necessarius, veluti quando Præbendatis impediretur residere facto Capituli, & priuarentur integris fructibus, & distributionibus, non sic quando lis verteretur super iure particulari beneficij, vel minima parte fructuum. Iustam autem causam absentiæ habent infrascripti, videlicet,

Adiutores Rotæ Romanæ percipiunt fructus, & distributiones suorum beneficiorum in absentia, ac si actualiter interessent diuinis 1

Officiis

Officiis, ex Constit. Clementis VII. incip. *Conuenit.sub dat. Non August.* 1625 ita docent Lxl.Zechi.*de Rep.Eccl.c.*11.*n.*2.Cened. *pract. & canon.q.l.*1.*q.* 1.*n.*63.Ego ipse *de officio,& potest.Episc.p* 3. *alleg.* 53.*n.*155. & me citato *in illo loco* Sanctarel *var.resol.q.*11.*num.*1.

2 Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absẽtia in Fidei fauorem à Paul.III.& Pio V.sibi concesso, vt per Roj.*de priuileg. Inquisit. num.*420. *& in tract. de hæred.sing.*96.Spin. *in speculo testam. glos.* 3. *princ. num.* 78. Nicol. Garc. *de benef. parte* 3. *cap.* 2. *num.* 356.Cened.*in quæst. Canon q.* 1.*num.* 28.Ceuall. *commun. q.* 585. *num.* 12. Diana *resol. moral. p.* 4. *tract.* 8.*resol.*71.*in fine.* nouissimè Escobar *de nobilitate & purit. probãda p.*1.*q.*4.§.6.*n.*71.nouissimè etiã Marc. Vulpe *in praxi iudic.fori Eccles. cap.*13.*n.* 23. Garcia *in sum morali tract.* 2. *diffic.* 9. *dub. vlt. num.* 2. Ego ipse *decis. alleg.* 53. *num.* 156. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. quæst.* 11. *num.*3.Semotis tamen priuilegiis minimè ius illis fuisse percipiendi distributiones quotidianas eo tempore, quo beneficiis non deseruiunt, referunt à *S. Congreg. Concil.* decisum Nicol Garc. *d. cap.*2.*num.* 256.Armendar. *loco infrà citando, num.* 72. Verba autem declarationis sunt quæ sequuntur. *Congregatio Concilij iam dudum consulta respondit Inquisitoribus hæreticæ prauitatis minimè ius esse percipiendi distributiones quotidianas Canonicatuum, Dignitatum, aut aliorum beneficiorum eo tempore, quo beneficiis prædictis non inseruiunt. Quam decisionem Inquisitores Hispaniarum veriti ne læderentur eorum priuilegia à diuersis Romanis Pontif. ad tempus concessa, & à fel. record. Gregorio XIV.prorogata, vt eis prædicto muneri vacantibus liceret distributiones quotidianas percipere, ad Congregationem adierunt, illorũmque tenore exhibito declarari petierunt, eam decisionem ex Iure communi deprompt am, ad eorum priuilegia nequaquam pertinere. Itaque Congreg. priuilegiorum exemplo diligenter inspecto iuri consentanea Inquisitores postulare censuit, atque adeò declarauit decisionem à se editam de distributionibus quotidianis in absentia non percipiendis, non habere locum vbi cum specialibus priuilegiis, aut indultis Apostol. Inquisitoribus, seu aliis sancti Officij ministris fuerit concessum, vt quotidianas distributiones quantumuis absentes lucrentur; tunc enim priuilegia, & indulta huiusmodi, quæ ad tempus, pro quo fuerunt concessa, durent eo firmius esse custodienda quò præstantius, & vtilius est Christianæ Reip. Inquisitorum Officium ad conseruationem, & propagationem Orthodoxæ Fidei constitutum*; ita die 6.Iunij 1594. Cardinali Toleto Sacra Congreg. significauit.

Non solùm Inquisitoribus contra hæreticam prauitatem, sed etiam Consultoribus, & procuratoribus in Romana Curia, & aliàs vbilibet residentibus, Secretariis, fiscalibus, Relatoribus, ac commissariis ad causas sancti Officij deputatis, & deputandis actu tamen inseruientibus, in Castellæ, Legionis, Aragonum, necnon Hispaniarum, & vtriusque Siciliæ Regnis existentibus concessum fuit per diuersos summos Pont. de quinquennio in quinquennium prorogantes ab Innocentio VIII.vsque ad Paulum V *in sua constit.* incip. *Alias per nos accepto, sub die* 5. *Martij* 1610. ampliando ad vnum quinquennium, & ad aliud de nouo à fine illius incipiendum, vt durante hoc tempore omnes fructus, redditus & prouentus, quotidianas distributiones, & etiam quæ manualia nuncupantur, & anniuersaria ac alia emolumenta, & obuentiones quorumcunque beneficiorum Ecclesiasticorum ad præsens obtentorum, vel imposterum obtinendorum, etiamsi Canonicatus, & Præbendæ, non tamen Theologales, quibus actu deseruiri solent, Dignitates, Personatus, administrationes, vel Officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis, etiamsi post Pontificales maiores, vel in Collegiatis Ecclesiis huiusmodi principales fuerint, dummodo beneficia ipsa, Parochiales Ecclesiæ, vel eorum perpetuæ Vicariæ, aut beneficia curam animarum habentia non existant, prædicti omnes Officiales, & ministri percipere, exigere, & leuare valeant, perinde acsi in eisdem Ecclesiis singulis diuinis tam diurnis quàm nocturnis horis, anniuersariis & processionibus, ac aliis Officiis interessent, etiamsi in illis primam residentiam personalem non fecerint, &c.

Collector generalis Cameræ Apostol.Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarij in causis spoliorum, & aliorum iurium dictæ Cameræ, eorum officio durante, lucrantur distributiones quotidianas in absentia, vt ex Constit. Sixti V. sub datum 8. *May* 1590. referunt Monet. *d p.* 2.*quæst.* 11. *num* 111. Sanctarel. *d.q.*11.*num.*6. Ego ipse *d. alleg.* 53.*num.*175. Cened *d. quæst.* 1.*num.*64. Marcel. Vulpe *d.cap.*13. *num.*28. 3

Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ Præbendæ, non amittit distributiones quotidianas, cùm visitando prædicta iura, & loca, seruiat Ecclesiæ in re vtili; vt per Nicol. Garc. *dict.par.* 3.*cap.* 2. *num.* 333. *cum seqq.* Azor. *institut. moral. part.* 2. *lib.* 7. *cap.* 7. *quæst,*10.Monet. *d.quæst.* 11.*num.*63. Cened. *d. quæst.* 1. *num.* 36. Ego ipse *d. allegat.* 53. *num.* 163. nouissimè Marcel. Vulpe *d. cap.* 13. *num.* 29. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d.quæst.* 11. *num.* 9. Si verò non visitaret propriam Ecclesiam suæ diœcesis, 4

cesis, etiamsi illam visitaret ex officio & iure sibi competenti, tunc non poterit percipere distributiones, vt referunt decisum Monet d. q. 11. num. 63. Cened. d. q. 1. num. 36. & 74. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 332. Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 81. & 108. Sanctarel. d. q. 11.
5 num. 10. Ego ipse d. allegat. 53. num. 126. † Et hoc casu durante visitatione non potest Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine, stante quòd fructus Canonicatus distincti sunt à fructibus Præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis causa à Concilio permissionis, vt resolutum attestantur Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 332. in 2. dub. & Armendar. d. l. 6. de Visitat. num. 82 aduertentes hęc de lucrandis fructibus locum habere, nisi exter Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quia ea seruanda erit.

6 Pœnitentiarius si dum recitantur diuina Officia audiat in Ecclesia Confessiones, percipit quotidianas distributiones, vt referunt decisum Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 498. in 1. edit. aliàs resol. 389. num. 5. in 2. edit. & resol. 477. num. 6. Salazar de Mandoça in libello de instit. Canonic. Pœnitent. §. 6. Vgolin de officio Episcopi cap. 19. num. 6. vers. tertiò excipitur, & cap. 33 num. 5. Monet. de distribut. quotid. par. 2. q. 11. num. 64. cum seqq. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 27. Barthol. à S. Fausto de horis Canon. lib. 3. q. 74 Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 4. num. 124. & seq. Bonacin. de horis Canon. q. 5. punct. 3. §. 5. nouissimè Stephan. VVeyms in constit. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas, constit. 11. n. 23. pag. 102. Raguc. de voce Canon. in Capitulo quæst. vlt. num. 7. me citato in hoc loco Trullench d. lib. 1. cap. 8. dub. 12. §. 5. Ego ipse d. p. 3. alleg. 53. n. 160. & alleg. 55. n. 30. me citato in hoc loco Sanctarel. var. resol. q. 7. n. 13. Etiamsi audiat Confessiones peccatorum venialium, & non reseruatorum, ex Nicol. Garc. n. 123. Monet n. 65. & Sanctarel proximè citatis locis, dummodo tamen intra Ecclesiam, non verò extra etiam infirmorum Confessiones audiat, Nicol. Garc. in addit. ad d. par. 5. c. 4. n. 125. in fine, Ego ipse dict. allegat. 55. n. 32. At Canonici quibus non incumbit vti Canonicis onus audiendi Confessiones, si pro his audiendis absit à Choro, non lucratur distributiones, ita Sacr. Congreg. Concil. sub die 22. Iuny. 1624.

7 Theologus, seu obtinens Præbendam Theologalem, diebus quibus legit, habendus est tamquam præsens in Choro, non modò pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & missa solemni, sed etiam pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas, ita declarante Gregorio XIII. decisum referunt Nicol. Garc. d. c. 2. num. 118. Aloys. Ricc. in dict. praxi rerum fori Ecclesiast. resol. 386. n. 6. & resolut. 389. n. 6. Nald. verb. distributiones n. 9. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 7. ad proœm. n. 180. Armendar. d. tit. de residentia Canonicorum n. 68. Monet. d. p. 2. q. 10. n. 27. & q. 11. n. 75. Bonacin. d. q. 5. puncto 3. § 6. Ego ipse d. par. 3. allegat. 56. n. 8. me citato in illo loco Sanctarel. d. q. 11. n. 15. Cened. d. q. 1. n. 66. Sanch. in Consil. mor. p. 1. l. 2. c. 2. dub. 95. n. 5. me citato in hoc loco Trull d. l. 1. c. 8. d. 12. §. 6.

Concilio generali interessentes lucrantur 8
distributiones quotidianas, vt resoluũt Cosm. in pragm. Sanction. tit. de collat. §. 1. gloss. nihil, in fine, Iacobat. de Concil. l. 5. art. 6. ad fin. Reb. in praxi part. 3. tit de dispensat. de non resid. n. 34. Salzed. ad Bernard. in practic. cap. 52. litt. C. vers. quartus casus, Cened. d. q. 1. n. 67. Ego ipse dict. allegat. 53. n. 158. me citato in illo loco Sanctarel. d. q. 11. n. 7. me citato in hoc loco Trullench. d. l. 1. c. 8. dub. 12. n. 7. Garc. in sum. morali tract. 2. diffic. 9. dub. 8 n. 31. Sed contrà tenet Monet. d. p. 2. q. 11. n. 90. quia isti non absunt causa vtilitatis Ecclesiæ vniuersalis; in eo tamen omnes conueniunt Canonicum non esse priuandum distributionibus quando tamquam Theologus, vel Canonista Concilio generali interest missus à suo Capitulo, vt ibi intersit nomine Capituli, quia tunc abesset in vtilitatem suæ Ecclesiæ, & eius rem vtiliter gerere censeretur, Cened. n. 67. vers. aduerte, Monet. n. 19. Sanctarel. n. 7. in fine. Ego
ipse n. 158. proximè citatis locis. † Sicut etiam 9
posset percipere distributiones si à Capitulo gratulationis causa mitteretur ad Pontificem, vel Principem, vel Ciuitatem, quia tunc abesset causa suæ Ecclesiæ; ita Monet. d. q. 11. n. 92. & Sanctarel. d. q. 11. n. 8.

Concilio Prouinciali, vel Synodali interes- 10
sentes distributiones quotidianas percipiunt, vt resoluunt Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 52. litt. C. vers. idemque pari ratione. Vgolin. de potest. Episcopi p. 1. c. 19. §. 2. n. 6. vers. primò excipitur. Cened. d. q. 1. num. 67. vers. idem pari ratione, & num. 73. extendit ad iudices, in Concil. Prouinciali designatos Sanctarel. d. q. 11. num. 22. & q. 10. num. 17. in princ. Barthol à S. Fausto d. lib. 3. quæst. 52. Easdem quoque lucratur ille, qui causa suæ Ecclesiæ propriæ. cui adscriptus est à Capitulo missus in aliquo publico munere, putà Magistratus, si Ecclesia haberet iurisdictionem, vel saltem causa legationis ad Papam, vel Principem, abesset, Monet. d. p. 2. q. 11. ex num. 91. Cened. q. 1. num 67.

Animarum curæ incumbentes imminenti 11
suæ Dignitati, vel Canonicatui, dum sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia exercendi,

cendi,

cendi, quæ spectant ad ipsam curam, distributiones quotidianas lucrantur, & tanquam præsentes in Choro habentur, vt referunt decisum Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 3. c. 2. n. 24. Aloys. Ric. d. resol. 389. n. 4. Raguc. de voce Canon. in Capitulo. q. vlt. n. 6. Nicol. Garc. d. c. 2. n. 335. Armendar. d. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Canon. n. 58. Cened. d. q. 1. num. 75. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. distributiones num. 3. vers. secundò debentur, Lal Zech. de Repub. Eccles. cap. 24. num. 6. Barthol. à S. Fausto d. l. 3. q. 76. Stephan. V Veyms d. const. 11. num. 21. in princ. Bonacin. d. q. 5. puncto 3. §. 7. Ego ipse d. alleg. 53. num. 127. & me citato, in illo loco Sanctarel. d. quæst. 11. num 11.

12 † Marchin. de sacramen. Ordinis tract. 3. p. 2. cap 35. sub num. 9. vers. idem dicendum, nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. c. 13. n. 18. me citato in hoc loco & in alijs Trullench d. lib. 1. c. 8. dub. 12. § 7. Vnde Sacra Congr. Cardinalium, negotijs Episcoporum, & Regularium Præpositorum in vna Lauden. 24. Nouembris 1617. censuit Canonicum à Choro absentem occasione seruitij, curæ eius Canonicatui annexæ, quotidianas distributiones lucrari, tanquam si esset præsens, ideóque Episcopum curam animarum eidem Canonico auferre, & Mansionario sibi, eiúsque successoribus beneuiso conferre non debere. At si haberent curam animarum in aliis Ecclesiis dum in eis residerêt, ac Sacramenta administrant, non possunt percipere distributiones, quas perciperent si in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, in qua hab nt Canonicatus, vel Dignitates, residerent, vt resoluunt Monet. d. par. 2. q. 11. num. 69. Sanctarel. d. q. 11. num. 13. Barthol. à S. Fausto d. lib 3. q. 76.

13 Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, absens ex Pontificis priuilegio, potest percipere distributiones quotidianas, vt resoluunt Gemin n. 4. & Franc. n. 3. in c. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. Cened. d. q. 1. n. 36. Sāctat. var. resol. q. 10. n 1. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 83. Garc. d. tract. 2. diffic. 9. dub. vlt. num. 4. Priuilegium enim non residendi in aliquo Canonicatu à summo Pontifice concessum, idem operatur ac si Canonicus verè resederit, secundùm tex. in cap. cùm dilectus 14. cap. ad audientiam, de cleric. non resid. Pelaez de maior. p. 1. q. 51. num. 67. nouissimè Escobar de purit. & nobilit. proban. p 1. q 4 §. 5. num. 7. Episcopus verò non potest aliquem excusare à residentia in Choro nisi iuxta dispositionem d. cap. vnici, vt referunt decisum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 407. Armendar. d. loco num. 84.

14 Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine; vel comitans ipsum Episcopum ad eadem limina ex const. Sixti V. distributiones quotidianas lucratur, vt per Aloys. Ric. in d. praxi decis. 498. in 1. edit. aliàs resol. 389. num. 3. in 2. edit. Nicol Garc. d. cap. 2. n. 349. Moner. d. p. 2. q 8. n. 28. Armendar. vbi sup. n. 62. Franc. Leo d. c. 2. n. 13. Barthol. à S. Fausto d. l. 3. q. 52. Gauant. in enchirid. Episc. verbo Canonicorum distributiones n. 16. me citato Garcia in sum. morali tract. 2. diffic. 9. dub. 8. num 9. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. c. 13. n. 27. Ego ipse d. alleg 53. n. 159. me citato in illo loco Sanctarel. d. quæst. 11. n. 4. vbi in fine cum Garc subdit idem esse dicendum in aliis Præbendatis, licèt non sint de Capitulo.

Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Sede vacante electus in Vicarium generalem, Officialem, & Visitatorem, non amittit distributiones si absit à Choro, quamuis ob huiusmodi officia ei salarium assignetur, vt resoluunt Cened. d. q. 1. n. 72. Sanctarel. d. q. 11. n. 18. Barthol. à S. Fausto de horis Canon. lib. 3. quæst. 68. Verùm huiusmodi quotidianas distributiones illum non percipere, præcipuè vbi consuetudo eum absentem non excusaret, meliùs resoluunt Moner. dict. par 2. q. 11. num. 83. Quatant. verb. Capitulum Sede vac. n. 8. in fine, nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 16. Ego ipse d. par. 3. alleg. 54. num 166. 15

Canonico, qui munere Vicarij Episcopi fungitur, non deberi quotidianas distributiones, si Horis Canonicis non intersit, etiamsi à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur, resoluit Garcia d. dub. vlt. n. 8. refert decisum Nicol. Garc. in addit. ad suam tr. de benef. p. 3. c. 2. n. 348. & Barthol. à S. Fausto d. l. 3. q. 69. & censuit S. Congr. Conc. in vna Bitecten. 18. Decembris 1627. Ratio est, quia † non abest ex iusta causa, cùm Vicarius deseruiat soli Episcopo, & non Ecclesiæ, vt inquit Rot. decis. 222. n. 5. p. 2. diuers. 16 17

Obses datus ab Ecclesia, aut etiam represaliarum causa captus, & detentus, distributionibus quotidianis priuandus non est, vt resoluunt Cened. d. lib. 1. q. 1. n. 21. vers. Octauus casus. Monet. d. p. 2. q. 5. n. 56. cum seqq. quem refero Ego ipse d. alleg. 53. num. 165. me citato Trullench. d. c. 8. dub. 12. n. 14 & de vi detento, aut prohibito ad Ecclesiā accedere, Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. c. 591. n 36. vbi n. 38. de expulso, præsertim sine sua culpa, & citat Calderin. cons. 17. de præbend. idem tenet Vgolin. de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 2. n. 6. vers. excipitur tamen. 18

Absens pro euidenti vtilitate Ecclesiæ distributiones quotidianas non amittit, præcipuè stante consuetudine, quòd Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli percipiat omnes fructus, & quotidianas distributiones, vt per cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6 tenent Gutier. Canon. lib. 1. cap. 1. num. 148. & Anton Fabric. d. lib. 19

*d.lib.2. tit.5. de praeben. num.*40. vbi ait iustam absentiæ causam ad lucrandas distributiones esse vtilitatem Ecclesiæ, qualis est prosecutio litium, & procuratio communium negotiorum, Chopin. *lib. 2. monast. tit. 3. num.* 15. Aloys. Ricc. *in d. praxi rerum fori Eccl. resol.* 389. *in 2. edit* Stephan. VVeyms *d. constit.* 11. *num.* 21. Vgolin. *p.* 1. *cap.* 19. §. 2. *vers.* 4. Seraphin. *decis.* 1239. *par.* 2. Nicol. Garc. *d. cap.* 2. *num.* 362. Armend. *d. loco num.* 73. *&* 95. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *q.* 48. vbi intelligit si aliàs choro interesse solebat, & abest in euidentem suæ Ecclesiæ vtilitatem, hoc est, manifestam, Maynard. *Tholos. decis.* 16. *&* 45. *par.* 1. Aloys. Ricc. *p.* 6. *collect.* 1444. *vers. nota* 25. *& collect.* 2451. *vers. & quando Canonici*, Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 171. & censuit *Sacra Congr. Concily* 31. *January* 1603. vbi intelligit, *dummodo non sit ei constitutum salarium.*

20 Et quòd Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas, censuit *Sacra Rituum Congreg. in Saonen.* 21. *Augusti* 1604. & resoluunt Nau. *conf.* 8. *de cleric. non resid.* nouissimè Marcel. Vulpc. *in praxi iudic. fori*

21 *Eccles. cap.* 13. *num.* 17. Et † Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesiæ peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur si ea tempore diuini Officij expediat; modò ex Capituli mandato non teneretur negotia illa extra tempus diuinorum Officiorum peragere, quia hic videtur abesse ob vtilitatem Ecclesiæ; tùm quia iure suo vti videtur dum illius negotiorum expeditionem ad tempus vsque diuinorum Officiorum differt. Ita Bonacin. *de Horis Canon. disp.* 2. *q.* 5. *puncto* 3. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *quaest.* 56 *& q.* 57.

22 resoluit † Canonicum, qui ad peragenda Ecclesiæ negotia citius discessit, quàm par est, aut regressum diutius distulit, quàm opus est, non posse distributiones percipere pro eo tempore, quo citiùs discessit, aut diutius regressum distulit, si scienter hoc fecit, secus si bona fide, putans negotium tunc temporis

23 tractandum esse, & *q.* 58. tenet † Canonicum, quià Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euidentem Ecclesiæ suæ vtilitatem, posse distributiones lucrari, quamuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus insumat, in quo cæteri Canonici diuinis Officiis assistunt, modò illæ recreationes non fuerint in causa, vt citiùs susceptra negotia non expediret; quia tunc non se haberent accidentaliter ad principalem causam absentiæ, sed ipsæ essent absentiæ causa, Seraphin. *decis.* 1015. *num.* 2. vbi dicit quòd accessus & regressus pro aliquo negotio est ita priuilegiatus, sicut & ipsum negotium.

An expensæ, quæ fiunt ad sustinendas lites 24 Capitulum tangentes, & tuenda iura Ecclesiæ, extrahendæ sint à communi massa, seu potiùs ex Præbendis cuiusque particularis Canonici, & pro qua rata, an æqualiter, seu potiùs pro virili, cùm aliquæ Præbendæ sint pingues, aliæ verò tenues? *Sacra Congreg. Concily die* 15. *Aprilis* 1628. iuxta decretum *Sacr. Congr. Episcop.* censuit *esse constituendam massam vniuersalem omnium redditUum Canonicorum tam ratione distributionum, quàm Praebendarum, & contribuendam ab vnoquoque pro rata, quam quisque percipit ex tali massa*, &c. Et quod Canonicus nouiter electus etiam post expensas factas in lite, teneatur ad contribuendum in eis, resoluunt Calderin. *cons.* 21. *vers. & ad onus, sub tit de praeb.* late Alex. *Trentacinq. cons.* 27. *per tot. vol.* 2.

Expensarum condemnatio facta in lite contra Canonicos, & alias Dignitates nunquid exequi possit contra eorum successores? Vide Rot. *decis.* 705. *part.* 1. *recentissimar. & decis.* 614. *num.* 4. *ead. p.* 1. *alias p.* 3. *recentior.* Quid autem si Capitulum agitat contra Portionarios, an expensæ sint detrahendæ ex bursa cum eisdem Portionariis & aliis participantibus communi? Negatiua pars est sequenda, quia nemo debet aduersario suo contra seipsum facere sumptus litis, Bald. *in l. Imperatores num.* 1. vbi Dyn. *ff. de tutel. & ration. distrah.* Alberic. *num.* 2. notat per illum text. quòd si rusticus litigat cum communitate, & imponitur collecta pro expensis litis, is se non tenetur contribuere; & in puncto de Canonicis litigantibus cum Portionariis quòd expensæ litis non debeant extrahi ex massa communi, fuit resolutum *in causa Seguntina expensarum* 12. *Iuny* 1606. coram *Litta*, *& in Caesaraugustana distributionum* 9. *Decembris* 1630. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, impressa nouissimè *part.* 5. *recent. decis.* 413. vbi *à num.* 8. contrariis respondet: refert nouissimè Theodos. de Rube. *singular. Rota tom.* 2. *part* 2. *circa stylum, verb. beneficium* §. 6. quòd Rota semper sequuta fuit illam distinctionem in materia quando beneficiarus litigat cum Ecclesia an teneatur ad contributionem expensarum; quòd aut lis respicit vtilitatem & interesse Ecclesiæ, & tunc fieri debet expensis communibus Ecclesiæ, & per consequens ex bursa communi aut nullum versatur interesse Ecclesiæ, sed potiùs priuatum personarum, & tunc expensæ non sunt faciendæ de communi: Rota *decis.* 138. *num.* 1 *part.* 1. *recentior.* Beltramin *in annot. ad Gregor. XV. decis.* 263. *num.* 7. *lit. A.* Hinc quando beneficiati litigant singuli constituentes Collegium; illi, qui nolunt liti-

gare, non cogatur contribuere. Seraph. *decis.* 101 1. *n.* 2. vbi *n.* 4. subdit bene verum esse quòd si litigantes obtinerent victoriam, quæ prodesset non litigantibus, & ipsi vellent beneficio victoriæ vti tenerentur hoc casu ad expensas factas pro eorum rata.

25 Absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione sui beneficij, debentur fructus, & distributiones, vt fuit tentum in Rota coram Seraph. *decis.* 1098. *n.* 5. quia ibi Capitulum denegabat Canonico prætextu excommunicationis omnes fructus, & distributiones, ideo Rota censuit eum, quamuis accessisset ad Curiam pro recuperatione dictorũ fructuũ & distributionum, habendum pro præsenti, refert ead. Rota *dec.* 689. *n.* 3. *p.* 1. *recentiss.* alias *p.* 3. *recent* & *in Asten. fructuum* 15. *Martij* 1613. coram *bonæ mem. Patriarcha Manzanedo*, *& in Calaguritana fructuum distributionum* 26. *Martij* 1614. coram *bon. mem. Vbaldo sen.* Maynard. *Tholos. decis.* 16. *lib* 1. Borrel. *in summ. decis. tom.* 1. *tit.* 29. *num.* 43. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 145. Cened. *d. quæst.* 1. *num.* 22. Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 172. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *quæst.* 52. *num.* 1. & *Sacra Congregat. Concilij* teste Nicol. Garc. *in addit. ad tract. de benef. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 49. censuit quòd *absentia iustam causam censetur habere, qui super iuribus Ecclesiæ suæ litigat*, & consuluit Nauar. *cons.* 14. *de cleric. non resident. in nouis*, quòd

26 † Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustam causam non residendi habere censetur; ad hanc tamen residentiam videtur secundùm eum necessaria sui Prælati, vel Papæ licentia, seu scientia, ad hoc vt fructus iustè interim lucrari possit, ex *Concil. Trident. sess.* 23. *de reform. cap.* 1. vbi decernitur non licere abesse absque licentia Episcopi, & causa priùs cognita, & probata. Propterea que licèt causa studij lex permittat abesse, *cap. relatum, de cleric. non resident.* tamen causa hæc debet per Episcopum cognosci, & ab eo licentia impetrari, vt docent gloss. *verb. Prælatorum in cap. relatum, de cleric. non resident.* Maiol. *de irregul. lib.* 3. *cap.* 5. *sub num.* 11. *ad fin. vers. ista tamen causa.* Garc. *de benefic. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 75. 87. *&* 88. Mandos. *de signatura gratiæ.* §. *indultum, de præcip. fructibus in absentia, vers. contrarium concluserunt*, Lotter. *d. lib.* 3. *q.* 27. *num.* 194. Sed mihi dicendum videtur ad lucrandas in hoc casu distributiones non opus esse licentia Episcopi; ratio est, quia *in cap. vnic. de cleric. non resident.* absolutè conceduntur distributiones absentibus in euidentem Ecclesiæ vtilitatem, & *Concil. Trident. d. cap.* 1. non loquitur de Canonicis, sed de Episcopis, & animarum Curatoribus, Carol. Macign. *de Horis Canon. cap.* 68. *num.* 14. & Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *q.* 59. Aloys. Riccius *in collect.* 2437. *part.* 6. Et quamuis videatur hoc priuilegium concedi Canonico absenti pro negotiis suis, per text. *in cap. præsentium* 7. *quæst.* 1. vbi text. considerat pro iustitia licentiæ causam hanc ibi, *pro quibusdam se suis ordinandis negotiis relaxatum*; tamen hoc intelligitur de negotio implicante vtilitatem Ecclesiæ, vel beneficij, de cuius agitur residentia, vel ex persona propria ipsius beneficiati, vel ex natura rei, veluti si sibi moueatur lis super iuribus sui beneficij, vt est text. *in cap. ex parte il* 2. *de cleric. non resident.* itavt si lis non tangat statum personæ ipsius, vel beneficij, sed sit super alia re, vel etiam super alio beneficio, tunc causa non reputatur iusta pro absentia ab Ecclesia, vel beneficio residentiam exigente, prout distinxit Rota *in Asten. fructuum* 15. *Martij* 1613. coram *bonæ mem. Patriarcha Manzanedo*, & *Calaguritana* 22. *Iunij* 1615. coram *Vbaldo sen.* in qua non fuit habita pro iusta causa absentiæ lis super præeminentiis, vel super anniuersariis; reputantur enim causæ leues, quæ possunt absque residentiæ præiudicio tractari per procuratorem, Seraph. *decis.* 1131. *num.* 4.

Hinc Gutier. *d. cap.* 1. *à num.* 145. extendit priuilegium hoc, de quo suprà *num.* 25. *in princ.* ad absentes ab Ecclesia per excommunicationem pro causa & iuris defensione, & in vtilitatem ipsius Ecclesiæ; contingit enim sæpissimè quòd Episcopi, siue alij Prælati, vel iudices delegati Apost. excommunicant Capitulũ, vel Canonicos singulos pro causis, vel præeminentiis suarum Ecclesiarum; vel pro debito aliquo Capituli, si hoc fiat iniustè, non est dubium nisi quòd lucrantur fructus, & distributiones, per supradicta *num.* 45. Si verò iustè, adhuc idem probat Gutier. *citato loco* quousque conuincantur iuridicè, quia pro vtilitate, & defensione iuris suæ Ecclesiæ id patitur, existimans iustam causam fouere, & *num.* 148. idem dicit si aliquis Canonicus, vel alius beneficiatus ob seruitium sui Episcopi, nempè existens suus Prouisor, & Vicarius generalis Episcopatus, ob eam causam, vel ob defensionem iurisdictionis Episcopalis excommunicatur à Metropolitano, vel alio iudice Apost. siue iustè, siue iniustè, & *num.* 150. subdit idem esse dicendum à fortiori in Prouisoribus, & Vicariis generalibus à Capitulo Sede vacante deputatis excommunicatis ratione officij, cùm ob causam suæ Ecclesiæ, cuius est, iurisdictio, sint excommunicati, quæ omnia breuiter tangit Cened. *d. q.* 1. *n.* 56. Sed Gutier. *n.* 151. extendit ad Canonicum, vel alium beneficiatum, qui acceptauit iurisdictionem aliquam Apost. sibi delegatam, vel commissam, & ob eam causam excommunicatur iustè, vel iniustè; nam cùm huiusmodi causæ non committantur nisi personis istis ecclesiasticis, præcipuè

cipuè iudicibus in Synodo Prouinciali depu-
tatis, & per hoc seruire videantur Ecclesiæ
vniuersali, hoc est, Romanæ, à qua iurisdictio
præfata emanat, meritò fructus & distributio-
nes ex consuetudine lucrantur.

27 Infirmus, qui personaliter diuinis Officiis
adesse non potest, quotidianas percipit distri-
butiones in absentia, probat c.1. de cler. non re-
sid. lib.6. resoluunt Cou. lib.3. var. c.13. n.8. v. se-
ptimo, Nau. cons.2. n.3. de cler. non resid. & de ho-
ris Can. c.11. n.10. Selu. de ben. p.4. q.6. n.9. Fusc.
de visit. lib.1. c.15. n.25. v. & infirmo, & c.20. n.
26. Thom. Act. in tr. de infirm p.1. cap.50. n.25.
Hoied. de incompat. ben. p.1. c.17. n.15. Ludou.
Gom. in reg. de infirm. resig. q.9. vers.47. Gutier.
Can. lib.1. c.1. n.140. Spin. in speculo testam. glos.9.
princ. n.30. Fr. Leo in thesauro fori eccl. p.3. c.2.
n.2. Ant. Fabr. in praxi benef. lib.2. tit.5. de præb.
n.39. Cened. Can. lib.1. q.1. n.7. Steph. VVeyms
d. consi.11. n.18. & 19. Lotter. de re benef. lib.3. q.
27. à n.133. nouissimè Marc. Vulpe in praxi iu-
dic. fori eccl. c.13. n.19. Piasec. in praxi Episc. p.
2. c.3. n.9. vers. infirmus, Car de Graff. de effect.
cler. effect.1. n.1172. Vgol de offic. Episc. c.19. §.2.
n.6. v. excipitur, Azor. instit. moral. p.2. lib.7. c.7. q.
10. Nic. Garc. d. p.3. c.2. n.363. Monet. d. p.2. q.5.
n.48. & q.6. à n.1. Bart. à S. Faust. de Horis Cano-
nicis, lib.3. q.26. Armen d. rub. de resid. Canon. n.
75. Raguc. d. q. vlt. n.8. Ego ipse d. allegat.53. n.
166. me citato in illo loco Sanctar. var. res. q.8.
à princ. Bonac. de Horis Can. disp.2. q.5. punct.1.
me citato in hoc loco Machado en su perfetto
Confessor lib.4. p.4 tract.4. docum.1. num.1.

Amplia procedere in coadiuto infirmo, qui
lucratur distributiones, & habetur tanquam
præsens tempore suæ infirmitatis, etiamsi
coadiutor eo tempore non inseruiat, vt docent
Nau. cons.2. de cler. ægrot. Gonz. ad reg.8. Canc.
glos.5. §.9. n.116. Garc. de benef. p.4. c.5. num.63.
Trullenc. in exposit. Decal. lib.1. cap.8. dub.6. n.5.
vbi limitat.

Quæ autem infirmitas dicatur talis ad hunc
effectum, videtur iudicis arbitrio relinqui,
secundùm Hoied. de incomp. benef. p.1. cap.17.
n.16. Menoch. de arb. casu 60. itavt inspiciatur
an infirmitas sit talis, quæ causet damnum, vel
aggrauet morbum, si infirmus exeat à domo,
vt intersit Diuinis, Zerol. in praxi Episc. p.1. §.
distributiones, n.3. v. hoc fallit. Monet. d. p.2. q.6.
28 n.9. Cened. d. q.1. n.7. v. mihi tamen. Veluti † si
ad Ecclesiam se conferre non possit, quia est
debilis in cruribus, seu tibiis, Menoch. de arb.
casu 60. n.14. & seq. Monet. d. q.6. n.16. & Cen.
29 d. q.1. n.13. Barth. à S. Faust. d. lib.3. q.31. † Vel
cæcus, Monet. num.16. & Cened.13. dictis locis,
Aloys. Ricc. in praxi aurea resol.397. Canonicus
Iulianus de Sanctis, cùm ob id quòd vt nonage-
narius, & ferè luminibus orbatus choro non inser-
uiret, per cæteros Canonicos quotidianis distribu-
tionibus priuatus extitisset, Sacr. Cong. Episcopo-
rum, & Regularium negotiis proposita pro oppor-
tuno iuris remedio sibi prouideri supplicauit, vn-
de eadem Sacr. Congr. prædictum Iulianum pro
præsente haberi mandauit, in vna Alatren. de
mense Aprilis 1619. & nouissimè S. Congr. Conc.
sub die 20. Iulij 1629. censuit † Canonicum, qui 30
lumen oculorum amisit, & propterea Missas, &
diuina Officia celebrare non potest, distributiones
quotidianas, & cætera emolumenta lucrari, per-
inde acsi Diuinis interesset; & antea in eadem,
sub die 11. Augusti 1618. fuerat resolutum † pro- 31
uisum de Canonicatu si capta possessione lumine
orbetur, & non possit promoueri ad Ordinem re-
quisitum, reputari præsentem quoad fructus, sed
non teneri assistere in choro. Vel podagra labo-
rat, Monet. n.18. & Cened. n.13. dictis locis. Vel
quia † medicinam sumit, aut sanguine minui- 32
tur, Iacob. de Graff. in aureis dec. p.2. lib.3. c.5.
n.10. Monet. d. p.2. q.6. n.8. Cened. d. q.1. num.7.
Trullench. d. lib.1. c.8. d.9. n.2. Bart. à S. Faust d.
lib.3. q.30. Ego ipse d. alleg.53. n.169. me citato
Sanctarel. d. q.8. n.4. Vel quia, † sanitatis causa 33
ad balnea, vel alium locum iret, Monet, d. q.6.
n.10. Cened. d. q.1. n.11. Sanctarel. d. q.8. num.4.
Ego ipse d. alleg.53. n.169. Vel quia † lepra, aut 34
alio morbo contagioso cogitur ab vrbe disce-
dere, Monet. d. q.6. n.11. Cened d. q.1. num.12.
Aloys. Ricc. in praxi aurea res.444. Cast. Palao
tom.2. disp.3. punct.9. §.2. à n.1. Trullench. citato
loco. Ego ipse d. allegat.53. n.170. me citato San-
ctarell. d. quæst.8. num.5.

His omnibus infirmitatibus detenti pos- 35
sunt distributiones quotidianas percipere,
quamuis propria culpa in eas inciderint, Azor.
d. c.7. q.11. Petr. Nau. de rest. lib.6. cap.2. dub.4.
n.239. Garc. de ben. p.3. cap.2. n.363. Macign. de
Horis Can. c.71. n.58. Nald. in sum. verb. distrib.
n.11. Bart. à S. Fausto d. lib.3. q.28. Monet. d. q.6.
n.12. Zerol. in praxi Episc. p.1. verb. distributio-
nes, §.3. ver.6. nouissimè Marc. Vulpe in praxi
iud. for. Eccl. c.13. n.20. Gutier. d. c.1. n.138. Ce-
ned. d. q.1. n.8. Sanc. in cons. mor. lib.2. c.2. dub.91.
Machado d. lib.4. p.4. tr.4. docum.1. n.4. Lotter.
d. lib.3. q.27. n.136. Ego ipse d. allegat.53. n.168.
& me citato Sanctarel. d. q.8. n.6.

Intellige † si cùm erat sanus consueuerat 36
interesse diuinis Officiis, itavt infirmitas fuis-
set immediata causa non interessendi, aliàs se-
cus. Ita Guttier d. lib.1. Can. c.1. n.138. vers. at-
tamen, vbi intelligit quando ægritudo fuit
causa absentiæ, quia infirmus solitus erat tem-
pore rectæ valetudinis officiis diuinis interes-
se, aliàs secus, & n.139. vbi cum Cou. etiam
intelligit, vbi infirmus est præsens in loco vbi
est Ecclesia, secus si ab illo absit, Fr. Emman.
in sum. tom.1. c.33. n.6. Sanch. in consil. mor. lib.2.
c.2. dub.90. n.2. Machado en su perfetto Confes-
sor lib.4. p.4. tr.4. docum.1. n.2. & 8. Barth. à S.
Fausto d. lib.3. q.27. Monet. d. q.6. n.21. Azor. d.
c.7. q.11. Vasq. in opusc. de benef. c.4. dub.3. Ma-

cign. *de horis Can. c. 71. n. 56.* Cened. *d. q. 1. n. 9. & 10.* Ego ipse *d. alleg. 53. n.* 167. me citato *in illo loco* Sanctar. *d. q. 8. n. 8.* Ioan. Valer. *de differ. inter vtrumque forum. verb. Hora Canon. diff. 2.*

37 Senio ita confectus, vt residere, & interesse Diuinis nō possit, modò aliàs interesse cōsueuerit percipere debet quotidianas distributiones, sicut resoluunt, decisúmque referūt Azot. *d. lib. 7. c. 7. q. 12.* Fr. Leo *d. c. 2. n. 27.* Monet. *d. p. 2. q. 7.* Armend. *d. loco. n. 73.* Steph. VVeyms *d. consil. 11. n.* 20. Cened. *d. q. 1. n.* 15. Bart. à S. Faust. *d. lib. 3. q.* 34. Marc. Vulpe *d. c. 13. n. 22.* Aloys. Ricc. *d. resolut.* 389. *n.* 7. me citato in hoc loco Machad. *d. lib. 4. p. 4. tr. 4. docum. 1. n. 5.* Ego ipse *d. alleg.* 53. *n.* 164 me citato Sanctar. *d. q. 8. n. 12.* vbi *n.* 13. post Menoc. *d. casu* 60 Flamin. *d. lib. 5. q. 3. n. 56.* Monet. *d. p. 2. q. 7. ex n.* 7. asserit indicis arbitrio standum esse cùm quis propter senectutem excusatur quominus possit in Choro interesse diuinis Officiis, & tamē possit lucrari distributiones, de quo etiā Cened. *d. q. 1. n.* 16.

38 Absens à Choro, ac etiam à ciuitate ob metūm ne occideretur ab inimicis, & à Principe, &c. potest percipere quotidianas distributiones, vt docent Cou. *lib. 3. var. c. 13. n. 8. v. decimo eadem ratio,* Ant. Fabr. *d. lib. 2. tit. de prab. n.* 39. vbi ait iustam absentiæ causam ad lucrandas distributiones esse necessitatem recedendi, vt tempore hostilitatis, Azor. *d. c. 7. q.* 11. Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 351. Monet. *d. p. 2. q. 5. n.* 71. Cen. *d. q. 1. n. 20, vers. idémque iuris,* Sanctar. *var. resol. q. 9. n.* 2. me citato Trullench. *d. lib. 1. c. 8. dub. 9. n.* 5. Sanch. *in consil. moral. p. 1. lib. 1. c. 2. dub.* 91. Palao *tom. 2. tr. 7. disp. 3. punc. 9 in princ.* Mach. *d. lib. 4 p. 4. tr. 4. docum.* 2. Vnde *S. Congr. Concilij die* 17. *Septembr.* 1616 ad instantiam Ioannis Blasij Canonici Carpen. qui ex facto Principis temporalis loci residere non poterat, censuit *dandas esse ad Ordinarium litteras, vt Capitulum cogat ad integras distributiones Oratori assignandas vsque ad mensem Aprilis futuri; caterùm ipsi Oratori significari voluit, vt interim curet, Canonicatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & sua, & Ecclesia indemnitati consultum sit. At die* 22. *Aprilis* 1617. *prorogata fuit licentia ad alios sex menses, cum eo quòd interim curet, &c.* Et *die* 23. *Septembr.* 1617. *prorogata fuit ad alios sex menses sine spe alterius prorogationis.*

39 Timens reditu ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum, potest percipere distributiones, vt tenent Sfort. Odd. *in tract. de int eg. rest. art. 9. n* 92. Menoc. *de arb. casu* 153 *n* 12. Sanctarel. *d. q. 9. n.* 4. Nam mens summi Pontificis *in d. c. vnic. de cler. resid. lib. 6.* est excludere ab istis distributionibus negligentes, vel contemnentes residere, non autem impotentes; & impotentia dicitur quando absentia non est voluntaria, sed ab aliquo facto causatur; ita vt non stet per beneficiatum quamuis resideat, Calder. *consil.* 17. *de prab.* vbi considerat non solùm vim de facto illatam, sed etiam probabiliter præuisam, excusare à residentia, quia non debet quis expectare periculum personæ, seu bonorum refert Steph. Grat. *d. tom. 4. c.* 591. *n.* 44. *cum seqq.* vbi *n.* 48. quòd id relinquitur arbitrio iudicis, & *n.* 50. quòd non est necessaria protestatio aliqua.

Pestis ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa, secundùm Rip. *de peste, p. 1. n.* 145. Cened. *d. q. 1. n.* 18. Cou. *lib. 3. var. c. 13 n. 8. v. nono.* latissimè Ciarlin. *contron. for. c. 26. per totum.* Menoch. *d. casu* 153. *n.* 10. Sfort. Odd. *d. art. 9. n.* 94. Monet. *de distrib. p. 2. q. 5. n. 76. &* 77. Rutil. Benzon. *in speculo Episc. & Cur. lib. 1. disp. 1. q. 1. concl.* 3. dum ait quòd Canonici, quibus non imminet cura animarum, à loco beneficij pestifero possunt sine peccato fugere, Bart. à S Faust. *lib. 3. q.* 35. Bonae. *de horis Can. disp. 2. q. 5. punc. 2. n.* 7. Scip. de Rub. *in aphoris. Episc. verb. pestis. n.* 4. Anton. Fabr. *d. lib. 2. tit. de prab. n.* 39. me citato in hoc loco Trullench. *d. lib. 2. c. 8. dub. 9. n.* 4. me etiam citato in hoc loco Machad. *d. lib. 4. p. 4. tract. 4. docum. 1. n.* 3. Nomine enim Latino pestis appellatur à pascendo, quia velut effrænatus draco, aut fera veneno infecta, ciuitates, populosque depascit, & inopinanter, ac ex improuiso, hominem ex hac vita eripit. Ita Homobon. de Bonis *in examine eccl. p. 3. tr. 15. q. 25. resolut. 2. circa imit. & in resp. mor. vol. 2. super Sacramenta resp.* 201. vbi proinde respondet Canonicum, qui in quadam Cathedrali sæuiente in Vrbe pestis lue, ad rus se contulit, petita, sed non obtenta licentia ab Episcopo, fuisse lucratum distributiones quotidianas, refert nouissimè Ioan. Ang. Boss. *in disceр. mor. discep. 2. n.* 27. 40

In causa Mediolan. 9. *Nouembr.* 1630. *Sacr. Congr. Conc.* censuit *Canonicis, qui ex causa pestis abfuerint, non deberi quotidianas distributiones, nisi pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo, quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa; quando autem dicatur pestis grassari, vt sit iusta causa absentia, relinquendum esse iudicio Episcopi:* refert post primam huius tract. impressionem Ciarlin. *d. cap. 26. num.* 22. & de ea meminerunt Trullench. & Machado *dictis locis.* 41

Canonico querelato, & accusato, necnon querelanti & accusanti an distributiones quotidianæ sui Canonicatus, dum ob id residere non potuit, debeantur? non semel vidi dubitari. Quoad querelatum inueni casum decisum apud Marchesan. *de commiss. p. 1. §. 1 de commiss. appellat. in causis pensionum, n.* 198. *pag.* 509. *in vlt. impr.* his verbis. *Canonicus Clericus accusatus fuit coram eius Ordinario, ac fabricato processu Curiam petierat, in qua ipse*

ipse de querelantibus se coram Auditore Cameræ querelauit, istaque de causa per multos mẽses Ecclesiæ nõ inseruiuit, tandẽ facta pace, ac obtenta absolutoria, nemine citato, habito recursu ad Sacr Congr. Illustrissimorum Card. sacri Concilij interpretum, instetit declarari an clerico absoluto per Auditoris Cameræ locumtenentem, post quam in iudicatum sententia transitum fecit, quotidiana distributiones sui Canonicatus medio tempore decursa deberentur, dum sic impeditus extitit, & responderi per Sacram. Congregationem sibi obtinuit Oratori per sententiam Locumtenentis Auditoris Cameræ absoluto in causa criminali aduersus eum intentata, tribuendas fore distributiones quotidianas sui Canonicatus pro eo tempore, quo hac de causa impeditus, Horis Canonicis non potuit inseruire, modò sentẽtia lata transierit in iudicatũ.

Quoad querelantem verò, qui suæ Ecclesiæ non inseruiuit, dicendũ est causa finita distributiones quotidianas nõ deberi, quia *Sac. Congr.* præsupponit Canonicum querelatum, & inquisitum, nõ autem querelantem, vel accusantem, cùm inter vtrumque detur magna differentia; querelans enim agit, querelatus verò patitur & se defendit, quæ defensio est de iure naturæ vnicuique permissa Deci. *in l. vt vim vi, n. 3 t.* & Ias. *n. 23. ff. de iustit. & iure*, & statuta maximè in odiosis, vt erat casus iste, auferens distributiones acquisitas per ius accrescendi inseruiẽtibus, sunt strictè interpretanda, *l. quidquid adstringende*, vbi Bar. *ff. de verbor. oblig.* meritò cùm sit declaratio specialis de accusato, non debet extendi ad alios casus in ipsa non comprehensos, eo maximè cùm detur diuersa ratio: quare ita resoluit Marchesan. *vbi suprà num. 199. cum seqq.*

41 Carceratus iniustè lucratur distributiones quotidianas si veniat absoluẽdus vt per glos. & DD. *in c. super causa 2. q. 4.* Anton. Fabric. *d. lib. 2. tit. de præbendis n. 39. in fine*, vbi dicit iustam absentiæ causam ad lucrandas distributiones esse impedimentum residendi, siue assistendi sine culpa absentis contingens, purà in iniustè carceratis, v. 1 excõmunicatis, Rot. *decis.* 168 *p. 4. diuersor.* Steph. Gratian. *d. tom.* 4. *c.* 501. *n.* 49. me citato in hoc loco Trull. *d. c.* 8. *dub.* 10. *n.* 2. vbi intelligit si iniustè carceratus sit in eodem oppido. Couar. *lib. 3. var. cap.* 13. *n.* 8. *ver. vndecimo*, vbi ait Canonicum iniustè incarceratũ in eodem oppido vbi Ecclesia est, percipere distributiones, Nau. *cons.* 10. & *cons.* 1. *n.* 5. & *seq. de cleric. non resid* vbi de carcerato non propter homicidium, & tortu- tam passo, & postea absoluto, Cened. *d. q.* 1. *n.* 51. vbi cum Nau. & Moneta, tenet expectandam esse sententiam, vt ex ipsa appareat an iniustè fuerit in vinculis detentus, Sayr. *in floribus decis. sub eodem tit. decis.* 9. Macign. *de Horis Canonic. cap.* 71 *num.* 66. Barthol. à

S. Fausto *in simili tract. lib. 3. quæst. 32.* Nald. *verb. distributiones, n.* 10. vbi quòd etiam illi debentur mortuaria, seu funerales portiones, Læl. Zech. *de Republ. Ecc. c. 24. n. 6.* Azor. *instit. moral par. 2. lib. 7. c. 7. quæst.* 11. Zerol. *in praxi Episc. par. 1. ver. distributiones* §. 8. Ceuall. *commun. q.* 583. *n.* 15. Grilenzon. *cons.* 165. *per tot.* Armendar. *dict. tit. de residentia Canonic. n.* 77. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 5. §. 9. *num.* 15. Nicol Garc. *d. c.* 4 *n.*, 62. Marcel. Vulpe *d. cap.* 13. *n.* 24. Monet. *d. par.* 2. *q.* 5. *n.* 80. Bouacin. *de horis Can. disp.* 2. *q.* 5. *puncto* 2. §. 1. Lotter *d. lib.* 3. *q.* 27. *n.* 142. Ego ipse *d. alleg.* 53. *n.* 178. me citato in illo loco Sanctarel. *d. q.* 9. *n.* 5. *S. Congr. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die* 5. *Decemb.* 1600. Et *Sacra Congr. Concilij die 9. Maij* 1626. respõdit *contraria consuetudine non obstante deberi oratori de quo ibi, distributiones quotidianas totius temporis, quo propter denegationem distributionum in tempore indebita carcerationis abfuit à residentia, vt recurreret ad Sacram Congr. pro declaratione super dicta denegatione*: carceratus enim nulliter dicitur priuatus per vim sua libertate, Greg. XV. *dec.* 363 *n.* 4. Vnde † 43 poterit Canonicus lucrari distributiones cùm per vim ab aliquo detinetur, & propterea nõ potest in illa Ecclesia Diuinis interesse Officiis, vt resoluunt Nau. *d. cons.* 11. *n* 4. Iacob. de Graff *par.* 2. *c.* 15. *n.* 10. Azor. *d. c.* 7. *q.* 10. Monet. *d. par.* 2 *quæst* 5. *n.* 54 Cened. *d. q.* 1. *n.* 20. *vers. quinto*, Sanctarel. *d q.* 9. *n.* 8. me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.* 1. *c.* 8. *dub.* 9. *n.* 6.

Exul à ciuitate factus iniustè non debet 44 amittere quotidianas distributiones, vt docent Felin. *in c. cùm omnes, n.* 22. *in fine, de const.* Couar. *d. c.* 13. *n.* 8. *ver. decimo*, Ceuall. *d. q.* 585. *n.* 16. Bernard Sandoual *de offic. Eccl. p.* 6. *c.* 17. *circa med.* Trullench *d. c* 8. *dub.* 9. *n.* 2. *in fine*, & *n* 4 *etiam in fine.* Cened. *d. q.* 1. *n.* 43 vbi intelligit quamuis ob propriã culpam esset exul factus, dummodo culpa non sit ordinata ad illud, scilicet ad finem non residendi, Sanctarel *d. q.* 9 *num.* 6. Stephan. Gratian. *disce pt. forens. tom.* 4. *cap.* 19 *n.* 36. vbi intelligit quando tale impedimentum accidit absque culpa beneficiati.

Impeditus à Capitulo, aut etiam expulsus quominus cum aliis choro interesset, quotidianas distributiones nõ amittit, Mohedan. *decis.* 6. *de prabend.* Coccin *decis.* 21. *sub n.* 1. vbi *num.* 4. subdit hoc casu non esse necessariam protestationem; nisi ante expulsionem aliquid omisisset, quod potuisset facere pro consequendis distributionibus huiusmodi, veluti si omisisset facere hebdomadam probatoriam, Rota *in Casalen. distributionum* 16. *Nouembris* 1605. coram *Ortemb rg.* cuius meminit Lotter. *d lib.* 3. *q.* 27. *num.* 145.

Excommunicatus iniustè non amittit di- 45

ſtributiones quotidianas, ſi eo tempore, quo, excommunicatio iniuſtè in eo lata fuit, præſens erat in loco beneficij ſui, ſolitúſque erat diuinis Officiis intereſſe ante impedimentum excommunicationis, vt reſoluunt Couar. *d. cap.* 13. *num.* 8. *verſ. cæterum*, Felin. *in cap. Apoſtolica num.* 12. *de except.* quem refert Gratian. *d. tom.* 4. *cap.* 591. *num.* 38. Gutier. *Canon. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 157. vbi intelligit ſi tempore ipſo excommunicationis præſens fuerat in loco beneficij, ſoli uſque erat reſidere. Sayr. *de cenſur. lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 27. Auila *eod. tractat. part.* 2. *cap.* 6. *diſput.* 1. *dub.* 1. *concluſ.* 1. Bonacin. *in ſimil. tractat. diſput.* 2. *quæſt.* 2. *puncto* 4. §. 2. *num.* 5. *& de Horis Canon. diſput.* 2. *quæſt.* 5. *puncto* 2. §. 2. Lotter. *d. lib.* 3. *quæſt.* 21. *num.* 139. Marcel. Vulpe *d. cap.* 13. *num.* 24. Barthol. à S. Fauſto etiam de Horis Canonicis *lib.* 3. *quæſt.* 36. Henriquez *in ſum. lib.* 13. *c.* 13. §. 4. *in fine*, Petr. Nau. *lib.* 2. *de reſtitut. cap.* 2. *num.* 238. Surd. *de aliment. titul.* 1. *quæſt.* 8 2. *num.* 15. *verſ. aliàs ſecus*, Monet. *de part.* 2. *quæſt.* 15. *num.* 32. Cened. *d. quæſt.* 1. *num* 49. Sanctarel. *d. quæſt.* 9. *num.* 9. Ego ipſe *d. allegat.* 53. *num.* 174. *& in collectan. ad cap. paſtoralis* 53. *num.* 14 *de appellat.* Fetentill. *in annot. ad deciſ.* 694. *n.* 10. *tom.* 3. *deciſionum Buratti.* me citato in hoc loco Trullench *d. lib.* 1. *cap.* 6. *dub.* 11. *num.* 2. Caſtr. Palao *in opere moral. tom.* 2. *tract.* 7. *diſput.* 3. *puncto* 9. §. 2 *num.* 4. Machado *d. lib.* 4. *part.* 4. *tract.* 4. *docum.* 3. *num.* 2. Quod intellige, niſi conſuetudo adſit vt iniuſtè excommunicatus, vel aliàs legitimè impeditus etiam abſens à prædicto oppido vel loco ipſas lucretur; quam quidem ſeruandam eſſe tradunt Gutier. *d. cap.* 1. *num.* 141. & Cened *d. quæſt.* 1. *num.* 49. *in fine*, A quo autem detecta iniuſtitia excommunicationis diſtributiones forſan amiſſas ipſe repetat? dixi *in collect. ad d. cap. paſtoralis num.* 15. Optimum interim conſilium tradit Cened. *d. quæſt.* 1. *num.* 50. *in princ.* quòd dum pendet quæſtio ſuper iniſtitia, vel iniuſtitia cenſuræ, petatur fructus & redditus conſeruati, vt conſtito de iniuſtitia reſtituantur ipſi abſoluto, cùm hoc difficilius fieri poſſit fructibus iam conſumptis.

46 Suſpenſus iniuſtè ab officio, vel beneficio, non amittit diſtributiones, vt docent Monet. *d. quæſt.* 15. *num.* 46. Gratian. *d. cap.* 591. *num.* 38. Lotter. *d. lib.* 3. *quæſt.* 27. *num.* 139. Cened. *d. quæſt.* 1. *num.* 52. Bonaein. *d. punct.* 2. §. 4. Squillante *de obligat. cleric. part.* 4. *num.* 15. Caſtr. Palao *tom.* 2. *diſp.* 3. *puncto* 1. §. 2. *n.* 9. me citato in hoc loco Trullench. *d. lib.* 1. *c.* 8. *dub.* 11. *num.* 4. Machado *d. lib.* 4. *part.* 4. *tract.* 4. *docum.* 4. Ego ipſe *d allegat.* 53. *n.* 176. me citato *in illo loco* Sanctarel. *d. quæſt.* 9.

47 *num.* 13. † Nec eſt priuandus Canonicus diſtributionibus quando Eccleſia interdicitur, eùm tamen non dederit cauſam interdicto, & ſolitus eſſet diuinis Officiis intereſſe: ſicut reſoluunt Pariſ. *conſ.* 32. *num.* 14. *vol.* 4. Cened. *d. q.* 1. *n.* 59. Monet. *d. p.* 2. *q.* 16. *n.* 29. Caſt. Palao *d. p.* 1. §. 2. *n.* 10. Trullen *d. c.* 8. *dub.* 11. *n.* 6. vbi intelligit vbi locus, ſeu Eccleſia non eſt generaliter ſed particulariter interdicta. Machado. *d. lib.* 4. *p.* 4. *tr.* 4. *docum.* 4. *n* 6. *cum ſeqq.* † Sicut nec 48
eſt priuandus quando Eccleſia fuit polluta, eùm tamen huiuſmodi pollutioni cauſam non dederit, ſecundùm Cened *d q.* 11. *n.* 60 Bonac. *d. punct.* 2. § 6. Sanctar. *d q.* 9. *n.* 14. me citato in hoc loco Trullench *d. c* 8. *dub.* 11. *n.* 8.

Quod autem ſuprà diximus de iniuſtè excommunicato, vel ſuſpenſo quòd habere debeat fructus, & diſtributiones quotidianas, ita demum intelligendum eſt ſi tempore ipſo excommunicationis, vel ſuſpenſionis præſens fuerit in loco, vbi beneficium habebat eratque ſolitus ante excommunicationem diuinis Officiis in ſua Eccleſia intereſſe, dummodo tamen per illum non ſteciſſet quo minus abſolutus eſſet, nec mora ei poſſet imputari in petenda abſolutione Ita poſt Cou. Perez. *l.* 1. *tit.* 5. *lib.* 8. *Ordin. fol.* 179. *col.* 1. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 1. *n.* 137. Nihilominus ſi conſuetudo adſit, vt iniuſtè excommunicatus, vel aliàs legitimè impeditus etiam abſens à prædicto loco ipſas lucretur diſtributiones, ea ſeruanda eſt, ex eod. Gutier. *d. c.* 1. *n* 14. De infirmo qui extra locum reſidentiæ ægrotauit, quod abſens diſtributiones non lucretur, niſi ex iuſta cauſa abſens fuerit, me citato reſoluit Machado *lib.* 4. *p.* 4. *tr.* 4. *docum.* 1 *n.* 8.

Degradatus, vel verbaliter depoſitus iniuiuſtè ab ordine, officio, vel beneficio. ſi fuerit ex eo in priſtinum ſtatum reſtitutus, & abſolutus, recuperat beneficium, & diſtributiones, vt Monet. *d. p.* 2. *q.* 17. *n.* 25. 27. *&* 30. Cened. *d. q.* 1. *n* 50. *verſ. Item quamuis.* Vide *ſup. c.* 22. *n.* 12.

Expulſus à Capitulo, qui inſeruire aliàs ei ſolebat, quotidianas diſtributiones rectè percipit, Rota *deciſ.* 168. *à num.* 2. *in nouiſſim.* aliàs *p.* 4. *diuerſ.* vbi fuit etiam dictum non eſſe neceſſariam proteſtationem pro diſtributionibus perceptis à Capitulo, ad Pute. *dec.* 383. *lib.* 1.

Priuato iniuſtè debentur fructus, & diſtributiones quotidianæ, cæteraque emolumenta, quæ præſentibus tantùm, & intereſſentibus lucrifieri conſueuerunt, pro toto, eo tempore, quoob dictam priuationem munera ſuo beneficio incumbentia obire, atque Horis Canonicis intereſſe non potuit, me citato in hoc loco Trullenc. *d. lib.* 1. *c.* 8. *dub.* 11. *n.* 10. *in fine.* & cenſuit *Sacr. Congr. negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſita* 26 *May* 1625. & *Sacr. Congr. Concil ſub die* 21. *Iunij eiuſdem anni in cauſa Aquilana.* partibus auditis cenſuit *Capitulum teneri, cogendúmque eſſe reſtituere fructus, diſtributiones, cæteraque emolumenta iniuſtè priuato.* 49

nato. Intellige vbi constiterit de iniustitia per sententiam, quæ transitum fecit in rem iudicatam inam si per vnam sententiam diffinitiuam quis fuerit priuatus, & intra legitima tempora appellauerit, donec cognoscatur de iustitia appellationis, & contra se tres sententias conformes reportet, percipiet clericus iste priuatus quotidianas distributiones pro tempore quo Diuinis interfit, & Ecclesiæ inseruiet, & quando sententia priuationis bis fuerit confirmata, carebit distributionibus & fructibus à die commissi criminis, vel formatæ contra eum accusationis, Monet. *d. part. 2. q. 17. ex num. 33.* Cened. *d. q. 1. num. 65.*

50 Cessatione à diuinis durante Canonici debent percipere distributiones quotidianas, vt probare videtur text. *in cap. si Canonici, de offic. Ordin. lib. 6.* iunctis iis, quæ suprà de interdictis, & suspensis diximus, in quam sententiam satis inclinauit *S. Cong. Concil. in vna Aquilana cessationis de anno* 1623. Contraria tamen opinio, quæ dictat Canonicos cessatione siue iusta, siue iniusta durante non recipere distributiones ab Ecclesia, receptior est; illæ enim cedunt ipsi Ecclesiæ, tenebitur tamen ipsis Clericis satisfacere is, cuius occasione cessatum est, *d. cap. si Canonici §. si autem.* Ita resoluunt Menoch. *cons.* 244. *num.* 62. Conat. *in cap. alma mater, parte 2. §. 4. num. 7.* Henriquez *in summ. lib.* 13 *cap.* 52. §. 3. *& cap.* 53. §. 2. *circa med.* Franc Emman. *quæst. Regular. tom. 2. quæst.* 116. *artic.* 4. Sayr. *de censur. lib.* 5 *cap.* 19. *num.* 17. Monet. *d. part. 2. quæst.* 16. *num.* 36. Anton. de Campos *de cessat. à Diuinis à num.* 98. *vers. si autem, & in titul. declaration. de lo que se ha de guardar in tempo de cessacion, declar.* 34. Alphons. à Vega *in summ. part. 1. cap.* 103. *casu* 6. Anton. Gom. *in explic. Bullæ Cruciatæ ad 5. claus. in vltimis verbis*, Menoch. *de arbitr. casu* 180. Auil. *de cens. p. 6. disp. 2. dub. conclus.* 3. Bonacin. *d. punct. 2.* §. 5. me citato in hoc loco Trullenc. *d. c. 8. dub. 11. n. 7.* Machado *d. lib. 4.*

51 *p. 4. tr. 4. doc. 5.* † Sub nomine enim oblationum manualium, de quibus *in d. c. si Canonici*, intelliguntur distributiones quotidianæ, vt per Lap & ad eum Mandos. *in add. lit. B alleg.* 42.

52 Procuratores generales à statu ecclesiastico, seu maiori parte Regnorum Castellæ, & Legionis de gremio Ecclesiarum Cathedralium, seu etiam quarumcunque Regnorum præfatorum Collegiatarum deputati, seu deputandi, aut generali Congregatione absoluta per Ecclesiam Toletanam & Commissarios eligendi, vt apud Sedem Apost. & in Curia Regis Catholici dictatum Ecclesiarum negotia peragant, durante deputatione huiusmodi, ad residendum in Ecclesiis, in quibus ipsi Canonicatus, & præbendas, ac Dignitates, & officia, aliave beneficia obtinuerunt (dummodo tamen Dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis Ecclesiis actu post Pontificales maiores non sint, aut Canonicatus, & præbendæ huiusmodi Doctorales, Magistrales, aut Pœnitentiarij, seu de lectura minimè nuncupentur, quos pro tempore obtinentes in similes procuratores deputari non possunt) à quocumque nullo modo cogi, aut compelli possunt: gaudentque in absentia huiusmodi omnibus fructibus, emolumentis, redditibus, & prouentibus, etiam manualibus, ac distributionibus quotidianis, quæ dumtaxat à solis præsentibus, ac diurnis, & nocturnis Horis Canonicis, & aliis diuinis Officiis personaliter interessentibus, ac dictæ Ecclesiæ actu & realiter inseruientibus dari & concedi solent, etiamsi in illis primam, & eam, quam vocant rigorosam residentiam non fecerint pariformiter, & perinde acsi ibi præsentes, & in illis per se ipsos etiam quotidie Horis tam diurnis quàm nocturnis, aliisque personaliter inseruirent, & diuinis Officiis supradictis interessent. Clemens VIII. *in sua constitut.* incip. *Exponi nobis sub die* 28. *Februarij* 1597.

Clerus enim, seu status ecclesiasticus Regnorum Castellæ, & Legionis cùm aliquando in vniuersum ad grauia, & magni momenti negotia tractanda se congregat, vnumquodque Capitulum Canonicum, vel in dignitate ecclesiastica constitutum in suum procuratem eligere de gremio suo, & ad Congregationem huiusmodi mittere debet. Et vt hoc obseruetur, committitur Nuntio Sedis Apost. pro tempore existenti, & in partibus Hispaniarum commoranti, vt præmissa debitæ executioni mandari faciat, & iuret contradictores quoslibet; & ad dictam Congregationem non accedentes, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, seu etiam pecuniarias, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione remota compescendo. Idem Clemens VIII. *in sua Constit.* incip. *Ex iniuncto, sub die* 9. *Martij* 1596. 53

Quæ quidem Dignitates, & Canonici, qui à Capitulis ad dictam Congregationem destinabuntur, in sacris Ordinibus constituti, ac proprietarij, non autem coadiutores Dignitatum, & Canonicorum esse debent, qui si cessante legitima causa in tempore præstituto, Congregationi non adetunt, aut fine eiusdem Congregationis licentia discedant, à Nuntio S. Sedis Apost. in Regnis Castellæ, & Legionis commorante in stipendiis eis à suis Capitulis destinatis pro rata temporis, quo contrafecerint, appellatione remota mulctari debent. Stipendia verò huiusmodi pro communi status ecclesiastici vtilitate applicari respectiuè debent. Ita Gregorius XV. *in sua constitut.* incip. *Aliàs à felicis, sub die* 13. *Augusti* 1622. 54

55 Diximus in principio huius cap. duo copulatiuè esse necessaria, vt Canonicus absens, & in Ecclesia non residens fructus & distributiones lucretur, videlicet iustam causam absentiæ, & licentiam Ordinarij: hucusque egimus de his, qui iustam causam absentiæ quoad hunc effectum habent, remanet vt videamus qualiter requiratur huiusmodi licentia. In primis videtur generaliter dispositum eam requiri per *Concilium Trident. sess. 23. de reformat. cap. 1. vers. discedendi*, & aduertunt Mandos. *de signatura gratiæ* §. *indultum, de percipien. fructib. in absentia. vers. contrarium concluserunt*, Maiol. *de irregul. lib. 3. cap. 5. sub num.* 11. *ad fin. vers. ista tamen causa*, Garc. *de benefic part. 3. cap. 2. num. 75. 87. & 88.* Lotter. *de re benefic. lib. 3. quæst. 27. num.* 194. Et debet peti ab Episcopo tam ex dispositione Iuris communis, quàm ex dispositione *Concilij Trident. in d. cap. 1. vers. eadem*, etiamsi ex forma statuti Ecclesiæ aliàs foret petenda à Capitulo, vt fuit responsum *in Calaguritana fructuum & distributionum 26. Maij* 1614. *coram Vbaldo*, quæ reperitur impressa *decis.* 608. *num. 4. part. 2. recentior* nisi vacet Sedes Episcopalis; tunc enim satis est eam à Capitulo petiisse, Lotter. *d. quæst. 27. num. 208. cum seqq.* vbi *num.* 211. resoluit si quis absfuturus sit propter litem cum eo motam, à quo aliàs obtineri debeat licentia, putà Episcopo, vel à Capitulo Sede vacante, non excusari ab hac necessitate saltem ad effectum euitandi pœnam priuationis, non etiam ad effectum consequendi fructus, quia non est satis petiisse nisi fuerit obtenta, & si negetur, nisi fuerit prosequutus recursum ad superiorem, qui inferiorem compulerit.

56 Necessitas autem petendi huiusmodi licentiam excludetur si ita repentè vrgeatur quis abesse, vt deficiat sibi tempus ad eam petendam, Abb. *in d. cap. relatum, num* 6. Lotter. *in. d. quæst. 27. num.* 214. vbi *num.* 215. post Natt. *consil.* 41. *num.* 3. hinc deducit, si Episcopus esset absens à diœcesi, & ingrueret necessitas abscedendi, non teneri Canonicum pro licentia mittere ad Episcopum extra prouinciam, neque eam petere à Capitulo, & *num.* 216. resoluit semel efformata iusta absentia ex concursu causæ, & licentia Prælati, tandiu durare eius effectum, quandiu causa durat, etiamsi Prælatus, qui eam concessit, interim defungatur, nec esse in manu Prælati eam reuocare nisi noua causa superueniat, vel detegatur falsitas causæ, ob quam fuit concessa. Sed an possint Capitula Ecclesiarum statuere vt in aliquibus casibus earum Canonici absentes lucrentur distributiones quotidianas? Vide Machado *en su perfetto Confessor lib. 4. part. 4. tract. 3. docum. 6. num.* 3. vbi affirmatiuè resoluit.

CAPVT XXV.

Canonici à Choro absentes, qui lucrentur fructus, non tamen distributiones quotidianas?

SVMMARIVM.

1 *Papæ in seruitio absentes de iure communi lucrantur fructus, sed non distributiones suarum Præbendarum.*

2 *Cantores Capellæ Pontificiæ actu inseruientes vti veri familiares Papæ lucrantur fructus, non tamen distributiones suorum Canonicatuum.*

3 *Cubiculario ad bussulam Sanctissimi absenti à residentia Canonicatus, non debentur distributiones.*

4 *Cardinalis Legati in seruitio absentes lucrantur fructus non tamen distributiones suarum Præbendarum.*

5 *Canonicos duos Ecclesiæ suæ potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant: etiam si illi nunquam accesserint ad Ecclesiam, nec primam residentiam iuxta statuti formam fecerint.*

6 *Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem Sacrorum Canonum percipiunt distributiones, nisi in illis consisterent omnes fructus.*

7 *Canonici associantes suum Prælatum quandoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, non fiunt participes quotidianarum distributionum.*

8 *Episcopus potest vti opera duorum Canonicorum, siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus.*

9 *Canonicus Synodalis examinator qui causa examinis abest à choro, non lucratur distributiones quotidianas.*

10 *Canonicus absens studiorum causa percipit quidem fructus Præbendæ, non verò distributiones.*

11 *Absentia causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apostol. non excusat ab amissione tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cæterarum distributionum.*

Canonicus absens dum vacat studiis vt lucretur fructus debet studere cum sui Episcopi, & superioris licentia. ibid.

12 *Canonici celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrantur distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet.*

Absentes

ABsentes in seruitio Papæ de Iure communi lucrantur fructus, sed nō distributiones, *c. cùm dilectus, de cler. non resid.* Zabar. *conf.* 44. Monet. *de dist. quot. p.* 2. *q.* 9. *n.* 10. Ioan. Selua *de benef. p.* 4. *q.* 6. *n.* 36. Cened. *can. lib.* 1. *q.* 1. *n.* 3. Vgol. *de officio & potest. Episc. p.* 1. *c.* 19. *in princ. n.* 6. *vers. multo magis*, Macig. *de horis Can. c.* 17. *n.* 124. Bonac. *eod. tr. disp.* 2. *q.* 5. *punct.* 3. §. 1. Nicol. Garc. *de benef. par.* 3. *c.* 2. *n.* 383. Sanctarell. *var. resol. q.* 7. *n.* 34. Barthol à S. Fausto *de horis Canon. lib.* 3. *disp.* 66. *&* 67. *mecitato Trullenc. in exposit. decalogi lib.* 1. *c.* 8. *dub.* 12. §. 1. Rot. *in Barbastren. Canonicatus* 26. *Iuny* 1626. coram R. P. D. *Duran.* impressa nouissimè *p.* 5. *diuers. decis.* 22. vbi
2 etiam fuit dictum † Cantores Cappellæ Pontificiæ actu inseruientes vti veros familiares Papæ lucrari fructus, nō tamen distributiones quotidianas suorum Canonicatuum, & subdit non obstare quòd *in d. c. cùm dilectus*, requiritur vt familiaris Papæ ad effectū lucrandi fructus, debeat inseruire vniuersæ Ecclesiæ, ibi, *se obsequiales exhibēt vniuersis*: quia existentes in seruitio Papæ dicūtur vniuersali Ecclesiæ inseruire, Panor. *vbi n.* 2. *vers. nota secundò.* Et ideò *Sacra Congregat. Concily die* 13. *No-*
3 *uembris* 1627. censuit † *Rogerio Sanctio Canonico Reatino Cubiculario ad bussolam Sanctissimi, & propterea absenti à residentia, non deberi distributiones quotidianas.*

4 Absentes in seruitio Cardinalis Legati lucrantur fructus, non tamen distributiones quotidianas Præbendarum suarum, vt per Gambar. *de officio, & potest. Legati de Latere lib.* 1. *de auctorit. Legati, n.* 56. Zerol. *in praxi Episc. p.* 1. *verb. Residentia*, §. 4. Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 382. Monet. *d. p.* 2. *q.* 9. Sanctarel. *d. q.* 7. *n.* 33. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canonicis lib.* 3. *q.* 64. *&* 65.

5 Canonicos duos suæ Ecclesiæ potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant; præsentes enim quoad hunc effectum dicūtur qui cum Episcopo pro suo, & ipsius Ecclesiæ seruitio commorantur, *c. de catero, & c. ad audientiam, de cleric. non resid.* & vtrobique glos. & DD. notant quòd quiest in seruitio Episcopi, seruire Ecclesiæ intelligitur, Episcopus enim est in Ecclesia, & Ecclesia in Episcopo *c. scire debes* 7. *q.* 1. Quare ita resoluunt Nau. *conf.* 11. *in antiq. aliàs* 2. *in nouis, de clericis non resid* vbi idem, quod de Episcopo disponitur in dictis Iuribus, extendit ad Cardinalem habentem in suo seruitio duos Canonicos sui tituli, Sayr. *in floribus decis. sub eod tit. decis.* 11. & Alzedo *de præstantia Episcopalis dignit. par.* 1. *c.* 5. *num.* 127. Gutier. *can. lib.* 1. *c.* 1. *n.* 149. Marc. Anton. Genuens. *in praxi fori Archiep. Neap. c.* 95. *n.* 2. *in Romana impr. de anno* 1619. Vgolin. *dict. c.* 19. *in princ. n.* 6. *ver. tert.* Loter. *de re benefic. lib.* 3. *q.* 27. *n.* 182. *com. seqq.* Marc. Vulpe *in praxi iudic. cap.* 13. *à n.* 4. referunt *in Sacr. Congreg.* decisum, Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell* §. 7. *proœm. n.* 183. Stephan. Gratian *discept. forens. c.* 166. *n.* 20. Monet. *d. parte* 2. *q.* 8. *nu.* 12. Bonacin. *d. puncto* 3. §. 2. Sanctar. *var. resol. lib.* 1. *q.* 7. *n.* 24. Vgol. *de offic. Episc c.* 19. §. 2. *n.* 6. *ver.* 2. Armen. *loco citando, n.* 97. Nisi ex quadragenaria consuetudine Canonicis in seruitio Episcopi dētur distributiones. secundùm Sbroz. *de officio Vicar. lib.* 1. *q.* 43. *n.* 3. Nicol. Garc. *d. c.* 2. *n.* 348. Monet *d. q. n.* 8. *n.* 15. & Sanctarel. *d. q.* 7. *n.* 11.

Quod quidem procedit etiamsi Canonicus huiusmodi nunquā accesserit ad Ecclesiam, nec in ea fecerit primam residentiam requisitam per statutum saltem quatuor mēsium ad hoc vt fructus percipere valeat, vt patet ex declaratione infrascripta, proposito sic dubio. *Eminentissimus & Reuerendissimus D. Cardinalis Spinola Archiepiscopus Compostellanus Canonicatum, & Præbendam in dicta sua Ecclesia vacantes contulit Don Lupo de Huarte familiari suo, ac magistro cubiculi, quem declarauit velle pro seruitio suo retinere, iuxta Decretales in cap. de catero, & in c. ad audientiam, de cleric. non residen. Nihilominus Capitulum, & Canonici Compostellani prætendunt non teneri illi respondere de fructibus dictæ Præbendæ sub prætextu cuiusdam statuti eiusdem Ecclesiæ requirentis primam residentiā per quatuor menses ad hoc vt fructus percipere valeat. Quare supplicatur per Eminentias vestras Ren. responderi, anceapta possessione, & facta Fidei professione per procuratorem, Capitulum teneatur Oratori de fructibus dicta sua Prabēda iuxta formam præfatorum iurium in d. cap. de catero, & in d. cap. ad audientiam, respondere, nō obstāte dicto statuto, & quòd numquam accesserit ad dictam Ecclesiam. Die* 2. *Iuly* 1633. *Sacra Congregatio Cardinalium Cōcily Trident. interpretum re maturè discussa censuit huiusmodi statutum non obstare quominus Oratori in seruitio Eminentissimi Archiepiscopi commorāti de integris fructibus suæ Præbendæ responderi debeat.* Idem postea dictum fuit vt sequitur. *Sanctissimus D. N. Vrbanus diuina prouidentia Papa VIII. contulit Thesaurariam dignitatem in Ecclesia Pa. en. Alphonso de Ouiedo Spinosa, quem postea Reuerendissimus Episcopus ipsius Ecclesiæ vtens facultate sibi permissa per tex. in cap. de catero, & in cap. ad audientiam, de cleric. non resid declarauit præfatum Thesaurarium existere velle in obsequio, & seruitio ipsius. Capitulum prætendit non teneri illi de fructibus præbendæ respondere sub prætextu quod non fecerit primam residentiam, necnon cuiusdam statuti dictæ Ecclesiæ requirentis dictam primam residentiam ad hoc vt prouisi fructus percipere valeant. Vnde idem Episcopus supplicat

eat declarari an dictus prouisus, qui cepit possessionem Thesaurariæ, & emisit Fidei professionem, impediri possit per Capitulum quin fructus suæ præbendæ percipere valeat, pro tempore quo permāserit in seruitio & obsequio proprij Episcopi. Die 19. Iunij 1638. Sacra Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Concilij Trid. interpretum cēsuit statutum requirens primam residentiam ad hoc vt prouisi fructus percipere valeāt, non obstare quominus Oratori in seruitio sui Episcopi cōmoranti de integris fructibus suæ præbendæ respondert valeat. F. Card. Verospius. Francisc. Paulutius S. C. Conc. Secret.

Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem sacrorum Canonum, vel illum in visitatione concomitātes, aut Visitatorum munere fungentes, nō percipiunt distributiones quotidianas; nisi tamen in illis consisterent omnes fructus, quorum tali casu duas partes solùm reciperent, reliqua tertia accrescente interessentibus, vt referunt decisum Gallet. *in margarita casuum conscient. verb. Canonicus, p. 29. in fine, & verb. distributiones, pen.* Armendar. *in addit. ad recopil. legū Nauarræ. lib. 1. tit. 6. l. 1. §. 2. n. 10. & lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residētia Can. n. 97.* nouissimè Steph. VVeyms *in constit 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concilium Trid. speciatim innouatas, const. 11. n. 20. in fine, & n. 21. pag. 101.* Trull. *d. lib. 1. c. 8. dub. 12. §. 2.* Theodos. Rube. *singular. Rota tom. 2. p. 5. fol. 500. c. 1.* nouissimè Marc. Vulpe *in praxi iudic. rerū fori Eccl. c. 13. n. 4. & 5.* Ego ipse *d. alleg. 53. n. 142.* Et ideò *Sac. Congr. Conc.*
7 *in vna Caiet. 24. Iulij 1632.* censuit † *Canonicos comitantes, & associantes Episcopum non lucrari distr.* nōnunquam tamen ex gratia *Sac. Congr. Conc.* distr. integras percipiunt, si in eis omnes Canonicatus redditus consistant, vt rescripsit *in causa Bononien. die 18 Sept. 1627. pro Canonico S. Petronij inseruiente pro Magistro Caremoniarum in Cathedrali.* Nec etiam participes fiunt distributionum quotidianarum Canonici associantes suum Prælatum quandocunque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, vt per Pias. *in praxi Episc. parte 2. c. 3. n. 8. pag. 124.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccl. resol. 385. n. 3.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 7. proœm. n. 18.* Moner. *d. parte 2. q. 8. num. 14. prope fin.* Armendar. *d. tit. de resident. Canon. num 61.* quos refero Ego ipse *d. alleg. 53. num. 141.* Canonicos & Dignitates associantes per ciuitatem eorum Episcopum Cardinalem non collegialiter, nec cum habitu Canonicali, debere illum anteire, non autem sequi censuit *S. Congr. Rit. in Pitau. 4. Iulij 1626.*

De Canonico Doctorali, vel Magistrali Ecclesiæ Cathedralis videtur indagādum an Episcopus in sui seruitiū illum habere possit, cum prærogatiua lucrādi fructus Præbendarum in absentia? Affirmatiua sententia verior semper mihi visa est, quia licèt illa qualitas Doctoratus, & Magisterij in ipso Canonicatu esset inuenta vt deseruiretur Ecclesiæ, nihilominus tamen Canonicus. Doctoralis, & Magistralis deseruiens Episcopo Ecclesiæ deseruire censetur: ita Pute. *dec. 293. lib. 3. in correctis,* Aloys. Ricc. *in collect. decis. p. 6. collect. 2434. vers. secundò nota.*

An autem idem dicendum sit vbi Episcopus velit in sui seruitium habere duos Canonicos ex Collegiata? Vidi non semel in dubiū reuocari. Affirmatiua pars verior est, eamque meritò amplectuntur Moneta *de dist. quotid. p. 2. q. 8. n. 6.* qui ad hoc expendit text. *in d. c. de cætero,* & Lotter. *d. lib. 3. q. 27. n. 190.* & fuit decisum à *Sacr. Congr. Concil.* proposito dubio in hæc verba. *In causa Colonien. petente Archiepisc. Electore, an liceret pro seruitio suæ Diœcesis assumere duos Canonicos ex qualibet Collegiata, sicut licet assumere ex Cathedrali? Sacra Congr. die 9. Sept. 1628. censuit Episcopum posse vti opera duorum Canonicorum siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus.* 8

Cum ergo Iura citata suprà *n. 5. in princ.* expressè loquantur de Canonicis, ad alios, qui tales non fuerint, huiusmodi priuilegium extendi non debet, tum quia materia est damnosa Ecclesiis, & præiudicās cultui diuino, Abb. *in c. cùm dilectus, n. 7 de cler. non resid.* tùm quia maior est communio Episcopi cum Canonicis, quàm cum aliis, vt ponderat idem Abb. *in d. c. ad audientiam, sub n. 8. v. aut pro seruitio solius Episcopi;* Vnde sic resoluit Marc. Vulpe *d. q. 13. n. 6.* & Lotter. *de re benef. lib. 3. q. 27. à n. 185.* vbi *n. 186. in fin* attestatur sic determinasse Rotam etiam eo casu, vbi alij haberent vocem in Capitulo, *in vna Calaguritana fructuum 1. Iunij 1583.* coram *Bubalo,* latè Marc. Ant. Genuen. *in praxi Arch. Neap. c. 95. per tot.* & præcipuè *n. 3.* vbi pariter intelligit etiamsi dicti clerici inferiores ex consuetudine haberent vocem in actibus capitularibus, & interuenirent in Capitulo Canonicorum.

Canonicus, si causa examinis, vel tanquam examinator à Synodo Diœcesana electus absit à Choro, non lucratur distributiones quotidianas, vt censuit *S. Rit. Congr. in vna Lamacen. 17. Maij 1607.* & resoluunt Nic. Garc. *d. c. 2. n. 355.* Monet. *d. p. 2. q. 11. n. 61.* Sanctar. *d. q. 7. n. 37.* Homobon. de Bonis *de exam. Eccl. tr. 1. c. 6. q. 29. p. 1.* Ego ipse *d. alleg. 53. n. 161.* me citato in hoc loco Trullen. *d. lib. 1. c. 8. dub. 12. §. 8.* 9

Contra Læl Zech. *de Rep. Eccl. tit. de benef. n. 13. ad fin.* nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccl. c. 13. n. 30.* Cened. *d. q. 1. num. 74.* quorum opinionem videtur sequi *S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 22. Martij 1600.* dū censuit

censuit *Examinatores si in examinandis Confessoribus, vel Ordinandis detêti à choro absint, pro illo tempore distributiones quotidianas non amittunt.*

10 Canonicus absens studiorum causa, percipit quidem fructus Præbendæ, non verò distributiones quotidianas, *cap. licèt vobis* 81. *de preb.* glos *ver. exceptis, in c. cùm nō deceat* 30. *de elect. in* 6 Quòd si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consisterent, percipit etiam distributiones dempta tertia parte, quæ inseruientibus accrescat, nullo autem casu debet ipse Canonicus percipere distributiones Missis, aut Defunctorum anniuersariis applicatas, vt resoluunt Gerard. Maynard *Tholos. dec.* 8. Camil. Borell. *consil.* 16. *cent.* 1. *& in sum. dec. tom.* 1. *tit.* 29 *n.* 44 Card. *in praxi iud. v.* 60. *distributiones, n.* 3. Cen. *can. lib.* 1. *q.* 1. *n.* 2. Piasec. *in praxi p.* 2. *c.* 5 *sub. n.* 10. & refert decisum Armendar. *d. tit. de residentia Canonic. n.* 8. Bartholã S. Fausto *d. lib.* 3 *q.* 78. & 79. Bonacin. *d. q.* 5. *puncto* 3. §. 9. Ego ipse *d. alleg.* 56. *num.* 18. & 19. me citato *in hoc loco* Sãctarel. *d. q.* 7. *n.* 29 & 30. & Trullenẽh. *d. c.* 8. *dub.* 12. § 9. Garcia *in sum. morali tract.* 2. *diffi. in sum. morali tract.* 2. *diffi. q. dub.* 8 *à n* 21.

11 Absentia enim causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apostolica, non excusat ab amissione tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cæterarum distributionum, vt attestatur resolutum Nic. Garc. *d. c.* 2. *n.* 12. Armendar *d. loco, n.* 113. Et sic *Sac. Cong. super Concilio*, casu, quo omnia emolumenta consistunt in distributionibus quotidianis, ne istud ius studentibus sit inutile, iussit faci ndas esse tres partes, & duas deberi dimissa tertia, vt præsentibus accrescat vt *in vna Reatina fructuum* 13. *Iuny* 1609. & *in alia simili* 1. *Iuly* 1614. etiamsi absens non sit ordinatus, vt possit verè residendo Diuinis interesse, vt fuit responsum *in eadem* 1. *May* 1615. illarum meminit Lotter *de re benef. lib.* 3. *q.* 27. *n.* 154. Idem dicendum in omni casu, quo redditus & fructus Præbendarum consistunt in distributionibus quotidianis, & absentes lucrantur fructus non tamen distributiones ex dispositione iuris, vel consuetudinis, vt scilicet lucrentur duas earum partes tertia amissa, secundum Piasec. *in praxi. Episcop part. x. cap.* 3. *n.* 10 Nicol. Garc. *de benef. p.* 2. *cap.* 2. *in addit. n.* 355. Bonacin. *de Horis Canon disp.* 2 *q.* 5. *puncto* 3. §. 6. *n.* 4 citati per Solorzan *de iure Indiar. tom.* 2 *lib.* 3. *c.* 14 *n* 28. licet ipse existimet totas quotidianas distributiones lucrari, quẽ sequi videtur Machado. *en su perfetto Cõfessor lib.* 4 *p.* 4. *trat.* 3. *docum.* 1 *n.* 5. Inter has autem distributiones, quas Canones victualia vocãt, minimè reputabitur, quicquid præter Præbendam percipi consueuit, sed dumtaxat id, quod dictum, id est, habito respectu ad singulas Horas inter præsentes distribuitur: atque ideo si vltra Præbendas distinctas Capitulum habeat aliqua bona, quæ in fine anni, aut certis eius partibus diuidantur, in fine anni, debet absens causa studij illorum partem habere, sita Abb. *in d. c. licèt, sub n.* 8. Hinc cùm in Ecclesia Lucerina adesset distributiones dictim distribui consuetę habito respectu ad singulas Horas interessentiæ, simulque extarent decimæ, quæ in certis anni partibus inter eosdem Canonicos, non habito respectu ad singulos dies, & horas repartiebantur, resoluendum videbatur decretum *Conc. sess.* 22. *de reform. c.* 3. huiusmodi decimas non complecti, quia verius reputantur prouentus beneficij, quàm distributiones, Pute *dec.* 489. *n.* 6. & 7. *lib.* 2. & in iudicando quæ dicantur distributiones, nil aliud attenditur, quàm an fiat illa actualis distributio habito respectu ad singulos dies, & horas, Pute. *dec.* 175. *ex n.* 5. *lib.* 2. Rota *dec.* 330. *ex n.* 1. *p.* 1. *diuers.* Ipsaque *Sacra Congr.* precibus desuper obtentis *die* 31. *Iuny* 1610. censuit *secundum ea, quæ proponebantur, huiusmodi decimas esse fructus, nõ autem distributiones, ac proinde studiorum causa absentibus deberi, ad instar cæterorum fructuũ,* refert Lotter. *d. q.* 27. *n.* 173.

12 Sed remanet adhuc discutiendum an appellatione distributionum quotidianarum cõprehendantur anniuersaria, funeralia, & Missarum eleemosynæ, ac alia similia emolumenta? De quo *infra c.* 27. *n.* 52 me citato in illo loco Garcia in *sum. morali tract.* 2 *diffic.* 9. *dub.* 3. *n.* 26. bene Machado *d. docum.* 1. *n.* 6. ibi *lo quinto le deue aduertir que segun se colige del* Derecho *in c. consuetudinem, de cleric. nõ resid. y es opinion de algunos Doctores apud Solorzan.* vbi *supra n.* 23. & 29. *Zerol. in praxi Episcop. p.* 1. *verbo distributiones n.* 3. *todos los anniuersarios, entierros, Missas, y otros prouechos particulares y casuales, quė gozan los Prebendados en sus Iglesias, no son ni se deuen sener per distribuciones quotidianas con la calidad y naturaleza destas que introduze el Cõcilio, sino por otras mui especiales, y que para ganarlas los Prebẽdados se requiere en ellos mas especial assistencia, que para las distibuciones ordinarias. De donde resulta que como veremos adelante se offreceran muchos casos en que el Prebendado absente lo estė por tan iustificada causa que gane las distribuciones quotidianas pero no estas obuenciones y prouechos particulares. Si bien Autores graues, que refiere y sigue el Cardinal Tosco tom.* 2. *lit. d. concl.* 511. *y Sanchez in consil. moral. tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2. *dub.* 105. *defienden absolutamẽte que el Prebendado a quien auzente se le deuen las distribuciones quotidianas deue tambien ganar estas obuenciones y prouechos. y Sanchez en el lugar citado prueua eficaz mẽte que esto ha lugar aunque el fondador hubiesse ordinado*

nado que solos los Prebēdados presentes ganassen los prouechos del anniuersario, Capellanias, &c.

An plures Canonici de eodem Collegio, eodem tempore possint abesse causa studij? id arbitratur Episcopus, nam cauere debet ne diuinus cultus diminuatur, Vgolin. *de officio Episcopi p.1.cap. 19.in princ.*

Licèt causa studij lex permittat abesse, *d. c.relatum, de cleric.non resid.* tamen causa hæc debet per Episcopum cognosci, & ab eo licentia impetrari, vt docent glos. *verb. Prælatorum in d. cap. relatum*, Boër. *decis.* 16. *n.*3.Bott.*cons.*16.*cent.*1.*& in sum.dec.tom.*1.*tit.* 29.*n.*45.Castr.Palao *d.punct.*9. §.9.*n.*7.Trull. *d.c* 8.*dub.*12.§.9.*num* 3 Candid.*disquis.*18.*art.* 30.*dub.*3.Garc.*d.diffic.*9 *dub.*8.*n.*24.Lotter. *d. lib.*3.*q.*27.*n.*194. vbi *n.* 201. post Garc. *d.c.*2. *n.*559.*ad fin.* circa indultum generale de quo *in c.vlt.de magist.* aduertit in hoc constitui discrimen inter docentes, & discentes; vt discentes quidem supradictæ necessitati obtinendi licentiam ab Ordinario obnoxij sint, secus verò docentes etiam gratis, si tamen sint ab ipsa Vniuersitate studij generalis, & *num.*202.post Decian.*cons.*43.*lib.*1. idem intelligit in doctrina, seu lectura sacrorum Canonum.

12 Canonici Missam celebrantes in Ecclesia ex deuotione, vel obligatione, tempore, quo cantatur vna hora in Choro non dicitur interfuisse illi horæ, nec illius distributiones accipere possunt, nisi à Superiore iussi fuerint vt celebrent, à qua iussione cauere debet. Ita Aloys. Ricc.*in praxi rerum fori eccles.* *decis.* 494. *in* 1.*edit.aliàs res.*385.*n.*2.*in* 2.*edit.& in dec.Cur. Arch.Neap.dec.*113.*p.*4. vbi multipliciter intelligit Gallet.*in marg. casuum consc. verb. distributiones, pag.*81.Theod de Rub. *inter discept. for.* Steph.Grat.*c.*298 *n.*21.Gonz. *ad reg. Cancell.*§.7.*proœm.n.*80.Piasec.*in praxi Episc. p.*2. *c.*3.*n.*8.*pag.*124.Bonac.*de Sacram.disp.*4 *q vlt. punc.*7.§.5.*n.*7.*& de Horis Can.disp.*2.*q.*5.*pun.*3. § 4.Squillante *de oblig.Cler.p.*1.*n.*122.Bart à S. Faust.*d.lib.*3.*q.*73.Armend. *d.loco, n.*81.*&* 83. Fr.Leo *in thesauro fori eccl.p.*2.*c.*13. *n.*6. Marchin.*de sacram.Ordin.tr.*3 *p.*2.*c.*35.*n.*9. nouissimè Marc.Vulpe *in praxi iudic.fori Eccl.c.*13. *n.*13.me citato hoc loco *d.lib.*1.*c.*8.*dub.*12.§ 4. Garc.*d.diff.*9.*dub.*8 *n.*30.me etiam citato Sanctar.*var.res.lib.*1.*q.*7.*n.*10. vbi ex Cened.*d.q.*1. *n.*76.& Monet.*d.p.*2.*q.*11.*n.*52. resoluit posse consuetudine introduci, quòd clerici recedentes à Choro ad celebrandam Missam, excipiendas Confessiones, vel ad sociandam Sanctissimam Eucharistiam, dum preces horariæ recitantur, lucrentur distributiones. Et *Sacra Congreg.Concil.in vna Callien.*29.*Iulij* 1628.*in resp ad* 4.censuit *Canonicos celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrari distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet.* Et *in Oriolen.* 27. *Martij* 1632.*ad* 12.respondit *Canonicos, seu alios Præbendatos tempore, quo diuina Officia celebrantur in Choro, vel anniuersarium, seu cantatur hora, Missas planas celebrantes, non lucrari distributiones quotidianas, nec emolumenta, nisi illa hora ad celebrandas Missas ab eo, ad quem pertinet, compulsi, aut iussi fuerint.*

CAPVT XXVI.

De Canonico Pœnitentiario.

SVMMARIVM.

1 *Pœnitentiarius quis, & quomodo instituendus, ostenditur.*

2 *Præbenda officio Pœnitentiarij vnienda debet esse integra, atque Canonicalis.*

3 *Pœnitentiarius institutus ante vocationem Præbendæ eius officio vnitæ neque vocem in Capitulo, neque locum in choro sibi vendicare potest.*

4 *Pœnitentiary institutio, & electio personæ ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinet.*

5 *Capitulum Sede vacante non potest prouidere Pœnitentiariam tunc temporis vacantem, sed Papa, quamuis collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli.*

6 *Pœnitentiarius deputari debet qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in S. Theologia, vel iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur.*

7 *Gradum Doctoratus, seu Licentiatura vbi beneficia requirunt, sufficit eum habere etiam sine scientia sufficienti, quod an verum sit, ostenditur num 9.*

8 *Gradus Doctoratus ad Pœnitentiariam non sufficit contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptas, seu non facta professione Fidei.*

10 *Pœnitentiarius debet esse constitutus in ætate quadraginta annorum completorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur.*

11 *Pœnitentiarius dicitur pro loci qualitate non reperiri aptior quando non reperitur in ciuitate, aut etiam in Diœcesi persona apta cum qualitatibus requisitis.*

12 *Pœnitentiarius eo ipso quòd est institutus, habet à iure, & Concilio facultatem audiendi Confessiones pœnitentium illius Diœcesis absque noua Ordinarij licentia.*

13 *Præcepto* c. omnis vtriusque, de Pœnit. *quilibet potest satisfacere confitendo Pœnitentiario.*

14 *Pœnitentiarius debet semper paratus existere ad audiendas Confessiones horis opportunis, loco, & Sede Episcopi.*

15 *Pœnitentiarius virgam, seu bachettam in manu sicut in Vrbe non debet retinere.*

Pœnitentiarius Canonicus non potest esse Iudex Ordinarius, vel delegatus appellationũ in Regnũ Castellæ, & Legionis, ibid.

16 *Pœnitẽtiarus absoluere non potest à casibus, quos Episcopus sibi expressè reseruauit.*

17 *Pœnitentiarius casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos nõ potest alteri delegare.*

18 *Pœnitentiarius non potest delegare suam auctoritatem.*

19 *Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam quàm alÿ Canonici.*

20 *Pœnitentiarius pro præsente in choro habendus dum audit Confessiones.*

21 *Pœnitentiarius dum actualiter Confessiones audit, lucratur etiam ipsas eleemosynas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus, vel pro supplicationibus.*

22 *Pœnitentiarius Confessiones etiam infirmorum extra Ecclesiam audiens non censetur præsens in choro.*

23 *Canonicatus Pœnitentialis non potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam Præbendam optare.*

24 *Pœnitentiarÿ Canonicatus, & Præbendæ in Regis Castellæ, & Legionis existentes, quomodo conferendi iuxta constitutionem Gregorÿ XV.*

1 SACRVM *Concilium Trident. sess. 24. de reform. c. 8.* statuit vt in omnibus etiam Cathedralibus Ecclesiis, vbi id commodè fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione Præbendæ proximè vacaturę ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum cõfessiones in Ecclesia audiet, interim præsentes in choro cẽseatur, me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor lib. 4. p. 4. tr. 5. docum. 4. n. 1.* Quod quidẽ Cõcilij decretum, dum mãdat Episcopis institutionem officij Pœnitentiariæ cum vnione præbendæ primò vacaturæ, considerat effectuationem, & ea non obstante poterit Episcopus iterum deueniri ad nouam erectionem, vt in terminis tenet Rota coram Seraph. *dec* 10 14. *n.* 1.

2 Præbenda autẽ officio Pœnitẽtiarij vnienda debet esse integra atque Canonicalis, vt censuit S. Congr. Concil. 5. *Maÿ.* 1596. *& in vna Colimbrien.* 31. *Martÿ,* 1602. vbi etiã fuit resolutum *Pœnitẽtiarium ad præscriptum Concilÿ institutum ante vacationem Præbẽdæ eius officio vnitæ neque vocem in Capitulo, neque locum in choro sibi vendicare posse.*

3 Pœnitentiarij officij institutio, & electio *Barbos. de Canon. & Dignitatib.* personæ ad solũ Episcopum absque consensu Capituli pertinet, per Nan. *cons. vnic. ne Sede vacante in fine,* Nicol. Garc. *de benefic. par. 5. c. 4. n.* 138. Flamin. Parif. *de confident q* 45. *n* 17. Vgolin. *de offic. Episc. c.* 33. *n.* 2. Zerol. *in praxi Episc. par.* 1. *verb. Pœnitentiarius,* §. 3. Mantic. *decis.* 56. Aloys. Ricc. *in praxi rer fori Eccl dec.* 555. *in* 1. *edit. aliàs resol.* 477. *n.* 1. *in* 2. *edit.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarra lib.* 1. *tit.* 18. *l.* 7. *de Episcopis, n.* 51. quos refero Ego ipse *de offic. & potest. Episc p.* 3. *alleg.* 55. *n.* 2. vbi *n.* 13. cum Gonzal. *ad reg* 8. *Cancell glos.* 9. §. 2. *à n.* 84. & Ceuall. *comm. q.* 897. *n.* 188 aduerto electionem personæ Pœnitentiarij ad solum Episcopum tunc pertinere, quãdo Præbenda non vacat in mense Apostol. vel adest alia reseruatio, seu affectio, tunc enim ad Papam pertinere ratione reseruationis resoluũt proximè citati. Seraphin *decis.* 1218 vbi quòd vigore alternatiuæ electio Pœnitẽtiarij & collatio spectat ad Papam, & ideò facultas concessa Episcopis circa collationem, & nominationem Pœnitentiariæ, iuxta *Concil. Trid. d. c.* 8. intelligitur de Pœnitentiaria, quę non vacauit in mensibus Pontificis, Azeued. *cons.* 7. *n.* 3. Gironda *de priuileg. explicat. n.* 1219. Vnde Capitulum non potest se intromittere in electione Pœnitentiarij, licèt ad ipsum collatio spectet, quamuis Episcopus sit absens, sed ipse Episcopus absens potest, vbi fuerit, eligere Pœnitẽtiarium, sicut refert decisum Nicol. Garc. *in addit. ad d. c.* 4. *n* 143. vbi etiam relolutum dicit electionem personæ pertinere ad solum Episcopum, vel eo absente ad Vicariũ suum, cui Episcopus in specie delegauerit hãc facultatem, expensis tamen ipsius Episcopi. Occurrente vero vacatione Pœnitentiariæ Sede Episcopali vacante, & Capitulum non 5 potest prouidere, & Pœnitentiarium eligere, esto collatio Præbendatũ sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli vt per Nicol. Garc *d p.* 5 *c.* 4. *n.* 145. Aloys. Ricc. *d. resol.* 477 *num.* 4. Sed eius electio, & collatio pertinet ad Papam etiam seclusa reseruatione, & non est reseruanda futuro Episcopo, vt asserit decisum Nicol. Garc. *in add. t. ad d c.* 4. *n* 150. quem refero Ego ipse *d. alleg* 55. *n.* 18. Circa prouisionem Canonicatuum Pœnitentiarij in Regnis Castellæ & Legionis existentium iuxta formam constitut. Greg. XV. vide infra, *num* 24.

Pœnitentiarius deputari debet qui Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in Sac. Theologia, vel Iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, vt ex *Conc Trid. d. cap.* 8. colligunt, & resoluunt Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. resol.* 497. Squillante *de priuileg. cleric. c.* 4. *n.* 69. *&* 108. Machado *d trat.* 5. *dec.* 4. *n.* 4. Nicol. Garc. *de benefic. p.* 7. *c.* 4. *n.* 32. *& c.* 7. *n.* 49. vbi *n.* 50. aduertit † ad benefi- 6 7

cia, seu Dignitates requirentia gradum, sufficere eum habere etiam sine scientia competenti, itaut adeptio, & impetratio talis beneficij, seu Dignitatis in foro Ecclesiæ iudiciali rata, & firma sit, quod etiam tenet Azor. *inst.*
8 *moral.p.2.lib.6.c.6.q* 1.† Sed nō sufficere gradum non facta professione Fidei iuxta Constitutionem Pij IV. aut contra Academiæ statura, vel cōsuetudines receptum tenet Nicol. Garc. *d.cap.7.n.*51. quem refero Ego ipse *d. alleg.*55. *num.*6.

9 Verùm supradicta mihi dubia videntur; nam vacāte officio Pœnitentiariæ Cathedralis Ecclesiæ Capuanæ, Eminentiss. Cardin. Bellarminus Archiepiscopus petiit à S.Cong. Concilij an esset conferendum N. qui licèt Doctor fuisset, tamen attestabatur esse valdè ignatum; *S.Congr.die* 20 *Martij* 1623.censuit *huiusmodi N.haberi acsi nō esset Doctor, & ideò de alio prouidendum*, ita sibi retulisse Illustrissimum D.Prosperum Fagnanū eiusdem Cong. Secretarium mihi asseruit bonæ memor amicus noster Iulius Lauorius. Resignari tamen non potest Præbenda Pœnitentiariæ ad fauorem eius, qui non est Doctor, nec Licentiatus, sed ex attestationibus Ordinarij Capituli, & Academiæ Elboren. asseritur admodum doctus, & habilis, quia sufficienter constat de idoneitate ad effectum, vt Papa prouideat. *S. Congregat. Concil. in Elboren. Pœnitentiariæ* 12. *Martij* 1633.

Cum ergo ad Magistralem, Rectorialem, & Pœnitentiariæ Canonicatum requiratur quod sit respectiue Magister, Doctor, seu Licentiatus in Sacra Theologia vel iure Canonico vt suprà dicebam per vnam ex approbatis Vniuersitatibus Castellæ, seu Collega Hispanus Collegij Bononiensis, aut in eius Vniuersitate graduatus, dubitare quis poterit an Doctor siue graduatus in aliqua ex Vniuersitatibus Lusitaniæ, Aragoniæ, & Italiæ, sit admittendus? Negatiuam partem tuentur Castr. Palao *in opere morali tom.*2.*tra.*13.*disp.* 3.*punct.*3 *n.*2.Machado *en su perfetto confessor lib.*4.*p.*4.*trat.*5. *docum.*8. *n.* 4. quia in Bullis Pij IV. & Leonis X. de quibus infrà mentio habēda est c seq.id pro forma requiritur. Sed quid dicendum si is, qui quando se opposuit & præsentauit in concursu non erat Doctor, sed antequam prouisio de vacante Canonicatu facta fuisset, Doctoratus gradum requisitum consequutus fuit? Castro Palao *citato loco n.*3.*in princ.* videtur dicere quod sufficit. Sed contrarium resoluit Machado *d. docum.* 8.*n.*5.citans Gutier. *cons.*1.*n.*11 *& seq* Ceuall. *comm.q.*693.*n* 16.& alios, quia per oppositionem erat ius quæsitum aliis, cui habilitas subsequens præiudicare non potuit. Vtrum autem Episcopo absente Vicarius eius generalis possit lectionibus oppositionis assistere, & in Capitulo tempore nominationis, & graduationis oppositorum suffragium ferre, late disputat Solorzan. *de iure Indiarū lib.*3.*c.*15.*n.*44. *cum seqq.* vbi dicit hanc quæst. de anno 1632. in oppositione Canonici Doctoralis Ecclesiæ Limanæ in Indiis occidentalibus.

Debet deinde esse cōstitutus in ætate quadraginta annorum, seu aliàs quādo aptior pro loci qualitate non reperitur, vt ex *Conc. Trid.* *d.c.*8. tradunt Gutier. *Canon. lib.*1.*c.*26 *n.* 40. Valer.Regin.*in praxi fori pœnit.lib* 3. *tract.* 3. *n.*164.*in fine*, Campan.*in diuers. iuris Canon. rub.*7.*c.*6.*n.*27.Nicol.Garc *d par.*7.*c.*4.*n.*32.*&* 33. Nouar.*in singul.Canon.concl.*17. Machado *d.trat.*5.*doc.*4.*n.*4 Ego ipse *d.alleg.*55.*num.*7. Squillāte *de priuileg.clerie.c.*4.*n.*69. Et huiusmodi quadraginta annos debere esse completos resoluunt Nic. Garc. *d.c.*4.*n.*35 Nouar.*d. concl.*17.*n.*2. Ego ipse *d.alleg* 55.*n.*9.me citato in hoc loco Machado *d.doc.*4.*num.*5. Contra Azor.*d.lib.*6.*c.*5.*q.*6.*in fine*, existimantem sufficere inchoatos. 10

Dicitur autem quis aptior pro loci qualitate non reperiri, quando non reperitur in ciuitate, aut etiam diœcesi persona apta cum dictis qualitatibus, itaut non sit quærenda extra Diœcesim, vt arg.*c.nullus* 61.*dist. & c. Sacrorum* 63.*dist* resoluūt Salazar de Mendoça *in libello de institut.Canonicatus Pœnitentiariæ in Ecclesia Toletana* §.3.Squillante *d.c.*4.*n.*70. Nauar *d.conc.*17.*n.*4. Nicol. Garc *d.c.*4.*n.*33. vbi *n.*34. tenet quòd si in Diœcesi non reperiatur talis persona apta, & Episcopus velit eā eligere extra Diœcesim, non poterit eligere nisi habentem dictas qualitates si talis ibi reperiri potest commodè. 11

Eo ipso, quòd Pœnitentiarius institutus fuerit, habet à iure, & Concilio facultatem audiendi Confessiones pœnitentium illius Diœcesis, & iurisdictionem ad absoluendum à peccatis, & est veluti Parochus totius Diœcesis, nec requiritur noua licentia Ordinarij, vt resoluūt Nau *cons.*20.*de Pœnit.in nou.* Vgol. *de potest.Episc.c.*33.*n.*2.*&* 3.Læl.Zech.*de Rep. Eccles.c.*24.*de Capit.& Canon.sub n.*16. Aloys. Ric.*d.resol.*477.*n.*5. Salazar. de Mend.*in d.libello* §.5.Ego ipse *d.alleg.*55.*n.*19.& † quilibet potest ei confiteri sua peccata, & satisfacit præcepto *c.omnis vtriusque sexus,de Pœnit. & remiss.* vt per Aloys. Ricc. *loco proximè citato*, Nic.Gar. *d.par.*5.*c.*4.*n.*113.quos refero Ego ipse *d.alleg.*55.*n.*20. & me citato in hoc loco Machado *d.lib.*4.*p.*4.*trat.*5.*docum.*4.*n.*1. 12 13

Debet Pœnitentiarius semper paratus existere ad audiendas Confessiones, minimèque potest pœnitentes recusare, & si recusauerit, ab Episcopo puniri, & priuari poterit, secundùm Aloys. Ricc.*d.resol.*477.*n* 6. Nicol. Gar. *d.p.*5.*c.*4.*n.*118. Salaz. de Mēdoça *in d.libello*, §.5.Campan.*in diuers.Iuris Canon.rub.*7.*cap.*6. *num.*27. 14

n.27.quos cito Ego ipse *d. alleg.55.n.26.* Et tenetur horis opportunis, loco, Sede, Episcopi, ad quem hoc pertinet, arbitratu, peccata cō-
15 fiteri volentibus sui copiam facere, † in manu tamen virgam, seu bachettam, sicut in Vrbe, non debet retinere, præcipuè in locis, vbi hoc non est in vsu, vt decisum attestantur Salaz. de Mendoça *d.* §.7. Nicol. Garc. *d.p.5.c.4.n.* 117. Vgolin. *d.c.33.n.6.* Ego ipse *d. alleg.55.n.* 28. *&* 29. & ideo non potest esse iudex ordinarius, vel delegatus appellationum in tota prouincia Toletana, vt statuit Paulus V. *in sua const.* incip. *Ecclesiæ vniuersæ, sub die 17. Augusti* 1615 quā Greg. XV. *in sua constit.* incip. *Aliàs à felicis, sub die 6. May* 1622. extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Castellæ, & Legionis.

16 A casibus, quos Episcopus sibi expresse reseruatit, non potest Pœnitentiarius absoluere quemquam, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit auctoritatem, vt resoluunt Nau. *cons.20 sub tit. de Pænit. & remiss. in nouis, decis. in antiq.* Sayr. *in floribus decis. sub eo tit. dec.44.* Henriq. *cons.62.n.7. & seq.* Vgolin. *d.c.* 33.*n.3.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.179. in fine*, & decisum refert idem Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. dec.571. in 1. edit. alàs resol. 492.n.2. in 2. edit.* Nicol. Garc. *d. par.5.c.4.n.* 115. Gauant. *in man. ver. Pænitentiarius n.22.* me citato in hoc loco Machado *d. lib.4. p.4. trat.5. docum.4.n.2.* Rota *in Neapolitana Pænitentiariæ 5. Iuny* 1637. coram *R. P. D. Merlino.* Ego ipse *d. alleg.55. num.23.*

Cuntra Capeauil *de casib. reser. c.3. q.1. differ.2.* Mendoça *in d. libello* §.5. Piasec. *in praxi Episc. par.2.c.1.n.16.* existimantes ipsum Pœnitentiarium, si suæ Præbendæ fuerit annexum Pœnitentiariæ officiū, posse absoluere absque alia facultate ab omnibus casibus Episcopo reseruatis. [Passim enim vsu & consuetudine receptum est, vt quasi ex munere & officio in foro interiori, seu conscientię Pœnitentiarius iuxta formam Concilij institutus huiusmodi facultatem habeat, possitque pro eodem foro conscientiæ absoluere à casibus Episcopo reseruatis. Homobon. *de casib reseru p.1. vbi de Pænitent. facultate*, Bossi *in discept. moral. discept.1.n.51.*]

17 Non poterit tamē casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare, nisi habuerit expressam ad hoc Episcopi potestatem: ita Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verb. iurisdictio, differ.2 n.3.* Ioan. Chapeau. & Piasec. *citatis locis*, Nicol. Garc. *in addit. ad d.c.4.n.112.* quem refero ego ipse *d. alleg.55. num.24* vbi, *num.22.* addo quòd
18 † nec potest delegare suam auctoritatem, de quo etiam Aloys. Ricc. *in d. praxi aurea resol.139.* & censuit S. Congreg. *negotiis Episcop. & Regularium proposita in Regien.* 2. *Octobris* 1585. [ex ea ratione, quia delegatus, maximè ad nudum ministerium, subdelegare non potest, nisi hoc illi expresse demandetur, *c. vlt. §. cæterum, de officio deleg.* iurisdictio autem absoluēdi à reseruatis Episcopo, non est in Pœnitentiario tanquā in fonte, sed vt instrumento: confirmat Ioan. Valer. *citato loco*, quia Canonici Pœnitentiarij ad id officiū præuio rigido examine, & per oppositionem instituūtur, & sic eorum industria eligitur, & consequenter vices suas, nec in casu particulari, demādare possūt. Nouissimè Bossi. *in discept. moral. discept.1.n.57.* ait quòd licet Pœnitentiario iuxta formam Concilij Trid. instituto facultas absoluendi à reseruatis Episcopo non competat ex vi Officij vniti Præbendæ, sed solùm per Episcopi delegationem siue expressam verbis declaratam, siue tacitam ex vsu recepto, & Episcoporum consuetudine, qui vbique ad hoc assumunt Pœnitentiarium, vt illis à casibus reseruatis, censuris, & aliis ad forum conscientiæ spectantibus pro tota Diœcesi deseruiant, possit in casu particulari occurrente alteri committere facultatem absoluendi à reseruatis Episcopo ex eo, quia hic Pœnitentiarius est delegatus ad vniuersitatem causarum fori conscientiæ, & pœnitētiæ quoad totam Diœcesim, & tanquam talis potest causam particularem delegare, licèt non possit vniuersalem iurisdictionem in alium transferre.

Ad maiorem residentiam, quàm alij Cano- 19
nici, non tenetur Pœnitentiarius, dummodo non absit tempore, quo frequentiùs pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum, Quadragesimæ, Aduentus, Quatuortemporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis Beatissimæ Virginis, Natiuitatis Domini & omnium Sanctorum, ita referunt decisum Salazar de Mēdoza *in d. libello*, §.7. Vgolin. *d.c.33 n.6.* Nicol. Garc *d. par.5.c.4 n.121.* Ego ipse *d. alleg.55.n.33.* me citato in hoc loco Machado *d. tract.5. doc.5.n.4.*

Pro præsente in choro habēdus est dū audit 20
Cōfessiones in Ecclesia, siue in Cōfessionario, siue extra, non tamen censendus est præsens pro tēpore, quo residet in Confessionario, nec audit Confessiones aliis in choro Diuina cantātibus, nec item si dixerit Missam, aut si priuatum Officium dicat, etiam vt opportuniùs Confessiones audiat: ita referunt decisum Salazar de Mendoça *in d. libello*, §.6 Monet. *de distrib. quotid. p.1. q.11. n.64. eum seq.* Vgolin. *d. c.33.n.5.* Aloys. Ricc *d. resol.477.n.6.* Campan. *d.n.27.* Nicol. Garc *dict. par.5.c.4. num.124. & seqq.* idem Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neapol decis.115. par.4.* Ego ipse *d. alleg.55. n.30.* me citato in hoc loco Trullench. *in ex-*

*posit.Decal.lib.*1.*c* 8.*dub.*12.§.5. me etiam citato in hoc loco Machado *dict. lib.* 4. *part.* 4. *tract.* 5. *docum.* 5.

21 Amplia, vt non solùm Pœnitentiarius ad lucrandas distributiones quotidianas censeatur præsens in choro dum actualiter Confessiones audit, sed etiam ad lucrandas eleemosynas ipsas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus defunctorum, vel pro supplicationibus, & processionibus, quæ per Vrbem aguntur; vt referunt decisum Nicol.Garc.*d.p.*5.*cap.*4.*n.*125. Contra Monet.*de distribut.quotid.part.*2.*q.*11.*num.*65. Machado *dict.docum.*5.*num.*2.

22 Intellige supradicta procedere si Pœnitentiarius Confessiones in Ecclesia recipiat; nam si extra illam Confessiones etiam infirmorum audiat, non censetur præsens in choro; vt resoluit Nic.Garc.*in add.ad d.p.*5.*c.*4.*n.*125.*ad fin.* quem refero Ego ipse *d.alleg.*55.*num.*32. licet contradicere videatur Machad. *dict docum.* 5. *num.* 3.

23 Canonicatus Pœnitentialis nō potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam Præbendam optare, quia in ea electa videtur industria personæ, tum quia vbi beneficium requirit certas qualitates, aut examen, si cui indulgetur, vt possit consequi aliam Dignitatem, aut beneficium, illud non venit, quod examen, aut qualitates illas requirit, vt est optimus tex.*in c. fin. de transl at. Episc.* tum quia cùm sit huiusmodi officio Pœnitentiarij vnita Præbenda, non potest mutari, sed immutabilis remanere debet; tum denique, quia cùm vnio, aut diuisio beneficiorum vnitorum requirat auctoritatem, & solemnitatem, & iustam causam id faciendi, hanc potestatem hominibus priuatis, & Pœnitentiarius ipsis tot vniones, vel diuisiones, ad libitum faciendi Concilium dedisse non est verosimile Ita Nau.*consf.*21.*de Prabeu. in antiq.aliàs consf.*15.*sub tit.de reb. Eccles.non alien.in nouis*, Sayr.*in floribus dec.sub tit.de præbend.dec.*22.Gallet.*in margar.casuum conscien. verb.Canonicus,pag.*29.*collect.*1.Gonzal.*ad reg.* 8.*Cancell.glos.*34.*num.*78.& 79. Monet.*de opt. Can.c.*3.*q.*5.*n.*129 Nic.Garc.*d.p.*5.*c.*4.*à n.*132. vbi *n.*134. refert decisum Pœnitentiarium nec retento, nec dimisso officio, posse optare aliam Præbendam, cuius officio fuit perpetuò vnitus vnus Canonicatus, & certa præbenda, & fuit decisum *die* 12. *Februarij* 1601. *Pænitentiary Prabendam, etiam postquam est effectum sortita, non subiacere optioni.* & in vna *Vercell.*7. *Iunij* 1601. etiam fuit tentum *quòd non solùm non potest optari Prabenda Pœnitentiarij, sed nec titulus, ac ordo illius*; prout testatur Nicol. Garc.*in add.ad d.c.*4 *n.*132. Potest tamen resignari, sicut alia Præbenda, etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, vt resoluunt Salazar. de Mendoça *in d. libello*, §.3. Ceuall.*comm.contra commun.q.*897. *à n.*485. vbi *num.*489. subdit posse etiam super eam imponi pensionem.

Circa Pœnitentiarij Canonicatus & Præbendas in Regnis Castellæ & Legionis existentes nouissimè Gregorius XV *in sua constit.* incip. *Suprema dispositionis, sub dat. Nonis Nouemb.*1622. statuit & ordinauit, *quòd ex nūc deinceps perpetuis futuris tēporibus omnes, & singuli Canonicatus, & prabēda Pænitētiarij quarumcunque Metropolitanarum, seu Cathedralium Ecclesiarum in Regnis Hispaniarum nunc & pro tempore existentium, tam hucusque instituti, quàm deinceps quandocumque pro complemento decretorum Apost. instituendi quotiescumque illos quibusuis modis, & ex quorumcunque personis etiam Romani Pontific. pro tempore existentis seu quorumuis Cardinalium etiam tunc viuentium familiaribus continuis commensalibus seu Romana Curia Officialibus, aut aliàs quomodolibet reseruationem inducentibus, etiam per cessum, etiam permutationis causa in manibus eorundem Ordinariorum, vel decessum (non tamen in Curia, aut apud Sedem prædictam) seu quamuis aliam dimissionem, vel amissionem, aut priuationem (extra tamen eandem Curiam) seu Religionis ingressum, aut matrimony contractum ex nunc & pro tempore obtinentium, seu ius in illis, vel ad illos habentium, aut aliàs quibusuis modis (non tamen per obitum apud Sedem prædictam) ac etiam in aliquibus ex mensibus, in quibus beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Sedi Apostol. etiam per Constitutiones Apostol. & regulas Cancellariæ fuerit reseruata, & etiamsi possidentes, vel ad illos ius habentes familiares, & Curiæ, ac Sedis prædictæ Officiales, etiam sub diuersis constitutionibus Pauli II. seu ex quauis alia causa dispositioni Apost. specialiter, vel aliàs generaliter reseruati, aut ex generali reseruatione Apostol. affecti, seu ad Sedem eandem deuoluti existant, per Ordinarios locorum, & Capitula dictarum Ecclesiarum tantùm præuio concursu per edictorum affixionem hoc modo videlicet, in singulis vacationibus Canonicatuum, & Prabendarum Pœnitentiariorum huiusmodi edicta proponi, & ter minus sexaginta dierum assignari debeat, dictoque termino elapso per Ordinarios & Capitula in præsentia oppositorum ex aliquo libro forte aperto vnum punctum materiarum moralium tradi, & super eo intra viginti quatuor horas singuli oppositores per integram horam, seruato tamen inter eos ordine susceptorum graduum in singulis facultatibus publicè legere, & duo alij per aliam horam argumentari: & si tales oppositores in Theologia Magistri, vel Bachalaurei, aut illius professores existant, dato eis puncto super Euangelio per horam similiter publicè pradicare, seu concionari debeant, & aliàs in omnibus, & per omnia* 24

omnia prout in concursu Præbendarum Magistralium & Doctoralium fieri consueuit. Quibus peractis ad Canonicatus, & Præbendas Pœnitentiarias vacantes huiusmodi illi dumtaxat ex concurrentibus, qui peracto examine cæteris omnibus iudicio ipsorum Ordinarij, & Capitulum magis habiles, & idonei reperti fuerint, assumi, seu eligi, talesque assumpti, vel electi, si Canonicatus, & Præbendæ vacantes huiusmodi in mense Apostol. vacauerint, aut aliàs ratione personæ, vel loci generaliter, seu specialiter reseruati, seu affecti fuerint, intra sex menses à die eorum electionis per Ordinarios, & Capitula huiusmodi faciendæ litteras Apostol. desuper expedire, ac iura Cameræ Apostol. & alia propterea debita soluere teneantur. Singuli verò tempore electionis huiusmodi in quadragesimo anno & vltra constituti, atque in Sacra Theologia, vel Iure Canonico iuxta decretorum Concilij Tridentini dispositionem graduati esse, & omnibus diebus ferialibus quilibet, vel in sua Ecclesia, vel in alio loco, ei ad hoc per Ordinarium loci, & Capitulum ipsius Ecclesiæ assignando spatio vnius horæ publicè conscientiæ casus legere, & difficultates soluere, necnon Confessiones sacramentales omnium vtriusque sexus Christifidelium ad eum accedentium præuia Ordinarij huiusmodi licentia in eadem Ecclesia etiam publicè audire, aliaque omnia & singula, quæ similes Canonici Pœnitentiarij ex præfata Concilij forma, & aliàs facere, exequi, & exercere solent, & debent, similiter facere, exequi, & exercere teneantur. Si tamen inter ipsos concurrentes aliquem adesse contigerit, qui eruditionis, & doctrinæ, aliorumque meritorum præstantia cæteros omnes concurrentes arbitrio eorundem Ordinarij, & Capituli longè antecellat, & ætatem quadraginta annorum non attingat, ille non obstante defectu ætatis huiusmodi, dummodo tamen triginta annis maior sit, ad Canonicatum & Præbendam Pœnitentiarios huiusmodi per Ordinarium & Capitulum prædictos, si ita illis ex iustis & rationabilibus causis expedire videbitur, eligi debere, & licitè valeat, super quo Ordinarij & Capituli eorundem conscientiam onerat. Et quotiescunque ipsi Canonici Pœnitentiarij in huiusmodi oneribus, & functionibus obeundis impediti fuerint iuxta eiusdem Concilij decreta in choro præsentes esse censeantur: sed si eos in eiusdem oneribus, & functionibus adimplendis negligentes, aut remissos esse contigerit, arbitrio suorum Ordinariorum, & Capitulorum mulctari possint, &c. Hactenus Gregorius XV.

CAPVT XXVII.

De Canonico Theologo, seu Lectorali, Doctorali, & Magistrali.

SVMMARIVM.

1 *Præbenda Theologalis, vbi & quando constitui, & deputari debeat, ostenditur.*

2 *Theologalis Præbendæ deputatio locum non habet in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, vbi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ.*

3 *Theologalis Præbendæ deputatio locum habet in Ecclesiis Collegiatis, quarum præbendæ sunt de iurepatronatus laicorum.*

4 *Deputatio actualis requiritur, vt Præbenda primò vacatura Theologalis sit.*

5 *Præbendam primam vacantem assignare pro Pœnitentiario non est in optione Episcopi, sed pro Theologo, nisi aliàs magis expediens in aliquo particulari loco visum fuerit.*

6 *Præbenda deputanda in Theologalem debet esse integra, vnde Portio non sufficit.*

7 *Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, potest deputari in Theologalem.*

8 *Præbenda vna si vacaret, quæ esset insufficiens, poterit Episcopus vacante altera ambas applicare pro lectione sacræ Scripturæ.*

9 *Deputatio Præbendæ primò vacaturæ in Theologalem non comprehendit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illam Præbendam, quam dimiserit Canonicus, qui nouissimè optat.*

10 *Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda vacatura non competit ius aduersus Canonicatum vacaturum per resignationem.*

11 *Præbenda vacans in mense reseruato non competit Canonico Theologo in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda primò vacatura.*

12 *Electio personæ ad Præbendam Theologalem vacantem in mense Ordinario pertinet ad solum Episcopum, collatio verò ad illos, ad quos antea spectabat, quamuis in ea Ecclesia electio sola Canonicorum pertineat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum, vt num. 15.*

13 *Theologalis Præbenda si vacauerit in mense Apost. vel aliàs esset reseruata, electio personæ, & collatio spectabit ad Papam.*

14 *Theologalis Præbendæ collatio erectæ post Concil. spectat ad eum, ad quem ante Concil. spectabat,*

spectabat, etiam in casu, quo ante Concil. electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum.

16 *Canonicatus Theologalis in Regno Franciæ est semper prouidendus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocunque mense vacauerit.*

17 *Canonicatus, & Prabenda Theologales in Regnis Coronæ Castellæ & Legionis, quomodo, & per quem prouideri soleant, ostenditur.*

18 *Theologalis Prabenda an, & quando conferri possit Decretorum Doctori: remissiuè.*

19 *Prabenda erecta, & deputata pro Theologo à sequenti Canonico optari non potest.*

20 *Canonicus Theologus non est admittendus ad ius optandi.*

21 *Theologalem Prabendam obtinens non potest illam dimittere, & aliam optare.*

22 *Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarÿ Prabendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Prabendam cum retentione sui stalli in choro.*

23 *Canonicus Theologus potest ex vi consuetudinis obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solùm sedit supra Canonicos.*

24 *Canonicus Theologus debet sedere in loco sui Canonicatus.*

25 *Theologalis Prabenda non est Dignitas, & ideo priora loca eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis.*

26 *Episcopi arbitrio relinquitur quo tempore, & hora, & super qua materia sacra Scriptura legere debeat Theologus Canonicus.*

27 *Canonicus Theologus à lectione sacræ Scripturæ vacare potest tribus mensibus Iulÿ, Augusti, & Septembris.*

28 *Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis tenentur accedere ad lectionem sacræ Scripturæ.*

29 *Episcopus potest compellere Canonicos sub pœna pecuniaria, vt accedant ad Congregationem casuum Conscientiæ.*

30 *Theologus Canonicus si nolit legere, quomodo prouidendum, ostenditur, & n. 31.*

32 *Theologus Canonicus, si ex capite infirmitatis sanabilis impediatur quominus per seipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum, & eo casu, quo quis esset substituendus, electio substituti spectaret ad Episcopum.*

33 *Theologus Canonicus ex gratia distributiones lucratur pro tota die in qua legerit.*

34 *Theologus Canonicus in die, qua legerit non censetur præsens Matutino, quod dicitur pro die sequenti in vespere præcedenti secundùm consuetudinem Ecclesiæ.*

35 *Theologus Canonicus in die, qua legerit, lucratur emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari solita, etiamsi choro non inseruiant.*

36 *Cæsaraugustanus Archiepiscopus post secularizationem, in qua erectus fuit vnus Canonicatus Lectoralis cum assignatione Prabendæ an teneatur ad solutionem salarÿ, quod ante soluebat? ostenditur numeris sequentibus.*

39 *Officio duplici fungens potest duplicatum emolumentum recipere.*

41 Cap. quia nonnulli, de magist. *declaratur.*

42 Cap. Episcopus de Præbend. *declaratur.*

43 L. filia Legatorum, Cod. de legatis, *declaratur.*

45 *Canonici nec quidem fructus lucrantur pro tempore, quo intersunt Lectioni S. Scripturæ Theologi illam legentis in Cathedrali.*

46 *Canonici in Scholis generalibus, vel publica Vniuersitate docentes sacram Scripturam, seu Ius Canonicum, & illi studentes, plenè gaudent priuilegiis omnibus de perceptione fructuum Prabendarum suarum in absentia, & num. 47.*

48 *Studium generale dicitur, quod est erectum & institutum per Papam, Regem, seu Principem.*

49 *Studium, quod non sit Vniuersitas, non sufficit ad hoc, vt Canonici in eo studentes lucrentur fructus in absentia, quamuis in eo optime legatur.*

50 *Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate non lucrantur fructus in absentia nisi id faciant de licentia eiusdem Vniuersitatis, quamuis Cathedralem, aut salarium non habeant.*

51 *Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum lucrantur fructus in absentia, quamuis Prabenda, quas obtinent, sitæ sint in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur.*

52 *Canonici docentes, vel studentes sacra Scriptura, aut Iuri Canonico, distributiones quotidianas percipere non possunt, nisi in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus cõsistant, quia tũc illas percipere poterunt dempta tertia parte, vt n. 53.*

54 *Licentia Episcopi non requiritur ad hoc, vt Canonici docentes sacram Scripturam, aut Ius Canonicum lucrentur fructus Prabendarum suarum in absentia.*

55 *Canonici ad docendam Sacram Scripturam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate nullam temporis determinationem habẽt, sed fructus Prabendarum suarum percipere possunt quandiu docuerint.*

56 *Episcopi licentia requiritur ad hoc vt Canonici studentes sacra Scriptura, vel Iure Canonico in publica Vniuersitate lucrentur fructus suarum Prabendarum.*

57 *Episcopus*

57 *Episcopus tenetur licentiam concedere Canonicis minoribus triginta annis si in publico, celebrique in gymnasio Theologiæ, vel iuri Canonico operam dare voluerint.*
58 *Licentia concessa per Episcopum Canonicis ad studendum in aliquo publico gymnasio illis non suffragatur vltra quinquennium.*
59 *Theologalis Præbenda dum vacat illa dari debet in commendam vnico Canonico idoneo eiusdem Capituli donec titularis prouideatur.*
60 *Clericus secularis idoneus quando non reperitur pro Theologali Præbenda, quid faciendum: ostenditur.*
61 *Canonicus, qui Præbendam Doctoralem, aut Magistralem obtinet, non potest esse iudex Ordinarius, vel delegatus appellationum in Regnis Castellæ, & Legionis.*
62 *Canonicatus, & Præbenda Doctorales, seu Magistrales Ecclesiarum Regnorum Castellæ & Legionis quomodo prouidend?*
63 *Præceptoralis Præbenda in Gallia quæ?*

1 SACRVM *Concilium Trident. sess. 5. de reform. cap.* 1. statuit, vt in Ecclesiis Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, ac etiā in Collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius Diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, vbi nulla Præbenda, aut præstimonium, seu stipendium pro lectoribus sacræ *Theologiæ* deputatum repetitur; Præbenda, quomodocunque, præterquam ex causa resignationis primò vacatura, cui aliud onus incompatibile iniūctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuò constituta, & deputata intelligitur, de quo Concilij decreto plura tradunt Zerol. *in praxi fori Episc. p.* 1. *verb. Præbenda Theologalis*, Homobon. de Bonis *de humana vita statibus par.* 2. *cap.* 11. *in princip. & in cap.* 12. Nicol. Garc. *de benefic. par.* 5. *cap.* 4. *n.* 153. *cum sequent.* Monet. *de distribut. quotid. par.* 2. *q.* 10. *& de commutat. vltim voluntat cap.* 10. *num.* 191. *cum multis sequentib.* Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi p.* 3. *alleg.* 56. latè me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor lib.* 4. *p.* 4. *trat.* 5. *docum.* 6. vbi de Canonico Theologali seu scripturario, cuius munus est, vt ipse ait, sacram scripturam legere, & interpretari, & *docum.* 8. *&* 9. de Canonico Magistrali, cuius officium est est in sua Ecclesia prædicare, & *docum.* 10. de Canonico Doctorali, cui incumbit defensio litium, & causarum, quæ Ecclesia mouet, vel contra eam mouentur.

2 Et in primis circa Præbendæ Theologalis deputationem (sic dicta quia Theologis affecta & debita, & illis est conferenda, ex Rebuff. *in concord. titul. de collation.* §. 1. *verb. Theologalem, pag. mihi* 543.) est aduertendum illam locum non habere in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, vbi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ, vt est Cathedralis Pampilonen. sed cogendi sunt Monachi, vt prouideant de Lectore idoneo Theologiæ, qui publicè legat non solùm ipsis Monachis, sed omnibus volentibus, vt censuit *Sacr. Congreg. Concil. in Pampilonen. 9. Septembris* 1573.

Locum tamen habere in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iurepatronatus laicorum, ex decisione *S. Congregationis* tradunt Nicol. Garc. *d. p.* 5. *cap.* 4. *num.* 162. & Monet. *de commut vlt. volunt. c.* 11. *n.* 162. 3

Requiritur actualis deputatio, vt Præbenda primò vacatura Theologalis sit, & in Theologalem erecta censeatur; in tantum, vt si in prouisione Præbendæ non fuerit facta actualis deputatio, non poterit prouisus compelli obite munus lecturæ; sicut refert decisum Nicol. Garc. *d. part.* 5. *cap.* 4. *n.* 155. quem refero *d. alleg.* 56 *num.* 3. 4

Non erit in optione Episcopi primam Præbendam vacantem assignare p o pœnitentiario, licèt ratione curæ animarum videatur magis necessarius, sed pro Theologo, propter verba *Concil. Trid. in d. cap.* 1. Verùm si magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum, vt priùs de Pœnitentiario prouideatur, habenda est confirmatio à Sede Apostolica ad omnem difficultatem tollendam; ita censuit *Sacr. Congr. Conc. in vna Ciuitatis Castellanæ* 17. *Nouembr.* 1619. 5

Præbenda deputanda in Theologalem debet esse integra; vnde. Portio non sufficit, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 128. Et ideo pensione onerari non potest, Fr. Duat *de sacris Eccl. minist. lib.* 2. *c.* 8. Camil. Borrel. *in decis. tom.* 1. *tit.* 29. *n.* 46. 6

Et potest deputari Præbenda cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, sicut reliquæ, vt testatur resolutum Nicol. Garç. *d. c* 4. *num.* 128. Vbi verò nullæ sunt Præbendæ, eo quòd Canonicatus tantùm distributiones quotidianas habeant, idem statuendum est, quod de Præbendis, cùm illarum loco succedant, ex decreto *S. Cong. Concil.* 7

Si vacaret vna Præbenda, quæ esset sufficiens poterit Episcopus vacante altera ambas applicare pro lectione sacræ Scripturæ, dummodo Canonici habeant sufficiens stipendium; ita *S. Cong. Conc. sub die* 16. *Feb.* 1619. 8

Deputatio Præbendæ primò vacaturæ in Theologalem non comprehendit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur sed alia Præbenda, quam dimiserit Canonicus, qui nouissimè optat, huic muneri vnita, 9

& affecta remanetita resolutum testatur Nicol. Garc. *in add. ad d.p.5.cap.4.n.130.*

10 Nec Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda vacatura competit ius aduersus Canonicatum vacatutum per resignationem, vt censuit *S. Congreg. Concil. in Monopolitana 29. Augusti 1626.*

11 Nec etiam ei competit Præbenda vacans in mense Apostolico, quia sub illo decreto Concilij Tridentini non comprehenduntur Præbendæ vacātes in mensibus reseruatis, vt refert decisum Nicol. Garc *d.p.5.c.4.n.128.*

12 II. Circa electionem, & collationem Theologi Canonici est annotandum electionem personæ ad huiusmodi Præbēdā Theologalem vacantem in mense ordinario pertinere ad solum Episcopum, collationem verò ad quos antea spectabat, sicut referunt decisum Nicol. Garc. *d.c.4.n.*162. Gonzal. *ad Cancel. glos.9 §.2.n.83.* Ego ipse *d. alleg.56.n.4.*

13 Si verò huiusmodi Præbenda vacauerit in mense Apostolico, vel aliàs esset reseruata, seu affecta, tunc electio personæ, & collatio spectabit ad Papam, secundùm Gonzal, *d. loco,* & Garc. *d. cap.1.n.164.* quamuis Zerol. *in praxi Episc. p.1. verb. beneficium, §.3. & verb. Præbenda Theologalis, §.4.* existimauerit electionem ad Ordinarium semper spectare.

14 Præbēdæ Theologalis collatio erectæ post Concilium spectat ad eum, ad quem ante Concil. spectabat, etiam in casu, quo ante Concilium electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum, *S. Congr. Concil. in vna Toletana sub die 24. Septembris 1592.*

15 Electio personæ, cui conferendus est Canonicatus habens annexum onus lectionis S. Theologiæ ex præscripto Concil. pertinet ad Episcopum, collatio verò eidem personæ facieda ab eis ad quos ante Concil pertinebat; quamuis regulariter in ea Ecclesia electio sola Canonicorum pertineat ad Capitulum, & confirmatio siue institutio ad Episcopum; ita censuit *S. Cong. Conc. in Aretina 31. Iunij 1617.*

16 In Regno Franciæ Canonicatus Theologalis est semper prouidendus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocunque mense vacauerit, vt sancitur *in rub. de collation. §. 1.* vbi Rebuff. *verb. Theologalem, & verb. tenecantur,* refert Gonzal. *dict. glos. 9. §.2. num.17.*

17 In Regnis Coronæ Castellæ, & Legionis Canonicatus, & Præbendæ Theologales lectionis sacræ Scripturæ in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & nonnullis Collegiatis prouidentur ab Episcopis per cōcursum in quibuscunque mensibus vacēt indifferenter ac si essent Præbendæ Magistrales & Doctorales, & non conferuntur à Sede Apost. sicut cætera beneficia, prout referunt Gonzal. *d. §.2. n 80.* Nicol. Garc. *d.c.4. num.165.* vbi *num.167.* subdit de hoc forsan esse aliquod indultum Apostolicum, quia aliter non seruaretur in praxi, de quo latè *infra hoc cap n.62.*

An autem & quando Præbenda Theologalis conferri possit Decretorum Doctori disputat latè Aloys. Ricc. *in decision. Curiæ Archiepiscop. Neapol. part.4. decis.101.* 18

III. Circa optionem est pariter annotandum Præbendam sic erectam, & deputatam pro Theologo, & sequenti Canonico optari posse, prout referunt decisum Gonzal. *ad reg. 8. Cancel glos.34 n.80* Monet. *de optione Canon. cap.3. q.6. num.129.* Nicol. Garc. *in addit ad d. part.5. cap.4. num.132.* Ego ipse *d alleg.56. n.10.* 19

Et sicut non potest ab aliquo Canonico optari, cùm detur per electionem prævio examine, ita Theologus non est admittendus ad ius optandi, vt resolutum attestatur Nicol. Garc. *in addit. ad d. part. 5. cap. 4. num. 134.* 20

† quia obtinens Præbendam Theologalem non potest illam dimittere, & aliam optare adinstar aliorum Canonicorum, *S. Congr. Concil. sub die 7. Iunij 1601.* 21

Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro, vt censuit *S Cong. R. t, in vna Veronen. 2. Septembris 1597.* 22

Stante consuetudine in Ecclesia Cathedrali, vt per quemlibet Canonicum habentem Præbendam Canonicatui annexam obtineatur vna ex Dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solùm sedit supra Canonicos, & illos in processionibus præcedit, potest Canonicus Theologus dictam Dignitatem obtinere, sicut fuit resolutum in *S. Congreg. Concil. sub die 18. Nouembris 1628.* 23

IV. Circa præcedentiam est etiam aduertendum Theologum postquam vacauerit Præbenda, quæ suo officio fuit vnita, & eam adeptus fuerit, debere sedere in loco sui Canonicatus, vt attestatur resolutum Nicol. Garc. *in addit. ad d. part. 5. cap. 4. num 111.* 24

† Nam Præbenda Theologalis non est Dignitas, & ideo priora loca eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis, ex *S. Cong. Concil. in vna Mediolanen.* 25

V. Circa tempus, horam, & materiam sacræ Scripturæ, super qua legendum sit, est sciendum hoc totum relinqui arbitrio Episcopi, & satisfacere Theologum si Scholasticam Theologiam legerit, vt per Nic. Garc. *d. c. 4. num.156.* me citato Alzedo *de præstantia Episcop. Dignitatu, p.2. cap 4. num.42.* me citato in hoc loco Machad. *d. dub.4. p.4. tr.5. doc.6. num. 2.* † Potest tamen vacare ab huiusmodi lectione tribus mensibus Iulij, Augusti, & Septembris, sicut attestatur resolutum Nicol. 26 27

col. Garc. *d. cap. 4. num. 157.* Galet. *in margarita casuum conscientiæ, verb. legere 2.* Scip. de Rubeis *in aphor. Episc. verb. Episcopus num. 3.* Ego ipse *d. allegat. 56. num. 7.*

28 Ad hanc lectionem sacræ Scripturæ tenentur accedere Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis, vt censuit *S. Congreg. Conc. sub die 11. Augusti* 1618. Et ad hoc eos cogere poterit Episcopus, sicut in casu minus

29 vrgenti † eos compellere valet sub pœna pecuniaria, vt accedant ad lectionem casuum conscientiæ, ex eadem *S. Congreg. sub die 11. Iulij* 1640.

30 VI. Circa cogendum Theologum nolentem legere, est aduertendum posse Episcopum cogere illum comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum, assignatione portionis de eisdem fructibus alteri, qui ipsius loco legat, demum crescente contumacia ad alias pœnas etiam priuationis deuenire posse, factaque priuatione ad corroborandum Concilij decretum Episcopum declarare debere talem Præbendam, & Canonicatum affectum fuisse, & esse pro sacræ Scripturæ Lectore, ac tūc deligere personam idoneam, quæ id munus per se ipsum exequi valeat, & illi per Ordinarium collatorem huiusmodi Præbenda conferatur, ex *S. Congreg. Concil. in vna Maioricen.* me citato in hoc loco Machado *d. docum 6. n. 2.*

31 Et si Ordinarius inferior fuerit negligens, putà Prior, Abbas, Præpositus, & cæteri similes alicuius Ecclesiæ Collegiatæ, poterit Episcopus in cuius Diœcesi sunt, supplere, id est, cogere, ex eadem *Sacra. Congregat.*

32 Quando verò ex capite infirmitatis sanabilis impeditur quominus per se ipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum, eo verò casu, quo quis esset substituendus, electio substituti ad Episcopum spectaret, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 159.* me citato in hoc loco Machado *d. tract. 5. n. 3.* Et ideò cùm quidam Canonicus Theologus instaret sibi licere legere per substitutum stante impedimento infirmitatis, fuit illi concessa licentia ad sex menses per *S. Congr. Concil. sub die 13. Nouemb.* 1627. Non potest enim per substitutum legere nisi subsistente necessitate, Rota *decis. 147. n. 1. p. 1. recentissimar. altàs p. 3. recent.*

33 VII. Circa distributiones lucrandas à Theologo in absentia pro tempore, qua legerit, est considerandum, quòd quamuis ex dispositione Iuris communis illę in hoc euentu non debeanrur Lectori, ad not. per gloss. *vlt. in cap. nonnulli, de magistr.* tamen vt diligentius huic muneri præstantissimo Theologalem obtinens vacare queat, sanctæ memoriæ Gregorius XIII. ex gratia illas deberi ei voluit, non modò pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & Missa solemni, sed etiam pro tota die. Ita referunt decisum Piasec. *in praxi Episcop. parte 2 cap 3 num. 9. vers. similiter*, Gonzal. *ad regul 8. Cancell. §. 7. proœm. num.* 180 Nicol. Garc. *in tract. de benefic. parte 3. cap. 2. num.* 118. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia, num.* 68. Monet *de distribut. quotidian. parte 2. quæst. 10 num. 27.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 495. & 498. in 1. edit. altàs resolut. 286. num. 6. & resolut. 389. num. 6. in 2. edition.* Ego ipse *d. allegat. 56. num. 8.* me citato in hoc loco Machado *d. tract. 5. docum. 7. n. 1.* Solorzan *de iure Indiarum. tom. 2. lib. 3 c. 14. n. 33.* & censuit *Sac. Congr. Concil in causa Oriolen. 5. Augusti 1616. & in alia Fanen. 1. Augusti 1614.*

Et quamuis tota die, qua legit, habeatur 34 pro præsente à choro etiā quoad distributiones iuxta supradicta, non censetur tamen præsens Matutino, quòd dicitur pro die sequenti in vesperi præcedente secundùm consuetudinem aliquarum Ecclesiarum, vt ex sententia *S. Congreg.* resoluunt Nicol. Garc. *d. cap. 2. num.* 118. Armendar. *d. loco, num. 70.* Galet. *in margarita casuum conscient. verb. Canonicus, pag. 29.* Ego ipse *d. alleg. 5. num 9.*

Et non solùm tribuendæ illi sunt distribu- 35 tiones quotidianæ omnium horarum illius diei, qua legerit, sed etiam emolumenta quæcunque persona iret interessentibus dari solita, etiamsi choro non inseruiant, ex identitate rationis, vt fuit resolutum à *S. Congreg. Concil in Ortolen. 12. Augusti* 1628. me citato in hoc loco Machado *d. docum. 7. num. 2.*

Sed an aliquo casu Lector iste præter Præ- 36 bendam salarium habere possit, non erit inutile inuestigare, ad quod pulchre se offert casus discutiendus, videlicet. *In Ecclesia Metropolitana tunc Regulari Ciuitatis Cæsaraugustana officium Lectoris sacra Sriptura fuit ab immemorabili tempore demandatum vni ex Canonicis Regularibus dicta Ecclesia, si in ea sufficiens aderat, cuius electio pertinebat ad solum Archiepiscopum, qui decem cafitia tritici, & decem metretas vini vnà cum scutis duodecim dicto Lectori pro salario assignabat. Cùm autem de anno 1605. eadem Ecclesia per sancta mem. Clement. VIII. secularizata erectus fuerit vnus Canonicatus Lectoralis cum assignatione Prabenda, dubitatum fuit an hodie Archiepiscopus post dictam secularizationem teneatur ad solutionem eiusdem salarij, quod ante illam soluebatur.*

Pro negatiua videbatur facere, quòd cùm 37 in secularizatione dictæ Ecclesiæ Lectoratus fuerit erectus in Canonicatum vnà cum assignatione Præbendæ Canonicalis secundùm mentem *Concil. Trid. d. sess. 5. de reform. cap. 1.* videtur sufficienter Lectori prouisum de prouentibus

uentibus dictæ Præbendæ, qui soli debent deseruire pro illius mercede, seu salario, *c. quia nonnulli. §. sane, de magistr.* & *ibi* Doctores, Abb. *n. 3. v. secundo casu, in princ.* Anan. *n. 4. ver. secundo casu* Host. *n.* 10. Ioan. Andr. *n.* 11. Butr. *n.* 5. & Henric. Boich. *num.* 1. *&* 4. itavt ratione salarij Lector nihil aliud possit prætendere cùm in erectione dicti Canonicatus onus legendi sit ei impositum, quod fieri potuit, glos. *verb. Præbendæ ad fin. in d. c. quia nonnulli*, Boic. *ibid. n.* 15. Nec obstat, quòd ante secularizationem dictum salarium ab immemorabili tempore solueretur ab Archiepiscopo, itavt possit allegari contracta huiusmodi obligatio ex meliori titulo de mundo: immò possit dici huiusmodi onus fuisse impositum etiam in fundatione Archiepiscopatus tanquam titulum magis proficuum & vtilem, ad *c. super quibusdam. §. præterea*, vbi glos. *in verb. non extat, de verb. signif.* Decius *cons.* 586. *n.* 2. cùm ista fit virtus immemorabilis, latè Felin. *in c. causam, n.* 2 *cum seqq. de præscript.* Gabr. *de præscript. concl.* 1. *n.* 1. Rot. *dec.* 254. *in fine, p.* 3. *&* *dec.* 642. *n.* 4. *part.* 4. *diuers.* Quia respondetur quòd cùm hodie Præbenda Canonicalis fuerit subrogata in locum dicti salarij, & ex ea sufficienter sit prouisum Lectori, cessat ratio debiti quoad dictum salarium, *c. cùm cessante, de appellat.* & in istis terminis, Ioan. Andr. *in d. c. quia nonnulli, n.* 11. Host. *n.* 10. vbi ait quòd si Canonici Ecclesiæ aliquid de eorum Præbendis assignarunt Lectori, per prouisionem sibi factam de beneficio, statim resoluitur huiusmodi assignatio, Butr. *n.* 6. *in fine, vers. nam & sectio Præbendæ*, Anan. *n.* 4. *v. in glos. fin.* Et in simili quòd ordinato sine titulo teneatur Episcopus præstare sustentationem quousque illum de beneficio prouiderit, & non vlteriùs, cùm cesset ratio dictæ sustentationis, text. est *in c. Episcopus de præbend.* Et quòd pater dorando filiam faciat cessare legatum pro dote, ex quo cessat causa legati, est pariter text *in l. filia legatorum, C. de legat.* Quæ tantò magis videbantur admittenda cùm possit considerari, quòd Archiepiscopus ratione absolutæ nominationis, quam ante secularizationem habebat, videbatur quodammodo obligatus ad prouidendum dicto Lectori tanquam ministro proprio, quæ tamen ratio hodie cessat cùm Lectoris nominatio siue electio fuerit translata ad Archiepiscopum, & Capitulum simultaneè, præuio examine in concursu, seu oppositione.

38 His tamen non obstantibus in contrariam partem inclinarunt Domini de Rota *in causa Cæsaraugustana Lectoriæ* 21. *Februar.* 1628. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*. quæ reperitur impressa nouissimè *p.* 5. *recent. dec.* 150. & iterum proposita 9. *Februarij* 1629. vt *in dec.* 249. *d. p.* 5. Considerabant enim quòd Bulla secularizationis vltra quàm quòd præseruat omnia iura, priuilegia, &c. ante secularizationem competentia, expresse vult quòd omnia & singula, quæ in dicta Ecclesia pro Canonicis, & personis Regularibus erant, de cætero pro Canonicis, & personis secularibus etiam post secularizationem esse censeantur. Vnde cum supposita obligatione Archiepiscopi, quæ resultat ex dicta immemorabili, vt dictum est, hoc salarium esset emolumentum assignatum pro Lectore, & tanquam tale relatum inter onera Mitræ Archiepiscopalis, sequitur quòd secundùm verba expressa secularizationis censeatur etiam esse pro Canonico seculari Lectore cùm in hoc Papa voluerit præseruare statum antiquum, ex qua præseruatiua remanent integra iura primæua, & sic anterior obligatio soluendi illud stipendium, Bald. *in l. pen. C. depositi*, Oldr. *cons.* 237. *in fin.* Becc. qui alios cumulat, *cons.* 74. *n.* 34. Surd. *dec.* 163 *n.* 17. Et quamuis Papa statum antiquum expresse non præseruasset, illius tamen mutatio non perimeret ius Lectoris quæsitum in anteriori statu Regularitatis, cùm id in secularizatione dictum non fuerit, Innoc. *in c. dilectus, n.* 4. *vers. Monialium*, & *ibi* Abb. *n.* 9. *de capell. Monach.* Prob. *ad Monach. in c. cùm de benefic. n.* 52. *& seq. de Præb. in* 6. Anch. *cons.* 404. *n.* 9. *vers. primò quia mutatio*, Bellon. *cons.* 8 *n.* 4. & fuit aliàs resolutum *in Aquilana iurisdictionis* 30. *Martij* 1601. coram *Reuerend. Patriarcha Antiocheno, & in Tarracon. Sacrist.* 19. *Martij* 1601. coram *bonæ memor. Iusto*, & *in Theatina Iurisdictionis* 23. *Ianij* 1614. coram *Reuerend. D. meo Coccino Decano.*

Eo maximè, quia assignatio Præbendæ pro Lectore non fuit assignata simpliciter pro Lectore tanquam Canonico, ac proinde cùm Lector tanquã Canonicus in statu Regularitatis haberet eandem Præbendam, si non ita formaliter assignatam, saltem æquipollenter per alimenta, quæ recipiebat à mensa Regulari, in hoc ita assignatio formalis Præbendæ Canonicalis in statu secularitatis tanquam subrogata in locum anterioris æquipollentis in Regularitate non potest considerari tanquam noua causa ratione salarij, quod pro Lectore debebatur. Vnde cùm tanquam Canonicus, & Lector duplici fungatur officio, non est inconueniens, quòd recipiat duplicatum emolumentum, § *illud*, vbi glos. *in v. periculum, in auth. vt iud. sine quoquo suffragio*, Roman. *cons.* 25. *& ibi add.* Surd. *dec.* 66. *n.* 1. *lib.* 1. Pinel. *in l.* 1. *p.* 3. *n.* 78. *C. de bonis mat.* Rot. *dec.* 354. *p.* 1. *recent.* Menoc. *cons.* 228. *n.* 29. *& de arbitr. casu* 223 *n.* 7. & fuit dictum *in Romana mercedis* 5. *Martij* 1625. coram *R. P. D. Merlino*. 39

Qua sententia recenta non obstant quæ pro prima adduximus: nam ad illud, quòd cùm dicto Canonicatui fuerit iniunctum onus legendi, non habetur anterius salarium, respondetur 40

deturstare simul, quòd Lector teneatur præcisè ad legendum, & tamen illi debeatur salarium; vnde ista iniunctio oneris in hoc quidem immutauit statum Regularitatis, quia in isto casu Regularitatis Lectoratus demandabatur vni ex Canonicis quatenus sufficiens aderat, & sic obligatio legendi non erat necessaria ex parte Canonici, qui poterat recusare tale onus, quamuis obligatio assignandi salarium esset necessaria ex parte Archiepiscopi, vt dictum est; hodie verò post secularizationem onus legendi fuit dictum necessarium ex parte obtinentis Canonicatum Lectoralem, sed non ideò obligatio salarij est parte Archiepiscopi expirauit, aut facta ex voluntaria.

41 Non obstant adducta per tex. & DD. *in d. c. qui nonnulli de magist.* quia illi loquuntur de Magistro, cui de recenti per modū prouisionis fuit cōstitutum salarium, tum quia loquuntur ad effectum quòd nihil possit exigere à Scholaribus; tùm denique quia loquuntur quando assignatio erat voluntaria. In hoc autem casu non agitur de salario nouiter assignato per modū prouisionis, sed de salario ab immemoriali cōstituto, & soluendo personæ certæ, vel certo generi personarum; nec agitur ad effectum exigendi à Scholaribus, sed ab eo, qui ex meliori titulo mundi virtute immemorabilis soluere tenetur; nec denique agitur de assignatione voluntaria, sed necessaria, vt dictum est.

42 Ad tex. *in d. c. Episcopus*, respondetur, quòd sustentatio, quam Ordinarius sine titulo debet habere ab Episcopo donec prouideatur de beneficio, & non vlterius, ideo per prouisionem cessat; quia obligatio Episcopi promouentis non erat perpetua, sed temporalis, quamdiu scilicet promotus careret congrua sustentatione, ad quam sustentationem ideò obligatur Episcopus ne promotus cogatur in dedecus Ordinum mendicare, ideò mirum non est si statim ac deficit periculum dictæ mendicitatis per prouisionem beneficij, resoluitur quoque temporanea Episcopi obligatio.

43 Ad dictam verò *l. filia legatorum*, in qua dicitur, quòd filia non habet actionem ad legata sibi facta à patre in testamento pro dote si ea sibi in dotem fuerunt postea per patrem data, respondetur quòd legatum dotis non erat necessarium quoad solutionem cùm posset quādocunque reuocari, sed supposito etiam quòd esset debitum necessarium, hoc procedit in eo casu; *primò*, quia eadem persona, quæ tenebatur, facit cessare anteriorem obligationem, quod non est in casu isto; nam Archiepiscopus, qui ante secularizationem tenebatur ad salarium, non assignauit Præbendam pro Canonico Lectorali. *Secundò*, id in eo casu procedit, quia idem, quòd priùs debebat solui, fuit transfusum in secundam obligationem, nempe eadem legata, quæ priùs vigore testamenti debebantur, fuerunt data in dotem, quod non est in casu isto, quia primum salarium non fuit transfusum in Præbendam assignatam dicto Canonicatui Lectorali. Et sic ex his patet in hoc casu ex superuenientia nouæ causæ non tolli anteriorem causam salarij, quia hoc haberet locum si vel primum salarium fuisset transfusum in Præbendam nouiter assignatam, quia tunc benè diceretur subrogata in locum salarij, vel si eadem persona, nempe Archiepiscopus, qui tenebatur priùs ad salarium, assignasset de suo proprio istam Præbendam, quorum neutrum cùm sit in casu isto, dicendum non est quòd secunda causa diuersa, ratione obligationis persouarum, & rei faciat cessare prædicta.

Ad vltimum, quòd scilicet ius conferendi Archiepiscopi post secularizationem fuerit diminutum quoad dictum Lectoratum, respondetur, quia vltra quòd adhuc retinet priuilegium prælationis suæ vocis in paritate & collationem, quæ sunt alicuius considerationis, vt dixit *Rota in Oscen. indulti* 10. *Decembris* 1599. *&* 5. *Decembris* 1601. coram *bonæ memo. Card. Millino*, quam refert Nic Garc. *d. p.* 5. *c.* 4. *n.* 163. in omnem casum prædicta procederent si assignatio salarij fuisset correspectiua ad dictum ius conferendi, quod esse nullatenus patet. Vnde cùm nihil commune habeat onus soluendi stipendium Lectori cum eius nominatione, imò in hoc casu benè se compatiantur ex mutatione status accidentalis quoad collationem, non fuit sublata obligatio soluendi dictum salarium, Rot. *dec. vnic. n.* 3. *circa fin. v. in contrarium facit, &* n. 4. *de sepult. in antiq.* Rebuff. *super reg. de vnione glos.* 11. *n.* 13. Ex quibus omnibus hanc partem firmauit dicta decisio Cæsaraugustana Lectoriæ eleganter, & subtiliter extensa per Illustrissimum & Reuerend. D. meum Coccinum Decanum, admirabilis eruditionis virum. 44

VIII. Circa eandem materiam de lucrandis fructibus, & distributionibus in absentia à Canonico Theologo ratione Lectoriæ, est dubitatione dignum an Canonici, qui tenentur accedere ad hanc Lectionem sacræ Scripturæ, vt suprà ostendimus, pro tempore, quo dictæ Lectioni intersunt, lucrentur fructus & distributiones quotidianas? In qua breuiter respondendum duxi, eos nec quidem fructus lucrari; quia scholares in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent eisdem priuilegiis sicut studentes in studiis publicis, & Academiis, vt referunt decisum Nicol. Garc. *p.* 3. *c.* 2. *n.* 117. Armendar. *in add. ad recop. legum Nauarræ lib.* 2. *tit.* 23. *l.* 2. *§.* 2. *de residentia Canonicorum, n.* 124. 45

Nam licèt Canonici docentes sacram Scripturam, vel illi studentes, plenè gaudeant & fruantur priuilegiis omnibus, de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia 46

concessis

conceſſis à lute communi *in c. vlt. de magiſtr.* vt mulris probant Rebuff. *de priuil ſchol. priuil.*29.*&* 31 Horat.Luri *eod. tr.priu.*99. *&* 100. Perr.Leſnaud.*de priuil.Doctorum p.*2. §.2 Iacob Benni *de priuil.iuriſconſ.p.* 1.*priuil.*15.Nic. Garc.*p.*3.*c.*2.*n.*54.Vgol.*de officio Epiſcopi c.*19. *in princ.n.*6.*&* *c.*43.§.2.Azor.*inſtit.mor.p.*2.*lib.* 7.*c.*4.*q.*3.*&* *c.*5 *q.*1.*&* §. Carol.de Graſſ.*de effect.cler.in præl.à n.*106.Gonz. *ad reg.*8.*Cancel.* §.7.*proœm.n.*180.Monet.*de diſtr.quot.p.*2.*q.*10. *à princ.*Sanctar.*var.reſol.q.*3.*à n.*9. Ego ipſe *de officio,& poteſtate Epiſcopi,p.*3.*allegat.*56.*n.*18. me citaro in hoc loco Trullench.*d. lib.*1.*cap.*8. *dub.*12.§. 9.*n.* 2. me etiam citato in hoc loco Machad.*en ſu perfetto Confeſſor lib.*4.*p.*4. *tr.*4. *doc.*9.& Garc.*in ſum.mor.tr.*2.*diff.*9.*dub.*8. *à n.* 21.Vide *ſup.c.*25.*n.*10. *cum ſeqq.* Quod etiam de docentibus, & ſtudentibus Iuri Canonico eſt affirmandum,cùm hodie ad Eccleſiam benè regendam non minus proſit Ius Canonicum, quàm Theologia, vt reſoluunt Iacob. Benni.*d.p.*1 *priuil.*15.*n.*4. Nic.Garc.*d.cap.*2.*n.* 65.Carol.de Graſſ.*in d.prælud.n.*95.*cum ſeqq.* Sanctar.*d.q.*3.*n.*18.Monet.*d.c.*10.*n.*4. Ego ipſe *d.allegat.*56.*n.*28.vbi cum eodem Monet.*ibid. n.*21 quæro quid tenendum in docentibus,vel ſtudentibus Iuri Ciuili: de quo etiam Sanctar. *dict.quæſtione tertia, num.* 10.

47 Tamen dictis priuilegiis ſolùm gaudent ſi in ſcholis generalibus, ſeu publica Vniuerſitate doceant,aut ſtudeant,vt patet ex *cap.tuæ fraternitatis,de clericis non reſid & c.*2.*de priu. in* 6.iunctis ſuis gloſſis, & tradunt Læl. Zech. *de Republ.eccleſ tit.de clericis n.*7.*v.*28.Hor it. Lut.*ad fin.tr.de priu Schol.n.*23.Flores de Mena *var lib.*3.*q.*24.*nu.*19. Palao *tom.*2.*tr.*7. *diſp.* 3.*punc.*9.§.9.*n.*1.Mach.*d.lib.*4.*p.*4.*tr.*4.*doc.*9.*n.* 3.vbi late de Eugeniana, Garc. *d.dub.*8. *n.*22.

48 Ego ipſe *d.alleg.*56.*n.*21. Dicitur autem † ſtudium generale,quod eſt erectum,& inſtitutum per Papam, Regem, ſeu Principem, vt per Caſſ *cat.gloriæ mundi p.*10.*conſid.*32. Perez *l.*1.*tit.*10.*lib.*1.*Ordin.* Hortig. *in patrocinio pro Cæſaraugustano gymnaſio,p.*1 *à n.*13.*&* *p.*3.*n.*2.

49 quos refero *d.alleg.*56.*n.* 22. Vnde † non ſufficit ſtudium,quòd non ſit Vniuerſitas,quamuis in eo optimè legatur, & publicè cuicunque audire volenti,ex adductis per me *d. alleg.*56. *n.*22. Quicquid aliter ſentiat Monet. *d. q.*10. *n.*17.& Sãctar.*d.q.*3.*n.*12.& ideò multò minùs ſufficiet ſtudium quod habetur in Eccleſia Cathedrali ſub Canonico Theologo legente, iuxta Doctores ſuprà citatos.

50 Canonici, vt priuilegiis de percipiendis in abſentia Præbendarum ſuarum fructibus gaudeant docendo Theologiam, vel Ius Canonicum in publica Vniuerſitate,id debent efficere de licentia eiuſdem Vniuerſitatis,ſiue Collegij Doctorum, etiamſi non habeant Cathedralem,aut ſalarium,vt refert deciſum Nicol. Garc. *d c.*2.*n.*61. † quamuis Præbendæ, quas 51 obtinent, ſitæ ſint in Cathedrali eiuſdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur, vt pariter reſolutum atteſtatur idem Nicol.Garc.*in add.ad d.p.*3.*c.*2.*n.*85.

Diſtributiones verò quotidianas non percipere Canonicos,vt ſuprà docentes, vel ſtudentes probat text.*in c.licet,de præb.*quod quidem(cùm *Trident.Synod.in d.c.*1.circa illud nihil innouauerit)à *Sacr.Congreg.*deciſum fuiſſe tradunt Gutier. *can.lib.*2. *c.*15.*n.*12. Zerol. *in praxi Epiſc.p.*1.*verb.diſtributiones quotidianæ,* §.3.Gonzal.*ad regul.*8.*Cancel* §.7.*proœm.n.*78. Quarant. *in ſum.Bullary verb.reſidentia, verſ. quòd autem*,Nic.Garc.*d.c.*2.*n.*112. Monet. *d.c.* 10.*n.*23.Steph.Grat *diſcept.forenſ.c.*166.*n.*17. Vgolin.*de officio Epiſcopi c.*19.§.2.*n.*6. Armen. *d.*§.2.*de reſid.n.*67. Aloyſ.Ricc. *in d.praxi fori eccleſiaſt.dec.*495.*in* 1.*edit. altàs reſol.*386.*n.*3. *in* 2.*edit.* Ego ipſe *d.allegat.*56.*num.*19. 52

Verùm ſi in huiuſmodi diſtributionibus 53 omnes Capituli redditus conſiſtant,tunc percipere poterunt diſtributiones dempta tertia parte in eius generis diſtributiones Tridentini decreti auctoritate conuerſa,quæ inſeruientibus accreſcit, ſed nullo caſu debent percipere diſtributiones Miſſis,ac defunctorum anniuerſatiis applicatas. Ita referunt deciſum Piaſec.*in praxi Epiſc.p.*2.*c.*3.*ſub n.*9.Nic.Garc. *in add.ad.d.p.*3.*c.*2.*n.*253.Armen. *vbi ſup.n.*8. Ego ipſe *d.alleg.*56.*n.*18.*&* 19. Vide *ſup. c.*25. *ſub n.*11.Item quando Præbenda eſt tenuis,& fere omnes fructus conſiſtunt in diſtributionibus,etiam tūc eos lucrari diſtributiones dempta dicta tertia parte, reſoluit Aloyſ. Ricc. *in prax.aurea reſ.*70.*n.*3.& plures citati *ſup.c.*25. *ſub n.* 11. Cuius tertiæ partis amiſſionem non euitant Canonici habentes quaſcunque facultates percipiendi fructus beneficiorum ſuorum in abſentia ſtudiorum cauſa, ſecundùm Gonzal.*d.*§.7.*proœm.n.*179. Aloyſ.Ricc.*d.reſol.* 386.*n.*3.*in fine*,Monet *d.c.*10 *n.*24. Armend.*d. loco, n.*123. quos refero Ego ipſe *d. allegat.*56. *num.* 19. *prope finem.*

Quamuis in Canonicis docentibus,vt *ſup.* 54 S.Scripturam,vel Theologiam,aut ius Canonicum ad lucrandos fructus præbendarum ſuarum in abſentia, licentiam Epiſcopi non requiri referat ſibi à *S.Congr.*fuiſſe reſponſum Nic.Garc. *d.p.*3.*c.*2.*n.*559.*ad* 4: † nec illos ad 55 docendum habere vllam temporis determinationem, ſed fructus prædictos percipere poſſe quandiu docuerint, meritò concludat Monet. *d.q.*10.*n.*16. quem refero Ego ipſe *d. alleg.*56.*n.*32.† In ſtudentibus verò huiuſmodi licentiam deſiderari probat text. *in d. c.tuæ* 56 *fraternitatis,de cler.non reſid & in c.cùm ex eo, de elect.lib.*6.& ſtatuit Pius IV. *in ſua conſt.*incip.*Sanctiſſimus,ſub die* 24.*Nouembr.*1564. reſoluunt Nicol.Garc.*d.c.*2.*n.*83.Monet.*d.q.*10. *n.*9.

57 *n.* 9. † At Ordinarius tenetur illis licentiam concedere si minores sint triginta annis, & velint in publico, celebrique gymnasio Theologiæ, vel sacris Canonibus operam dare, sicut referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 82. & 86. Armendar. *d. loco, n.* 121. Sanctarel. *d. q. 3. n.*
58 23. Ego ipse *d. allegat.* 56. *n.* 29. † Quæ tamen licentia non suffragabitur eis vltra quinquennium à die, quo studere cœperunt, secundùm Lessi. *de Iustit. libro 2. c. 34. dub. 29. num. 163. in princ.* Monet. *d. q.* 10. *n.* 14. Sanctarel. *d. q. 3. n.* 27. & ita fuisse decisum tradunt Nicol. Garc. *d. c. 2. n.* 101. Armendar. *d. loco, n.* 99. & 102. Ego ipse *d. alleg.* 56. *n.* 31.

59 IX. Circa substituendum Lectorem aliàs idoneum dum Præbenda Theologalis vacat, est aduertendum illam tunc dari debere in commendam vni Canonico idoneo eiusdem Capituli, donec titularis prouideatur, vt per Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel glos.* 5. §. 8. *n.* 36 quem refero *d. alleg.* 56. *n.* 14. aliàs poterit Episcopus fructus applicare alicui personæ extra Capitulum, quæ suppleat munus legendi ex *S. Congr. Conc. in Camerinen.* 8. *Februarij.* 1594.

60 Sed quando Clericus secularis idoneus nō reperitur pro dicta Præbenda, statuerunt Pius V. & Gregorius XIII collationem huius Canonicatus suspēdendā esse donec inueniatur idoneus Theologus secularis si fieri possit; interim verò nullum esse ab Episcopo fructuum ipsius Canonicatus custodem, aut curatorem deputādum; sed eos omnes Superiori alicuius Monasterij tradēdos, qui curet vt aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publicè sacram Scripturam in Cathedrali doceat, eique in primis necessaria subministret ex dictis fructibus, quòd si quid reliquum erit, in Monasterij vsum conuertatur: ita resolutum attestatur Zerol. *d. verb. Præbenda Theologalis*, §. 5. quem refero Ego ipse *d. alleg* 56. *n.* 15.

61 X. Canonicus huiusmodi, qui præbendam *Doctoralem*, aut Magistralem obtinet, vel cui munus legendi sacram Scripturam incumbit, non potest esse iudex Ordinarius, vel delegatus appellationum, in tota Prouincia Toletana, vt statuit Paulus V. *in sua constit.* incip. *Ecclesiæ vniuersæ sub die* 17. *Augusti* 1615. quam Gregorius XV. *in sua constit* incit. *Aliàs à felicis. sub die.* 9. *May.* 1621. extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Castellæ, Legionis.

62 XI. & vltimò sciendum quòd Sixtus IV. per suam Constit, incip. *Sixtus, sub dat. Kalend. Decembris anno Dominicæ Incarnationis,* 1474. & Leo X. *per suum Motum proprium incip. Cùm dudum, sub dat.* 11. *Kal. Aprilis* 1520. in singulis Cathedralibus Ecclesiis Regnorum Coronæ Castellæ, & Legionis erectum esse voluerunt, & institutum vnum Canonicatum, & Præbendam pro Doctore, vel Licentiato in vtroque, vel altero Iure, qui dicitur Doctoralis, & alterum pro Magistro seu Doctore, vel licentiato in Theologia, qui dicitur Magistralis ab Episcopo eius voto pro vno computato, & Capitulo per vota secreta præuio edicto propterea apponendo, ac publico examine, & iuramento de eligendo magis idoneum Ordinaria auctoritate prouidenda, & latè in Motu proprio Leonis ponitur forma in huiusmodi prouisionibus, & electionibus seruanda, & statuitur huiusmodi Canonicatus sub reseruationibus non comprehendi per quascunque regulas Cancellariæ, & alias litteras Apostolicas etiam Motu proprio & aliàs quomodolibet innouatis, & quòd si dicti Canonicatus Magistrales, & Doctorales apud Sedem vacare contigerit, Ordinarij, & Capitula iuxta dictam formam prouideāt; sic tamen quòd ipsi electi infra quatuor menses, nouam prouisionem desuper ab eadem Sede impetrare, & desuper litteras expedire, ac iura Cameræ Apostolicæ soluere teneantur. Additur etiam Canonicatus, & Præbendas huiusmodi etiam per Summos Pont. ac de consensu quoque Magistrorum, Licentiatorum, seu Doctorum, vt suprà qualificatorum, & quauis causa etiam Motu proprio, & consistorialiter aliqua, vel aliquibus pensionibus grauari, nec illorum fructus, vel aliquos eorum alieni, vel aliquibus etiam Cardinalibus concedi posse nisi per trinas Ordinariorum, & Capitulorum litteras cum interuallo trium mensium inter datas, accedat assensus, & si secus actum fuerit, huiusmodi concessiones nemini suffragari, & Ordinarij & Capitula præfata litteris derogatoriis parere minimè teneri, sed eis firmiter resistere subditur, &c. De his, qui multa scire cupit, consulat Gonzal. *ad reg* 8. *Cancell gl.* 9. §. 2. Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 4. n.* 167. *cum multis seqq.* Solorzan. *de Iure Indiarū tom. 1. lib. 3. c. 15. n.* 41. Machado *en su perfecto Confesser. lib 4. p. 4 tract 1. doc. 1. n. 3.* vbi *n.* 4. quærit an Canonicus, qui nō fuit præsens lectionibus oppositorū possit votū dare in electione eorū, & pro negatiua quod scilicet votū est nullū allegat Gōzal. & quandā Rotę decisionem; pro affirmatiua verò Nic. Garciā.

In Gallia ex ordinatione Regia est quædā Præbēda præceptoralis nūcupata, à Prælatis instituta, etiāsi antecessores Episcopi scholis aliquid deputauerint, Gerard. Maynard. *Thol. dec.* 9. & 12. Cuius electio facienda est ex voto, & cōsensu Episcopi, Capituli, & Consulum loci, idē Maynard. *dec.* 13 & præstāda tā ab Ecclesia Cathedrali, quā à Collegiata, idē Maynard. *dec.* 11 de fructibus à toto Capitulo, idē Maynard. *d. c.* 10 & ex quotidianis distributionibus, *d.* 14. prout eū referūt, Aloys. Ric *p. 6. col.* 451. *v. decim.* & Botel. *in sū. d. tō. 1. tit. 19. n. 45. cū seq.* 63

Caput XXVIII.

De Canonicorum Adiunctis.

Summarium.

1 *Capitulũ initio cuiuslibet anni duos ex Capitulo ad quid eligere teneatur, ostẽditur.*
2 *Capitula non exẽpta minimè cõprehendũtur sub decreto Concil.* sess. 25. de reform. c. 6.
3 *Ecclesia Collegiata erecta in Cathedralem non comprehenditur sub decreto Conc.* sess. 25. de reform. c. 6.
4 *Capitulum, vbi in principio anni duos de Capitulo non elegerit, poterit Episcopus per se solùm procedere, dummodo illud priùs moneat.*
5 *Iurisdictio non deuoluitur ad Adiunctos, sed ad Superiorem, si Episcopus nolit, vel non valeat contra Capitulares delinquentes procedere.*
6 *Decretum Conc.* sess. 25. de reform. c. 6. *procedit in Episcopo non consecrato, & in Capitulo Sede vacante.*
7 *Adiuncti in procedẽdo iurisdictionẽ habẽt.*
8 *Adiuncti iuramentum subire debent de bene, & fideliter se habendo.*
9 *Adiuncti recusari possunt à parte, & solo iuramento.*
10 *Adiuncti si sine fraude tempore diuinorum Officiorum absint, priuandi non sunt quotidianis distributionibus.*
11 *Conc.* sess. 25. de refor. c. 6. *substulit immemorialem consuetudinem.*
12 *Vicarius Episcopi, & Capituli Sede vacante potest procedere contra Capitulares adhibitis duobus de Capitulo iuxta formam Concil.* sess. 25. de reform. c. 6.
13 *Notarius proprius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, qui Capitulo suspectus non sit.*
14 *Fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, assumere potest Episcopus in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ vel alium, quem magis voluerit, deputare.*
15 *Sententia erit nulla si Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis sine tertio pronũtiarẽt.*
16 *Visitatio Capitulorum, & personarum Episcopis concessa, intelligenda est cumulatiuè, non priuatiuè ad Abbates, & Decanos, & alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi seorsum tamen ab Episcopis.*
17 *Collectores Cameræ Apostolicæ, si sunt Canonici, ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt.*
18 *Visitare potest Episcopus sine adiunctis corpus Ecclesiæ Cathedralis, & Sacramentum, Reliquias, vestes, ornamenta, cæteraque ad cultum diuinum destinata, & Capellas, ac Capellanias.*
19 *Visitando potest Episcopus sine Adiunctis peccata, & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit, corrigere, punire & emendare, non tamen pœna ordinaria.*
20 *Episcopus sine Adiunctis procedere potest ad priuationem Canonicorum ex causa, quòd Ordines suis Prabendis annexos non susceperint.*
21 *Episcopus potest initio ad summariam informationem, & detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur.*
22 *Episcopus potest procedere sine Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum.*
23 *Capitulum totum quando deliquit contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus, modò delictum non sit in ipsius personam, vel in contemptum illius.*
24 *Episcopus potest sine Adiunctu rationem exigere ab Officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacãte, nisi velit criminaliter ad illorũ punitionẽ procedere.*
25 *Causas pendentes contra Capitulares exemptos coram Vicario foraneo procedente cum adiunctis à Capitulo deputatis, non potest ad se auocare Episcopus, sed bene cum Adiunctis.*
26 *Episcopus non tenetur cum Adiunctis procedere contra Coadiutores cum futura successione, nisi ex forma coadiutoriæ colligatur ipsis concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici.*
27 *Episcopus potest procedere sine Adiũctis contra Portionarios habẽtes vocẽ in Capitulo.*

Statuit Concil. Trid *sess.* 25. *de reform. c.* 6. vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel eius Vicarius cùm extra visitationem processerit contra Capitula Cathedralium, illorúmque personas tàm in formando processum, quàm in cæteris omnibus actibus vsque ad finem causæ inclusiuè, coram Notario tamen ipsius Episcopi, & in eius domo, aut consueto Tribunali procedere teneatur. 1

Quod eodem *cap.* 6. nouè statutum est de adhibendis his duobus Adiunctis, ab antiquis Canonibus profluxit, nam *in Concilio Carthaginensi IV. c.* 23. dispositum fuerat vt Episcopus nullius causam audiat absque præsentia, Clericorum suorum, alioquin irrita sit sententia,

tia, nisi præsentia clericorum cõfirmetur, sunt verba Concilij relata *in c. Episcopus pen. 15. q. 7.* quod optimè aduertit Mantic. *decis. 202 n. 9.* indeque receptum, vt in grauibus, in quibus procederetur ad sententiam suspẽsionis, foret necessarium Capituli iudicium, *c. 1. de excessib. Prał.* id est, consensus, vt explicat Felin. *in c. irrefragabili sub n. 3. vers. sed dic quòd immò, de offic. Ordin.* quamuis in leuibus sufficiat cõsiliũ, Ft. Emm. *qq. Reg. tõ. 2. q. 22. art. 7.* refert & sequitur Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 25. à n 60.*

2 Quod quidem Cõciliare decretum loquitur solùm de Capitulis exemptis nõ exempta enim minimè sub illo comprehendi, etiamsi multa habeant priuilegia, referunt decisum Aloys. Ric. *in collect. decis. p. 4. collect. 751. in princ.* & nouissimè *p. 4. sue praxis rerum fori eccles. resol* 586. Zerol. *in praxi Episc. p. 1. verb. Capitulum §. 8* Seraph *decis. 493 n. 1.* Armend. *in addit. ad recop legũ Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n. 93.* Massobr. *in praxi habendi cõcursum, prał. 21. in princ. n. 14. secundùm Roman. impress.* Hieron. Venero *in examine Episc. lib. 4. c. 27. n. 5.* Ludou. à Sarauia *in speciali tract. de iurisdict. Adiunctorum concurrentium Episcopum contra Præbendarios suos criminaliter procedentem q. 12 n. 17.* Lott *d lib 1. q. 25. n. 61.*

3 Vnde decretum illud non pertinere ad Ecclesiam Cathedralem tanquam Cathedralẽ, sed tãquam exemptam, ac proinde Ecclesiam Collegiatam erectam in Cathedralem sub illo non comprehendi referunt quoque decisum Armendar. *dict. l. 7. de Episcopis n. 88.* Ego ipse *de officio, & potestat. part. 3. allegat. 73. n. 5. in fine,* Ludouic. à Sarauia *dict. tract. q. 11. n. 18.*

Quos quidem adiunctos omnino assumendos esse ex personis, quæ verè sint de Capitulo decidit *Conc. Trid. d. c. 6.* ibi. *eligat ex Capitulo duos,* &c. Quare regulariter alij non possunt eligi, quàm Canonici qui soli cum Prælato suo faciũt Capitulum, non item Capellani, neque Assisij, siue Portionarij, vt in terminis tenet Lotter. *d. lib. 1. q. 25. n 64. & 65* rationem præstat, quia isti clerici Canonicis inferiores, sunt introducti non ad faciendũ consortium cum ipsis, sed ad seruiendum, iurant enim obedientiam, & reuerentiam, nedum Episcopo, sed etiam Ecclesiæ, sub qua appellatione continetur Capitulum, & *n. 66.* id limitat cùm de cõsuetudine, statutóve Ecclesiæ possint iidem effici de Capitulo; vbicumque enim beneficiati, vel alij huiusmodi sunt tales de iure speciali, in illis optimè verificatur supradictũ decretum Concilij, vt ex mente Sacræ Congt. fuit resolutum *in Rota decis. 296. p. 1. diuers. & decis. 708 p. 2. recentior.* & latè probat Lott. *d. q. 25 num. 76. cum seqq.* Sacræ Congregationi Eminentissimorũ Cardinalium Concilij Trid. interpretum de mense Septembris 1618. expositum hoc modo fuit. *Illustrissimi & Reuerẽdissimi Domini, à Sacra hac Congregatione declaratum est tertium, qui in casu discordiæ eligitur inter Episcopum, & Capitulum iuxta formam c. 6. de refor. sess. 25. debere esse Canonicum, vel in dignitate ecclesiastica constitutũ, & licet etiam censuerit quod debeat esse Canonicus, vel habere Dignitatem in Ecclesia, in qua eligitur, & teneri iurare se iustitiam administraturum, ne forte de hoc contingat dubitari Decanus & Capitulum Conchensis Ecclesiæ petit Illustriss. & Reuerendiss. D. D. V. V. ita in ea iubeant obseruari. Sacra Congr. Card. Conc. Trid. Interpretum cẽsuit, tertium, qui eligitur in causa discordiæ inter Episc. & Capitulum ex præscripto c. 6 sess. 25. eiusdem Cõcily debere Canonicatũ, vel Dignitatem in eadem Ecclesia obtinere.* Horatius Card. Lancellotus. Super hac declaratione multum disceptatum fuit inter Illustrissimum D. Henricũ Pimentel dignissimum dictæ Ecclesiæ Prælatum prætendentem tertiũ illũ esse eligendum non Capitularem, Capitulum verò contendens electionem fieri debere de persona Canonicatũ, vel dignitatẽ in eadem Ecclesia obtinente iuxta formã huius declarationis, & pro vtraque parte scripserunt duo huius Curiæ Madritensis Primarij aduocati hoc anno 1647. & ego scribere nolui, sed expectandam esse petitam à Sacra Congreg. nouissimam responsionem, quæ tantæ contentioni finem imponat.

Vbi autem Capitulum in principio anni illos duos non elegerit, Episcopus per se solùm procedere potest, dummodo illud priùs moneat, prout resolutum fuisse restantur Piasec. *in praxi Episc p. 2. c. 2. n. 9.* Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 13 per tot.* † me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor y Cura de Almas lib. 4 p. 4. tract. 1. doc. 4 n.* ... ô sic Episcopo nolente, vel non valente contra Capitulares delinquentes procedere deuoluitur iurisdictio ad Adiunctos, vt latè resoluit Ludou à Sarauia *d tract. q. 5 per tot.* vbi *n. 11* citat meipsum *d. alleg 73 n. 9. & n. 5.* decisum refert nõ ad Episcopum, seu ad Superiorem deuolui iurisdictionem si coniudices, seu adiuncti renuant procedere contra Capitularem, quod etiam arrestatur Armendar. *d. l. 7 Episcopis n. 89.* 4 5

Et † decretum Concil. *d. c 6.* procedit in Episcopo etiam non consecrato, vt bene resoluit Sarauia *d tract. q. 17. n 35. vers. sed contrà,* vbi *eod. n 35. vers. ex omnibus,* refert decisum succedere Capitulum Sede vacante in huiusmodi iurisdictione procedendi contra Capitularem delinquentem. 6

Duo illi adiuncti in procedendo iurisdictionem habent, secundùm Machado *d. lib. 4. p. 4. tract 1 doc. 4. n. 3* Ludou à Sarauia *d. tract. q. ex n. ...* vbi *n. 15* post Camill Borrel *in sum. decis. tit 60 n fi* subdit † adiunctos iuramentũ subire debere, sicut & alios iudices, de bene & 7 8

fideliter se habendo,*& num.*17 post Stephan. Gratian.*discept.forens.c.*100 *n.*49.tradit quòd quoties iudex datur Adiunctis alicui Tribunali si nominatur à Principe, talis nominatus appellatur iudex delegatus,si à lege, Ordina-
9 rius iudex vocatur. † Vnde posse huiusmodi Adiunctos recusari à parte, & solo iuramento resoluunt Stephan. Gratian.*d. c.*100.*n.* 49. & Ludou. à Sarauia *d.tract.q.*9.*per tot.* Machado
10 me citato, *vbi sup.* † & quando hac de causa sine fraude tempore diuinorum Officiorum eos abesse contigerit, priuandi non sunt quotidianis distributionibus tanquam absentes propter Ecclesiæ vtilitatem ex officio sibi attributo, secundùm Monet.*de distribut.quotid. part.*2.*q.*8.*n.*19.quem refero Ego ipse *d. alleg.* 73.*n* 6.Aloys.Ric.*in d. praxi part.*4.*resol.*591. me citato in hoc loco Machado *d.doc.* 4. *n.*4.
11 *In causa Caleiaten. ad instantiam Rota dubitatum fuit an Concil.c.6.sess.25.sustuleritim memorabilem consuetudinem circa locum tractandi causas cum adiunctis, & retinendi carcerem quando,vt in illa causa, sunt dua Cathedrales vnita,& Episcopus pratendit habere Canonicum alterius ciuitatis in ea, in qua residet, carceratũ & ibidem tractare causam cum Adiunctis ciuitatis, de qua est carceratus Canonicus?S.Congr.Conc.die 7.Septembris* 1630.*censuit sublatam esse immemorabilem per Concilium in casu, & ad effectum de quo agitur.*

Nam dispositio Conc. *d. loco* procedit,etiã vbi contraria cõsuetudo immemorialis viget, vt ipsummet expressit *in d. c.6* ibi,*necnon consuetudinibus etiam immemorialibus*, &c.& per illud tenent Steph.Gratian *discept.forens.tom.* 3 *c.*492.*n* 6. Ludou.à Sarauia *d.tract.q.*24.*per tot* Sustulit quoque concordias desuper in cõtrariũ initas inter Episcopos & Capitula, ibi, *cõcordiis,qua tantùm suos obligent auctores*,&c. quæ verba afficiunt etiam futuras cõcordias, Cæs.de Grassis *dec.*1.*n.*2.*&* 3.*de iureiur.* quod sanè est accipiendum, vt non intelligatur de concordiis circa modum procedendi factis,& specificè confirmatis per Sedem Apost. Achil. *decis.* 3.*n* 2.*de pactis*, Seraphin. *decis.*475.*n.*3. Mantic.*d.*202.*n.*10.Marchesan. *de commiss. p.* 1.§.1.*de appellat.ab interlocut. decis.*4. Gõz.*ad reg.*8.*Cancel.glos* 25.*n.*14.Ludou.à Sarauia *d. tract q.*25.*n.*6.Lotter.*d.lib.*1.*q.*25.*n.*86.Rot.*d.* 715.*p.*4. *diuers.*Et addit idẽ Lott *d.loco*,*n.*88. quòd dicitur specificè,& ex certa scientia cõfirmata si totus tenor sit relatus in ipsa confirmatione,vel saltem tota substantia narrata.
12 Non solùm Episcopus,sed etiam eius Vicarius procedere potest contra Capitulares, adhibitis duobus de Capitulo iuxta formã Cõcilij *d.c.*6.vt per Menoch. *cons.*52.*n.*180.Sbroz *de officio Vicarij lib.*1.*q.*145. Rot *decis.*743.*n.*5. *part.*1.*diuers.& dec.*321 *part.*2.*diuers.*latè Ludou.à Sarauia *d.tract.q.*14.*per tot.*Idem potest Vicarius Sede vacante, sed absque adiunctis procedere non valebit, si Episcopus, dum viuebat non habebat auctoritatem procedendi sine illis, vt referunt decisum Sbroz *in addit. ad d. quæstionem* 145. & Ludou. à Sarauia *d. tract.q.*17.*n.*35. *vers.in omnibus,in fine.*

Proprius Notarius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, qui illi Capitulo suspectus non sit, vt ait resolutum Armendar. *in addit ad recop. legam Nauarra lib.* 1.*tit.*6.*de visitat n.*38.vbi *n.* 61. subdit processum in causis visitationis coram ipso esse fabricandum. † Assumere poterit Episcopus suum Fiscalem,qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, vel alium,quem magis voluerit,deputare,nec tenetur ad sumendum Capellanum de choro, ex Armendar.*d.lib.*1.*tit.*18.*l.*7.*de Episcop.n.*91.*in fine & n.*92. quem refero Ego ipse *d alleg.*73 *num.*8. 13 14

Vnum autem, inquit Conc. Trid.*d.c.6.tantùm sit vtriusque Adiuncti votum, positque alter Episcopo accedere:quòd si ambo ab Episcopo discordes in aliquo acta, seu interlocutoria, vel definitiua sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant, & si in electione tertij etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio deuoluatur, & iuxta eã partem, cum tertius conueniet, articulus in quo erat discordia, terminetur, alias processus, & inde sequuta nulla sint, nullosque producant iuris effectus.*Hactenus sunt verba Concilij;ex quibus colligitur, quòd si Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis sine tertio pronunciarent, sententia esset nulla, vt ex aliis resoluit Ludou.à Sarauia *d.tract.q.*31.*n.*21.& ideo referũt Stephan Gratian *discept forens.c.*100.*n.* 64.& idem Ludou.à Sarauia *d.tract.q.*31.*n.*3.sentẽtia Episcopi, & Adiunctorum in causis criminalibus contra Capitulares esse concipiendam sub hac forma *Ego N. Episcopus de consilio,& assensu N.& N. adiunctorũ ita pronũtio.* 15

Visitatio Capitulorum,& personarum Episcopis concessa, intelligenda est cumulatiuè, nõ priuatiuè ad Abbates,& Decanos,ac alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi,seorsum tamen ab Episcopis, vt referũt decisum Stephan.Gratiã.*discept.forens.c.*154. *n.*40.Gonzal.*ad reg.*8.*Cancell.*§.2.*proœm.n.*21. Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 4.† Collectores Cameræ Apostol. ad nudum ministerium exigendi certis casibus in partibus deputati, si sunt Canonici,vel aliàs Beneficiati,ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt, vt referunt resolutum Gonzal.*ad reg.*8. *Cancell.glos.*51.*n.* 82.& Armendar. *in addit.ad recop.legum Nauarra lib.*1.*tit.*6. *de Visitat.num.*30. *vers. item Collectores.* 16 17

Sine Adiunctis potest Episcopus visitare corpus Ecclesiæ Cathedralis, & Sacramentum, 18

tum, Reliquas, vestes, ornaměta, cęteraque ad cultum Diuinum destinata, sed & Capellas, Capellanias, dotationes, aniuersarium, institutiones, memorias Defunctorum, pia opera, vel res, aut bona fabricæ, seu Ecclesiæ, vt per Armendar. *d. tit. 6. de visitat. n.* 123. quem refero Egoipse *d. alleg.* 73. *n.* 15.

19 Potest quoque sine Adiunctis Capitularibus Episcopus visitando peccata, & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit, corrigere, punire, & emendare, non tamen pœna ordinaria, sed ea, quæ ad morum magis emendationem, quàm punitionem respiciat. Ita Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num* 39. vbi *in resp.* 2. *& num.* 77. *&* 79. cum Nic. Garc. *de benef. p* 3. *c.* 2. *num.* 198. *declarat.* 10 subdit huiusmodi facultatem visitandi etiam ad res, & bona Capituli, eiúsque administratores extendi.

20 Potest etiam Episcopus sine Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum ex causa, quòd Ordines suis Præbendis annexos non susceperint. Ita resolutum attestantur Nicol. Garc. *d. part* 3. *cap.* 2. *num.* 22. Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol.* 488. *num.* 2. *&* 3. Ludou. à Sarauia *dict. tract. q.* 18. *per tot.* Ego ipse *d. alleg.* 73. *num.* 12.

21 Potest pariter Episcopus initio ad summariam informationem, & necessariam detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur. Ita expresse Concil. Trid. *d. cap.* 6. Mantic. *decis.* 180. *num.* 6. Sarauia *d. tract. q.* 20. Rot. *in Calciaten. iurisdictionis* 6. *Iuny* 1621. coram bonæ memor. *Remboldo*, vbi subditur non procedere in delictis simplicis incontinentiæ absque qualitate concubinatus, eò quòd raptus, & violatio virginis est delictum requirens depositionem. Quoad fugam sufficit quòd de illa Ordinarius illum respectum habuerit, Rot. *in Conchen. iurisdictionis* 3. *Marty* 1617. coram bonæ mem. Card. Sacrato, *& in Calciaten. iurisdictionis* 21. *Iuly* 1621. coram bonæ mem. Remboldo, & additur *in alia Calciaten. suprà allegata*, quòd statur arbitrio iudicis an adesset timor fugæ. Quando autem quis dicatur suspectus de fuga, vide Saluft. Tiber. *in praxi indic. lib.* 2. *c.* 23. Ioseph. Sesse *de inhib. c.* 9. §. 2. *n.* 44. *&* 46. Melch. Phœbo *Lusit. decis.* 54. *p.* 1.

22 Potest denique Episcopus procedere sine Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum, vt censuit S. Congreg. Concil. *in causa Hispalen. die* 7. *Septembris* 1630.

23 Item, contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus quando totum Capitulum deliquit, vt per Seraph. *decis* 1050. *num.* 1. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *in d. praxi p.* 4. *resol.* 594. Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 25. *num.* 62. Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 5. *num.* 4. *& q.* 6. *per tot.* vbi, *num.* 8 asserit quòd si reperiatur vnus in Capitulo, qui non deliquerit, iste procedet simul cum Episcopo. Intellige modo delictū non sit in personam Episcopi, vel in contemptum eius, vel vbi Episcopus habet interesse; quia tunc facultatem contra Capitulares deuolnitur ad proximum Superiorem; vt per Armendar. *d. l.* 7. *de Episcopis, num* 90. Ludou. à Sarauia *d. tract. q.* 6. *num* 5. *&* 6. Et ratio esse potest, ne partes extra suas prouincias tot sumptibus, & incommodis litigare, & degere cogantur; Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 126. Nouat. *in prax. noui iuris Pontific. concl.* 54. *n.* 3. Steph. Gratian. *discept. forens. tom.* 5. *c.* 837. *n.* 15. Quando autem dicatur vniuersum Capitulū delinquere, colligitur ex notatis per Curiam Pisanam *lib.* 4. *c.* 3. *n.* 1. *ad* 6. Magon. *Luccen. decis.* 72. Card. Tusch. *lit. V. concl* 349.

Potest etiam sine Adiunctis Episcopus rationes exigere ab officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad eorum punitionem, & correctionem procedere. Ita censuit Sacra Congreg. Concilij, teste Nicol. Garc. *de benefic. part.* 5. *cap.* 7. *num.* 23. 24

Valet quoque sine Adiunctis in personas Capitulares Episcopus procedere, si tales personæ extra Ecclesiam Capitularem beneficia curam animarum habentia obtineant, & in exercitio curæ deliquerint; prævalet enim qualitas illa officij propter quam Canonicus efficitur subditus solius Episcopi, neque tunc vti Canonicus, sed vti curam habens animarum, vel eius administrationem iudicari debet. Ita Seraphin. *decis.* 1058. *per tot.* Vel si procederetur contra aliquem Capitularem, qui per accidens esset subiectus liberæ, & absolutæ potestati Episcopi, Seraphin. *d. decis.* 1058. *num.* 2. Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 25. *num* 61. *in fine.*

Dubitatum fuit *primò* in causa Burgen. an Archiepiscopus possit ad se auocare causas pē dentes contra Capitulares exēptos coram suo Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis *Secundò* an appellatio in talibus casibus post latam sententiam detur ad ipsum Archiepiscopum? Sacra Congr. Concilij, *die* 18. *Septembris* 1627. *ad primum* censuit *non posse Archiepiscopum auocare, vt cognoscat solus, sed benè cum Adiunctis. Ad secundum non dari appellationem à Vicario ad Archiepiscopum, sed causam deuolui ad Sedem Apost.* 25

Contra Coadiutores cum futura successione non tenetur Episcopus cum Adiunctis procedere nisi ex forma Coadiutoriæ colligatur ipsi Coadiutori concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici. Ita refert decisum 26

Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 4. c. 5. n. 96.* vbi obseruat ex clausula generali Coadiutoriæ, quòd Coadiutor habeat omnes, & singulas prærogatiuas, præeminentias, & honores coadiuti, non colligi concedi coadiutori huiusmodi priuilegium de Adiunctis, eo quòd illa intelligatur de prærogatiuis, præeminentiis, &c. circa seruitium Ecclesiæ, vt ex tenore ipsius coadiutoriæ apparet, refert & sequitur Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 29.* Vnde in causa Barbastren. proposito dubio in S. Congr. Concilij, an Episcopus possit per se sine Adiunctis procedere contra Coadiutores Canonicorum Cathedralis, eadem Sacra Congr. *die 9. Nouembris 1630.* censuit *Episcopum non posse procedere contra huiusmodi Coadiutores absque Adiunctis, quatenus ex forma Coadiutoria ipsis concessa fuerant omnia priuilegia, qua habent Canonici.*

27 Contra Portionarios habentes vocem in Capitulo potest Episcopus procedere sine Adiunctis, vt per Armendar. *d. tit. 6. de visitat. n. 60. & d. l. 7. de Episcopis n. 91. in princip.* Ludou. à Sarauia *d. tract. quæst. 23. ex num. 2.* Cuius tamen contrarium resoluunt Aloys. Ricc. *d. collect. 751. & in praxi aurea resolut. 39.* Massobr. *in praxi habendi concursum pral. 21. in princ. num. 13. secundùm Romanam impress.* Ego ipse *d. alleg. 73. num. 10.* Quorum opinio procedit in Capitularibus, prior verò in his, qui non sunt de Capitulo, sed habent vocem in Capitulo, vt ex multis intelligit Ludou à Sarauia *d. q. 23. ex num 4* subdens quòd licèt Portionarij, & dimidij Portionarij in Ecclesiis Corduben. Carthaginen. Hispalen. Calaguritan. & Caleiaten. habeant vocem in Capitulo, tamen in electionibus, prouisionibus, & ad effectum Coniudicum pro Capitularibus non habentur, ex iis, quę Gonzal. *gloss. 43. n. 45.* Rot. *decis. 708. n. 2. & 3. part. recent.* & faciunt quæ suprà dixi post *num. 3.*

28 In causa Oriolen quæsitum fuit *primò*, an si iudex sæcularis volēs perquirere, & extrahere delinquentem ex priuata domo Canonici, ex vrbanitate imploret auxilium Episcopi, teneatur desuper adhibere coniudices? *Secundò* an si de facto Coniudices se intromittāt, & turbent in hoc iurisdictionem Episcopi, possit ipse procedere prout de iure cōtra huiusmodi perturbatores? *Tertiò*, dato quòd Episcopus possit procedere contra prædictos, an debeat adhibere in dicto iudicio alios Coniudices à Capitulo eligendos, vel solus procedere? S. Congr. Conc. *die 5. April. 1631.* ad primum citra approbationem gestorum ab Ordinario & secundùm ea, quæ proponuntur, respondit *Episcopum non teneri requirere consensum Coniudicum.* Ad secundum *Episcopum posse cōtra dictos Coniudices procedere.* Ar tertium *teneri adhibere Coniudices.* Et nouissimè eadem S. Congr. Con. *in* eadem *Oriolen. 27. Mart. 1632. ad 7.* respondit *posse Episcopum solum sine Adiunctis exigere rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli spectantium, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij.*

Potest quoque sine Adiunctis Episcopus procedere ad subtractionem fructuum, & ad mulctas ab eo impositas contra Canonicos habentes Capitulum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent, nisi causa aliqua vrgens in aliud tempus differri non patiatur; eadem. S. Cong. Conc. *in d. Oriolen. 27. Mart. 1632. ad 11.* 29

Potest similiter Episcopus sine Adiunctis procedere contra Canonicum ob non residētiam, dum non procedit ad priuationem, sed ad pœnas à S. Concil præscriptas, *ibid. ad. 13.* 30

Vtrùm autem Episcopus teneatur visitare Capitula Ecclesiarum Cathedralium per propriam personam vel visitationem possit committere suo Vicario? Vide latè disputantem Ioan. Sanci. *in selectis disp. 50. per tot. in 2. part.* 31

CAPVT XXIX.

De Canonicorum Coadiutoribus.

SVMMARIVM.

1 *Coadiutoria in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum à tempore Sixti V. conceduntur à solo Papa.*
Coadiutoria in prædictis casibus conceditur propter infirmitatem. ibid.
Vel propter senectutem, ibid.
2 *Coadiutoris potestas à forma coadiutoria pendet.*
3 *Coadiutores cum futura successione nō sunt Beneficiarij interim dum viuunt coadiuti, nec habent ius nec titulum in beneficio.*
4 *Coadiutoria cum futura successione non sunt verè, & propriè beneficia.*
5 *Papa coadiutoriam concedendo non prouidet absolutè de beneficio, sed necessitati Ecclesia.*
6 *Coadiutor Canonici cum futura successione vocatur Canonicus fictus.*
7 *Canonicatus non vacat per obitum coadiutoris.*
8 *Coadiutoria post mortem coadiuti continet gratiam coadiutoris, & non subiacet publicationi,*
9 *Coadiutoria licet similis sit resignationi, est tamen quid diuersum ab illa.*
10 *Coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti.*
11 *Distributiones quotidianas absente coadiuto*

iuto lucratur coadiutor ad fauorem coadiuti.

12 *Coadiutor quando aliunde habet vnde se valeat decenter sustentare, disponitur nonnunquam, quòd nihil prorsus percipere debeat de fructibus, aut distributionibus.*

13 *Officium Canonicum recitare non tenetur coadiutor, sed proprietarius.*

14 *Fidei professionem emittere non tenetur coadiutor, nisi cùm fuerit successionis locus.*

15 *Coadiutor non tenetur ad residentiam praecisam, sed causatiuam.*

16 *Distributiones non lucratur coadiutor, excommunicato coadiuto.*

17 *Coadiutores interuenientes non possunt lucrari fructus Praebendae pro Praebendatis coadiutis Ecclesiae Carthaginen. pro tempore, quo dicti eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati.*

18 *Possessionem verè non capit coadiutor, nisi post cessationem coadiutoriae.*

19 *Possessio prima capta viuente coadiuto non sufficit, est enim post illius mortem noua capienda.*

20 *Coadiutor debet habere locum captae possessionis post mortem coadiuti, & non locum captae possessionis viuente coadiuto.*

21 *Possessio ab obitu coadiuti numeranda est, quamuis prior possessio accederet ad annos viginti.*

22 *Coadiutor sedere debet in vltimo loco post omnes Canonicos.*

23 *Coadiutores antianitatem non à die eorum Admissionis, sed à cessationis coadiutoriae die adipiscuntur.*

24 *Coadiutores quando aliquas functiones faciunt, quae pertinent ad suos coadiutores, debent illas facere in nouissimo loco.*

25 *Canonicis quamuis posterius prouisis competit praecedentia supra coadiutores, nisi aliud in forma coadiutoriae caueatur quacunque consuetudine in contrarium non obstante.*

26 *Statutum disponens quòd coadiutores gradatim ascendant, & praecedant posteriores Canonicos, non est obseruandum.*

27 *Coadiutor in Dignitate absente, vel impedito coadiuto suo praecedit omnibus Canonicis, & ei competit stallum in quo sedere deberet coadiutus, & functiones facere, quas obiret proprietarius si aderat.*

28 *Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto, quòd ex aliqua causa iubilare facit Canonicos.*

29 *Coadiutor non sibi optat, sed coadiuto.*

30 *Coadiutor in ingressu non debet fabricae soluere, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos.*

31 *Index Apost. seu delegatus Papae, aut Iudex Synodalis esse non potest coadiutor.*

32 *Coadiutor non gaudet priuilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia.*

33 *Coadiutor non tenetur ad onera Canonicorum iuniorum, licèt teneatur ad onera sui coadiuti.*

34 *Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesiae Elboren. debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor.*

35 *Coadiutor non tenetur ad poenas iudiciales, & quae non habeant rationem mulctae ordinariae impositas ob culpam coadiutoris.*

36 *Coadiutor non tenetur tempore concessionis coadiutoriae habere Ordinem Presbyteralem, vbi statuto Ecclesiae cautum fuerit, quòd Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis.*

37 *Coadiutor non tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum si nunquam resedit, seu inseruit.*

38 *Coadiutor datus Canonico non ordinato iuxta formam statuti requirentis Ordinem Subdiaconatus, sub poena amissionis certae partis fructuum, non lucratur fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est Ordinatus ad formam statuti.*

39 *Coadiutoria ad titulum non potest coadiutor ordinari.*

40 *Coadiutor non potest exercere officia, ad quae coadiutus electus est.*

41 *Distributiones quotidianae debentur Canonico coadiuto absente, vel non seruiente coadiutore.*

42 *Habitum, & tonsuram clericalem tenetur deferre coadiutor, & fori priuilegio gaudet.*

43 *Coadiutor gaudet regula de annali, & triennali possessore.*

44 *Coadiutor potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis.*

45 *Coadiutus impedito, seu infirmo coadiutore, an teneatur inseruire si habilis sit ad effectum lucrandi distributiones, ostenditur.*

46 *Coadiutor, excommunicato existente principali, potest inseruire, & residere in Ecclesia, & lucratur partem, seu portionem sibi assignatam pro congrua.*

47 *Coadiutor tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam praebendam.*

48 *Coadiutores debent esse constituti in illa aetate, quae ad illud obtinendum beneficium requiritur.*

49 *Coadiutor ex quo residet, & inseruit, debet promoueri infra annum ad Ordinem suae Praebendae annexum.*

50 *Coadiutor extra Ecclesiam Cathedralem in absentia*

absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus quoad praeminentias censendus est.

51 *Coadiutor tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quae habet.*

52 *Coadiutor, quamuis non sit in sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quae sine Paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus si praesens esset.*

53 *Coadiutori tenentur Canonici inseruire, & ministrare prout tenentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus.*

54 *Coadiutor seruiens pro coadiuto, an debeat exire de Capitulo in quo agitur de negotio ipsius coadiuti, ostenditur.*

1 QVAMVIS Concil. Trid. *sess.* 25. *de reform. c.* 7. *vers. in coadiutoriis*, statuerit vt nemini in quibuscunque beneficiis eccl. fiasticis permitterentur perpetuę, & irreuocabiles coadiutoriae cum futura successione, & iuxta illius dispositionem fuerit sic inuiolabilitet obseruatum vsque ad tempus Sixti V. tamen ab eo vsque ad haec tempora concessae fuerunt, & conceduntur in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, à solo scilicet Papa, & non ab alio, quamuis sit Legatus, seu Nuncius, vt per Flamin. Parif. *de resignat. lib.* 6 *q.* 5. *num.* 15. *& lib.* 7. *q.* 20. *num.* 14. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos.* 5. §. 9. *num.* 91. Monet. *de distrib. quotid. part.* 2. *q.* 1. *num.* 33. Nicol. Garc. *de benef. part.* 4 *cap.* 5. *num.* 19. Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub.* 7. *cap.* 6. *num.* 105. *prope fin.*

Coadiutoria in praedictis casibus conceditur, propter infirmitatem. Verall. *part.* 1. *decis.* 130. *num.* 1. *&* 2. vel propter senectutem: namsi data sit propter ingrauescentem aetatem, vetificanda est in aetate sexaginta annorum, & quando datur propter senectutem tantùm, debet probari aetas septuaginta annorum, idem Verall. *d. p.* 1. *decis.* 129. Si verò concessa sit coadiutoria propter ingrauescentem aetatem, iunctis infirmitaribus, verificeatur in anno quinquagesimo quinto, ex eodem Verallo *d. p.* 1. *decis.* 130. *in princ.* Refert. Aloys. Ricc. *in collect. decision. p.* 6. *collect.* 2218. *in princ.* & *collect.* 2425. *etiam in princ.*

Licèt coadiutoria, & futura successio sint gratiae diuersae, & separatae, Putte. *decis.* 98. *lib.* 2. *& decis.* 225. *num.* 19. *lib.* 3. Rota *decis.* 349. *num.* 5. *p.* 2. *recentissim. in posthumis*, Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 25. *num.* 29. tamē sunt subordinatae, cùm futura successio absque coadiutoria non detur per Papam, propter expectatiuas prohibitas à Conc. Trid. *sess.* 25. *de reform. cap.* 7. & ideò mortuo coadiuto de tempore datae, non solùm corruit coadiutoria, & est nulla à principio, cùm mortuo non detur coadiutor, nec mortuus pro ea supplicet, sed corruit etiam futura successio, quae ab illa dependet, & datur ratione coadiutoriae, Rota *d. decis.* 349. *num.* 7. *cum seqq.*

2 Coadiutoris potestas (cùm à forma dationis coadiutoriae pendeat, vt ex Pauin *de* [illegible] *stat. part.* 1. *quaest.* 2. *num.* 32. refert. Flamin. Parif. *d. tract. lib.* 7. *quaest.* 20. *num.* 19.) ante omnia est inspiciēdus tenor litterarum, ex Gonzal. *d.* §. 9 *num.* 9. ideò videndum qualiter his temporibus deputari soleat, vt exinde colligamus quae sit eius auctoritas, & officium, ac obligatio. Per huiusmodi igitur coadiutoriam nunc constituitur quis & deputatur alteri in coadiutorem perpetuum, & irreuocabilem in regimine, & administratione Dignitatis, seu Canonicatus, & Praebendae, quos ille obtinet in spiritualibus, & temporalibus cum plena, libera, & omnimoda facultate, auctoritate, & potestate omnia, & singula, quae ad huiusmodi coadiutoris officium de iure, vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet spectant, & pertinent, faciendi, gerendi, exercendi, & procurandi, ita quòd durante coadiutoris officio huiusmodi talis coadiutor coadiuto absente vice, & loco illius eidem Ecclesiae vti Canonicus, seu Dignitas deseruire, stallūque in choro, & locum, ac vocem in Capitulo, processionibus, & aliis actibus eiusdem Ecclesiae habere, necnon omnes, & singulas praerogatiuas, praeminentias, & honores, quos principalis ratione Canonicatus, aut Praebendae, seu Dignitatis habet, & si praesens adesset, haberet, atque omnia, & singula fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, distributiones quotidianas, & alia emolumenta quaecunque etiam anniuersaria, manualia, & alia quomodolibet nuncupata in quibusuis rebus consistentia, quae per ipsum principalem, si personaliter diuinis Officijs tam diurnis, quàm nocturnis in eadem Ecclesia interesset, lucrifieri, & percipi possint in omnibus, & per omnia, absque vlla prorsus differentia pro eo lucrari, & percipere liberè, & licitè valeat. Solet tamen opponi clausula, quòd non possit, neque debeat coadiutor nisi de ipsius principalis consensu, & voluntate, in dicto regimine, & administratione quouis modo se intromittere, aut immiscere, neque praetextu coadiutoriae quouis titulo, seu causa quicquam petere, seu exigere. Et deinde dicitur, quòd cùm primum tale beneficium per cessum, vel decessum, seu quamuis aliam dimissionem, vel amissionem coadiuti, vel alio quouis modo vacare contigerit, & sic eodem coadiu

coadiutoriæ officio cessante conferatur, &
assignetur eidem N. & in corporalem posses-
sionem illius, & annexorum, iurium, & per-
tinentiarum, auctoritate Apostolica induca-
tur, & defendatur. Vt enim excludatur vo-
tum captandæ mortis, super qua est fundata
reprobatio expectatiuarum, *cap. 2. de concess.
prabend. in 6.* exigitur consensus, & requisitio
coadiuti, per quem consensum amaritudo
ista excluditur, Rota apud Pute. *decis.* 478.
col. vlt. vers nam licèt ista gratia lib. 2. in nou.
Lotter *de re benef. lib. 29. c. 25. num.* 20. *cum
seqq.* & hæc est Ratio, cur in coadiutoriis
huiusmodi habet locum *reg. 44. de præstandis
consens.* vt aduertit Gonzal. *glos. 5. §. 9. num.*
10. vbi, *num.* 48. *cum seqq.* subdit exigi etiam
litteras commendatitias aut Episcopi, aut
Capituli, super qualitatibus coadiutoris, &
indulgentia Ecclesiæ. Vnde cõsequitur quòd
si mortuo coadiuto opponat se prouisus ex
ea vacatione ab Ordinario, teneatur ipse
coadiutor iustificare causam coadiutoriæ in
litteris expressam, neque aliter intret re-
seruatio, vel affectio ad eius fauorem: cuius
rei ea est ratio, quia Papa mouetur solo in-
tuitu Ecclesiæ, Propter necessitatem, vel eui-
dentem eius vtilitatem, non autem intuitu
alicuius personæ, quia causa non subsistente
intrat defectus mentis, cessatque omnis affe-
ctio, ex Lotter. *d. lib. 2. q. 25. num.* 33. Cùm
ergo vtraque gratia æquè principalis, coad-
iutoris scilicet, & futuræ successionis pendeat
à causis narratis Papæ, ideò si de tempore
datæ mortuus iam sit coadiutus, sicut gratia
coadiutoriæ (quæ ipsius fauorem respicit, fit-
que ad eius preces) ipso iure nulla est, *l. Ne-
ratius ff. de regul. iuris*; ita nulla quoque est
gratia prouisiua illi subordinata, & ab ea de-
pendens; vt resoluunt Garc. *de benef. p.* 5.
cap. 5. *num.* 130. & 131. Lotter. *d. lib. 2. q. 25.
num.* 46. & 47. Rota *in Seguntina Canonica-
tus* 26. *Nouembris* 1616. coram bonæ mem.
Patrarcha Manzanedo. Claus. enim, *etiamsi
nunc actu vacet*, refertur ad omnes alios mo-
dos vacandi, quã ad hãc per obitum, ne videa-
tur contradicere expressioni quòd coadiutor
viuat, & supplicet, Achil. *decis. 1. de prabend.*
3 Coadiutores igitur cum futura successio-
ne, viuentibus coadiutis, possessionem bene-
ficiorum non habent ex propria persona, cùm
illam habeant coadiuti, & duo in solidum
eandem rem, eodem respectu, possidere non
valeant. *lib. 3. §. ex contrario. ff. de acquir. possess.*
Quòd autem coadiutor coadiuto viuente nõ
dicatur possidere, tradit Garc. *de benefic p.* 4.
cap. 5. *num.* 76. & 90. *ad fin.* Rota *decis.* 410.
num. 3. & 4. *p.* 2. *recentissim.* Non sunt enim
coadiutores Beneficiarij interim dum viuunt
coadiuti, nec habent ius, nec titulum in be-
neficio, sed tantùm exercitium & admini-
strationem, ius autem residet penes coadiu-
tum, Host. *in c. de Rectoribus, in verb. animarũ,*
& *ibi* Ioan. Andr. *verb. curam habeat*, Card. *n.*
1. Anan 2. Anch. 3. Panor. *vlt. de cleric. ægrot.*
Rot. *d. decis.* 410 *n.* 5. Nau *in c. si quãdo, de rescr.
præl.* 5. *n.* 10. & *in tr. de Orat c.* 20. *n.* 18. Ludou. à
Sarauia *in tract de iurisd. Adiunctorum q.* 29. *n.*
44. Rot. *d.* 456. *n.* 9. *par.* 1. *recent.* Lotter. *d. lib.* 2.
q 25. *n.* 30. vbi quòd coadiutor nullum penitus
habet ius in beneficio, vel respectu tituli, vel
respectu possessionis, vnde si præmori eum cõ-
tingat, beneficium nõ remanet affectum quo-
minus Ordinarius illud prouideat, Pure. *decis.*
225. *n.* 18. *lib.* 3. Gonzal. *glos.* 5 2. *n.* 44. Garc. *p* 1. *c.*
1. §. 2. *n.* 174. Quia † coadiutoriæ huiusmodi 4
non sunt verè, & propriè beneficia, secundũ
Abb. *in cap. de Rectoribus, de clerico ægrot.* Petr.
Gregor *de re benef. c.* 11. *n.* 1. Gonzal. Mendez
de Vasconcellos *diuersor. iuris argumentor. lib.*
4. *c.* 1. *n.* 8. Azor *instit. mor. par. 2. lib. 3. cap. 2. q.* 4.
Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *n.* 40. & 64. *cum sequentib.*
Anton Fabric. *in theorica de re benef tit. de of-
ficiis, & admin. n.* 20. *cum seqq.* Sebast. Cæsar. *in
relect. de Ecclesiast. hierarchia par. 4. disp* 14 §.
9. *à princip.* Nam † Papa coadiutoriam conce- 5
dendo non prouidet de beneficio; illud ab-
solutè conferendo, sed ad effectum proui-
dendi necessitati Ecclesiæ, Burat. *decis.* 78.
Vnde coadiutorem Canonici cum futura 6
successione vocati Canonicum fictum, tradũt
Gonzal *d. glos.* 5. §. 9. *n.* 170. Monet *d. tr. de opt.
Canon q.* 8. *n* 143. Ludou. à Sarauia *d. tract. de
iurisd. Adiũctor. q.* 29 *n.* 33. Rota *d. decis.* 410 *n.*
6. *in princ. p. 2. recentis.* aliàs in posthũ. vbi *n.* 7.
respondet ad verba litterarũ coadiutoriæ, per
quæ videtur apparere quòd coadiutor statim
ab ipsa concessione efficitur verè, & non fictè
Canonicus, Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 2. *n.* 11.
Hinc etiam Canonicatus non vacat per 7
obitum coadiutoris, sed solummodo per ces-
sum, vel decessũ coadiuti, & tunc incipit ha-
bere ius ipse coadiutor, nõ tanquã coadiutor,
sed tanquã nouus Canonicus, & diuersa per-
sona, nec dicitur cõtinuare ius, sed nouiter ac-
quirere, *glos. fin. in c. grandi, de suppl. negl Præl.
lib.* 6. Nicol. Garcia *d. p.* 405. *c.* 75. Rota *d. decis.*
410. *n.* 5. Pure. *decis.* 225 *n.* 3. *lib.* 3. *in correctis,*
Caualer. *decis.* 116. *n.* 5. & † coadiutoria post 8
mortẽ coadiuti continet gratiam coadiutoris,
ex Pure *d. decis.* 225. *n.* 6. *lib.* 3. & *decis.* 98. *lib.* 2.
Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *n.* 53. & *seqq* Monet. *d. q.*
8. *n.* 143. ac proinde nõ subiacet publicationi.
Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *n.* 25. † Licèt enim sit 9
similis resignationi, est tamen quid diuersum
ab illa, Rot. *decis.* 10. *n.* 3. *lib.* 3. *par.* 3. *diuers.* Gõ-
zal. *d.* §. 9. *n.* 69. Caualer. *d decis.* 116. *n.* 4. Lotter.
de re benefic. lib. 2. *q.* 25. *num.* 23 vbi, *num.* 42.
cum seqq. ex Rota *in Tyrassonen. coadiutoriæ*
8. *Nouemb.* 1598. coram *Penia*, subdit quòd
effectus huius gratiæ antequam vacet benefi-
cium

cium permaximus is est, vt scilicet inde censeatur ius ad rem in eo quæsitum ipsi coadiutori, in tantum vt succedente vacatione non egeat noua collatione, etiam quòd non cœperit exercere officium coadiutoriæ, vel quòd per ipsum steterit, quominus exercuerit, impeditur enim hinc ne alteri conferri possit beneficium. Seraphin. *decis.* 1447. *num.* 4.

10 Hinc prouenit, quòd coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti, Nau. *cons.* 2. *num.* 3. *de cleric. agrot.* Ludou. à Sarauia
11 *d. q.* 29. *n* 26. Rot. *decis.* 185. *lib* 3. *p.* 3. *diuers.* † Sed lucratur etiam distributiones quotidianas absente coadiuto ad vtilitatem coadiuti, vt censuit *Sacra Rit. Cong. in vna Colimbrien.* 16. *Septemb.* 1606. *in dub.* 6. *& in alia Elboren.* 15. *Aprilis* 1606. vide *infra n.* 45.

12 Et ideò quando coadiutor habet aliunde vnde se valeat decenter sustentare, disponitur nonnunquam quòd nihil prorsus percipere debeat de fructibus, nec de distributionibus, prout fuit in casu, in quo Nauarr. consuluit *d. cons.* 2. *num.* 3. & sæpe aliàs fit. Et interdum mandatur dari centum ducatos, & aliquando plus, vel minus, prout partes se conueniunt ante porrectam supplicationem, habita semper consideratione ne coadiutor egeat, refert Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *num.* 96. quia aliàs coadiutor posset petere à coadiuto congruam sustentationem, si deseruiat vti coadiutor, Nau. *d. cons.* 2. *n.* 1. *&* 7. *& de Orat. c.* 20. *n.* 18. Nicol. Garc. *d. par.* 4. *c.* 5. *in addit. sub n.* 130. *dub.* 36. nisi aliud caueatur in coadiutoria huiusmodi, in qua hodie consuetum est poni clausulam, *quia partes ita conueniunt quòd coadiutor non possit petere congruam, nec quicquam exigere quouis titulo ratione coadiutoria*, vt ipse testatur Garc. *vbi proximè*, subdens id procedere etiamsi non narretur coadiutorem habere beneficium, seu vnde se valeat sustentare, quamuis si coadiutor ob paupertatem magnam non valeat decenter seruire Ecclesiæ, posset excusari à seruitio, nec principalis possit illum arctare, seu compellere, nisi dando ei aliquid, quo decenter, & honestè valeat de-
13 seruire.

Nec tenetur ad officium Canonicum recitandum, sed proprietatius, vt per Campeg. *de coadiutore Episcopi, n.* 8. Nau. *in c. si quando, præl.* 5. *n.* 10. *de resc. & de Orat. c.* 20. *n.* 18. Gambar. *de offic. Legati à latere lib* 4. *n.* 285. Redoã. *de Simon par.* 2. *c.* 28. *de Rectorib* Suar. *de Relig. tõ.* 2. *tr.* 4. *lib.* 4. *c.* 22. *n.* 19. Molfes. *in sũma Theologia mor. tract.* 6. *cap.* 2. *n.* 44. Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 10. *cap.* 4. *quæs.* 1. Valer. Reginald. *in praxi fori pænit. lib.* 30. *n.* 41. Nicol. Garc. *de benef. p.* 3. *c.* 1. *n.* 109. Malder. *de virtut. tract.* 10. *c.* 2. *dub.* 3. *quæst.* 2. Oliuer. Bonart. *de oblig. horarum Canon. lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 16. Bonacin. *de horis Canon. disput.* 1. *q.* 2. *puncto* 3. *n.* 15. Squillante *de obligat. Clericor. p.* 1. *à n.* 14. Ludou à Sarauia *d quæst.* 29. *n.* 24. Paul. Laymann. *in Theologia moral lib.* 4. *tract.* 2. *cap.* 5 *num.* 8. *in fine*, Sebast. Cæsar. *d. disp.* 14. §. 9. *num.* 3.

Nec tenetur ad fidei professionem, nisi 14
cùm fuerit successioni locus, vt contra Acostam de Andrada *ad Bullam Cruciatæ. quæst.* 73. resoluunt Nicol. Garc. *de benefic. parte* 3. *cap* 3. *num.* 16. Ludou. à Sarauia *d. quæst.* 29. *num.* 37. Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, parte* 3. *allegat.* 61. *num.* 13. me citato Squillante *de priuilegiis cleric. cap.* 4 *n.* 79. me etiam citato in hoc loco Machado *d. tract.* 7. *docum.* 3. *num.* 2.

Nec tenetur ad residentiam præcisam, sed 15
causatiuam, id est, vt de bonis suis satisfaciat pro interessentia non soluta, Ita Gonzal Mendez de Vasconcellos *d. cap.* 1. *num.* 8. Gonzal. *d. glos.* 5. §. 9. *num.* 63. me citato Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *num.* 27. me citato in hoc loco Machado *d. docum* 3. *num.* 3. etiam casu, quo coadiutor propter infirmitatem, vel aliàs legitimè impeditus non teneretur alioquin residere, aliàs enim amittentur distributiones quotidianæ, quæ punctantur coadiuto in damnum ipsius coadiutoris, vt censuit S. Rit. Congr. *in Elboren.* 15. *Aprilis* 1605. *& in Patau.* 8. *Maij* 1617. *& in Ceneten.* 4. *Aprilis* 1620. Vnde Rota. *decis.* 276. *n.* 3. *p.* 1. *recentior.* reprobat Nauarrum *cons.* 2. *incip. Præsupposito, num.* 4. *de cleric. agrot.* resoluentem coadiutorem non teneri residere, licèt possit si velit. & addit Nauarrum hoc dicere, quia in illo casu coadiutoria habebat circa residentiam & seruitium verba facultatiua, *possis*, &c. non autem verba necessitatis, *debeas, & tenearis*: deinde, quia in casu Nauarri nihil omnino erat coadiutori reseruatum, secus quando plura emolumenta fuerunt attributa: demum quòd dictum consilium Nauarri non videtur verum, quia secundùm illum intellectum gratia coadiutoriæ esset quodammodo simplex expectatiua, quæ per Sacrum Concil. prohibita est, refert nouissimè Theodos. de Rub. *singular. Rotæ tom.* 2. *p.* 3. *verb. Nauarrus, pag.* 203. vbi attestatur *Sacra Rit. Cong.* reprobasse dictum consilium Nauarri.

Nec lucratur distributiones excommuni- 16
cato coadiuto, Gonzal. *d. gloss.* 5. §. 9. *ex num.* 123. Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *num.* 38. me citato in hoc loco Trullench. *in exposit. Decal. lib.* 1. *c.* 8. *num.* 3. me etiam citato in hoc loco Machado *d. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 7. *docum.* 3. *n.* 5. Nicol. Garc. *d. par.* 4. *c.* 5. *n.* 86. vbi *n.* 85. subdit quod si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum sit pro congrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari, non obstante excommunicatione principalis, quæ sibi non alteri debet nocere. Vide infra *n.* 46. Sed pulcher casus se offert resoluendus.

17 uendus. † *Constitutione Ecclesiæ Carthaginen. cauetur, vt quotiescunque occurrerit, quod aliquis Capitularis eiusdem Ecclesiæ carceretur, si repertus fuerit culpabilis, non lucretur fructus suæ Præbendæ pro tempore, quo manserit carceratus. Verùm, quia datur casus, vt quandoque Capitulares prædicti habeant coadiutores, qui inseruiendo Diuinis intersunt durante carceratione dictorum Capitularium, ideò fuit dubitatum in Sacra Congregat. Concetly an tales coadiutores inseruientes possint lucrari fructus Præbendæ pro Præbendatis coadiutis pro tempore, quo dicti eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati? Eadem S. Congregat. die 25. Decembr. 1618.* censuit *coadiutum non posse percipere fructus prædictos.*

18 Nec verè capit possessionem nisi post cessationem coadiutoriæ, Rot. *decis.* 456. *num.* 6. *p.* 1. *recent.* Ludou. à Sarauia *d. q.* 29. *num.*

19 51. non enim sufficit † prima capta possessio viuente coadiuto, vt declarauit Sacra Rituum Congreg. *in Patauina* 30. *Ianuary* 1619. *& in d. Colimbrien.* debet enim post mortem coadiuti noua capi, eadem Sacra Congregat. *in Patauina* 30. *Iuny* 1616. Rot. *decis.* 637. *num.* 4. *p.* 1. *recentior.* Lotter. *d. lib.* 2. *quæst.* 25. *num.* 32. quia cùm priùs careret titulo, non potuit sibi possidere, *reg. beneficium, de reg. iuris in* 6. & ideo *in vna Ternlen.* 21. *Mar-*

20 *ty* 1609. censuit *quòd † coadiutor debet habere locum captæ possessionis post mortem coadiuti, & non locum captæ possessionis viuente Coadiuto & in alia Bergomen.* 7. *Augusti* 1627. censuit

21 † *possessionem ab obitu coaduiti numerandã esse, quamuis prior possessio accederet ad annos* 20. Rota *d. decis.* 410. *num.* 5. *in fine, p* 2. *recentissim.* alias in posthum. Farin.

22 Nec ei assignatur eadem sedes principalis coadiuti, sed sedere debet vltimo loco post omnes Canonicos, prout decisum referunt Gonzal *d. glos.* 5. §. 9. *n.* 101. *&* 109. *cum seqq.* Monet. *de ops. Canon. c.* 4. *q.* 8. *ex n.* 141. Nicol. Garc. *d. parte* 4. *c.* 5. *ex n.* 66. Sebast. Cæsar. *d.* §. 9. *n.* 6. Hermosil *ad Greg. Lop. glos.* 2. *prol. par.* 5. *n.* 22. *&* 23. Diana *resol. moral. par.* 4. *tract.* 4. *resol.* 88. Lotter *d. lib.* 2. *q.* 25. *n.* 37. *&* 38 Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 2. *cap.* 4. *à num.* 57. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 7. *cap.* 6. *num.* 107. *in fine*, Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 1. *cap.* 106. *num.* 39. D. Contelor *de præcedent. num.* 50. nouissimè Mich. Ferrus *de præcedent. Eccles. q.* 15. *num.* 2. & Aloys. Ric. *in praxi aurea resol.* 137. Rot. *d. decis.* 157. *& decis.* 637. *p.* 1. *recent.* Ludou. à Sarauia *d. q.* 29.

23 *num.* 41. vbi tenet † coadiutores antianitatem non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutoriæ die adipisci, Rota *in Tarraconen. coadiutoriæ*, coram Penia, impressa per Marches. *de commiss. p.* 1. *pag.* 466. vbi habetur coadiutori assignandam eandem illam sedem, in qua reperiebatur tempore obitus coadiuti. Palao *in opere moral. tom.* 2. *tract.* 13. *disp.* 1. *puncto* 10. *n.* 12. Machado *en su perfetto Confessor lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 7. *docum.* 1. *n.* 5.

Et quòd coadiutores viuentibus coadiutis sedere debent in vltimo loco post omnes Canonicos, & quãdo aliquas functiones faciunt, quæ pertinent ad suos coadiutos, vt cantare Lectiones præintonare Antiphonas & e pariter debẽt illas facere in nouissimo loco, cẽsuit S. Rituum Cong in d. Colimbrien. 16. Septemb. 1606. *in* 4. *dub. & in Patauina* 1. *Decẽbris* 1616. *Brundusin.* 18. *Marty* 1617. *Casalen.* 15. *Iuly eiusdem anni, &* 10. *Decembris.* 1619. *Vicentin.* 18. *Aug.* 1618. 24

Competit igitur præcedentia Canonicis quamuis posteriùs prouisis nisi aliud in forma coadiutoriæ caueatur, quacunque consuetudine in contrarium non obstante: eadem Sacra Congr. *in d. Colimbrien.* 16. *Septem.* 1606. *in* 2. *dub. Taurinen.* 10. *Nouembris* 1612. *&* 13. *Iuny* 1614. *Brundusin.* 18. *Marty* 1617. *Elnen.* 20 *Aprilis* 1619. *Tiranosen.* 13. *Iuly eiusdẽ anni, Dertonen. & Cæsaraugustana* 26. *Septembris* 1620. *Bellunen.* 23. *January* 1621. *Tarusin* 29. *May eiusdem anni. Calaritana* 18. *Augusti* 1619. vbi fuit resolutum *coadiutoribus nullam deberi ab altis Canonicis præcedentiam*, *Casalen.* 10. *Decembris* 1619. vbi *fuit dictum statutum Ecclesiæ Casalen. disponens, quòd † coadiutores gradatim ascendant, & præcedant posteris Canonicis, vti Iuri Canonico aduersans ferandum non esse, sed coadiutores post omnes sedere debere.* Et iterum *in Elnen.* 7. *Augusti* 1621. fuit resolutum coadiutori non deberi eundẽ locũ, quem vigore statuti auctoritate Apostolica minimè confirmati, nec consuetudinis haud legitimè præscriptę habebat tempore coadiuti, sed illum cedere debere omnibus Canonicis proprietariis ingressis durante eius coadiutoria. Ratio autem est, quia vt suprà vidimus, *num.* 3. coadiutor coadiuto viuente non dicitur possidere, & ad hunc effectum consequendæ antianitatis, non tempus prouisionis, sed captæ possessionis attenditur. *l.* 1. vbi Ioan. de Platea *C. de consul. lib.* 12. Boer. *de auctor. magni Concil. n.* 81. Mohed. *decis.* 11. *ante n.* 1. *vers. n. cum locus, de renunc. & decis.* 25. *in fine, de præbend.* Rebuff. *in tract. nomin. q.* 21. *num.* 4. Gonzal. *ad reg. Cancel.* §. 3. *proœm. num.* 25. *cum seqq.* Nicol. Garc. *d p.* 4. *cap.* 5. *num.* 77. tum etiam, quia, vt dictum est *num.* 6. coadiutor viuente coadiuto non est verè Canonicus, sed fictè, & propterea veris Canonicis præferri non debet, quia minor est Dignitas proueniens ex fictione, quàm ex veritate Bald. *in l. quoties, num.* 3. *vers. nota quòd minor. C. vbi senat. vel. clariss.* & in concursu maior semper debet præcedere minorem 25 26

rem, *cap.1.& c. solita, de maior.* vnde rectè Gemin. *conf.* 138.*num.1.in fine & seqq.* respondit Canonicos veros fictis esse præferendos.

27 Verùm vbi coadiutor in Dignitate esset, absente, vel impedito Coadiuto suo, præcedit omnibus Canonicis, S.Congr. Rit. *in Neritonen.* 22. *Octobris* 1619. idemque prorsus stallum, quòd coadiutus, si præsens esset, obtineret, habere debet, vt censuit eadem S.Congr. *in Brundusin.* 29. *Maij* 1621. Vnde cùm Stephanus Guerrerius prouisus de coadiutoria Arcbidiaconatus primæ Dignitatis Neritonen. quæsiisset ab eadem S.Rituum Congr. quo in loco debeat ipse sedere absente Archidiacono coadiuto, item an ad ipsum spectet fũctiones, quas faceret idem Archidiaconus, si præsens esset, eadem S. Rituum Congreg. Eminentiss. Card. Crescentio referente censuit *coadiutori supradicto iuxta formam litterarum coadiutoriæ competere locum, seu stallum in quo sederet Archidiaconus coadiutus si præsens esset; necnon ad eundem coadiutorem spectare functiones, quas obiret idem Archidiaconus, si adesset, sub die* 12. *Octobris* 1619. Cùm in Ecclesia Monopolitana sint duo Primicerij, & inter eos seruetur quod vacante primo Primiceriatu secundus Primicerius subintret locum primi, & efficiatur primus, prouisus verò in locum primi fit secundus; orta fuit controuersia inter secundum Primicerium, & coadiutorem primi, cui eorum absente, vel impedito primo Primicerio coadiuto deberetur primus locus & præcedentia, S.Congreg. Rit. *die* 17.*Iuly* 1632. vtraque parte plenè informante censuit *in præsenti casu ad relationem Eminentiss. Card. Pamphilij durante coadiutoria absente, vel impedito primo Primicerio, coadiuto primum locum, & præcedentiam deberi secundo Primicerio, non autem coadiutori primi Primicerij; coadiutoria verò cessãte, & facto loco futuræ successioni secundum Primiceriũ effici primum, & in illius locum subintrare, coadiutorem verò effici secundum.* Quamuis huiusmodi coadiutores Dignitatum ponendos ante Canonicos, & in vltimo loco Dignitatum crediderit Mich Ferrus *d.q.*15.*n.*4.

An coadiutor Canonici Præbendæ Diaconalis, sedere debeat ante Canonicos Subdiaconales? Vide Gauant. *in enchirid. Episc. verb. coadiutor Episcopi, n.*24. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 2. *cap.*4.*n.* 57.*&* 58. Diana *d. p.*4.*tract.*4.*resol.*88. *vers. sed difficultas.*

28 Nec intelligitur coadiutor comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilare facit Canonicos, eadem S. Congr. *in Elboren.* 15. *Aprilis* 1606. *in* 3. *dub.* quicquid dicat Garc. *d. cap.* 4. *num.* 89. Vtrùm si coadiutus fuerit exemptus à residẽtia per iubilationem, posset se iuuare huiusmodi exceptione dum habet coadiutorem, vt faciat fructus, distributiones, & alia emolumenta sua, etiamsi coadiutor non resideat? Vide Rot. *in Tarraconen. coadiutoriæ*, coram Penia, impressam per Marches. *de commission. p.*1. §. 2. *pag.* 466. *num.* 2. vbi tentum fuit coadiutum non priuari priuilegio iubilationis iam quæsitæ; necnon priuilegium iubilationis non suffragari coadiutori, & demum coadiutum non perficere suam iubilationem per seruitium coadiutoris. Lotter. *d. lib.*2.*q.*25.*num.*40.

Nec sibi optat, sed coadiuto, Monet. *de opt. Canon. q.* 8.*num.*152. Ludou. à Sarauia *d.q.*29. *num.* 31. & declarauit ead. S. Rit. Cong. *in d. Colimbrien.* 16. *Septembris* 1606. *in* 5. *dub.* Gratia enim coadiutoriæ cum futura successione non est impedimento quominus coadiutus, vbi viget ius optandi, possit indistinctè optare Præbendas, vt contra Gonzal. *ad reg.* 8.*Cancel. glos.*38.*exn.* 23. resoluunt Garc. *p.*4. *c.*5.*ex n.*120. & Lotter. *d. lib.*2.*q.*25.*n.*41.*&* 58. 29

Nec in ingressu debet fabricę soluere, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos, Nicol. Garc. *d p.*4. *c.*5. *num.* 78. 30

Nec potest esse iudex Apost. seu delegatus Papæ, vel designari iudex Synodalis, quia ex dicendis coadiutor non est verè Dignitas, seu Canonicus, quamuis sit in seruitio Ecclesiæ, & sic non habet qualitates, *cap statutum, de rescript. lib.* 6. Ita contra Acostam de Andrada, *ad Bullam Cruciatæ quæst.*75. resoluit Nicol. Garc. *d. parte* 4. *cap.* 5. *in addit. post n.*130. *dub.*28. vbi subdit propterea cõmissionem factam Dignitati non transire in eius coadiutorem, non solùm quando fuit expressum nomen proprium, sed etiam quando non fuit expressum. Quamuis contrarium imo coadiutores huiusmodi posse in Iudices Apostolicos & Papę delegatos eligi, existimet Palao *in opere morali tom.*2.*tract.*13.*disp.*1.*punct.*10. *n.*39. & Machado *d. tract.*7. *docum.*1.*n.*7. 31

Nec gaudet priuilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, purà ratione studij, aut Lecturæ in aliqua Vniuersitate, quibus coadiutus gaudere potest, ex multis adductis per Nicol. Garc. *in d. addit. dub.* 30. 32

Nec tenetur ad onera Canonicorum iuniorum licèt teneatur ad onera sui coadiuti, quia licèt sedeat post omnes Canonicos, id non est ex eo, quòd sit Canonicus iunior, sed quia non est verè Canonicus, & fulget aliena Dignitate, non propria, ita Nicol. Garc. *in d. addit. dub.* 33. & declarauit S. Rit. Congreg. *in d. Colimbrien.* 16.*Septembris* 1606.*in* 7.*dub.* vnde censuit *in alia Elboren.* 15. *Aprilis* 1606. quòd † Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesiæ debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor, licèt sedeat post vltimum Canonicum. 33 34

Nec tenetur ad pœnas iudiciales, & quæ non haberent rationem mulctæ ordinariæ, impositas 35

impositas ob culpam coadiutoris, nō obstante statuto contrario, quia esset iniustum, & contra ius, nisi fortè fuisset à Papa in specie confirmatum, Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 34. in fine.*

36 Nec tenetur tempore concessionis coadiutoriæ habere Ordinem Presbyteralem, vbi statuto Ecclesiæ cautum fuerit, quòd Canonicus actu sit Sacerdos tempore promissionis, sed sufficit habere clericatum, & legitimam ætatem ad Ordinem requisitum, ita Caputaque *decis. 128. n. 1. & 2.* Gonzal. *d. glos. 5. §. 90.* Nicol. Garc. *in d. addit. sub dub. 23.*

37 Nec tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum, si nunquam resedit, seu inseruiit, quia coadiutus non vult, ex quo non habet exercitium coadiutoriæ, sicut habens curam habitu, & non actu, non tenetur ad Sacerdotium promoueri infra annum, vt diximus *in tract. de Paroch. cap. 15. n. 29.* ita Nicol. Garc. *in d. addit. sub dub. 23.*
38 *vers. modo.* & ideò † habilitas requiritur in coadiuto, nec hoc casu illa coadiutoris sufficeret, nam stante statuto in ecclesia Barbastren. quòd Canonici, qui infra annum non fuerint promoti ad Subdiaconatum, amittant tertiam partem fructuū, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad Diaconatum, amittant medietatem fructuum, & si infra alios duos annos nō fuerint promoti ad Presbyteratum amittant omnes fructus, & distributiones, quæsitum fuit an coadiutor datus Canonico non ordinato, vt suprà, possit lucrari fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est ordinatus ad formam dicti statuti? Sacra Congr. *die 1. Decemb. 1629.* censuit *Canonicum supradictum coad utum non lucrari fructus, neque distributiones mediante seruitio dicti coadiutoris.*

39 Nec potest ordinari ad titulum coadiutoriæ, Salzed. *ad Bernard. in pract. c. 18. n. 7.* Gonzal. *d. glos. 5. § 9. n. 8.* Monet. *d. opt. Canon. c. 4. q. 8. n. 169.* Sebast. Cæsar. *d. §. 9. n. 4 & 9.* Nicol. Garc. *de benef. p. 2. c. 5. à n. 132.* vbi subdit posse quem ordinari ad titulum coadiutoriæ si fortè ratione illius haberet congruam, non tanquam ad titulum, beneficij, sed tanquam ad titulum pensionis.

40 Nec potest exercere officia, ad quæ coadiutus electus est, nam in his, quæ speciali nominatione competunt coadiuto, non venit coadiutor, nec eum repræsentat, ita Nicol. Garc. *in addit. ad dictum cap 5. sub num. 88.*

41 Nec eo absente, vel non inseruiente amittit distributiones quotidianas Canonicus coadiutus si per se deseruiat, quia *in causa Vrbeuetana die 9. Septembris 1628.* S. Congr. Concilij censuit *distributiones quotidianas deberi Canonico coadiuto infirmo, absente, vel non seruiente coadiutore.*

In multis tamen coadiutori effectus veri 42
Beneficiatij tribuuntur, vt est ille quòd tenetur habitum, & tonsuram clericalem deferre, & fori priuilegio gaudet, ita Nicol. Garc. *d. c. 5. à n. 97.* Azmend. *in add. ad recop. legum. Nauarræ lib. 2. tit. 19. de foro comp. num 26* Sebast. Cæs. *d. Eccl. hierarchia d. 14. §. 9. n. 8.* Squill. *de priuil cler. c. 7. n. 21.* Ego ipse *de officio, & potest. Episc. p. 2. alleg. 12. n. 4. & 9.*

Gaudet reg de annali, & triennali posses- 43
sione, vt apparet ex formulis coadiutoriæ, Nicol. Garc. *d. c. 5. à num. 89.* Gonzal. *d. §. 9. n. 118.* & declarauit *S. Rituū Congr. in d. Colimbrien. 16 Septembris 1606. in 3. dub.* & censuit Rota *d. decis. 410. num 9. p. 2. recentiss.*

Et potest gaudere mensibus datis causa
recreationis, & illos consumere sicut princi- 44
palis, ita tamen quòd dies per vnum ipsorum consumpti non possint per alterum assumi, sed quoad ambos remaneant consumpti, ita Gonzal. *d. §. 9. n. 1. & seqq.* Nic. Garc. *d. c. 5. n. 79.* Rota *in Salmantina coadiutoriæ* coram *Penia*, impressa per Marchesan. *de commiss. p. 1. §. 2. p. 469. in fi.* his verbis, *Præterea cùm Concilium Trid. & Ecclesiæ Salamantinæ constitutiones quolibet anno indulgeant Canonicis tres menses recreationis, quibus ab onere residendi liberantur, & coadiutor prætenderit se isto beneficio posse frui: contra verò Capitulū sentiret, ideo fuit dubitatum an Ioannes coadiutor posset dies gratiæ petere, & consumere: & domini responderunt affirmatiuè, quia respectu tēporis concessi à Concilio, & Ecclesiæ Salamantinæ constitutionibus censuerunt habere locum argumentū desumptum à subrogatione, seu æquiparatione, non obstante inconueniente per Capitulum commemorato, quod si coadiutor haberet tres menses, posset etiam Antonius coadiutus alios tres sibi assumere, & sic cultus Diuinus, & seruitium Ecclesiæ eluderetur: quia hoc cessabat ex eo quòd quando vnus ipsorum vsus est beneficio dicti tēporis, tunc alter nō poterat eodem beneficio perfrui, nec sibi aliud trimestre applicari,* &c.

Et ægrotans, aut aliàs legitimè impeditus 45
haberi debet pro præsenti, & lucratur distributiones quotidianas, sicut lucraretur principalis, quando ipse coadiuto erat actu seruiens tempore superuenientis infirmitatis, seu impedimēti, aliàs posset dari locus fraudibus in detrimētum seruitij Ecclesiæ, ita Nicol. Garc. *d. cap. 5. n. 80. & 81.* Rota *in Tarraconen. adiutoriæ* coram *Penia*, impressa per Marches. *de commissionib. p. 1. §. 2. pag. 466. num. 2.* vbi intelligit quādo sanus Diuinis interesse solebat, itaut infirmitas fuisset immediata causa non interessendi, subditque idem constituendum esse in impeditis quolibet corporali impedimento, & non obstare ait quòd coadiutore ægrotante, aut legitimo impedimento detento Ecclesiæ erat deseruiendum per coadiutū

sanum corpore & mente: respōdet enim difficultatem tolli per formulam coadiutoriç, de qua ibi mentio fit, nam Papa dederat coadiutorem Antonio siue non petēti, siue inseruire nolenti: qua de re in causa Barbastren dubitatum fuit *in Sacr. Congr. Concily* an coadiutus, impedito, seu infirmo coadiutore, teneatur inseruire, si habilis sit, ad effectum lucrandi distributiones? *Die 9. Nou. 1630. S. Congr.* cēsuit. *si ex forma litterarum Apostol. coadiuti nunquā teneantur Horis Canonicis interesse coadiutores quandiu aliqua ex tribus causis expressis in c. vnic. de cler. nō resid. lib. 6. verè fuerint impediti, distributiones quotidianas lucrari, perinde acsi Diuinis interessent.* Et in hoc sensu accipienda est alia eiusdem *Sacra Cong. decisio in Vrbeuetana 9. Nou. 1628.* quæ sic cantat. *Distributiones quotidianæ debētur Canonico coadiuto, infirmo absente, vel nō seruiētc coadiutore* quā refert Garcia *in sum. morali tra. 2. diffic. 9. dub. 4. num. 26.* quia intelligitur quando ex forma coadiutoriæ coadiuti numquā tenentur Horis Canonicis interesse; secus si aliter deprehendatur ex eadem forma, in quibus terminis loquitur alia *Rituum in Patauina 8. May 1617.* in hæc verba. *Distributiones quotidianæ non debentur Canonico infirmo, vel aliàs legitimè impedito quando habet coadiutorem, sed si coadiutor non residcat, punctatur tamen in ipsius coadiutoris damna.*

46 Potest inseruire & residere in Ecclesia, excommunicato existente principali, quia non inseruit, nec agit nomine excommunicati, sed nomine proprio, aut nomine Ecclesiæ, vt cōtra Gonzal. *d. §. 9. n. 128.* resoluit Nicol. Garc. *d. c. 5. n. 83. vbi n 85.* subdit quòd si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum est pro cōgrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari, non obstāte excommunicatione principalis, quę sibi nō alteri debet nocere, *& n. 86.* cū Gonzal. *vbi suprà n. 123.* resoluit quòd tunc coadiutor non potest lucrari pro coadiuto excommunicato, & eius commodum, & vtilitatem, per *cap. pastoralis, §. verum, de appell.*

Verùm post nonnullas huius tractatus impressiones inueni hac de re decisionem Rotæ *in d. Tarraconen. coadiutoria* coram *Penia* impressam per Marchesan. *par. 1. pag. 467. numer. 4.* cuius verba hîc apponere duxi prout sequuntur. *Ad quartam difficultatem negatiuè fuit responsum, Antonio scilicet coadiuto excommunicato non lucrari coadiutorem pro eo; cùm enim in litteris coadiutoria diceretur, quòd inseruire deberet coadiutor pro coadiuto, & pro ipso ipso coadiuto lucrari, iure consequebatur, vt hoc priuilegium intelligeretur competere coadiuto, dummodo esset habilis, & capax, excommunicatum autem non lucrari fructus & emolumenta beneficiorum clari iuris est, cap. pastoralis §. verùm de appellat. Rot.* decit 8. *num.* 10. *de sent. excom. in antiqu. Pute. decis.* 280. *num.* 1. *Et qui non potest propter excommunicationem per se aliquid agere, nec poterit per alium ad suam vtilitatem, vt notant omnes* in cap. fin. *vbi Imol.* numer. 19. de procurat. *Et satis esset indecorum vt alieni propter demerita à communione fidelium, & suffragiis Ecclesia, per hanc viam de patrimonio Ecclesia, cui non obedirent, alerentur, cap. commissa, de elect. lib. 6. Bald in c. 1. in 2. lect. n. 12.* de iudic. *Quibus nō obstabat quòd coadiutor non ageret nec seruiret nomine excommunicati, sed nomine proprio, aut nomine Ecclesia, ex traditis per Innoc. in cap. fin. de procurat. Oldrad. consi.* 44. *Compostel. in cap. fin. numer.* 17. *de cler. agrot. quoniam Innoc. tantum affirmat excommunicationem coadiuti non nocere coadiutori quominus vel suo, vel Ecclesia nomine agere possit, at non censet eum quicquam posse lucrari ad commodum, & vtilitatem coadiuti excommunicati, quem sua demerita ab istius commodi participatione merito excluserunt.* Hactenus Rota apud Marchesanum.

Et tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam Præbendam exemplo resignatarij, vt per Flamin. Parif. *de resignat. benef. lib. 4. quæst. 9. numer.* 19. Nicol. Garc. *de benef. part. 7. cap. 4. in fine*, Gonzal. *d. gloss. 5. §. 9. num. 6. & 90.* Monet. *d. cap. 4. num. 151. & 155.* Ludou. à Sarauia *d. q. 29. numer. 7.* Campan. *in diuersorio Iuris Canon. rubric. 7. cap. 6. num. 103.* vbi quòd † coadiutores huiusmodi debent esse constituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur, de quo etiam nouissimè Squillante *de priuil. cleric. cap. 4. num. 97.* Machado *d. lib. 4. pag. 4. tract. 7. docum. 2.* 47 48

Et sic debet promoueri infrà annum, ex quo residet, & inseruit, ad Ordinem suæ Præbendæ annexum, vt per Nicol. Garc. *dict. cap. 5. in addit. sub num. 130. dub. 23. vers. modo.* 49

Extra Ecclesiam Cathedralem in absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus censendus quoad præminentias veris Canonicis conuenientes, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in Pistorien. 15. Marty 1608.* 50

Et tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet, saltem ratione futuræ successionis, quæ ipsi conceditur, cùm sit gratia beneficialis, seu de beneficio, Nicol Garc. *in d. addit. dub.* 38. vbi addit totam gratiam vitiari, & esse nullam si non fiat mentio de obtentis coadiutoris; quia licèt illa de se sit diuidua, & separabilis, tamen ex intentione Papæ, & ipsius coadiutoris est indiuidua. 51

Et residere tenetur in Ecclesia, in qua datus est pro coadiutore, itaut non residendo beneficio

beneficio priuari possit; Ita latè Rota *decis. 392. per tot. p. 1. in posthumis*, aliàs *p. 3. recent.*

52 Et quamuis non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere quæ sine paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus, si præsens esset, *S. Congregat. Rituum in Bononien. 19. Decembris 1615.*

53 Et ei tenentur Canonici inseruire, & ministrare, prout tenerentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus; *ead. S. Congreg. in Casalen. 10. Ianuary 1609.*

54 Vtrùm autem coadiutor seruiēs pro coadiuto debeat exire de Capitulo, in quo agitur de negotio ipsius coadiuti? solet ab aliquibus in dubium reuocari, in quo videtur respondendum non debere exire; quia coadiutor non agit, nec inseruit nomine coadiuti, licèt eum repræsentet quatenus agit, & inseruit loco, & vice illius; sed agit, & inseruit nomine proprio, seu nomine Ecclesiæ: & sic nihil impedit eum interesse, & dare vocem in Capitulo, in quo tractatur de negotio coadiuti: vnde videtur quòd posset coadiutor dare suffragium, seu votare in electione Præbendæ, quam prætenderet coadiutus, & esset oppositor, & etiam pro eo suffragium dare: rursus è conuerso coadiutus benè potest interesse in Capitulo, & dare vocem, seu votum vbi agitur de negotio coadiutoris, nisi fortè tractetur de re spectāte ad ipsam coadiutoriam, quæ particulariter etiam spectet ad ipsum coadiutum. Ita Nicol. Garc. *d. p. 4. cap. 3. ex num. 103.* Sebast. Cæs. *d. §. 9. num. 12.* vbi *num. 13.* existimat non esse inconueniens, quod simul possint in habitu Canonicali interesse coadiutus, & coadiutor in processionibus, & Missarum solemniis, principalis in loco sibi debito iuxta antiquitatem suam, coadiutor post omnes Canonicos; quidquid dicat Nicol. Garc. *d. cap. 5. ex num. 107.* cuius fundamentum quòd vnum tantùm Canonicatum repræsentant, solùm concludit ne duplicem vocem habeant, vel duplices lucrentur distributiones, non quoad interessentiam, quæ diuersis respectibus vtique cōuenit, vni tanquā vero Canonico, alteri tanquā coadiutori; sicut nihil incōuenit quòd in eadem Ecclesia Rector principalis vt talis, & Vicarius vt Vicarius interesse valeāt, & vsu receptū videmus in Episcopo, & eius Vicario generali.

CAPVT XXX.

Canonici an, & quando optare possint?

SVMMARIVM.

1 *Optio est ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens, vt antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint.*

2 *Optio non inducitur à Iure communi, sed à consuetudine, priuilegio, indultu Apostolico, aut statuto.*

3 *Ius optandi quanto tempore consuetudine induci possit, ostenditur, & num. seq.*

5 *Optio regulariter fieri debet intra viginti dies, & currunt simul omnibus optare valentibus, sed non potest id tempus per Capitulum minui.*

6 *Dies 20. ad optandum computantur à die verisimilis scientiæ vacationis, & non currunt ignorantibus.*

7 *Antiquiores Regulariter priùs optare debent, quàm iuniores.*

8 *Canonicus antiquior si differt optare infra legitimum tempus, poterit iunior sequens optare Præbendam.*

9 *Antiquior non ætate, sed receptione priùs optare debet.*

10 *Antiquitas sola in optione consideranda est, non personæ prærogatiua, quamuis sit Cardinalis.*

11 *Antiquiores in optione Præbendæ, illi dicuntur, qui diutiùs in Ecclesia militarunt, & fuerunt in possessione priores, licèt sint in prouisione posteriores.*

12 *Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seu Antiquior, optet secundus seu sequens.*

13 *Optionis natura est, vt successiuè vnus Prebēdatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisque antiquior est, gradatim ascēdat.*

14 *Absens optare potest per Procuratorem si statutum, vel cōsuetudo contraria nō obuiet.*

15 *Canonicus in Sacris non constitutus benè potest optare maiorem Præbendam si statutum, vel consuetudo contraria non obstet.*

16 *Optare nemo impeditur quamuis habeat reseruatum beneficium ratione optionis dimittendum, necnon quamuis habeat Præbendam super cuius fructibus ipse voluntariè consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius, & num. 17.*

18 *Excommunicatus potest optare, nisi speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus.*

19 *Optare non potest vacantem Præbendam, qui propter aliquod corporis vitiū repellitur ab Ordinibus illi annexis, quamuis vitium huiusmodi contraxerit post obtentum beneficium in Ecclesia, si in optione requiratur noua collatio.*

20 *Canonicus Pœnitentiarius, & Lector S. Scripturæ, optare non potest; & quid in coadiuto? ibid.*

21 *Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis*

bendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus.

22 *Beneficia quomodocunque reseruata, siue generaliter, siue specialiter, etiam per reg. 8. Cancellaria non cadunt sub optione.*

23 *Beneficia, & Prabenda qua permutantur, vel resignantur, non optantur.*

24 *Optio habet locum in his Prabendis, qua deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitia vacationis.*

25 *Beneficia iurispatronatus laicalis, aut mixti non cadunt sub optione, nisi accedat patroni consensus.*

26 *Casus refertur in materia optionis contingibilis.*

1 BONIFACIVS VIII. *in cap. vlt. de consuetud. lib. 6.* iubet obseruari consuetudinem, qua antiquiores Canonici gradatim possint, si voluerint, cùm vacat, per se, vel per alium meliores Præbendas decedentium optare, hoc est, suas deteriores cũ melioribus vacãtibus permutare: ex quo textu, iunctis aliis, quæ tum ibi, tum alibi tradunt DD. optionẽ definit Menet. *in tra. de option. Canon. c. 1. n. 13.* vt sit ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens, vt antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint, & *n. seqq.* singulas huius defi-
2 nitionis particulas percurrit, *& n. 31.* addit † nptionem non à iure cõmuni induci, sed consuetudine, vel priuilegio, seu indultu Apost. aut denique statuto. Facienda est tamen interpretatio per quam statutum de optando vel se conformet, vel minus quàm fieri possit, derogetluri communi *c. cùm dilectus, de cõsuet.* Roman. *consi. 197. n. 2.* Alexand. *consi. 105. n. 9. lib. 5. & consi. 117. n. 12. lib. 6.*

Quod ius optãdi in Ecclesiis ex eo fundamentum capit, quia cùm præbendæ, seu propriùs præbendalia consistant in mera & nuda temporalitate vti cõflata ex prædiis aliquibus assignatis singulis præbẽdis, ideo inter ipsos Canonicos possunt permutari absque vlla simoniæ labe. Host. *in c. quæsitum, n. 2. de rer. permut.* nam licèt singulæ præbendæ consueuerint annecti singulis Canonicatibus, refert tamen videre qua annexione sint connexæ, vt fundamentum huius iuris pateat.

Alia est enim annexio perpetua, per quam scilicet ita addictum est prædium præbẽdale certo Canonicatui, vt ab eo non possit diuelli, vel per momentum separari, quæ est vera & propria annexio, veluti indiuiduum constituens per incorporationem. *l. quemadmodũ C. de agricol. & censit. lib. 11.* Alciat. *in l. soluendo* 114. *sub n. 5. ver. accessione. de ver. signif.* & hoc casu in tantum est permissa optio, in quantum interuenit auctoritas Superioris habentis instituere, ex doctrina Host. *in d. cap. quæsitum, n. 3.* Card. *consi. 126. sub. n. 4. ver. & secundum hæc intelligitur.* Alia autem est annexio reuocabilis, quæ bene se compatitur cum ipso iure optandi: & hæc quamuis perpetuò hæreat iuri spirituali respectu canoniæ, quod colligitur ex correspectiuitate numeri, Abb. *in c. maioribus, n. 4. ver. quandoque, de praben.* ac proptetea cadat sub dispositinne Canonicatus tanquam quid illi perpetuò annexum, Verall. *dec. 359. n. 1. p. 2.* Rota *in Conchen. coadiutoria 27. Nou.* 1619. coram *Archiep. Seleucien.* Nihilominus propter illã separabilitatem à singulis Canonicatibus ad effectum optandi reputatur quid merè temporale, nec intelligitur dimitti, seu optari Præbenda Canonicalis, quatenus verè Præbenda est ius spirituale, sed ea semper retinetur, vt bene explicat Cardin. *d. consi. 126.* cum quo transiuit Rota apud Cassad. *decis. 57. num. 2. & 3. de prabend.*

Sed quanto tempore consuetudine induci 3 possit ius optandi, non benè constat inter Doctores; nam Bella. *decis. 61.* Pute. *dec. 201. n. 1. lib. 2.* quns refert Borrell. *in sum. dec. tom. 1. tit. 29. n. 32.* tenent. sufficere præscriptionem decem annorum. At idem Borrell. *ibid. num. 33.* Aloys Ricc. *in collect. par. 6. collect. 1451. vers. sed quia ad materiam.* & Gonzal. ac plures per eum citati, *ad reg. 8. Cancel. gloss. 34 à n. 11.* distinguunt inter optionem præter ius, quæ est quando optans retinet semper primum titulum, aut ius spirituale, optãtque dũtaxat Pottinnem, seu Præbendam temporalem separatam; & inter optionẽ contra ius, quæ est quando Præbendæ sunt annexę Canonicatibus, & non retinetur primus titulus, sed mutatur, & optans propria auctoritate alium diuersum titulum spiritualem consequitur; quia in Ecclesia est distinctio titulorũ, sicut in primo casu non est distinctio titulorum, sed Præbendarum; & postmodum concludunt quòd in primo casu sufficit decennalis consuetudo, in secundo autem requiritur quadragenaria.

Monet. verò *d. tract. cap. 2. q. 2. num. 16.* post 4 Rot Bellam. Roch. de Curte, Gig. Petr. Gregor. & alios, quos *ibi* refert *num. 18.* aliter distinguit, quòd scilicet, aut in Ecclesiis nulla est distinctio, numerúsve Præbendarum, nec certus numerus Canonicatuum, vt in casu tex. *in cap. dilecto, & in cap. vacante, de Prabend. & in cap. ex parte, de concess. Prabend.* & in his non potest induci talis consuetudo, cùm non sit dare vacationem Præbendarum, prout disponitur in dictis Iuribus, quod tamẽ requiritur *in d. cap. fin. de consuet. lib. 6.* Aut est certus numerus Canonicatuum, seu Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio

Præbenda

Præbendatum, vt *in c.fin.§.si autem, de concess. Præb. in 6.* & tunc quoque nō habet locū hæc cōsuetudo, quia in iis Ecclesiis per administratores Capituli bona, seu fructus diuiduntur inter Canonicos, & quantò ij pauciores sunt, tantò maiores portiones recipiunt, & quantò plures sunt, eò minores recipiunt portiones, vt *in d.§.si autem*. Aut est certus numerus Canonicatuum, & totidem etiam Præbendæ, sed ex distinctæ non sunt, immò bona sunt quoad dominium Capituli communia, super quibus bonis quasi in confuso absque actuali aliqua distinctione institutus numerus Præbendarū correspondens numero Canonicatuum, & tūc si Capitulum per officiales suos bona administrat, & de fructibus collectis tot facit æquales portiones, quot Canonici, non potest etiam introduci hæc consuetudo, cùm enim non sit dare vnam ex his portionibus meliorem, non cadit electio, neque optio. Si verò Capitulum non administrat dicta bona per Officiales suos, sed ea diuidit in tot Præbendas, quot sunt Canonici, cuilibet consignādo Præbēdam suam, ad tempus tamen & secundùm quod Capitulo placet, itaut eo tempore elapso iterum in cōmune reducātur, fiátque noua bonorum diuisio, & in his Præbendis sic diuisis, quoniam non potest ea diuisio fieri ita æqualis, quin inter eas cadere possit electio, ideò potest etiam habere locum consuetudo optionis Præbēdarum, in iisdémque Ecclesiis poterit hæc consuetudo induci spacio decem annorum; neque enim tunc mutatur titulus per optionem, cùm inter Præbendas, vt sunt tituli beneficiales, non sit eo casu actualis realis, ac perpetua distinctio, sed solùm prout in temporalitate consistunt: ideóque mutatio nihil Iuri contrarium, sed æquitatem magnam continebit. Si verò in Ecclesiis nō solùm certus est numerus Canonicatuum, & Præbēdarum, sed etiam ex Præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò sunt inter se distinctæ, itaut non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos vnius actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius, iuxta tex. *in c. litteras, de concess. Prabend. & in Clem. fin. de prabend.* tunc si habet locum optio per supradicta, ita eius consuetudo non potest minori spatio indici, quàm 40. annorum. Hactenus Monet. qui etiam à *n.2.* probat ad inducendam optandi consuetudinem requiri sciētiam, & patientiam Episcopi, seu eius ad quem spectat collatio, vbi sumus in consuetudine decem annorum; quam tamen subdit non requiri in quadragenaria, cùm præsumatur ex eo tempore tam scientia, quàm tacitus consensus, & *à num. 39.* resoluit non esse necesse hanc consuetudinem obtentam esse in contradictorio iudicio.

5 Hæc optio regulariter fieri debet intra viginti dies, vt est expressum *in d.c. vlt.* Franc. Marc. *Delphin. decis. 1258. num. 5.* adden, ad Moliedan. *dec. 297. lit. B.* Gonzal. *d. glos. 34. n. 75.* Monet. *d. tra. c. 4. à n. 1.* & currunt simul omnibus optare volentibus, gloss. *ver. dumtaxat in d. c. vlt.* Gonzal. *d. gloss. 34. n. 76.* Monet. *d. tra. c. 6. n. 11.* Minui autem potest hoc tēpus per Capitulum per duos, vel quatuor dies, glos. *verb. dumtaxat*, ibi, *quia Capitulum poterat, in d. c. vlt.* Tiraq. *de retract. lig. §. 1. glos. 10. n. 58.* Matiens. *l. 11. glos. 1. n. 3. 31. tit. 11. lib. 5. noua Recop.* Paris. *cons. 10. n. 17. vol. 4.* Monet. *d. cap. 4. n. 3.* Sicut ab eodem prorogari valet, putà per duos alios dies, Zerol. *in praxi Episc. 1. verb. Canonia, §. 7.* Monet. *d. cap. 4. à n. 7.*

Computantur autē huiusmodi viginti dies 6 à die verisimilis scientiæ vacationis, glos. *ver. viginti in d. c. vlt.* Zerol. *d. § 7.* Gonzal. *d. glos. 34. n. 75.* cùm tempus optandi Præbendas nō currat ignorātibus, Tiraquell. *de retr. lig. §. 35. glos. 4. n. 12.* Monet. *d. tra. c. 6. n. 18* vbi *n. 21.* notat quòd ad hoc vt currat hoc tempus ad optandum, non sufficit ficta illa notitia, de qua *in Clem. vnic. §. caterùm, de concess. præb.* & *n. 39.* firmat probabile esse, quòd si ij omnes, qui optare debebant, iustè impediti fuerint, durante tali impedimento, illud tempus iis non currat, & *num. 43* ait quòd vbi etiam ipso iure currit illud tempus optandi, adhuc competet tā minoribus ex causa ætatis quàm absētibus aliisve iustè impediti in integrum restitutio.

Antiquiores regulariter prius optare debēt, 7 quàm iuniores, vt expressè decidit tex. *in d. c. vlt.* Monet *d. tra. c. 4. q. 1. n. 15.* vbi eum Bellam *dec. 229.* tenet hoc ita procedere, vt huiusmodi antiquiores vigore statuti, aut consuetudinis de optando non semel dumtaxat, seu pro prima vice, sed quoties casu euenerit, modò aliud non obstet, optare non possint, cùm hic actus sua natura repetibilis, seu iterabilis sit.

Si Canonicus antiquior differt optare infra 8 legitimum tempus, itaut sit periculō ne illud labatur ad damnum iuniorum, poterit iunior sequens optare Præbendam, quam ille optare debebat, & tenebit optio iunioris in euentum, quo senior, siue antiquior intra tempus statutum non optauerit, vt per Tiraq. *de tra. conuent. §. 2. glos. 1. n. 16.* Zerol. *d. ver. Canonia, §. 7. concl. 4.* Gonzal. *d. glos. 34. n. 78.* Monet *d. tract. cap. 5. q. 1. num. 3.*

Intellige de antiquioribus non ætate, sed 9 receptione, gloss. *verb. antiquiores in d. c. vlt.* Rot. *dec. 6. n. 2. de consuet. in antiq. & dec. 412. n. 2 part. 1. diu.* Falcon. *in tra. de reseru. bene. effectu 49.* Anton. Fabric. *in suo Codice tit. de sacros. Eccl. diffinit. 96* Miles *in suo repert. verb. consuetudo per quam disponitur, il primo,* Zerol. *d. verb. Canonia, §. 7. concl. vlt.* Azor. *inst. moral. p. 2. lib. 6. c. 26. q. 13.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 3. proœm. d. n. 22.* Monet. *d. tract. cap. 4. quæst. 1.*

10 à n. 15. & † sola antiquitas hac in re est consideranda, non autem personæ prærogatiua, quamuis sit Cardinalis, Gonzal. *d. gloss.* 34. *n.*
11 100. Et sic † antiquiores in optione Præbēdæ illi dicuntur, qui diutiùs in Ecclesia militarũt, Menoch. *de arbitr. casu* 24. *n.* 5. & fuerunt in possessione priores, licèt sint in prouisione posteriores, Gonzal. *d. glos.* 4. *n.* 49.

12 Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus seu antiquior, optet secundus, seu sequēs, aliàs optet tertius, & sic deinceps, prout est intentus, & magis germanus intellectus aduerbij *gradatim*, quod est *in d. c. fin. de consuet. lib.* 6. Monet. *d. c.* 5. *n.* 14. vbi *n.* 15. addit quòd optio ita gradatim fit, vt antiquiore optante vacantem cum Canonicatu Præbendā, quā antiquior dimittit, & ab hoc dimissā optet alter, & sic de cæteris, vt apertè colligitur ex *d. c. fin.* dũ ibi dicitur, *posterùs ipsi antiquiores iuxta consuetudinem eandem optare, cùm Præbenda vacabit, & illa, qua optata non fuerit, si nulli sit debita, erit illi, pro quo scripsimus, confe-*
13 *renda.* Nam † optionis natura est, vt successiuè vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisquā antiquior est, *gradatim*, ascendat, Gonzal. *d. glos.* 34. *n.* 15. vnde infert *n. seqq.* quòd stante statuto, seu consuetudine, quòd Canonicatum vacātem optet antiquior Portionarius, intelligi debet postquam Canonici optauerint, vel de optimo Canonicatu per moderniorem Canonicum ratione dictæ optionis dimisso. Canonici qui habent facultatem optandi Præbendas in Ecclesia ex consuetudine, non optando non idcirco amittunt dictam facultatem, Capyc. *decis.* 134. *num.* 4. Borrel. *d. tit.* 29. *num* 26.

14 Absens optare potest, si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet, Monet *d. tra. c.* 4. *q.* 3. *à num.* 31 per procuratorem scilicet, qui habeat speciale mandatum, vt colligitur ex *d. c. vlt.* ibi, *per alios*, Gonzal. *d. glos.* 34. *num.* 123. Monet. *d. c.* 4 *n.* 52. *cũ seqq.* vbi *n.* 55. id ampliat etiā si procurator iste nō habeat speciale mandatum, dummodo constitutus sit cum libera, & *à n.* 58. subdit, quòd si procurator habeat generale mandatum, vel negotiorum gestor optet nomine meo, & ego ratum habeam optionem, valebit optio.

15 Quamuis Canonicus, qui non est in Sacris, vocem in Capitulo non habeat, *Clem.* 2. *de ætate, & qualitate. Conc. Trid. sess.* 22. *de refor. c.* 4. iūctis resolutis, *c.* 37. *à n.* 3. tamen benè poterit optare maiorem Præbendam acsi esset in Sacris, si statutum, vel consuetudo contraria obuiet, cùm hic actus optandi cōpetat ex Canonia, & Præbenda, non ex voce Capituli. Ita glos. *verb. in Capitulo in Clemen.* 2. *de ætate, & qualit.* Gonzal. *d. glos.* 34. *num.* 128. Monet *d. tract. cap.* 4. *q.* 5. *à n.* 71. Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 4. *c.* 482. *n.* 21.

Et nemo impeditur optare quamuis habeat 16
reseruatum beneficium ratione optionis dimittendum, putà ex eo quòd fuerit Subcollector, aut familiaris Papæ, aut ex alia quacūque causa, & illud durante officio, aut familiaritate obtinuerit, Card. *cons.* 120 *incip. Vacauerunt, num fin.* Gonzal. *d. glos.* 34 *n.* 42.

Necnon quamuis habeat Præbendam, su- 17
per cuius fructibus ipse voluntariè consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius, vtitur enim iure suo, cùm in re propria sit moderator, & arbiter, nisi esset aliqua coniectura fraudis, veluti quòd ideò cōsenserit quòd de proximo optare sperabat, vel infirmus esset. Ita post Pute. *dec.* 155. *lib.* 3. *in vtraque edit.* tenet Gonzal. *d. glos.* 34. *n.* 43. & 44. Vnde Canonicum optantem Canonicatū habentem præbendam annexam, teneri soluere pensionem super Canonicatu optato iam impositam ex Rotæ *decisione* resoluit Marches. *d. comm. p.* 1. §. 2. *n.* 63. *pa.* 588. Verùm vt clarius in hoc procedamus, id obseruare debemus, an fuerit dimissus titulus Canonicalis, & alius optatus, & tunc procul dubio teneatur is, qui optauit dimissum, pensionem soluere, Greg. *de pensi q.* 63. *n.* 2. Aut potius fuerit simpliciter dimissa Præbenda, id est, prædiū, vel portio Præbēdalis, assignata Canonicatui, retēto eodē titulo, & tunc non tenebitur qui dimissam optauit, sed qui dimisit, ex quo retinuit sibi eundem titulum illaque Præbendam spiritualem, super qua fuit pensio reseruata, ita ex Rota Gōzal. *d. glos.* 34 *sub n.* 47. *ver. & fuit quoque*, Ant. Fabr. *d. diffin.* 96. Mant. *dec.* 279 *n.* 1. *cum seqq.* Seraph. *dec.* 1429 *n.* 4. Monet. *de distr. quotid. p.* 3. *q* 8. *n.* 15. & 16. & *de optione Canon. c.* 7. *q.* 3. *concl.* 3. *ex n.* 33. Rota *in Lucana pensionis* 29. *Ianuarij* 1618. corā *Vbaldo sen.* Vnde vbicunque is, qui dimisit, sub hoc prætextu vult euitare onus huiusmodi pensionis, tenetur ipse iustificare quòd fuerit optata Præbenda ipsa spiritualis, & sic nouus titulus, Pute. *dec.* 196. *sub n.* 1. *ver. ex cuius dictis lib.* 2. Rota *in d. Lucana pensionis.*

Excōmmunicatus potest optare, vt est com- 18
munis apud Cou. *in c. alma mater, part.* 1. §. 7. *n.* 4. Gig. *de pension. q.* 63 *n.* 15. Vgolin. *de censur. tab.* 2. *c.* 13. §. 2. *n.* 15. Sayr. *in simili tr lib.* 2. *c.* 6. *n.* 13. Monet *d. cap.* 4. *à num.* 20 vbi post *num.* 30. limitat si ex speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus, putà quando Portionarius optat Canonicatum, vel Canonicus Dignitatem, aut aliàs vbi requiritur in optione noua collatio, quod etiam tenet Gonzal. *d. gloss.* 34. *num.* 65. & *à num.* 72. hinc infert excommunicatum, aut irregularem, seu aliàs à iure prohibitum minimè posse optare nouam Præbendam spiritualem, & nouum, ac distinctum titulum consequi, Suar. *tom.* 5. *de censur. dispu.* 13. *sect.* 1. *num.* 19. Nicol. Garc.
de

de benefic.p.7.cap.13.num.48.cum seqq. Anton. Ricciul.*de inre personarum extra gremium Ecclesiæ existen.lib.4.cap 11.per tot.*

19 Vbi quis propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus annexis alicui Præbendæ, vel beneficio in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata non poterit quoque in ea Ecclesia optare vacantem Præbendam aut Portionem, quia inhabilis ad Ordines, inhabilis quoque est ad beneficium; inhabilis verò ad beneficium, multò magis repellendus est ab actu,qui non fit nisi à Præbendato, & beneficiario,cuiusmodi est optio Ita Monet.*d.c.4.n.*109 vbi *num seqq.* hinc refert cæcum,mutum, & surdum seu alios habentes corporis defectũ repellentem ab Ordinibus, non posse optare, nisi huiusmodi vitium contraxerint post obtentum beneficium in Ecclesia, in qua viget ius optandi, vt in cæco declarat Monet. *ibid.à n.*117. Cuius tamen resolutio videtur pati difficultatem quando in optione requiritur noua collatio, cùm tunc requiratur capacitas, & idoneitas ad tale beneficium, perinde acsi absque optione esset illi conferendum, vt benè resoluit Gonzal. *d.glos.*34. *num.*63.

20 De Canonicatu Pœnitentiarij an,& quando possit optari?diximus suprà *c.*26.*n.*23.& Theologali,seu Lectorali, *c.*27.*à n.*19. & de Coadiutore *cap.*29.*num.*29.

21 Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus Ita expressè habetur *in d.c.vlt.* Simon.*de reserv.benef.q.*45.*n.*3.Falc.*in simili tr.q.*4.*effect.*1.Aloys.Ricc.*p.*6.*collect.*1451.*v.sed vigore*,Flamin.Parif *de resign.benef.lib.*2. *q.*20.*n.*7. Azor. *d.p.*2.*lib.*6 *c.*26.*q.*14.*in fin.*Monet. *d.tr.c.*3.*q.*3. *n.*12.*cum seqq.*Camill.Borrel.*in sum.dec.tom.*1. *titul.*29.*n.*14.vbi *n.*31.post.Franc.Marc.*decis.*1231.*n.*7. *vol.*1. subdit quòd quando Præbendæ vacant in Curia alio modo,quàm per mortem, optio locum sibi vendicat.

22 Nec in beneficiis quomodocunque reseruatis,siue generaliter,siue specialiter, Mohedan. *dec.*297.*n.*1. Franc. Marc. *Delph. dec.*1271.*n.*2. *p.*1.Parif *consi.*10.*n.*5.*&* 8.*vol.*4. Gig *de pension. q.*63.*n.*9. Flamin.Parif. *d.q.*20.*n.*3. Azor.*d.p.*2. *lib.*6.*c.*26.*q.*13.Anast. Germon.*de indultis Cardin.§ etiam ex eo,n.*12. Gonzal. *d.gloss.*34.*n.*2. Nic.Garc.*de benef.p.*5.*c.*1.*n.*452.Monet. *d.c.*3. *q.*3.*à n.*41.Marc.Anton.*var.res lib.*1.*res.fin.casu* 9. Etiam per *reg.*8. *Cancell.* de alternatiua, aut in mensibus Apostolicis, vt in specie tradunt Paul.Granut. *in add.ad Simon. de reserv. benef.q.*42.*verb superfluum*,Gonzal *d.glos.*34.*à n.*1.Monet. *d.q.*3.*n.*78. latè Alex. Trentacinq. *tom.*1.*consi.*27.*per tot.* vbi refert ita Romæ fuisse iudicatum.

23 Nec in beneficiis, & Præbendis, quæ permutantur,& resignantur,siue in ipsa permutatione, & resignatione, quia ibi vacat beneficium vbi fit resignatio, vnde cùm ista resignatio fiat in Curia,& in manibus Papæ,obstat reseruatio. Ita Petr.Greg.*de benef.c.*39.*n.*4 Azor. *d.p.*2.*lib.*6.*c.*26.*in fin.& lib.*7.*c.*30.*q.*7.Flamin. Parif.*d.q.*20.*n.*2.Gonzal.*d.glos.*34.*n* 35.*& seqq.* Monet. *d.cap.*3.*à n.*124. Habet tamen locum † optio in iis Præbendis, quæ deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vacationis,vt per Franc.Marc *Delph.dec.*1259 *n.*2.*p* 1. Azor *d.c.*26.*q.*14 Monet *d.c.*3.*q.*3.*n.*106. vbi id multis mediis probare intendit, vide apud illum.Nisi Præbenda vacaret per permutationem coram Ordinario factam, sic intelligendus Franc. Marc. *decis.* 1259. *num.* 1. *vol.* 1. Borrell. *dict. titul.* 29. *num.* 19. 24

Nec denique in beneficiis iurispatronatus laicalis, aut mixti locum habet optio, vt latè probat Monet.*d.tr.c.*3.*à n.*112.nisi accedat patroni consensus vel speciali præscriptione aut consuetudine Inducatur, vt etiã in beneficiis, & Præbendis iurispatronatus laicalis optio, fiat,vt ipse Monet.declarat *ibid n.*121.*&* 122. addens huiusmodi consuetudinem indici sa̋tẽ spatio quadraginta annorum quoad ius Ecclesiæ inferioris,& spatio triginta qu. ad ius laici. 25

Quærit Gonzal.*d.glos.*34.*n.*92.de casu,qui passim euenire potest, videlicet vnus fuit prouisus de vna quarta Portione, cuius vigore optauit,& ascendit ad dimidiam, & postea ad integram Portionem, si postquam declaratur quòd collatio facta de quarta Portione est nulla,vel quia erat reseruata, vel ex alio defectu, an debeat etiam priuari integra Portione, quam habet?& concludit quòd sic, nisi triennali possessione,vel alio none titulo se defendat nam sublato antecedente, & fundamento tollitur consequens, & totum ædificium corruit,& *n.*94. ex hac ferè ratione resoluit quòd si vnus Canonicus iunior optauit Canonicatũ maiorem,& integer Portionarius optauit Canonicum dimissum, & dimidius Portionarius optauit integram Portionẽ dimissam,& quartus Portionarius optauit dimidiam Portionẽ, & de illa quarta Portione dimissa fuit vnus nouiter prouisus, & post aliquod tempus euictus fuit Canonicatus primo loco optatus,quia erat reseruatus,seu ex alia causa affectus, tunc iste Canonicatus, & reliqui omnes debent gradatim restitui ad locum, & beneficium ratione dictæ optionis dimissum, nisi scienter malè optasset,& sic prouisus de quarta Portione remanebit sine illa,& inanis, per *c si benef.*10.*de præb.lib.*6.vbi Anch.*not.*8.*n.fin.* & Franch. *n.*4. notant,quòd quando adest error in primo gradu,& ille est,causa erroris successiuè in pluribus gradibus,primo restituto aduersus secundum,restituitur secundus aduersus tertium,& tertius aduersùs quartum,& sic de singulis. 26

Q 4 CAP.

Capvt XXXI.

Canonicorum officium per se, & non per substitutos adimplendum.

SVMMARIVM.

1 *Officium Canonicorum in duobus potissimum consistit, stallo scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo.*

2 *Officium Canonicorum in choro in quibus consistat, ostenditur.*

3 *Canonici tenentur per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitimè sint impediti.*

4 *Statutum quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, non est attendendum.*

5 *Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex institutis, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.*

6 *Dignitates, Canonici, vel Portionarij, præsertim in Cathedralibus si legitimo impedimento detenti sint, & per se ipsos munera eis incumbentia adimplere non possint, tunc alios eiusdem Ordinis, & gradus deputare debent.*

7 *Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione obtinentes tenentur vtriusque beneficij onera subire per se ipsos, nisi seruitia eodem tempore concurrant.*

8 *Dignitas, & Canonicatus, si sunt adinuicem vniti, an, & quando illos obtinens teneatur vtriusque onera subire per se ipsum? ostenditur.*

9 *Portio si vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè, & per viam incorporationis, tunc obtinens Dignitatem non tenetur seruire tanquam Portionarius.*

10 *Canonicus index est suspectus in causa sui concanonici, sed verius num. 11.*

Canonici in causa sui Capituli sunt idonei testes. ibid.

12 *Testis de vniuersitate ecclesiastica admittitur ad testificandum pro sua vniuersitate.*

13 *Canonici in iis, quæ singulorum commodum, & vtilitatem respiciunt, ad testificandum non admittuntur.*

14 *Canonicus in causa sua prabenda non potest esse testis.*

15 *Causa spectare ad singulos de Capitulo, quando dicatur?*

1 Officivm Canonicorum in duobus potissimum consistit, stallo scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo, vt probat tex. *in c. relatum 9. c. dilectus 19. c pro illorum 22. in fine, c. dilecto 25. in princ. de praben.* Petr. Gregor. *Syntagm. iuris, lib. 15. cap. 23. n. 11.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. Canonici, §. 4.* Officium chori, & participationis Diuinorum breuiter, sed eleganter describit *Concilium Trident. sess. 24. de reformat. cap. 12. v. omnes,* in hæc verba. *Omnes verò Diuina per se, & non per substitutos compellantur obire Officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inseruire atque in choro ad psallendum instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, distinctè deuotéque laudare.*

Ex tribus constare officium Canonicorum 2
in choro, colligitur ex dicto Concilij decreto,
primò in seruiendo per se, & nō per se substitutos; *secundò* in assistendo Episcopo celebranti,
aut alia Pontificalia exercenti; *tertiò* in psallēdo in choro. De eorum quolibet sigillatim particulari sub capite agemus, & in hoc de primo.

Sacra igitur *Rituum Congr. in vna Egitanen.* 3
23. Nouemb. 1602. censuit *Canonicos teneri per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitimè sint impediti,* prout declarauit eadem *S. Congr. in vna Neritonen. 15. April.*
1606. & nuneupatim quòd † Canoniei Eeele- 4
siarum Collegiatarum per se, & non per substitutum inseruire debeant, & diuina obire munia, post *Conc. Trid. sess. 24. de refor. d. c. 12. ver. omnes verò,* tenent Seraph. *dec. 1256. n. 4.* nouissimè Ciarlin. *controu. for. lib. 1. c. 38. n. 29.* Rota *decis. 659. n. 3. p. 4. diuers.* Et si factum sit aliquod statutum, aut extet consuetudo etiam immemorialis, quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio eius ratio habenda non est, quia est contra *Conc. cit. loco.* Ita Seraph. *d. dec. 1256. n. 4.* Ciarl. *d. c. 38. n. 30.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 2. verb. Canonicus, §. 5.* Nic. Garc. *de benef. p. 3. c. 2. num. 498. & n. 503.* Rot. *dec. 659. part. 4. diuers.*

Circa onus Canonicis incumbens ad missas decantandas an debeant illud personaliter obire vel possint quandoque per substitutos adimplere, huius loci est inuestigare; & quamuis ad huiusmodi onus subeundum cogi posse videantur, ex vulgatis iuris regulis, quæ in hoc casu præceptum, & necessitatem important, nihilominus tamen stante vsu immemorabili, vt quis deseruiat in Missis cantandis per alium sui similem puto probabile, vt Canonicus per se non teneatur celebrare, sed possit per substitutum satisfacere; per ea, quæ latè tradit Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap. 800. num. 1. cum seqq. tom. 4.* Quod necessariò est intelligendum existente iusta causa impedimenti, vel absentiæ: nam qui tenetur per se celebrare, iustam habet excusationem, si legitimè impediatur, adeò vt tunc nec adstringi valeat ad celebrandum per alterum: qui verò per se, vel per alium obligatus est celebrare, etiamsi iusto detineatur impedimento, tamen adhuc tenetur per alium adimplere

implere. Ita Nau. *in man. c.* 25. *n.* 154. Azori. *inst. mor. p.* 1. *lib.* 10. *c.* 24. *q.* 7. *v. respondeo.* Ego ipse *de officio & potestate Episc. p.* 2. *alleg.* 24. *n.* 28. Vnde meritò, vt nullo casu omittat Canonicus adimplere onus sibi iniunctum Missarum decantandarum, licèt infirmus sit, vel ex iusta causa absens, solet statuto caueri, vt per se, vel per alium sui similẽ huic oneri satisfaciat, quo etiã casu nõ libera præstatur Canonico electio, vt fieri solet, sed analogicè, vt ita demum Canonicus possit per aliũ satisfacere oneri Missarum, siue solemnium, siue non solemnium, si iusto aliquo impedimento fuerit detentus, vel infirmitatis, vel absentiæ, ne ipse valeat physicè per se adimplere; sic enim iustum est, vt per se ipsum seruiat, si potest, si vero impeditus sit per alium satisfaciat, Lambert. *de iurepatron. lib.* 2. *p.* 1. *q.* 7. *princ. art.* 28. *n.* 23. & 4. & *art.* 30. *n.* 25. §. *sit igitur conclusio, v. ampliatur secundò,* Gutier. *consil.* 1. *n.* 11. *v. & prædicta.* Nic. Garc. *de ben. p.* 3. *c.* 2. *n.* 496. 498. & 504. Azori. *instit. mor. p.* 1. *lib.* 10. *c.* 24. *q.* 7. *v. quando verò talis,* quos refert, & sequitur Ioan. Bapt. Ciarlin. *controu. for. lib.* 1. *c.* 38. *n.* 28. Vide latius *c.* 34. *n.* 9. *cum seqq.*

Et ad hæc reducenda sunt, quæ à sacris Congregationibus Concilij & Rituum hac de re emanar unt; *sacra* autem *Conc. Trid. Cong.* prout
5 refert Garc. *d. p.* 3. *c.* 2. *n.* 495. ita habet] † *An Canonici teneantur per se ipsos cantare Missas in omnibus festis, Dominicis, Aduentus, & Quadragesimæ, an tantùm solemnibus? Congregatio censuit cogendos esse ad personaliter canendũ Missam illis diebus, quibus ex instituto, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent eas dicere, nec possunt per alios Missas canere maiores prætentu quòd ipsi Missas diebus solemnibus decantabunt, sed cogendi sunt ad personaliter canendum Missas illis diebus, quibus ex instituto, vel legitima consuetudine illius Ecclesia debent.*

6 Item & alia decisio *S. Rituum Cong.* ad supplicationem Capituli, & aliorum Ecclesiæ Abulen quæ sic canit. *Obtinentes Dignitates, Canonicatus, vel Portiones in Ecclesiis præsertim Cathedralibus cuiuscunque qualitatis sint, Episcopo solemniter celebranti, aut Pontificalia exercenti assistere, ac vestibus sacris indutos eidem inseruire, necnon munera eisdem Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus in decantatione Missæ, Euangelij, Epistolæ, & similium functione, præstatione incumbentia, & annexa per se ipsos subire, & exercere iuxta sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini dispositionem, ac cuiusque Ecclesiæ particularem ordinationem, certum esse respondit Sacrorum Rituum Congregatio, quod si quando aliquis legitimo impedimento detentus ea per se ipsum adimplere non poterit, tunc alios, eiusdem tamen Ordinis, & gradus, non autem inferioris, Dignitates nempè alias Dignitates, Canonici Canonicos, & Portionarij respectiuè Portionarios in sua quisque hebdomada, ne graduum, & ordinum prærogatiuæ confundantur, deputare debeant, idque per Episcopum opportunis remediis etiam huius Decreti vigore prouidendam fore censuit eadem Sacra Congr. sub die* 18. *May* 1602. *Ptolom. Card. Comen. Alex. Grattanus Prosec. Congr.* quam declarationem se vidisse autenticam testatur Nicor Garc. *d. cap.* 2. *num.* 496.

Obtinentes quoque Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione, tenentur vtriusque beneficij onera subire per se ipsos, nisi seruitia eodem tempore concurrant itavt ab vna persona præstari nequeant; nam percipit duplices fructus & distributiones, vt dixi *c.* 21. *n.* 18. vnde duplex onus subire debet, & duarum personarum vices præstare. *l. tutorem ff. de his quibus, vt indign.* latè Prob. *in c.* 1. *n.* 7. *de consuet. in* 6. nisi fortè vna præsentia sufficeret propter incompatibilitatem beneficiorum, Cou *lib.* 3. *var. c.* 13. *n.* 3. Rebuf. *de dispen. ad plura benef. n.* 71. & 72. refert Stephan. Gratian. *discept. for. tom.* 5. *cap.* 894. *n.* 23. *cum seqq.* & ita declarauit *Sacr. Cong. Conc. in vna Abulen.* cuius verba refert Nic. Garc. *d c.* 2. *n.* 503. vt in sequenti declaratione. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. Pro parte Episcopi Abulen. quæritur an obtinent Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia teneantur per se ipsos vtriusque beneficij onera subire, itavt non satisfaciant Concilio deseruiendo personaliter in Dignitate, & per substitutum in Canonicatu, seu Portione non obstante contraria Ecclesiæ consuetudine? Episcopo Abulen. resp. Reuerendiss. D. vti frater. Propositus fuit libellus Sacr. Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, qui cum his ad Amplitudinem tuam litteris mittitur, de obtinentibus Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia, vt ex illo ipsa videbit. Congregatio censuit sic obtinentem teneri per se ipsum vtriusque beneficij onera subire, nec aliter Concilio satisfacere quàm si personaliter vtrique deseruiat, nisi tamen seruitia simul ita concurrant, vt ab vna persona eodem tempore præstari nequaquam possint. Porrò facultatem substituendi in seruitio Canonicatus quempiam alium Canonicum, qui eo tempore seruitio non sit obstrictus, existimauit minimè illi denegandum esse, cessante fraude, & calumnia; quam Congregationis sententiam Amplitudini tuæ significandam duxi, vt illam pro suo munere obseruandam curet, cui optimam valetudinem precamur in Domino. Romæ die* 27. *Iuly* 1587. *Amplitudinis Tuæ vti frater A. Cardin. Carrafa.* Et addit idem Nicol. Garc. *dict. cap.* 2. *sub num.* 504. aliam declarationem *in vna Calaguritana sub die* 19. *Iuly* 1593. quæ sic ait. *Congregatio Concilij censuit minimè potuisse Episcopum statuere, vt Decanus primam obtinens Dignitatem in Ecclesia Collegiata S. Maria, teneatur* 7

tur contra consuetudinem dictæ Ecclesiæ inseruire in Diaconi officio Sacerdotali celebranti, nisi Decanus vltra dignitatem Decanatus obtineret in eadem Ecclesia etiam Præbendam onus hoc canendi Euangelium annexum habentem, tunc enim ad onus prædictum etiam subeundum cogendum fore.

8 Si Dignitas,& Canonicatus sint adinuicem, & æquè principaliter vnita, cùm vti duo beneficia obtineantur, illa obtinens vtriusque onera subire per se ipsum tenetur, secus verò si vnio facta sit accessoriè, & non æquè principaliter, idem etiam dicendum est si facta sit ad vitam obtinentium dumtaxat; quia per istam vnionem, ad vitam non extinguitur titulus beneficij vniti; ita declarasse *S. Congregat. Concil.* refert Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 506. & seqq.*

9 Sed si Portio vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè, & per viam incorporationis, tunc quia per istam vnionem Portio desiit esse Portio, & eius titulus, & effectus extinctus fuit, ac effecta est vnum tantùm beneficium: obtinens Dignitatem, cui sic est vnita Portio, non tenebitur seruire tanquam Portionarius, nec subire onera aliàs competentia ratione Portionis: ex alia declaratione eiusdem *S. Cong.* colligit Nic. Garc *d. c. 2. n. 508. & 509.* vbi *n. 510.* refert sic etiam fuisse resolutum in Rota *in vna Burgen. seruitij Decanatus 13. Iunij 1594.* coram *Litta*, quam, cùm sit in hac materia magistralis, hic inserendam duxi. *Domini resoluerunt Decanum non teneri seruire tanquam Portionarium, quia Portio eo ipso quòd vnita fuit in perpetuum Dignitati Decanatus per viam incorporationis, vt ex lectura vnionis factum fuisse apparet, desiit esse Portio, illiúsque nomen, & effectus extinctus fuit, Doct. in c. cùm accessissent, de const. gloss. verb. Ecclesias, in Clemen. per litteras, de præben Ioan. Baptist. de S. Seuerino. in tr. de vnion. art. 8. q. 11. & seqq Oldrad. conf. 259. n. 15. & seq. Rot. dec. 11. de reb. Eccl. non alienan. in antiquis. Cassad. dec. 13. n. 1. super regulis. Vnde cùm titulus Portionis, eiúsque effectus sit extinctus, non potest dici quòd Decanus vti Portionarius teneatur, seruire, cùm non entis nullæ sint qualitates, & qualitates sine subiecto esse non possint; nec ex eo, quòd in vnione dicitur quòd per vnionem huiusmodi dicta Portio debitis non fraudetur obsequiis, sed eius congruè supportentur onera consueta: debet contrarium determinari; nam dixerunt Domini dictam clausulam intelligi debere de oneribus non competentibus ratione solius Portionis; sed de his, quæ extrinsecè veniunt subeunda, cùm quæ competunt ratione solius tituli, cessent, de medio sublato ipso titulo per viam dictæ perpetuæ vnionis, ad tex. in c. cùm cessante, de appellationib. cum vulgaribus, & huic interpretationi esse inhærendum dixerunt Domini, ne verba Papæ facto eiusdem contradicant, ad text. in l. 1. vbi scribentes, C. plus valere quod agitur. Et quòd inductum fuit mediante vnione in honorem Dignitatis Decanatus, & augmentum eius, retorqueatur in diminutionem honoris, & Dignitatis illius mediante seruitio suæ Dignitati minimè condigno contra omnem rationem. Debet enim omnis dispositio sano modo interpretari, & vt omnis contrarietas euitetur, c. inter dilectos, §. cæterùm, de fide instrumen. Bart. & aly. in 2. §. creditum. ff. si certum pet. cum aliis per Aymon. conf. 548. n. 19. lib. 3. præsertim cùm Ecclesia ex defectu dictæ Portionis in Diuinis non dicatur pati aliquem defectum, vt notatur per Angel. in l. non alius §. legati, & ibi Castr. n. 3. ff. de iud. & per Bald. in repet. d. l. n. 2. in 2. lect.* Hactenus Rota.

Cùm ergo Canonici teneantur seruire per 10 se, ac in Choro, & in Ecclesia personaliter, & non per substitutos assistere, iuxta ea, quæ suprà hoc *eod. c.* adduximus, & sic societatem & familiaritatem inter se obtineant, vt tradit gloss. *in c. cùm R. Canonicus 35. in verb. cùm sint eius socy, de offic. de leg.* & fraternitatem contrahant, quia Canonici dicuntur fratres, *c. quanto, & c. nouit, de his, quæ fiunt à Prel. sine consensu Cap. cap. accedens, vt lite non contest.* ideo Aloys. Ricc *in dec. Curiæ Archiep. Neap. p. 1. dec. 179. per tot.* resoluit Canonicum iudicem esse suspectum in causa sui Concanonici.

Verùm contraria sententia receptior est, 11 quamque tenent Aufrer. *de reprob. testium n. 13. v. adde quòd*, Alberic. de Malettis *in tr. de test. c. 4. n. 76.* vbi intelligit quando Canonici insimul non habitant, Crot. *eod. tr. n. 168.* Campeg. *in simili reg. 99. fallent.* 8. Mascard. *de probat. concl. 260. n. 7.* Farin. *in praxi crimin. p. 3. q. 60. n. 461.* Burait. *dec. 552. n. 8.* Et specialiter in Canonicis respectu sui Capituli id ipsum asserunt Hector Æmil. *in tr. de testib. verb. testis Abbas n. 13.* Alber. de Malletis *vbi sup. c. 5. n. 27.* Mascard. *d. concl. 260. n. 6. & 9.* plures citati à Farin. *d. q. 60. n. 460.* per tex. *in c. super prudentia*, vbi etiam gloss. *in figuratione casus 14. q. 2. & in d. c. cùm R. Canonicus.* † Nam testis de vniuersita- 12 te Ecclesiastica admittitur ad testificandum pro sua vniuersitate, *c. insuper, de testib.* Socin. *reg. 408. in princip.* Viui. *commun. verb. testis de collegio*, Farin. *d. q. 60 num. 451.*

Limita tamen hanc secundam receptio- 13 rem sententiam non procedere in iis, quæ singulorum commodum, & vtilitatem respiciunt, in quibus eosdem Canonicos, singulosque alterius cuiuscunque vniuersitatis, ad testificandum non admitti tenent Cou. *pract. cap. 18. num. 4. vers. quibus suffragatur*, Cæs. de Grassis *decis. 85. num. 2.* Menoch. *de arbitr. casu 106. num. 13. cum seqq.* Mascard. *conclus. 318. num. 3.* Farin. *d. quæst. 60. num 496.* Et in specie quòd † in causa Præbendæ ipsius Ca- 14 nonici, quia agitur de proprio, & singulari eius commodo, non sit ipse Canonicus idoneus testis, resoluunt Abb. *in cap. insuper num. 7.* Felin.

Felin. *n.6. de testib.* Aufrer. *de reprob. testib. n.1. v. ex qua Siculus, & n.91.* Mascard. *concl.* 1357. *num.*29. Farin. *d. q.60. n.*462.

15 Dicitur autem causa spectare ad singulos de Capitulo quando proprietas est Capituli, sed vtilitas singulorum; vel quando agitur de prædio & vinea, de cuius fructibus singuli de Capitulo habent suos redditus, & ex quibus viuunt, & aluntur; vel quando agitur de lite, in qua si Capitulum succumberet, certum est in singulos imponendam esse collectam, secus si hoc sit dubium. Ita Farin. *d. q.60. n.*499. 504. 505. & 507.

CAPVT XXXII.

Canonici an quando, & quomodo teneantur associare, & reducere Episcopum venientem ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum?

SVMMARIVM.

1 *Canonici tenentur in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum cum cappa accedentem, excipientes illum ex aliquo cubiculo Palatij Episcopalis Ecclesiæ contigui.*

2 *Ceremoniale seruandum circa associationem, & reductionem Episcopi celebraturi in Cathedrali.*

3 *Domus Episcopi quibus passibus debeat distare à Cathedrali, vt Canonici illum ab ea ad Cathedralem associare non teneantur, ostenditur.*

4 *Palatium Episcopi si sit longè distans, debet Episcopus associari per Canonicos ex aliquo loco ad hoc deputato prope Ecclesiam, vel ex Ecclesiæ ipsius atrio, aut scalis.*

5 *Canonici in eorum habitu Canonicali tenentur associare Episcopum in solemnioribus tantùm diebus, quibus cum cappa ad celebrandum solemniter, seu vt diuinis Officiis assistat, accedere voluerit.*

6 *Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo dum is accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluuiali, & Mitra.*

7 *Canonici non tenentur nisi ex voluntate, & vrbanitate associare Episcopum, cùm in diebus non solemnioribus priuatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit.*

8 *Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico.*

9 *Aspersorium porrigendum est Episcopo accedenti ad Ecclesiam Collegiatam ab illius Priore, non autem à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adsit.*

10 *Festa solemnia, seu dies solemnes, quibus Episcopus potest incedere, seu procedere ad Ecclesiam cum cappa, seu Pluuiali sunt qui* in cap. 1. & 33. Cæremonialis Episcoporum *annumerantur.*

11 *Diebus solemnioribus tenentur Canonici Episcopum associare, & reducere etiamsi cappa non vtatur, si ea vti non soleat illis diebus.*

12 *Canonici debent associare Episcopum ad Ecclesiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, si id consuetudine fuerit introductum.*

13 *Suffraganeo Episcopo veniente ad Ecclesiam ad celebrandum nomine proprij Episcopi non tenentur Canonici obuiam ire, nisi vsque ad portam Ecclesiæ.*

14 *Episcopus debet Canonicis certam horam sui aduentus ad Ecclesiam tempore congruo statuere, & significare.*

15 *Canonici post signum datum ad Officium inchoandum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt.*

16 *Episcopus si ad Ecclesiam descendat post inchoatum Officium, tunc satis est si quatuor, vel quinque Canonici ei obuiam eant, idem si post decantatum Euangelium concio incho...etur, vt num.* 17.

18 *Episcopum si finita concione velit ad domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur.*

19 *Canonici vt Episcopum in reditu finito officio associent sufficit vsque extra portam Ecclesiæ, vel vsque ad primum atrium.*

20 *Decisio in causa Elboren. refertur.*

21 *Canonici debent associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam.*

22 *Pallium à palatio in Ecclesiam non conuenit gestare Episcopo, sed debet assumi post cantatam Tertiam in sacello Ecclesiæ vbi paratur Episcopus.*

23 *Legitis loco de quo in* Cærem. lib.2. cap.31. *potest tolerari Laicus clauiferarius, dummodo sit indutus habitu clericali.*

24 *Duci Segorbicæ, & Cardonæ an debeantur, & quomodo cæremoniæ associationis, thurificationis, & pacis per Canonicos Ecclesiæ Cathedralis Segorbicen. ostenditur.*

Tenentur

1 TENENTVR Canonici in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, illumque associare ad ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum cum cappa accedentem, & finito Officio illum in reditu associare. Sic statuit Cæremoniale Episcopor. cap. 15. ibi *Cum Episcopus rei diuinæ peragendæ causa ad Ecclesiam venturus erit, siue ipsemet celebraturus sit, siue alter, debent Canonici omnes in eorum ecclesiastico, & Canonicali habitu appropinquante hora ad illum accedere, eundemque cappa indutum ex ea aula siue camera, quam ad hoc destinauerit, ad Ecclesiam progredientem comitari, & deducere*, &c. & paulo inferius. *In redeundo idem ordo seruetur.* Et ita *Sacra Rituum Congregat. in vna Ragusina* 8. *Maij* 1617. *& in alia Taruasin.* 19. *Ianuary* 1619. non ex vrbanitate, sed ex debito, vt *in Salamantina decimosexto Iuly* 1605. Excipientes scilicet illum ex aliquo cubiculo Palatij Episcopalis Ecclesiæ contigui; in reassociatione verò eiusdem ab Ecclesia saltem vs-
2 que ad portam Ecclesiæ, circa quod † seruandum est Cæremoniale *lib. 2. cap. 1.* Ita eadem *Sacra Congregat. in Elboren. & Oscen.* 16. *May* 1601. *& in Cremen.* 28. *Septembris* 1602. *& in Placentina prouinciæ Compostellanæ* 4. *Iulij* 1615. *in* 6. *dub.* Machado *en su perfetto Confessor lib.* 4. *part.* 4. *tract.* 2. *docum.* 3. *n.* 6.

3 † Etiamsi domus non sit contigua Ecclesiæ, dummodo non multum distet, vt *in Colimbrien.* 6. *Iuly* 1602. *& in dict. Oscen.* & etiamsi distet per spatium 60. passuum, qui habentur pro modico spatio *in Theatina* 14. *Decembris* 1602. *Tifernaten.* 5. *Iuly* 1603. & etiamsi distet per spatium 110. passuum, vt *in Eluen.* 10. *Ianuary* 1604. & per spatium 160. passuum,
4 vt *in Tarracinen* 20. *Augusti* 1622. † Si verò Palatium sit longè distans, debet associari ex aliquo loco ad hoc deputato propè Ecclesiam, vel in Ecclesiæ ipsius atrio, aut scalis, vt *in d. Oscen*, 16. *May* 1601. & ad hunc locum se remittit Machado *d. docum.* 3 *n.* 7.

5 Sed non quoties Episcopus ad Ecclesiam accedit Canonici in eorum habitu Canonicali eum ex suo Palatio associare tenentur, & reducere, sed in solemnioribus tantùm diebus, quibus cum cappa ad celebrandum solemniter, seu vt diuinis Officiis assistat, accedere voluerit. Ita ead. S. Congreg. *in vna Perusina* 20. *Nouembris* 1601. *& in dict. Placenti-*
6 *na in* 1. *dub.* Et Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo, dum accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluuiali, & Mitra, *eadem Sacra Congreg. in Æsina* 30. *Augusti* 1602. *Sacra Congr. Concil. in vna Abulen. censuit dignitates, & Portionarios aquè ac Canonicos debere Episcopum associare*, vt in in collectione Gallemart in Concilium Tridentinum *sess.* 24. *cap.* 12. *de reformat. num.* 44. *vers. illustrissimi.*

In cæteris verò diebus, quibus Episcopus 7
priuatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit, non tenentur Canonici nisi ex voluntate, & vrbanitate hæc obsequia ei præstare, & satis est si aliqui ex Dignitatibus, & Canonicis ad ostium Ecclesiæ occurrant, qui dignior aspersorium cum aqua benedicta ministrare debet, & abeuntem similiter vsque ad ostium comitentur. Ita *eadem Sacr. Congreg. in Perusina* 20. *Decemb.* 1601. *Brundusina* 2. *Martij* 1602. *Asculana* 16. *Decembris* 1606. *Ripana* 24. *Octobris* 1604. *&* 30. *Ianuarij* 1610. *Sarzanen.* 12. *Martij* 1618. *Taruisana* 19. *Ianuary* 1619. *Liman. in Indiis* 26. *Maij* 1621. & nouissimè *in Lunen. Sarzanen.* 3. *Martij* 1633. vbi expressè tenet Episcopum venientem ad Ecclesiam dum non recitantur Horæ, omnes in Ecclesia, & choro præsentes teneri obuiam ire, & excipere.

Semper enim aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet 8
ministrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico, ead. *Sacr. Congreg. in Salamantina* 16. *Iuly* 1605. *& Sarzanen.* 12. *Martij* 1612. † Ac- 9
cedenti verò ad Ecclesiam Collegiatam porrigendum est à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adsit, vt *in Camarin.* 15. *Martij* 1618. *in resp. ad* 2. *dub.*

Quæ autem intelligantur festa solemnia, 10
quibus Episcopus potest incedere, seu procedere ad Ecclesiam cum cappa, seu Pluuiali, refert Cæremoniale *lib.* 2. *cap.* 1. *&* 34 ad quod recurrendum esse in hac parte censuit eadem *Sacr. Congr. in vna Lamacen.* 17. *Martij* 1607. Et dies solemnes ad effectum de quo agitur, esse illos omnes, qui *in c.* 1. *&* 25. *Cæremonialis Episcoporum*, connumerantur, ex quibus statuitur † Episcopum posse ad libitum vel ce- 11
lebrare, vel Diuinis assistere, vt dicit eadem *Sacra Congreg. in vna Terratinen.* 18. *Martij* 1623. nouissimè *eadem Sacr. Congregat. Rit.* declarauit *sub die* 1. *Decembris* 1632. *inhærendo alteri resolutioni sub die* 17. *Nouembris* 1607. *festiuitates solemnes per annum esse festum Paschatis, Resurrectionis D. N. Iesu Christi, feriam quintam in Cœna Domini, festum Ascensionis D. N. festum Pentecostes, festum Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, festum Assumptionis B. Mariæ, festum omnium Sanctorum, festum Natiuitatis, & festum Epiphaniæ*; & his diebus tenentur etiam Episcopum associare, & reducere, etiamsi cappa non vtatur, quando pro loci, aut prouinciæ consuetudine, aut aliàs cappa vti non solet, aut eius loco alium habitum ferre consueuit, vt *in Elboren.* 8. *Martij* 1600.

Vbi tamen est consuetudo quòd quoties 12
Episcopus

Episcopus cum cappa accedit ad Ecclesiam vt celebret, vel diuinis officiis assistat, etiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, semper illum Canonici à cubiculo, seu à camera deputatâ associent ad Ecclesiam, & in reditu finito Officio vsque ad portam Palatij, illa seruanda est, sicut censuit *eadem Sacra Congregatio Rituum in Ripana* 30. *Ianuarij* 1610. & quæ hucusque diximus de Canonicis, intelliguntur de Dignitatibus, licèt Cæremoniale tantùm Canonicos exprimat, ex eadem *Sacra Congregatione in Perusina* 21. *Augusti* 1601.

13 Episcopo autem Suffraganeo venienti ad Ecclesiam ad celebrandum nomine Episcopi proprij, non tenentur Canonici obuiam ire vsque ad cubiculum, sicut tenentur ire obuiam Episcopo proprio: sed satis est, vt Suffraganeo aliqui Canonici obuiam procedant vsque ad portam Ecclesiæ, ex *eadem Sacra Cong. in Bracharen.* 1. *Septembris* 1607.

14 Ne diuina Officia turbentur, debet Episcopus certam horam sui aduentus tempore congruo statuere, & significare vt dicitur *in dictis Elboren. & Oscen.* 16. *May* 1601. *& Placentina Prouinciæ Compostellanæ* 4. *Iulij* 1615. *in* 1.

15 *dub.* vbi additur quòd † si fuerit intimata certa hora Officij, ac dato signo, & non veniente Episcopo inchoari potest Officium. Quando enim per sonum campanæ hora certa Officij inchoandi intimatur, quæ tamen hora consultanda erit, & stabilienda priùs cum Episcopo, dato signo diutiùs vltra signum vltimum datum non est immorandum, sed Canonici post signum datum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt, vt habetur *ibidem in* 5. *dub. & in dict. Salamant.* 16. *Iuny.* 1605.

16 Sed quando post inchoatum Officium Episcopus ad Ecclesiam descendit, tunc satis erit si quatuor, vel quinque Canonici, vel de Capitulo ei obuiam eant, & maior pars Canonicorum in choro remaneat, vt *in d. Placentina in* 1. *dub.* Et nouissimè ead. *S. Cong. Rit. in Lunen.*

17 *Sarzanen.* 3. *Martij* 1633. censuit † *quòd Episcopo venienti ad Ecclesiam, dum in choro à Canonicis recitantur Horæ Canonicæ, saltem duo ex Canonicis tenentur è choro discedere, & obuiam ire, porrigentes aspersorium.*

18 Idem si Episcopus venit in eo tempore quo post decantatum Euangelium concio inchoatur, vt *in eadem Placentina in* 2. *dub.* quòd si finita concione velit domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tantùm tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur, & statim redeant, vt *in* 3. *dub.* Sed si post finitam Missam velit discedere, nec expectare quòd Hora Sexta recitetur, quæ de consuetudine Ecclesiæ immediatè finita Missa cantari solet, Canonici omnes saltem vsque ad portam Ecclesiæ comitentur, vt *in* 4. *dub.*

In reditu verò finito Officio sufficit, vt 19 Canonici Episcopum suum associent vsque extra portam Ecclesiæ, vt dicitur in Cæremoniali, *lib.* 1. *cap.* 1. *in fine*, & declaratum fuit *ab eadem Sacra Rituum Congregatione in Cremon. sub die* 28. *Septembris* 1602. vel vsque ad primum atrium, seu portam domus Episcopi, quando domus contigua est Ecclesiæ, vt declaratum fuit *in dictis Salamantin. & Placent. in respon. ad* 6. *dub.* Quæ omnia intelliguntur, vt diximus, quando Episcopus cum cappa venit ad Ecclesiam, vt celebret solemniter, vel vt diuinis Officiis assistat; quando verò priuatè, vel ex alia causa sine cappa Episcopus ad Ecclesiam venire voluerit, non tenentur Canonici nisi ex vrbanitate hæc obsequia præstare, vt fuit resolutum *in d. Placentina in fine.*

Operæpretium duxi decisionem emanatam in sæpè citata *Elboren.* in integro hic apponere, quæ sic cantat. *In controuersia, quæ inter Reuerendissimum Archiepiscopum Elboren. & Capitulum eiusdem Ecclesiæ in Rota pendet super modo excipiendi, & associandi ipsum Archiepiscopum cum ad Ecclesiam accessurus est, quæ ad Congregationem Sacrorum Rituum per Sanctiss. D. N. remissa fuit, Congregatio auditis sæpius ambarum partium procuratoribus, & adunatis die* 16. *Maij* 1601. *decreuit Archiepiscopum quoties ad Ecclesiam cum cappa Pontificali accessurus est, excipiendum esse à Capitulo ex aliquo cubiculo, seu camera Palatij Archiepiscopalis Ecclesiæ contigui; in associatione autem, & reductione eiusdem cum ex Ecclesia discedit, seruanda esse ea, quæ in Cæremoniali Episcoporum nuper edito præscribuntur. Cæterùm ne propter Archiepiscopi aduentum dicta Officia turbari contingat, Archiepiscopus certam horam, qua ad Ecclesiam accedere intendit, congruo tempore Canonicis, & Capitulo intimare, & significare debebit, litem verò in Rota pendentem facto verbo cum Sanctitate sua non obstante asserta Capituli consuetudine, extinguendam fore censuit.* 20

Canonici omnes non tenentur associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebrauit, ad Sedem Episcopalem, si voluerit Missæ Conuentuali assistere, ex eadem *Sacr. Congregat. Rituum in Tifernaten.* 5. *Iulij* 1603. Nec tenentur nisi ex vrbanitate associare Episcopum venientem ad Cameram Capitularem, eadem *Sacra Congregatio in Salamantina* 16. *Iulij* 1605. Huiusmodi autem Canonici associantes Prælatum incedentem per Ecclesiam dando benedictionem debent incedere capite detecto, vt censuit *Sacra Congregatio Rituum in Lunen. Sarzanen.* 3. *Martij* 1633. vbi etiam fuit decisum Canoni-

cos incedentes in processionibus Palmarum, & Candelarum, quibus Prælatus cum Mitra interuenit, debere in Ecclesia incedere capite detecto, extra verò Ecclesiam cum birreto.

21 Palatium Episcopale Portugalen. si non est continuum cum Ecclesia Cathedrali, illi tamen est contiguum, & quando Episcopus ad dictam Ecclesiam pallio consistoriali indutus procedit, illum sic procedentem à dicto Palatio vsque ad prædictam Ecclesiam Decanus, & Capitulum associant; at redeunti hoc facere negligunt nisi vsque ad portam Ecclesiæ solummodò; & licèt Cæremoniale contrarium disponat, Capitulum tamen offert in exequutione veterem possessionem in qua reperitur; nam duo antecedentes Episcopi hoc ita fieri permiserunt. Quare *primò* dubitabat nunc modernus Episcopus, *vtrùm in hoc casu debeat obseruari Caremoniale, an huiusmodi stylus? Secundò, vtrùm ad Orationes pro Asperges in Missa, & in Processionibus debeat tenere Missale ille, quem Caremoniale, & idem Missale disponunt, an quidam laicus clauiferarius, vulgo Porteiro da massa, quem Capitulum secundùm sua statuta, & stylum ad hunc effectum deputat? Tertiò. Vtrùm possit Episcopus obligare Capitulum sub censuris, & pœnis pecuniariis ad obseruationem Caremonialis, quòd prædictum Capitulum obseruare recusat sub pratextu quòd reperiatur in contraria possessione, & stylo.*

Sacra Rituum Congregatio de mense Decembris 1630. respondit ad primum, quòd debent Canonici associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam, ex Caremon. Episcoporum, lib. 1. cap. 15. Aduer-

22 *tendum tamen quòd † non conuenit gestare pallium à palatio in Ecclesiam; quia pallium assumi debet post cantatam Tertiam, in Sacello Ecclesia, vbi paratus Episcopus, Caremon. lib. 2.*

23 *cap. 8. Ad secundum, quòd † in Caremon. lib. 2. cap. 31. alternatiuè dicitur à ministris, vel à legili, ideò loco legilis potest tolerari laicus ille clauiferarius, dummodo sit indutus habitu clericali. Ad tertium, quòd Constit. Clementis VIII. apertè obligat ad formulas traditas in Caremoniali Episcoporum, neminémque ait aliter satisfacere posse.* Possunt igitur cogi contumaces iuris remediis, & præsertim quia ibidem tollit omnem contrariam consuetudinem.

24 Superest nunc vt videamus an Domino Ciuitatis debeantur per Canonicos Cæremoniæ associationis cùm ad Ecclesiam Cathedralem accedit? Hoc dubium fuit satis ventilatum in causa cæremoniarum vertente inter D. Ducem Segorbicæ, & Cardonæ ex vna, necnon Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis suæ Ciuitatis Segorbicen. partibus ex altera; in qua Ecclesia præsupponitur esse decem Canonicos, & quatuor Dignitates, vltra quatuor alia officia, & compluta beneficia, proposito dubio. *An prædicto Duci debeantur, & quomodo caremonia associationis, thurificationis, & pacis? & audita vtraque parte in verbo, & scriptis informante perpensisque omnibus hinc inde deductis, & allegatis. Sacra Rituum Congregatio sub die 16. Februarij 1630. referente Eminentissimo Sabelo decreuit quòd prædicto Duci ad dictam Ecclesiam accedenti obuiam ire debeat vsque ad valuas dicta Cathedralis, cum habitu Canonicali tertia pars Canonicorum tunc existentium in dicta Ecclesia choro, Sacristia, ac toto ambitu dicta Cathedralis, dummodo non sint pauciores duobus Canonicis, inter quos sit, & esse debeat semper vna ex Dignitatibus; eundémque Ducem associare ad sedem pro eo praparatam, atque in discessu reassociare ad dictas valuas Ecclesia. Et insuper quòd idem Dux priusquam Canonici, & Dignitates thurificentur tribus ictibus per Diaconum in Missa, in Vesperis verò per primum Presbyterum assistentem, seu aliàs per eundem à quo thurificatur Episcopus, & hoc tam prasente, quàm absente Episcopo; eidémque Duci osculum pacis eodem met modo ante Canonicos, & Dignitates per Subdiaconum transmittatur, & ita pradicta Congregatio censuit, & mandauit ab omnibus, quibus prasens tangit negotium, inuiolabiliter obseruari.*

CAPVT XXXIII.

Canonici an, & quando, & quomodo Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inseruire teneantur?

SVMMARIVM.

1 *Assistere tenentur Episcopo celebranti Decanus, seu prima Dignitas, & dua alia Dignitates, vel Canonici prater Diaconum, & Subdiaconum ministros.*

2 *Assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores.*

3 *Assistentia cum Pluuiali Episcopo celebranti facienda est à prima Dignitate, seu à primo Canonico in Ordine Presbyterali constituto.*

4 *Dignitas prima, quamuis sit vnita, ad assistendum Episcopo sub pœnis, & censuris Ecclesiasticis cogi potest.*

5 *Dignitas prima dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur prasens in choro tam in Cathedrali, quàm in alia Ecclesia.*

6 *Assistentia*

6 *Assistentia duorum Canonicorum semper conuenit Episcopo loci Ordinario tantùm, siue celebret, siue diuinis Officiis assistat, maximè quando est paratus.*

7 *Canonici duo assistentes Episcopo debent eligi ex numero Diaconorum quando Præbendæ sunt distinctæ.*

8 *Assistere Episcopo tenentur Canonici etiam quando Ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam.*

9 *Episcopo exercente Pontificalia extra Cathedralem Ecclesiam, in ciuitate tamen, tenentur Canonici assistere & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali.*

10 *Canonici Cathedralis si adsint debent inseruire Episcopo Pontificalia exercenti extra Cathedralem, & non alij inferiores.*

11 *Dignitatibus, & Canonicis Cathedralis, si adsunt, pertinet assistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialis.*

12 *Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere, nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur, vt num. 14.*

13 *Canonici in Missis priuatis Episcopo inseruientes non lucrantur distributiones quotidianas, nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur, vt num. 14.*

15 *Assistentes Episcopo, licèt sint minus digni, omnibus aliis præferuntur.*

16 *Assistentes ratione Assistentiæ ante Dignitates, & Magistratum thurificantur, & recipiunt pacem.*

17 *Thurificare debet Episcopum Assistens Presbyter, siue Dignitas sit, siue Presbyter.*

18 *Episcopo Suffraganeo tenentur Canonici assistere quando nomine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet.*

19 *Episcopus Suffraganeus non debet habere assistentiam duorum Canonicorum vltra Diaconum, & Subdiaconum.*

20 *Consuetudo vt Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est.*

21 *Consuetudo seruari debet vt Dignitas, seu Canonicus gestet Baculum Pastorale ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis.*

22 *Archidiaconus cùm sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes, etiamsi sit primus Archidiaconus.*

23 *Cæremoniale Romanum seruandum est circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis.*

24 *Cæremoniale non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus.*

25 *Dignitates, & Canonici tantùm, & non alij etiam vicarius generalis, debent facere circulum.*

26 *Biretum debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam, sibi de per se extrahere, & num. seq.*

27 *Dignitates Pluualibus, Canonici Presbyteri Planetis, & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis vti debent, quando Episcopus solemniter celebrat, & in processionibus.*

28 *Dignitates, & Canonici non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tantùm caput inclinare.*

EPiscopo celebranti aut alia Pontificalia exercenti assistere & inseruire Canonici debent, vt statuit *Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 12. ver. & Episcopo celebranti* Vgolin. *de potest. Episcopi p. 1. c. 19. §. 3. in princip.* me citato in hoc loco Machad. *en su perfetto Confessor lib. 4. p. 1. tr. 2. doc. 3. n. 1. & 2.* Quare dum ille Missæ sacrum celebrat solemniter assistere tenetur Decanus seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates, vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum, ministros, qui cantant Euangelium, & Epistolam; ita censuit *Sacra Rituum Congregat. in vna Iacen. de anno* 1609. quia † assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores, vt *in Calagurritana* 1. *Iulij* 1601. & sic à prima Dignitate, vel à primo Canonico in Ordine Presbyterali constituto assistentia cum Pluuiali Episcopo celebranti facienda est, vt *in Vercellen.* 7. *Augusti* 1610. *& in Reatina* 10. *Ianuarij* 1609. vbi etiam quòd † tecusans cogendus est pœnis, & censuris Ecclesiasticis, etiamsi ipsa † prima Dignitas sit vnica, quæ ad assistendum etiam sub eisdem pœnis, & censuris Ecclesiasticis cogi poterit, vt *in Calagurritana* 12. *Decembris* 1620.

Et dum est in assistentia apud Episcopum intelligitur præsens in choro; tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia Ecclesia, *eadem Sacr. Congreg. in Camerinen.* 15. *Martij* 1608. Dignitatibus, vel aliqua ipsarum superueniente inchoato Officio, assistentes pro ipsis Episcopo, tenentur cedere locum assistentiæ. Ita *S. Congreg. Rit. in Isernien.* 11. *Iunij* 1632. Et nouissimè petentibus Dignitatibus Cathedralis Monopolitan. declarari an Episcopo interueniente Missæ, vel Vesperis assistere debeant pro Presbytero assistente vna ex Dignitatibus, an verò Canonicus primus post Dignitates? *S. Rit. Congr.* in casu proposito sic respondendum censuit. *Aut Præbendæ sunt distinctæ in Presbyterales, & Diaconales, & tunc Episcopo solemniter celebranti assistere debere pro Presbytero assistente digniorem de Capitulo quocunque*

quo nomine nuncupetur, dummodo sit in Sacerdotio constitutus. Episcopo verò non celebranti, sed Diuinis tantum præsenti pro Presbytero assistente, inseruire debere digniorem Canonicum post Dignitates. Aut Prebendæ non sunt distinctæ in Presbyterales, & Diaconales, & tunc Episcopo siue solemniter celebret, siue Diuinis tantùm præsens sit pro Presbytero assistente inseruire debere digniorem de Capitulo, iuxta dispositionem Cæremonialis, lib. 1. cap. 7. & 8. Ita *sub die* 15. *Decembris* 1632.

6 Hæc duorum Canonicorum assistentia semper conuenit Episcopo, siue celebret, siue diuinis Officiis assistat, vt *in Granaten.* 10. *Maij* 1608. maximè quando est paratus, vt *in Seenen.* 21. *Augusti* 1604. *& in Æsina* 30. *Augusti* 1602. Et hoc intelligitur de Episcopo loci Ordinario tantummodo, vt *in Cæsaraugustana* 9. *Maij* 1606.

7 Debent autem hi duo Canonici assistentes eligi ex numero Diaconorum, quando Præbendæ sunt distinctæ, *ead. S. Congreg. in Nolana* 23. *Maij* 1603. Non conuenit igitur vt Episcopus in Vesperis decantandis per aliquam ex Dignitatibus Cathedralis stante penuria Sacerdotum, admittat pro assistentibus cum Pluuialibus clericos in minoribus constitutos, etiam in solemnioribus festiuitatibus, *S. Congr. Rituum in Casertan.* 18. *Septembris* 1632.

8 Assistere Episcopo Canonici tenentur, etiam quando Ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam, dummodo numerus sufficiens Canonicorum, & ministrorum in Ecclesia remaneat; *ead. S. Rit. Cong. in vna Elboren* 7. *Iulij* 1612. me citato Machado *dict. docum.* 3. *num.* 4. Nam † Episcopo exercenti

9 Pontificalia, seu Pontificaliter concionanti etiam extra Cathedralem Ecclesiam, in ciuitate tamen, & non in Diœcesi, tenentur assistere, & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali, vt referunt decisum Galet. *in Margarita casuum Conscient. in verb. Canonicus pen.* Scipio de Rubeis *in aphorism. Episcop. verb. Assistentia n.* 2. me citato in hoc loco Machado *d. docum* 3. *n.* 4. latè Stephan. Gratian. *disceptat. forens. tom.* 4. *cap.* 467. *à n.* 55. vbi intelligit quando Episcopus facit actum necessarium, exequendo officium suum Pastorale, vocatus scilicet ab exemptis.

10 Vnde pro parte Capituli Cathedralis Isernien. narratum fuit Episcopum exercentem Pontificalia extra Cathedralem adhibere inseruientes Presbyteros simplices neglectis Canonicis Cathedralis, & peritum declarari an conueniat? Et eadem *Sacra Rituum Congregat. sub die* 2. *Augusti* 1631. respondit *non conuenire, sed Canonicos Cathedralis in casu proposito inseruire debere etiam extra Cathedralem, & non alios inferiores.*

Ad Dignitates igitur, & Canonicos Cathedralis, si adsint, pertinet assistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialium, etiamsi numerus alioquin sufficiens sit Presbyterorum, ead. *S. Rit. Congr. in Calagurritana* 1. *Iulij* 1601. *& in Bononien.* 20. *Aprilis* 1602. *& in Brundusin.* 15. *Iulij.* 1617. 11

Quod absque dubio procedit etiam quando Episcopus celebrat, aut Missæ, seu Vesperis solemnibus quacumque ex causa intersit in Ecclesiis exemptis, & Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, intra finem tamen suæ Diœcesis existentibus, quia potest ibi sibi assumere suos Canonicos, & ibi habere cum eis circulum ad gloriam, & ad ipsum pertinet Confessionem facere cum Sacerdote, incensum imponere, & benedicere, ac benedictionem post Vesperas, & post Missam dare. Et si contingat ipsum processionaliter cum Capitulo Cathedralis Ecclesiæ accedere ad dictam Ecclesiam, vt suprà exempram, & in eadem Missæ solemni, aut Vesperis interesse, tunc Episcopalis sedes in cornu dextro chori, siue Ecclesiæ collocanda est vno gradu eminentior cum ornatu congruo, & situ aliquatenus superiori respectu sedis Abbatis dictæ Ecclesiæ, & à latere Episcopi sequi debent immediatè Canonici Cathedralis Ecclesiæ: in sinistro verò cornu ponenda est sedes Abbatis vno gradu humilior absque ornatu, & loco aliquatenus inferiori, adeò vt non sit opposita sedi Episcopali, & apud Abbatem ordine sedeant ipsius Collegiatæ Ecclesiæ Canonici Ita *S. Cong. Rit. in Alexandrina S. Petri in Brogoglio* 7. *Februarij* 1604.

Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere, vt resolutum ait Scipio de Rubeis *d. verb. Assistentia, num.* 4. me citato in hoc loco Machado *d. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 2. *docum.* 3. *num.* 3. *in fine* & 12

† quatenus Episcopo in his Missis priuatis inseruiunt, non gauderent distributionibus, vt censuit *Sacra Congregatio Concil. sub die* 17. *Martij* 1619. † Nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur; quia talis consuetudo esset obseruanda, & Canonici assistentes non admitterent distributiones quotidianas, vt censuit *Sacra Rituum Congreg. in vna Lamacen.* 25. *Aprilis* 1608. 13 14

Assistentes Episcopo, licèt sint minus digni, omnibus aliis præferuntur, ead. *S. Rit. Congr. in vna Caputaq.* 18. *Maij* 1602. † & ratione assistentiæ ante Dignitates thurificantur, & recipiunt pacem, vt *in Cremen.* 18. *Septembris* 1602. *& in Nolana* 23. *Maij* 1603. *& in Braccharen.* 19. *Iunij* 1608. † Et sic post Episcopum ante Magistratum quamuis sit de maioribus, eadem *Sacr. Congregat. in Patauina* 2. *Martij* 1602. Episcopum autem thurificare debet 15 16 17

assistens

assistens Presbyter, siue Dignitas sit, siue Canonicus, & non Diaconus Euangelij, eadem *Sacra Congreg. in Placentina 19. Maij 1607.*

18 Episcopo autem Suffraganeo tenentur Canonici assistere quando nomine proprij Episcopi functiones Episcopales exercet, eadem *S. Rituum Congreg. in vna Bracharen.* 20. *Februarij* 1604. Machado *dict. docum.* 3. *num.* 4. & eadem obsequia præstare Episcopo delegato, quæ tenentur præstare deleganti, vt *in ead.*

19 *causa* 20. *Martij* 1604. † Non debet tamen habere assistentiam duorum Canonicorum vltra Diaconum, & Subdiaconum, qui sunt cantaturi Euangelium, & Epistolam, sicut haberet proprius Episcopus, vt *in eadem Bracharen.* 1. *Septembris* 1607. Nec contrarium decliditur *in Terraconen.* 7. *Iulij* 1612. dum habet Canonicos duos, non autem Dignitates, præter Diaconum, & Subdiaconū assistere debere Episcopo Suffraganeo Pontificaliter celebrāti, quia de hoc erat vbi antiqua cōsuetudo.

20 Consuetudo vt Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est, eadem *Sacra Rituum Congregatio in Lamacen.* 5. *Ia-*

21 *lij* 1603. vbi etiam fuit resolutum † seruari debere consuetudinem vt Dignitas, seu Canonicus gestet Baculum Pastorale ante Epi-

22 scopum in quibusdam diebus festiuis. † Cum autem Archidiaconus sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes. *Sacra Congregatio Rituum in Bracharen.* 28. *Aprilis* 1607. etiamsi sit primus Archidiaconus, & habeat alias prærogatiuas, vt *in eadem causa* 19. *Ianuarij* 1608.

23 Denique circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis seruandum est Ceremoniale Romanum, vt expressè monuit eadem *Sacra Rituum Congregatio in vna Visen.* 31. *Ianij* 1605. & aliàs. fuisse declaratum testatur Scipio de Rubeis *dict. verb. Assistentia, vltim.* Prout circa alia omnia seruari debere censuit *eadem Sacra Congregatio in vna Alexandrina* 15. *Martij* 1608. *& in Mexican.* 4. *Aprilis* 1620. Prout etiam dispositionem Cæremonialis Episcoporum tenetur Episcopus omnino obseruari facere in Cathedrali, & in aliis Ecclesiis suæ Diœcesis, *Sacra Congregatio Rituum in Angren.* 15. *Decembris* 1632. nisi adsit laudabilis, & immemorialis consuetudo in contrarium, vt

24 *in Salernitana* 16. *Iulij* 1605. quia † Cæremoniale non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus, vt *in Salamantina* 10. *Ianuarij* 1604. *Cæsaraugustana* 10. *Aprilis* 1604. *Mantuana* 19. *Iunij eiusdem anni*, *Brundusina* 17. *Septembris* 1611. *Tornacen.* 28. *Ianuarij* 1612. *Forolinien.* 4. *Aprilis* 1615. *Hydruntina* 30. *Ianuarij* 1616. Barbos. de Canon. & Dignitatib.

Quod quidem procedit in omnibus Regnis, & locis totius Christianitatis, vt fuit dictum *in vna Elborens.* 17. *Ianij* 1606.

In Missa solemni ante Episcopum ad Hymnum Angelicum, Credo, Sanctus, &c. Dignitates, & Canonici tantùm, & non alij, etiam Vicarius generalis, debent facere circulum, vt censuit *eadem Sacra Rituum Congregatio in vna Maceraten.* 28. *Septembris* 1630. 25

Et Canonici ad chorum obligati semper Episcopo interessenti cum cappa Missis decantandis tenentur facere circulum iuxta dispositionem Cæremonialis Episcoporum. *Sacra Congregatio Rituum in Cassanen.* 5. *Martij* 1633.

Pro parte Cathedralis Lauden. petitum fuit *à S. Rituum Congregat.* declarari, *an in Prouincia Mediolanen. sit laudabilis ea consuetudo, vt Episcopo cum cappa sedenti ad sedem suam caput aperiatur, & cooperiatur ab altero ex Diaconis assistentibus, & eo casu ad quem spectabit? & S. Rit. Congr. audita relatione Eminentiss. & Reuerendissimi Dom. Cardin. Bellarmini respondit biretum debere Episcopum sibi de per se extrahere. Die* 4. *April.* 1620. 26

Capitulum, & Canonici Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Martini terræ Carreti Thelesinæ Diœcesis petierunt ab eadem *Sacra Rituum Congregatione* responderi, *an Episcopo assistenti diuinis Officiis cum Cappa Canonici debeant deponere, & ponere biretum in capite Episcopi, & an isto casu debeatur assistentia Canonicorum?* & eadem *Sacra Congregatio sub die* 22. *Decembris* 1629. respondit *nihil deberi de prædictis Episcopo.* Et nouissimè *eadem S. Congreg. in Isernien.* 21. *Augusti* 1632. censuit *neque Dignitates, neque Canonicos assistentes Episcopo teneri capat Episcopo tegere & detegere, quando assistit Diuinis cum cappa & bireto.* 27

Et quando Episcopus solemniter celebrat, ac in processionibus, abusus est vt omnes tam Dignitates, quàm Canonici Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi induantur Pluuialibus, quia Dignitates Pluuialibus, Canonici Presbyteri Planetis, Diaconi, & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis vti debent. *Sacra Congregatio Rituum in Neapolitana* 25. *Martij* 1602. *& in Placentina* 19. *Maij* 1607. 28

Canonici, & Dignitates non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tantùm caput inclinare, nec debent genuflectere quando Episcopum celebrantem thurificant, eadem *Sacra Congregatio in Oscen.* 4. *Maij* 1613. 29

Et ideò Dignitates, & Canonici assistentes, vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inseruientes, nullo modo tenentur genuflectere. *S. Cong. Rituum in Monopolitana* 15. *Decembris* 1632. 30

31 Et Episcopus diebus festis non solemnioribus,& ferialibus non debet æqualiter sedere cum Canonicis, sed sedem cæteris eminentiorem indifferenter conscendere, suóque gradu,& ordine inspecto vbique Episcopalis Dignitatis decorem, & grauitatem sustinere. Ita *S.Congreg.Conc.in Tarsonen.* 20.*Iulij* 1620. ante Dignitates non debet poni puluinar cum tapete, sed debent sedere in suo stallo, sicut reliqui Canonici, sed quandoque ratione Dignitatis potest iudulgeri puluinar de corio tantùm. Ita *Sacra Congregat. Rituum in Tridentina* 24. *Martij* 1612.

CAPVT XXXIV.

Canonicorum Officium in canendo & assistendo in choro quod?

SVMMARIVM.

1 *Distributiones quotidianas, vt lucrentur Canonici tenentur ad cantandam Missam Conuentualem.*

2 *Missa Conuentualis omitti non potest pro Missa votiua pro Defunctis.*

3 *Diaconus,& Subdiaconus inseruientes celebranti debent esse eiusdem Ordinis,& non inferioris cum celebrante.*

4 *Canonici, qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarunt, tenentur (sed non sub peccato mortali) recitare in choro Officia Defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales diebus assignatis.*

5 *Consuetudo seruanda est, qua recitatur in choro Officium B. Virginis in Semiduplicibus, & Dominicis.*

6 *Officium paruum B. Virginis quando recitatur in choro tempore Paschali, dicitur sine addito Alleluia.*

7 *Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario.*

8 *Officium non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horæ post signum datum.*

9 *Canonici obligantur sub onere,& obligatione restitutionis distributionum psallere, seu cantare in choro cum aliis, & non satisfaciunt si solùm assistant, & numeris seqq.*

12 *Consuetudine, aut statuto vigente Canonici choro satisfaciunt interessendo,& faciendo vt Capellani,& Cantores psallant.*

13 *Distributiones amittunt dormientes, vel confabulantes in choro.*

14 *Canonici non tenentur ad harmoniacam modulationem cantus figurati, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus Ecclesia eo cantu vtitur, assistendo cum debita intentione Cantoribus.*

15 *Canonicus in choro cum aliis non cantans, non tenetur ad totas distributiones restituendas, sed proportionabiliter pro parte correspondente defectibus, quos commisit.*

16 *Canonicus qui abest à choro sine causa animo amittendarum distributionum tempore absentiæ respondentium, an peccet mortaliter remissiuè.*

17 *Assistentia in choro quomodo facienda,& an & quando ab eo egredi liceat, ostenditur.*

18 *Punctator est creandus qui in choro notet eos, qui intersunt Diuinis.*

19 *Punctator librum ostendere debebit cùm Episcopo videbitur.*

20 *Episcopus poterit cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro.*

21 *Libris Capituli circa Canonicorum interessentiam standum est.*

22 *Libri Capituli eo fortiùs pro ipso Capitulo fidem faciunt si fuerint tenti, & rogati per secretarium Capituli, qui fuerit Notarius.*

23 *Aqua benedicta aspersio debet fieri sigillatim quibuscunque Dignitatibus, & Canonicis.*

24 *Thurificandi munus ad Diaconum spectat.*

25 *Thurificandus minimè est à Presbytero celebrante dominus loci, aut quiuis alius.*

26 *Thurificatio cum triplici ductu thuribuli Episcopo tantùm conuenit.*

27 *Thurificatio Episcopo non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante.*

28 *Thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri celebranti in absentia Episcopi triplici ductu.*

29 *Vicario generali sedenti in choro licet supra Canonicos thurificatio duplici non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Prælatus.*

30 *Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis duplici, cæteris verò de choro vnico ductu thurificatio debetur.*

31 *Portionarij, seu Beneficiarij si per omnia æquiparentur Canonicis, & æqualiter sedeant, & incedant, duplici ductu thurificandi sunt.*

Insensatio, & osculum dantur prout Dignitas personarum, vel obseruantia introduxerit. ibid.

32 *Episcopo cum Canonico Cathedralis in Collegiata exempta thurificatio qualis debeatur, ostenditur.*

33 *Magistratui debetur thurificatio post Canonicos æquis ductibus.*

34 *Canonici*

34 *Canonici Cathedralis ante Magistratum in omnibus Ecclesiis, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt.*

35 *Thurificatio cum vnico tantùm thuribulo semper facienda est.*

1 CANONICI vt lucrentur fructus & distributiones quotidianas, muneraque sua obire possint, Missæ sacris, septemque Horarum Canonicarum precibus interesse debent; nam ob hanc rationem Collegia huiusmodi instituta sunt, quo simul dum Missæ sacrum cantu celebratur, septemque Horarum Canonicarum preces recitantur, intersunt, Vgolin *de potest. Episc. p. 1. c 19. §. 1. in princ.* & ideo ad cantandam Missam de die tenentur, sicut decreuit *S. Congr. Rituum in causa Fauentina sub die 25. Iunij 1611. & sub die 28. Ianuary 1612.* etiam in illis diebus, quibus cătatur aliquam Missam votiuam, *ead. m Sacra Congr. in vna Vrbinaten. 21. Iuny 1611.* † Non enim pro Missa

2 votiua omitti potest Missa Conuentualis, eadem *Sacra Congr. in d. causa Fauentina sub die 16. Ianuary 1627* & abrogauit omnem contrariam consuetudinem in eadem causa *sub die 18. Iuly. & 28. Augusti 1628.*

3 Propterea Missa Cōuentualis in Quadragesima, Aduentu, quatuor temporibus, & similibus, etiam quòd in dictis diebus occurrat festum duplex, non est omittěda, sed vtraque Missa, nempe de Sancto, & de feria est celebranda, eadem *S. Congr. Rituum in Lunen. Sarzanen. 5. Martij 1613.* Vnde fit vt Capitulo, & Canonicis Cathedralis Fauentin. petentibus eximi ab obligatione canendi Missam Conuentualem de die quotiescunque eadem die aliam Missam cantassent votiuam, vel Defunctorum. *Sacra Rit. Cong. responderit non posse prætermitti Conuentualem, de mense Martij 1631.* quæ itidem cěsuit. & declarauit *Diaconum, & Subdiaconum inseruientes celebranti esse debere eiusdem Ordinis, & non inferioris cũ celebrante, contrariamque consuetudinem esse abusum, & corruptelam,* vt in *Calagaritana 7. Septembris 1593. & in Ceneten. 14. Februarij 1615. & in Pernlen. 8. February 1631. & in Colonen. 31. Martij 1629.* & nouissimè in *Sarnen. 5. Martij 1633* declarauit *Canonico solemniter celebranti pro Decano & Subdiacono inseruire debere pariter Canonicos, nō autem Capellanos, non obstante immemorali contraria consuetudine allegata, qua venit priùs formiter probanda*, subiunxitque *Canonico solemniter celebranti pro Diacono & Subdiacono inseruire debere Canonici habentes Prabendam Diaconalē, & Subdiaconalem.* Et *in Sypontina Montis Galgani sub die 8. Martij 1631.* decreuit, *Dignitate, vel Canonico solemniter celebrāte Canonicos pariter pro Diacono, & Subdiacono, & non alios inferiores inseruire debere, addidque Dignitate, vel Canonico Officium ad Vesperas faciente, Presbyteros, non tamen Canonicos cum Pluuialibus assistere debere, iuxta dispositionem libri Caremonialis Episcoporum, lib. 2. cap. 3.* ibi, *Presbyteros de gremio Ecclesiæ, non autem Canonicos,* &c.

Tenentur etiam Canonici, qui Breuiarium 4 à Pio V. reformatum acceptarunt, recitare in choro Officia Defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales in diebus assignatis in rubricis dicti Breuiarij, eadem *S. Rit. Congr. in vna Pacen. de mense Ianuary 1606.* Sed qui prædicta non recitant, nō peccant, vt *in Baretnonen 10. Ianuary 1609* & seruandam esse † consuetudinem, qua recita- 5 tur in choro, Officium B. Virginis in Semiduplicibus, & Dominicis, non obstante rubrica Breuiarij, decreuit *S. Congr. in die prima Septembris 1607.* † Et quando recitatur in cho- 6 ro Officium paruum B. Virginis tempore Paschali, dicitur sine addito Alleluia, eadem *S. Congr. sub die 28. Martij 1616* † Officium in 7 choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario, vt censuit ead. *S. Congr. in Neritonen. 2. Febr. 1606.* † & non est inchoandum 8 statim signo dato, sed elapsa tertia parte horę post signum datum, eadem *Sacr. Congr. in Tarentina Cryptaliarum 3. Septembris 1605 ad 5. dub.* Ab his, & aliis oneribus Canonicalibus gradus Doctoratus non eximunt Canonicos graduatos, sed munia Canonicalia per ipsos graduatos porrigi debent ac si non essent graduati. Ita *S. Congr. Rituum in Licien. 21. Iunij 1631.* Potest aliquando ex causa, veluti ob frigus extra chorum in diebus ferialibus arbitrio Episcopi recitari, in diebus verò festiuis omnino recitandum in choro, non obstante contraria consuetudine. *S. Congr. Rituum in Lunen. Sarzanen. 3. Martij 1633.* vbi etiam fuit decisum *lumina duo ad minus in Altari accensa esse debere, dum recitatur diuinum Officium, & Canonicos interessentes diuinis Officiis sine habitu Canonicali, & superpelliceo debere punctari.*

Obligantur quoque Canonici sub onere, 9 & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu canere in choro cum aliis, & non satisfaciunt si solùm assistant, & intersint Horis & per Cappellanos, & alios Beneficiarios psallant, ipsi verò vel ibi, vel domi priuatim recitĕt Horas, quia institutio Canonicatuum est, non vt adsint tantùm in choro, sed vt canendo assistant, & ob id eis dantur distributiones, quia *in Concil. Trident. sess 24. de reform. c. 12* sic habetur. *Omnes verò Diuina, & per se, & non per substitutos compellantur obire Officia, atque in choro ad psallendum instituto Hymnis, & Canticis Dei nomen deuotè laudare* ita docent Caiet. *verb. hora Canonica*, Syluest.

R 4 *eod.*

eod.verb.§.3. Nau *de Horis Canon.c.*16. *n.*5. & *de Orat.c.*10.*n.*47. *& c.*11.*n.*41. *& miscel* 79. Sandoual. *de Offic. diuino part.* 6. *cap.*16. Ludou. Lopez *in instruct. Conscient. part.*2. *c.*90. Lęl Zech. *de Republ.Eccl.c.*24. *de Canon.sub.n.* 6. Iacob. de Graff. *in aureis decis. p.* 1. *cap.* 51. *num.* 12. *& cap.*52. *num.*22. *& c.* 13. *n.*4. *&* 5. Fr.Emman. *in sum.to.*1.*c.*145. *n.*5. Fernandez *in examine Theologiæ moralis p.*4.*c.*5. §.2.*n.*2. Soar. *de Relig. to.*2. *tr.*4. *lib.*4 *c* 12. *n.*8. *cum seq.* Paul. Comitol. *respons.moral.lib.*1. *quæst.*62. *à n.*2. Azor. *instit.moral. p.*1. *lib.*10. *c.*11. *q.*11. Petr. de Ledesma *part.*2. *tract.*9. *c.*4. *concl.*1. *diffic.*1. Vgolin. *de potest.Episc.p.*1. *c.*19. §.1. *n.*4. Lessi *de Iust.lib.*2. *cap.*34. *n.* 184. Squillante *de obligat. cleric. part.*1. *num.*60. Paul. Laymann. *in sum. Theologia moralis lib.*4. *tit.*2. *cap.*7. *num.*6. Oliuer.Bonart. *de obligation.Horarum Canon.lib.*2. *cap.*23. *n.*9. Tamburin. *de iure Abbatum tom.*2. *disp.*10 *q.*3. *num.*4. *prope finem.* Castr Palaus *in opere moral. tom.*2. *disput.*3. *puncto* 4. *num.* 5. Beia *resp.casuum Consci.p.*1. *casu* 55. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 13. *num.*14. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon.lib.*3. *q.*13. latissimè Sebast. Cæsar. *in relect.de ecclesiast.hierachia disput.*12. §.1. *num.*7. *cum sequent.* me citato in hoc loco Trullench. *in exposit. Decal. lib.* 1 *c.*7. *dub.*31. *n.*3. *& c.*8. *dub.*7. *n.*1 vbi *n.*2. hanc veriorem, & probabiliorem dicit: & hanc opinionem amplexa est *Sacra Cong.Concily*: nam proposito dubio, *an Canonici, & alij, qui intersunt diuinis Officiis, satisfaciant eorum muneri exhibendo suam præsentiam in choro etiam quòd non cantent, neque psallant, maximè si allegarent se eo tempore meditari, vel submissa voce dicere, quæ ab aliis cantantur, vel alias pias preces tunc recitare; an verò teneantur præcisè alta, & consona voce diuina Officia, & horas Canonicas recitare, cantare, & psallere, & aliter non satisfaciant muneri, & obligationi; eadem Sacra Congregatio sub die* 20. *Aprilis* 1602. *censuit teneri omnino psallere, alioquin obligationi suæ non satisfacere. Alta autem voce debent Canonici cantare in choro, & Episcopus potest illos ad hoc hortari, sed non cogere.* Idem resoluit *Sacra Congregatio Rituum in Egitanen.* 23. *Nouemb.* 1602. Quare, ita ait Vgolin. *citato loco. Canonici, qui aut generis nobilitate, aut rerum abundantia, dedignantur cum aliis diuinas preces recitare, videant qua ratione suo muneri satisfaciant, non enim nobilitas, non rerum abundantia, & alia excusant Canonicos à suo munere adimplendo, vt decreuit Tridentina Synodus sess.*22. *de reform. cap.*4. *vers. ij verò,* ibi,
10 *quocunque ij priuilegio,* &c.

Contra Medin. *in instruct. Confess. part* 1. *c.*14. §.11. *ad fin.* Petr. Nau. *de restit. lib.*2. *c.*2. *ex num.*21. Valer. Reginald. *in praxi fori pænit.lib.*18. *à n.*175. Nicol.Garc. *de benefic.part.* 3. *cap.*2. *num.*154. Monet. *de distribut. quotid, part.*2. *q.*2. *per tot.* Suar. *de relig.to.*2. *lib.*4. *c.*2. *num.* 18. Bonac. *de Horis Canon. disp.*1. *q.*3. *p.*2. §.1. *n.*17. Iarè Cened. *practic. & Canon. quæst. lib.*1. *q.*2. *à princ. & præcipuè ex n.*14. Ioann de la Cruz *in director. Conscient. præcepto* 3 *art.*3. *dub.*7. *concl.*4. Gauant *in comment.ad rub. Missalis to.*2. *tra.*1. *c.*5. *titul.*5. *n.*4. Antonin. Diana *moral.resolut.part.*2. *tra.*12. *de Horis Canonic. resolut.*6 & *p.*4. *tra.*4 *resol.*217. *in fine*, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol.* 357. Cast. Palao *in opere morali to.*2. *disp.*3 *puncto* 3. *n.*5. Machado *en su perfetto Cõfessor lib.*4 *p.*4. *trat.*3 *docum.*5. *per tot.* Sanch. *in opuscul to.*2. *lib.*1. *c.*2. *dub.*100. *n.*2. *& dub.*103 existimantes non psallentes distributiones suas facere, licèt non canant, sed priuatim, vel voce submissa recitent.

Pro quibus non faciunt nonnulla Iura, quę interessentibus, non verò cantantibus distributiones deberi affirmant, vt *in cap. licèt. de præbend.* ibi, *qui intersunt Horis Canonicis exhibentur, cap. vnic. de cleric.non residenti lib.*6. ibi, *qui eisdem Officiis in ipsis Ecclesiis affuerint, Concil.Trident. dict.cap.*12. *vers. distributiones.* ibi, *qui statis Horis interfuerint, recipiant*; cum aliis; quia respondetur ex Iuribus illis, quæ probant distributiones quotidianas deberi & tribuendas esse interessentibus, rectè concludere negatiuè, scilicet solis interessentibus esse tribuend is affirmatiuè autem quòd debeantur iuxta modum, & formam præscriptam à Iure, & Ecclesiarum statuta. 11

Poterit tamen hæc vltima sententia, quam reiicimus, teneri in iis Ecclesiis, in quibus viget consuetudo, aut statutum, vt Canonici, & beneficiarij choro satisfaciant interessendo, & faciendo, vt Capellani, & Cantores cantent, & psallant, & reliqua exequantur munera, vt facilè admittunt Doctores posterioris sententiæ, atque etiam plures ex iis qui primam sequuntur, vt constat ex Perr. Nau. *d cap.* 2. *num.* 217. *&* 222. Azor. *d. quæst.* 6. Nicol.Garc. *d. cap.*2. *num.*52. Suar. *d cap.*12. *num.*11. *&* 13. Cened. *d.quæst.*2. *num.* 12. Lessi. *d.cap.*34. *num.*185. Squillante *de obligat.cleric. part.*1. *num.* 61. *in fine*, Oliuer. Bonart. *dict. lib.*2. *cap.*23. *num.*13. Paul. Laymann. *d.num.*6. *vers. dico secundò*, Antonin. Diana *d.resolut.*6. *in fine*, *& part.*4. *tract.* 4. *resolut.*149. Sebast. Cæsar. *d.* §.1. *num.*11. Marchin. *de sacram Ordinis p.* 6. *tract.*2. *cap.*9. *diffic.* 7. me citato in hoc loco Trullench *d. cap.*8. *dub.* 7. *num.* 2. Sanch. *in consil.mor.lib.*2. *cap.*2. *dub.*99. *&* 100. Bauny. *tract.*11. *q.*17. Candid. *tom.*1. *disp.* 28. *art.*26. *dub.*2. Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon. lib.*3. *q.* 14 vbi *num.*15. subdit valere hanc consuetudinem etiam post *Concil. Trid. & Pij V.* Constitutionem; ex quo, consuetudo est optima legum interpres, *l.si de interpretatione, ff. de legib. cap. cùm dilectus, de consuetud.* cum 12

aliis

aliis per me citatis *in tract. Axiomatum Iuris vsufreq. Axiom.* 56 *n.* 6. Garc. *in summa morali tract.* 2. *diff.* 6. *dub.* 3. *n.* 4. Ad hanc cõsuetudinem inducendã requiritur & sufficit spatium quadraginta annorum sufficiens ad præscriptionem ecclesiasticam, ex Sanch. *in consil. moral. p.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2. *dub.* 99. *num.* 2. Trullench *d. dub.* 7. *num.* 2. hoc intelligentes casu, quo non adsit statutum aut ordinatio Ecclesiæ obligans Canonicos ad canendum, itaut aliter non possint lucrari distributiones.

13 Amplia, vt non solùm distributiones amittant non psallentes, & canentes in choro cum aliis, sed etiam ibi dormientes, vel confabulantes, vt per Iacob. de Graff. *d. lib.* 2. *cap.* 51. *num.* 12. Frang. pan. *in direct. Eccl. discip. tit. de residentia*, Vgolin. *de potest. Episcopi p.* 1. *cap.* 19. §. 1. *num.* 6. vbi de iis, qui dum recitare debent, aut rident, aut dormitant, aut litteras legunt, aut cum vicinis Canonicis colloquuntur, aut si quid erroris ab aliis committitur, eos irrident, & quandoque per chorum ambulant, vel quoscunque prætereuntes, abeuntesve intuentur. Veg. *in sum. part.* 1. *cap.* 128. Petr. de Ledesma *d. tract.* 9. *cap.* 4. *concl. vlt. diffic.* 1. & 2. Raph. de la Torre *in* 2. 2. *q.* 83. *de Horis Canon. controu.* 10. *disp.* 9. *num.* 5 Suar. *de Relig. tom.* 2. *lib.* 4. *cap.* 14. *num.* 9. Castr. Palao *tom.* 2. *disp.* 2. *p.* 4. *num.* 2. Trullenc. *d. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 7. *num.* 4. Squillante *de obligat. cleric. part.* 1. *num.* 61. Antonin. Diana *d. tract. de Horis Canon. resol.* 7. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *q.* 17. vbi de illo, qui spontè animo distracto diuinum Officium persoluit, vel ad socios recitantes non attendit. Quamuis Nicol. Garc. *d. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 514. Monet. *de distribut. p.* 3. *q.* 3. *num.* 7. Sanch. *in cons. moral. p.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2. *dub.* 100. Machado *d. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 3. *docum.* 5. *num.* 2. asserat Canonicos notabiliter confabulantes in choro peccare mortaliter, non tamen teneri ad distributionum restitutionem. Sed quid si primo anno Canonici fructus beneficij non percipiant, & quod ex consuetudine cedunt hæredibus Canonici mortui, an nihilominus teneantur ad recitandum diuinum Officium? Teneri resoluunt Azori. *instit. moral. par.* 1. *lib.* 10. *cap.* 4. *quæst.* 4. Nicol. Garc. *de benefi. par.* 3. *cap.* 1. *n.* 62. Villalob. *in sum. par.* 1. *tract.* 24. *diffic.* 8. *num.* 12. Bonac. *de Horis Canon. disput.* 1. *quæst.* 2. *puncto* 4. *num.* 22. Ratio est, quia ipse voluntariè se subiecit huic oneri, & habet titulum & possessionem beneficij, cui annexa est obligatio recitandi diuinum Officium & quamuis ipse de præsenti non recipiat fructus, hæredes tamen ipsius recipient post mortem Canonici, vel ipse recipiet factus antiquior. Secus tamen erit si fructus Canonicatus ex statuto, vel approbata consuetudine in pios vsus impendantur, vel loco pio, & hospitali applicentur, quia absque culpa sua nunquam fructus illius anni percipere poterit; ita Nau. *de orat. cap.* 7. *num.* 30. Sanch. *in consil. moralib. par.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2. *dub.* 75. Cast. Palao *in opere morali tom.* 2. *disput.* 2. *puncto* 1. §. 2. *num.* 19. Quicquid teneant Azori. *d. quæst.* 4. Bonacin. *d. puncto* 4. *num.* 23. Filliuc. *tract.* 23. *cap.* 5. *num.* 171.

Ad harmoniacam verò modulationem cantus figurati non tenentur Canonici, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus Ecclesia eo cantu vtitur, assistendo cum debita intentione cantoribus. Ita Petr. Nau. *d. cap.* 2. *num.* 205. Paul. Comitol. *d. lib.* 1. *quæst.* 62. *num.* 2. *in fine*, Cened. *d. quæst. à num.* 5. Sebast. Cæsar. *d.* §. 1. *num.* 10. *post princip.* me citato in loco Trullench. *d. lib.* 1. *cap.* 7. *dub.* 31. *in fine.* 14

An Canonici recitantes alternatim in choro diuinas preces, satisfaciant si vna pars non expectet vt altera suum versiculum recitauerit? (hic enim error communis est; nam antequam pars vna canentium dimidiam partem versiculi recitauerit, altera suum inchoauit) hæc quæstio excitatur ab Vgolin. *d. tract. de potest. Episcopi p.* 1. *cap.* 19. §. 1. *numer.* 5. & sentit hos non satisfacere, quia omnes Canonici tenentur ad totum Officium integrum, & permissum est eis, vt in choro altenatim illud recitent eo modo, quo vnaquæque pars participem faciat aliam partem Canonicorum suæ portionis, quam recitat.

Restitutio autem qualiter facienda sit ab eo, qui in choro cum aliis non cantat, iuxta supradictam resolutionem, est à nobis in præsentiarum inquirendum, ac proinde resoluendum hunc ad totas distributiones restituendas non teneri; sed proportionabiliter pro parte correspondente defectibus, quos committit; nam qui in choro sic se gerit, in totum non deest suo muneri, ex quo exhibet præsentiam suam & partem etiam cantus implere videtur audiendo cum attentione: vnde ex ratione defectus in canendo submissè ex natura rei videtur, vt dimidiam partem distributionum non lucrifaciat, sicut aduertunt Suar. *d. cap.* 12. *numer.* 10. Squillante *d. parte* 1. *numer.* 61. Et aliter cum illis agendo, qui confabulando, & garriendo chorum perturbantes non canunt priuatim recitando Horas propter vocis, aut virium imbecillitatem, vel vt liberiùs meditentur, quæ ab aliis decantantur, vel ob Dignitatem, aut similes rationes; licèt enim causæ istæ stando in Iuris rigore non sufficiant, vt à canendo liberentur, vt expressè notauit Nau. *de Orat. cap.* 11. *numer.* 41. meritò tamen debet attendi ad qualitatem 15

ratem restitutionis ntelligendam, & iudicandã:quia licèr isti nō canant, quatenus tamen intersunt, & præsentia sua choro auctoritatē conciliant, aliquam partem distributionum merentur:vt ex Fr.Ludou.Lopez,& Beja tradit Sebast. Cæsar. *d.* §. 1. *num.* 17. Sed de illo qui assistit in choro nullas tamen Horas Canonicas ibi.nec alibi recitat an ad distributionum restitutionem teneatur: agit Machado *d. part.* 4. *lib.* 4. *tract.* 3. *docum.* 5. *num.* 3. vbi pro affirmatiua citat Aragon. & Petr. Nauar. & pro negatiua, cum qua videtur remanere, refert Sanch. *in consil. moral. tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2. *dub.* 132.

16 An autem Canonicus, qui abest à choro sine causa animo amittendi eum distributionum tempore absentiæ respondentium, peccet mortaliter? Diximus *cap.* 40. *num.* 9.

17 Circa assistentiam in choro habendam extat optima decisio *Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium negotiis præposita in vna Theatina* 18. *Aprilis* 1617. quæ est vt sequitur. *Nemo etiam officio expleto è choro egredi valeat; vel audeat antequam finis signum per Archidiaconum detur. Canonicis in choro existentibus sub quouis prætextu exinde exire non valeant plures quàm duo pro qualibet vice, & in egressu, & regressu Archidiacono reuerentiam exhibeant, eorum egressus causam notam facientes, vt in pleno Capitulo an sit iusta, vel ne discuti valeat, & contrafaciens punctetur. Determinatis horis pulsandi Matutinum, alias Horas, Vesperas, & Completorium iuxta temporum diuersitatem, & pulsata campana per Sacristam, aut eius deputatum, ac in Ecclesia luminibus accensis, Officium horæ, Vespera, & Completorium ad alicuius instantiam differri non valeant, & Hebdomadario absente Archidiaconus alteri iubeat, vt incipiat. Dum diuina celebrantur Officia nemo extra chorum cum cotta, vel sine permanere, nec in choro actus à diuinorum Officiorum recitatione differentes, vt putà scripturas legere, scribere, aut aliud id generis gerere valeat, alioquin tanquam absens punctetur. Quibet functiones suas promptè obeat, vt putà Missam planam, vel cantatam tam solemnem, quàm Conuentualem, ac Hebdomadam iuxta Ecclesiæ laudabilem consuetudinem sub pœna punctaturarum iuxta Sacrorum Canonum dispositionem, ac Ecclesiæ consuetudinem.* Additurque in eadem decisione ad Archidiaconum tanquam primam Dignitatem spectare in principio Matutini Horarum Canonicarum, ac Vesperarum intonare *Pater noster*, quo dicto eidem pariter spectare eius manu signum dare, vt incipiatur: *Domine labia*, &c. Vel *Deus in adiutorium meum*, &c. ipsique etiam ad Primam dicere pertinere, *dies, & actus nostros*, &c. *Adiutorium nostrum*, &c. & *Deus nos benedicat*, &c. Ad Completorium, *Noctem quietam*, &c. *benedicat, & custodiat nos*, &c. & in fine Horarum, & Matutini, *Dominus det nobis*, &c.

Punctator est creandus, ac constituendus, 18 qui notet eos, qui non intersunt Diuinis, & iuret priùs se fideliter suum munus obiturum, pœna proposita si in officio fidelis non erit. Ita Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 15. *num.* 19. † qui librum ostendere debebit cùm 19 Episcopo videbitur, vt dicit Vgol. *de offic. Episc. cap.* 19. §. 1. *num.* 7.

Et poterit Episcopus cogere Canonicos 20 ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro, vt censuit *Sacra Congreg. Concilij* 17 *Martij* 1619. † Et libris Capitu- 21 li circa Canonicorum interessentiam standum est, Felin. *in cap. ad audientiam, num.* 16. *de præscript.* Anchar. *consil.* 44. *numer.* 5. Rot. *decis.* 629. *circa med. parte* 2. *recent. & in Elnen. distributionum* 15. *Iunij* 1610. coram *R. P. D. Duran.* † & huiusmodi libri eo for- 22 tius pro ipso Capitulo fidem facient si fuerint tenti, & rogati per Secretarium Capituli, qui fuerit Notarius, Rot. *in Bargen. expensarum* 31. *Ianuarij* 1625. coram *Reuerendiss. P. Dom. Merlino.*

Sedes Dignitatum absentium non debent occupari ab aliis Dignitatibus, seu Canonicis; sed vnaquæque Dignitas, seu Canonicus in proprio stallo permanere debet. Ita *Sacra Congregat. Rituum in Capuana* 12. *Martij* 1618. *& in Placentina* 25. *Maij* 1632. Canonici exire volentes de choro ne punctentur, non Cantori, sed digniori de Capitulo in choro existenti veniam petere debent *Sacra Congregatio Rit. in Cassanen.* 5. *Martij* 1633.

Laici dum Diuina celebrantur, non debent inter Canonicos, & alios Ecclesiæ Præbendatos in choro stare, vel sedere. *Sacra Congregatio Rituum in Compostellana* 4. *Februarij* 1600. non enim debent occupare stalla, seu loca Dignitatum, Canonicorum, & Præbendarum in choro, vel Presbyterio, etiamsi sint illustres, & de Magistratu, *eadem Sacra Congreg. in Compostellana* 21. *Februarij* 1604. *& in Granat.* 24. *Octobris* 1609. Quia laicorum loca in Ecclesia distincta, & separata esse debent à locis Canonicorum, & ministrorum in Diuinis inseruientium, *Eadem Sac. Congregat. in Elboren.* 8. *Ianuarij* 1605. Aliàs nanque ipsa laicorum scamna, & loca moderari poterunt arbitrio Episcopi, *eadem Sacra Congregatio in Entomilien.* 10. *Decembris* 1604. *in* 3. *dub.*

Quoad Aquæ benedictæ aspersionem, est 23 aduertendum debere fieri sigillatim quibuscunq; Dignitatibus, & Canonicis, incipiendo ab

ab iis, qui in dextero cornu existunt, non vnico ictu in circulum, *Sacra Congregatio Rituum in Perusina* 20. *Decembris* 1601. In diebus Dominicis aspersio aquæ benedictæ fieri debet per ipsum celebrantem, etiam quòd sit prima, vel alia Dignitas, non obstante contraria consuetudine; quæ potiùs corruptela quàm consuetudo dici debet; cùm sit contra rubricas Missalis Romani, & dispositionem *Cæremonialis Episcop. lib. 2. c.* 30 quæ tollit omnem contrarium consuetudinem. *Sacra Congregatio Rituum in Perusina* 29. *Nouembris* 1632. † Circa thuri-

24 ficationem est notandum munus hoc thurificandi ad Diaconum spectare, qui etiamsi sit ex Dignitatibus, debet post incensatum Episcopum alios Prælatos, si adsint, Magistratum secularem, Dignitates, & Canonicos incensare: Mansionarios verò, & alios Capellanos alius Capellanus, seu Magister Cæremoniarum pro Ecclesiæ consuetudine incensare debet. *Sacra Congregatio Rituum in Lucen.* 10. *Iunij* 1600.†

25 A Presbytero enim celebrante nec dominus loci, nec quiuis alius thurificandus est, *eadem Sacra Congreg. in Calagur.* 5. *Iuly* 1614.

26 † Thurificatio cum triplici ductu thuribuli, vnico tantùm & digniori, id est, Episcopo conuenit, *eadem Sacra Congreg. in Entomil.* 11. *Decembris* 1604 *& in Ciuit. Duca-*

27 *lis* 11. *Nouemb.* 1614. † Sed illi non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante, *eadem Sacra Congreg. in*

28 *Oscen. Maij* 1613. † Celebranti in absentia Episcopi thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri triplici ductu, *eadem Sacra Congreg. in Patauin. Plebis Saui*, 9. *Maij* 1606. *& in Comen. Valuccia* 30. *Ianuar.* 1616.

29 Vicario generali sedente in choro licèt supra Canonicos, thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Prælatus. *eadem Sacra Congreg. in Nepesina* 14. *Ianuar.* 1617.

30 Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis, duplici, ceteris verò de choro vnico ductu thurificatio debetur, *eadem Sacra Congreg. in dictis Pa-*

31 *tauina, & Comen.* † nisi huiusmodi de choro Portionatij, seu Beneficiatij, vel alio nomine noncupati in reliquis omnibus, & per omnia æquiparentur Canonicis, & æqualiter incedant in processionibus, & sedeant in æqualibus scamnis, quia tunc duplici ductu thurificandi sunt, non obstante Cæremonialis libro, qui intelligitur quando non adsunt Presbyteri, qui sint omnino æquales Canonicis, eadem *Sacra Congreg. in Cæsaraugusta de Daroca* 21. *Mart.* 1615.

Supradicta autem decisio quòd dignitatibus Cathedralis thurificatio duplici ductu debeatur, debet intelligi nisi firmiter probetur immemorabilis quòd triplici ductu thurificentur absente Episcopo. *Sacra Congreg. Rit. in Casertan.* 18. *Septembris* 1632.

Nota quòd incensatio, & osculum pacis non datur gradatim, sed prout Dignitas personarum, vel obseruantia introduxit, ita Rota *decis.* 865. *num.* 7. *apud Faria. in nouiss. alias p.* 4. *diuers.* Vnde Digniori debentur primo loco prærogatiuæ, videlicet osculum pacis, incensatio, & aliæ similes, eadem Rota *ibid. decis.* 866. *num.* 1. nec sufficit præscriptio, seu possessio quoad Sedem, quia hæc non est extendenda ad præeminentias incensationis, & osculi pacis, eadem Rota *dict. decis.* 865. *num.* 5. 32

Verùm in Ecclesia Collegiata exempta præsente Episcopo cum Canonico Ecclesiæ Cathedralis, & Abbate cum Canonicis dictæ Ecclesiæ Collegiatæ, debetur primò thurificatio Episcopo triplici ductu, & post Episcopum immediatè Canonico Cathedralis Ecclesiæ duplici ductu, deinde Abbati duplici ductu, & demum Canonicis eius Ecclesiæ Collegiatæ vnico ductu thuribuli, eadem *Sacra Congreg. in Alexandrina Sancti Petri in Brogoglio* 7. *Februar.* 1604. Domiois in Ecclesiis suæ iurisdictionis permittitur sedes, genuflexorium & postergale, extra Presbyterium, & thurificari debent duobus ictibus, & habere pacem cum aliquo instrumento iuxta dispositionem Cæremonialis, & adorare ac venerari Sanctissimum Sacramentum in eius eleuatione extra Presbyterium. *Sacra Congregatio Rituum in Bouinen.* 2. *Martij* 1630. *& in Triuican.* 12. *Februarij* 1633. *& in Bouinen.* 5. *Martij* 1633. 33

Magistratui debetur thurificatio post Canonicos æquis ductibus, eadem *Sacra Congregatio in Interamnen & in Fauentina* 10. 34 *Iunij* 1600. Semper enim † Canonici Cathedralis prius quàm Magistratus in omnibus Ecclesiis, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt, eadem *Sacra Congregatio in Narnien.* 16. *Iunij* 1607. necnon Canonici Collegiatæ ante gubernatorem, & Officiales, *eadem Sacra Congregatio in Camplen.* 28. *Ianuar.* 1618. 35

Et semper thurificatio iuxta formam Cæremonialis cum vnico tantùm thuribulo facienda est, eadem *Sacra Congregat. in Lucerina* 21. *Iuly* 1618. cùm thuribulorum duorum vsus non probetur, eadem *Sacra Congregatio in Alexandrina* 15. *Martij* 1608. *in* 4. *dub.*

CAP.

CAPVT XXXV.

Canonicorum Capitulum quis congregare valeat, & quo tempore?

SVMMARIVM.

1 *Capitulum potest per Præsidentem conuocari quandocunque Ecclesiæ vitio expedire sibi videbitur, solitis tamen diebus, & destinatis.*

2 *Prælatus Capituli debet proponere negotia decidenda, dicere primum votum, & suffragia votantium colligere, licèt non sit in Sacris.*

3 *Capitularia negocia non possunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantùm Canonicis, cæteris inscijs, & non legitimè vocatis, & extra locum Capitularem decerni.*

4 *Episcopi licentia non exigitur ad Capitulum congregandum, si absque ea congregari solet.*

5 *Episcopus quamuis iuxta solitum teneatur Canonicis ad se congregandam facultatem concedere, non potest illos cogere ad declarandum quæ negotia in Capitulo proponere velint.*

6 *Episcopus Canonicos pœnis, & censuris cogere potest ad præstandam sibi copiam auctorum Capitularium.*

7 *Capitulum suum conuocare potest Episcopus quando Canonicis aliquid deliberandum proponere vult, in casibus tantùm spectantibus ad Episcopalem Dignitatem.*

8 *Episcopus, vel eius Vicarius potest interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrarium.*

9 *Episcopus vbi de suo, vel suorum commodo agitur, licèt possit Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonicos de Capitulo solos, vt ipsi liberè rem discutiant.*

10 *Episcopus si habeat controuersiam cum Capitulo, non potest domi sua illud congregare, sed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua solitum est Capitulum semper conuenire.*

11 *Canonicos adstringere non potest Episcopus, vt domi suæ Capitulum conuocent, si fuerit solitum, vt fiat in Sacristia, vel in alio Ecclesiæ loco.*

12 *Vicarius etiã absente Episcopo in Capitulo interuenire non potest, si verò sit de Capitulo, debet inde exire vbi tractandum sit de rebus ad suum, vel Episcopi commodum pertinentibus.*

13 *Vicarius si sit de Capitulo debet ibi tanquam Capitularis in proprio loco sedere.*

14 *Capitula dum celebrantur Officia diuina, fieri non debent, nisi causa aliqua vrgens ea in aliud tempus differre non pateretur, & numero 15.*

16 *Officia diuina dum recitantur nõ licet fieri congregationes particulares commissariorum Capituli, neque occupari Beneficiatos in negotijs, & rebus Ecclesiæ.*

17 *Acta per Canonicos in Capitulo non possunt ab eisdem Canonicis reuocari nisi capitulariter.*

18 *Procurator constitutus à Collegio reuocari non potest etiam per maiorem partem, nisi collegialiter.*

19 *Actus quando requiritur quòd capitulariter sit factus, ita & ratificatio capitulariter est facienda.*

CAPITVLVM potest per Præsi- 1
dentem conuocari quandocun-
que Ecclesiæ seruitio expedire
sibi videbitur, & nihilominus
diebus solitis, & ad hoc destinatis, & quo-
tiescunque per Canonicos instabitur illud
conuocari, vt censuit *Sacra Congregatio ne-
gotiis Episcoporum, & Regularium præposita
in vna Ripana, sub die 6. Octobris 161-.* & sic
non ad sui libitum sed temporibus consuetis.
Ragua *de voce Canon. in Capitulo q. 21. num. 1.*
vbi *qua. 3.* tenet quòd † Prælatus Capituli de- 2
bet proponere negotia decidenda, dicere
primum votum, & suffragia votantium colli-
gere. seu resolutiones accipere, & id potest
quamuis non sit in Sacris, cùm iste sit actus
iurisdictionis, qui competit Præsidenti etiam
in Sacris non constituto ratione antiquitatis,
& superioritatis. Ita ex sententia *S. Congre-
gationis* resoluit Nicol. Garc. *de benef. p. 3.
cap. 4. num. 26.*

Vnde Capitularia negotia, vel quæ perti- 3
nent ad Ecclesiæ commodum, non possunt à
Decano prima Dignitate, vel aliquibus tan-
tùm Canonicis, cæteris insciis, & non legiti-
mè vocatis, & extra locum Capitularem de-
cerni, eadem *S. Rit. Congr. in vna Lamacen. 7.
Octobris* 1606.

Nec ad Capitulum, congregandum licen- 4
tia Episcopi exigitur, si absque ea congregari
solet, vt decreuit *Sacra Congregatio negotiis
Episcoporum, & Regularium præposita sub die
20. Augusti* 1601.

Et quatenus iuxta solitum teneatur Cano- 5
nicis ad se congregandum facultatem conce-
dere, non potest illos cogere ad declaran-
dum quæ negotia in Capitulo proponere ve-
lint, eadem *S. Congreg. negotia Episcoporum,*
&

& Regularium praeposita sub die 25. Feb. 1603. licet eos poenis, & censuris cogere possit ad praestandam sibi copiam actorum Capitularium, eadem Sac. Congreg. sub die 6. Martij, & 22. Aprilis 1596.

7 Episcopus potest suum Capitulum conuocare quādo Canonicis aliquid deliberādū proponere vult in casibus tantùm spectātibus ad Episcopalem dignitatē, in quibus ipse iudex esse potest, non verò in aliis, & audire vota Canonicorum, ac concludere iuxta maiorem partē suffragiorū; dummodo res, de qua agitur, ad suum, vel suorū commodum non spectet. Ita refert decisum Armendar. in addit ad recop. legum Nauarrae lib. 1. tit. 18. l. 7. Episcopis num. 95. †Vnde Sacra

8 Congregatio Concil sub die 2. Martij 1619. censuit quod Episcopus, vel eius Vicarius Canonicus potest interuenire in actibus Capitularibus, dūmodo non agatur de interesse suo, non obstante quacumque consuetudine in contrarium.

9 Et quamuis vbi de suo, vel suorum commodo agitur, possit Episcopus Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamē relinquere Canonicos de Capitulo solos, vt ipsi liberè rem discutiant, & determinēt, sicut resoluit Hieronym. Venero & Leyua in examine Episcop. lib. 4. cap. 29. num. 37 cum sequentib hoc enim casu eum nullam vocem decisiuam habere contendunt Armendar. d. l. 7. de Episcopis, num. 84 Galet. in margarita casuum Conscient. verb. Episcopus antepen. & Hieronym. Venero d. cap. 29. n. 4.

10 Si autē ipse Episcopus habeat controuersiam cùm Capitulo, nō potest domi suae illud cōgregare, sed debet ad aulā Capitularem accedere, in qua solitum est Capitulū semper conueniri, secundùm Armēdar. d. l. 7. de Episcopis, num. 96. Aloys. Ricc. in dec Curiae Archiepiscop. Neapol. p. 4. dec. 286. Hieronym. Venero d. c. 29. n. 41.

11 Imo nec in aliquo casu poterit Canonicos adstringere, vt domi suae Capitulum conuocent, si fuerit solitum vt fiat in Sacristia, vel in alio Ecclesiae loco, vt censuit S. Congreg negotiis Episcoporum, & Regularium proposita sub die 1. Februarij 1583.

Non tenetur Episcopus accedere ad locum Capitularem pro visitandis singulis, Canonicis, sed potest singulariter illos ad se vocando visitare, vt respondit S. Congreg. Concil. in Ortolen. 27. Martij 1632. ad 4. Vocare autem illos potest ad Palatium Episcopale, & tenentur accedere, non tamen tenentur ire vocati à Vicario, Sacr. Congreg. Rit. in Cassanen. 5. Martij 1633.

12 Vicarius etiam absente Episcopo in Capitulo interuenire nō potest, vt expressè statuit Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 6. vers. absente. ibi, nec a ... d Vicarius Episcopi admittatur, & declarauit Sacra Congregatio, teste Massobr. de synodo Episcopi cap. 4. dub. 43. num. 35. secundùm Romanam impressionem. †Si 13 verò sit de Capitulo, debet inde exire vbi tractandum sit de rebus ad suum, vel Episcopi commodum pertinentibus, vt fuit resolutum in Sac. Congr. negotiis Episcoporum, & Regulariū praeposita sub die 17. Ianuarij 1584. Sed vbi permanēre sibi liceret, deberet tanquam Canonicus in proprio loco sedere, Abb. cons. 21. vol. 1. Grilezon. cons. 121. num. 5. Quicquid dicant Matta voto 101. num. 2. & Mastril. Sicilia dec. 130. n. 34. Canonici tamen non tenentur admittere Vicarium Episcopi in Capitulo, si nolint, vt nouissimè censuit Sac. Congreg. Conc. in Amerien. 24. Aprilis 1632.

Ad quem autē appelletur à gestis in Capitulo per Canonicos in eo congregatos, si ibi interueniat Episcopus, solet aliquando controuerti, in quo dubio distinctione opus est, videlicet, aut Episcopus in Capitulo praesidet vt Praelatus, & tunc non appellatur ad ipsum Episcopum, cap. à collatione 12. de appellat. lib. 6. Cardin. Iacobat. de Concil. lib. 10. art. 1 sub num. 7. tom. 13. p. 1. fol. 351. Sigism. Scacc. de appellat. q 8. num. 60. Aut Episcopus interuenit in Capitulo tāquam Canonicus, & tunc ad ipsum poterit appellari, quia ex quo Episcopus nō interfuit Capitulo tanquam Episcopus, sed tāquam Canonicus, non appellatur ab eo ad eundem, sed ab inferiore ad superiorem, Euerard. in loco de tanquam, n. 9. vers. sexto facit, Sigism. Scacc. d. num. 60. vers. secus tamen esset. Ordinarij in c. postulastis, de concessione praebē. vbi Abb. num. 11. vers. secus si interfuit vts Praelatus; Imol. n. 13. Butr. in 1. q. sub num. 8. Card. in 7. opposit. Anchar. num. 5. in fine, Anan. num. 11. in fine, Rota decis. 193. num. 3. p. 1. in posthumis Farin. alias part 4. recent. Sicut pariter si in aliquo actu Episcopus vti Canonicus interueniat, & Capitulum sit negligens, ad eum fit deuolutio, cùm ibi tanquam inferior se habeat; secus verò quando vti Praelatus concurrit, tunc enim cùm sit in eo actu superior, non ad illum, sed ad Archiepiscopū, vel aliū superiorē res deuoluitur; Host. in d. c. postulastis, num. 2. circa med. Abb. num. 4. & 10. Anan. num. 1. & 3. Anchar. num. 3. vers. sed dicas, num. 3. in 2. opposit. Imol. num. 3. Rota d. decis. 193. n. 2.

Capitula, dum celebrantur, diuina Officia fieri non debent, vt rescripsit Sacra Rituum Congregatio Archiepiscopo Vlixbon. his verbis, videlicet. Sacra Congregatio Rituum viso, & perpenso memoriali pro parte dimidiorū Canonicorum, & Quartenario ū Ecclesiae Vlixbonnen. eidem Sacrae Congregationi porrecto, declarauit Capitula, seu tractatus, & Congrega- 14

tiones, ac actus Capitulares per Canonicos Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, peractis diuinis Officiis, & praesertim Missa maiori ne diuinus cultus propter ministrorum subtractionem minuatur, habendos esse, quod si dum Missa & alia diuina Officia celebrantur, aut Horae Canonicae recitantur, Capitula habere voluerint, nisi fortè euidens necessitas id postulauerit, eius Horae, in qua id commiserint, quotidianas distributiones minimè lucrari debere censuit sub die 17 *Nouembris* 1600.

15 Idem quoque fuit declaratum per *Sacram Congregat. Concilij de anno* 1605. ad instantiam Nicolai Garciae, prout ipse attestatur *in suo tractat. de benefic. part.* 3. *cap.* 2. *numero* 559. vbi in fine refert se habere declarationē authenticam, prout sequitur. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. In Ecclesia Abulen. saepè fiunt Capitula, & habentur Congregationes Capitulares tempore diuinorum officiorum, & dū Horae & etiam Missa maior celebrantur iuxta statuta, & antiquam consuetudinem in hac Ecclesia, & in Hispania hactenus obseruatam. Est etiam in hac Ecclesia ordinatio Capitularis, qui fuerit in Ecclesia, & non intrauerit Capitulum, mulctetur certa poena, etiāsi sit in choro in diuinis officiis, quibus sic stantibus supplicat Illustriss. & Reuerendiss. DD. VV. pro parte Licentiati Nicol. Garciae dictae Ecclesiae Canonici declarari an nihilominus Canonicus, seu Capitularis possit licitè à Capitulo abesse stando in choro, nec propterea possit mulctari? Secundò an possit etiamsi velit, interesse Capitulis, quae fiunt tempore diuinorum Officiorum, supposito quòd fiunt, & satisfaciat suae obligationi, & faciat fructus suos, qui in illa hora lucrifiunt? Tertiò an Canonicus, seu Capitularis possit licitè sumere suos dies absentiae, seu recreationis in diebus, quibus fiunt Capitula, & sic ab illis abesse, etiamsi fiant extra tempus diuinorum Officiorum? Rursus in Sacr. Concil. Trident. sess.* 5. *de reform. cap.* 1. *decretum est, quòd docentes Sacram Scripturam, seu Theologiam dum publicè in scholis docuerint, gaudeant priuilegiis de perceptione fructuum Praebendarum, & beneficiorum suorum in absentia? Dubitatur an id non solùm procedat in habentibus Cathedram, seu stipendium, sed etiam in docentibus gratis, & sine vllo stipendio, vt dicitur declaratum ad instantiam Vniuersitatis Complusen. & in vna Giennen. Et an idem sit in docentibus Ius Canonicum, & an requiratur licentia Ordinarij, & approbatio Vniuersitatis? Congregatio Concilij ad primum respondit Congregationes huiusmodi Capitulares habendas non esse eo tempore, quo diuina officia celebrantur, nisi causa aliqua vrgens eas in aliud tempus differri non pateretur: quòd si ha Congregationes absque causa praedicta tempore celebrationis Diuinorum habita fuerint, Canonicum iure ab his, vt choro intersit, posse, nec propterea esse mulctandum. Ad secundum non posse iuxta responsum ad primum. Ad tertium posse, nisi de industria id absentiae tempus eligeres, quo habendae sunt huiusmodi Congregationes. Ad quartum vtroque casu huiusmodi priuilegiis gaudere, quamuis Ius Canonicum doceant, & ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dum tamen conducti sint ab Vniuersitate.* Et nouissimè eadem *Sacra Congregatione Consilij in Oriolen.* 27. *Martij* 1632. *ad* 11. respondit, *Capitulum non esse habendum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent, nisi causa aliqua vrgens in aliud tempus differri patiatur: quod si secus fiat, Canonicos nequaquam lucrari distributiones quotidianas pro illis Horis, quibus Diuinis non interfuerūt, & eo casu Episcopum posse sine Conditicibus contra Canonicos procedere ad subtractionem fructuum, & ad mulctas ab eo impositas.*

Ex quibus colligitur etiam nō licere fieri 16 Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiae (quae aliàs commodè fieri possunt) dum diuina Officia celebrantur, quamuis oporteret aliàs eis constituere aliquod stipendium, seu salarium, vt resoluit Nicol. Garc. *d. parte* 3. *c. num.* 566. *& num.* 568. hinc refert non licere facere rationes, & computa bonorum, & redituum mensae, vel fabricae, dum Diuina fiunt saltem manè, & *num* 564. resoluit acta, & gesta in Capitulis, & Congregationibus tempore à diuinorum Officiorum celebratis, nō esse nulla, quia solùm illo tempore ea licita non sunt sub amissione distributionum illius Horae.

Denique in hac materia illud est considerativne dignum, quòd acta per Canonicos 17 in Capitulo non possunt ab eiusdem Canonicis reuocari nisi capitulariter congregatis, ad not. Compostel. *in cap. bona il secundo, n.* 5. & *ibid.* Innoc. *num.* 7. *in verb. temerè, de postul. Prelat.* & per Feder. de Senis *cons.* 100. *n.* 5. *vers. vbi autem esses constitutus*, vbi quòd †Procurator constitutus à Collegio reuocari 18 non porest per paucos, nec etiam per maiorem partem, nisi collegialiter, benè etiam Beroi *in cap. cùm omnes, num.* 85. vbi quòd † 19 quando actus requirit quòd capitulariter sit factus, etiam ratificatio capitulariter facienda est, refert, & sequitur Rot. *in Hispaniarum mandati* 15. *Decembris* 1625. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*, vide infra *cap.* 38. *num.* 16.

CAPVT

Caput XXXVI.

Canonici in Capitulo quo loco sedere debeant? & quid in Episcopo, Vicario, & Protonotario Canonicis?

SVMMARIVM.

1 *Canonicus semper cum suo habitu Canonicali in Capitulo, prout in choro modestè, & cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur.*

2 *Episcopus, qui vt Canonicus in Capitulo assistit, quo loco sedere debeat? ostenditur, & numeris seqq.*

3 *Episcopus titularis Canonicus debet in Ecclesia vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia.*

4 *Episcopus titularis Canonicus debet præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes.*

5 *Episcopo titulari Canonicatum obtinenti præcedentia competit in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos.*

6 *Episcopus Canonicus an habeat in Capitulo suffragium sicut cæteri Canonici?*

7 *Vicarius Episcopi quando tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere.*

8 *Vicario Capituli Sede vacante præcedit prima Dignitas post Episcopum, non verò alij Canonici, siue Dignitates secundariæ.*

9 *Argumentum valet à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli Sede vacante.*

10 *Vicarius Capituli Sede vacante si fuerit Canonicus, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non præcedendo.*

11 *Canonicus Protonotarius Prælatitio habitu indutus ad Capitulum accedere non debet, nec in eo recipiendus est.*

1 CANONICVS semper cum suo Canonicali habitu in Capitulo, prout in choro modestè, ac cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur, iuxta ea quæ latè notauimus *sup. cap. 18. à num. 32.*

Sed est satis controuersum quo in loco sedere debeat Episcopus, qui vt Canonicus in
2 Capitulo assistit: quidam enim existimarunt illũ statim post præsidentem debere sedere, *Barbos. de Canonic. & Dignitatib.* alij verò putarũt quòd sedere debet in propria sede, apparata tamen, & ornata. Nonnulli denique protulerunt sedere debere tanquam talem Canonicum in loco, seu stallo in quo sederet si Episcopus non esset: vt videre est per gloss. *verb. Prælatus in cap. à collatione 12. de appellat. num. 6.* vbi Gemin. *num. 6.* Cassan. *in Catalogo gloriæ mundi p. 4. consid 45.* Dec. *cons. 160. num. 1.* Mandos. *cons. 99. num. 3.* Capye. *decis. 27. num. 26.* Veral. *decis. 307. num. 1. & 2.* Felin. *in rub. de maior. num. 9.* Abb. *in cap. postulasti sub num. 8. de concess. præbend.* Boër. *de auctorit. magni consilij num. 65.* Anna *sing. 6.* Flaui. Amend. *in addit. ad Vincent. de Franchis decis. 138. num. 1. 2. & 3.* Euerard. *in topicis loco de tanquam, num. 9. vers. sextò facit,* Aloys. Ricc. *in praxi rer. fori Eccles. resol. 399. num. 7. in 2. edit.* Ioan. Andr. de Georg. *alleg. 35. num. 9.* Mastril. *Siciliæ decis. 130. num. 33.* Stephan. Gratian. *disc ept. forens. cap. 106. à num. 9. & cap. 298. num. 38.* vbi de Auditore Rotæ, vel Consilij facto Episcopo cum retentione officij, quòd retineat suum locum, licèt extra Rotã alios præcedat, Hermosil. *in addit. ad Greg. Lop. ad glos. 2. prol. part. 5. num 63.* nouissimè Mich. Ferrus *in tract. de præcedent. Eccles. q. 27. num. 2. cum seqq.* Hieronym. Venero y Leyua *in examine Episc. lib. 4. cap. 29. num. 28.* Lotter *de re benefic. lib. 1. q. 15. num. 32. cum seqq. & q. 16. num. 104. & 105.* nouissimè Alzedo *de præstantia Episcopal. Dignitatis, parte 2. cap. 1. num. 56.* vbi ex Nicol. Mil. *in repert. verb. Episcopus in dubio,* subdit quòd quãdo est in Capitulo, semper præsumitur adesse vt Prælatus, non vt Canonicus, Menoch. *de arbitr. casu 68. num. 23. & cons. 51. num. 43. & cons. 902. num 72. cum seqq.* Ioan. Franc. de Pont. *cons. 14. num. 50. & 65.* Curia Philip. *part. 1. §. 1. verb. Cabildo. num. 4.* Fabius de Anna *cons. 122. num. 20. cum seqq.* Scacc. *de appellat. lib. 3. cap. 298. num 92.* Anell. Amat. *cons. 30. num. 4. cum seqq. tom. 1.* Rot. *dec. 288. num. 2. p. 2. recentior.* Seraphin. *decis. 437. num. 4.* vbi ait quòd licèt in Episcopo, qui est Episcopus Ecclesiæ illius Capituli, seruetur vt sedeat post illũ, qui præest Capitulo, vt per Abb. *in cap. postulasti n. 8. de concess. præb.* Felin. *in rub. de maior. & obed. col. 2. in fine,* tamẽ id est speciale quãdo est Episcopus illius Capituli, alioquin debet sedere in loco Canonicali, & nouissimè Theodos. de Rubeis *singul. Rotæ tom. 2. p. 4. tit. de præcedentiis Protonotarior. n. 10. p. 488.* ait Auditorẽ Rotæ si fiat Episcopus cũ retẽtione Auditoratus, & post promotionẽ Rotam adeat, nõ præcedere vti Episcopum, sed suũ locũ retinere iuxta antiquitatẽ Auditoratus, licèt extra Rotam præcedat omnes Auditores, vt est videre in capella Papæ, & nouissimè quæstionem & materiam examinat D.

Alex. Victor. Sereniss. Magni Ducis Hetruriæ Auditor in informatione in causa Florẽtina Præcedentiæ pro Illustriss. D. Francisco Vẽturio Episcopo S. Seueri Archidiacono cõtra Reuerendiss. D. Horatiũ Quaratesium Vicariũ generalem & Archipresbyterum Florentinum, impressa Florentiæ anno 1632.

3 Quicquid tamen inuoluant præcitati Doctores nõ distinguẽtes casum à casu de Episcopo qui simul est Canonicus in sua propria Ecclesia, & de Episcopo titulari, qui est Canonicus in aliena Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, iuxta resoluta per Amendol. *in addit. ad Vincent. de Franchis decis.* 138. *n.* 2. vbi dicit communem illam resolutionẽ esse intelligendam vbi Canonicatus esset Dignitati Episcopali annexus. Quare *cùm in Ecclesia Compostellana Episcopus Brusciæ, in partibus infidelium obtinuerit Canonicatum, & dubitatum fuerit in quo loco sedere deberet, & quo habitu vti debeat in Ecclesia, proposito huiusmodi dubio in S. Rituum Congregatione respondit ratione Episcopatus posse, & debere vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia, id est, Rochetto supra subtana, & mantelletto violacei coloris,* † *& debere præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdẽ Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes, vt fit, & seruatur Romæ simili casu veniente in tribus Ecclesiis Patriarchalibus, Sãcti Ioannis, Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ Maioris, & ita censuit, & declarauit, & in Ecclesia Compostellana seruari mandauit sub die* 11. *Iulij* 1617. & de hac obseruantia in prædictis Ecclesiis Patriarchalibus testatur Sigismun. Scacc. *de appellat. q.* 8. *num.* 60. *in fine.* Et deinde *eadem S. Congreg. sub die* 13. *Nouembris* 1621. *in vna Calaritana in Sardinia,*

4 (margin at "lacti coloris")

5 censuit † *Episcopo titulari, qui in Calaritana Ecclesia Canonicatum obtinet, in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos præcedentiam competere.* Et nouissimè *eadem S. Congregat. Concil. in Florent.* 24. *Iulij* 1632. *declarauit Episcopum titularem habentem in Cathedrali subesse cum aliis Canonicis visitationi sui Episcopi.*

6 An autem Episcopus titularis Canonicus in Capitulo habeat suffragia sicut ceteri? fuit aliquando dubitatum; inueni tamen Hieron. Vener. *d. cap.* 29. *num.* 30. dicentẽ, quòd tunc habet vnum suffragium sicut vnus de Capitulo, licèt magis ponderatiuum propter eius auctoritatem, & *num.* 31. subdit quòd seruanda est cõsuetudo, vel statutum cuiusque Ecclesiæ, an debeat vincere sentẽtia illa, pro qua suffragium tulit Episcopus, si paria sint suffragia; quod ex Celso Hugone *cons.* 28. incip. *Viso puncto, & facti, num.* 8. tenet Alzed. *d. p.* 2. *cap.* 1. *n.* 57. addit quoque Hier. Vener. *vbi suprà num.* 32. Decanum, vel caput illius Capituli debere proponere, & resoluere etiã quandu Episcopus assistit in Capitulo tanquam Canonicus, petita tamen, eum debita vrbanitate licentia ab Episcopo eum salutãdo. Quid in Episcopo loci circa collationes beneficiorum? Vide suprà *c.* 14. *num.* 7. & 8.

Vicarius verò Episcopi & simul Canonicus, vbi tanquã Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere, Abb. *cons.* 21. *vol.* 1. Grilenzon *cons.* 121. *n.* 5. Barbat. *de præstantia Card. num.* 32. *in* 1. *quæst.* Pauin. *de potest. Capituli Sede vac.* 2. *p. q.* 10. *vers. an autem,* Anton de Prætis *de iurisd. Episcopi. cap.* 6. *num.* 52. Capyc. *decis.* 27. *num.* 27. Rimin. sen. *cons.* 93. *num.* 31. Mellin *de præcedentia vicarior. cap.* 6. *num.* 8. Verall. *decis.* 307. *num.* 5. *p.* 1. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 2. *q.* 25. *num.* 17. Gratian. *discept. forens. cap.* 11. *ex num.* 1. Nauar. *cons.* 2. *in princ. & in fine, de offic. Vicar.* Menoch. *de arbitr. casu* 68. *num.* 23. & *cons.* 51. *num.* 43. & *num.* 156. Seraph. *decis.* 437. *num.* 5. Rot. *decis.* 228. *num.* 2. *p.* 2. *recent.* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 16. *à num.* 63. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 34. *num.* 15. Mellid. *de præced. cap.* 6. *num.* 8. *S. Congregat. Rituum in vna Ampurien.* 7. *Decembris* 1630. & in alia *Acernen.* 21. *Iunij* 1632. censuit *Vicarium generalem in habitu Canonicali in choro stare, sedere, & incedere in loco suæ receptionis, & non supra alios priùs receptos de Capitulo, in habitu verò vicariali stare, sedere & incedere debere supra omnes alios, etiam supra primam Dignitatem, sed non lucrari hoc casu distributiones,* & sic præcedit Archidiacono, Cassan. *in catal. gloriæ mundi p.* 4. *consid.* 46. Boër. *de auctor. magni consil. num.* 77. Paul. Fusc. *de visitat. lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 19. Sbroz. *d. lib.* 2. *quæst.* 25. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 34. *num.* 14. Vide *suprà cap.* 18. *num.* 32. Quicquid dicant Marta *voto* 101. *n.* 2. & Mastril. Siciliæ *decis.* 130. *n.* 34. nã Lotter. *d. lib.* 1. *q.* 16. *num.* 65. dicit quòd Canonicus Vicarius tanquã Vicarius incedẽs, siue præsens sit Episcopus, siue absens, debet sedere in prima Sede ratione suæ locum tenentiæ, & præcedere omnibus Canonicis, & Capitulo tã in actibus in quibus interuenit eũ actiuitate suæ iurisdictionis, quàm in omnibus aliis indifferẽtibus, & promiscuis præcedendo ipsum Archidiaconum, & Archipresbyterum, vt reprobatis duobus consiliis 51. & 52. Menochij, respondit Robuster. apud Gratian. *discept.* 11. *ex numero* 23. Vtrùm valeat consuetudo quòd Archidiaconus præcedat Vicario generali Episcopi? quæstio dubia, in qua Abb. *cons.* 21. non valere contendit; sed cõtrarium, immò valere talem

talem consuetudinē meliùs sustinent Cass. d.p.2.consid.46.in fine, vbi testatur consuetudinem esse in ciuitate Heduen. quòd Archidiaconus, vt omnes antiquiores præcedant Vicario, officiali Episcopi, Corn. cons. 19. vbi tenet & per efficacissimas rationes valere ait consuetudinē ad fauorē Archidiaconi Perusini, Meoch. cons. 51. & 275. Marcel. Vulpe d.cap. 34. num. 17.

8 De Vicario Capitnli Sede vacante, poterit in Capitulo assistere eodem modo, quo potest Episcopus Sede pleoa, secundùm ea quæ resoluimus sup.cap.33. dicendum existimo illi præcedere Archidiaconū, vel vbi non est Archidiaconus aliam Dignitatem primam post Episcopum, siue illa Dignitas vocetur Decanatus, siue Præpositura, siue Prioratus, aut alio quocunque nomine, non autē illi præcedere alios Canonicos, seu Dignitates secuudarias, sic post plures DD. resoluit Sbroz. de Vicario Episcop. lib.2. q.25.n.20. quem sequutus sui de offic. & potest. Episcopi p.3.alleg.54.num.167. & ita de mense Septembris 1630. fuit resolutum à Sacra Congregat. Rituum in vna Assisien. Ratio autem quare prima Dignitas præcedat Vicario Capitulari, potest esse, quia sicut se habet Vicarius Episcopi ad Episcopum, ita regulariter se habet Vicarius Capituli ad Capitulum; Sbroz. loco citato Sed Episcopns præcedit Vicario suo, ergo æquum est vt saltem prima Dignitas Capituli præcedat Vicario eiusdē Capituli, quæ tāquā caput repręsentat, & cōtinet eminenter totum corpus Capituli, c.legimus, iuncta glos. verb. continetur 93. distinct. Quoad alias verò Dignitates, & Canonicos ex ea ratione non præcedunt Vicario Capitulari, quia sicut Vicarius Episcopi facit idē consistoriū, & reputatur vna eademque persooa cum Episcopo, itaut ab eo ad Episcopum appellatio non detur, c.Romana, de appellat. cùm appellatio de necessitate faciēda sit ab inferiori ad superiorem, non autem à pari ad parem, neque ab eodē ad se ipsum, cap. anteriorum, §. illo videlicet 1. q.6. ita & Vicarius Capituli reputatur vna & eadem persona, & facit vnum, & idem tribunal cū Capitulo, itaut ab eo ad Capitulum tanquā à pari ad parem, vel ab eodem ad se ipsum

9 appellatio nō admittatur, † regulariter enim valet argumētum à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli, & è conuerso, Sbroz. de officio Vicarij lib.3.q.32. Ego ipse d.part.3. alleg. 54.num.171. sed singuli Canonici non reputantur vna & eadem persona cum Capitulo, neque ipsum repræsentant, cùm aliud sit aliquod corpus, siue vniuersitas quæ est persona ficta, & aliud singulares eiusdem, quę sunt personæ veræ, l. su tantum, §. Vniuersitatis, ff. de rerum diuis. Ergo non debent præ-

cedere Vicario, quæ non singulorum, sed totius Capituli gerit vices, paremque, imò eadem potestatem exercet. Intellige in Vicario Capituli non Canonico; nam † si Canonicus fuerit, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus, antiquioribus non præcedendo. Ratio est, quia in Capitulo non consideratur vt Vicarius, sed vt Canonicus, neque est Dignitas pertinens ad Capitulum; & consequenter non debet causare mutationem loci, vt in puncto resoluit Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. d. resolut. 599. per tot. in 2. edit. 10

Canonicus Protonotarius prælatitio habitu indutus cùm tanquam extraneus reputetur, ad Capitulum accedere non poterit, nec ibi recipiendus erit, vt colligitur ex decrarratione quadam S. Rituum Congregat. in vna Asculana Apuliæ 6. Martij 1510. Vide suprà cap.18.num.34.cum seqq. 11

Plura alia de præcedentia Canonicorum in Ecclesia, choro, & processionibus, vide sup. cap.18. per tot.

Capvt XXXVII.

Canonicus quis vocem in Capitulo habeat?

Svmmarivm.

1. Canonicis per solam Canonicatuum assequutionem perfectè quæsita sunt omnia iura Canonicalia.
2. Canonici per solam Canonicatuum assequutionem statim dicuntur de Capitulo, licèt non sint in Sacris.
3. Canonici soli, qui in Sacris saltem Subdiaconatus Ordine sunt constituti, vocem habent in Capitulo in electionibus, & communibus tractatibus.
4. Canonici, qui non sunt in sacris, nec vocem consultiuam, nec assistentiam; neque sedem in Capitulo habent.
5. Capitulum vocem alicui, qui non sit in Sacris, concedere non potest.
6. Canonicus, qui non sit in Sacris, non potest vocem in Capitulo præscribere, aut aliquo pacto acquirere.
7. Canonici habentes vocem in Capitulo non ratione Canonia, sed priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine, licèt Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent.
8. Canonicus supernumerarius vocem in Capitulo habet, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine Iuris Canonicalis.

9 *Canonicus à Papa dispensatus vt ante legitimam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem promoneatur, ad Ordinem Subdiaconatus sic ex dispensatione promotus vocem habebit in Capitulo.*

10 *Canonici Ecclesiarum Collegiatarum, nisi sint in Sacris constituti, vocem in Capitulo non habent.*

11 *Prulato principali Ecclesia Collegiata, quãuis Sacris Ordinibus careat, competit præsidentia, ac vox in Capitulo.*

12 *Decani, Archidiaconi, seu Priores, qui non sunt Prulati, licèt possint conuacare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, quamuis in Sacris constituti non sint, non tamen eis licet vocem dare in Capitulo.*

13 *Canonicus dispensatus à Papa vt in ætate sexdecim annorum possit Canonicatum in Cathedrali obtinere, an valeat vocem in Capitulo dare? ostenditur.*

14 *Dignitates si Canonicali Prubenda careant, non habent vocem in Capitulo.*

15 *Capituli appellatione soli Canonicè continentur.*

16 *Portionarij, Mansionarij, Tertlanarij, & Quartanarij vocem in Capitulo non habent.*

17 *Beneficiati, si sint in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis, vocem in Capitulo non habent,*

18 *Voces duas in Capitulo habet qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Prabendas, vel Prubendam, & Dignitatem.*

19 *Canonicus in Sacris minimè constitutus collegiales actus, & ea omnia, qua extra Capitulum fiunt, exercere potest.*

20 *Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, si collatio spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum.*

21 *Capitulum potest committere collationẽ, vel nominationem beneficij ad illud pertinentis, Canonico, qui non sit in Sacris.*

22 *Beneficia ratione sui Canonicatus potest quis conferre, quamuis non sit in Sacris.*

23 *Canonici vt in Capitulo secretò sua vota ferant, an expediens sit? ostenditur.*

24 *Canonici Capituli sui secreta reuelantes quas pœnas incurrant? ostenditur.*

25 *Coadiutores cum futura successione, qui iuxta formam concessionis coadiutoria habent vocem in Capitulo, si intra annum nõ susceperunt Ordines requisitos, amittunt vocem in Capitulo, & dimidiam partem distributionum.*

26 *Dignitatem habens, ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor Canonici, an habeat duplicem vocem?*

27 *Canonici eo ipso quod sunt Caren ci, & in possessione Canonicatus existunt, dicuntur esse in quasi possessione iuris eligendi, & votandi, licet nunquam euenerit casus.*

28 *Canonici quasi possessio interessendi in Capitulo, vt in rebus, & negotiis Ecclesia, atque votandi, probatur ex actibus capitularibus.*

29 *Canonicus, seu alius existens in quasi possessione ingrediendi, assistendi, & interessendi in Capitulo, manutenendus est, etiamsi actus possessorij fuerint cum contradictione aliquorum de Capitulo.*

30 *Canonicus magnæ auctoritatis & prudentiæ an possit compelli pro interesse Ecclesiæ ad dandum vocem in Capitulo per seipsum?*

31 *Nomina Canonicorum an sint exprimenda in instrumentis, quæ fiunt à Capitulo? ostenditur.*

32 *Canonicus Capitularibus Congregationibus præsens, si tacuerit habetur pro consentiente.*

QVAMVIS Canonici per solum 1
Canonicatuũ assequutionẽ fuerint
perfectè quæsita omnia iura
Canonicalia, Abb. *in cap. dilectus*
il primo, num. 7. de præbend. & in cap. cùm M.
num. 30. vbi Felin. *num.* 23. & Dec. *numer.* 29.
de constit. Raguc. *de voce Canon. in Capitulo*
quæst. 5. *num.* 2. Cauales. *decis.* 109. *num.* 8. ac
etiam vox, cùm hæc pendeat à Canonia. *gl.*
verb. receperat, in fin. in cap. cùm M. de const. &
Seraphin. *decis.* 474. *num.* 2. † ita vt statim 2
dicantur de Capitulo, licèt nõ sint in Sacris.
Rot. *in Abulen. iurisdictionis 6. Februarij* 1589.
coram *bonæ mem. Cardinal. Pamphilio sen.* quia
sunt verè Canonici, Rota *decis.* 27. *num.* 4. *p.*
1. *recentissim.* † Nihilominus tamen nõ om- 3
nes Canonici vocem habent in Capitulo, in
electionibus scilicet, & communibus tracta-
tibus, sed ij tantùm, qui in Sacris, saltem in
Subdiaconatu, fuerint constituti, *Clem. vt*
hi 2. de ætate, & qual. Concil. Trid. sess. 22. *de*
reform. cap. 4. Rebuff. *in tractat. nomin. q.* 8. *num.*
3. Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 2. *q.* 51. *art.*
5. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 11. *q.*
20. Petr. Gregorius *syntag. iuris p.* 2. *libro* 15.
cap. 23. *num* 13 Cardos. *in praxi iudicum, verb.*
Canonicus, num. 5. Valenzuela *tom.* 1. *cons.* 34.
num. 99. latè Monet. *de distribut. quotid. part.*
2. *q* 20. *num.* 3. *cum seqq.* Vgolin. *de officio Epi-*
scopi, cap. 13. §. 3. *num.* 1. Piasec. *in praxi Epi-*
scop. part. 2. *cap.* 3. *num.* 7. Nicol. Garc. *de bene-*
fic. p. 3 *c.* 4. *num.* 24. Ludouic. Miranda *in man.*
Prulat. tom. 2. *q.* 23. *art.* 5. *concl.* 5. Paul. Lay-
mann. *Canon. quæst. de Prælatorum eccles. elect.*
q. 181. *resp.* 3. & *q.* 28. *resp.* 2. Raguc. *de voce*

*Canon.in Capitulo q.*24.Sebast. Cæsar. *in re-*
lect.de eccles.hierarchia disp. 12. §.1.*num.* 22.
Iul.Lauor *var.lucubration.tom.* 1.*tit.*4.*cap.*15.
ex num 33.Tamburin.*de iure Abbatum tom.*
1.*disp.*4.*quæst.*8.*num.*8. nouissimè Stephan.
VVeyms *in constit.* 24.*ex antiquo iure desum-*
ptas, & per Concil.Trid. innouatas constit. 4.
*num.*2.*pag.*38.Rot. *decis.*600. *num.* 2.*p.*4.*di-*
4 *uers.*Et†procedere non modò in omnibus
actibus expediendis, qui capitulariter ex-
pediuntur, sed etiam in electionibus,& in
Synodo,ex *S. Congr.* tradit Garc. *dict.cap.* 4.
*num.*25.vbi quòd nec consultiuam vocem,
neque assistentiam, neque sedem in Capi-
tulo habent.
5 Quod in tãtum verum est,vt neque Ca-
pitulum super hoc dispensare possit,ac vo-
cem prædictam alicui,qui non sit Subdia-
conus,concedere.Nau.*consil.*7. *de cleric. non*
*resident.*Zerol.*in praxi Episc.p.*1.*verb.Canonia*
§.5.Piasec.*d.cap.*3.*num.*7.*vers.assignatis*,Sayt.
in floribus decis.sub illo titul.de cleric. non resi-
*dent.decis.*14.Monet *de distribut. quotid.p.*2.
*quæst.*20.*num.*3.†Nec ipse Canonicus potest
6 hoc ipsum præscribere,aut aliquo pacto ac-
quirere,vt censuit *S.Congreg. Concilij sub die*
20.*Aprilis* 1602.
7 Amplia *primò*,seu potiùs declara princi-
palem resolutionem procedere in Canoni-
cis habentibus vocem ratione Canoniæ,*c.*
dilectus il primo,de præbend.cap.pro illorum,in
*fine,eod.tit.*Monet.*de distribut. quotid.p.*2.*qu.*
20.*à num.*1.non autem in habentibus alio
iure,putà priuilegio,statuto, fundatione,vel
consuetudine; quia licèt Subdiaconi non
sint,vocem in Capitulo habent; vt docent
Fr.Emman.*d.tom.*2.*q.*51.*art.*1. Nicol.Garc.
*in addit.ad c.*4.*num.*31.Portel.*in dubiis Regu-*
*larib.verb.electio,num.*6. Sigismund.à Bono-
nia *de elect.dub.*91.*n.*2.
8 *Secundò* amplia habere locum in Cano-
nico superuumerario,quem mandauit Pa-
pa recipi,derogato certo numero cum ple-
nitudine iuris Canonicalis: vide gloss.*verb.*
*vltra numerum,in cap.cùm M.de constitut.*vbi
Felin.*num.* 23.Biax.*in direct. election. p.*2.*cap.*
17.Azor.*d.cap.*11.*quæs.*5. Aloys.Ricc.*in pra-*
*xi aurea resolut.*263.*& in decis.p.* 4. *dec.* 94.
Monet.*d.parte* 2.*quæst.*1.*à num.*5. Raguc. *de*
*voce Canonicorum in Capitulo quæst.*1.*num.* 2.
nouissimè Nouat.*in tract.siue praxi variar.*
*fori sect.*3.*quæst.* 35.*num.*6. *in vltim. impres-*
sion.
Tertiò amplia procedere in Canonico à
9 Pontifice dispẽsato,vt ante legitimam æta-
tem ad Subdiaconatus Ordinẽ præmoueа-
tur,is enim ad Ordinem præfatum ex dispẽ-
satione promotus,vocem habebit in Capi-
tulo,vt resoluunt Felin. *in c.postulasti, num.*
12.*de rescriptis*,Sanch.*de Matrim. lib.*8.*disp.*
1.*num.*23.Raguc.*de voce Canonicorum in Ca-*
*pitulo quæst.*5.*num.*7. 7.Suar.*de Religion.tom.*
4.*tractat.*8.*lib.*2.*cap.*14.*num.* 7. Tamburin. *de*
*iure Abbatum tom.*4.*disput.* 5.*quæst.* 8. *num.*
10.Nec obstat,quòd licet dispensatio quã-
uis strictè intelligenda,ad necessaria,& in-
separabiliter connexa extendi possit,tamen
vbi accessoria sunt à principali separabilia,
itaut dispensatio super principali imprimat
suum effectum,absque ea extensione, non
extenditur ad ea accessoria, vt per Felin.*in*
cap.at si clerici,§.de adulteriis, num. 16.*&* 17.
*de iudic.*vbi Aretin.*n.*36.& alios plures cita-
tos per Sanch.*vbi suprà*,argum.*l.fin.§. Lucius*
*ff.de condict.indeb.*vbi restitutio in integrum
concessa minori, & quia circa principale
impeditus erat,erat quoque consequenter
circa accessorium;tunc enim remoto defe-
ctu à principali per dispensationem, conse-
quens,& accessorium liberum erit ab om-
ni macula,& sic poterit vtrũque exercere:ita
Couaruuias *de sponsalib.p.*2.*cap.*8.§.10.*in fi-*
ne,vbi refert Dominic. & Præpos.ideò cum
eam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem
requisitam nondum nactus, vocis in Capi-
tulo incapax sit non per se,& principaliter
ratione defectus ætatis,sed ratione defectus
Ordinis eam ætatem poscentis, si Põtifice
in ætate ad Subdiaconatũ petita dispensan-
te,is fieret Subdiaconus,vocem quoque ha-
beret in Capitulo. Vide tamen infrà *n.*3.
Quartò amplia id etiam locum habere in
Canonicis Ecclesiarum Collegiatarum,qui 10
licèt possint tales fieri in ætate quatuordе-
cim annorum,& clericali tonsura insigniti,
vt diximus *sup.cap.*13.*num.*24.*cum seqq.*nihi-
lominus nisi sint in ætate vigintiduorum,
& in Sacris constituti, vocem in Capitulo
habere non possunt,ita resoluit Stephan.
Gratian.*discept.forens.tom.*4.*cap.* 482. *à n.*20.
& censuit *Sacra Congregatio Concilij sub die*
8.*Augusti* 1621.
Declara priorem resolutionem nõ pro- 11
cedere in principali Prælato Ecclesiæ Col-
legiatæ,cui,etiamsi sacris Ordinibus careat,
præsidentia,ac vox in Capitulo competit,
vt docent Villar *del patronado de Calatajud*
parte 7.§.1.*num.*15.Raguc.*de voce Canonico-*
*rum in Capitulo quæst.*5.*num.* 3.*& quæst.*4. *n.*
3. Nicol.Garc.*in addit. ad d. cap.*4.*sub num.*
26.vbi subdit in illis non procedere *d.Clem.*
vt iij 2.*& Conc.Trid.d.cap.*4.
Secus verò dicẽdum in Decanis,Archi- 12
diaconis,seu Prioribus,qui non sunt Præla-
ti;hi enim licèt possint conuocare Capitu-
lum,& in eo proponere,ac resolutiones ac-
cipere,quamuis in Sacris constituti nõ sint,
vt ex declaratione *Sacræ Congregationis pro-*
bant Nicol.Garc.*d.cap.* 4.*num.* 26. Stephan.
Gratian.*d.tom.*4.*cap.*482.*n.* 26. non tamen

S 4 eis

eis licet dare vocem in Capitulo, stante dispositione *d. Clemen. & Concilij Trident.* vt ipse Gart. declarat *in addit. sub dict. num.* 16.

13 Declara etiam non procedere dictam principalem resolutionem in Canonico dispensato à Papa, vt in ætate sexdecim annorum, vel alia insufficienti Canonicatum in Cathedrali obtinere posset; nã eo ipso quòd dispensatus circa ætatem, & prouisus de Canonicatu, Præbenda, fructibus, & stallo, debet ad vocem admitti, prout alij Canonici, ea ratione, quia *d. cap. 4. sess. 22. de reformat. & d. Clemen. vt ij, de ætat. & qualit.* locum non habet in impedito defectu ætatis, nec in legitimè dispensato, sed solùm in negligẽte, & nolente, ex gloss. *verb. legitimo, in d. Clẽ. vt ij* citati *suprà, n. 9.* & censuit *Sacra Congreg. Concilij* inhærendo resolutionibus antiquis *in vna Reatina* 10. *Iulij* 1627. *& in alia Montis Politiani* 13. *Ianuarij* 1629. & nouissimè *Carolus de Ansaldis clericus Sancti Miniati in ætatis suæ anno 15. prouisus & dispensatus à Sanctissimo D. N. Papa Vrbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali einsdem Ciuitatis, petiit declarari se vocem in Capitulo habere, ac distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari. Die 15. Septembris 1629. Sacra Congreg. Cardinalium Concilij Trident. Interpretum, secundùm ea, quæ proponuntur, censuit prædictum oratorem vocem in Capitulo habere, & distribntiones quotidianas dũ diuinis Officiis interest, lucrari.* Intellige dummodo habeat discretionem, nam si adhuc sit constitutus in pupillari ætate, vocem non habebit, vt ex Selua resoluit nouissimè Nouar. *in tract. fine praxi elect. & variar. fori sect. 2. q. 42. num. 5. in vlt. impress.* Ego verò pro indubitato teneo illas decisiones procedere ex sufficiẽti, & ampla dispensandi facultate; aliàs enim cõtrarium verius existimo, vt fuit in Rota resolutũ *in causa Senen. Archipresbyteratus* 23. *Iunij* 1606. coram *bon. mem. Card. Lancellotto iun.* in hæc verba. *Nec obstat quòd Felin. dicit in cap. postulasti num. 11. de rescript. dum tenet quòd dispensatus, vt possit habere Præbendam habentem sacrum Ordinem annexum, non sit dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo, cùm dispensatio operetur sine illo accessorio, nempè super Canonicatu, quia loquitur in minori, qui eget duplici dispensatione ad obtinendum Archidiaconatum, & dispensatione ad obtinendum sacrum Ordinem, cui est votum annexum, propter duo impedimenta, itaut dispensatus, quoad vnum, non sit dispensatus quoad aliud,* &c.

14 Ad solos Canonicos, non verò ad Dignitates, si Canonicali Præbenda careant, pertinet huiusmodi vox in Capitulo, Abb. *in cap. 1. num. 13. & in cap. scriptum, numero 4. & in cap. cùm inter, not. 1. de electione.* Rendin. *in prompt. recept. sentent. tom. 1. titul. 36. numero* 34. Azor. *institut. moral. parte 2. lib. 3. cap. 21. quæst. 18. vers. quares*, Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst. 5. num. 1.* Sebast. Cæsar. *in relect. de Eccles. hierarchia, discept. 12. §. 1. num. 19.* Ego ipse *de Officio, & potest. Episcop. parte 1. tit. 1. cap. 3. num. 18.* Seraph. *decis. 98. num. 1.* vbi quòd de Iure cõmuni Dignitates non sunt de Capitulo, nisi in ipsarum erectione exprimatur cõcessio stalli in choro, & vocis in Capitulo. Idem si statuto, vel consuetudine Ecclesiæ disponatur quòd sint de Capitulo, per Theodos. de Rube. *infrà n.* 4. Cùm Capituli appellatione soli Canonici contineantur, Abb. *in d. cap. scriptum, num. 4. & in cap. dilecti, num. 1. de maiorit. & obedient.* Caualer. *decis. 57. num. 3.* † eo quòd à 15 solis Canonicis cõstituitur, Compostel. *in cap. 1. num. 4. vers. nunquid, de elect.* Verall *decis. 84. p. 1.* Rota *decis. 708. p. 2. recentior.* cum aliis citatis per Theodos. Rubeum *in singularib. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum verb. Capitulum §. 1. pag. 29.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 15. à numero* 21. Rot. *in Hispalen præeminentiarum* 4. *Iulij* 1625. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano*, & idem Theodos. Rube. *d. §. 1. num. 2* ex Rota *d. decis. 708. num. 6. p. 2. recentior.* addit quòd ad effectum essendi de Capitulo non sufficit quòd Portionatij in quibusdam, vel in omnibus actibus habuerint votũ in Capitulo, & quòd ita censuit Congreg. Concilij, quia principalis Prælatus habet vocem in Capitulo, & tamen non est de Capitulo, Lotter. *d. q. 15. num.* 23. † Portionarij igitur Mansionarij, Ter- 16 tionarij, Quartenarij, & dimidij Præbendati vocem in Capitulo non habent, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 397. à numero* 57. Ego ipse *d. cap. 3. num. 16.* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. num. 21.* vbi aduertit nõ repugnare quòd ex dimidiis Præbẽdis, si consuetudo, vel Ecclesiæ statutum vim habeat, (prout adest in Ecclesia Elboren.) possint integri Canonicatus constitui, ac subinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti valeant, & debeant tanquam viri, & integri Canonici, de quo Theodos. Rub. *citato loco §. 1. num. 3.*

Idem quoque de Beneficiatis, si sint in 17 Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis, resoluendum puto, iuxta doctrinam gloss. *verb. assisios in cap. pen. de cleric. non resid.* vbi dicitur Beneficiatos debere tãtùm seruire Ecclesiæ, non autem vocari ad cõmunes tractatus cum Canonicis. Butr. *ibid. num.* 8. Abb. *num* 9. Cæsar. de Grassis *decis. 4. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* vbi dicit Capitulũ habere intentionem fundatam de Iure cõmuni priuatiuè ad Beneficiatos, Caputaq. *decis.* 83. num.

num. 2. *p.* 1. benè Caualer. *decis.* 57. *per tot.* nã Beneficiatis cùm in Ecclesia sint vt singuli, interdictaest de iure facultas se congregandi, Cæs. de Grassis *d. decis.* 4. *num.* 14. Rota *decis.* 455. *p.* 1. *diuersor.* & nouissimè *decis.* 370. *num.* 1. *&* 2. *p.* 5. *recent.* Priuilegio tamen, consuetudine, aut statuto possunt non solùm dicti Beneficiati, sed etiam alij Presbyteri acquirere facultatem essendi in Capitulo, Rot. *decis.* 4. *num.* 5. *parte* 2. *diuers. & decis.* 296. *num.* 3. *parte* 1. *& decis.* 708. *num.* 3. *parte* 2. *recent. & in Oritana voti* 27. *Martij* 1626. coram *bonæ mem. Remboldo*, impressa per Ludou. Post *post suum tract. mandati de manutenendo decis.* 201. *numero* 3. *cum seqq. & p.* 5. *recent decis.* 8. vbi etiam fuit dictum nõ obstare quòd ex parte dictorum presbyterorum nõ ostendatur priuilegium, minúsve doceatur de aliquo statuto, aut consuetudine, & citat *decis.* 4. *numero.* 5. *p.* 5. *diuers. & decis.* 296. *numero* 3. *p.* 1. *recentior. & decis.* 708. *num.* 3. *p.* 2. *etiam recentior.* Ratio est, quia ad effectum manutentionis sufficit quòd doceatur de sola possessione, cùm in hoc iudicio non inquiratur an dicta possessio sit iusta, vel iniusta, sed ista discussio reiiciatur ad petitorium, Greg. XV. *dec.* 107. *nuo.* 5. *& decis.* 275. *num.* 11. & apud Posti. *d. decis.* 201. *num.* 6.

18 Qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Præbendas, vel Præbendam, & Dignitatem, duas voces in Capitulo habere debet, vt per *cap. cùm olim* 12. *de sentent. & re iudic.* resoluunt Couar. *lib.* 3. *var. cap.* 13. *num.* 6. *vers. & ideo.* Hoied. *de incompatib. benefic. parte* 1. *cap.* 12. *à num.* 15. & saltem stãte consuetudine admittit Moner. *de distribut. quotid. p.* 2. *q.* 4. *n.* 14. & censuit Rot. *in Oriolen. Canonicatus* 11. *Martij* 1619. corã *bon. mem. Remboldo*, vbi fuit dictum hanc verissimã Doctorum sententiam in generali illa legũ dispositione fundari, quòd quotiescunque duorum iura in vnius persona resident, vnũ quoque remanet illæsum, nec vnius personæ ius cũ iure alterius personæ confunditur, *l. si mihi & tibi*, vbi Bart. Ias. & alij, *ff. de legat.* 1. *l. si consul.* & ibi Bald. *num.* 3. *ff. de adopt.* Abb. *in cap.* 1. *in princ. de offic. de leg.* Dec. *in cap.* 3. *num.* 53. *cum seqq. de probat.* sed quodlibet per se consideratur, Socin. *in l. cum filio, num.* 28. *ff. de legat.* 1. Et an lucretur duplicatas distributiones? dixi *sup. cap.* 21. *num.* 18. *&* 19.

19 Quamuis Canonicatus in Sacris minimè constitutus vocem in Capitulo non habeat, iuxta suprà resoluta, collegiales tamẽ actus ad ea omnia, quæ extra Capitulum fiunt, exercere potest. Ita Bonifac. *in dict. Clem.* 2. *n.* 16. *&* 17. Nicol. Garc. *dict. part.* 3. *cap. num* 19. Rota. *decis.* 15. *num.* 3. *p.* 1. *recentissimar.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 4. *cap.* 482. *num.* 13.

Vnde si collatio spectat ad Canonicum hedomadarium per turnum, Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, Rebuff. *in tract. nominat. q.* 8. *num.* 4. Nicol. Garc. *d. cap.* 4. *num.* 30. Rot. *in Leodien. beneficij* 24. *Nouembris* 1628. 1628. coram R. P. D. Duran nunc Archiepiscopo Tarraconen. inter eius decisiones impressas *d* 168. Stephã. Grat. *d. c.* 48. *n.* 24. 20

Hinc etiam potest Capitulum cõmittere collationem, vel nominationẽ beneficij ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in Sacris, vt per Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. gloss.* 34. *à numero* 128. Nicol Garc. *cap.* 4. *num.* 31. Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 4. *cap.* 15. *num.* 30. Stephan. Gratian. *d. cap.* 482. *n.* 25. 21

Imò potest quis beneficia ratione sui Canonicatus conferre etiã quòd non sit in Sacris Ordinibus constitutus, vt fuit dictum *in Romana beneficij Sancti Petri* 26. *Aprilis* 1597. corã bonæ mẽ. Gypsio, *& in Dertusen. turni, seu optionis* 14. *Iunij* 1610. coram bonę mem. Card. Caual. *inter eius impressas decis.* 109. *num.* 5. Rota *decis.* 15. *num.* 3. Ratio est, quia collatio beneficiorum est in fructibus. *cap. cùm olim*, vbi not. *de maior. & obed.* Cassad. *decis.* 3. *num.* 6. *de petit.* idcirco sicut Canonicus, qui nec est in sacris, consequitur fructus suæ Præbendæ, & est capax eorum actuum, qui non capitulariter, sed à singulis extra Capitulum expediũtur. glos. *verb. Capitulo in d. Clem. vt si qui.* ita etiam habere debet ius cõferendi, argũ. *l. illud ff. ad leg. Aquil. cum similibus.* 22

Vtrùm autem cõueniat, seu expediẽs sit, vt Canonici in Capitulo secretò sua vota ferãt, nõ erit abs re in præsentiarũ explicare; quaprop ter breuiter dico quòd licèt in actibus capitularibus de iure nõ requiratur quòd vota præstarentur secreta, expediret tamen quòd in omnibus votaretur secretò; secundùm Nicol. Garc. *de benefic. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 185. & Castellin. *in addit. ad suum tract. de elect. pag.* 485. præcipuè quando de rebus grauibus ineunda erunt suffragia, vt sine timore quisque, quod senserit, liberè loquatur, sicut rectè aduertit Octauiã Frangip. *in directorio Ecclesiast. disciplinæ titul. de Decanis Collegiatorum Ecclesiast. n.* 32. tũ quia votare secretò minus inconueniens est, & maiorem libertatem ad votandum Christianè habere, quàm votare publicè tradunt Bobadil. *in sua politica lib.* 3. *cap.* 7. *num.* 38. Curia Philip. *part.* 1. *§.* 1. *num.* 22. 23

Et aduertit Salzed. ad Bernard. *in pract. c.* 106. *vers. ex quibus, in nouiss. impress.* Canonicos, qui Capituli sui secreta reuelant, si iuramento ab eis præstito de non reuelãdo 24

vontra

contraueniunt, pœnis sacrorum Canonum contra periuros clericos sancitis esse plectendos; si verò nullum præstiterunt iuramentū pro modo culpæ pœna arbitraria puniendos esse, Cardos. *in praxi iudicum verb. Canonicus num.* 10. Et addit Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo, quæst.* 25. *num.* 3. quòd istis reuelantibus secreta Capituli nō creditur cùm mentiantur vt priuati.

25 Quoad coadiutores cum futura successione circa vocem dandam in Capitulo, quam iuxta formam dationis coadiutoriæ habent, potest dubitari, an si illi intra annum non susceperint Ordines requisitos, amittant dimidiā partem distributionum in quo Nicol. Garc. *de benef. p.* 4. *cap.* 5. *in add. n. num.* 130. *dub.* 4. ait ex tunc non solùm amittere vocē in Capitulo, sed etiā amittere dictam dimidiam partem *d. Clem.* 2. §. *illi verò*, & de suo debere satisfacere coadiuto illam dimidiam partem distributionum sibi subtractā culpa ipsius coadiutoris.

26 Sed quærit idem Nicol. Garc. *citato loco dub.* 27. an habens Dignitatem, ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor Canonici, vel è cōtra, debeat habere duplicem vocem, supposito quòd habens Dignitatem, & Canonicatum simul in titulum, nō habet nisi vnam vocem; & tenet illum non habere nisi vnam vocē, sicut tenet habens Dignitatem, & Canonicatum in titulum; nō enim debet esse melioris conditionis coadiutor quàm proprietarius; & supposito quòd in vna persona concurrit seruitium Dignitatis, & Canonicatus, parum refert quòd in vno seruiat vt proprietarius, & in altero vt coadiutor; nec enim coadiutor seruit nomine coadiuti, sed nomine proprio, aut Ecclesiæ, nec dici potest per datiuā cōfundi vocem Canonicatus; nam talis coadiutor dat vocē etiam vt Canonicatus, & non solùm vt Dignitas, licèt eius vox nō computetur nisi pro vna, sicut per prouisionem Canonicatus factam habenti Dignitatem non confunditur vox ipsius.

27 Pro coronide huius cap. aduertendum duxi quòd Canonici eo ipso quòd sunt Canonici, & in possessione Canonicatus existūt, dicūtur esse in quasi possessione iuris eligēdi, & votandi; licèt nunquā euenerit casus, non potest in contrariū acquiri quasi possessio, nisi cum eorum scientia & patientia, Nicol. Garc. *de benefic. p.* 5. *c.* 5. *numero* 125. *cum seqq.* Ludou. Posti. *in tract. mandati de manutenendo obseru.* 40. *num.* 20. Quæ quidem scientia & patientia probaretur, seu præsumeretur ex qualitatibus facti, multiplicitate actuum, diuturnitate temporis, & vicinitate. Garc. *d. c.* 5. *num.* 129. Stephan Gratian. *discept. forens. c.* 13. *num.* 64. & *c.* 681. *num.* 13. & 32. Beltramin. *ad Gregor. XV. decis.* 245. *num.* 11. Caualer. *decis.* 631. *num.* 3. Ludou. Posti. *d. obseruat.* 40. *num.* 29.

Et quasi possessio Canonici, seu alterius interessendi in Capitulo, & inrebus, & negotiis Ecclesiæ, atque votandi, probatur ex actibus capitularibus, Rot. *decis.* 640. *in fine p.* 2. *recentior.* Coccin. *decis.* 490. *sub num.* 1. etiamsi quòd actus non fuerint effectuati, in præiudicium tamen eorum, à quibus fuit admissus, Coccin. *d. decis.* 490. *num.* 4. quem refert Posti. *d. tract. mandati de manutenen. obseru.* 33. *num.* 5. & 6. *obseru.* 53. *numero* 25. vbi post Rot. *decis.* 397. *num.* 2. *p.* 2. *recentior.* & *decis.* 640. *n.* 3. *ead. p.* 2. idem tenet in terminis quasi possessionis interueniēdi, & votandi in Capitulo per plures vices. Et quòd hæc quasi possessio interessendi in Capitulo, & votandi per vnicum actum acquiratur, ex *Rota decis.* resoluit Posti. *d. tract. obseruat.* 18. *num.* 19. 28

Hinc manutenendus est Canonicus, seu alius existēs in quasi possessione ingrediēdi, assistēdi, & interessendi in Capitulo, seu congregatione, Ludou. Posti. *d. tract. obseru.* 10. *num.* 36. Coccin. *d. decis.* 490. *num.* 1. Rot. *d. decis.* 397. *p.* 1. *recentior.* & apud eundem Postium *decis.* 201. & *decis.* 245. *num.* 3. etiamsi actus possessorij fuerint cum contradictione aliquorum de Capitulo, Rot. *decis.* 465. *num.* 1. & 2. *p.* 1. *recentior. decis.* 397. *par.* 2. *etiam recentior.* Posti. *d. obseruat.* 10. *num.* 37. 29

Pro interesse Ecclesiæ an possit Canonicus magnæ auctoritatis, & prudentiæ & opelli ad dandam vocem in Capitulo per se ipsum, & non per Procuratorem, mouet quæstionem Marc. Anton. Genuens. *in practicabil. Ecclesiast. q.* 239. vbi firmat conclusionem quòd, Canonici possunt dare vocem in Capitulo per Procuratorem in omnibus negotiis peragendis, excepta electione, *cap. quapropter §. illud, de elect.* credit tamē sine peccato Canonicum Cathedralis à Capitulo abesse nō posse cū periculo alicuius damni Ecclesiæ. 30

An nomina Canonicorum sint exprimēda in instrumentis quæ fiunt à Capitulo? Hanc quæstionem excitat, & resoluit idem Marc. Anton. Genuens. *in practicab. Ecclesiast. q.* 644. vbi cum Anchar. *in cap. quanto, de iis, quæ fiunt à Prælat.* tenet quòd sufficit dicere Capitulum, vel Collegium talis Ecclesiæ, tale quid fecit, absque eo quòd exprimi debeant nomina Canonicorum; præcipuè quando sumus in casibus, in quibus non requiritur subscriptio Canonicorum, prout requiritur in alienatione rerū Ecclesiæ, *cap. sine exceptione* 12. *q.* 2. de quo infrà *cap.* 42. *post num.* 7. & tandem concludit idē Genuens. quòd tutius esset ad euitādas opinio 31

opiniones exprimere nomina falsē quandō collegium est paruum. Aduertit tamen Fontanel. *de pactis nupt. tom. 1. clauf. 2. sub num.* 8. quòd omissio subscriptionis Canonicorū in contractu necessariæ, non inualidat contractum.

32 Canonicus vocatus ad Capitulum ad approbandum, vel contradicendum, si in eo præsens Capitularibus resolutionibus tacuerit, habetur pro cōsentiente. Innoc. *in cap. 1. num.* 4. vbi Abb. *num.* 13. *de his, quæ fiunt à maior. parte Cap.* Paris. *cons.* 76. *num.* 6. *cum seqq. lib.* 4. Seraph. *decis.* 708. *num.* 4. Rota *decis.* 388. *num.* 41. *q.* 5. *diuersor.*

CAPVT XXXVIII.

Canonici in electionibus Capitulariter faciendis an teneantur seruare formam cap. quia propter, de election. *& quæ dicatur maior pars, & sanior Capituli?*

SVMMARIVM.

1 *Canonicatus, seu inferiorum Dignitatum in electionibus in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessariò seruanda forma* cap. quia propter, de elect.

2 *Ecclesia non viduatur per inferiores, sed per primam Dignitatem.*

3 *Capituli potestas in maiori, & saniori parte Canonicorum consistit, quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, & appellationem non admittit.*

4 *Capituli maior pars numeri non sufficit nisi & ratione sanior probetur.*

5 *Capituli sanior pars quod sentit id amplectendum est.*

6 *Pars sanior præfertur maiori numero nisi in numero magnus esset excessus.*

7 *Electio non confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori, & saniori parte Capituli.*

8 *Pars suffragiorum quænam sit sanior non ampliùs inquiritur, sed tantummodo minor, vel maior ipsorum numerus respicitur.*

9 *Pars maior sumenda est respectu totius, non respectu aliarum partium.*

10 *Electionum Canonicorum ad validitatem non sufficit habere maiorem partem suffragiorum respectu minoris, sed vlterius necessariò requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli.*

11 *Votum habentes in electione computantur tantùm in maiori parte suffragiorum.*

12 *Voti in computatione non est habenda ratio illorum, qui recedunt à loco vbi facienda est electio, nec illorum, qui noluerunt votare.*

13 *Capituli totius, & omnino Canonicorum consensus requiritur quando negotium de quo agitur, singulos concernit Canonicos separatim, & principaliter, non verò secundariò.*

14 *Citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest.*

15 *In electionibus, in quibus requiritur Episcopi confirmatio, non habet vocem Episcopus.*

16 *Mandatum Pracura Capituli quomodo constituatur, & reuocetur?*

IN electionibus Canonicatuum, seu inferiorum Dignitatū in Ecclesiis Collegiatis existentiū nō est necessario seruāda forma *cap. quia propter, de elect.* sed sufficiunt ad id singulares consensus existentium in Capitulo, dummodo præstetur in communi, & omnibus collegialiter congregatis: nam si electus simpliciter à maiori, & saniori parte, ius habebit in electione. Ita Syluest. *in summa verb. electio* 2. *quæst.* 1. Abb. *in cap. Ecclesia vestra, num.* 7. *de elect.* & ibi Imol. *num.* 3. Franc. Marc. *Delphin. decis.* 922. *num.* 3. *part.* 1. Frat. Ludouic. Miranda *in man. Prælat. tom.* 2. *quæstion.* 23. *art.* 3. *conclus.* 1. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 19. *num.* 10. Rot *in Leodien. Decanatus* 15. *Decembris* 1627, coram *R. P. D. meo Pirouano.* Ratio est, quia † Ecclesia non viduatur per inferiores, sed per primam Dignitatem, glos. Abb. Ioan. Andr. Butr. & Imol *in d. cap. quia propter* Franc. Marc. *d. decis.* 922. *num.* 1 Rot. *in d. Leodien. Canonicatus.* 2

3 Potestas Capituli in maiori & saniori parte Canonicorum consistit: electio enim vt sit valida, debet fieri à maiori, parte Capituli, *cap. quia propter cap. in Genesi, cap. dudum il* 1. *de elect.* Rota *in Leodien. Decanatus* 16. *Februarij* 1627. corā *R. m° Patriarcha Manzanedo* & *in Pampilon. Canonicatus de Roncesualles* 22. *Maij* 1628. *&* 23. *Maij* 1631. coram *Dunozetto iun.* & 14. *Nouembris eiusdem anni* corā *R. P. D. Pirouano*: quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, *cap.* 1. *de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Duen. *reg.* 296. Bernard. *regul.* 449. Hippol. de Marsil. *sing.* 276. & alij citati à Cened. *ad Decretal, collect.* 110. *numer.* 1. & appellationem admittit, *dict. cap.* 1. ibi, *appellatione remota præualeat*, &c. Rebuff. *tom.* 3. *ad leges Galliæ, tract. de appellat. art.* 7. *glos.* 2. *numer.* 33. *vers.* 18. Sigism. Scacc.

tod.

*eod.tract.q.17.limit 25.num.1.*vbi *num.*limitat vt procedat quando appellatur ex rationabili causa Et actus gestus à nonnullis capitularibus maiori parte contradicente, est nullus, Seraphin.*decis.* 1091.*num.*5. An vota extra Capitulum lata augeant numerũ eligentium? Vide Rot.*decis.* 540. *num.*2.*&* 3. *p.*2.*in posthumis.*Farin.aliùs *p.*4.*recent.*

4 Non satis est autem maior pars numero, nisi & ratione sanior probetur,*d. c.quia propter,*ibi, *vel maior,& sanior pars Capituli,*Ludou Miranda *d.quæst.* 22.*art.*27.*in princ.& concl.*1. Tambur.*de iure Abbatum tom.*1.*disputat.*5.*quæst.*6.*numero* 13. Lauor. *var.lucub. tom.*1. *tit.*4.*cap.* 19. *num.*83. ibi *numero* 84. subdit quòd particula illa *maior*, intelligitur respectu numeri, & alia,*sanior*, denotat auctoritatem,zelum,& meritum electorum.

5 Nam etsi maior pars aliquid decernat,rationi tamen,vel pietati minimè niti probetur, nihil efficit,sed minor pars sanior habetur pro maiori *cap.fin.*9.*distinct. c.Ecclesia vestra*57.*de elect.*idverò est amplectendũ quod sanior pars Capituli sentit, non verò solùm quòd maior pars numeri,*cap. coram* 35.*de elect.*Ioan. Garc.*de nobilit.glos.*3. §. 2. *num.*

6 20.*in med.*nam† pars sanior præfertur maiori numero,nisi in numero magnus esset excessus,Menoch.*de præsumpt lib.* 9 *præsumpt.* 84. *n* 4. Vnde ad validitatem electionis non sufficit quòd à maiori parte fiat,nisi etiã illa maior pars sit sanior,vt per *d.cap. Ecclesia vestra* resoluit Ludou.Miranda *d.tom.*2.

7 *q* 23.*art* 17.*concl.*3.† non enim confirmatur nisi cõstet copulatiuè factam esse à maiori,&saniori parte Capituli.Rẽdina *in prom. pt.recep.sent.tom.*1.*tit* 36 *num.*3. nam maior pars dicitur non solùm,quæ est maioris numeri,sed etiam quæ sanioris iudicij,Menoch.*cons.*96.*num.*12.

8 Cùm verò ex inuestigatione quænã esset maior,& sanior pars,plura orirentur inconuenientia,iã hodie,& maximè stante dispositione *Concily Trident. sess.*25.*de Regular.cap.* 6.non ampliùs inquiritur quænam suffragiorũ pas sit saniot,sed tantummodo maior, seu minor ipsorum numerus respicitur,cùm in hunc sensum maior pars ipsius Capituli sanior præsumatur, si persona electa nõ sit indignior,vt per Francisc. Marc.*Delphin.decis.* 782.*num.*3. *lib.*1. Suar *tom.*4.*de Relig.tract.*8. *lib.*2.*cap.*5.*num.*13.Sigism.à Bononia *de elect. dub.*38.*numero* 8. Lauor. *decis.tit.*4. *cap.*19. *num.*89. Tamburin.*d.tom.*1. *disput* 5.*q.*6.*n.* 21.Rot.*in nullius.seu Pampilonen.Canonicatus de Roncesualles* 12.*Maij* 1628.coram *R.P.D. Dunozetto.*

9 Quæ quidem maior pars sumenda est respectu totius,non respectu aliarum partium, vt tenet Zerol.*in praxi Episcop.p.*1.*verb. Capitulum,num.*13.*pag.*85.&† ideò in electionibus Canonicis ad validitatem ipsarum non sufficit habere maiorem partem suffragiorũ respectu minoris,sed vlteriùs necessariò requiritur habere maiorem partẽ respectu totius Capituli, Abb.*in d.cap. Eccl sia vestra, num.*1.*&* 4.*& consil.* 25.*num.* 4. *lib.*2. Franc. Marc.*Delphin.decis.* 1032.*n.* 1.*& decis.*1504. *num.*1.*parte* 1.Roch.*de iurepatr.verb. honorificum,q.*58.Lambert.*eod.tract.parte* 3.*lib.*2.*Ordin.*Ludou.Mirand.*d.tom.*2.*q.*23.*artic.* 24. & fuit resolutum *in Meten. Monasterij* 25.*Iunij* 1621.coram *Reuerendiss.D. meo Coccino,& in Tarraconen.Abbatia* 14.*Ianuarij* 1630.coram *R.P.D.Duran.*nunc Archiepis.Tarraconẽ inter eius impressas *decis.*232.&*in d.Pampilonẽ. Canonicatuum* coram *R.P.D.Pirouano,*Ferẽtil. *ad decis.Buratti* 809.*n.*10. 10

Computantur autem in hoc numero hi 11 solùm,qui in eadem electione votũ habuerunt,vt per Abb. *in d.Ecclesia vestra num.*1. Ludou. Mirand.*d. artic.*24. Non enim augent numerum eligentium vota extra Capitulum, & post factũ scrutiniũ data,Host. *in cap.in Genesi* 55.*num.*17. *in princ.de elect.* vbi Ioan.Andr. *num.*18. *circa med.*Anch.*col.* 3.*in* 5.*notab.circa fin.* & Card.*col.* 4 *in* 1.*opposit.*Ferentil.*in annot.ad decis.* 351. *Buratti lit. C. num.*13. &† ideò non est habenda ratio 12 in huiusmodi computatione de votis illorum, qui recedunt à loco, vbi facienda est electio,*cap.cùm nobis,*vbi Abb.*num.*3. *de elect.* nec illorum, qui noluerunt votare, glos. *verb.quo in facto. ante fin. vers. & in reb. in Clemen.quod circa,*vbi Vitalin *numero* 29.*vers. aut fuerint vocati,de elect.*Nau. *cons.*7. *num.*1. *eod.titul.in nouis.*Fr. Emman. *quæst. Regular. tom.*2.*quæst.*52.*art.*13.quos sequuta est Rot. *in Cæsaraugustana elect.*20.*Martij* 1623. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino Decano,* confirmata 21.*Iunij* 1624. coram*bona memor.Buratto* inter eius impressas *decis.*812.

Verùm vno casu non maior pars,sed totum Capitulum obtinet potestatem,& omnium Canonicorum consensus requiritur, 1 quando scilicet negotium, de quo agitur, singulos concernit Canonicos sparatim,eo namque casu singulorum consensus, requiritur,gloss.*verb.institutum, vers.sed vt singuli, in cap.cùm omnes,de constitut.* Duen.*reg.*295. Anton.Gom.*tom.varia.cap.*3.*num.* 14. Azeued.*ad Curiam Pisanam lib.*2.*cap.* 14. Villag. *in tract.de rebus Ecclesiæ non alien.lib.*1.*parte*1. *cap.*101.*num.*7.*&* 8.*& cap.* 102.*num.* 7. Egope in *collect.ad d.cap.cùm omnes, à numero* 6. me citato *in illo loco* Diana *resolut.moral.parte* 1.*tract.*3 .*resolut.*29. & ita contractio vnius sufficit in his,quæ competunt iure singulari, vt per Abb.*numero* 7.*vers.& dico*, Bu:r *num.*

18.

18. & Bero *num. 58. in d. cap. cum omnes,* Caualer. *decis. 134. num. 5.* Intellige de singulis, de quorum præiudicio singulariter agitur, secus si secundariò, *gloss. vlt. in cap. quamuis pactum, de pactis lib. 6.* Tiraquell. *in tract. res inter alios, in princ. num. 10. & 11.* Nam eodẽ modo citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest, vt per gloss. *in l. de vnoquoque, ff. de re iudic.* resoluunt Bellacomb. *tom. 2. commun. opin. pag mihi* 285. *num.* 4. Hippol. *consil.* 113. *à num.* 54. Gam. *Lusitan. decis.* 195. *& decis.* 207. *num.* 2. Perez *ad l. 1. tit. 2. lib. 2. Ordin. pag.* 93. Menoch. *consil.* 311 *num.* 14. Surd. *decis.* 256. *num.* 1.

14 Sed & minor pars quandoque totã obtinet potestatem, veluti quando maior pars rationi non adhærere probatur, vt dictũ est, sicut & quando in pœnã priuationis ob culpam aliquam incidisset, *cap. bona il. primo, cap. cùm nobis, de elect.* cum similibus, sed de his alio in loco commodiùs dicemus.

15 Licèt in beneficiorum collationibus tãtam vocem habeat Episcopus, quantam ipsum Capitulum, Host. *in cap. postulastis, de concess. præbend.* Rota *decis.* 193. *num.* 1. *p.* 2. *recentissim. in posthumis,* declarando, vt suprà diximus, *cap.* 14. *num.* 8. id tamen locum non habet in electionibus, in quibus requiritur eiusdem Episcopi, confirmatio, cùm simul esse non possit, vt Episcopus eligat, & confirmet, Abb. *in cap. postulastis num.* 11. *de concess. præbend.* Imol. *num.* 13. Butr. *in* 1. *quæst. sub num.* 8. Cardin. *in* 7. *opposit.* & Anchar. *num. 5. vers. ex hoc colligere*; cùm ab inferiore procedat electio, confirmatio verò à superiore. Host. *in sum. tit. de elect. num.* 27. *& tit. de confirm. vtili num.* 5. Nec valet Episcopus actum à se factum eodem iure, quo illũ fecit, confirmare, Butr. *in d. cap. postulastis, sub num. 4. & 5.* Refert Rota *decis.* 193. *num.* 1. *p.* 2. in posth. Farin. aliàs *p.* 4. *recent.*

16 Denique aduertendũ duxi Capituli mãdatum procuræ esse validum, licèt in eo nõ dicatur capitulariter Canonicos fuisse congregatos, & capitulari nomine procuratorẽ constituisse. si dicatur, enumeratis pluribus Canonicis, Capitulum congregatum in tali capella constituisse procuratorem, &c. Ita Achil. de Grassis *decis.* 291. *aliàs 2. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* vbi aduertit *num.* 3. præsumi Capituli duas partes fuisse præsentes in cõstitutione procuratoris. Et istud mãdatum Capitulariter factum, non potest nisi capitulariter reuocari, cum eodẽ modo debuisset reuocari, quo processit institutio, ita Beroi. *in cap. cùm omnes, num.* 85. *de constit.* Federic de Senis *cons.* 100. *num.* 5. *vers. vbi autem esset constitutus*, vbi quòd procurator constitutus à collegio reuocari non potest per paucos, quamuis nec per maiorem partem, nisi collegialiter, Seraph. *decis.* 1247. *num.* 2. vbi quòd mandatum capitulariter factũ non potest reuocari per aliquos de Capitulo, nec vti singulos, neque capitulariter, si sit minor pars Capituli, Rota *in Hispalen. tum mandati* 15. *Decembris* 1625. coram *Reuerendissimo D. meo Coccino*, & 2. *Martij* 1626. coram *eodem*, impressa per Ludou. Posti. *post suum tract. mandati de manutenendo decis.* 199.

Capvt XXXIX.

Canonici absentes quando, & quomodo ad canonicales tractatus vocandi sint?

Svmmarivm.

1 *Canonici absentes in quibus casibus vocandi sint ostenditur.*

2 *Canonici præsentes in loco in tribus casibus vocandi sunt per signa solita siue campanæ, siue viua vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium.*

3 *Canonici ad electionem vocandi sunt qui sunt in prouincia, siue Diœcesi, maximè quando absentia non est affectata.*

4 *Canonici absentes in electionibus non sunt vocandi per sonum campanæ, sed per nuncium, vel litteras.*

5 *Canonicorum absentium vocatio ad electionem faciendã est singulariter, & personaliter si sciatur vbi degant, & commodè, ac sine periculo fieri possit: si verò nesciatur vbi commorentur, facienda erit per publicum edictum.*

6 *Residentiam facere quis præsumitur vbi habitare consueuit.*

7 *Nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens, sit vocatus necne.*

8 *Canonici si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cætero expectandi, nisi absque periculo & incommodo expectari possent.*

9 *Electores si ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebantur, an expectare illos vsque ad terminum præfixum teneantur, ostenditur.*

10 *Capitulum non tenetur expectare vt quis promoueatur ad sacros Ordines intra tempus à iure electioni faciendæ præfixum.*

11 *Electionis faciendæ tempore si absens iusto impedimento detinentur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui*

 per

per se votum in electione præstent.

11 *Votum absentis vt per procuratorem possit sustineri tria requiruntur.*

13 *Procuratores si sint plures constituti ad votum in electione præstandum, quomodo se gerere debeant, & quis præcedat, ostenditur.*

14 *Procurator ad votandum in electione debet constitui vnus de Collegio, nisi Capitulum ex gratia velit consentire vt committatur extraneo.*

15 *Procurator de Collegio ab absente simpliciter constitutus in casu electionis, non potest vnum suo, & alium procuratorio nomine eligere.*

16 *Procuratores legitimè constituti cum generali mandato ad eligendum ab eis, qui legitimè impediti sunt, non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona.*

17 *Procuratorem vt quis constituere possit ad eligendum, debet abesse à loco vbi fit electio, & esse in loco à quo possit, & debeat auocari.*

18 *Impedimentum iustum, propter quod venire ad electionem quis non potest, quale esse debeat, ostenditur.*

19 *Procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, non creditur.*

20 *Procurator ad eligendum debet cessare si contingeret electorem absentem impeditum, qui eum constituit, interim mori.*

21 *Canonicus absens si nullum inueniat in Capitulo, qui velit esse eius procurator, non potest cogi aliquis ad acceptandum, nec poterit nolente Capitulo extraneum deputare.*

22 *Electionem irritam facere potest qui ex electoribus canonicè vocatus non fuerit.*

23 *Electio quibusdam non vocatis non est ipso iure irrita, sed eis petentibus venit annullanda; dummodo ante confirmationem electionis oppositio de contemptu fiat.*

24 *De contemptu agere potest solùm is, qui neglectus, & non vocatus extitit.*

25 *Capitulum non potest facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum.*

26 *Electione irritata, ex quo facta fuit aliquibus contemptis, an contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur applicanda contemptis duntaxat, ostenditur.*

IN tribus tantùm casibus esse vocandos absentes Canonicos, tanquam speciale tradit gloss. magistralis *verb. ipsorum in c. 2 de test. lib. 6. Primò*, in electionibus, *cap. quia propter, de elect.* Calderin. *consil. 260. alias 4. de his, quæ fiunt à Prælatis.* Castren. *consil. 4. circa primum, in princ. lib. 1. Secundò*, in receptione Canonicorum, aut collatione beneficiorum. *cap. cùm in Ecclesiis, de præbend. in 6.* Calderin. *d. consil. 260.* Castren. *consil. 4.* Cardos. *in praxi iudic. verb. Canonicus num. 8.* Tertiò, si cessare voluerint, prout in casu *c. quamuis 8. de offic. Ordin. eod.* Card. Tusch. *pract. conclus. tom. 1. litt. C. conclus. 49. à num. 5.* Raguc. *de voce Canon. qu. 10. num. 5.* vbi post Abb. *in cap. cùm ex iniuncto col. 11. de oper. nunciat.* & Felin. *in c. cùm omnes, de constit.* subdit vocandos quoque esse in omnibus arduis similibus, aut etiam maioribus; & tandem post Bertachin. *de Episcopo, part. 3. q. 7. n. 9.* concludit in hoc attendendas esse Ecclesiarum consuetudines. Marc. Anton. Genuens. *in practicabil. eccles. q. 170.* 1

Vocandi igitur sunt in his præsentes in 2
loco, & per signa solita siue campanæ, siue viuæ vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium secundùm locorum consuetudinem, omnes qui debent, volunt, & possunt commodè interesse, vt in electionibus probat *cap. quia propter, in princip. de elect. cap. coram, eodem tit.* Rebuff. *ad l. absentem 199. vers. ad hæc, ff. de verbor. signif. pag. 632. & in compend. alien. num. 77.* Turzan. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 5. n. 1. pag. 170.* Cosm. *in pragm. sanction. cap. frequens, verb. abbreuiationem pag. 60.* Azeued. *ad Curiam Pisanam lib. 2. cap. 5. n. 1.* Rendina *in prompt. recept. senten. tom. 1. tit. 36. n. 30.* vbi ampliat etiamsi non ignorauerint, Melch. Phœbos *Lusit. decis. 65. tom. 1.* latè Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. c. 17. à princ.* Tambur. *de Iure Abbatum tom. 1. disp. 5. q. 3.* Card. Mantic. *dec. 288.* vbi fuit dictum † ad electionẽ vocandos esse qui sunt
in prouincia, siue diœcesi, maximè quando 3
absẽtia non est affectata, vel suspecta; additurq; † absẽtes in electionibus nõ esse vocã-
dos per sonum cãpanæ, sed per nunciũ, vel 4
litteras, refert Castel. *de elect. c. 8. n. 7.* Fr. Ludou. Mirãda *in man. Prælat. tom. 1. q. 23. art. 6. concl. 2.* vbi subdit hac in re obseruãdum esse quòd consuetudine fuerit introductũ, cùm illa attenta possit introduci, vt absẽtes, qui sunt in prouincia, nõ vocentur, & nihilominus, valeat electio, & *cõclus. 3.* dicit quòd per illa verba, *qui debẽt*, opposita *in d. c. quia propter*, excludũtur qui de iure nõ debẽt interesse, cùm multi prohibeãtur eligere, qui quidẽ etiamsi non vocentur, tenet nihilominus electio, & omnia alia Capitularia, licet nõdum sit discussũ an sint priuati, quia sufficit

quòd

quòd possint postea euinci,& per alia verba eiusdẽ c.quia propter,ibi,& volunt, excludunt qui interesse nolunt, qui quidem non debent compelli,nisi Ecclesię interfit;& per alia verba,& possunt commode interesse, excluduntur qui cummodè vocari nequeunt, in quo bonus iudex arbitrabitur,&c decreta, ac determinaio quòd cõmodè vocari nequeũt, sine eorum præsentia celebrari poterit electio, referendo ad Ecclesiæ,non autem ipsius personæ commoditatem.

5 Ista absentium citatio facienda est singulariter,& personaliter,si sciatur vbi degant & commodè,ac sine periculo fieri possit, c. cum olim,vbi gloss. verb. Hibern.a,de dolo, & contum.cap. venerabilis,eod.tit per litteras, scilicet,vel nuncium,nisi de consuetudine aliud seruetur,vt suprà diximus, quarum litterarum tenor requiritur apud Cuch. institut. maior.lib.4.tit.de elect. num.60.& 61.Sigism. à Bononia in tract.it.de elect. dub. 9. num. 4. vers.litteras autem,Lauor. d.tit 4.cap.17.num. 27.vbi ponit formam vocandi absentes si in scriptis vocatio facienda esset, & num. 28. ponit aliam formulam pro absentibus in Regularium Prælatorum electione vocandis.Quòd si nesciatur vbi commorentur,citatio facienda erit per publicum edictum in Ecclesia,vel vbi soliti sunt commorari, vel legi debent litteræ citatoriæ Capituli præsente Capitulo & Clero, vt in cap.fin. de eo, qui mittitur in poss.causæ rei seru. l. 4. §. totes,ff. de damno infecto.vel si citandus inueniri non potest, citatio est facienda in eius domo, cap. causam, cap.venerabilis,de dolo,& contum. Cuch. d. tit. de elect. num. 58.cum seqq.Cou.in c.alma mater, part. 1.§.0.num. 4. Menoch.remed.8.recup.num. 115. Tiraquel. de retract.lignag.§.9.gloss. 4. num. 7. & si domicilium non habeat, tunc erit facienda in loco vbi habitare consueuit, dict.l.4.§. præter: vel in eius Ecclesia, seu beneficio, cap. fin.de dolo,& contum.cap.ex tua, de clericis non

6 residentib quia † ibi residentiam facere præsumitur,Mascard.de probation. conclus. 1271. num. 1.Gonz il.ad regul.8.Cancell.gloss. 15.§.

7 2.num.30.Et † nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens, sit vocatus necne,gloss.verb.vocatos in cap.quod sicut 28.de elect Boër.ad Mandag. de election nouorum Prælat.part. 1.cap.5.Castellin.de elect. c. 8.num.18.

8 Et si vocati intra assignatum terminum competentẽ non veneriut,non sunt de cętero expectandi,iuxta cap.cùm inter 18.& seq. de elect.Lauor.d.tit.4.cap.17 num.25. vbi cũ Mandag. aduertit quòd non venientibus absentibus, nec procuratorem constituentibus,potest fieri absque eis electio, dũmodò nõ sint plures absentes quàm præsentes,vel nubilem Collegij partem constituerẽt;q.iã tunc præsentes tenentur expectare vocatos saltem vsque ad finẽ termini dati ad eligẽdum.Similiter sunt expectandi etiam elapso termino quamuis pauciores sint,vbi absque periculo,& incommodo expectari possent, & aliqua causa probabili,vel necessaria detinerentur,putà pluuia,aut simili, & superior pro certo haberet non longè abesse,præsertim cùm nullũ esset periculũ in mora modici temporis,quia adhuc facultas eligẽdi durabat.ita Abb.in cap.cùm nobis num.9. de elect. Mantic. d. decis. 288. num.3.Fr.Sigismund.à Bononia de elect.dub.13.num.7. nam si dolo potius ipsos excludendi,quàm alia legitima causa acceleraretur electio in ipsorum præiudiciũ,reclamationi locum esse resoluunt, Cuch.d.tit.de elect.num.83.Fr.Emman. quæstionum Regular.tom.2 quæst.51.art.5.quos refert,& sequitur Lauor.d.tit.4.cap.17.num.25. vbi subdit quòd si maior pars absens respõdisset se nolle venire,nec eligere, nec electioni interesse,tunc posset etiã minor pars eligere,quòd imò si finis termini immineret, possent pauciores, & etiam vnus solus non expectatis conuocatis eligere,quia tẽpus interpellat pro homine.

Verùm autem si electores ad electionem vocauerunt eos,quos vocare nõ tenebatur, 9 expectare illos vsque ad terminum præfixũ teneantur? In quo dubio gloss. verb. assumatis,in cap.cùm inter 18. de election.tenet quòd quòd ex quo illos vocauerunt,vsque ad terminum istarum,expectare tenentur,nisi ex tali expectatione præiudicium,damnũ, aut periculum Ecclesiæ contingat.Sed contrarium,imò quòd valeat electio non expectatis his, qui vocandi non erant,sustinent in d.cap.cùm inter,Hostien.num.4. vers. sed nunquid, Ioann. Andr. num. 18. Butr.num. 19. Panorm. num. 11. vers. in gloss. penul. & alij, quos refert,& sequitur Rendina dict. tom.1. tit. 36. num. 31. non enim potest agere de contemptu qui non habet vocem in Capitulo,Raguc.de voce Canonicorum q.11.n.3. Et quid si sit inhabilis ad votandum, Aloys. Ricc.d.part.4.resol 45.

An etiam Capitulum teneatur expectare 10 vt quis promoueatur ad sacros Ordines intra tempus à iure electioni faciendæ pręfixum? Resp. quòd non,quamuis ipse dicat se esse paratũ Ordines suscipere,possunt enim reliqui cuncanonici electionẽ accelerare; ita Bonifac. Vital n. 26. & Imol.n 23.in d.Clem. 2.Monet.de distrib.quotid.par.2.q.20.num. 5. Tambur.d.disp.5.q.8.num.9 Iul.Lauor.d. tit. 4.c.15.num.35. vbi quærit quid dicendum si mora modica esset futura, neque damnum vllum Ecclesiæ allatura, & electio acceleratur astutia,& dolo potiùs talẽ excludẽdi,

quàm Ecclesiasticæ rei benè gerendæ studio.
11 Electionis faciendæ tēpore si absens iusto impedimento detineatur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui per se votum in electione præstēt, *c. si quis, in princ. de elect. lib.* 6. Cuch. *d. tit. de elect. num.* 224. *cū seqq.* Azor. *institut. moral. p.* 2. *lib.* 6. *c.* 14. *q.* 7. Raguc. *d. loco q.* 26. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 24. *à princ.* Iul. Lauor. *d. tit.* 4. *c.* 17. *num.* 32. Paul. Layman. *in Theolog. moral. lib.* 4. *tract.* 2. *c.* 12. *n.* 4. *v. dico quarto*, Tamburin. *d. tom.* 1. *disp.* 1. *q.* 3. Rot. *in Calaguritana beneficij de Morillo* 13. *Nouēb.* 1620. corā *bonæ mem. Vbaldo*, vbi fuit di-
12 ctum † tria requiri ad hoc vt votū absentis per procuratorem possit sustineri, quæ sunt, vt quis sit è loco vnde auocari possit, & quòd iusto impedimēto detentus venire nō possit, & quòd procurator habeat mandatum ad iurandum super dicto impedimento, quæ omnia infrà declarabimus.
13 Sed si plures sint procuratores, debent singuli esse in solidum: & si simul ad votū præstandum concurrerint, potior habebitur, qui præoccupat, at nullo præoccupante admittēdus est qui primò nominatus fuerit in instrumento procuratorio, *dict. cap. si quis iusto, in princip. versicul. is qui primo*, Tiraq. *de primog. quæst.* 17. *in sexta opin. num.* 5. Vltimi enim censentur in subsidium prioris nominati, An on. Monach. *Lucensi decis.* 64. *num.* 39. vel data in omnibus paritate, quem Capitulū admittere voluerit. Si verò duo procuratores in solidum constituti ad eligendum, semel alterum elegerint, ita consumpta est electio, vt variare nō possint, gloss. *verb. elegerit in d. c. si quis iusto*, Tiraquel. *in l. boues. §. hoc sermone, num.* 53. *ff. de verbor. significat.* Vbi tamen duo procuratores fuerint dati in diuersis instrumentis eadem die confectis, & non appareat quis ex illis sit reuocatus, mutuò se confundunt, gloss. *verb. nominatus, vers. quid si non apparet. in d. cap. si quis iusto*, Boër. *decis.* 311 *num.* 1. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap.* 95 *num.* 5. & sibi imputet constituens absens, qui ita indiscretè procuratorem constituit, Petr. Greg. *de elect. cap.* 6. *n.* 10. Azor. *d. l. b.* 6. *cap.* 14. *quæst.* 7. Lauor. *d. tit.* 4. *cap.* 17. *num.* 49.
14 Debet procurator constitui vous de Collegio, vt expressè probat *d. cap. quia propter, §. illud, de elect.* ibi, *& tunc si voluerit, vni committat de ipso collegio vicem suam*, Lauor. *d. tit.* 4. *cap.* 17. *num.* 45. Tamburin. *d. disp.* 5. *q.* 3. *n.* 2. me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Cōfessor lib.* 4. *p.* 4. *trat.* 2. *docu.* 5. *n.* 5. nisi Capitulū ex gratia velit consentire vt committatur extraneo, qui quidē, inulto Capitulo cōstitui nullo modo potest. Abb. *in d. §. illud n.* 2. Lauor. *d. c.* 17. *n.* 46. Subrogari enim debet talis qui sit eiusdē qualitatis, Bart. *in l.* 1. *C. de princip. agen in rebus lib.* 12. & sic quoque oportet, vt sit saltem Subdiaconus, Lauor. *d. c.* 17. *n.* 47. Aloys. Ricc. *in praxi parte* 4. *resol.* 41. *n.* 4. † Iste igitur procurator de Col- 15
legio ab absente simpliciter cōstitutus in casu electionis non potest vnū suo, & aliū procuratorio nomine eligere, *d. c. si quis iusto, §. porro*. Cuch. *d. lib.* 4. *tit. de elect. num.* 229. Petr. Gregor. *de elect. c.* 6. *n.* 11. Sigismun. à Bononia *de elect. dub.* 14. *n.* 7. Tamburio. *d. disputat.* 5. *q.* 4. *n.* 6. *in princip.* Molin. *de primogen. lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 51. *cum seqq.* Aloys. Ricc. *d. resolut* 41. *num.* 5. Vbi verò merita duorum, vel trium adeò essent æqualia, vt discerni non possit ad electoribus quis eorum melior, & idoneior cæteris esset, tunc posset præfatus procurator vnum suo, & alterum procuratorio nomine eligere, vt tradunt Molin. *d. cap.* 15. *num* 52. *&* 53. Gutier. *Canon. lib* 1. *cap.* 11. *num.* 9. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 14. *num.* 8. Sicut etiam poterit vbi de aliquo certo denominando dominus speciale mandatū dederit, vt probat text. *in d. c. si quis iusto, §. porrò, vers. nisi de certa eligenda persona.* At nunc de iure nouo *Concilij Trid. sess.* 25. *de Regul. cap.* 6. præcipientis vt electiones Regulariū per vota secreta celebrentur, aliter in his dicendum videtur, vt apertè censuit *S. Congr. Concilij* his verbis † *Procuratores legitimè con-* 16
stituti cum generali mandato ad eligendum ab iis, qui legitimè impediti sunt, nec excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non posset esse secretum; referunt Nicol. Garc. *de benefic. parte* 5. *cap.* 4. *num* 200. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 14. *num.* 9. Tamburin. *d. disput.* 5. *quæst.* 4. *num.* 6. Lauor. *d. tit.* 4. *cap.* 17. *num.* 57. Adest quoque alia declaratio remoris sequentis, videlicet. *Item ex decreto d. cap.* 6. *non esse prohibitum Superioribus Ordinum, quibus id ex regula conceditur, vt aliquem Fratrem idoneum suo loco delegent; seu mittant ad Capituli generalis celebrationem, vt suo nomine electionem faciat, si ex institutis, & decretis Religionis suæ licet Superioribus absentibus & legitimè impeditis mittere alium ad Capitulum generale, qui suo loco, & nomine in electione suffragium ferat*; referunt Reuerendiss. D. Episcopus Castellio *de elect. cap.* 5. *n.* 98 *circa finem*, Tamburin. *d. n.* 6.

Circa tria illa essentialia requisita ad hoc 17
vt votum absentis per procuratorem sustineri possit, quorū suprà mentionē fecimus, aliqua animaduertēda sunt: & *in primis* quoad primū sciendum est, quòd ad hoc vt quis possit procuratorem cōstituere, debet abesse à loco, vbi fit electio, & esse in loco, à quo possit, & debeat aduocari, vt probatur *in d. cap. quia propter, §. illud*, ibi *illud autem penitus interdicimus ne quis in electionis negotio procuratorem*

ratorem constituat, nisi sit absens in eo loco, de quo debeat aduocari, Lauor. *d. titul.* 4. *cap.* 17. *n.* 34. vbi subdit quòd si quis electorum tempore vocationis, seu citationis faciendæ sit intra fines, vnde sunt vocandi absentes, & postea electionis tempore sit intra fines, nō admittitur eius procurator, & *num.* 44. ait quòd non dicitur absens ad hunc effectum is, qui est in aliquaparte ciuitatis etiam remota, vel propè in hortis. Si verò quis sit præsens in loco, vel Ecclesia, vbi fit electio, sed tanta ægritudine detentus vt non possit ad talē locum accedere, poterit ille vnum, vel plures ex collegio sibi substituere ad eligēdum, vel electores debent aliquos ad illum mittere, vt eius suffragium petant. Ita Angel. *verb. electio*, *n.* 17. Azor. *d. p.* 2. *lib.* 6. *c.* 14. *q.* 7. *vers. verum*, Petr. Gregor. *de elect. c.* 16. *num.* 7. Lauor. *d. cap.* 17. *num.* 44. quia absenti non licet vllo modo per litteras exprimere votum suum, *d. c. si quis iusto*, §. *absens*, ibi, *non poterit aliquatenus per litteras*, &c. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 14. *n.* 1. etiam volente Capitulo, Boër. *dec.* 1. *n.* 41. *iuncto n.* 47.

18 Quantum ad *secundum* essentiale, quòd scilicet iusto impedimento detentus venire non possit, aduertit Iul. Lauor. *d. cap.* 17. *n.* 35. procedere in electionibus quacunque formā factis, & *num.* 36. quòd impedimentum debet esse verum, & probatum, putà si ob inimicitias capitales venire non possit, vel ob infirmitatem grauem, non autem leuem; vel si aduersa nauigatione impediatur; vel si vocetur ad maius Tribunal: vel si obsessus sit in aliquo castro vnde egredi nō possit, & similia; ita tamen vt impedimentum exprimatur quale sit, & *num.* 41. subdit quòd ad hoc vt talia impedimenta iusta dicantur, requiritur vt de tēpore, quo impeditus venire non potest, si sit in eo statu, in quo si præsens esset, posset eligere.

19 Quoad *tertium* verò de mandato speciali ad iurandum super dicto impedimento est sciendum aliàs non credi procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, gl. *verb. detentus in d. c. si quis iusto*, vbi Archid. *n.* 2. Bellam. *in d. c. quia propter num* 4. *ad fin.* & *n.* 5. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 19. *num.* 25. Poterit tamen maior pars eligentium remittere impedimenti probationem, aut iuramentum, quamuis minor se offerat ad probandum contrariū, de quo tamen vide Lauor. *d. cap.* 17. *n.* 38. vbi *n.* 40. subdit, quòd si procurator absque iuramento admissus fuerit, non potest post electionem sequutam quis probare, quòd dominus non erat impeditus: nam videntur illi de collegio renūciare iuri suo illum sine iuramenti delatione admittentes, cùm possint etiam non impediti procuratorem admittere, non obstante dispositione *d. c. quia propter*, §. *illud*, quāuis vtatur verbo, *interdicimus*; quia huiusmodi dispositio emanauit in fauorem aliorum electorum, cui fauori renunciare poterunt, & firmat idem Lauor. *d. c.* 17. *n.* 43.

Verùm si contingeret electorem absentē impeditum, qui procuratorem constituit, interim mori, procurator debet cessare, facta tamen per eum ante notitiam habitam de eius morte, firma erunt, & si durante huiusmodi ignorantia perficeretur electio, valeret vtique. Ita Archid. *in d. c. si quis iusto n.* 3. *princ.* Tambur. *d. disp.* 5. *q.* 4. *n.* 8. 20

Quod si absens nullum inueniat in Capitulo, vel Collegio, qui vellet esse eius procurator, non potest cogi aliquis ad acceptandum, ex gloss. *in d. c. quia propter*, §. *illud*, Lauor. *d. c.* 17. *n* 51. Nec talis absens hoc casu poterit nolēte Capitulo extraneū deputare, *d. c. si quis iusto*, §. *absens*, Azor. *d. lib.* 6. *c.* 14. *q.* 7. *vers. quæres*, Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 14. *n.* 2. Tamburin. *d. q* 4. *n.* 7. 21

Si verò aliquis electorum Canonicè vocatus non fuerit, potest electionem irritam facere, *c. quod sicut*, *de elect.* Anton. Raguc. *de v. ce Canon. in Capitulo*, *q.* 11. Lauor. *d. tit.* 4. *cap.* 17. *num.* 3. nisi velit eam ratam habere, vt per Cuch. *d. tit. de elect. n.* 52. Tamburin. *d. disp.* 5. *q.* 3. *num.* 2. Consensus namque contemptorū potest interuenire ante, vel post electionem, ad tradita per Petr. Greg. *de elect. c.* 14. *n.* 5. non tamen eorum voces aliis accedentes poterunt augere numerum votorum electorum, itaut electio, quæ nulla fuit, vtpotè à minori parte facta, per sequētem ratificationem validetur, vt tenēt gloss. & Doctores *in c. Ecclesia vestra il* 1. *de elect.* quos plena manu refert Rendin. *d. tom.* 1. *tit.* 36. *num.* 7. & ex Lancel. Cuch. & aliis resoluit. Lauor. *d. c.* 17. *n.* 21. 22

Nec enim talis electio quibusdam non vocatis ipso iure est irrita, sed eis petētibus venit annullanda, *c. bonæ il secundo*, *de elect.* Menoch. *cons.* 67. *n.* 31. Lauor. *d. c.* 17. nouissimè Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast. p.* 4. *resolut.* 44. Dummodo ante confirmationem electionis, oppositio de contemptu sit facienda, Biax. *in direct. elect. p.* 3. *c.* 7. Cuch. *d. tit. de elect. n.* 51. Aloys. Ricc. *d. resolut.* 44. *n.* 3. Si alias contemptus certior factus fuerit; quia si ignorauerit, poterit etiam post confirmationem contradicere, Sigismun. à Bononia *de elect. dub.* 10. *n.* 4. & 5. Iul. Lauor. *d. c.* 17. *n.* 14. 23

De contemptu agere potest solùm is, qui neglectus, & non vocatus extitit, siue ei ius electionis cōpetat iure cōmuni, siue ex iure speciali, vel cōsuetudine. Ita Feder de Senis 24

consil. 148. *in fine, vers. praeterea, & consil.* 214. *in fine, vers. item dico,* Crescen. *decis.* 6. *num.* 2. *de procurat.* Buratt. *decis.* 351. *num.* 4. ex Cuch. tradit Lauor. *d.c.* 17. *n.* 15. & subdit idē dicendum de successore contempti; nec etiam sola oppositio sufficeret, sed necessaria fuisset prosequutio contemptus ad annullandā electionem, Butr. *in c. in Genesi n.* 28. *propè fin.* & sanè etiam intra tempus ad eligendum, Lābertin. *de iure patr. p.* 2. *lib.* 6. *q. princ. art.* 26. *num.* 7. Burat. *decis.* 351. *num.* 5.
25 quod adeò verum est, vt †nec etiam Capitulum possit facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum, Abb. *in d.c. quia propter num.* 12. Sigism. à Bononia *de elect. dub.* 10. *n.* 5. Lauor. *loco proximè citato.* Nec quicquam releuat si Prælati mortem, ex qua Ecclesia vacuit, minimè ignorauit; quia vacatio non fit, vt certioretur, sed vt non vocatus agere minimè possit de contemptu. Ita Doctores *in c. cum inter vniuersas, de elect.* Rendin. *d. tom.* 1. *tit.* 36. *n.* 30. An nouitius Canonicus vocari debeat ad eligēdū? Vide Paul. Ioan. Andr. *in c. beneficium, de Regular. in* 6. nouissimè Laurent. de Franchis *in controuers. inter Episcopos & Regular. q.* 45. *vers. rogatis,* vbi negatiuè respondent.

26 Sed dubium est, an electione irritata ex quo facta fuit aliquibus contemptis, contēptores pro prima vice eligendi facultate priuentur, applicanda contemptis duntaxat? Gloss. magna *in c. bona, il secundo, verb. expectare, de elect.* prius in partem affirmatiuam inclinare videtur, deinde *in fine vers. & quòd dixi,* corrigit se, & fuit *additio ad dictam gloss.* concludens quòd in pœnam contemptus solùm electio facta irritari debeat, non autem priuandum est Collegium facultate eligendi: nam cùm ob contemptum pœna priuationis potestatis eligendi à iure statuta non reperiatur, per alium quàm per eum, qui habet plenitudinem potestatis, scilicet per Principem, imponi non debet, cùm simus in pœnalibus, & sic odiosis, & odia restringenda sint, non amplianda, iuxta *reg. odia, de regul. iuris in sexto,* quam gloss. sequūtur *ibi* Ioan. Andr. *n.* 15. Anchar. *colum. vlt. in* 1. *oppositione.* Bald. *num.* 5. *vers. oppono, si plures,* Butr. *n.* 13. Panorm. *n.* 9. *vers. secunda quaestio,* Petr. de Biaxio *de elect. p.* 3. *c.* 7. Cuch *d. tit. de elect. n.* 52. Rendin. *d. tom.* 2. *tit.* 36. *n.* 6. Petr. Greg. *de elect. cap.* 14. *num* 5. Iul. Lauor. *d. tit.* 4. *n.* 18.

CAPVT XL.

Canonicus an possit licitè ordinariè abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus, & an peccet mortaliter si notabiliter absit?

SVMMARIVM.

1 *Canonicus non potest licitè ordinariè abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus.*
2 *Vocem in Capitulo habere, vel dare an potius sit praeminentia, & fructus Canonicatus, quàm onus, ostenditur.*
3 *Elector quilibet potest renunciare voci suae in vno, vel altero actu electionis.*
4 *Canonicus potest licitè abesse à Capitulis stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum illis.*
5 *Canonicus sumere potest dies recreationis causa sibi concessos in diebus Capituli, nisi de industria faciat.*
6 *Canonici vbi non sunt praesentes in loco, vbi deseruiunt, iustè possunt abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus.*
7 *Canonici non tenentur venire ad Capitulum quando vocantur tempore insolito, vel incongruo.*
8 *Canonicus non est vocandus ad Capitulum quando est in probatione habitus.*
9 *Canonicus absens quamuis amittat quotidianas distributiones mortaliter peccat, secundùm vnam sententiam, sed contrarium verius, num.* 10.
11 *Pars tutior quomodo eligenda ostēditur.*
12 *Opinioni semper inest formido ne contrarium sit verum.*
13 *Culpa alia Theologica, alia iuridica.*
14 Cap. si quis presbyter 92. dist. *declaratur.*
15 *Canonicus quando non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Praelati sui particulare praeceptum ex iusta causa latum, peccat mortaliter.*

NON posse Canonicum à Capitulis, seu Cōgregationibus Capitularibus, licitè abesse suadēt plures rationes, quarū pręcipua est, 1
quia etsi munus, & officiū Canonicorū pręcipuè cōsistat in seruitio, & residentia Ecclesiæ, Chori, & Altaris, consistat etiā in administratione, & gubernatione rerū Ecclesiæ, & Capituli, spirituali, & tēporaliū, in quo ius, & bonum publicum versatur, *l.* 1. *§. huius studij, ff. de iustit. & iure,* ibi, *publicū ius in Sacris, in Sacerdotib. in Magistratibus cōsistit,*

&

& sic currit eis obligatio assistēdi Capitulis ad satisfaciendū huic muneri,& officio, ac prouidendum buno Ecclesiæ, eiusque res tuendas. Nec refert quòd huiusmodi administratio,& gubernatio incūbat Canonicis, & Capitularibus,nō vt singulis,sed vt vniuersis,id est,vt pertinēt ad vniuersitatē Capituli,& sunt pars illius:nā vt parti Capituli currit vnicuique prædicta obligatio, aliàs si quilibet in capitulari non teneretur assistere Capitulis,sed abesse,alij etiam possent id facere,cùm non sit maior ratio de vno,quàm de altero;& sic posset deficere bonum regimē Ecclesiæ,& Capituli;ex quibus hāc partē tenet,& probat Nicol.Garc.*de benef.p.3.c.2.à n.529* vbi *n.532.* attestatur illam subscripsisse Ioannem Gutier.& Petrum de Ledesma consultos,ac sibi respondisse *Sacrā Congregationem*,cuius decisionem trāscripsimus *c.35.n. 14.* Idem etiam sentiunt Bonac.*de horis Canon.disput.3.q.1.pun.2.num.5.* Homobon *de examine eccles.tract.14.c.2.q.12.*& nouissimè *in responsis quæst. moral.p 3.resp.11.*

2 Non obstat,quòd habere, & dare voce in Capitulo potius videtur præeminētia,& fructus Canonicatus,quàm onus, cùm soleant Canonici ob culpas,& delicta puniri priuatione,seu suspensione vocis,iuxta *Clem.2. §. illi verò,de ætate,& qualit.* Quia respondetur dici præeminentiā,& fructū rationc auctoritatis,& honorificentiæ,esse tamē onus iuxta supradicta,sicut iudicare dicitur fructus iurisdictionis,seu officij,Mohedan.*d.5.n.3. & 4.de appellat* Rot.*d.1131.n.2.lib.3.p.3.diuers.* refert.Nicol Garc.*d.c.2.n.533.*vbi addit *n.seq.* Canonic.puniri in priuatione,seu suspensione vocis,quamuis sit onus,quatenus est res præeminentiæ & auctoritatis, & quæ solet appeti,& æstimari,sicut etiam Episcopi solent suspendi ab executione Pontificalium, & Parochi ab officio.

3 Nec in contrarium facit, quòd quilibet elector potest renunciare voci suæ sicut iuri suo,secundùm Armil. *verb.electio n.20.* Sot. *de Iustit.lib.4.q.9.artic.3.vers.postremū*,Gutier. *canon.lib.2.c.11 à n. 86.* quia benè respondet Nicol.Garc.*d.c.2.n.535.*id procedere in vno, vel altero actu electionis,sed nō ordinariè.

4 Limita *primò* supradictam resolutionem,vt nō procedat stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendū Capitulis,vt per Nicol.Garc.*c.2.n. 537.* vbi addit tantam causam posse concurrere, vt ab illis iustissimè excusetur etiam ordinariè, vt si in Capitulis esset tāta peruersio,& procederetur ita malè,& ex abrupto sine lege,ordine,modo,ac cū violentia,& insolētia Præsidentium,me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor.lib.4.p.4.trat.2.docum.4.n. 2.* vbi *n.3.*an peccet mort.si nulla existente causa ordinarie à Capitulis absit?

Secūdò limita,vt non procedat quādo quis 5 abesset à Capitulis in diebus sibi recreationis causa concessis,licitè enim potest Canonicus sumere suos dies in diebus Capituli,nisi de industria id absentię tēpus eligeret,quo habendę sunt huiusmodi cōgregationes.Ita Nicol.Garc.*d.cap.2.à num.541.vbi num. 543.* testatur sic fuisse sibi responsum à *Sacra Congreg. Concilij*, prout in declaratione, quam transcripsimus *cap. 35. num. 14.*& refert ipse Garc.*d.loco num.559.*

Tertiò limita nō procedere vbi Canonici 6 non sunt præsentes in loco,nec defetuiunt, Calder.*cons.260.aliàs 4.de his,qua fiunt à Prxl. in fine, vers. si verò* Absentes autem quibus casibus vocari debeat,diximus *c.39.n.1.*

Quartò, limita,vt non procedat quando 7 vocarentur tempore insolito,vel incōgruo; quia tunc non tenerētur venire ad Capitulum,vt per Pauin.*de potest.& offic.Capituli Sede vacante præl.5 num.11.* Nicol.Garc.*d.c.2.n. 577.*

Quintò limita vt locum non habeat quādo Canonicus esset in probatione habitus,& 8 regulæ in aliquo Monasterio eiusdem etiam ciuitatis,quia ille hac Religionis causa ritè, & legitimè abesse censetur,in tātum ,quòd nec vocari debeat,vt vocē suam det in electionibus ,&c.Ita glos. *verb. conferendum, vers.sed nunquid Canonicus in cap. beneficium, de Regularib. in 6.* Carol.Tobia *in auth. ingressi,verb sua cap. 1. numero 8.C. de sacros. Ecclesiis.* Lel.Zech. *de Republ. Ecclesiast. tit. de Regularibus cap.3.numero 10.* Azor. *instit. moral.part.1.libro 12.cap.3.quæst.1.*Ego ipse *de officio,& potest. Episcopi part.3.allegat.99.n.31.*

Quoad secundam partem dubij attinet 9 memini me suprà *cap. 20 num.8* .per trāsennam dixisse Canonicos si notabiliter absint peccare mortaliter, sed quia hæc materia quotidiana maiorē requirit indaginem,ideò quid in ea sentiant Doctores in mediū proferam,illi enim in duas opiniones diuisi sūt, ambasque probabiles.

Prima affirmat,nempè Canonicos absentes mortaliter peccare,ex sequētibus.*Primò*, quia tutior est,& probabilior,& in dubio tutior pars est eligenda,*cap.iuuenis,de sponsa,cap. ad audientiam,cap.significasti, de homicid. Secundò*,quia Canonici absentes,seu non seruientes primo anno dimidia parte fructuū, secūdo omnibus , tertio non ampliùs fructibus,sed beneficiis ipsis sunt priuandi , vt in *Concil Trid.sess.24.de reform.cap. 12.* Sed hæc est magna pœna,ergo quoque magna debet esse culpa , pro qua venit imponenda, quia pœna debet commensurari delicto,gl. *verb.illi , in cap.si qui Episcopi 1. quæst.1.* cum citatis per me *de axiom.iuris vsufreq.Axiom. 181.*

181.*num.*3 ac proinde Canonicos siue legitima causa abséte mortaliter peccare videtur dicendum. *Tertiò*, quia omittentes officium in choro possunt deponi, *cap. si quis presbyter fiu. 29. dist.* Depositio verò supponit culpam non leuem. Igitur, &c. *Quartò* Quia lex Concilij de residentia non videtur purè pœnalis, sed præceptiua, vt patet *ex sess. 6. cap. 2. de reform.* At si inter omnes constat leges præceptiuas præsertim Ecclesiasticas obligare sub mortali, seu veniali pro grauitate, vel leuitate materiæ, secundùm Nauar. *in man. cap. 23. num. 52.* Igitur &c. *Quinta*, qui facit contra iustitiam, mortaliter peccat ex genere suo, sed Canonicus abses à Canonicatu facit contra iustitiam, cum faciat cõtra proprium Officium, Syluest. *in summ. verb. Hora, num. 3. partic. 2.* Igitur, &c. *Sextò*, & vltimò potissimum facit decisio *Sacræ Congr. Concil.* quæ habet *neminem excusari à residentia, licèt distributiones amittere velit, necnon puniendos esse qui Diuinis non intersunt, licèt resideant in eadem Ciuitate, vel loco*, teste Nicol. Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. numero 323.* Ex quibus, & aliis, hanc partẽ sustinẽt Nau. *cons.* 13. *de celeb. Miss.* Carol. Macign. *de horis Canon. cap. 63. num. 2.* Barthol. à S. Fausto *in simili tract. lib. 2. q. 181.* Marchin. *de sacram. Ordinis part. 6. tract. 2. cap. 12. diffic. 11. num. 12.* Vgolin. *de potest. Episcopi part. 1. cap. 19. §. 1. num. 4.* Suar *de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 10. numero 17. & cap. 13. à num. 5.* Vasq. *in opusc. moral. vbi de benefic. dub. 1. num. 184.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 231. dub. 5.* Squillante *de oblig. cleric. part. 1. numero 57.* Bonacin. *de Horis Canon. disput. 2. quæst. 1. puncto 2. numero 1.* Filliuc. *in quæstion. moral. tom. 2. tract. 23. cap. 7. num. 207.* Castr. Palaus *in opere morali tom. 2. disputat. 3. puncto 2. num. 3.*

10 Contrariam verò sententiam, imò Canonicos absentes nullo modo, vel saltẽ venialiter tantùm peccare, suadẽt plura, & nõ vulgaria fundamenta; & *primò* arguendo à contrario sensu (quod argumentum est in Iure firmissimum, ex citatis per me *de locis commun. argum. iuris loco 27.*) desumpto ex *Concil. Trid. sess. 23. cap. 1. de reform. vers. eadẽ omnino*, vbi habetur eos, qui absunt à beneficiis Curatis, peccare mortaliter, ergo qui absunt à beneficiis nõ Curatis minimè peccant mortaliter, qui enim ex duobus oppositis alterũ affirmat, alterum negare videtur, *c. nónne, de præsump. Secundò*, quia lex pœnalis, qualis videtur ista Concil. non obligat ad culpam saltẽ mortalẽ, iuxta probabilem aliquorum Doctorũ opinionem, ex Nauar. *d. cap. 23. num. 53.* Valent. *p. 2. disp. 7. q. 5. pun. 6. Tertiò*, quia in pœnis benignior est interpretatio facienda, *cap. in pœnis. de regul. Iuris in 6.* fit autem benignior interpretatio si dicatur Concilium excludere pœnam æternã, imponendo temporalem. *Quartò*, quia Canonici non residentes antequam puniãtur, necessariò debent personaliter citari, vel si personaliter citari non possint, debent citari trina citatione per edictum publicum, adeò vt non sufficeret vna pro tribus, ex adductis suprà *cap. 20. num. 18.* quæ omnia non sunt vlquequaque necessaria in puniendis illis, qui à beneficiis Curatis absunt, signũ igitur est leuius esse peccatum Canonicorum, quàm Curatorum absentium. Quare hanc partem sustinent Syluest. *in sum. verb. hora, §. 10.* Caiet. *eod. verb. §. 5.* Angel. *num. 21.* Nau. *de Orat. cap. 5. num. 14.* Valent. *tom. 3. disp. 6. q. 2. puncto 10. §. in quo loco*, Valer. Reg. *in praxi fori pœnit. lib. 18. num. 176.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg. 53. num. 131.* dicit probabile Diana *moral. resolut. p. 4. tract. 4. resol. 217.*

Ex his duabus opinionibus primam verã existimo in casibus infra in limitatione exprimẽdis, vltima verò à Classicis Doctoribus sustinetur, & practicari posse tuta conscientia non videtur dubitandum, ex Iuribus, & rationibus in illius corroboratione latè adductis, quam si tenere quis velit, ad fundamenta prioris non erit difficile respondere. 11
Ad *primum* enim dici potest in dubio tutiorem partem esse eligendã non ex præcepto, sed tantùm ex cõcilio, nisi in casibus particularibus iure expressis, vt in dubio facti circa impedimẽta Matrimonij, & circa irregularitatem ex homicidio prouenientem, de quibus est sermo in Iuribus ibidẽ allegatis, vel nisi in aliquo casu particulari aliter suadeat iusta causa, seu præceptum Superioris, Sanch. *in præcepta Decalogi lib. 1. cap. 9. num. 14.* Secundò, responderi potest in dubio tutiorem partem esse eligendam quando dubiũ est practicum: nempè quando dubitatur an hîc, & nunc sit licita absentia Titij à Canonicatu, non autem necesse esse tutiorẽ partem eligere quando speculatiuè tantùm, & in generali dubitatur an Canonici v.g. possint abesse sine culpa lethali: at qui habet probabilem Doctorũ opinionẽ pro se, speculatiuè tãtùm, & generaliter dubitat an illa opinio sit vera (namq; opinioni semper inest formido ne contrarium sit verum, Nau. *in c. si quis autem, de Pœnit. dist. 7. num. 9.*) Non autem practicè, & particulariter cùm possit acquiescere, & securus esse in opinione probabili: nam vnicuique liberũ est sequi opinionem probabilem, etiam relicta propria probabiliore, & tutiore, secundùm Becan. *tract. 1. cap. 4. q. 9. num. 4. &* alios, quos plena manu refert Parens meus *in comment. ad Ordin. Regular. Lusit. lib. 3. tit. 64. §. 1. numero 9.* 12

Ad

13 Ad *secundum*, quòd pœna debeat esse proportionata culpæ, respōdetur quòd duplex est culpa, iuridica, & Theologica; culpa Theologica, est peccatū mortale, seu veniale, culpa verò iuridica est omissio illius diligētiæ, quam leges adhiberi præcipiunt, quæ multoties est separata à culpa Theologica, vt quando debita diligentia omittitur ex obliuione: quare pœna non solùm potest imponi, & cōmēsurari culpæ Theologicæ, sed etiā iuridicæ, etiāsi à peccato omnino seiuncta sit; & ideò non sequitur illud opus malitiam semper habere lethalem, quòd magna pœna coërcetur à legibus, Bonacin. *de contr. disp. 3. q. 1. puncto 6 n. 1. & 2.* Non enim concludit hoc adesse, quod ab huc contingit abesse. *l. neque natales, C. de probat.* Ad *tertium*
14 respondetur *in d. c. si quis Presbyter*, †imponi clerico Diuinis non interessenti pœnam depositionis comminatoriam solùm quando est contumax contra particulare præceptum Episcopi, seu Superioris sui, vt patet præfatum tex. intuenti, ibi, *deponatur à clero, si tamen castigatus veniam noluerit promereri*, & ita exponit gloss. *verb. castigatus.* Ad *quartum* respondetur non esse omnino certum dictā legem Concilij esse præceptiuam: hæc enim adhuc sub iudice lis est; vnde qui vult sequi hanc secundam sententiam negatiuam, potest sibi persuadere eam esse purè pœnalem innixus auctoritate Nau. Valent. Valer. Regin. & aliorū, quos superiùs citaui. Ad *quintum* posset responderi Canonicū, qui vult amittere distributiones, non peccare contra iustitiam si in Canonicatu nō resideat, cùm id dicamur posse, quòd de iure facere possumus, *l. 1. ff de condit. instit.* nam in manu, & libertate Canonici est an distributiones quotidianas lucrari velit necne, quæ ideò manualia beneficia dicuntur à Bonif. VIII. *in c. 1. de cler. non resident. lib. 6.*

15 Declaratur tamē dupliciter hæc sententia, quam sequimur, & *primò* vt nō procedat quando Canonicus non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Prælati sui particulare præceptum ex iusta causa latū, *d. c. si quis Presbyter*; vnusquisque enim tenetur obedire suo Superiori aliquid graue ex iusta causa præcipienti, vt resoluit Valer. Regio. *in d. lib. 17 n. 176. Secundò*, vt locum non habeat quando ex alicuius Canonici absētia non remanerent tot, qui possint Ecclesiā competenter officiare, Syluest. *loco cit.* vt si ipso discedente non remanerent in choro saltem quatuor, Carol. Macign. *de horis Canon. c. 36. n. 24.* His cessantibus absentia Canonici videtur esse materia leuis cultui Diuino notabile detrimentum non inferēs, & consequenter excusare à culpa mortali, & si sit coniuncta cum iusta causa, etiam à veniali, ex Nauarr. *in man. prælud. 9. num. 10* & hanc partem cum præfatis declarationibus, vt suprà, tuetur D. Felix Nicolius de Treuio Presbyter, & V. I. D. in quadam sua particulari Iuris allegatione, quam manuscriptam Romæ vidi, & laudaui.

Hac de re extat decretum Cōcil. Aquisgr. *cap. 131.* quos refert Anton. August. *Iuris Pontificij veteris tom. 1. lib. 9. titul. 50. cap. 5.* ibi. *Studeant summopere Canonici Horas vigilantissima cura custodire, & in his Diuinum Officium humiliter ac deuotè persoluere. Mox enim vt datum fuerit signum, festinatò omnes ad Ecclesiam conueniant. Quam non pompaticè, vel inhonestè, vel incompositè, sed cum reuerentia, & Dei timore ingrediantur; nec cum baculis in choro, exceptis debilibus, sed religiosissimè illis standum, & psallendum est. Sunt enim quidam clericorum, qui in secularibus negotiis & disceptationibus penè totum infatigabiliter deducunt diem; & mox in Ecclesiam ad diuinum Officium peragendum vt interuenerint, ita fatigati videntur vt nec orationi vacare, nec ad psallendum stare queant; sed potiùs sedentes non Diuinis, sed vanis solùm solent instare loquelis, &c. Omnes igitur ab otiosis sermocinationibus auditum pariter castigent, & linguam: in Ecclesia cum timore & veneratione stantes, aut orent, aut cantent, aut audiant. Verba verò turpia, aut liuida & secularia nec ipsi proferant, nec alios proferre sinant, quinimo laudes Deo in commune persoluentes, pro suis, populorumque, quorum oblationibus viuunt, delictis Dominum exorent, &c. Caueant etiam ne prò requie sibi in locis diuino cultui mancipatis concessa, otio torpeant; sed magis in persoluendis Diuinis laudibus promptiores ac deuotiores existant, vt per hanc quietem bene operantes ad eam, quæ sine fine erit, peruenire valeat. Qui verò has Horas frequentare, & in his, vt dignum est, cæleste neglexerit Officium persoluere, digna increpatione corripiatur, vt & ipse emendetur, & cæteri timorem habentes huiuscemodi negligentiam caueant. Sed quoniam aliud est ex toto omittere, aliud pigrè occurrere; qui segniter, & tardè ad matutinum, aut aliud quodlibet Diuinum obsequium peragendum occurrerit, dignum est vt non cum aliis in choro, sed omnium vltimus, vt certè erubescere discat, in loco eiuscemodi negligentibus à Prælatis constituto, stet, &c.*

Monitiones S. Caroli Borromæi ad Canonicos.

Vos, qui in Cathedrali Ecclesia Dignitates obtinetis, Canonici item tùm eiusdem Ecclesiæ, tùm reliquarum qua-

rumuis

rumuis Ecclesiarum Collegiatarum, vel Vrbanarum, vel Diœcesanarum, quicunque sitis, in omni Canonicalis disciplinæ officio ita agite vt Canonicè, nempè, Canonum legibus ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & Constitutionum Prouincialium, Diœcesanarumque ratione congruenter viuatis; idque primò maximè studete, vt in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tum singuli vos Ordinis Dignitati, aut Canonicatui annexi functiones explete, Canonicalisque muneris partes præstate, omnes in choro statis Horis assistite, & ad Deum pro fidelibus pias, religiosásque fundite preces.

Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adstote, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

Attentè studiosè, ritè, piè, religiosè diuinas laudes concelebrate, & psallite Deo in cōspectu Angelorum cantantes in cordibus vestris Domino.

In choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet, sed omnes pariter quicumque adestis senes cum iunioribus, laudate nomen Domini in Psalmis, Hymnis, & Canticis.

A quibuscunque colloquiis, & à litterarum, ac librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & beneficij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demum omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita vt vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericisque & rectè, riteque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In Psalmorum autem, Canticorum, & Hymnorum intelligentiam studiosè incumbites vt dum Psallitis pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnes pietatis deuotionisque affectum excitetis.

Non ordinariæ distributionis lucro adducti, sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis Officiis adstote, vt verè, ex animóque Psalmi verba illa concinnatis; Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officiis absolutis paululum omnes in choro piè orate, inde obeundi signo per Præfectum dato consurgentes, quo ordine ad chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, vbi cappas, qui illis induti estis, & superpellicea, sine strepitu vllo, & susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete.

Omnes qui debetis, ad illos conuenite.

Inde ne descedite nisi missione à Capituli Præfecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedete.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præposterè.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias cauete.

In initio, & fine vniuscuiusque Capituli statas Orationes dicite.

Priori loco tractanda præponite quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressum, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam, tum quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite.

Cætera hoc de genere toto seruate, quæ Prouincialibus constitutionibus præscripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordi voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite, Canonici enim estis qui pro Collegij ratione ex antiqua instituto vna Collegiata Ecclesia, vnáque itam in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis fœdere, vnáque animorum consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ ministri, quorum erat cor vnū, & anima vna, experiendo videte, sicut in Psalmo scriptum est, quàm bonum, & quàm iucundum sit habitare fratres in vnum. Hactenus monitiones S. Caroli ad Canonicos.

Tandem

Tandem operæpretium mihi visum fuit huius materiæ summa, ac coronide tabellã subiungere, quam Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Torquatus Perottus V. I. Doctor, magnus & proximus Vrbani VIII. Capellanus, iogeniosè, & elegãter cõposuit, vir planè vt Bartoli sui ciuis doctrina, & cõsilio imitator egregius, ita etiã politiorũ litterarum commendatione cæteris non inferior.

Tabella Canonicis accommodata ad preces horarias deuotè concinendas.

Ante Horas.

Horarum Canonicarum institutio ad Dei laudem, & gratiarum actionem primùm omnium recolenda.

Quæ septenni Horarum numero mysticè designantur breuiter cogitanda.

Rerum inanium cura, & omnium negotiorum solicitudo relinquenda.

Postulandum à Deo, vt attentè, deuotè, ac studiosè laudetur.

Frequens consideratio Canonicalis vocationis; vt vocibus modulatè compositis mens benè instructa respondeat.

Cordis munditiæ studendum, vt puris verborum laudibus Diuina Maiestas concelebretur.

Hierarchiæ Angelorum diuinas laudes in Cælo proclamantium mentis oculis proponendæ.

Humili precatione Sanctorum patrociniũ implorandum, illius præsertim, cuius officium recitare continget.

Nunquam officium inchoandum, nisi collectis sensibus, ac præuia mentis eleuatione ad Deum.

Cauendum à verbis inutilibus, risu, iocis, eo maximè tempore, quò itur, vel paulo post eundum est in chorum.

In ipsis Horis.

Nouerit Canonicus in sortem Domini, vt diuinis laudibus publico nomine vacet.

Angelici huius ministerij Officio se inter Angelorum choros versari contempletur.

Diuinæ præsentiam Maiestatis psallendo reuerenter adoret.

Attentionem in singulis verbis adhibeat, quam frequenter excitabit Dei, quem alloquitur, recordatione.

Quæ distrahunt importunæ cogitationes, sensim, ac leniter repellendo contemnat.

Quoties mentem alio diuertisse aduertit, toties eam statim colligendo dirigat ad Deum.

Corpus modestè, ac decorè componat, oculos præsertim custodiat, vt sint debitæ attentionis ministri.

Si quod verbum dicere vel respondere oportebit, id citò, ac breuiter expediat.

Quæ recitat, aut canit, ex libro sibi parato, non ex memoria depromat.

Offerat eo pro se ipso attentionem, & deuotionem tot Sanctorum hominum in Canonicis precibus exoluendis.

Post Horas.

Deo gratias referat, quod accessum habuerit ad eius laudes, & colloquia.

Petat humiliter veniam errorum, quos in hac diuina functione commisit.

Linguam velut instrumentum Deo dicatum cautè custodiat.

Cordis affectiones ita componat, vt externæ consonent verborum modulationi.

Moribus, ac vita Deum perfectè laudare conetur.

Superfluis rerum curis ne implicetur, vt molestos cogitationum tumultus euitet.

Quæ verba in psalmodia sibi magis fructuosa gustarit, ea diutius conseruet.

Harmoniæ rerum creatarum sincero, ac fideli earum vsu omni tempore concinat.

Ad supernum beatorum chorum aspiret; qui in diuinis præconiis perpetuò exultant.

Mysteria passionis Christi Domini, quibus Horæ Canonicæ respondent, memoria sæpè retractet.

B. Laurentius Iustinianus.

Quid sublimius in hac peregrinatione celebrari potest, quàm pari consortio Angelorum in Diuinis laudibus occupari? Indecorum ergo est præsentibus Angelorum cœtibus psallere negligenter, & verba sacri carminis arido corde promere.

CAPVT XLI.

Canonici, qui voce in Capitulo priuentur?

SVMMARIVM.

1 *Canonici donec ad Ordines suis Canonicatibus annexos se promoueri post annum non fecerint, voce in Capitulo priuantur.*

2 *Canonici illicite, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti suffragium ferre non possunt.*

3 *Excommunicati Canonici maiori excommunicatione vocem non habent in Capitulo.*

4 *Eligendi potestate priuantur ipso iure qui sunt maiori excommunicatione ligati, non verò minori.*

5 *Doctores referuntur de materia Extrauag. ad euitanda, agentes.*

6 *Suspensi Canonici per sententiam Iudicis, aut etiam Canonis, vocem in Capitulo non habent.*

7 *Interdicti Canonici vocem in Capitulo non habent.*

8 *Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacri Ordinis, vel celebrando Officia diuina vocem in Capitulo amittunt.*

9 *Irregulares Canonici vocem in Capitulo non habent si eam habeant ratione alicuius saci Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet.*

10 *Indignum scienter eligentes, aut similiter postulantes pro ea vice eligendi potestate priuantur.*

11 *Indignus quoad hunc effectum is dicitur, qui habet defectus personæ expressos*, in cap. quia propter, de elect.

12 *Eligere prohibentur qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequam admissa fuerit postulatio.*

13 *Eligere prohibentur qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt.*

14 *Eligendi potestas quando ob electorum culpam ad alios deuoluatur, ostenditur.*

15 *Collegij ius in vno solo remanet, & conseruari potest.*

16 *Canonicatus duo de iure in vim decretorum Concil. Trid. incompatibiles sunt, & post adeptam pacificam possessionem secundi primus vacat ipso iure, & si quis vtrumque retinere perrexerit, illis est ipso iure priuatus.*

17 *Dispensatio præsumpta, in qua fundatur reg. de triennali, non potest se defendere duos obtinens Canonicatus.*

Capellania an sit incompatibilis cum Canonicatu in eadem Ecclesia, remissiuè. ibid.

18 *Canonicus obtinens Dignitatem perdit Canonicatum, nisi priuilegio, vel consuetudine muniatur.*

19 *Canonicatum obtinens, cui coniunctum est onus Pænitentiariæ, non potest vigore consuetudinis obtinere Dignitatem.*

20 *Filius illegitimus non potest obtinere Canonicatum in eadem Ecclesia in qua pater.*

21 *Canonicatum in Ecclesia in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium.*

22 *Filius ex legitimo matrimonio natus eget dispensatione, vt possit obtinere immediatè beneficium, quod obtinuit pater.*

MVLTIS modis voce in Capitu- 1
lo priuātur Canonici etiā in Sacris cōstituti, & *primò* obtinentes pacificè Canonicatus, quibus Diaconatus, vel Presbyteratus Ordines sūt annexi, si iusto impedimēto cessante ad huiusmodi Ordines se promoueri non fecerint intra annum, donec ad eos promoti fuerint, voce in Capitulo priuantur. Ita expressè statuitur *in Clem. 2. §. illi verò, de ætate, & qualit.* innouata per Concil. Trid. *sess. 22. de reform. c. 4.* Monet *de distribut. quotid. p. 2. q. 20. n. 9.* Raguc. *de voce Canon. in Capitulo q. 24. n. 2.* me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor lib. 4. p. 4. tract. 2. docū 5 n. 3.* cum aliis per me citatis suprà *c. 16. n. 10.* vbi etiā ex Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benefic. p. 13. cap. 4. sub num. 15. vers. illa*, resoluimus hoc esse intelligendum de voce actiua, quæ simpliciter, & absolutè vox dicitur, non autem de voce passiua.

Secundò, suffragium ferre non possunt illi- 2
citè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti; quia per Extrauag. Pij II. incip. *Cùm ex sacrorum*, &c. est ipso facto ab Ordinibus suspēsus, ac propterea ad votum ferendum inhabilis: verùm illa suspensione sublata poterit deinde suffragiū ferre; quia cum effectu habet conditionem Ordinis requisitam *in d. Clem. 2.* nec vllum habet Canonicum impedimētum; quamuis enim ætatis defectus executionem Ordinis impediat, non tamē est impedimentum ad vocem habendam in Capitulo, cùm nihil quoad hoc circa ætatem *in d. Clem. 2.* sit dispositum. Ita Panor. *in d. Clem. 2. num. 8.* Fr. Emman. *quæst. Regul. tom. 2. q. 15. art. 5. vers. secundò*, Suar. *de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2.*

cap.

46.§.3.suar.*tom.5 disput.34. sect.4. num.* 28. *c.4.n.7.*Tamburin. *de iure Abbatum tom.1. disp.5.q.8.n.10.*Iul.Lauor.*var.lucubrat.tom.1. tit.4.c.15.n....*

Tertiò, excommunicati maiori excōmu-
3 nicatione vocem non habent in Capitulo,
gloss.*ver.maiores, in cap.vnic.ne Sede vac.lib.6.*
Doctores *in c.illa quotidiana, de elect.* Monet.
d.quæst.20.num.10. Vgolin. *de censur.tab.* 2.
cap.11.§.12. Aloys. Ricc. *in praxi p.4.resolut.*
42.à princip. Secus verò est in excommuni-
cato minori excommunicatione, vt per tex.
in d.cap.illa, & in cap.si celebrat, fin. de clerico
excom.ministr. resoluit Monet. *d.distribut.quo-*
4 *tid.p.2.q.20.num.* 10. † Eligendi namque
potestate priuantur ipso iure, qui sunt ma-
iori excommunicatione ligati, non autem
minori *cap.constitutus, de appellat. d.cap.illa*
quotidiana, d.cap.si celebrat, Soar. *tom.5.de cen-*
sur.disp.14.sect.2.n. 17. & 18. Squillante *de*
obligat.Clericor.par.3.num.98. Fernandez *in*
examine Theolog.moral.parte 4.cap.7.§.2.num.
8. Sigism. à Bononia *de elect.dub.66.num.* 5.
Paul. Laymann *in Theolog.morali, lib.* 4 *tit.2.*
cap.12.n.3.vers.dico quarto, Iul. Lauor. *var.lu-*
cubrat.tom.1.tit.4 c.15.n. 43. Tamburin. *d.*
tom.1.disp.5.q.8.num. 11. Intellige de excō-
municato notorio, sed non toleratm ab Ec-
clesia, vel publico clerici percussore, iuxta
Extrauag. *Ad euitanda scandala, Martin. V.*
(in qua habetur, quòd nullus excommuni-
catum vitare teneatur, nisi sit publicè de-
5 nunciatus, vel publicus clerici percussor,
& de illa plura tradunt Gutier. *Canon.lib.1.*
cap.1.tract.5.parte 2.cap.4.ex num.1.) Ita Petr.
Gregor. *de elect.cap.7.num.* 8. Sayr. *de censur.*
lib.2.c.9.n.6. Squillante *citato loco,* Mar. Al-
ter. *de censur.tom.1.lib.2.disput.5.c.2.vers.ali-*
ter, Suar. *de religion.tom.4.tract.8. lib.* 2.*c.4.n.*
9.in fine, Sigism. à Bononia *d. dub.66. n.10.*
Tamburin. *d.disp.5.q.8.n.12.* Lauor. *d.tit.4.c.*
15.n.44. & 57.
6 *Quartò*, suspensi, seu depositi per senten-
tiam iudicis, aut etiam Canonis vocem in
electionibus non habent, *cap. cùm dilectus,*
vbi gloss. notabilis *verb.à suspensis, de consuet.*
Imol. *num.13.* & 14. & Card. *num.* 21. *cùm se-*
quentib. in d.Clemen. 2. *de ætate,* Rendina *in*
prompt.recept.sentent.tom.1.tit.41.numero 21.
Fernandez *d.§.1.num.7.* Valer. Reginald. *in*
praxi fori pœnit.lib.32.tract.2.num.18. Anton.
Ricciul. *de iure personarum extra gremium Ec-*
cles.exist.lib.4.cap.3.numero 9. Tamburin. *d.*
disput.5.quæst.8.numero 13. Lauor. *d.cap.* 15.
num.61. Aloys. Ricc. *d. resolut 42. à num.* 8.
Quod procedit siue sint suspensi ab officio,
& beneficio simul, siue ab officio tantùm;
non tamen si sint suspensi solùm à benefi-
cio, nisi vox competeret ratione illius be-
neficij, à quo reperitur suspensus; vt tradunt
Nauar. *in man. cap.27. num.163. vers.sexto,*
Hēriq. *in sum.lib.13.de excommunicat.32.§.4.*
Sayr. *de censur.lib.4.cap.6.num.7.* Quamuis
gloss. *verb.omnibus beneficiis.* & ibi Gemini.
in cap.cupientes, §.cæterùm, de election.lib.6.
Suar. *tom.5.disp.27.sect.2.num.34.* Squillante
d.parte 3.num.37. non improbabiliter asse-
rant eligere, licèt electio competat ratione
beneficij, à quo est suspensus; cùm electio
non sit fructus beneficij, sed actus illius of-
ficij spiritualis, cui est annexum beneficii-
um. Suspensus autem simpliciter nunquam
vocem potest habere in electionibus, quia
sic suspensus intelligitur ab officio, & bene-
ficio, vbi contrarium ex verbis, aut inten-
tione ferentis non colligeretur, gloss. *verb.*
à suspensis in d.cap.cùm dilectus, vbi Inno-
cent. *n.4.* Panormit. *n.18.* & Bald. *n.13.* Sera-
phin. *decis.860.num.6.* At cùm sententia sus-
pensionis, vel depositionis suspendatur per
appellationem, Abb. *in cap.sæpe 44.num.15.*
vers.ex quibus, de appellat. Scacc. *de appellat.q.*
8.num.72.in fine, ideo Canonicus, qui per
sententiam fuit suspensus, vel depositus, po-
test appellatione pendente vocem habere
in Capitulo, & eligere, Lancellot. *de attent.*
p.2.c.12.de attent.& innouat. appellat. pend.in
præfat.n.95.& 96.vers. tertiò in Canonico,
Scaccia *d.numero 72.vers. & similiter,* vbi *n.*
74.vers.subinfero 2. post Franc. *in d.cap.sæpè,*
sub n.36. subdit quòd si Canonicus ex cri-
mine irrogante infamiam sit depositus per
sententiam, à qua appellat, & pendente ap-
pellatione eligat, electio valet, quamuis
appellatio deferatur. Suspensio à Diuinis, &
ab ingressu Ecclesiæ licèt impediat ne quis
eligere, aut eligi possit, non impedit tamen
quin possit conferre, & Præbendas dare,
Abb. *in c.cùm dilectus, n.18.de consuetud.* Se-
raphin. *dec.860.numer.6.* & *dec.870.numero*
2. vbi ait suspensionem à Diuinis de
Iure non impedire quominus suspensus
possit prouisionē facere, nisi verba suspen-
sionis sint talia, quæ inducant omnem inca- 7
pacitatem.

Quintò, interdicti quoque vocem in Ca-
pitulo, ac proinde in electionibus, habere
non possunt, *c.cùm inter, de elect.* Fernandez
dict.§.2.n.7. Petr. Gregor. *de elect.c.7.n.9.* Iul.
Lauor. *d.c.15.n.67.* 8

Sextò, Canonici personale, aut locale in-
terdictum violantes scienter exercendo
actum sacri Ordinis, vel celebrando officia
diuina, vocem in Capitulo amittunt, *c.1.de*
postul. Prælat.cap.is qui, §.is verò, de sentent.
excomm.in 6. Syluest. *in summ. verb. interdi-*
ctum, 6.quæst.2.§.secundum, Nauarr. *in man.*
cap.27.num.187. Henriq. *in summ. lib.13.cap.*

Auil. *de censur. parte 5. disput. 4. dub. 4. conclus.* 3. Ægid. de Coninck *de Sacram. & censur. tom. 2. disp. 17. dub.* 4. Paul. Leymann *in Theologia moral. lib. 1. tract. 5. parte 3. cap. 3. num. 3. vers. secunda*, Azor. *institut. moral. parte 2. lib. 6. c. 14 quæst 8. vers. ius item*, Sigismund. à Bononia *de elect. dub. 68. num. 1.*

9 *Septimò*, Irregulares quoque vocē in Capitulo non habere, ac proinde voce actiua priuari, resoluunt Syluest. *in summa, verb. electio* 1. §. 4. Azor. *loco proximè citato*; quod quidem verum credo, vbi vocem habent ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet: at vbi ius eligendi annexum fuerit beneficio, & sic iurisdictionem importauerit, vel ad iurisdictionem spectauerit, contrarium videtur omnino tenendum; cùm irregularis ob superuenientem irregularitatē non priuetur iurisdictione. Ita Nauarr. *in manual. cap. 27. num.* 244. Suar. *de censur. tom. 5. disp. 40. sect. 2. num.* 27. Vincent. Filliuc. *in quæst. moral. tractat. 19. cap. 3. quæst. 6. num.* 75. Bonacin. *de censur. disp. 7. quæst 1. puncto 3. num.* 18. Sigismund. à Bononia *de elect. dub. 70 num 6. cum seqq.* Iul. Lauor. *d. cap. 15. num.* 68. Tamburin. *d. disp. 15. q. 8. n. 14. & 15.*

10 *Octauò*, qui scienter elegerunt indignum, aut similiter postularunt, pro ea vice eligēdi potestate priuantur, & eorū cassatur electio ipso iure, non autē si nominauerint tātùm, *cap. cùm in cunctis, §. clerici. cap. scriptum, de elect. cap perpetuò. eod. tit 6.* Tiraquell. *in l. boues, § hoc sermone, limit. 1. num. 32. ff. de verb. significat.* Bellacomb. *tom. 1. commun. opinion. lib. 1. tit. 5 num 22. pag.* 171. Molin. *de primog. lib. 2. cap. 4. num.* 38. Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap. 58. num. 11.* Azor. *d. parte 2. lib. 2. cap. 14. q. 8 vers. ius eligendi*, Fr. Ludou. Miranda *in man. Prælat. tom. 2. quæst. 23. art.* 8. Filliuc. *in quæst. moral. tom. 3. tract 41. cap. 4. num.* 173. Paul. Laymann *in quæst. Canon. de Prælatorum eccles. elect. quæst.* 70. Lauor. *d. tit. 4. cap. 21. ex num.* 49. Card. Pereira *de potest. elig. cap. 1. num. 60.* vbi subdit procedere etiā in electione officij secularis, Tamburin. *d. q. 8. n.* 18. vbi resoluit huiusmodi eligentes scienter indignum, esse priuatos potestate eligendi in prima tātùm electione immediatè sequenti, etiamsi illa non sortiretur effectū, non autem in tota vacantia, Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 441. num. 3.* vbi *num. 9.* post Pelaez *de maior. p. 1. q. 19. à n. 1.* scripsit iudicis arbitrio esse relinquendum an is eligēs præsumatur sciuisse electum illū fuisse indignum; si enim electus ille semper fuit in eadē ciuitate, & loco vbi extitit eligens, & electus, ita deliquit vt verisimile sit eligentem illum tesciuisse, præsumptio est quòd scienter illum elegerit; si verò is electus absfuit, vel secretò sic errauit, vt probabile sit electū ignorasse, quòd ignoranter elegerit præsumēdum erit. Ita Sigism. à Bononia *de elect. dub. 61. num. 4.* vbi *num.* 13. limitat quando ipsi electores compromiserunt absolutè in aliquem, qui commissarius elegit indignū, nisi tamen ipsi compromittentes talem electionem ratam habuerint.

Indignus quoad hoc propositum dicitur, qui habet defectus personæ expressos *in d. cap. in cunctis.* Ita Panotm. *ibi. in §. clerici num. 6. & in cap. cùm inter, il primo, num. 15. eod. tit.* Soar. *de censur. disp. 24. sect. 2. num. 22.* Auil. *eodem tract. parte 2. cap. 6. disp. 12. dub. 4. ad finem*, Nicol. Garc. *de benefic. parte 7. cap. 12. num.* 84. Sigismun. à Bononia *d. dub. 61. num. 11.* Lauor. *d. cap. 15. num.* 77. Tamburin. *d. disp. 5. q. 8. num. 19.* 11

Nonò, & qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequam admissa fuerit postulatio, eligere prohibentur, *cap. bona il primo, de elect.* 12

Decimò, qui ob delictum cōmissum potestate eligēdi priuati fuerunt, & tunc illa potestas ad alios, qui non deliquerūt, deuoluetur, ac si tali potestate priuati per mortē decessissent, *d. cap. bona memoria, il primo, cap. cùm Vinton. de elect.* Rendina *in promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 36. num.* 33. Anton Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo quæst.* 30. *ex num.* 13. Iul Lauor. *d. tit. 4. cap. 21. ex num.* 46. Si autem & ij, ad quos eligendi potestas deuoluta fuerat, delinquant, vel indignum eligant, tunc primi in hac parte succedere non possunt, sed illa ad Superiorem vadit, ad quē fuisset facta deuolutio si omnes pariter deliquissent. Ita gloss. *verb. ad nos, in decis. cap. bonæ memoriæ, il primo*, quam sequuntur *ibidem* Ioan. Andr. *col. vlt. num. 58. vers. in gloss. vlt.* Innocent. *num. 9. verb. ad nos*, Hostien. *num. 31. super verb. pariter*, Butr. *num. 78. vers. oppono tertio, cum numeris seqq.* Panotm. *num 35. vers. in secunda quæst.* Rendina *vbi supra.* 13

Quod vt meliùs percipiatur est notandū deuolutionem electionis ob electorum culpam quandoque ad alios fieri electores, qui culpabiles non existunt, quādoque verò ad proximum Superiorem, & nonnunquam ad Romanum Pontif. immediatè ascendit. Aut enim pars Capituli tantùm, aut totū Capitulum est in culpa: *primo* casu eligendi potestas ad alios deuoluitur non culpabiles, quāuis sint pauciores, *cap. 2.* vbi glos. *de postulat. Prel. d. cap. bona memoria, il primo, d. cap. cum Vinton.* gloss. *in cap. si fortè 65. dist.* cum aliis citatis suprà, immò etsi vnus tātummodo fuerit, cùm pœna non debeat innocetē afficere, *c. p. quasi ut, de iis, quæ fiunt à maiori* 14

parte

15 *parte Capit.* & † ius collegij in vno solo remaneat, & conseruari possit, aliis mortuis, priuatis, suspẽsis, vel excommunicatis, gloss. *verb. pauciores, in cap. gratum, de postul. Prælat. & verb. duo in cap. 1. de elect.* Nauarr. *cons. 6. n. 2. de elect. in nouis*, Seraphin. *dec.* 860. *num.* 7. & *decis.* 1050. *num.* 5. Tamburin. *d. quæst.* 8. *num.* 3. & 4 Rot. *in Cremonen. Præpositura* 23. *Februarij* 1623. coram *bonæ mem. Vbaldo. Secundo* verò casu de culpa distinguitur, si enim ea tantùm causa priuetur totum Capitulum, quòd intra tempus statutum non elegerit, electio ad proximum Superiorem deuoluitur, *d. cap. ne pro defectu*; ex aliis verò causis ad solum Romanum Pontif. fit deuolutio in Cathedralibus quidem Ecclesiis, in inferioribus verò in omni casu proximus superior eligere potest: nullo ergo casu electio ad Superiorem, vel ad Papam deuoluitur, nisi totum Capitulum sit in culpa, vbi enim pars tantùm deliquit, ad alios spectat electio, vt dictum est; quod quidem non potest nisi in casu contingere tantùm, quo in partes vota eligentium diuiduntur, vt pars eorũ ob causam aliquam ex supradictis eligere de iure non valeat.

16 Hi sunt qui voce in Capitulo priuantur; de ipso autem Capitulo, & quam auctoritatem tam suo viuente Episcopo, quàm Sede Episcopali vacante habeat, dicemus *c. sequẽti*: interim tamen aliqua in hoc loco aduotanda duximus, quamuis suprà aliis in locis ponenda forent; nempe Canonicatus duos de Iure in vim Decretorum Concilij Trid. incompatibiles esse, vt ex sententia *Sacræ Congregat.* resoluunt Nicol. Garc. *de benef. p.* 11. *cap.* 5. *num.* 381. Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib.* 4. *tit.* 7. *de benef. incompatib. n.* 41. Rota *decis.* 492. *num.* 1. *p.* 2. in posthum. Farin. aliàs *p.* 4. *recent.* itaut post adeptam pacificam possessionem secundi Canonicatus, primum ipso iure vacet, idẽ Garc. *d. par.* 11. *cap.* 5. *num.* 84. *in* 6. *declarat. & num.* 381. *in* 2. *declar.* Armendar. *d. loco, num.* 17. & 42. quos cum aliis refero *de offic. & potest. Episcopi par.* 3. *allegat.* 62. *num.* 28. & cùm dispositio *cap. cum qui, de praebend. lib.* 6. emanauerit ad declarationem, & extensionem *cap. de multa, eod. tit. in antiq.* in quo disponitur, vt qui cum titulo recipit secundum beneficium incompatibile cum eo, quod antea obtinebat, fit ipso iure priuatus primo; hoc declaratur & ampliatur habere locum, etiam si quis sine titulo vel iniustè in secundo intrudat, ne melioris sit conditionis stultus, quàm peritus, vel inuasor eo, qui iustè ingreditur, *d. cap. eum qui*, vbi *glos.* 1. & Gem. *num.* 7. Abb. *in d. cap. de multa, num.* 16. *vers. item mandauit*, Rota *dec.* 194. *à num.* 1. *p.* 2. in posthum. Farin aliàs *p.* 4. *recent.* de Iure communi non Barbos. de Canon. & Dignitatib.

est prohibita assequutio plurium beneficiorũ incompatibilium simul, & sed retẽtio; vnde qui obtinuit, regulariter habet electionẽ retinendi quod vult, *cap. referente*, vbi Butr. *n.* 7. *de praebend.* Capr. *reg.* 90. *n.* 87. Rota *decis.* 721. *n.* 2. *p.* 1. in posthum. Farin. aliàs *p.* 3. *recent.* Vnde si duos huiusmodi Canonicatus quis simul retinere perrexit, vtroque ipso iure est priuatus, Rota *decis.* 559. *num.* 1. *d par.* 4. *recent.* & ex sententia eiusdem *Sacræ Congregationis* Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *numero* 381. *in* 3. *declar.* Armendar. *d. loco n.* 43. quos refero *d. allegat.* 62. *n.* 29. † Nec præsumpta dispensatione, in qua fundatur *reg. de triennali*, se tueri, & defendere potest, idem Garc. *d. cap.* 5. *num* 381. *in declar.* Armendar. *d. loco, n.* 44. 17

Vtrùm autem Capellania sit incompatibilis cum Canonicatu in eadem Ecclesia? Vide latè Rotam *decis.* 140. *per tot. part.* 2. in posthum. Farin. aliàs *part.* 4. *recent.* vbi in casu huius decisionis Domini de Rota censuerunt capellaniam, de qua ibi, personalem residentiam requirere, ac proinde incompatibilem esse cum Canonicatu, ex ipsius Capellaniæ fundatione, per quam capellani toto anni tempore obligantur singulis Dominicis, & duplicibus festiuis diebus adinstar aliorum beneficiatorum Missis, Vesperis, & processionibus interesse, quæ per Canonicos, & Beneficiatos celebrantur, & præterea statuitur Capellaniæ fructus esse diuidendus more distributionum quotidianarum, quæ præsentibus in choro dictæ Ecclesiæ dari consueuerunt. Personalis tamen residentia præcisè non arguitur, ex eo quòd probetur capellanum teneri celebrare, & seruire, quia hoc potest etiã fieri per alium; Lap. *all. g.* 35. *num.* 2. & *alleg.* 117. *num.* 2. Fertet. *cons.* 305. *num.* 4. Rota *decis.* 155. *num.* 2. *part.* 4. *recent.* vbi subdit tunc censeri probatam residentiam personalem quando in fũdatione dictum fuerit quòd per aliom prouisus celebrare non valeat. Vnde *Sacra Congregat. Concil.* teste Nicol. Garc. *de benef. p.* 11. *c.* 5. *n.* 143. *in* 8. *declar.* censuit Capellaniã, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, obtineri nõ posse cũ Canonicatu; & iterum *in vna Ferrarien.* 4. *Decẽb.* 1627. resolutum quòd Capellanus in Ecclesia Cathedrali tenetur ad residentiam stante fundatione suæ capellæ cum onere quarundam Missarum, & inseruiendi in choro.

Eodem modo Canonicus obtinens Dignitatem perdit Canonicatum, Seraphin. *dec.* 1298. & *Sacra Congregat.* censuisse refert Garc. *dicta part.* 11. *cap.* 5. *num.* 144. Dignitas enim etiam sine Præbenda est incompatibilis sub eudem tecto cum Canonicatu, Achil *dec.* 8. *de Præbend.* Seraph. *dec.* 429. *num.* 2. 18

V 4 vbi

vbi *n.* 1. ait dispensationẽ de retinẽdo Archipresbyreratum cum Canonicatu, non facta mentione de Præbenda illius, esse supreptitiam, si Præbendæ sint incompatibiles.

Ex priuilegio tamẽ, vel cõsuetudine potest quis in vna Ecclesia fungi duplici officio, vt sit Thesaurarius, & Canonicus, ac propterea duplices lucrari distributiones, quia obtinet eas diuerso iure, cùm inter Dignitates suppleat numerum Dignitatum, & inter Canonicos suppleat numerum Canonicorũ, nec eget substituto. Ita Garc. *de benef. part.* 11. *c.* 5. *num.* 245. vbi refert decisionem *Sacra Congregationis*, Hoied. *de incompatib. benefic. part.* 1. *c.* 11. *num.* 4. Filiuc. *tom.* 3. *tract.* 41. *c.* 1. *num.* 19. *versicul. sextum*, Raguc. *de voce Canon. quæstion. num.* 1. Moner. *de distribut. quotid. part.* 2. *quæst.* 4. *à num.* 6. vbi, *num.* 18. subdit ad inducendam huiusmodi consuetudinem, cùm non sit contra ius, sed solùm præter, requiri dumtaxat spatium decem annorum. Cui quidem consuetudini permittenti vt in eadem Ecclesia Dignitas cum Canonicatu per eundem obtineri, & retineri possit, non censetur derogatum decreto *Concil. Trident. sess.* 24. *cap.* 17. *de reform.* vbi disponitur quòd habenti beneficiũ competens, non possit conferri alterũ, sicut ex sententia eiusdem *Sacræ Congregationis* resoluit Nicol. Garc. *d. cap.* 5. *num.* 246. *& seqq.*

19 Vigore tamen huius consuetudinis non potest obtinens Canonicatum, cui post Concilium iniũctum est onus Pœnitẽtiarij, obtinere Dignitatem in eadẽ Ecclesia, quia consuetudo strictè est interpretanda, tùm quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia, idem Garc. *d. c.* 5. *num.* 249. Et si narretur Dignitatem insimul cum Canonicatu consuetam esse obtineri sine dispensatione Apost. narratiua hæc minimè iustificari poterit ex vnica prouisione, vt fuit responsum *in vna Oriolen. Canonicatus* 10. *Iulij* 1620. corã bonæ mem. *Remboldo*, cuius meminit Lotter. *de re benef. lib.* 3. *q.* 8. *n.* 112. Consuetũ enim fieri non potest dici quod semel tantùm factum est, ideoque saltem duo actus necessarij sunt, gloss. *verb. consuetudinis in l. nemo C. de Episc. aud.* Crescent. *decis.* 1. *de consuet.* Seraphin. *decis.* 381. *num.* 2.

Non tamẽ Canonicus per huiusmodi acquisitionẽ Dignitatis desinit esse Canonicus, nec emittit ius sibi vti Canonico competens, iuxta decisionem Putei 100. *libro* 3. & tradita per Natt. *consil.* 44. *n.* 7. itaut etiam distributiones vti Canonicus accipiat, Card. *cons.* 53. refert, & sequitur Rota *decis.* 91. *num.* 4. *d. p.* 4. *recent.* vbi subdit ius competens tali Canonico vti antiquiori præsidendi in choro, illi non competere nisi sedeat in Sede Canonicali, in qua fuit inducta cõsuetudo: vnde Lotter. *de re benefic. libro* 1. *q.* 16. *num.* 99. ex Rota *in Segunt. ina præsidentiæ* 12. *Februarij* 1614. coram *Seleucien. Archiepiscopo*, tenet quòd obtinens Dignitatem, & simul Canonicatum, nõ potest ea, quæ pertinent ad Canonicatũ, exercere in Sede Dignitaris, sed tantùm in Sede Canonicali: & vice versa nõ poterit in Sede suæ Dignitatis sedere tanquã Canonicus, neque exercere, quæ ad Canonicatum pertinent, sed ea dũtaxat, quæ pertinent ad suam Dignitatem; etsi enim eadẽ persona possit sustinere vicẽ duorũ etiã in actibus respectu vnius qualitatis incõpatibilis, vt omnes notãt *in d. c. à collatione, de appellat. in* 6. tamen pro euitandã cõfusione illæ qualitates distinguũtur ex diuersitate Sedis. Lotter. *vbi supra, n.* 95. *& 96.* Si quis autem dispensetur ad plura beneficia, dispensatio huiusmodi non extenditur ad licentiam non residendi in vtroque, sed in solo altero, cùm sint necessariò, & inseparabiliter connexa, gloss. *verb. retinere, in cap. non potest, de Præbend. in* 6. Gambar. *de Legat. à latere lib.* 10. *num.* 230. Sayr. *de censur. lib.* 7. *c. fin. num.* 14. *&* 21. Sanch. *de Matrim. lib.* 8. *disp.* 1. *num.* 19. Rota *decis.* 337. *num.* 1. *d. p.* 4. *recent.* At quando accessoria sunt à principali separabilia, itaut dispensatio super principali imprimat suum effectum absque ea extensione, non extenditur ad ea accessoria: vt videre est in dispensatione ad non residendum, quæ minimè extenditur ad fructuum consequutionem, qui ab absentibus perduntur, Gambar. *d. lib.* 10. *num.* 242. Sanch. *disp.* 1. *num.* 20. vbi subdit hanc dispensationem solum operari ne is priuetur beneficio ob residentiæ defectum; si verò Papa dispenset cũ aliquo super perceptione fructuum absque eo quòd non resideat, eo ipso censetur dispensare super residentia, Rota *d. decis.* 337. *num.* 2.

Filius illegitimus, cuius pater possessionẽ alterius Canonicatus in eadem Ecclesia apprehendit, licèt in ea nõ ministrauerit, nec visus fuerit, nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canonicatus, comprehẽditur decreto *Concil. Trident. sess.* 25. *cap.* 15. *de reform.* ad hoc vt non possit in eadem Ecclesia Canonicatũ, seu aliud beneficiũ obtinere. 20

Ille verò, cuius pater sola Põtificis signatura sibi obtinuit cõferri Canonicatum eiusdem Ecclesiæ, sed neque litteras Apostolicas expediuit, neque vnquam habuit possessionem, sub illo non comprehenditur, ita ex sententia *Sacræ Congregationis* resoluit Nicol. Garc. *de benefic. parte* 7. *c.* 3. *num.* 56. & est casus singularis, quem decidit *eadem S. Congreg. Concil. sub die* 17. *Augusti* 1626. quòd † *Canonicatum in Ecclesia, in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui* 21

fuit

fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium.

Item *eadem S. Congrig sub die 23. Augusti*
22 1631. censuit *filium ex legitimo matrimonio natum egere dispensatione aliàs ex gratia concedenda, vt possit immediate obtinere beneficium de iurepatronatus, quod obtinuit pater, ad quod beneficium in fundatione sunt vocati proximiores de genere.* Secus si beneficiũ mutasset speciem veluti cùm portio erecta est in Canonicatum, Achil. *decis. 1. num. 3. de fil. Presbyt.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. in princ sub num.* 33. Lotter. *d. lib. 2. q. 48. num.* 210.

Capvt XLII. & vlt.

Canonicorum Capitulum quam habeat auctoritatem tam ipso viuente Episcopo, quàm Sede Episcopali vacante?

SVMMARIVM.

1 *Canonicorum collegium, seu Capitulum Cathedralis Ecclesiæ est veluti senatus quidam Ecclesiæ.*

2 *Canonici cuiusuis Cathedralis bipartitò cerni & considerari possunt.*

3 *Capituli consensus non requiritur in administratione bonorum, & redditu um Ecclesiæ.*

4 *Verba,* solus Episcopus cognoscat, *intelliguntur respectu, molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo.*

5 *Verba,* solus Episcopus possit degradare. *non concludit Capitulum concurrere in degradatione, sed alios Episcopos.*

6 *Iurisdictio quando datur alicui, vt solus cognoscat, censetur sublata iurisdictio alterius.*

7 *Capituli consensus requiritur in rerum Ecclesiasticarum alienatione, quæ ad Cathedralem Ecclesiam pertineat.*

8 *Capituli consensus requiritur in vnione vnius Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati vel Prebenda per Episcopum facienda.*

9 *Vnio potest fieri per Episcopum absque Capitulo vbi extaret consuetudo in contrarium.*

10 *Vnio vbi fit ab Episcopo tanquam Apostol. Sedis delegato, etiam Capituli consensus requiritur.*

11 *Capituli consensus non sufficit in vnione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cùm non possit auctorizare in facto proprio, secus* arbos. de Can on. & Dignitatib. *fieret alicui Dignitati, vel Prebendæ Capituli.*

12 *Capituli consensus an exigatur in vnione a Legato de Latere facienda ostenditur.*

13 *Canonici compelli possunt ad consentiendum si nolint, & iusta causa vnionis faciendæ subesset, quando consensus Capituli in vnione facienda per Episcopum requiritur. Suppressio Canonicatuum & beneficiorum non permittitur Episcopo sine consensu Capituli.*

14 *Capituli consensus in multis casibus exigitur, itaut quod sine ipso ab Episcopo factum fuerit, nullius sit roboris, & momenti.*

Paramenta noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, &c. ibid.

15 *Capitulum potest statuere (si interueniat præsentia, & consensus Episcopi) in concernentibus statum vniuersalem Ecclesiæ, secus in iis, quæ tangunt particularia ipsius Capituli negotia, vt num. 16.*

17 *Capitulum non potest statuere contra Ius commune, etiam interueniente consensu Episcopi.*

18 *Statutum Capitulo conditum quòd descendentes ex genere infecto non admittantur ad beneficia Ecclesiastica, est inualidum.*

Concordiam super iuribus Ecclesiæ quando facere possit Capitulum. ibid.

Requisita quæ desiderantur vt subsistant statuta facta à Capitulo ibid.

19 *Consilium Capituli in Episcoporum tractatibus vel negotiis plerumque est requirendum.*

20 *Consilium Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigẽdus in processionibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis.*

Consilium Capituli sui requirere tenetur Episcopus ad designandum quibus Canonicatibus quisque Ordo imposterum debeat esse annexus ibid.

21 *Capitula Cathedralium Ecclesiarum vocanda sunt, & admittenda ad Concilia Prouincialia.*

22 *Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad synodum Prouincialem sunt vocanda.*

23 *Episcopus an teneatur sequi Capituli consilium in decernendo, aut statuendo, quæ visa fuerint opportuna in synodo ostenditur.*

24 *Capitula Ecclesiarum ex manifesta, & rationabili causa possunt cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, & diuinorum Officiorum celebrationem suspendere.*

V 3 25 Ca

25 *Capitulum, etiam semota aliqua speciali consuetudine, cessationem inducere potest.*

Canonici absentes à ciuitate an sint vocandi in omnibus negotiis pertractandis à Capitulo?ibid.

In negotiis agendis per Episcopum cum consensu Capituli an vox Episcopi, cũ vno vel duobus Canonicis, faciat maiorẽ partem, & sit attendenda?ibid.

26 *Deuolutio fit ad Episcopum tamquam ad immediatum Superiorem propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesiæ in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent.*

Legata facta Canonicis in dubio an censeantur relicta Capitulo?ibid.

27 *Capitulum Sede vacante inuentarium de rebus Ecclesiæ conficere tenetur.*

28 *Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur Capitulum.*

29 *Administratio iurisdictionis residet penes totum Capitulum ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam.*

30 *Capitulum Sede vacante ad Vicarij Capitularis electionem iteratis vicibus deuenirr potest, absque causa tamẽ non debet.*

31 *Capitulũ Sede vacante non arctatur ad constituẽdũ Vicarium intra illos octo dies, & successiuè potest de per se administrare.*

32 *Sedes quando dicatur vacare vbi Episcopus transfertur ad aliam Ecclesiã? ostenditur.*

33 *Vicarius vnus tantùm eligendus à Capitulo Sede vacãte, nisi legitimè adesset immemorialis cõsuetudo duos, aut plures eligẽdi.*

34 *Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere potest, vt alternis mensibus Vicariatus munere fungãtur, si legitimè probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint prædits, quas requirit Concil. Trid.*

35 *Vicario Capituli Sede vacante debet prouideri de competente salario.*

36 *Vicarij in electione si discordia fuisset inter Canonicos, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneus, & habens qualitates Conc. remanere debet, cæteris remotis.*

37 *Capitulum quamuis non teneatur eligere personam in vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus cæteris paribus est præferendus.*

38 *Capitulum Episcopali Sede vacante eligere valet in Vicarium generalem Canonicum eiusdẽ Ecclesiæ, qui in eadem ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum.*

39 *Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electus de tempore diuinorum officiorũ suo muneri, & officio incumbẽs, distributiones quotidianas nõ percipit.*

40 *Vicarius Capitularis, qui simul est Canonicus, si in choro interueniat cum Canonicali apparatu vt distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non præcedẽdo.*

41 *Archidiaconus, seu alia Dignitas maior post Pontificalem præfertur Vicario Capitulari etiamsi non sit Canonicus.*

42 *Vicarius Capitularis occupare non debet in Ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili.*

43 *Capitulum Sede vacante in commissione Vicarij potest certum tempus præfinire, quo elapso eius iurisdictio expiret.*

44 *Capitulum potest Vicarium eligere cum clausula quòd non duret nisi per annum.*

45 *Vicarius Capituli magis expedit vt eligatur liberè absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris.*

46 *Si Capitulum constituerit Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durat durante Sedis vacatione.*

47 *Vicarij Capitularis electione facta, non potest Capitulum illam reuocare, nisi ex causa benè visa Sacra Congreg.*

48 *Vicarius à Metropolitano deputatus in vim* cap. 16. sess. 24. *amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitani.*

49 *Vicarius Capituli Sede vacante debet eligi Doctor, vel Licentiatus in Iure Canonico, seu aliàs quantum fieri potest idoneus, si secus fiat, electio est nulla.*

50 *Vicarius Episcopi demortui non debet confirmari nisi esset Doctor.*

51 *Vicarius Capitularis debet esse Doctor in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.*

52 *Capitulum, vbi non esset Doctor, potest in ipso actu deputationis Vicarij dare ei consultorem Doctorem sibi benè visum partibus non suspectum.*

53 *Doctor Theologus non potest esse Vicarius Capitularis Sede vacante.*

54 *Ætas vigintitrium annorum permitti potest in Vicario Capitulari, si aliàs est idoneus, non tamen expedit.*

Vicarius generalis, Prouisor, aut officialis in Regnis Castellæ & Legionis debet esse in Sacris constitutus. ibid.

55 *Capitulum si infra octo dies post mortẽ Episcopi non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia suffraganeo.*

56 *Metropolitano negligente suum Vicariũ constituere, Episcopus antiquior ex Suffraganeis in Metropolitana illum constituere potest, Episcopo verò exempto negligente Episcopus propinquior deputare poterit.*

57 *Vicarius Capituli Sede vacante non potest*

cogno

cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, nec exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma Dignum, quæ huiusmodi Vicario Episcopi solent committi.

58 Dispensationes Matrimoniales directæ Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non possunt per Vicarium Capitularem expediri.

59 Capitulum, seu Vicarius Capitularis Sede vacante non potest exequi commissiones Apostol. in forma Dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu affi.y, vel sub nomine Dignitatis.

60 Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare poterit litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequutas, necnon illud, quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum erat.

61 Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Sede vacante in ius Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quæ sunt iurisdictionis, nisi expresse prohibita reperiantur.

62 Absoluere ab excommunicatione potest Capitulum, à quo poterat absoluere ipse Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apostolica aliter interdicta potestas.

63 Confirmare electos, & præsentatos per patronos instituere potest Capitulum Sede vacante.

64 Confessores pro casibus Episcopo reseruatis assignare potest Capitulum Sede vacante.

65 Excommunicationes, & alias censuras, ac pœnas inferre, & excessus corrigere potest Capitulum, quatenus defunctus Episcopus poterat.

66 Cognoscere de crimine hæresis potest Capitulum Sede vacante.

67 Visitare potest Diœcesim Capitulum Sede vacante, & sic omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus.

68 Vicarius Capitularis Diœcesim visitare potest quamuis id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum.

69 Capitulum Sede vacante potest Diœcesim visitare per se, vel per alium.

70 Capitulum Sede vacante potest tunc demum Diœcesim visitare, quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione.

71 Capitulum potest visitare Diœcesim post lapsum annuũ à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ, tempore triennij non expectato, licet dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis triennijs.

72 Cognoscere de arduis causis potest Capitulum Sede vacante.

73 Statuta condere potest Capitulum Sede vacante, quæ ad statum Ecclesiæ pertineant, quæque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium.

74 Capitulum circa quotidianas distributiones nihil potest statuere.

75 Capitulum non potest habere pro præsentibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & Fidei professionem nondum emiserunt.

76 Defunctorum vltimas voluntates exequi potest Capitulum Sede vacante, quatenus iure ordinario competebat Episcopo.

77 Religiosos piarum voluntatum exequutores compellere potest Capitulum Sede vacante ad reddendas administrationis rationes.

78 Rationem ab administratoribus piarum locorum exigere potest Capitulum Sed. vacante.

79 Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus constituere potest Capitulum Sede vacante.

80 Deponere, & interdicere potest Capitulum Sede vacante.

81 Dispensare ratione episcopalis iurisdictionis & cum illegitimo ad beneficium simplex potest Capitulum Sede vacante.

Dispensare, & absoluere vigore Conc. sess. 24. de reform. c. 6. potest Capitulum Sede vacante.

83 Charitatiuum subsidium exigere potest Capitulum Sede vacante.

84 Capitulum non potest statutum condere, quo charitatiuum subsidium in futurum ex parte minuatur.

85 Capitulum cognoscere potest de causis in prima instantia vigore Conc. sess. 24. de reform. c. 20.

86 Matrimonia celebrando assistere potest Capitulum Sede vacante, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedere.

87 Licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante, quam dare poss. t Episcopus.

88 Licentiam ædificandi Ecclesiam, vt acquiratur ius patronatus concedere potest Capitulum Sede vacante.

89 Pontificalia exercendi in Ecclesia vacante licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante extero Episcopo.

90 Licentiam vt nouitij disponant de bonis temporalibus concedere potest Cap. Sede vacante.

91 Indulgentias concedere potest Capitulum Sede vacante.

92 Œconomos præficere potest Capitulum Sede vacante.

93 Portiones congruas assignare, & recognosce-

re potest Cap. Sede vacante.

94 Commendare Ecclesias, siue beneficia ad tempus potest Capitulum Sede vacante.

95 Præsentatos Clericos à patronis admittere, siue instituere potest Capitulum Sede vacante.

96 Resignationes beneficiorum recipere potest Capitulum Sede vacante.

97 Permutationibus beneficiorum Auctoritatem præstare potest Capitulum Sede vacante.

98 Vniones ex causa facere potest Capitulum Sede vacante, dummodo per eas iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur.

99 Capitulum Bede vacante, non potest supprimere quodcunque beneficium, & sibi vnire.

100 Confessores approbare, & exponere potest Capitulum Sede vacante per Vicarium à se electum.

101 Commutare vltimas voluntates post Capitulum Sede vacante in casibus in quibus de iure communi posset Episcopus.

102 Matrimoniales causas cognoscere potest Capitulum Sede vacante.

103 Capituli auctoritas an etiam in iis, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium, ostenditur.

Capitulum Sede vacante intra visitationem ex delictis contra certas personas inquirere potest. ibid.

Capitulum potest munus syndicandi contra officiales exercere. ibid.

104 Capitulum Sede vacante potest facere ea omnia, quæ competunt Episcopo iure proprio, non autem alieno, hoc est, iurisdictione Ordinaria, non autem delegata.

105 Exemptos visitare non potest Capitulum Sede vacante, declarando vt num. 107.

106 Monasteria Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, non potest visitare Capitulum Sede vacante,

108 Capitulum Sede vacante, non succedit Episcopo in iurisdictione, quæ illi competeret iure aliquo speciali, siue accidentali.

109 Beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre non potest Capitulum Sede vacante.

110 Quid si beneficia spectarent ad collationem Episc. cum consensu, vel consilio? Et quid si ad eundem Episcopum pertine-

111 rent iure deuoluto?

Denationem iurispatronatus confirmare non potest Capitulum Sede vacante.

112 Prabendarum, aut Portionum in suppressione non sufficit Cap. consensus.

113 Capitulum Sede vacante succedit in ius exercendi Pontificalia per Vicarios Episcopos.

114 Dimissorias litteras Clericis suæ Diœcesis dare potest Capitulum Sede vacante, vt ab alio Episcopo ordinetur, post annum à die vocationis concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis qui expectant præsentari per patronos ad aliqua beneficia.

125 Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere potest.

116 Dimissorias etiam ad primam Tonsuram non potest Capitulum, seu Vicarius Sede vacante infra annum concedere.

117 Pœnam Concil. sess. 23. cap. 10. incurrit Capitulum, seu Vicarius Sede vacante concedens dimissorias infra annum vacationis quamuis illis vsus non fuerit is, cui concessæ fuerunt.

118 Dimissorias litteras ad primam Tonsuram concedere potest Vicarius Capitularis etiã infra annum laicis, qui expectant præsentari per patronos ad aliqua beneficia.

119 Dimissorias ad Ordines dare non potest Capitulum Sede vacante infra annum, etiãsi haberet territorium distinctum, & exemptum.

120 Dimissorias concedere post annum, spectat ad Vicarium, & non ad Capitulum.

121 Capitulum Sede vacante, non potest infra annum vacationis dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel Diœcesi, vt ordinet Regulares.

122 Testimonium idoneitatis facere potest Capitulum Sede vacante.

123 Capitulum ante lapsum anni vocationis Sedis poterit ob tinenti facultatem à Sede Apostolica de suscipiendo Ordines cũ licentia sui Ordinarij, hanc licentiam subordinatam concedere.

124 Capitulum infra annum conceder potest Episcopo extero exercitium Pontificalium & ordinationem propriorum subditorum, non tamen subditorum vacantis Sedis.

125 Dimissorias infra annum Capitulum per Vicarium à se electio concedere potest arctatis beneficiis tam habitis, quàm habendis.

126 Arctati occasione beneficij recepti, & recipiendi qui dicantur, ostenditur, & n. 127.

128 Dispensare potest Capitulum Sede vacante, seu illius Vicarius in interstitiis temporum cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium.

129 Dimissoriæ litteræ à Capitulo Sede vacãte rite, & recte concessæ per ingressum moderni Episcopi non expirant.

130 Capitulum Sede vacante contrauenient decreto Conc. Trid. sess. 7. cap. 10. quam pœnam incurrat, ostenditur.

131 Or

131 *Ordinati contra formam dicti* cap. 10. Cōcil. *non gaudent priuilegio clericali.*

132 *An possint habere beneficiū: & n.* 123. & 134.

135 *Episcopo mortuo nihil debet à Capitulo innouari.*

136 *Capituli Sede vacante potestas intelligitur de Capitulo Cathedrali.*

137 *Formula creandi Vicarium Capitularem.*

1 NOn solùm vacante Sede, verùm etiam ipso viuente Episcopo Canonicorum collegiū, seu, vt passim vocatur Capitulū Cathedralis Ecclesiæ, auctoritatem habet, & potestatem in multis. Est enim veluti Senatus quidam Ecclesiæ, vt innuit Hieron. *in cap. Ecclesiæ* 16. *q.* 1. Duaren. *lib.* 1. *de sacris Eccles. minist. cap.* 18. Marc. Anton. Columna *in tract. de Eccles. Redit. orig. p.* 3. *cap.* 14. *num.* 8. Valenz. *tom.* 1. *cons.* 34 *num.* 199. Ideo pro materiæ huius cap. faciliori cognitione sciendum est Ca-
2 nonicos cuiusvis † Cathedralis Ecclesiæ bipartito cerni & considerari posse; vno modo quatenus coniuncti, & copulati in vnum corpus, Capitulum, seu Collegium aliquod constituunt: alio verò modo in quantum repræsentant illam Ecclesiam, & illius clerici sunt, qua ratione, sicuti docuit Pontifex *in cap. requisisti*, ibi *est Apostoli coniugio copulatus, de testam.* non possunt tales clerici vnā Communitatē, siue vnum corpus cōstituere, nisi cum Episcopo, qui caput ipsorum est, clerici autem membra; & ideo non debēt diuidi, nec separari à capite, Bellarm. *cons.* 20. *num.* 7. Card. Tusch. *tom.* 1. *lit. C. concl* 54. Si verò considerentur in quantum efficiunt Capitulum, seu Collegium, reuera etiamsi Episcopus non interueniat, erunt, & sunt vnū corpus, iuxta Iura expressa *in cap. Capitulum S. Crucis, de rescript. cap. dilecta, de excess. Prælat.* quo casu Episcopus non erit pars Capituli, vt probat tex *in cap. irrefragabili, vers. excessus, de excess. præl.* & admonuit Abb. *in c. eam te n.* 3. *de rescript.* refert Anguian. *de legib. lib.* 2. *controu.* 4. *n.* 4.

Deinde sciendum est ex mente eiusdem Anguiani *citato loco, n.* 11. & 14. in rebus & negotiis, quæ ad ipsa Collegia, siue communitates spectant, Canonicos considerari posse, vel tanquam clericos Cathedrales Ecclesiæ, quo casu Capitulariter congregati poterūt particularia negotia ad ipsos spectantia sine Episcopi cōsensu tractare; vel tanquam Capitulum repræsentans ipsā Ecclesiam; quo etiā casu nō poterit ardua, & difficillima negotia disponere statuendo, siue cōstituēdo, neque illa, quæ statum vniuersalē Ecclesiæ, vel ipsum Episcopum cōcernunt, sine eiusdem Episcopi consensu; nec vice versa sine consensu, vel cōsilio Capituli pleraque negotia exequi potest Episcopus, iuxta *tit. de his, quæ fiunt à Prælat. sine consensu Capituli, per tot.*

Primò igitur Capituli consensus requiritur 3
in administratione bonorum, & redditunm Ecclesiæ; si enim hæc omnia sunt communia inter Prælatum, & Capitulum, ad eos simul spectare debet administratio, *c. nouit, c. quanto, c. ea noscitur*, vbi Abb. *num.* 4. *de his, quæ fiunt à Prælatis sine consensu Cap.* Lap. *allegat.* 31. Salua *de benefic. p.* 2. *quæst.* 22. *n.* 45. Cæsar. de Grassis *decis.* 5. *de his, quæ fiunt à Prælat.* Fr. Emman. *quæst. Regul. tom.* 2. *quæstione* 62. *art.* 7. & 8 *quæst.* 78. *art.* 12. & 13. Felin *in cap. edoceri, num.* 3. & 9. *de rescript.* Abb. *num.* 5. per tex. ibi *in cap. relatum* 12. *de testamen.* Seraph. *decis.* 339. *num.* 1. Mantic. *decis.* 207. *num.* 4. Caualer. *decis.* 57. *num.* 2. Rot. *decis.* 16. & *decis.* 183. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* & *in Gerunden. administrationis* 16. *Februarij* 1629. coram *R. P. D. Verospio*, & *in eadem* 11. *Decembris* 1630. coram *Reuerendiss. D. meo Coccino Decano*: quod adeò verum est, vt non censeatur sublatus hic consensus Capituli, & eius coadministratio talium bonorum, & iurisdictionum, quamuis soli Prælato concessa specialiter videatur, vt benè per Bald. *in l.* 1. *num* 4. *de*
bonor. possess. contra tab. † vbi si tertius referat 4
molestiam Episcopo in iurisdictione, & Papa dicat, *solus Episcopus procedat*, illa verba intelliguntur respectu molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo; & ibi etiam notat Ias. *num.* 7. vbi quòd natura termini taxatiui est excludere extranea, cuncta autem pertinentia indulgere: Hinc etiamsi Papa dicat, *solus Episcopus possit degradare*,
† non tamen excludit Capitulum concur- 5
rens in degradatione, sed alios Episcopos, *cap.* 1. & ibi *gloss. fin. de hæret. lib.* 6. Ioann. Monach. *num.* 1. Archid. *num.* 1. Ioann. Andr. *in princ.* Hinc denique si Papa in indulto dicat, *quòd solus Episcopus possit prouidere beneficia, ad qua prouisio solet per electionem assumi*, non propterea excluditur Capitulum, ad quod spectat electio, sed dispositio intelligitur in præiudicium ipsius Papæ, Pute. *dec.* 190. *n.* 2. *lib.* 3. Anastas. Germon. *de indultis Cardinal. in §. ad beneficia, n.* 32. & 39.

Nec obstat, quòd † si iurisdictio datur ali- 6
cui, vt solus cognoscat, censetur sublata iurisdictio alterius, secundùm Beroi. *cons.* 22. *num.* 28 *volum.* 1. Rip. *de peste, tit. de remediis præseruatiuis num.* 62. Cott. *in memorab. verb. solus*, Mandos. *ad consil. Rom.* 393. *litt. B.* Felin. *in cap. pastoralis, num.* 2. *limit.* 3. *de officio Ordinar.* qui vnà cum Rip. solùm limitat hoc dictum quando alteri competeret iurisdictio de consuetudine, non autem de Iure communi, ex quo consuetudini non censetur derogatum, nisi expressè dicatur, &

sie

Azor *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 30. q. 11. & 12.* Mantic. *decis.* 114. *numero* 2. ego ipse *de officio & potest. Episc. p.* 3. *alleg* 67. *numero* 3. Nicol Garc. *de benefic. p. 12. cap. 1. num. 1. &* 2. Stephan. Gratian. *discept. foren. tom. 5. c.* 819 *à num.* 1. vbi *n.* 12. resoluit quòd ex cursu triginta annorum præsumitur interueniſſe cōſenſum Capituli, & *num.* 15. quòd talis conſenſus Capituli poteſt interuenire ex interuallo poſt ſuppreſſionem factam, & *num.* 4. *&* 19. quòd Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cū præfixione numeri, & decreto irritanti non poſſunt ſupprimi per Epiſcopum, & *num.* 5. poſt Seraph. *decis.* 1385. *num.* 2. *&* 3. & Gregor XV. *decis.* 483. tenet quòd cauſa, ob quā fit iſta ſuppreſſio, debet legitimè, & plenè probari, itaut ſi allegetur diminutio redditiuum, quæ eſt potentiſſima ratio reddūcendi & ſupprimendi beneficia, non ſolùm debeat conſtare de tali diminutione, ſed etiam erit probandum quòd iſta diminutio conſideretur reſpectu quātitatis aſſignatæ à principio erectionis Canonicatus, & beneficij, quæ præſumitur fuiſſe congrua, & ſufficiens pro oneribus incumbentibus, & aliis neceſſariis; & quod ad talem effectum ſuppreſſionis debet eſſe perpetua, non tranſitoria occaſione peſtis, vel ſimilis cauſæ: Vide ſuprà *cap.* 3. *num.* 25.

14 *Quintò* in omni negotio, quod concernat præiudicium Eccleſiæ Cathedralis, Capituli conſēſus requiritur, veluti quoad ſubiectionem, *cap. vlt de maior. & obed.* Piaſec. *loco proximè citato.*

Sextò in his, quæ concernunt intereſſe Capituli, Piaſec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 2. num. 9. in princ. per cap. vlt de his, quæ fiunt à Prał.* veluti ſi Epiſcopus Dignitatem in Eccleſia conſtituere velit, Card Mantic *decis.* 114. *num. 3. cum ſeqq.*

Septimò in his, quæ ſpectant ad Epiſcopum, & Capitulum ſimul, aut quia promiſcuæ ſunt iuriſdictiones, aut quia ſpecialiter in negotio aliquo adinuicem conuenerunt, vel à Sede Apoſtol. eſt ita in ſpeciali caſu mādatum; nam Capitulum habens menſam ſeparatam ab Epiſcopo ſuò, poteſt ea de ſe, quæ poſſint alij Rectores, & beneficiati. Ita Federic. de Sen. *conſ.* 295. Cardin. Tuſch. *tom. 1. litt. C. concluſ.* 52. *num.* 1.

Octauò in caſu, quo diminueretur Eccleſiæ auctoritas, *c. dilecti, de maior. & obed.* Piaſec. *d. q. 2. r. 2. num. 9. verſ. item in caſu*

Nonò vbi præter hos caſus talis eſt conſuetudo, vt ſcilicet tale negotium ſine conſenſu Capituli non fiat; veluti confirmatio electorum, quæ ſecundùm Archidiac. *in cap fin. de elect. lib* 6. fieri debet cum conſenſu Capituli, vbi, inquam, eſt conſuetudo. Et in his caſibus, quod ab Epiſcopo ſine conſenſu Capituli factum fuerit, nullius erit roboris & momenti.

Poſt hæc ſcripta inueni de hac materia nouiſſimè Theodoſ. de Rubeis *ſingularium Rotæ tom. 2. q. 3. verb. Abbas* §. 4. *pag.* 117. vbi poſt Abb. *in cap. cùm conſuetudinis. numero* 8. *de conſuet.* Henric. Bottæ. *in tract. de Synodo Episcop. p.* 3. *num.* 132. & Rotam, quam ibi citat, tenet Epiſcopum in condendis ſtatutis conſilium Capituli adhibere debere, niſi in quibuſdam caſibus, viputa ſi agatur de re communi et ſpectāte ad Epiſcopum, & Capitulum ſimul, quia tunc non ſufficit conſilium, ſed requiritur etiam conſenſus. Abb. *vbi ſuprà, num. 4. & in cap. quanto, num. 7. de his, quæ fiunt à Prał.* Item vbi ſumus in arduis in quibus etiam debet interuenire conſēſus Capituli. Abb. *in d. cap. cùm conſuetudinis, ſub num.* 5. Henric. Bottæ. *vbi ſuprà, numero* 142. Sicut etiam requiritur in corrigēdis exceſſibus, & exercēda iuriſdictione. Anton. Gabr. *commun. tit. de crimin. concl.* 36. *in fine.* Item requiritur conſenſus Capituli quādo agitur de præiudicio Eccleſiæ. Abb. *in d. cap. quanto, num. 7. & in cap. cùm dilectus, num. 11. de conſtit.* Henric. Bottæ *vbi ſuprà, num.* 142. Quæ omnia, ait Theodoſ. de Rubeis, ſunt intelligenda quando Epiſcopus procedit iure ordinario, quia in his, in quibus procedit vigore Concilij Trident. vti Sedis Apoſt. delegatus, nullam habet communionem cum Capitulo, neque indiget aliqua ſtatutorum adiectione.

Paramenta noua & antiqua mutare poſſunt Canonici abſque conſenſu Epiſcopi, & de aliis mobilibus non pretioſioribus diſponere, quatenus non abſit conſuetudo quòd de conſenſu Epiſcopi id fiat S. *Congr. Concil. in Naxien.* 23. *Auguſti* 1631.

Sed vlterius indagandum an, & quando Capitulum poſſit ſtatuere; in quo dubio iterum reſpondendum eſt affirmatiuè in his, quæ concernunt ſuam communitatem, ſeu collegium; & ſic circa negotia, quæ ipſos ſolos tangunt, & non Epiſcopum, nec ſtatū Eccleſiæ, & hoc ſine conſenſu Epiſcopi. Ita gloſſ. *verb. ſtatutum, in c.* 251. *de verbor. ſignificat. lib.* 6. Doctores, & præcipuè Imol. *num.* 4. & Bero. 42. *in c. cum omnes, de conſtitut.* Dec. & Felin. *in c. cùm acceſſiſſent,* vterque *num. 9. eod. tit.* vbi Abb. *num. 4. idem in cap. 1. n. 14. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* Menoch. *conſ.* 28. *num.* 33. Ioſeph. Seſſe *Aragon. decis.* 70. *num.* 14. *tom.* 1. latè Anguian. *de legib. lib. 2. controu. 4. num.* 12. vbi intelligit poſſe ſtatuere ſponte, & pro arbitrio ſuo, abſque Epiſcopo in ſpectantibus ad ſuam communitatem, ſeu collegium, Beltram. *cōſ.* 262. *vol.* 8. Marc. Anton. Genuenſ. *in practic. Eccleſ. quæſt.* 675. vbi intelligit de ſtatutis, 15

quæ

quæ non tangunt Episcopum, nec statum
Ecclesiæ, sed sua negotia singularia, putà
quòd certo modo quotidianas obuentiones
distribuāt, &c. Cardos. *in praxi iudicum, verb.*
Canonicus, num. 6. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.*
14. *num.* 88. Seraphin. *decis.* 530 *num.* 4. Vgo-
lin. *de officio & potest.. Episcopi p.* 1. *c.* 19. *num.* 1.
vers. quarto, Præpos. *in c. Catholica, in vers. no-*
ta quòd vnaquaque Ecclesia, dist. 11. & ibi
Gemin. *num.* 11. Rota *decis.* 606 *num.* 1. *p.* 2. in
posth. Farin aliàs *p.* 2. *recent.* Consentiente ve-
rò Episcopo etiam circa ardua & concer-
nentia vniuersalē statum, Theodos. Rub. *in*
singul. Rotæ tom. 2. *p.* 2. *circa stilum. verb. Capitu-*
lum §. 2. Cæs. de Grassis *decis.* 4. *num.* 4. *de his,*
quæ fiunt à maiori parte Cap. Seraph *d.* 1447. *n.*
1. *&* 2 Rota *decis* 606. *num.* 1. *in fine*, & sufficit
consensus saltē tacitus, vt quia sciuit, & pas-
sus fuit statuta per Capitulum fieri, Calde-
rin. *cons.* 2. *num.* 2. *de constit.* quem sequitur Fe-
lin. *in c. cùm omnes, num.* 10. *circa fin. v. reliqua*
in hac materia, de constit. Rot. *in Illerden. statu-*
ti 19. *Maij* 1597. coram R. P. D. Corduba
postea Episcopo Pacen. & *in Paduana sedi-*
lium 26. *Ianuar.* 1618. coram *bon. mem. Card. Sa-*
crato, impressa per Farin. *decis.* 606. *num.* 2. *p.* 1.
in posthum. Farin. aliàs *p.* 3. *recent.*

16 Intellige de statutis concernentibus statū
vniuersalem Ecclesiæ, vel Episcopum, aut
eius iura tangentibus; in quibus casibus non
potest statuere Capitulū sine Episcopi con-
sensu; secus autem in his, quæ tangunt par-
ticularia ipsius Capituli negotia, vt declarat
gloss. *d. verb. statutum, vers. si verò*, quam se-
quuntur communiter Doctores, Cald. *decis.*
cons. 2. *num.* 2. Butr. *in c. constitutus, num.* 35.
de rescript. Abb. *in d. cap. cùm accessissent,*
num. 4. & *ibi* Dec. *num.* 9. Ferret. *cons.* 286.
num. 1. Marescot. *var. resol. lib.* 2. *c.* 32. *num.* 22.
& 23. Cardoso *d. verb. Capitul. numero* 9. Be-
nedict. Capra *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 2. *tit.* 2.
num. 24. *pag.* 154. Gregur. *decis.* 66. *num.* 11.
Gratian. *discept. c.* 482. *num.* 3. & Rot. *in d.*
Illerden. statuti, & in d. Paduana sedilium, quæ
decisiones loquuntur in concernentibus
ordinationem chori: & eadem Rota *decis.*
423. *num* 1. *& decis.* 494. *numero* 6. *d. part.* 4.
recent. loquitur in concernentibus diuinum
cultum, & seruitium Ecclesiæ, latè Angui-
an. *de legib. lib.* 2. *controu.* 4. *num.* 54. vbi per
glos. Magistralem *in c.* 2. §. *ceterùm, de verb.*
sign. lib. 6. tenet non posse Capitulum sine
Episcopo disponere circa negotia admo-
dum ardua, statuendo, siue constituendo
per viam constitutionis, quantumuis ad Ca-
pitulum spectent priuatiuè. Inter negotia
autem ardua, & difficilia aliqua in Iure no-
stro commemorata reperiuntur; ex quorum
numero sunt augere, siue minuere Præben-
darum numerum, quod Capitulum efficere
per se non potest, vt docent interpretes post
gloss. *in c. cùm accessissent, de constit.* & decer-
nere, nouumve aliquid inducere circa resi-
dentiam Canonicorum, quod etiam Capi-
tulum facere non valet, vt pariter tradide-
runt DD. *in c. cùm consuetudinis, de consuet.* Ex
qua doctrina orta fuit decisio tex. *in c. ex*
parte, de constit. vbi statuitur ab Honorio III.
augmentum, siue diminutionem Præbenda-
rum, & similia negotia ob dictam rationem
iudicio Episcopi reseruari, refert Anguian. *d.*
lib. 2. *controu.* 4. *num.* 16.

Intellige etiam supradicta locum habere 17
vbi statuta non fuerint Iuri communi cōtra-
ria, tunc enim nō sufficit consensus Episco-
pi, sed requiritur bene placitum Apostolicū;
quia Capitulū, nec etiam interueniente cō-
sensu Episcopi, potest statuere contra Ius cō-
mune, Oldrad. *cons.* 259. *num.* 6. Feder. de Sē.
cons. 17. *per tot.* Alexan. *consil.* 106 *numero* 2.
lib. 2. & fuit resolutum *in Hispalen. portionis,*
de Ossuna 10. *Februarij* 1623. coram *bon.*
mem. Patriarcha Manzanedo; in qua fuit di-
ctum fuisse inualidum statutum à Capitulo 18
conditum quòd descendentes ex genere in-
fecto, nempè Iudæorum, Maurorum, vel
Hæreticorum, non admittātur ad beneficia
Ecclesiastica, cùm huiusmodi statutum sit
contra Ius commune, de quo *in cap. eam te,*
de rescript. vt censuit Rot. *in Cordubén. dimi-*
diæ portionis 28. *Iunij* 1628. coram *R. P. D.*
Merlino, optimè Ferentil. *in annot. ad decis.*
750. *Buratti*, & in aliis adductis per Theo-
dos. de Rubeis *singular. Rotæ tom.* 2 *part.* 6. *ob-*
seru. 5. § 7.

Aduerte tamen quòd in illis casibus; in
quibus omnimoda potestas faciendi statuta
residet penes Capitulum, siue totam cōmu-
nitatem, quatuor potissimum desiderantur
requisita, vt subsistat, & valeat conditum
statutum. *Primum* quidem erit vt statuen-
tiū consensus non quouis in loco, sed in do-
mo & parte publicis congregationibus desi-
gnata præstetur, Capitularibus nō quomo-
documque, vel singulariter, sed per modum
communitatis adstantibus. *Secundum* re-
quisitum est, quòd adsint, præsentesque sint
duæ saltem partes Capitularium. *Tertium* vt
omnes aduocentur. *Quartum*, & vltimum
vt maior pars illorum, qui adsunt, statuto cō-
sentiant. Quæ requisita commemorat An-
guian. *d. controu.* 4. *n.* 30. 31. *&* 32. vbi *n.* 33.
addit *quintam* conditionem, vt maior illorū
pars, qui statuto Ecclesiastico consentiunt,
sanior sit, hoc est, constet ex personis maio-
ris momenti & auctoritatis.

Concordiam facere potest Capitulū no-
mine Ecclesię suę super iuribus Ecclesiæ, &
iisdem dubiis, & in controuersiam deductis,
quæ seruāda veniat, & liget etiā Canonicos

successores, si interueniat auctoritas, & decretum Episcopi, adhibita causæ cognitione, ac præuio diligenti tractatu; vt probat tex. *in cap. statuimus*, vbi Abb. *num. 1. & seq. & in cap. de cætero*, vbi Innocent. *num. 4. & 5. & in cap. veniens*, vbi Card. *sub num. 2. de transact.* Natt. *cons. 441. num. 9.* Rot. *decis. 759. num. 1. parte 2. recent. & in Elnen. distributionum 25. Iunij 1629.* coram *R.P.D. Duran.* postea Episcopo Vrgelen. nunc Archiepiscopo Tarraconen. inter eius decis. impressas *decis. 216. & in Alexandrina funeralium 1. Iulij 1630.* coram *R.P.D. Merlino*, quæ reperitur impressa nouissimè *part. 5. recent. decis. 402.* Vtrùm autem transactio facta ab Episcopo cũ Capitulo successorem liget? Vide Rot. *decis. 218. d. part. 4. recent.* & an transactio super decimis cum Capitulo valida sit. Vide eandem Rot. *dec. 270. d. p. 4 recent.*

De statutis per Capitulum validè, vel inualide faciẽdis, & de materia post hæc scripta inueni decisionẽ Rotæ *in Illerden. statuta 3. Decemb. 1593.* coram *R.P.D. Corduba Episcopo Pacen.* impressam per Matthes. *p. 1. §. 1. pag. 553.* quæ cùm plura scitu digna habeat, eã hic trãscribere nõ dubitaui. *Die Veneris 3. Decembris proposui dubium an valeat statutum factum à Capitulo Illerdensi, quo statuitur vt si præcentor fuerit præsens in choro festis duplicibus ad omnes Horas tam diurnas, quàm nocturnas per se, & non per substitutum, mulctetur tribus ducatis pro vnoquoque die applicandis Canonico, cui seruitum fuerit, & quod teneatur præsentare Succentorem idoneum admittendum a Capitulo, qui seruiat singulis diebus in choro, & assignetur illi salarium quadraginta ducatorum? Domini dixerunt prædictum statutum non valere, quia licet Canonici quarumcumque Ecclesiarum possint facere statuta in sua Ecclesia sine auctoritate Superioris*, c. cùm omnes, de constit. cap. statutum, de hæret. in *6. Gemin.* in cap. 2. §. cæterum, num. 1. de verb. signif. in *6. Ferret.* cons. 286. *tamen non possunt statuere super residentia, vel super statu Ecclesiæ sine consensu Episcopi*, in repet. cap. 1. quæst. 6. num. 105. de constit. *Butri.* in cap. constitutus, n. 25. de rescript. *Oldrad.* cons. 181. *glos.* in verb. statutum, in cap. 2. de verb. signif. *Felin.* in c. cùm omnes, num. 7. in princ. de constit. *Maximè quando statuit circa impositionem pœnæ, quia est iurisdictionis, quæ non cadit in Capitulum nisi Sede vacante, vt post Feder. de Senis notat Felin.* in d. cap. cùm omnes, n. 9. in fine, & n. 10. vers. aduertendum.

Neque obstat, quòd Capitulo competat facultas statuendi super eo per quod redditur ad ius commune; & sic contra consuetudinem de non residendo, ad Abb. in d. cap. cùm omnes in 2. not. *post Host. & Ioan. Andr. quos citat Felin.* n. 7 *Deci.* 1. lect. 2. not. & 2. lect. num. 6. in fine, vers. nota secundò, *Ioan. Andr.* num. 59. vers. tertiò nota, *glos.* in verb. tolli, in Clem. ne Romani, *& ibi Card.* q. 3. de elect. *Deci.* cons. 199. num. 3. in fine, vers. & ideo istud, *quod est prohibitum de Iure, Crauet.* cons. 973. n. 41. & n. 42. *& reddunt rationem consuetudinis de non residendo, status Ecclesiæ reuertitur ad Ius commune, quo omnes residere tenentur*, c. 3. relatum, c. inter quatuor, de maior. & obed. c. 1. 21. q. 1. c. sanctorum 70. dist. *Concil. Trid.* sess. 6. c. 1. & 2. & sess. 23. c. 1. *quasi hic non tractatur super residentia, nam Præcentor residet, vt deponunt testes, vt in eius summario, sed super certo numero per ipsum Præcentorem imponendo, atque seruitio vigintiquinque dierum, quod respicit seruitium, siue exercitium Officij; in hoc enim adest iniquitas statuti, quod nullam habet rationem iusti impedimenti, quod superuenire ei potest, ex quo per se munus explere non possit. Non etiam obstat quòd Capitulum sit in quasi possessione statuendi sine Episcopo circa residentiam in his, quæ respiciunt chorum, & exercitium muneris vtriusque*, vt in summario 1. 2. 3. & 8. testis super primo & octauo: *nec dubium est quin consuetudo sic prębeat, tribuat iurisdictionem*, c. duo simul. c. irrefragabili, de offic. Ordin. c. cùm ex Officij, de præscript. c. cùm contingat, de foro comp. *Roman.* cõs. 300. numer. 1. *Bald.* in cap. 1. de elect. *Corn.* cons. 322. num. 11. lib. 1. *quia, vt dictum fuit, de residentia non agitur, & cùm statutum super non residentia sit contrarium dispositioni decreti Concilij* sess. 24. cap. 12. §. præterea, *quod inducit certam formam, dicitur contrarium iuri, vt illo Capitulum possit iuuari, necessarium est quòd probet quadragenariam cum titulo, quæ est impossibilis, si inspiciamus Concilium, idem etiam si Ius commune; quia contra* c. nouit, de his quæ fiunt à Prælat. cap. fin. *vbi Doctor.* de consuet. *Secundò quia per huiusmodi statutum liberat se Capitulum à solutione salarij debiti Succentori, quoniam vult per Præcentorem illi assignari annis singulis scuta quadraginta. Nec facit quod dicitur id fieri ratione annonæ, cùm Præcentori non incumbat onus illud, quod deficit, Succẽtori supplẽdum, sed Capitulum debet de suo prouidere. Tertiò, quia pœna trium ducatorum pro qualibet intermissione exercitij decreta, est alterata à consueta in notabili quãtitate, & commodum priuata cuiusque bursa; non autem diurnum cultum respicit, licet aliàs si fuisset communis omnibus, & in Ecclesiæ vtilitatem cõuertenda pœna valuisset, vt tradunt scribẽtes in* dict. cap. cùm omnes, *vbi Abbas* num. 3. *Felin.* num. 7. *Imol. & alij* vt per *Deci.* in 1. elect. sub num. 5. de constit. *cum aliàs si non fuisset apposita pœna, redderetur frustratorium, quia & factum in odium particularis personæ,* dum

dummodo rationabile valeret, ad Felin. in d. cap. cùm omnes, num. 21. *Bald.* in l. 1. in princ. n. 3. *Iaf.* 9. & 18. Claud. 4. 10. & 11. de legibus, &c.

19 Consilium verò Capituli in Episcoporum tractatibus, vel negotiis plerumque est requirendum, videlicet in institutionibus, & destitutionibus beneficiorum, *cap. nouit, de his qua fiunt à Pral.* In dispensationibus, & confirmationibus, *cap. fin. cum gloss. 1. quast. 5. cap. quanto, illo tit. de his, qua fiunt a Pralat.* & in aliis Ecclesiæ negotiis arduis, *d. cap. quanto, cap. pastoralis, de his, qua fiunt à Pralat. sine cons. Capit.* plures citat Brunor. à Sole *in locis communib. verb. Pralatus explicare ardua*: sicut etiam in inquirendis, puniendis, & corrigẽdis subditorum excessibus, *c. 1. de excessib. Pralat. cap. Episcopus nullus* 15. q. 7. quamuis enim in hoc secundùm gloss. *in d. cap.* 1. videretur olim Canonicorum requiri consensus, consilium tamen satis esse colligitur ex *c. non est, de consuetud. in* 6. quod neque requiritur si consuetudo in contrarium extaret, *d. c. non est*, gloss. *verb. prasentia in cap. degradatio, de pœnis lib. 6.* sicut in aliis quoque, quæ diximus, contraria præualet consuetudo, vt *in d. cap. ea noscuntur*; exceptis nonnullis, quæ nulla possunt consuetudine præscribi, vt alibi dicemus.

20 In processionibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis cõsiliũ Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigendus, *Sacra Congreg.* Rit. *in Elboren.* 28. *Marty* 1628. & nouissimè *in Comen* 7. *Februarij* 1632. declarauit *ad Episcopum pertinere, cum Capituli tamen consilio, indicere publicas processiones & prascribere quomodo, & quò sint dirigenda, quod per Vicarium generalem absente Episcopo requirendum quoque esse ab eodem Capitulo*; declarauit eadem *S. Congregat. in Fugilien.* 28. *Septembris* 1630. Et eadem *S. Congregat. in Orsolan.* 27. *Martij* 1632. *ad* 15. respondit *Episcopum in Synodo Diœcesana facere posse Constitutiones, Statuta, & Decreta, absque consensu Capituli, debere tamen requirere illius consilium, licet illud non teneatur sequi, nisi in casibus à Iure expressis.* Et *in resp. ad* 14. censuit *posse Episcopum solum absque consensu, vel consilio Capituli Synodum Diœcesanam indicere, & publicare.* Et *in resp. ad* 2. declarauit *pro generali visitatione Diœcesis decreto Concil. Trident. cap. 3. sess. 24. de reform. demandata posse Episcopum per se solum facere edicta generalia absque consensu, seu consilio Capituli.*

Consilium quoque Capituli sui requirere tenetur Episcopus in casu, quo Canonicatus, & Portiones omnes suæ Ecclesiæ Cathedrales ex fundatione, aut antiqua cõsuetudine, aut statuto aliquem Ordinem Presbyterij, vel Diaconatus annexum non habent, vt scilicet cum prędicti sui Capituli cõsilio designare & distribuere valeat quibus quisque Ordo in posterum debeat esse annexus, ita ut saltem pro dimidia parte sint Presbyteri, cæteri verò Diaconi, vel Subdiaconi. Ita *Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. Episcopos autem*, vbi iussit obseruari consuetudinem illam, quæ habuerit vt plures, vel omnes sint Presbyteri: circa quam decisionem Conciliarem in hac parte inuenio à *Sacra Congreg. Concilij* tres emanasse decisiones. Prima est. *Episcopus cùm cõsilio Capituli designare debet quibus beneficiis, vel Canonicatibus quisque Ordo debeat esse annexus, non quibus personis, vel Canonicis, quia mãdauit Synodus sacros Ordines annecti Canonicatibus ipsis, vt in posterum perpetua, & continua foret sacrorum Ordinum assignatio, non ipsis personis possidẽtibus Canonicatus, ne opus foret singulis vicibus noua assignatione, accedẽtibus nouis Canonicis.* Secũda. *Episcopus auctoritate dicti decreti nõ potest imponere omnibus Canonicatibus Ordinem Presbyterij, sed dumtaxat sub hoc numero dimidia partis, comprehensis Dignitatibus, vel iis, qui Dignitatem obtinent, nam reliqua pars manere potest solis Ordinibus Diaconatus, vel Subdiconatus obnoxia.* Tertia. *In facienda distributione, seu designatione sacrorum Ordinum Episcopus tenetur dumtaxat adhibere Consilium sui Capituli, non etiam assensum eiusdem expectare, quia potest etiam inuito Capitulo efficere id quod iudicauerit magis expedire*: refert Stephan. VVeyms *in constit. 24. ex iure antiquo de promptas, & per Concil Trid. innouatas, constit. 4. in fine pag. 40.* vbi ait lõgè diuersa esse in omni actu consiliũ petere, & assensum debere expectare. & allegat tex. *in c. cùm olim, & ibi glos. de arbitr.* Bart. *in l. 1. § si plures num. 7. ff. de exercit. action.* Vide sup. *c. 16. post n. 4.*

Præterea in hoc quoque Capituli auctoritas viuente Episcopo consideratur, quod ad Concilia Prouincialia Capitula Cathedraliũ Ecclesiarum vocãda sunt, & admittenda, aut eorum nuncij, præsertim ad ea tractãda, quæ Capitula ipsa cõtingere dignoscuntur; vt respondit Honorius III. *in c. fin. de his, qui fiunt à Pralat.* vbi Abb. *num.* 4. dicit procedere etiã in negotiis non tangentibus Capitula, Bottæ. *in tract. de Synodo par. 2. num. 42.* Quarant. *in sum Bullarij, verb. Concilium Prouinciale, vers. quarto quæro*, vbi Prosp. de August. *in addit.* resoluit quòd si tempore celebrationis Cõcilij Prouincialis vacaret Sedes Cathedralis, Capitulum succedens in iurisdictione est Ordinarius iudex, & debet de necessitate vocari, & potest cumparere per Vicariũ generalem cùm speciali mãdato dandi vocem decisiuam cùm sit iurisdictionis, quæ trãsit in Capitulum Sede vacante: additque *sacram* censuisse *Congregationem* Capitula Colle- 21 22

giatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad Synodum Prouinciale esse vocanda.

Vtrùm autem in decernendo, & statuẽdo
23 quæ visa fuerint opportuna in Synodo teneatur Episcopus sequi consilium Capituli? Quæstio est dubia, in qua videtur negatiuè respõdendũ, ex eo quia facultas cõdẽdi huiusmodi statuta dicitur esse meri imperij maximi, vt docet Bart. *in l. imperium. num. 8. ff. de iurisdict. omnium iudic.* quam exornat Suar. *de legibus lib. 1. cap. 8. à num. 6.* Istud autem merum imperium est in Episcopo, vt per Bald. *in rub. sub num. 7. ad fin. vers. vel dic quòd Episcopus, de constitut.* Imol. *in cap. cum contingat num. 2.* per eum text. *de foro compet.* ac proinde prædicta potestas pendet à iure monarchico constituto in ipso Episcopo, & per consequens incommunicabili Capitulo, aut cuiuis alteri, quod vltra text. & illius rationem, *in l. 1. ff. de officio eius, cui est mandata iurisd.* in terminis his nostri optimè firmat Soar. *d. tract. de legibus, lib. 4. cap. 5. in 2. dub.* vt propterea, quòd scriptum legitur *in dict. cap. nouit, & in cap. quanto, de his quæ fiunt à Prælat. sine consens. Cap.* circa consilium requirendum per Episcopum, veniat restringendum ad statuta super alienationibus bonorum Ecclesiæ, vt aduertit Suar. *loco Præcitato*; vel ad iudicia, & sic ad iurisdictionalia, non autem ad ea, quæ pendent à mero imperio, & ipso iure monarchico, & nihilominus etiã in illis casibus, quamuis aliqui voluerint consilium in dictis Decretalibus sumi pro consensu, quæ fuit opinio Vincentij, & Goffredi. Contraria tamen sentẽtia verior est videlicet quòd nec in his Capitulum aliud habet quàm simplex consiliũ, absque vlla necessitate Episcopi illud sequẽdi, vt *in d. c. quanto*, præ cæteris docet Host. *sub num. 1. vers. dic quòd igitur*, Abb. *num. 4. & sub numero 5. vers. & ist mihi indubitabile*, plures citat Mandos. *de inhibit. quæst. 192. num. 2.* hanc esse communem sententiam agnoscit Rot. apud Achil. *decis. 57. alià 2. de de offic. Ordin. sub num. 7. vers communis tamen*, vbi *num. 3.* ait non reperiri textum aliquem, per quem probetur exigi consensum & singulas rationes, & auctoritates in contrarium discutit Puteo. *decis. 92. à num. 3. lib. 3.* In publicatione Constitutionum Synodalium Capituli, *d. cap. quanto, de his, quæ fiunt à Prælato*, Henric. Boitæ. *de Synodo p. 3. num. 137.* Verall. *p. 1. decis. 222. à princ.* Camill. Borrel. *in summa decis. tom. 1. tit. 13. de legib. num. 28.* & attestatur idem Verall. *ead. part. 1. decis. 305. num. 4.* Constitutiones de quibus ibi factas ab Episcopo de rigore iuris non fuisse ri... rectè factas quia nõ interuenit cõsiliũ Capituli, vt de iure requiritur, & *num. 3.* ait quòd vbi consilium alicuius requiritur ad faciendum aliquem actum, debet priùs ille actus tractari in præsentia illius, & super eo consilium eius peti, & debito termino expectari responsum, *cap. cùm olim*, vbi Abb. *num. 2. de arbitr.* quia Capitulum poteat causas allegare, ex quibus Episcopus moueri posset, & meliores rationes sumere pro expeditione actus gerendi. Sed nouissimè *Sacra Congr. Conc. sub die 5. Iunij 1627.* censuit *Episcopum in condendis statutis in Synodo non teneri sequi consilium Capituli, nisi in casibus à iure expressis.* Et eadem *S. Congreg. in Ortolen. 27. Martij 1632. ad 15.* respondit *Episcopum in Synodo Diœcesana facere posse Constitutiones, Statuta, & Decreta, absque consensu Capituli; debere tamen requirere illius consilium, licèt illud non teneatur sequi, nisi in casibus à Iure expressis.* Et *in resp. ad 14.* censuit *posse Episcopum solum absque consensu, vel consilio Capituli Synodum Diœcesanam indicere, & publicare.* Et *in resp. ad 2.* declarauit *pro generali visitatione Diœcesis Decreto Concil. Trid.* 3. *sess. 24. de reform.* demandata, *posse Episcopum per se solum facere generalia absque cõsensu, seu consilio Capituli.*

Itẽ ex manifesta, & rationabili causa pos- 24
sunt Capitula Ecclesiarum cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata, & diuinorũ Officiorũ celebrationẽ suspendere, *cap. irrefragabili §. cæterùm, de offic. Ordin.* vbi non simpliciter conceditur Episcopo relaxare cessationem factã à Capitulo sine ipsius cõsensu, sed factã sine causa rationabili, vel in eius cõtemptum: vnde Ego *in collect. ad illũ text.* teneo Capitulum etiam semota aliqua 25
speciali consuetudine cessationem indicere posse, vt videtur deduci ex *Clement. §. in cessationibus, de sentent. excom.* ibi, *quia ipsos hoc vnico lumine ad repellendas iniurias eis factas priuare nolumus*; quæ verba satis supponunt agere text. de his, qui iurisdictionem nõ habent fori exterioris: tunc enim cessationem vnicum lumen non diceret. Nec his obstat tex. *in c. si Canonici*, ibi, *ex consuetudine, de officio Ordin. lib. 6.* quia referri potest ad consuetudinẽ generalem, quæ admisit vt Capitulum, & Conuentus ex prædicta ratione cessationẽ dicere valeat. Quamuis cõmunis Doctorum resolutio teneãt cessationẽ à Diuinis sine Episcopi auctoritate fieri à Capitulo non posse, nisi ipsũ hanc potestatẽ cessandi à Diuinis ex consuetudine, aut priuilegio acquisierit, vt docent Cou. *in c. alma mater, p. 3. §. 2. n. 6.* Henriq. *in summa lib. 13. c. 54. in princip.* Fr. Emman. *quæstionum Regul. tom. 2. q. 117. art. 1.* Auil. *de censur. pat. 6. disp. 1. dub. 1.* Sayr. *eodem tract. lib. 4. c. 17. num. 1.* Soar. *eiusdem tom. 5. disp. 39. sect. 3. à num. 2.*

Vtrùm

Vtrùm in omnibus negotiis pertractandis in Capitulo Canonici absentes à ciuitate sint vocandi? Quæstionem mouet, & resoluit Marc. Anton. Genuens. *in practic. Eccles. q.* 507. *à n.* 1. & respondet regulariter absentes non esse vocandos, nisi in tribus casibus, iuxta gloss. communiter receptam *in cap.* 2. *de testib. lib.* 6. in quibus de Ecclesiæ graui præiudicio agitur. *Primus* est in electione Prælati, *cap. cùm inter, cap. vniuersis, cap. quia propter, de elect. Secundus* in cessatione à Diuinis ex cõsuetudine competente, iuxta tex. *in decis. cap. si Canonici, de officio Ordin, in* 6. *Tertius* in collatione Præbendarum *cap. cùm in Ecclesiis, de præbend lib.* 6. Deinde, idem Marc. Anton. *à num.* 3. post Abb. *in d. cap. cùm inter*, tenet quòd si occurreret casus grauis similis suprà dictis, sunt vocandi absentes, cùm nõ appareat ratio diuersitatis, quare in illis tribus casibus sint vocandi nisi propter grauitatem præiudicij, ergo in similibus debent absentes vocari, quia casus exceptus à regula extenditur propter identitatē rationis, *cap. cùm debita, de confirm. vtili.* Vide quæ dixi suprà *cap.* 39.

An in negotiis agendis per Episcopum cũ consensu Capituli, non Episcopi cum vno, vel duobus Canonicis, faciat maiorem partem, & sit attendenda? Disputat idem Marc. Anton Genuens. *in practic. Eccles. quæst.* 643. & videtur remanere cum opinione Hostien. *in cap. postulastis, de concess. præben.* distinguentis inter Episcopum, qui interest Capitulo vt Canonicus; & inter illum, qui interest tanquam Prælatus: in primo casu eius vocē respectu numeri non esse maioris auctoritatis ait, quàm sint aliæ voces aliorum, sed æqualem esse cum aliis, & censeri vnicam: in secundo casu tenet tantùm valere eius vocem solam, quemadmodum omnes voces totius Capituli per se, & sic censeri habere dimidiam partem, idem tenet Cardos. *in praxi iudicum, verb. Capitulum, num.* 14.

26 Propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesiæ in conferendi beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episco pertinent ad Episcopum tanquã ad immediatum superiorem fit deuolutio, iuxta text. *in cap.* 2. *de concess. præb.* vbi Panor. *num.* 6. resoluunt gloss. *verb. Capitulum, in cap. irrefragibili, de offic. Ordinar.* expressit *lib.* 9. *tit.* 17. *parte* 1. vbi Gregor. Lopez, Rebuff. *in praxi benef. tit de deuolut. num.* 21. Pert. Gregor. *rei benef. cap.* 9. *num.* 40. Azor *d. cap.* 27. *q.* 2. Vbi autem beneficiorũ collatio ad Episcopum, & Capitulũ communiter spectauerit, tunc deuolutio ex capite ignorantiæ non fiet ad Episcopum, sed potiùs ad Archiepiscopum tanquam ad proximum Superiorē, *c. postulastis, de concess. prabend.* cum latè per me adductis *de officio & potestat. Episcopi. par.* 3. *alleg.* 126. *num.* 71. *cum multis seqq. secundum Lugdunen. impress.*

Cùm fit mentio de Canonicis alicuius Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, venit Capitulum eiusdē Ecclesiæ, quod repræsentatur ex Canonicis. Vnde legata facta Canonicis, indefinitè vel generaliter omnibus Canonicis, in dubio censentur relicta Capitulo, Ripa *in cap. cùm M. Ferrariensis, num.* 11. *post princ. vers. contra illud notabile, de constit.* Menoch. *de præsumpt. lib.* 4. *præs.* 113. *num.* 6. Card. Menoch. *de coniect. vltim. volunt. lib.* 8. *tit.* 6 *num.* 22. *&* 24. *ad fin.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom.* 4. *cap.* 533. *num.* 15. *cum seqq.* Cassan. *cons.* 44. *num.* 20. tanquam Capitulo scilicet & Collegio, non autem singularibus personis; vnde non diuiderentur æqualiter inter ipsos Canonicos, sed adhibebitur distinctio qualitatum faciendo distributionē, prout solent distribui cætera bona ipsius Collegij, dando plus vni Canonico, quàm alteri, habito respectu Ordinis sacri, seu antiquitatis, vel alterius qualitatis vnius cuiusque secundùm statuta Ecclesiæ, Couar. *in c. requisiuisti, num.* 10. *de testament.* Card. Mantic. *d. tit.* 6. *num.* 24. *in fine, vers. vnde puto quæstionem*, Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neap. cap.* 72. *num.* 7. *ad fin.* Ceuall. *commun. contra commun. q.* 278. *ad med. p.* 1. bene Anguian. *d. lib.* 2. *controu.* 4. *numero* 19 *&* 20. Stephan. Gratian. *d. cap.* 133. *num.* 26. vbi, *num.* 18. intelligit aliquos Doctores contrarium tenentes loqui quando abessent coniecturæ quòd Canonici fuerint cõtemplati vt singuli, putà si præcesserint merita singulorum, vel quòd legata non possint conuenire ipsi Collegio, sed singulis.

Hinc etiam quomodocunque Capituli mentio fiat, cõprehenditur Decanus, quippe quòd de Capitulo existit, & sub nomine Capituli tanquã pars sub toto inuoluitur, & continetur, vt voluit gloss. *in cap. cùm inter vniuersas* 18 *de elect. & gloss. verb. nullatenus, per tex. vbi in cap. post electionem, de concessione præl.* nec necesse erit Decani mentionem facere, vt censeri debeat comprehēsus sub nomine Capituli. Quòd si aliquando in Iure nostro reperietis expressam mentionē Decani alicuius Ecclesiæ, siue directum rescriptum aliquod Decano, & Capitulo, vt *in c. ex parte, de rescript.* totum id referendum est Dignitati, & qualitati, seu claritati ipsius Decanatus: negari enim non potest fulgere & coruscare seu exsplendescere inter alios Dignitatem Decanatus, vtpote quę dignior, & nobilior est, teste Cassan. *in catal. gloriæ mundi parte* 4. *consid.* 37. Boër. *de auctoritate magni Concilij, a numero* 71. iunctis iis, quæ habentur suprà *cap.* 7. Ita optimè Anguian.

guian. *in tractat. de legib. lib. 2. controu. 4. num.* 5. An Capitulum sine Episcopo possit disponere de bonis mensæ Capitularis, siue fabricæ? Vide Solorzan. *de iure Indiar. tom. 2. cap.* 14. *n.* 53. vbi etiam post Garc. *de benefic. p. 3. n.* 198. *in fine* tenet Episcopum pro suo arbitrio posse expendere redditus fabricarum, præcipue si procedat per viam visitationis, & reuisionis, administrationis bonorum & rationum fabricæ.

27 Sede autem vacante morte Episcopi depositione, vel translatione, aliquàve alia ratione, inuentarium de rebus Ecclesiæ conficere tenetur, vt *in c. charitatem* 12. *q.* 2. & vbi fructuum percipiẽdorum munus incumbit, œconomum vnum, vel plures fideles, ac diligentes decernere debet, qui rerum ecclesiasticarum, & prouentuum curam gerãt, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. *c. hac huius* 12. *q.* 2. *c. quoniam, in fine* 75. Concil. Trident. *d. sess.* 24. *de reform. c.* 16. *in princ.* Et sic tenetur Capitulum reddere rationem Episcopo nouo de negotiis, seu instrumentis, & scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si ad Capitulum peruenerunt, siue de omnibus, quæ gessit Sede vacante, Menoch. *de arbitr. casu* 169. *num.* 8. Cardos. *in praxi iudic. verb. Capitulum, n.* 11.

28 Item primo loco Officialem, seu Vicariũ infra octo dies post mortẽ Episcopi, aut eius translationem constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur, aliàs illius deputatio deuoluitur ad Metropolitanum, vt statuit idem Concil. Trid. *sess.* 24. *de reform. c.* 16. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1. *c.* 10 *num.* 7. Cardos. *in praxi iudicum, verb. Capitulum* 3. Raguc. *de voce Canon. q.* 37. Nicol. Garc. *de benef. p.* 5. *c.* 7. *ex num.* 6. vbi, *num.* 22. subdit in electione Vicarij huiusmodi non requiri quòd seruetur forma electionis præscriptæ per *Concil. sess.* 25. *de regul. c.* 6. post *cap. quia propter, de elect.* quia isti Vicarij vtplurimum sunt temporales, & momentanei, & *Concil. in d. c.* 10. loquitur de constitutione, & non de electione: nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c.* 44. *num.* 1. quamuis de Iure communi non tenebatur Capitulum deputare Vicarium Sede vacante, Sbroz *de Vicario Episcopi lib.* 1. *quæst.* 16. *numero* 9. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, numer.* 1.

29 Ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam eo tempore administratio iurisdictionis residet penes totum Capitulum, vt resoluunt Zerol. *in praxi Episcop. part.* 1. *verb. Capitulum* §. 3. Quarant. *in summa Bullar. verb. Capitulum Sede vacante*, §. *duodecimò quæro, vers. primo*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccl. fiast. post resol.* 505. *in notab. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers.* *primo, & in decis. Curiæ Archiep. Neapol. dec.* 305. *numer.* 3. *par.* 4. Raguc. *de voce Canon. in Capitulo, quæst.* 37. *num.* 2. Machado *d. lib.* 4. *p.* 4. *tract.* 1. *docum.* 8. *n.* 3. Ego ipse *de officio, & potestate Episcopi, par.* 3 *allegat.* 54. *num.* 163. *Sacra Congreg. Concil. sub die* 19. *Septembris* 1620. vbi expressè *quòd donec durant dies electionis dicti Vicarij, iurisdictio est penes Capitulum, non autem penes primam Dignitatem.* Quamuis Petr. Foller. *in comment. super constit. Regni, quæ incipit, Peruenit ad audientiam nostram, n.* 75. & nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c.* 34. *n.* 19 Sbroz. *de offic. Vicar. lib.* 1. *q.* 61. existimauerit quòd stante præfixione termini octo dierum per Concilium facta interim Archidiaconus sustinet Vicarij vices.

Et si Capitulum Sede vacante ad Vicarij Capitularis electionem iteratis vicibus deuenire possit, absque causa tamen non potest, vt declarauit *Sacra Cong. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositum in Massanen. 6. Martij* 1618. Poterit etiam Capitulum Sede vacante Vicarios pedaneos constituere, sicut Episcopus posset illos cõstituere, Pauin. *de offic. & potestat. Capit. Sede vacãte p.* 2. *q.* 10. Molin. *de Iustit. tract.* 5. *disp.* 11. *n.* 1. *vers. Pauinus.* 30

Intra illos octo dies non arctatur Capitulum ad constituendum Vicarium, & successiuè potest de per se administrare, secundùm Quarant. *vbi proximè, vers. terminum,* quem refero Ego ipse *dict. allegat.* 54. *n.* 163 *in fine.* 31

Terminus autem præfatus octo dierum currit Capitulo etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam, quando tamen à Summo Pont. fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesiæ, etiamsi non sint expeditæ litteræ, vel capta possessio, vt dicit decisum Quarant. *d. vers. terminum,* Lauor. *var. lucubrat. tit.* 4. *de elect. c.* 25. *n.* 17. Solorzan. *de iure Indiar. tom.* 2. *lib.* 3. *c.* 13. *ex n.* 40. Machado *en su perfecto Confessor lib.* 4. *p.* 4. *trat.* 1. *docum.* 5. *n.* 3. & 4. & statim post translationem absque alio consensu Episcopũ translatum perdere Iura primæ Ecclesiæ, censuit Rot. apud Farin. *decis.* 475. *par.* 1. *recent.* & me citato *in collect. ad cap.* 1. *numer.* 5. *de translat. Episcopi.* Ioann. Anton. Massobr. *in praxi habendi concursum, requis.* 1. *dub.* 9. *secundùm Romanam impress.* attestatur resolutum Ecclesiam à qua volens transfertur, seu quam dimittit Episcopus, vacare ab eo tempore, quo idem Episcopus ab illius vinculo absoluitur in consistorio Sanctitatis suæ, etiã ante expeditionem litterarum Apostolicarum, vel adeptã possessionem secundæ Ecclesiæ: & posteaquam huiusmodi absolutionis notitiã habuerit etiam ex testimonio, seu 32

do:

documento Secretarij Sacri Collegij, illico
teneri eũ abstinere ab exercitio Ordinariæ
iurisdictionis, eámque transire in Capitulũ
tanquam Sede vacante; & ita posse, & de-
bere Capitulum statim eã iurisdictione vti,
ac Vicarium, iuxta Concilij *dict. cap. 9.* præ-
scriptum eligere, Sedémque vacantem pu-
blicare, de quo Alzed. *in praxi Episcop. p. 1. c.
4. n. 94.*
33 A Capitulo Sede vacante vnus tantùm vi-
carius eligẽdus, nisi legitimè adesset imme-
morialis consuetudo duos, aut plures eligẽ-
di, secundùm Quarantam *vbi suprà v. nonò
dubitatur,* quem refero Ego ipse *d. alleg. 54.
n. 165. in princ.* Et dicit Raguc. *de voce Canoni-
cor. q. 40. n. 8.* quòd potest plures Vicarios cõ-
stituere æquè principales, vel vnũ generalẽ,
& alterũ forancũ, maximè si est ampla Diœ-
cesis; & stante immemoriali consuetudine
admittit Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiepi-
scop. Neapolit. decis. 293. part. 4.* & *Sacra Congre-
gat. Concilij in Salernitana 26. Iulij 1589. & in*
34 *Panormitana 31. Maij 1592.* censuit† *Capitulũ
Sede vacante duos Vicarios substituere posse, vt
alternis mensibus Vicariatus munere fungãtur,
si legitima probetur immemorialis consuetudo,
& illis qualitatibus sint præditi, quas requirit
Concil. Trident. sess. 24. cap. 16. de reformat.* Ita
testatur Nicol. Garc. *in addit. ad tract. de bene-
fic. part. 5. cap. 7. num. 37.* Quamuis Pauin.
de officio & potest. Capituli Sede vacante p. 2. q.
10. quem refert Molin. *de Iustit. tract. 5. disp.
11. n. 1. vers. Pauinus,* teneat indistinctè Ca-
pitulum Sede vacãte posse constituere vnũ,
35 aut plures Vicarios loco sui.† Et huic Vicario
decet prouideri de competenti salario, vt
censuit eadem Sacra Cong. *sub die 15. Octo-
bris 1601.*
36 Si discordia fuisset inter Canonicos in ele-
ctione Vicarij, & plures ad huc officiũ assu-
merentur, magis idoneum, & habentem
qualitates Cõcilij remanere debere, cæteris
remotis, tenent Quarant. *d. loco, vers. secun-
dò dubitatur,* Aloys. Ricc. *post d. resolut. 505. v.
secundò.* Garc. *de benefic. part. 5. cap. 7. num.*
23. vbi refert sic censuisse *dictam Sacram
Congregationem.*
37 Quamuis Capitulũ non teneatur eligere
personam in Vicarium de gremio ipsius Ca-
pituli, si tamen adesset idoneus, cæteris pa-
ribus, ille est præferendus, vt per Garc. *d. c. 7.
num. 13.* Marcel. Vulpe *d. c. 44. num. 25.* Qua-
rant. *d. loco, vers. sextò dubitatur,* Aloys. Ricc.
*in decis. Curiæ Archiepisc. Neapol. decis. 180.
p. 1.* Nec potest in talem Vicarium eligere
Parochum habentem curam animarum,
nisi illam gereret in eadẽ ciuitate, & Eccle-
sia, vt ex seq. decisione constat. *Petitum fuit
à Sacra Cong. Cardinalium negotiis Episcoporum.*
38 *& Regularium præpositorum,† an Episcopali Se-
de vacante Canonici eligere valeant in Vicarium
generalem Canonicum eiusdem Ecclesiæ, qui in
eadem Ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit
animarum? Sacra eadem Congr. affirmatiue re-
spondit, in vna Orien. 19. Martij 1619. & 19.
Iulij eiusdem anni,* vbi etiã fuit dictum, quòd
contrariæ decisiones intelligũtur de Parochiali.
Canonicus ex gremio Capituli in Vicariũ 39
Sede vacante electus, dum tempore diuino-
rum Officiorum suo muneri, & Officio in-
cumbit, distributiones quotidianas non per-
cipit, vt resoluit Monet. *de distribut. quotid.
parte 2. quæst. 11. num. 83.* & stante consue-
tudine illum absentẽ non excusari admit-
tit Rot. *decis. 222. num. 6. par. 2. diuers.* Qua-
rant. *d. loco vers. octauò dubitatur, in fine.* Qui
quidem † si in Choro interueniat cum Ca- 40
nonicali apparatu, vt distributiones quoti-
dianas lucretur, debet sedere in loco proprio
sui Canonicatus, antiquioribus non præce-
dendo, vt tradunt Sayr. *in floribus Decis. sub tit.
de officio Vicarij, decis. 3.* Quarant. *d. loco vers.
octauò dubitatur, in princ.* Aloys. Ricc. *in praxi
fori Eccles. 475. in 1. edit. alias resolut. 479. in 2.
edit.* Sbroz. *lib. 2. q. 25. num. 17.* vbi *num. 20.* ad-
uertit, quòd etiam † quando non eligitur 41
Vicarius ex Canonicis, illi in processionibus
præferendus est Archidiaconus, seu alia Di-
gnitas, maior, & prima post Pontificalem, re-
fero Ego ipse *d. alleg. 54. n. 167.*
Nec Vicarius huiusmodi, Capitularis oc- 42
cupare debet in Ecclesia Sedem Archidia-
coni, sed debet sedere in alia sede portatili,
vt declarauit *S. Cong. Rituum in Nucerina 10.
Aprilis 1601.*
Capitulum in commissione Vicarij potest 43
præfigere tempus, & modum procedẽdi, sed
nõ postea; cùm enim iurisdictio Vicarij Ca-
pitularis depẽdeat ab ipso Capitulo, potest
Capitulum illã ampliare, & limitare, ex quo
ipsa iurisdictio residet principaliter penes
Capitulum; Pauin. *d. par. 2. q. 10. num. 6.* Mar-
cel. Vulp. *c. 44. n. 28.* Raguc. *d. quæst. 40. n. 14.
& Sacra Congreg. Conc.* censuit *Capitulum Se-
de vacante posse certum tempus in Vicarij de-
putatione præfinire, quo elapso iurisdictio expirat,*
vt testatur Garc. *in addit. ad tractat. de benef.
parte 5. c. 7. n. 37.* & ita poterit eligere cum
clausula quòd † non duret nisi per annum, 44
eadem Sacr. Congr. sub die 17. Iun. 1617. At ego
crederem melius fieri,† si Vicarius Capitu- 45
laris Sede vacante eligatur liberè, absque
vlla conditione mutationis, & assignatione
assessoris, prout censuit *Sacra Congreg.
Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regula-
rium præpositorum,* Episcopo Caiet. rescri-
beos, *sub die 28. Octobris 1587.*† Si verò Ca- 46
pitulum constitueret Vicarium simpliciter
absque temporis præfinitione, eius officium
durare durante Sedis vacatione, resoluit

Quaranta *d.verb.Capitulum Sede vacante,prope fin.verf.circa quam commissionem*, quem refero Ego ipse *d.allegat.54.n.173.*

47 Et sic facta electione Vicarij non potest Capitulum illum ad libitum reuocare & nouum constituere:vt tenent Aloys. Ricc. *in collect.decis.parte 5.collect.1602. in fine, & in decis.Curiæ Archiepisc. Neapol. decis.* 187. *parte 4* Raguc.*d.q.37.num.4.* Marc. Anton. *Genuens.in pract.Archiepisc.Neapol. c.86.n.4.* Ego ipse *d.allegat.54.n.171.*nisi ex causa benè visa Sacræ Congregationi negotiis Episcoporum,& Regularium præpositæ, vt ipsamet declarauit de *hoc anno* 1631. & antea idem rescripsit Capitulo Neapolitano 1. *Septembr.*1603.& Nuncio Neapolis 22.*eiusdem mensis & anni*, & Capitulo Tarraconẽ. *die 24.Nouembris*, & Capitulo Aretino *die 16.Octobris* 1603.Quicquid dicant Quarãt. *d.loco num.3. verf.tertiò dubitatur*,& Zerol.*in praxi Episc.par.1.verb.Vicarius*, §. 21. *vers.3.* Nald.*in sua verbo Vicarius n.* 8. Solorzan. *de iure Indiar.tom.1 lib.3.c.13.n.67.cum seq.*Machado *en su perfetto Confessor lib.4.p.3.tract.3. docu.9.n.2.*& citati nouissimè à Lattrea *Granatens.decis.2.n.4.* nouissimè etiam Marcel. Vulp.*d.cap.44.num.14.*

48 Vicarius verò à Metropolitano deputatus in vim *cap.16.sess.24.*quando in Sede vacante Capitulum, ad quod spectabat,intra tempus à Concilio præscriptum illum non deputauit,amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitani,vt censuit *S.Congr.Conc.in Liman.29.Septembris* 1625.

49 Debet Vicarius Capituli Sede vacante eligi Doctor,aut Licentiatus in Iure Canonico,vel aliàs quàtùm fieri potest,idoneus, vt statuit *Concil.Trid.d.cap.* 16. ibi,*qui saltem in iure Canonico*,&c.& docent Nauar.*conf.2. aliàs vnic.de offic.Vicar.in nouis*, Sayr. *in florib. decis.sub illo tit.decis.*2.Garc. *d.par.* 5. *cap.7.n.* 9.Petr.Henriq.*conf.*90.Marcel. Vulp.*d.c.44. num.15.*Machado *en su perfetto Confessor lib.4.p.3.tract.2.docum.3.*Moscon. *de maiest.mil. eccles.lib.1.part.1.c.15 pag.*291. Anton.Nald. *verbo Vicarius pag.*919. Solorzan. *de iure Indiar.lib.3.cap.13.num.*38.Sbroz. *de offic. Vicar. lib.1.quæst.36.num.12.*vbi *in addit.*refert decisum

50 quòd†Sede Episcopali vacante Vicarius debet eligi Doctor,aliàs electio est nulla,nec debet confirmari Vicarius Episcopi demortui,nisi esset Doctor: quod etiam repetit *in addit.ad quæst.55. num.* 2. Galet. *in Margarita casuum Conscient. verb. Vicarius* 4. Molin.*de Iustitia tract.* 5. *disput.* 11. Aloys. Ricc.*de praxi resol.497.nam.2.& in collect.decis.parte 3.Collect.*1602.vbi limitat in Vicario Capituli Ecclesiæ Collegiatæ, Sede vacante,de quo etiam Garc.*d.cap.* 7.*num.* 20. Raguc.*d.q.37.num.6. Sacra Cong. Concil.sub die 19.Septembris* 1620.vbi *quod†debet doctorari in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.* 51

Vbi verò non esset Doctor,poterit Capitulum in actu deputationis dare ei consultorem Doctorem,alioquin poterit ipse Vicarius eligere consulturem Doctorem sibi benè visum partibus non suspectum, in casibus in quibus eo opus erit,vt docet Sbroz. *d.quæst.36.num* 13.Quarant.*d.verb. Capitulum Sede vacante,num.3.in fine*, Garc.*d. p.5.c.7.num.*12.vbi quòd eo casu sunt eligendi Doctores,vel Licẽtiati in Vicarios si in Capitulo adsint,aliàs sufficit,vt vnus eligatur qui sit,quantùm fieri poterit, idoneus, & *n.* 14. quẽ refert Solorzã.*de iure Indiarũ tom.1. lib.* 3.*cap.* 13. *numero* 42. & Machado *d. docum.* 8. *num.*2.asserit quòd ex hoc non excluditur Capituli arbitrium ne possit ex iustis causis,si sibi videbitur,eligere,in Vicarium generalem personam extraneam,licet adsit aliquis capitularis Licentiatus, vel Doctor. Aloys.Ricc.*post.de resol.*505.*in notabilib.de materia Vicarij,num* 4.*vers. Capitulum:* & addit ipse *in decis.Curiæ Archiepisc.Neapel. parte 4.decis.*305.*num.* 15.quòd Doctor Sacrorum Canonum præfertur MagistroSacræ Theologiæ quoad hoc Officium, & *numero* 16.subdit electionem in Vicarium factam de Theologo omisso Canonista valere,sed contrà censuit *Sacra Congreg. Concil.sub die* 28. *Augusti* 1621. dum ibi dicitur†Doctorem Theologum non posse esse Vicarium Capitularem Sede vacante, refert me citato in hoc loco Solorzan. *d.lib.* 3.*cap.*13.*numer.*38.†Ætas viginiritrium annorum permitti potest in Vicario Capitulari,si aliàs est idoneus,non tamen expedit.*S. Congr.Conc. sub die* 11. *Augusti* 1614. 52 53 54

Vicarius generalis,seu Prouisor, aut Officialis alicuius Archiepisco pi,vel Episcopi, aut alterius personæ iurisdictionem Ecclesiarum obtinentis in Regnis Castellæ,& Legionis,nullus posthac in perpetuum esse potest,qui in aliquo saltem ex Ordinibus sacris non fuerit constitutus,itaut omnes, & singulæ deputationes, electiones, assumptiones, admissiones, & dispensationes ad huiusmodi munera, aut aliquod illorum, de quibusuis personis in aliquo sacro Ordine non constitutis, quandocunque & per quoscunque faciendæ,nullæ,& inualidæ,ac nullius roboris & momenti sint.Ita Clemẽs VIII *in sua constit.*incip.*Ecclesiastici Ordinis sub die* 1.*Februarij* 1601.quam approbauit, & confirmauit S.D. Vrbanus VIII.*in sua const.* incipien.*Decet Romanum Pont. sub die* 16. *Decembris* 1623.Qui est Parochus, & habet curam

curam animarum, non potest esse Vicarius Capituli, Episcopali Sede vacante, vt per Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, num 15. vers. item est obseruandum circa fin.* Marcel. Vulpe *d. cap. 44. num.* 18. nisi sit in eadem ciuitate, vt *supra* diximus *n* 38.

At si Vicarius Capitularis fuerit ab aliquo allegatus suspectus, Capitulum debet eligere arbitros ad cognoscendum de suspicione, qua cognita, & militante, causam à Vicario auferre & alteri committere debet, Quarāt. *d. verb. Capitulum Sede vacante, num.* 5. vbi refert *Sacram Congreg.* ita censuisse, Marcel. Vulpe *d. c. 44. n. 19.* & subdit ipsummet Capitulum cognoscere posse, sicut Episcopus potest cognoscere causas suspecti sui Vicarij absque electione arbitri.

† Si infra octo dies post mortem Episcopi
55 Capitulum non prouiderit de Vicario, vel
non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia Suffraganea, vt statuit *Concil. Trid. d. cap. 16. vers. si secus factum fuerit*, & docent Quarant. *in summa Bullarij, verb. Archiepiscopi auctoritas, num.* 36. Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiepis. Neapolit. cap. 70. num.* 6. Et † Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut
56 exempta Capitulúmq; negligens fuerit,
tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Vicarium idoneum cōstituere poterit, vt decidit, idem Conc. *d. cap. 16. vers. Et si Ecclesia ipsa Metropolitana*, &c. resoluunt Cuch. *instit. Iuris Canonici, lib. 2. tit. 8. de offic. Vicarij, numer.* 39. Sbroz. *de Vicar. Episc. lib. 1. q.* 48. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 1. cap. 10. n. 7.*

Non potest alium instituere Vicarius Capitularis nisi ad modicum tempus, & ex vrgenti & magna causa, ac non nimis frequenter. Host. *in cap. clericos, de offic. Vicar.* Cardin. *in Clem. vnic. eod. tit. quæst.* 19. vel nisi haberet mandatum speciale à Capitulo vt possit alium substituere cum claus. *quem ex nunc, prout ex tunc nos substituimus.* Et si Vicarius infirmitate detentus esset, vel alio legitimo impedimento occupatus, posset, de consensu tamen ipsius Capituli, causas tunc pendentes alteri delegare Pauin. *d. part. 2. quæst.* 10. sed si Capitulum vellet durante infirmitate alium Vicarium deputare, posset vtique facere. Quarant. *d. verb Capitulum, num.* 10. Marcel. Vulpe *d. cap. 44. n.* 17.

Vtrùm autem iste Vicarius Capituli Sede
57 vacante possit cognoscere de causis delega-
tis Vicario generali Episcopi, & sic exequi dispensationes in Matrimonij impedimētis, & litteras in formà Dignum, quæ huiusmodi generali Episcopi Vicario solent committi? Affirmatiuè videbatur respondendū, quia forma committendi non est Vicario Episcopi, sed Vicario generali Diœcesis: at Sede vacante Vicarius generalis Diœcesis, est Vicarius Capituli Igitur, &c. ideò hanc partem sustinent, Salas *de legib. disp. 20. sect. 17. n.* 124. Sanch. *de Matrim. lib. 8. disput. 27. n.* 32. vbi *num.* 33. subdit Vicarium Capituli posse de prædictis cognoscere, quamuis cōmissio sit directa Vicario generali Episcopi, & ducitur ex eo quòd Capitulum non succedit Vicario Episcopi, sed ipsemet Episcopo, at Vicarius Capitulo succedit in Dignitate Vicarij Episcopi. Ergo, &c. Contrarium verò mihi videtur probabilius attento stylo Curiæ, & Cancellariæ, quæ vacante Sede Episcopali non diriget litteras in forma Dignum, nec dispensationes Vicario Capituli, quia non confidit de illo; seu Episcopo viciniori, seu eius Vicario; de quo stylo testatur Hieron. Paul *in pract. Cancell. in princ. vers. circa qualitatem personarum.* Cùm ergo Curia, & Cancellaria nolit committere Vicario Capituli Sede vacante, apertè innuit sub nomine Vicarij absolutè prolati in litteris, quæ Vicario, v.g. Bononien. diriguntur, intelligere Vicarium Episcopi, non Capituli; & sic hanc vltimam negatiuam sententiā tuentur Squillante *d. cap. 4. num.* 199. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 1. cap. 18. num. 8. vers secundò facit. cum seqq.* Nicol. Garc. *de benef. parte 6. c. 2. à num.* 44. Bonac. *de legib. disput. 1. quæst. 3. puncto 8. §. 1. num.* 7. Aloys. Ricc. *in decis. Curia Archiep. Neapol. dec.* 44. incip. *Magna fuit.* & *S. Congreg. Eminen. DD. Card. S. Concil. Triden.* Interpretum *sub die 24. Maij*
1621. declarauit † *dispensationes Matrimo-* 58
niales directas Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non posse per Vicarium Capitularem expediri; & nouissimè *in Camenoten. 2. Augusti* 1631. censuit † *Capitulum,*
seu Vicarium Capitularem Sede vacante non 59
posse exequi commissiones Apostol. in forma Dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu Officij, vel sub nomine Dignitatis.

Et sic iam hodie Capitulum Sede vacāte exequi non potest causas Vicario Episcopi delegatas, nisi in commissione exprimeretur nomen Diœcesis tantùm, v. g. Vicario Bracharensi, quia dum Sedes vacat, Vicarius est Officialis illius Diœcesis; ita nouissimè Marcel. Vulpe *in d. praxi iudic. fori Eccles. cap. 44. n. 6.*

Poterit tamen Vicarius Capitularis Sede 60
vacante executioni demandare litteras Episcopo per Sacrā Congregationē directas, & ab illo non exequutas, *S. Congregat. nego-*

tiis

riis Episcoporum, & Regularium præposita, sub die 10. *Aprilis* 1615. necnon omne illud, quod Episcopo mortuo per Bullã, seu Breue in caussis iurisdictionem importantibus concessum erat, *eadem S. Congr. in Tranen.* 26. *Ianuarij* 1604. *& in Neapolitana* 10. *Februarij eiusdem anni*. Non potest tamen huiusmodi Vicarius Capitularis Sede vacãte concedere licentiam erigendi noua monasteria, ex *c.3.sess.*25.*de Regularib.* vt censuit *S. Congreg. Concil. sub die* 10. *Februar.* 1633.

Verùm autem Vicarius huiusmodi Sede vacãte debeat, & possit in Capitulo assistere eodẽ modo, & præcedentia, qua posset Episcopus Sede plena? Vide suprà *c.36.num.*8. Et an ab eo appelletur ad ipsum Capitulũ? Negatiuè Gambar *de auctar. legati de latere lib.9.num.*55. Scacc. *de appellat. q.* 8. *num.* 60.

Vicarius Capitularis debet habere salarium ex bonis Ecclesiæ vacantis, gloss. *verb. expensæ, in Clem. statutum, de elect.* quia nemo tenetur suis stipendiis militare. *c. iam nunc* 28. *q.*1. *c. cùm ex officiis. de præscript.* etiamsi Vicarius sit Canonicus, vel aliàs de gremio ipsius Ecclesiæ; quia illud salarium est pro labore, quem exercet. Pauin. *de potest. Capituli Sede vac. p.*2. *q.*10. *num.*5. Sbroz. *de officio Vicarij lib.*1. *q.*55. *num.*7. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 43. *n.*14.

16 Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Sede vacãte in ius vniuersum Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quæ sunt Ordinariæ iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiantur, vt docent gloss. & Doctores *in cap. his quæ, & in c. cùm olim, de maior. & obed. & in c. illa, ne Sede vacante*, gloss. *verb. Sede vacante, in cap. ad abolendam, de hæret.* gloss. *eodem verb. in Clem.* 1. *§.* 1. *tit.* 1. gloss. *verb. obseruari, in cap. quia sæpè, de elect. lib.* 6. Abb. *in d. cap. cùm olim, circa fin. vers. posset tamen*, vbi Butr. *num.* 15. Feder. de Senis *cons.* 30. *col.*1. *vers. è contra Capitulum*, Cardos. *in praxi iudic. verb. Capitulum n.*2. Nau. *consil.* 44. *num.* 1. *de tempor. Ordinat. in nouis*, Pauin. *de offic. & potest. Capituli, Sede vacante, part.* 1. *q.*1. *à num.* 3. *& q.*5 *num.*2. *versi. item regulariter.* Gutier. *Canon. lib.*1. *cap.*11. *num.* 10. vbi quòd succedit generaliter in iurisdictione Prælati sui, & etiã in administratione spiritualium & temporalium, potestque iudicẽs dare ac constituere, & omnia, quæ ad iurisdictionem pertinent, expedire, nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. cap.*44. *num.*1. Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib.*7. *quæst.*23. *à num.*26. Azor. *instit. moral. p.* 2. *lib.*3. *cap.*27. *quæs.*6. Sbroz. *de officio Vicarij lib.*1. *q.*15. *&* 16. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, à princip.* Quintanad. *Eccles. lib.*1. *cap.* 5. *num.* 6. Rebuff. *in praxi benef. tit. de deuolut. à num.* 58. Suar. *tom.* 5. *disp.* 50. *sect.*5. *num.*6. Nicol. Garc. *de benef. part.*5. *c.*7. *à num.*4. Filliuc. *quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 41. *c.* 2 *num.*4. Isidor. Muscon. *de maiest. milit. Eccl. lib.*1. *p.*1. *c.*15. *pag.*244. *conseqq.* Bobad. *in sua politica lib.* 1. *c.* 2. *n.* 23. *lit.*4. Ego *de offic. Episcopi alleg.*36. *num.* 9. Rot. *decis.* 1. *numero* 13. *par.*1. *diuers. & decis.* 340. *num.*2. apud Farin. *par.*1. *recent. & decis.*632. *num.*4. *par.* 2. *etiã recentior.* Card. Tusch. *practic. conclus. tom.* 1. *lit. C. conclus.* 56. *num.*2. & fuit dictum *in Pampilonen. Iuris visitandi* 15. *Decembris* 1623. coram *R. P. D. Merlino*. eadem Rot. *decis.*166. *à num.* 1. *par.* 1. *recentissim.* Molin. *de Iustit. tract.*5. *disp.*1. *num.*3. vbi *num.* 10. ampliat ad iurisdictionem, quæ ex consuetudine competeret. Valenz. *cons.*107. *per tot vol.*2. Bassæ. *verbo Capitulum Sede vac.* Felician. de Vega *ad c.*4 *§. de adulteriis n.*49. *de iudic.* Machado *en su perfetto Confessor lib.*4. *p.*4. *trat.*1. *docum* 6. *n.*2. Solorzan. *de iure Indiarum tom.*1. *lib.* 3. *c.* 13. *n.*1. *&* 3.

Primò igitur Capitulum Sede vacante, & 62
loco Capituli Vicarius generalis, seu Prouisor eiusdem Capituli, fungitur iure Episcopi in absolutione ab excommunicatione, à qua poterat absoluere ipse Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apostolica specialiter interdicta potestas; vt statuit Bonifac. VIII. *in c. vnic. de maior. & obed. lib.* 6. Syluest. *in sum. verb. Capitulum, §.* 2. Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. num.* 63. Rague. *de voce Canonic. in Capitulo* 36. *num.*4. Suar. *tom.*5. *disput.*7. *sect.* 2. Cardos. *d. verb. Capitulum, num.* 4. cùm olim id successori Episcopo dimitteretur, *cap. si Episcopus* 11. *q.*3. glos. *in d. c. illa, ne Sede vacante.* Vnde Vicarium Capitularem Sede vacãte posse absoluere à casibus, *sess.* 24. *de reform. c.*6 censuit *S. Cong. Concil. sub die* 3. *Decemb.* 1632.

Secundò in confirmationibus, vel infirmationibus electionum, quas facere Episcopus 63
poterat, videlicet de Præpositis Religionum, & similibus, *c. cùm olim*, vbi glos. & Doctores, *de maior. & obed.* Cardos. *d. verb. Capitulum num.*6. *in princ.* Item in confirmãdis electis, & per patronos præsentatis & instituendis, Rebuff. *d. tit. de deuolut. à num.* 68. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.*30. *tract.* 3. *num.*241. Azeued. *cons.* 9. *à num.* 10. Azor. *instit. moral. part.* 2. *lib.*8. *cap.*38. *quæs.* 2. Steph. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, §. nonò quæro, vers. quæ conclusio.* Nicol. Garc. *de benef. p.*5. *c.*7. *num.* 54. Ego ipse *de officio, & potestat. Episcopi, p.* 3. *allegat.* 71. *num.* 183. Cardos. *d. verb. Capitulum, num.*6. *post princ.* Molin. *d. tract.*5. *disput.*21. *num.*13 *v. quamuis.*

Tertiò, in Cõfessore pro casibus Episcopo 64
reseruatis assignando, secundùm Panorm. *in d. c. his, quæ in fine, de maior. & obed.* Quarant.

rant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. tertiò quaero, post med.* Azor. *d.c.37.q.*16. Metipsum *d.p.3.alleg.52.num.*2. Potest enim facultatem concedere absoluendi ab omnibus casibus Episcopo reseruatis, Pauin. *d.p. 1.q.5.* Molin. *d.disput.11.n.5.v.potest item.*

65 *Quartò*, in excommunicationibus, & aliis censuris, ac poenis inferendis, & excessibus corrigendis, quatenus defunctus Episcopus poterat, *d.c.ad abolendam*, & *ibi* glos. & Doctor. *de haeret.* Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo. quaest...num.*4. Nau. *in man. cap.* 27. *num.*5. Molin. *d.tract.5.disp.11.num.6.in princip.* Sic contrà potest absoluere ab excommunicatione tam à iure, vt ob percussionē clerici, quàm ab homine quādo ab illis Episcopus absoluere potest, *c. vnic. de maior. & obed. lib.*6. Molin. *d.disp.*11.*n.* 6. *v. potest item absoluere. tract.*5.

66 *Quintò*, in cognoscendo de crimine haeresis, prout poterat Episcopus cognoscere, in comprehendis, scilicet, iudicandis, ac puniendis haereticis, glos. *verb. praerogatiua. in d. c. ad abolendam*, vbi Host. *num.*2. & 4. Henric. *num.*4. Panorm. *num.*1. Syluest. *verb. haeresis, num.*1. Molin. *de Iust. tract.5.disp.28.num.2.in fine*, Diana *p.4 tract.8.resol.*33. Sanctarel. *in tractat. de haeresi, c.40.num.*4. Farin. *de haeresi q.*186.*num.*177. idem Molin. *d.disp.*1. *sub n.*10.

67 *Sextò*, in visitanda Dioecesi vniuersa, vt videtur insinuare tex. *in c. Ecclesia, de suppl. negl. Pral. lib.*6. dum dicit Metropolitanum posse mittere visitatorem Ecclesiae vacanti, si Capitulum negligens sit in exequenda iurisdictione Episcopali ad se deuoluta. Cùm enim id ad iurisdictionem Episcopi spectet, sanè competit Capitulo Sede vacante, non solùm quoad crimina particularia, de quibus sit infamia, eo quòd tunc visitatio sit necessaria, sed etiam generaliter, quia id est executio iurisdictionis Episcopalis nō solùm vtilis Ecclesiis ac Dioecesi, quod sufficeret, sed etiam necessaria incumbens ex officio benti curam Episcopatus, iuxta *cap. inter caetera, de offic. Ordin. cum similibus.* Ita Pauin. *quaest.* 7. *citato loco.* Syluest. *verb. Capitulum. num.* 3. Abb. *in c. cùm olim, sub num.* 2. *vers. sed indistinctè*, & *ibi* Bald. *num.*1. *de maior. & obed.* Archidiacon. *in c. si Episcopus, n.*2. *de sup. neglig. Pral. in*6. Socin. *in tract. visitat. col.*4. Rebuff *in praxi tit. de deuolut. n.* 65. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, v. primò quaero*, Lotter *de re benef. lib.2.q.*1. *num.*44. Raguc. *d. quaest.* 36. *num.*1. Azor. *par.*2. *lib.*3. *cap.* 37. *q.* 14. Rut. *decis.* 346 *num.*2. apud Farin. *p.* 1. *recent. & d. d. decis.* 166. *num.*2. *p.* 1. in posthum. Farin. aliàs *p.3. recent.* vbi quòd etiam potest procurationes recipere, Franc Leo *in thesauro fori Eccles. p.* 1 *.c.*10. *num.*8 *vers. decimo.* Molin. *d. disp.* 11. *num.*7. *vers. in eodem.* Ego ipse *de officio & potest. Episcopi p.*3. *alleg.*73. *num.* 24. Nouissimè Marcel. Vulpe *in d. praxi iud. c.*44 *num.* 11 & *in Burgen. procurationum* 10 *Martij* 1597. coram *Orano*, & *in Trid. iurisdictionis* 28. *Nouembris* 1607. coram *Cardin. Sacrato*, & *in Pampilonen. iuris visitandi* 15. *Decembris* 1623. coram *R.P.D. Merlino*, *Sacra Congregat. Concil. in Pamp'onen.* 13 *Aprilis* 1630. vbi † quòd *potest visitare omnia loca quae poterat visitare Episcopus*, & hanc facultatem habet Vicarius Capitularis, quamuis id à Capitulo specialiter non fuerit commissum; vt ex sententia eiusdem *Sacrae Congregationis* resoluit Nicol. Garc. *in addit. ad suum, de benef. p.*5.*c.*7.*n.*29. 68

Intellige *primò* Capitulū Episcopali Sede vacante posse visitare per se, vel per alium, visitatorem deputando, nec huiusmodi visitationem soli summo Pontif. competere, gl. *verb. Capituli, post med. in dict. Clement.* 1.§.1. *de haeret.* & sustinent post Archidiac. Abb. *in d.c. cùm olim, n.*2. *col* 3 *post princ. de maior. & obed.* Pauin. *de potest. Capituli Sede vacan. par.* 1. *in princ. q.7. num.*1 *cum seq.* Siluest. *in summ. verb. Capitulum, num.*3. Molin. *de Iustit. tom.*6. *tract.* 5. *disp.*11. *sub num.*7. *vers. ex eodē.* Card. Tusch. *tom.*1. *lit. C. concl.*56. *num.*10. latè Ego ipse *de officio. & potest. Episcop. part.* 3. *allegat.* 133. *per tot. secundùm Lugdunen. impress.* vbi *num.*9. resoluo Capitulum Sede vacante posse deputare visitatorem, idest, administratorem generalem Episcopatus in spiritualibus, & tēporalibus, & *à num.*14. quòd Capitulum Sede vacante habet etiam ius visitandi in ordine ad morum correctionem, & potest ad hoc munus particularem, vel generalem visitatorem, deputare. 69

Intellige *secundò* tunc demum Capitulum Sede vacante posse Dioecesim visitare quādo lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione, nec de proximo Ecclesia est Pasto. re prouidenda; in ipsa verò visitatione circa famulatum, equitatum, & alia forma *Sacri Concil. Trident sess.*21. *de reformat. c.*3. est praecisè obseruanda: ita *S. Congregat. Conc. in Limā.* 10. *Maij* 1629. † Post lapsum anni huiusmodi à die vltimae visitationis per Episcopū factae potest Capitulū visitare dioecesim tempore triennij non expectato, licèt dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis trienniis, eadem *Sacr. Congregat. in Pampilonē.* 3. *Februarij, &* 10. *Decembris* 1629. 70 71

Vnde prius *Rota in Pampilonen. iuris visitandi sub die* 15. *Martij* 1624. coram *R.P.D. Merlino*, denegauit remissoriam clero de Guipuzcoa adnitenti impedire Capitulum ne visitaret Sede vacante ante lapsum triēnij

nō

fub prætextu immemorabilis cõſuetudinis, quia materia eſt impræſcriptibilis; & quia ſemper actus ex parte Epiſcopi remanet mere facultatiuus, Gratian. *diſcept.*298.*num.* 10.*&* 399.*num.*33. Lotter *d. lib.*2.*q.*2. *num.* 49.*&* 50.Coccin.*d* c.402.*n.*10.

Extende Capitulum Sede vacante poſſe viſitare etiam monaſteria Monialium non exempta, exempta verò minimè, vt refert decitum Nicol. Garc. *de benefic p.*5.*c.*7.*num.* 45. Armendar. *in addit.ad recop.legũ Nauarræ, lib.* 1.*tit.*6.*de Viſitat. num.*84. Franc. Leo *d p.* 1. *cap.*10.*num.*8 *verſ.decimo.* nouiſſimè Marcel. Vulpe *d praxi iudic cap.*44 *num.*11. Optimè Molin. *d diſp.* 11.*num.*8.*tract.*5. aduertit in hac materia attendendum eſſe num muneri Epiſcopi aliquid iuriſdictionis tanquã Sedis Apoſt. delegato in perpetuum cõmittatur, vt ex officio Epiſcopis deinceps competat, atque tunc dicit eam iuriſdictionẽ per Epiſ. kcam transire ad Capitulum Sede vacante, niſi aliquid apponatur vnde colligatur cõtrarium fuiſſe intentum Concilij, aut ſũmi Pont. id ſtatuentis. Cùm ergo perpetuo ei muneri annectatur tãquam pars iuriſdictionis eius muneris, idque non in bonum & tanquã priuilegiũ Epiſcopi, ſed in bonũ eorũm, in quos ea iuriſdictio exercetur, aut in bonum aliorum, & Eccleſiæ, cenſendum eſt eam partem iuriſdictionis in eum trãſire, in quem Epiſcopalis reliqua iuriſdictio tranſit, ac proinde tranſire in Capitulum Sede vacante. Vide *inf. num.*105.*&* 106.

Verùm autem Capitulum Collegiatæ Sede Abbatiali vacante ſuccedat in iure viſitàdi ſuo Prælato ſpectante, diſputauit Rota *decif.*346.*à n.*3.*p.*1.*recentior.* vbi poſt Felin. per tex *vbi in cap. his qua, numer.* 2 *de maior. & obed.*& Pauin. *de poteſtate Cap.Sede vacante p.*1.*q.*7 *verſ. ſeptima Sedes eſt Abbatialis,* tenet affirmatiuam partem, quamuis ius viſitandi competeret Abbati ex præſcriptione, vel priuilegio, cùm hoc caſu viſitatio nõ eſſet delegata, ſed ordinaria competẽs Abbati nomine proprio.

72 *Septimò*, in cognoſcendo de arduis cauſis, veluti de cauſis matrimonialibus, & criminalibus, quæ inter maiora computantur, vt docet Quarãt. *dict.verb. Capitulum Sede va-*

73 *cante, verſ. quintò quæro.* Vide *infrà n.*102.

Octauò, in condendis ſtatutis, quæ obligẽt totam Diœceſim, quæque durare debeant etiam tempore Epiſcoporum ſuccedentiũ, Pauin. *in tract. de poteſt. Capit. Sede vacante, p.*1.*quæſt.*6. Sbroz. *de officio Vicarij lib.* 2. *quæſt.* 187.*num.*5.*&* 6. Calderin. *conſ.* 2.*de conſtit.* Zerol *in praxi Epiſc. part.*1.*verb. Capitulum, §.* 15. Card. Tuſch. *in practic.concluſ. tom.*1.*lit. C.concluſ.*51.*n.*1. vbi intelligit de ſtatutis Capitulariter factis ſuper re concernente augmẽtum cultus diuini, & ſeruata debita forma, Marcel. Vulpe *d.c.*44.*n.*16. vbi intelligit in pertinentibus ad ipſum Capitulum, putà qualiter debeat congregari, vel diſtributiones diuidi, &c. Quarant. *dict.verb. Capitulum Sede vacante, verſ. quartò quæro*, vbi etiam intelligit dummodò ſint iuſta & ſalubria; ſecus verò ſi tendant in præiudicium Eccleſiæ, vel Epiſcopalis menſæ, Azor. *d. inſt. part.*2.*lib.*3.*cap.*37.*quæſt.*1. Mooet. *de diſtribut. quotid parte* 2.*quæſt.* 13.*n.*24. Molin. *d. tract.* 5.*diſput.*11.*num.*7. vbi addit quòd quicunque Epiſcopus in eo Epiſcopatu ſuccedens poterit illa reuocare, ſicut & reuocare poteſt quęcunque alia cuiuſuis alterius Epiſcopi ſui anteceſſoris, Ferentil. *ad deciſ. Buratti* 758.*à n.*11. & ideò non poterit ſtatutum cõdere, quo charitatiuum ſubſidium in futurum ex parte minuatur, vt reſolui *de officio & poteſtat. Epiſcopi, p.*3.*alleg.* 87.*n.*14.

Circa quotidianas autem diſtributiones 74 nihil poteſt ſtatuere etiam Sede plena ſine Epiſcopo, Moner. *de diſtrib.quotid.p.* 2.*quæſt.* 15.*num.*26.*in vlt.edit.* ego ipſe *dict.p.*3.*alleg.* 53.*num.*139.†nec poteſt habere pro præſẽ- 75 tibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Eccleſia reſederunt, & Fidei profeſſionem nondum emiſerunt, vt cenſuit *Sacra Congregat.* teſte Nicol. Garcia *de benef. par.*3.*n.* 32. quem refero Ego ipſe *d par.*3.*alleg.* 61.*num.*14. Intellige principalem reſolutionem de poteſtate Capituli in condendis ſtatutis, quæ obligent totam Diœceſim, vt procedat ſolùm in Capitulo Sede vacãte; nam Sede plena nullatenus poterit ſtatuere his verbis, quæ tangunt ſtatum generalem Eccleſiæ, vel iura Epiſcopi ſine conſenſu illius in gloſ. *verb. conſtitutum*, *verſ. quia ſine conſenſu ei c. cùm omnes, de conſtit.* vbi Innocent. *num.* 1. Abb. *n.*4 Burt *n.*45. Felin. *n.*9. Beroi. *n.*36.*&* 46 Benedict. Capra *tom.* 1. *commun.opin.lib.* 1.*tit.*2.*de Epiſcopis*, *& cleric. n.*24.*pag.*154. Rot. *deciſ.*21.*apud* Farin. *p.*2.*recent.* & diximus *ſup. n.* 15.*cum ſeq.*

Nonò, in exequendis vltimus defunctorum 76 voluntatibus, quatenus iure Ordinario cõpetebat Epiſcopis, vt per Franc. *in c.* 1. *col.*4. *de maior. & obedien. lib.* 6. Molin. *d. tract.*5. *diſput.*11. *num.*5. *in fine* Couar. *in cap. Ioannes, num.*2.*de teſtamen.* Pauio *p.*1.*q.*7. Azor. *d. part.*2. *lib.*3.*cap.*39.*quæſt.* 6. Quarant. *d. verb. Capitulũ Sede vacante, verſ. ſeptimò quæro*, Zerol. *in praxi Epiſc.p.*2.*verb. Capitulũ, §.*9. quos refero ego ipſe *dict.p.*3.*alleg.*82 *n.* 31. Nam in executione teſtamentorum iure ſpeciali Epiſcopo competente non ſuccedit Capitulum Sede vacante, vt tenent Pauin. *in tract. d. poteſt. Cap. de Sede vacante p.*2.*q.*7.*verſ. reſpondeo*, Azeued. *conſ.* 11.*n.*9.

Decimò, in compellendis Religioſis pia rũ 77 volun

voluntatum exequutoribus ad reddendas administrationis rationes, vt per Panin. *de potest. Capituli Sede vac. p. 2. q. 7. num. 6.* Azor. *d. p. 2. lib. 3. cap. 39. sub q. 6.* quos refero Ego ipse *d. p. 3. alleg. 82. n. 35.*

78 *Vndecimò*, in exigenda ratione ab administratoribus piorum locorum, vt per Quarāt. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. septimò*, Zerol. *in praxi Episc. p. 2. verb. Capitulum §. 9.* quos refero Ego ipse *d. p. 3. alleg. 75. n 61.*

79 *Duodecimò*, in constituendo Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus, vt per Bonacos. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 9. num. 13. pag. 183.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 11. num. 10.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1 verb. Capitulum §. 3.* Azor. *dict. cap. 37. q. 18.* Quomodo autem hodie Capitulum Sede vacāte debet Vicarium constituere, & qualē, & intra quod tempus, dixi suprà *ex num. 28. cum seqq.*

80 *Decimotertiò*, in deponendo, & interdicēdo, *cap. his qui, in fine, de maiorit. & obed. cap. vnic. eod. tit. lib. 6.* Rebuff. *in pract. benef. tit. de deuolut. n. 63.* refert. & sequitur Sbroz. *de officio Vicarij lib. 2. q. 182. n. 7.* Panin. *p. 2. q 6.* Molin. *d. tract. 5. disp. 1. n. 6. v. potest similiter.*

81 *Decimoquartò*, in quibuscunque casibus potest Capitulum Sede vacante, & loco illius Vicarius, seu Prouisor illius, dispēsare in quibus Episcopus dispensare poterat ratione Episcopalis iurisdictionis, vt in votis, in petitione debiti, & vt illegitimus minores Ordines suscipere possit, & obtinere beneficiū aliquod simplex, iuxta *cap. 1. de filiis Presbyt. lib. 6.* nullibi enim Capitulo hāc iurisdictionem comperimus esse denegatam. Et cùm sæpè expediens ac necessarium sit cum subditis dispensare in multis, vt ex se est notissimum, vt colligitur ex *cap. Domino sancto*, iuncta glos. *ibi, verb. necesse*, & ex *cap. vt constitueretur 50. dist.* non sufficienter esset prouisum diœcesibus si iurisdictio Episcopi sine dispensandi iurisdictione ad Capitulum Sede vacāte deuolueretur: ita Molin. *d. tract. 5. disp. 11. n. 5.* & in dispensationibus illegitimorum ad beneficiū simplex. Nauar. *cōs. 28. sub tit de tempor. Ordin.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, v. Secundò quæro*, Zerol. *in praxi Episc. p. 2. verb Capitulū, §. 3.* citati per me *de officio Episcopi alleg. 45. n. 25.*

82 *Decimoquintò*, in dispensando & absoluendo vigore *Concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 6.* nam licèt illa facultas competat Episcopo iure speciali, tamen competit ei iure cōmuni, & iurisdictione ordinaria illi tributa: ita resoluunt Henriq. *in sum. lib. 6. cap. 16. §. 1. & libro 14. c. 2. §. 1.* Ludou. Beja *responsf. casuum conscient. parte 4 casu 37. v. tandem nullu.* Fr. Emman *quæst Regul. tom. 1. q. 61. artic. 9.* Cened. *ad Sextum collect. 4. n. 3.* Suar. *tom. 4. de* *Pœnit disputat. 30 sect. 2. n. 4* Sayr. *in flor. dec. cas. sub tit. de temporib. ordin. decis. 3. & in clauit Regia, lib. 6. c. 11. n. 84.* Aloys. Ricc. *in collect. d p. 3. collect. 721. v. tertiò dubitatur, & in praxi rerū fori Eccles. decis. 533. in 1 edit. altas resol. 446. in 2. edit. & in praxi aurea resolut. 118. n. 5.* Piasec. *in praxi Episc. parte 2. c. 1. n 16. pag. 106.* Sanch. *de Matrimon. lib. 8. disp. 2. num. 10.* Nicol. Garc. *de benef. parte 5. c. 7. n. 41. & parte 7. c. 11. n. 21. Sacra Cong. Concil. sub die 22. Ianuar. 1602.* Quicquid dicant Mari. Alter. *de censur. tom. 2. disp. 8. de suspen. c. 3. v. ex eodem*, Bonac. *de censur. disputat. 9. q. 5. puncto 1.* nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c 44. n 9.*

Decimosextò, in exigendo charitatiuum subsidiū, vt per Bellencin. *de charitatiuo subsid. q. 7.* Azor. *d. p. 2. lib. 9. c. 14. q. 5. v. item col. legium*, me ipsum *d. par. 3. alleg. 67. n. 13.* † Quāuis Capitulum nequeat statuerē condere, quo tale subsidium in futurum ex parte minuatur, secundùm Bellencin. *d. tract. q. 45.* Azor. *d. lib. 9. c. 15. q 7. v. item Canonicum.* 83 84

Decimoseptimò, in cognoscendo de causis in prima instātia vigore *Conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 20.* quia succedit Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis etiā voluntariæ, ita Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 130.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 81. n. 6.* 85

Decimooctauò, in assistēdo Matrimonio celebrando, & alij Sacerdoti assistendi licētiā concedendo, iuxta formam, *Conc. Trid. sess. 24. de refor. Matr. cap. 1.* Ita Sanch. *de Matr. lib. 3. disp. 28. n. 5.* Gutier. *eod. tract. c. 66. n. 9.* Coninck *de Sacrā & censur. tom. 2. disp. 27. n. 17.* Ego ipse *de officio, & potest. Episc. par. 2. alleg. 32. n. 123.* 86

Decimonond, in cōcedēda facultate, seu licētia, quā dare posset Episcopus, vt per Azor. *d. parte 2. lib. 7. c. 5. q. 3.* Veluti in licentia præstāda clericis curam animarum habentibus ad studium ire volentibus, Zerol. *in praxi Episc. parte 1. verb. Capitulum, §. 2.* † quamuis id hodie post *Concil. Tridentin* Episcopus efficere nequeat, vt suo loco diximus. Et in danda licentia ædificandi Ecclesiam vt acquiratur iuspatronatus, Lambertin. *de iure patron. lib. 1. parte 1. q. 5 artic. 9.* Panin *de potest. Capit. Sede vac. parte 5 q. 2. n. 5.* Nicol. Garc. *de benef. part. 5. c. 9. n. 79.* Ego ipse *d. part. 3. all. 70. n. 32.* 87 88

Et in concedēda licentia extero Episcopo exercendi Pontificalia in Ecclesia vacante, secundùm Henriq *in summ. lib. 10. c. 22.* Quarant. *dict. verb. Capitulum Sede vacante, vers. vndecimò quæro*, Nicol. Garc. *d. parte 5. cap. 7. num. 93. vers. quinta.* † Et in concedenda licentia vt notarij disponant de bonis tēporalibus, Sanch. *in precept. Decalog. tom. 2. lib. 7. cap. 5. num. 68.* Ego ipse *d. parte 3. alleg. 69. num. 5.* 89 90

91 *Vigesimò*, in concedendis Indulgētiis, cùm illæ potius iurisdictionem, quàm Ordinem concernere videantur; ita Doctores *in c. accedentibus, de excess. Prælat.* Panor. *in cap. cum olim, in fine, de maior. & obed.* Siluest. *verb. Capitulum, in calce, num. 5.* Pauin. *par. 1. princ. q. 4.* Henriq. *in sum. lib. 7. c. 31. §. 1.* Nau. *§. in Leuitico, monit. 31. n. 6. & 7.* nouissimè Marcel. Vulpe *d. c. 44. n. 22.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacan. v. duodecimò quaro*, Zerol. *in praxi Episc. parte 1. verb. Indulgentia. §. 2.* Iul. Lauor. *de Iubilæo, & Indulg. par. 2. à n. 52.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 88. n. 25.*

92 *Vigesimoprimò*, in œconomis præficiendis, *c. cùm vos, 4. de offic. Ordinar.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib. 30. tractat. 3. n. 241.* Molin. *de iustit. tract. 5. disp. 11. n. 11. v. licèt.*

93 *Vigesimosecundò*, in cognoscendis, & assignandis congruis portionibus, vt Rebuff. *in tract. congrua portionis, n. 57.*

94 *Vigesimotertiò*, in commendando Ecclesias sine beneficia ad tēpus, secundùm Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. num. 77. & 80. & in tract. nominat. quæst. 8. num.* 30. Azor. *d. parte 2. lib. 3. cap. 47. quæst. 8.* Molin. *de iustit. tract. 3. disp. 15. num. 11. vers. licèt*, vbi ait quòd quāuis ad Capitulum Sede vacante non pertineat conferre beneficia, quæ conferre ad Episcopum attinebat, ad Capitulum tamen tunc pertinet illa commendare prouidendo de idoneo œconomo, qui illa administret, assignato ei congruo stipendio, donec beneficia illa ab eo cōferantur, ad quem collatio eorum spectat: subditque siue beneficiū Ecclesiasticum, quod iurispatronatus non sit, tempore Sedis vacantis in mense summi Pōtificis reseruatum, vel affectum vacet, siue n mense Episcopi, omnia *in Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 18.* præscripta peragere Capitulum Sede vacante vsque ad electionem dignioris inclusiuè, nō secus atque illa perageret Episcopus, collationem verò eorum omnium beneficiorum remittere summo Pont. at circa beneficia etiam curata, quę iurispatronatus sunt, ea omnia peragere idem Capitulum Sede vacante, quæ ibi præscribuntur, vt Episcopus efficiat, & quæ Episcopus perageret si Sedes non vacaret.

95 *Vigesimoquartò*, in admittendis, siue instituendis, vel confirmandis præsentatis clericis à patronis, *cap. 1. de instit. in 6.* Rebuff. *d. tract. de deuolut. à num. 68.* Azor. *d. p. 2. lib. 3. cap. 38. q. 2.* Nicol. Garc. *d. part. 5. cap. 7. num. 54.* latè Lotter. *de re benef. lib. 2. quæst. 2. num. 13. cum seq.* Ego ipse *d. parte 3. allegat. 72. num. 183.* Azeued. *cons. 9. numero 10.* vbi *num. 13.* subdit ex Rebuffo quòd Capitulū Sede vacante poterit facere collationes nominatis faciendas, quia necessariæ sunt.

96 *Vigesimoquintò*, in recipiendis resignationibus beneficiorum, non solùm spectantiū ad collaitonem Episcopi & Capituli, sed etiam in spectantibus ad collationē Episcopi solius, vt per Sbroz. *de offic. Vicar. lib. 2. q. 71. num. 13. & q. 130. num.* 3. Flamin Parif. *de resignat. benefici or. lib. 7. q. 23. à numero* 20. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante. q. 9 prope fin. vers. quartò limita*, Zerol. *part. 2. verb. Capitulum §. 7.* Nicol. Garc. *de benefic. parte 11. cap. 3. num. 256.* Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 243.* metipsum *d. parte 3. alleg. 69. n. 8.* Non tamen poterit Capitulum beneficia sic resignata confere, iuxta ea, quæ dixi infrà *n. 109. cum seqq.*

Vigesimosextò, in prestanda auctoritate per- 97 mutationibus beneficiorum spectantium ad collationem Episcopi, & Capituli communiter, vel tertij, vt per gloss. *verb. conferantur, in Clem. 1. de rerum perm.* Gambar. *in cap. vnic. de rerum permut. num.* 134. Bellacomb. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 9. num. 11 p. 183.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vac. q. 9. vers. quæ concl. in med.* Azor. *d. p. 2. lib. 7. cap. 29. q. 4.* Nicol. Garc. *de benef. p. 11. cap. 4. ex numero 75.* Bonac. *de simon. q. 4. §. 12. num. 7. vers. alij verò.* Non potest tamen admittere permutationes beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi, Pute. *decis. 320 lib. 2. in correctis*, Aloys. Ricc. *in collect. decis. p. 6. collect. 2487. v. vndecimò.*

Vigesimoseptimò, in vnionibus ex causa fa- 98 ciendis, dummodò per eas iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur. Ita docent Imol. *in Clemen. 1. num. 31. de statu monach. & ibi* Cardin. *in §. ad hæc num. 4. q. 6.* Bonifac. *eodem §. numero* 19. Marian. Socin. sen. *in cap. sicut vnire, artic. 3. num. 40. quæst. 6. de excess. Prælat.* Perus. *de vnion. cap. 5. num. 26.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de vnionib. num. 36. & dict. tit. de deuolut. num.* 100. Hoied. *de incompatib. benef. parte 2. cap. 3. num. 7. vers. similiter Capitulum*, Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacant. quæst. 9. vers. quæ conclusio*, Zerol. *in praxi Episcop. parte 1. verb. vnio §. 11. & parte 2. verb. Capitulum, §. 4.* Azor. *d. parte 2. lib. 6. c. 28. q. 9.* & sibi contrarius *lib. 3. c. 38. q. 9.* Sanch. *in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 7. c. 29. num. 155.* Nicol Garc. *de benefic. parte 12. cap. 2. num. 67.* vbi *num. 68.* refert † per *Sacram* 99 *Congregationem Concilij* decisum *Capitulum Sede vacante non posse supprimere quodcunque beneficium, & sibi vnire, sicut Sede plena nonpo. Esse si conj entire vnioni facienda ipsi Capitulo directè, & principaliter.*

Vigesimooctauò, in approbādis & exponen- 100 dis Confessoribus per Vicarium à se electū, cùm hic actus approbandi non sit actus formaliter Ordinis, & dignitatis piscopa li, sed iurisdictionis ordin ariæ. Ita Soar. *tom. 4. de Pænit. disput 28. sect. 5. numero 2.* Henriq. *in summ*

sum. lib. 3. de Pænit. cap. 6. in princip. Facundez *in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 2. lib. 7. c. 2. num. 54.*

101 *Vigesimonono*, in commutando vltimas voluntates in casibus, in quibus de Iure communi posset Episcopus, vt docent Marc. Anton. Cuch. *instit. maior. lib. 2. tit. 9. n. 82.* Monet. *de commut. vltim. volunt. cap. 5. num. 427. cum seqq.*

102 *Trigesimò*, in cognoscendis causis matrimonialibus, vt probatur *in cap. veniens*, iuncta suprascriptis *de eo qui duxit in matrim.* docet Panin. *de officio, & potest. Capitulis Sede vacan. q. 5.* Cou. *de sponsalib. par. 2. cap. 8. §. 12. num. 1.* Quaranta *d. verb. Capitulum Sede vacante, q. 5.* vbi ait *Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 20. vers. ad hæc causæ matrimoniales*, disponere quòd causæ matrimoniales relinquãtur examini, & iurisdictioni Episcopi tantùm, vt excluderentur alij Prælati inferiores, at Capitulum in hoc casu nõ dicitur inferior Episcopo, sed par. Quod quidem intelligere, oportet in causa matrimoniali ex ordinaria iurisdictione, non ita si delegata commissa Episcopo, aut eius Vicario per hæc verba, *dilecto filio Vicario fratris nostri Episcopi*, vt optimè distinguit Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. d. 245. in 1. edit. aliàs resolut. 215. v. sed quicquid, in 2. edit.*

Trigesimoprimò, de delictis extra visitationem contra certas personas inquirere potest per doctrinam Bonifac. *in Clemen. 1. num. 177. de hæret.* Federic. de Senis *cons. 16. num. 1. in fine*, vbi dicit quòd in puniẽdis criminibus & excessibus, & reformandis moribus Capitulum id potest Sede vacãte, quod potest Episcopus, Rot. *decis. 166. num. 2. p. 1.* in posth. Fario. aliàs *p. 3. recent.* non tamẽ poterit facere alium carcerem suum proprium pro his malefactoribus puniendis, Molin. *d. tract. 5. disp. 11. n. 10. in fine.*

Trigesimo secundò. Cùm syndicare sit actus iurisdictionis, Paris de Puteo *tract. de syndicatu, rub. de officio syndicatus §. Iudices ad syndicatum, num. 9.* & in illo procedatur tam ex officio, quàm ad instantiam partis, vt per eundem *d. rub. §. proceditur autem*, eo ipso quòd Capitulum succedit Episcopo in iurisdictionalibus, & potest de delictis in genere, & in specie inquirere, vt suprà firmatum est, sequitur quòd hoc etiam munus syndicandi possit exercere. Ita Rota *d. decis. 166. num. 3.* vbi *num. 4. cum seqq.* respondet contrariis.

Trigesimo tertiò in faciendis gratiis & remittendis pœnis condemnatis per Episcopũ præmortuum, vt ex Aloys. Ricc. resoluit Marcel. Vulpe *d. c. 44. n. 26.*

Trigesimo quartò in remittendis interstitiis ordinandis, & super eis dispensando sicut Episcopus virtute *Concilij sess. 23. de reform. c.* 11. sic censuit S. *Cong. eiusdem Concilij*, teste Marcel. Vulpe *d. c. 44. n. 27.*

103 Verùm autem tota hæc Capituli auctoritas etiam in his, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium? Simpliciter affirmant Gutier. *canon. lib. 1. cap. 12. numero 10. vers. id quod hodie*, Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiepiscop. Neapol. cap. 86. numer. 5.* Molin. *de Iustit. tract. 5. disput. 11. num 4.* Nicol. Garc. *de benef. p. 5. cap. 7. num. 28.* Sed horum opinionem non bene firmari censuit Rot. *in Maurianen. pensionis 25. Iunij 1626.* coram *R. P. D. meo Pirovano, in fine.*

104 Prædicta autem regula generalis, quod Capitulum Sede vacante possit omnia facere quæ sunt iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiantur, intelligẽda venit vt procedat in iis, quæ competunt Episcopo iure proprio, non autem alieno; hoc est, iurisdictione ordinaria, non autem delegata, iuxta ea quæ per tex. *in cap. pastoralis. § præterea, de offic. Ordin.* resoluunt gloss. *verb. Capituli in Clem. 1. de hæreti.* Federic. de Senis *cons. 30. vol. 1.* Marant. *in pract. dist. 5. n. 66.* Abb. *in d. cap. cùm olim sub n. 2. colum. 3. in med.* Pauin. *d. tract. de potest. Capituli Sede vacante part. 1. princ. q. 10.* Azeued. *ad Curiam Pisanam lib. 1. c. 8. num. 12. & cons. 11. num. 7.* Sbroz. *de officio Vicarij, lib. 1. q. 16. num. 1. & lib. 2. q. 135. n. 4.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, in princ. vers. & primò vt intelligatur*, D. Barbos. *in l. quia tale, num. 1. ff. soluto matrimon.* Azori. *d. p. 2. lib. 3. c. 39. q. 4.* Cardin. Tusch. *tom. 1. litt. C. concl. 56. sub n. 5.* Mol. *de Iustit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. sub n. 8. & 9.* Filliuc. *quæst. moral. tom. 3. tract. 41. c. 2. n. 40.* Aloys. Ricc. *in decis. Curiæ Archiep. Neap. decis. 38. aliàs 44. num. 3.* Brunor. à Sole *in locis commun. verb. Capitulum 1.* Rota *d. 346. n. 4. p. 1. recentior.* idem Aloys. Ricc. *p. 6. collect. 2487. v. decimo*, Grilenzon. *cons. 119. n. 6.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. c. 87. n. 30.* nouissimè Ciarlin. *controu. forens. lib. 1. c. 46. n. 15.* Solorzan. *d. tom. 2. lib. 3. c. 13. n. 4. cũ seq.* Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 7. n. 42.* vbi *n. 43.* ampliat etiãsi post præsentationẽ mandati fuisset mortuus Episcopus, & *n. 44.* pariter ampliat etiamsi delegatio fiat à Canone, Frãc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 1. c. 10. n. 8 v. quartò fallit*, idẽ Aloys. Ricc. *in praxi aurea res. 118. per tot.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 92. n. 17.* Et ampliùs procedit etiãsi Episcopus apposuerit manus ante obitũ, per *c. quoniã Abbas. de offic. delegati*, Marches *de commiss. super commiss. ione appellationũ extra Romanam Curiam, p. 1. c. 6. n. 32.* Ex quibus ducta est Sacra Rota Romana elapsis annis ad validam iudicandam impetrationem quandam beneficiorũ certo modo factã à quodã Hispano, eo quia illa minus iustè possidebat alter adhuc Hispanus, & illegitimè natus, quia obtinuerat dispẽsationem

tionem illegitimatis à Vicario Capituli Sede vacante suffulto delegatione Apost. vigore Breuis expediti cum clauf. Officiali,&c. solita apponi in Breuibus directis ad partes Hispaniarum, vbi dicitur *officialis*, qui in Italia appellatur *Vicarius*, ex notaris per Bellam.*dec.5.de offic.Vicar.& add.d.2.eod. tit.in nouis*.refero Ego ipse *d p.4.alleg.84.n 4.*

105 Limitanda tamen videtur prædicta resolutio ne procedat respectu exéptorū, & Sedi Apostol.immediatè, subiectorum;hoc etenim Capitulum Sede vacante non videtur posse ita visitare per se, vel alium ; nam licèt hæc eorum visitatio incumberet Episcopo,si viueret,iuxta tex.*in Clemen.attendentes,in princ.vers.hoc igitur,de statu monach.Concil.Trid.sess.25.de Regularibus,c.9.* tamen quia Episcopus viuus aliter exēptos visitare non poterat iure ordinario,sed solùm iure delegationis Apostol.vt constat ex eodem decreto , & ex *d. Clemen.attendentes , vers. hoc igitur*.Ergo Capitulum Sede vacante non poterit taliter exemptos visitare, vt docent Abb.*in dict.cap.cùm olim,sub num. 2. colum. 3. in med.*Pauin.*dict parte 1.princip.q. 7.num.2.*

106 †Hinc etiam non potest Capitulū Sede vacante visitare monasteria exempta Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica,secundùm Nicol.Garc.*d.c.7.n.45.* Azor.*d.p.2.lib.3.c.37.q.15.& c.40.q.8.* & alios plures,quos refero *d.p.3. alleg. 73. n.25.* Vide tamen quæ dixi suprà hoc *c.n 73.*

107 Ego verò in hac re distinguendum duxi cum Molin.*de Iustit.tom.6.tract.5. disp. 11.n. 8.& 9.*inter casum, in quo aliquid iurisdictionis in perpetuum committitur muneri Episcopali ex delegatione Sedis Apostolicæ, vt ex officio deinceps competat Episcopis, & inter casum in quo id Episcopo, sub nomine dignitatis,& consequenter etiam successori à Summo Pontifice delegato ad aliquam peculiarem rātùm causā,vel negotiū, iuxta tex.*in c.quoniā Abbas,de offic.delegat.*Etenim in hoc vltimo casu iurisdictio delegata nō transit in Capitulū Sede vacāte , & ita procedit limitatio communis Doctorum, de qua *suprà*.At in primo casu non procedit eadē limitatio,sed potius resoluendum Capitulum in dubio succedere etiam in huiusmodi iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata,nisi aliud aliūde legitimè colligatur ex mēte delegātis Ratio est,quia supposita perpetuitate huius delegationis, per quā id,de quo actū fuerit, annectitur in perpetuum Episcopali muneri , non quidē principaliter in bonum Episcopi, nec tanquam eius priuilegium,sed in bonum eorū in quos ea iurisdictio taliter delegata exerceretur,vel aliorū,& Ecclesiæ,cōsequitur eādem iurisdictionem censendā esse vt accessorium,imò vt partē totius iurisdictionis Episcopalis in communi,ac proinde vt talem transituram in Capitulum,in quo Sede vacante transit per viam regulæ tota Episcopalis iurisdictio,vt sano cū iudicio aduertit Molin.*sub d. n.8.*Cùm ergo huc ita se habeat in iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata, iā infertur prædictā limitationē veram non esse in terminis *d. Clem. attendentes,vers.hoc igitur,& Conc. Trid d.c. 9.* & similium,cùm constet iurisdictionē delegatā,de qua in his Iuribus,cōmissam esse in perpetuum Episcopali muneri, ac proinde quòd in ea succedet etiā Capitulum Sede vacante,sicque poterit eius virtute visitare in spiritualibus prædictas moniales taliter exēptas iuxta modò resoluta , quòd magis cōfirmatur ex eo,quia,vt benè aduertit Molin.*sub d.n.8.ante fin.*credendum nō est,nec id esse consentaneum rationi quòd intenderet Cōcil.Trid.& Clemens V. *dictis locis*, vt toto tempore Sedis quoquo modo vacātis monasteria Monialium sic exempta , & soli Summo Pontif.immediatè subiecta, & eorum Moniales destituantur visitatione,& quolibet alio regimine spirituali , quod ab eodē Clemen.V.& Concil. Trid.tantopere *dictis locis*,intēditur, & procuratur:refert mo citato in hoc loco Machado *en su perfecto Confessor lib.4.p.4.tract.1.docum 6.n.4.*

Prædicta regula,de qua suprà,non procedit in iurisdictione,quæ cōpeteret Episcopo iure aliquo speciali,seu accidentali , secundùm Fr.Emman *quæst. Regul.tom. 1.q. 61 art. 9.*Cened.*ad Sextum,collect.4.num.6.* D. Barbosa *in l.quia tale,num. 1. ff.soluto matrimon.* Quatant.*d.verb.Capitulum Sede vacante,vers. subsequenter*,Nicol.Garcia *d. part. 5. cap.7,n. 39.*latè Azeued.*cons. 11. num. 3.* vbi quòd Capitulum Sede vacante non succedit in iis,quæ ex speciali prouisione,& dispositione Episcopo, & eius Prouisori competunt iure accidentali , etiam si essent de iis , quæ iurisdictionis sunt , licèt Episcopo succedat Capitulum in iis quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, ex dictis suprà hoc eodem cap. *num.61.*& hinc subdit idem Azeued. *vbi suprà.num.4.* quòd Capitulo Sede vacante non competit potestas creandi Doctores, vel Licentiatos,si Episcopo de iure speciali ius eos creandi competeret,& *numero 5.* quòd in mandatis Episcopo non succedit Capitulum Sede vacante, Marcel. Vulpe *d. c.44.n.12.*Vnde inferunt Doctores Capitulum Sede vacante non succedere Episcopo in casibus infra scriptis. 108

Primò igitur infertur Capitulum Sede vacante non posse beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre , *c. 2.ne Sede vacante,cap.quanto, & cap.ea nosccitur , de hu* 109

bis quæ fiunt à Prælat. sine conf. Cap. gloss. *in d. cap bis quæ, de maior. & obedien.* Selu. *de benefic. part. 2. quæst. 11*, Corral. *in paraphrasi benef. parte 2. cap. 7. num. 1. & 2.* Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. num.* 70. 71. 88. *&* 90 Azeued. *conf. 9. ex num.* 1. Pauin. *de potestat. Capituli Sede vacante, part. 1. princ. q.* 1. Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib 7. quæst. 23. n.* 19. vbi extendit ad beneficia, quæ vacant per renunciationem, Molin. *de Instit. tom. 6. tractat. 5. disput. 9. num.* 11. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap.* 44. *num.* 5 Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 1. n. 16. in fine*, Cardos. *dict. verb. Capitulum, num.* 8. Menoch. *conf.* 190. *num.* 4. Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. part. 1. cap. 10. num. 8. vers. tertiò fallit.* Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. Capitulum* §. 5 Molin. *de Instit. tractat. 5. disp. 11. numer.* 11. Gonzal. *ad regul. 8. Cancell.* §. 4. *proœm. n.* 35. & gloss. 9. §. 2. *num.* 77. vbi de beneficiis patrimonialibus, Azor. *d. p. 2. lib. 3. cap. 38. quæst.* 1. Vincent. Filliuc. *quæst. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 2. num.* 42. Ego ipse *d. part. allegat.* 72. *num.* 182. Nicol. Garc. *d. part. 5. cap. 7. num.* 51. vbi *num.* 52. extẽdit ad præsentationem, seu electionem spectantem ad Episcopum, Solorzan. *de Iure Indiarum tom. 2. lib. 3. c. 13. n. 31. &* 32. vbi *n.* 33. intelligit de collationibos liberis, & mere volũtariis, secus in necessariis, & debitis, quę magis cõfirmationes, & institutiones dicũtur. Rot. *in Abbatẽ Parachialis* 22. *Iunij* 1594. corã *Card. Blãchetto*, vbi extendit ad Beneficia etiam Parochialia, latè Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante vers. nauò quæro*, vbi refert hoc ipsum iure nouissimo cautum esse per Constit. fel. mem. Pij V. incip. *Sanctissimus in Christo Pater*, per quam omnia beneficia Episcopali Sede vacante quomodolibet vacantia ad eorundem Episcoporum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliã dispositionem quomodolibet pertinentia ipsi Pontifici reseruantur, & quamuis asserat Garc. *d. p. 5. c. 1. num.* 234. Costitutionem illã expirasse cum suo conditore, tamen idem hodie dispositum reperitur per *reg. 3. Cancellariæ.* Ratio autem huius resolutionis est, quia collatio est fructus beneficij, secũdùm *glos. in c. cùm olim, de maior. & obed.* fructos autem futuro successori reseruantur, *c. quia sæpe, de elect. in 6. Clement. statutum, eod. tit. lib.* 6. tùm quia collatio est donatio, *c. fin. de officia Vicar. lib. 6. c. si tibi absenti, de præbend. eod. lib.* vtitur quippe liberalitate Prælatus in conferendo, cui vult, *c. relatum*, vbi *glos. de præben. cap. post electionem, in princ. de concess. præb.* donare autem prohibetur iis, cui libera bonorum administratio non conceditur, *l. contra* §. *si filij ff. de pactis, l. filius* §. 1. *de donat.* Et ideo Capitulum Sede vacante cõferre non potest.

Quod quidem adeò verum est, vt proce- 11
dat, etiãsi collatio spectaret ad Episcopum cum consensu, vel consilio Capituli, quia adhuc Capitulum Sede vacante nõ potest huiusmodi beneficia conferre, vt probatur *in cap. vnic.* §. *cùm verò, ne Sede vacan. lib.* 6. in quo habetur, quando ad Episcopum spectat collatio beneficij cum consilio, aut cõsensu Capituli, defuncto Episcopo, aut suspenso, ita tamen vt Episcopus non sit in mora in petenda relaxatione talis suspensionis, quasi per eã tanti tẽporis morã deuolutum fuerit ius conferendi id beneficiũ ad Capitulum, etiãsi Sedes non vacaret, nũc collationem eius beneficij non pertinere ad Capitulum si contingat tunc Sedẽ vacare, sed pertinere ad summum Pont. ex quo tex. colligitur consilium, aut cònsensũ attinentem ad Capitulum non efficere prouisionẽ beneficij communem Capitulo cum Episcopo, quasi ratione eius cõmunionis prouisio talis beneficij pertineat ad Capitulum Sede vacante. Ita Pauin. *d. tract. p. 2. q. 1. in princ.* Nau. *conf. 20. n. vlt. de præbẽd.* Azeued. *conf. 9. n.* 5. Molin. *d. tract. 6. disp. 11. n. 9. &* 13. *vers. in eadem.*

Quãdo verò prouisio beneficii simul pertinet ad Episcopum, & Capitulum, vt prouisio Canonicatuum, qui in Regni Castellę & Legionis vocãtur Magistrales, Doctorales, & Theologales, &. per concursum prouidentur suffragiis Capituli & Episcopi, vt suprà dictum est, *cap.* 27. *numero* 62. item & Pœnitentiarii Canonicatus ac Præbendæ, quæ simili modo in eiusdem Regnis prouidentur iuxta formam constitutionis Gregorij XV. de qua suprà *c. 26. num.* 24. tunc Capitulum Sede vacante confert huiusmodi beneficia. Ita habetur *in cap. 2. in princ. ne Sede vacante lib.* 6. Nau. *d. cons. 20. de præbend.* Molin. *d. tract. 5. disp. 11. n. 13 in princ.*

Verùm ad Capitulum Sede vacante pertineat conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ Dignitatis, quando tamen ad Episcopum deuoluuntur ob negligentiã, vel delictum inferioris? Illa conferre spectare ad Capitulũ Sede vacante tenent Læli. Zechi. *de benefic. & pension. c. 5. n.* 5. Zerol. *in praxi Episcop. par. 1 verb. Capitulum* §. 5. *& par. 2. ead. verb.* §. 10. Molin. *d. tract. 5. disput. 11. num.* 12. quoniam ea deuolutio tunc, idque ius pertinet ad iurisdictionem Episcopalẽ ratione vtilis administrationis suæ diœcesis in bonũ & fauorem non Episcopi, sed beneficiorum, ac

animarum,in eiusmodi autem iurisdictione succedit Capitulum Sede vacante.

Verùm contrarium,immo Capitulum Sede vacãte non succedere in collatione huiusmodi beneficiorum pertinentium iure deuoluto ad Episcopum ob negligentiam, vel culpam inferiorum Prælatorum non conferentium,vel malè conferentium, tenent Abb.*in d.cùm olim,num.3. vers.sed circa, de maiorit.& obedien.*& *ibi* Felin.*in fine*, Pauin.*p.2.quæst.1.num* 10.Rebuff.*d.titul.de deuolut. num.*93.Nicol.Garc.*p.4.c.7. n.*53. vbi *num.*54.intelligit in collatione libera, non verò in confirmatione, & institutione,quæ sunt necessariæ,& debitæ,Quarant. *d.verb.Capitulum Sede vacante vers. nonò quæro,ampl.*3.nam in iis,quæ sunt necessaria,lex indulget Capitulo,vt ministret, *c.1. de instit. in 6.* Azeued.*cons.9.num.*8. vbi *à num.*15.resoluit,ex eo quòd conferre Capitulum non possit,ne diutiùs vacet Ecclesia Parochialis deficiente Prælato Episcopatus ob hanc necessitatem licere Capitulo Sede vacante tales Ecclesias cõmendare etiã vltra sex mẽses,donec fuerit prouisum de Pastore.

111 *Secundò*,infertur non posse Capitulũ Sede vacante confirmare donationem iurispatronatus, quia tunc necessariò interuenire debet Episcopi consensus,vt per Steph.Gratian.*discept.forens.c.*303.*n.*10.*cum seqq.* quem refero *d.p.3 all g 71.n.24.*

112 *Tertiò*,infertur in suppressione Præbẽdarum, aut Portionem vigore *Concil. Trident. sess.24. d. reformat. cap.* 15. quam minimè facere licere Capitulo Sede vacãte resoluũt Monet.*d.distribut.quotid.q.1. c.5. n.29. & de commut.vlt.vol.c.*12.*n.*117.Azor. *instit.moral. p.2.lib.3.c.38 q.9.in med.* Ego ipse *d.tract. de officio,& potestat.Episcopi p.3.alleg. 67.num.* 3. Vide suprà *c.3.n.*23.

113 Quod verò ad potestatem Ordinis pertinet,succedit Capitulum Sede vacante ius exercendi Pontificalia, vt Ordines conferendi,Chrisma conficiendi, cõsecrandi Basilicas,& huiusmodi, sed hæc quidem non Canonici ipsi per se,sed per Vicarios Episcopos faciunt,glos.*in d.c.his quæ,& in cap.si Episcopus,de suppl negl.Prælator.lib.6.* cùm Pontificalia huiusmodi nonnisi à consecratis Episcopis valeant exerceri,vt *in tract de officio, & potestat.Episc.* ostendimus.

114 Et sicut Episcopo conuenit litteras dimissorias sibi subditis concedere vt ab aliis Episcopis Ordines suscipere possint, sic Capitulum Sede vacante potest Clericis suæ diœcesis dimissorias litteras huiusmodi dare,vt ab alio Episcopo ordinentur,sicut probat Bonifac.VII.*in c.cùm nullus,de tempor.ordinat.lib.6.* Sed per decretum *Concil.Trident. sess.7.de reformat.c.*10.*sess.*23. *etiam de reform. cap.* 10. potestas huiusmodi limitatur, vt scilicet non valeat Capitulum Sede vacãte infra annum à morte Episcopi, seu alterius vacationis,dare licentiam ordinandi proprios clericos extra diœcesim, dimissorias concedendo,nisi beneficij suscepti, vel recipiendi occasione arctati fuerint, docent Nauar.*cons.*19.*aliàs* 27.*& cons.* 20. *aliàs* 28. *sub tit.de temporib.ordinat.*Sayr.*in floribus dec. sub eod.tit.dec.*21.22.*&* 65. Henriq.*in summa lib.*10.*c.*22.§.3.Zerol.*in praxi Episcop.part.*1. *c.*1.*num.*13. Petr.de Ledesma *in summa part. 1.tit. de Sacramen.Ordinis,c.*8.*conclus.*3. Quarant.*in summa Bullarij, verb Capitulum Sede vacan.vers.decimoquarto*,Salzed. ad Bernard. *in practic.c.*26.*litt.C in nouiss.edit.*Cardos. *in praxi iudicum verb.Capitulum,num.*5. Piasec. *in praxi Episc.p.1.c.1.num.13.in fine.*Molin.*d. tract.5.disp.11.num.*4.nouissimè Marcel.Vulpe *in praxi iudic.c.8.num.34.& c.44.num.*20. Franc.Leo *in thesauro fori Ecclesiast.par. 1.cap. 10.num.8.in princ.& p.3.c.7.num.*47.*cum seq.* Campan. *in d uersorio iuris Can[illegible].rub.9.cap.*7. Aloys Ricc.*in praxi aurea resolut.* 106. *& in decis.Curia Archiepisc.Neapolit.decis.* 185.*part.* 4 Raguc.*de voce Canonicor. quæst.* 39. *num.* 2. Homobon. de Bonis *de exam. Ecclesiastico p. 1.tract. 2.cap.1.quæs.6.prope fin.* Nicol. Garc. *de benefic.part.5.c. 7.num.* 93. *cum seqq.* Monet.*de commutat.vltim.voluntat.c.* 10.*numero* 164.*cum multis seqq.*Ego ipse *de officio,& potestat.Episcopi par.2.alleg.7.ex n.* 10. Marchin. *de sacram.Ordinis tract.1.p.6.c.3 n.*12.Machado *en su perfetto lib.4.p 4 tr. 1.docũ.7. à princ.* 115

Quod quidem Concilij Tridentini decretum minimè restringit iurisdictionẽ Sedis Apost.quamuis vacantis; ac proinde nõ prohibetur Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere, Maiol.*de irregul.lib. 4.c.20.in fine,& cap 5.n.5. in fine*, Henriq. *in summ lib.*10.*c.*22.§.3.Salzed.*d.c.26.lit.C.vers. poterit*,Campan *d.c.8.n.* 6. Ego ipse *d.alleg. 7.n.*13.Marchin.*d.c.3.n.*22.

116 Vnde colligitur *primò* Capitulum, seu Vicarium Sede vacante non posse infra annũ dare dimissorias etiam ad primam Tõsurã, vt resoluunt Maiol.*de irregul.lib.4.c.2.numer.* 1.Fr.Emman.*in sum. tom.2. cap.14.n.*6.Quarant. *d.verb.Capitulum Sede vacan. vers. decimoquartò.*Nicol.Garc.*d.p.5.c. 7 num.*95.Aloys.Ricc.*in praxi aurea resol.* 106. Monet.*d. c.10.num.*137.nouissimè Marcel Vulpe *d.c. 8.num 34.& d.c.44.num.20.in fine* † Et si dederit,incidit in pœnam *d.c.10.sess.23.de reform.*quamuis illis vsus non fuerit is, cui cõcessæ litteræ fuerũt,quia actus fuit perfectus quoad Vicarium concedentẽ per quem nõ steterit,ita ex sententia *S. Congregationis* resoluit Garc.*in addit. ad suum tract. de benef.* 117

p.3.

p.5.c.7.num.92. nisi is, qui prima Tonsura initiari desiderat, sit proximio beneficiandus, & potest suspicari ob defectum Ordinis beneficium amissurum.

118 Hinc S. Cōgreg. rescripsit Episcopo Squillacen. *die 13. Ianuary 1594 Vicarium Sede vacante posse litteras dimissorias ad primam Tonsurā concedere etiam infra annū Laicis, qui expectāt præsentari per patronos ad aliqua beneficia.*

119 *Secundò* colligitur non posse Capitulum Sede vacante infra annū dimissorias ad Ordines, etiamsi haberet territorium distinctū, & exemptum ob immemorialem possessionem, & sunt Iudices ordinarij: ita Quarant. *d. verb. Capitul. Sede vacante, vers. decimoquarto.* Aloys. Ricc. *in dec. Curiæ Archiep. Neap.*

120 *dec. 185. p. 4.* † Post annum verò concedere huiusmodi dimissorias spectat ad Vicariū, & non ad Capitulum, prout Vicario Capitulari Neapolitano rescripsit *S. Congr. negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 12. Ianuar. 1604.*

121 *Tertiò* colligitur non posse idem Capitulū dicto durante anno dare licentiā Episcopo commoranti in ciuitate, vel diœcesi, vt ordinet Regulares etiam præuio examine per ipsum Vicarium facto, vt tenet Rague. *de voce Canon. q. 39. n. 4.*

122 Declaratur autē supradicta resolutio multipliciter, & *primò* vt nō procedat quoad testimoniū idoneitatis, illud enim infra annum posse Capitulum Sede vacante facere tradunt Nauar. *cons. 19. in antiq. aliàs cons. 27. in nouis, de temporibus ordin.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 21.* Bonac. *de Sacramen. disp. 8. q. vnica, puncto 4. num. 24.* Gallet. *in margarita casuum conscient. verb. Capitulum 5.* Molin. *d. tract. 5. disp. 11. num. 4. vers. quamuis.* Marcel. Vulpe *d. c. 44. num. 21.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. decimò quarto, limit. 3.* Monet. *d. c. 10. num. 182.* vbi refert modernum Romanæ Curiæ stilū habere, vt Sede Episcopali vacante ipsæ quoque testimoniales dentur ab Ordinario viciniore Marchin. *d. p. 6. c. 3. n. 17 & 18.* nouissimè Ciarlin. *controu. forens. lib. 1. c. 46. num. 12.* & addit Molin. *loco proximè citato*, quo etiam accedente rescripto Nuncij Apost. vt aliquis intra annum Sedis vacantis ordinari possit. ab alieno Episcopo accedente testimonio idoneitatis, suo Ordinarii ad Capitulū, & loco Capituli ad suum Vicarium generalem, spectat tunc illū examinare quoad litteras, & mores: testimoniumque illi tradere idoneitatis, vt cū eo ordinari ab Episcopo alieno possit.

123 Ante lapsum anni vacationis Sedis poterit Capitulum obtinenti facultatem à Sede Apost. de suscipiendo Ordines cum licentia sui Ordinarij, huiusmodi licentiam subordinatam concedere, vt docent Nau. *cons. 19. in antiq. aliàs cons. 27. in nouis, sub tit. de temp ord.* Piasec. *d. p. 1. c. 1. n. 13. vers. Capitul. pag. 30.* Ego ipse *d. p. 2. alleg. 7. n. 14.*

Poterit insuper idem Capitulum, præfato anno durante, concedere Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationem aliorum subditorum litteras dimissorias suorum Superiorum afferentium, præterquam vacantis Sedis, vt per Nau. *cons. 27. de temporib. ordin.* Fornar. *de Ordine c. 5. num. 7. v. quartò nota*, Molfes. *in sum. tract. 2. c. 2. n. 28.* Henriq. *in sum lib. 10. c. 22. §. 1.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vac. port. 11.* Piasec. *loco prox. mè citato*, Marc. Ant. Genuen. *in praxi Archiep. Neapol. c. 87. n. 33.* Marchin. *d. p. 6. c. 3. n. 16.* 124

Poterit quoque idem Capitulū per Vicarium à se electum arctatis beneficiis tā habitis, quàm habēdis intra annum litteras dimissorias concedere, *Conc. Trid. d. sess. 7. de reform. cap. 10.* Salzed *d. cap. 26. lit. C. vers. poterit.* Zerol. *in praxi Episcopal. parte 1. verbo Capitulum, in princip. vers. secundum*, Molin *d. tract. 5. disp. 11. num. 4. vers. quamuis.* Garc. *d. p. 5. c. 7. n. 96.* Machado *d. tract. docum. 7. n. 2.* Quarant. *d. v. decimò quarto*, Monet. *d. c. 10. n. 180.* vbi subdit posse huiusmodi Capitulū pro arctatis litteras dimissorias ei concedere, qui habeat Episcopum, à quo ratione origiois, domicilij, aut alterius beneficij compatibilis ab eo recepti illas posset obtinere, Marchin. *d. p. 6. c. 3. n. 19.* 125

Arctati occasione beneficij recepti illi dicuntur, qui obtinēt aliquod beneficium requirens seruitiū personale, ratione cuius de iure, consuetudine, priuilegio, statuto Ecclesiæ, vel fundatione intra annum tenētur se promoueri facere: ita Nic. Garc. *d. p. 5. c. 7. num. 98.* Vgolin. *de potest. Episcop. c. 26. §. 20. n. 5. v. & primo:* Aloys. Ricc. *in praxi aurea, resol. 98.* exemplificantes in eo, qui obtinet Parochialem Ecclesiam quòd sit arctatus ad Sacerdotium intra annum; & in eo, qui obtinet Canonicatum habentem Ordinē illi annexum, & in aliquibus beneficiis, seu Capellaniis requirentibus ex institutione seruitium personale, seu aliquem Ordinem, latè Monet. *de commut. vlt. volunt. c. 10. num. 166. cum multis seqq.* vbi cum Nic. Garc. & Vgol. *locis proximè citatis*, idem ex eadem ratione dicendū putat, vbi Ordo suscipiendus beneficio est ita annexus, vt tempore prouisionis in eo constitutus esse debeat, qui beneficiū obtinet, sed impetrans dispensatus fuit, vt hoc nō obstante huiusmodi beneficiū posset obtinere, vel vbi in litteris contineretur claus. *non obstantibus aliquibus, &c. per quæ effectus gratiæ nostræ impediri valeat quomodolibet, vel differri*, vel similis. 126

127 Arctati verò occasione beneficij recipiẽdi illi dicuntur, qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficiũ vacans, seu Capellaniam, quod tamen requirit actu certum Ordinem, quo illi carent, vel illi dicuntur, qui cum sint Ordinati prima Tonsura, fuoi præsentati ad beneficia, vt docent Aloys. Ricc. *d. resol.*98. Monet. *d. cap.*10.*num.* 173. Vgol. *d.*§. 20.*num.* 5. Nicol. Garc. *d. cap.*7. *num.* 99.*&* 100. vbi 101. subdit electum in concursu ad beneficium Curatũ, cuius collatio facienda est à Papa, non posse interim dici arctatũ tã occasione beneficij recepti, quàm recipiendi, & *num.*102. pariter resoluit non dici arctatum occasione beneficij recipiẽdi illum, cui aliquis vult resignare aliquod beneficiũ requirens actu Ordinẽ, quo ille caret, de quo etiam Aluys. Ricc. *d. resol.*98. *n.* 2. *&* 3. Monet. *d. cap.*10.*num.* 176. Vnde Capitulum Sede vacante posse dimissorias concedere intra annum ad primam Tonsurã ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium Ecclesiasticum Iurispatronatus ipsorum, vt illud obtinere valeat, docent Nic. Garc. *p.*7.*c.*1 *n.*30. Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract.*6.*c.*7.*n.*50.

128 In interstitiis temporum dispensare poterit Capitulum Sede vacante, seu eius Vicarius cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium, eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis vt per Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. quarta decimò*, Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis.*715. *in* 1. *edit* aliàs *resol.*483. *num.* 6. *in* 2. *edit.* Piasec. *d. p.* 1. *cap.* 1. *n.* 50. *vers. eadem.* Mart. *de Iurisd. part.*2.*cap.* 9. *num.* 13. Carul. de Graffis *de effectib. cleric. in prælud num.* 339. *in fine*, Armandar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib.*1.*tit.*18.*l.*7. *de Episcopis, in declar. n.*57. Marchio. *d. tractat.*1.*p.*6.*c.*2.*n.*8. Machado *d. docum.*7.*n.*4.

129 Quæ quidem dimissoriæ litteræ à Capitulo Sede vacante ritè, & rectè concessæ per ingressum moderni Episcopi non expirant; quia gratia semel obtenta nõ expirat morte concedentis, *c. si super gratia, de officio deleg. lib.*6.*c. cui nulla* 51. *de præbend. lib.*6. Ita benè resoluunt Quarant. *in summ. Bullarij, verb. Capitulum Sede vacante, vers. secundò dubitatur*, Petr. de Ledesma *in sum. p.* 1. *tract. de Sacramento Ordinis, c.*8. *conclus.*4. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloss.*12.*num.*37. Monet. *d cap.* 10. *num.* 179. Molin. *d. tract.*5. *disput.* 11. *num.* 4. Gutier. *Canon. lib.* 2.*c.*17.*num.*12. vbi consulit Ordinatoribus, vt si tẽpore præsentationis dictarum litterarum coram eis, sciuerint nouum Prælatum atque successorẽ possessionem eiusdẽ Episcopatus accepisse, vel in Episcopatu adesse, illas non admittant, nisi reualidatæ, vel nouiter à successore cõcessæ productæ fuerint; vel ab eius Officiali ad id speciale mandatum habente, refert nouissimè Bonac. *de suspensio. omnibus in particulari disput.* 3. *q.* 1. *puncto* 12. *num.* 26. nouissimè etiam Marchin. *d. tract.*1.*p.*6.*c.* 6. *num.* 5. *&* 12. Quòd autem à nouo Antistite reuocari possit per edictum omnes, & quæcunque dimissoriæ à prædecessoribus Episcopis, siue à Capitulo Sede vacãte concessæ, tenet Rebuff. *in praxi benef. tit. de formul. dimissor. n.* 44. & id iusta subsistente causa admittit Campan. *d. rub.*6.*c.*8.*n.*36.

Sed est aduertendum Vicarium Capituli Sede vacante, sicut & Vicariũ Episcopi, sine speciali mandato litteras dimissorias cõcedere non posse, secundùm Rebuff. *in pract. tit. de forma Vicariatus Archiepiscop. num.*47. Franc. Pauin. *de potestate Capituli Sede vacan. c.* 10. *parte* 2. *princ. num.* 17. Mandos. *super reg.* 24. *Cancell. q.*6. *num.* 9. *&* *seqq.* quos refert, & sequitur Rot. *in Mauritanen. pensionis* 25. *Iunij* 1626. coram *R. P. D. meo Pirouano.* Et quamuis mandatum speciale à Vicario non exhibeatur cũ clausula facultatiua cõcedendi litteras dimissoriales; attamen cùm illud possit probari ne dũ expresse per illius exhibitionem, sed etiam tacitè per coniecturas, & præsumptiones, Crauet. *de antiquitate tempor. parte* 2. *prima partis, num.* 17. Hieronym Gabr. *cons.*181. *num* 9. *lib.* 2. Rot. *decis.* 675. *in princ. parte* 2. *diuers.* non potest dubitari tales concurrere posse, quæ indicent Vicarium habuisse sufficientem facultatem, vbi de illa dubitari contingat. *Prima* est ex quo ista facultas dãdi dimissorias est de solitis pro iurisdictione Vicariorum, Ioan. Andr. *in c. cùm nullus, in fine. de tempor. ordin.* dicens istis temporibus solere dari Vicariis, idẽ firmat Crescent. *decis.*15.*num.*6. *de probat.* *Secunda* desumitur ex quo ordinans, & ordinatus sunt notæ probitatis, qui faciunt iam facta præsumi licita, *c. nisi essent, de præben.* Oldrad. *cons.*115.*num.*1. Hieron. Gabr. *cons.*187. *num.* 57. *lib.* 2. *Tertia* colligitur ex eo quòd Vicarius præsumitur voluisse id, quod poterat concedere Rot. *d. decis.*675.*num* 4. *parte* 3. *diuers.* *Quarta* denique vbi Tonsuratus recepit charakterẽ in publica ordinatione facta per Episcopum, cui erant directæ litteræ dimissoriales, in eadem ciuitate, vbi Capitulũ Sedem habebat, quæ sola sufficit ad probandum eiusdem Capituli consensum quoad hanc facultatem dandi dimissorias propter verisimilem scientiam & notitiã illius; vt in puncto tenuit Rot. *in Burgen. Canonicalis* 17. *Octobr. &* 24. *Nouemb.* 1586. coram *Cyptio*, & has omnes præsumptiones, & coniecturas vti sufficientes in his terminis considerauit Rot. *in d. Marianen. pensionis.*

Pœna verò imposita *in d. c.* 10. *Concil. Trid.* 130

contra

contra Capitulum Sede vacante, quod cõtraue nit dicto decretu Concilij concedẽdo intra annum præfatum in casibus sibi non concessis litteras dimissorias ad Ordines, est vt Ecclesiastico subiaceat interdicto, Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 3. c. 8. num.* 48. Molin. *d. tract. 5. disput. 11. num.* 4. vbi extendit ad administratorem Sede vacante luco Capituli: quæ locum habet etiamsi is, cui concessit, illis vsus non fuerit, quia actus fuit perfectus quoad concedentem, per quẽ nõ stetit, vt per Nicol. Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 5. c. 7. n.* 92. Marchin. *d. p. 6. c. 3. num.* 15.

131 Sed aduersùs sic ordinatos, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, statuitũ est *eodem cap.* 10. vt nullo priuilegio clericali, præsertim in criminibus, gaudere debeant. Ita per illum tex. tradunt Nauar. *consil.* 10. *aliàs* 28. *sub titul. de temporib. ordin.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis.* 22. *in princip.* Card. Tolet. *in instruct. Sacerd. lib.* 1. *cap.* 49. *vers. secunda*, Henriq. *in sum. lib.* 13. *cap.* 38. §. 2. *lit.* C. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p.* 3. *cap.* 8. *numero* 47. Quar. *in sum. Bulla, v. ve b. Ordo, vers. secundò limitat*, Lessi. *de iustit. lib.* 2. *cap.* 34. *sub num.* 49. Mulin. *d. disp.* 11. *num.* 4. Thom. Valasc. *alleg. iuris tom.* 1. *alleg.* 45. *num.* 19. *&* 20. Matt. *de Iurisd. par.* 4. *casu* 149. *num.* 8. Campan. *d. rub.* 9. *cap.* 2. *numero* 9. Marchin. *d. p.* 6. *cap.* 3. *num.* 13. vbi subdit hanc priuationem priuilegij clericalis hodie non incurri, nisi post iudicis declarationem, iuxta cõstit. S. D. N. Vrbani VIII. aduersùs malè promotos.

132 An possint habere beneficium, contingit nonnumquam dubitari? Et prima facie videbatur dicendum quòd non, quia quòd quis sit capax beneficij ecclesiastici, est clericale priuilegium, vt probatur *in c. ex litteris, de trãsl. act. & in c.* 2. *de instit.* Verùm quia taliter ordinatus hoc priuilegium nõ amittit ipso iure, sed debet illud amittere per sententiam, vel per exceptionem, sequitur quod poterit beneficiũ habere antequã priuetur; & ratio est, quia Concil. *sæpè citato c.* 10. vtitur verb. *gaudeat*, quod est futuri temporis, & ideo ita resoluunt Nauar. *d. cons.* 28. Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vac. q.* 10. *vers. hinc contingit.* Sanch. *de Matrim. lib.* 7. *d. disp.* 46. *n.* 18.

Verùm contra sic in maioribus Ordinibus 133 constitutos idem *Concil. citato c.* 10. ab executione Ordinũ ad beneplacitũ futuri Prælati suspensos ipso iure declarat. Ex quo colligitur impedimentum hoc perpetuum non esse, sed temporale, donec scilicet aliud placeat futuro successori, vt notant Salzed. *d. c.* 26. *verb. sine licentia, v. hæ autem dimissorias*, Suar. *tom.* 5 *de censur. disput.* 31. *sect.* 1. *num.* 20. Petr. de Ledesma *in summ. part.* 1. *tractat. de Sacram. Ordin. cap.* 8. *concl.* 5.

Ad reliqua autem Pontificalia exercenda 134 vicinus, vel alius aduocatur Episcopus cum cautelæ studio, vt inquit text. *in c. Pontifices* 7. *quæst.* 1. idest, ab eo præstita cautione quòd ex hoc nullum sibi ius in Ecclesia vendicabit, vt exponunt gloss. & Doctores ibi.

Denique mortuo Episcopo nihil debet à 135 Capitulo innouari in iis, quæ ad ius Ecclesiæ aut Episcopi pertinent, cùm non sit qui Episcopale ius tueatur, *c.* 1. *ne Sede vacante.* Vnde infert Panorm. *in c. cùm olim. de maior. & obed.* nõ posse Capitulum præscribere potestatẽ, quam pro Episcopo Sede vacãte exercuerit in iis, in quibus de Iure communi nõ succedit, nõ enim valet consuetudo, quòd Capitulũ Sede vacãte exerceat ea, quæ ei à Iure cõmuni non permittuntur, argum. *c.* 1. *& c. de quarta, de præscript.* Hinc pariter fit vt nec etiã possit Capitulum Sede vacante res, aut iura Ecclesiastica alienare, aut permutare, *c. si quis de rebus*, 12. *q.* 2. *gl in d. c. cùm olim, de maior. & obed.* licèt locare valeat ad tradita per Card. Pereira *de empt. & vendit. c.* 26. *n.* 14. Imò qui in Sede vacante bona relicta, vt tempore vacationis collecta occupant, dissipant, consumunt, &c. sunt suspensi ab officiis, & beneficiis, non obstantibus consuetudinibus, statutis etiam iuratis, & à Sede Apost. confirmatis. Ita expresse decidit tex. *in c. quia sæpè* 40. *de elect. in* 6. & ex eo colligunt Suar. *tom.* 5. *de censur. disp.* 28. *sect.* 3. *n.* 6 Rainer. *in Catalogo cẽsur. & irreg. tit. de suspens. c.* 4. *susp.* 2. nouissimè Bonac. *d. suspen. omnibus in particulari disp.* 3. *q.* 4. *punct.* 45. *per tot.*

Et quamuis Capitulum Sede vacante habeat iurisdictionem Episcopalem, non tamẽ lucratur emolumenta ex ipsa iurisdictione prouenientia, sed reseruantur Episcopo successuri, *Clemen. statutum, de elect.* nouissimè Marcel. Vulpe *d. c.* 44. *n.* 13. vbi *n.* 14. refert ita declarasse *Sacram Concilij Congreg.* his verbis. *Congregatio Concilij censuit emolumenta tempore vacationis Sedis Episcopalis obuenientia ex iurisdictione, & sigillo, aut aliàs vndecunque, quæ ad Episcopũ Ecclesia non vacante pertinuissent, ad Capitulum minimè spectare, nisi Apostolicæ priuilegia illi concessa fuissent: sed debere futuro Episcopo reseruari: ex his tamẽ emolumentis deducendũ esse rationabile salarium Vicario constituendũ & persoluendum, quòd si ex priuilegio Apost. Capitulo competerent, non possi Canonicos, si Regulares sint, & tria vota emiserint, inter se diuidere.*

Et demùm illud est sciendum quòd ea, 136 quæ de potestate Capituli cum Episcopo, aut Sede vacante diximus, de Capitulo Cathedralis Ecclesiæ intelligenda sint, cum aliis quoque Ecclesiis, quę inde Collegiatæ dicuntur, sunt Canonicorũ Capitula quæ huiusmodi potestatem non obtinent, *cap. Sanctorum*

ctorum 70.dist. nam cùm Prælatus, & Ecclesia præsertim in præstãda obedientia exprimitur, tunc nomine Ecclesiæ solùm cũ Prælato Capitulum Cathedralis Ecclesiæ continetur, *c.cùm clerici, de verb.signif.*

Denique Vicarius Capitularis tenetur stare syndicatui, & reddere rationem suæ administrationis Episcopo successori, etiamsi illã reddidisset Capitulo, & ab eo, vel ab eius deputatis obtinuisset absolutionem, aut liberationem, *Concil.Trid.d.sess. 24. de reformat. c. 6.* nouissimè Marcel. Vulpe *d.c.44.num. 19.in princ.* Machado *en su perfetto Confessor lib.4.p. 3.tract.2.docum.10.n. 3.* Et licèt id ipsum in Vicariis Episcoporum Iure communi attento dicendum esset, eosque obnoxios ad reddendam rationem officij existimauerint Pauin. *de potest. Capituli Sede vacante part. 2.q.8.* Sbroz. *de officio Vicarij lib.3.q 52.* Nihilominus tamen consuetudo est in contrarium, vt statuit, & mandauit Gregorius XIII. obseruari pro Vicario Tarentino in litteris Apost. in forma Breuis, incip. *Quoniam in Ecclesia sub annulo Piscatoris die 2. Maij 1579.* ibi *Statuimus & mandamus quòd de cætero Vicarij, & Officiales, siue generales, siue particulares etiam foranei nuncupati per eundem Archiepiscopum, siue eius pro tempore successores in dicta Ecclesia Tarentina, siue eius Diœcesi deputati, vel deputandi ad aliquem syndicatum nullo modo teneantur, aut sub quouis respectu sint obnoxij*, &c. refert Marcel. Vulpe *d.loco*, vbi aduertit quòd licèt in hoc casu summus Pont. statuat pro Ecclesia Tarentina, tamen lex communis est, & ad alias extendi debet, vt ibi probat.

Dicetur autem potestas & iurisdictio Capituli expirare statim quòd Sedes cessat esse vacans, & est tunc quãdo nouus Episcopus adeptus est possessionẽ Episcopatus, Pauin. *d.part.2.q.10.num 19* Marcel. Vulpe *d.c. 44. num.32.* & non sufficit quòd Episcopus sit electus, quia Episcopo nominato non licet Vicarium mittere, sed necesse est quod capiatur possessio Episcopatus cum Bullarum ostensione. Quarant. *d.verb. Capitulum Sede vacante, num. 13.* quia Sedes Episcopalis intelligitur semper vacare donec litterræ Apost. Prælati præsentatæ fuerint Capitulo, *Extrauag.iniuncta, de elect.* Marcel. Vulpe *d.c. 4.n.vlt.*

117 Quia decet Capitulo commissionem Vicario in scriptis facere, vt de eius facultate in futurum ambigi non possit, talis commissionis formulam pro coronide subnectere censuimus, cui pro voluntate Capituli addi, vel minui potest.

FORMVLA CREANDI Vicarium Capitularem.

Nos Canonici, & Capitulum Cathedralis N. Sede vacante per obitum bonæ memoriæ N. Episcopi, &c. Reuerendo N. salutem in Domino sempiternam. Cùm ex sacrorum Canonum dispositione Ecclesiarum Cathedralium Capitula in deficientium Episcoporum (præsertim si ex humanis exitus contigerit) locum subrogentur, eisque in spiritualibus & temporalibus succedant: eorum munus erit viduatis Ecclesiis ita consulere, vt ministrorum solertia, & diligentia viduitatis incommoda minime sentiantur. Ne igitur supradicta Ecclesia nostri culpa aliquid detrimenti in spiritualibus, & temporalibus patiatur, Nos dictis sacris Canonibus, & Concilij Trident. decretis obtemperare volentes, vocatis omnibus, & singulis Canonicis infra tempus à dicto Concilio statutum, ad Vicarium, qui vices nostras sustinere debeat, deputãdum, congregatisque iis, qui debuerunt, voluerunt, & potuerunt interesse habitisque interessentium votis, de consensu, & voto eiusdem Capituli, te Reuerendum N. de cuius probitate, scientia, sufficientia, confisi, generalem in spiritualibus & temporalibus Vicarium nostrum in prædicta Ecclesia Cathedrali, Ciuitate, & Diœcesi, tenore præsentium deputamus, creamus, & constituimus (per menses sex ...) vel (Episcopali Sede vacante) cum omnibus, & singulis facultatibus, priuilegiis, honoribus, oneribus, præeminentiis, & prærogatiuis, ad huiusmodi munus exercendum necessariis, & opportunis. Dantes tibi plenam, & liberam potestatem, omnia & singula exercendi, quæ Capitulo Sede vacante in vtroque foro à iure permittuntur, & proinde causas omnes tam ciuiles, quam criminales, & mixtas, etiam hæresis, & matrimoniales, audiendi, & prouidendi, decidendi, cum facultate excommunicandi, & censuras proferendi, cum voto tamen ordinariorum Consultorum nostræ Curiæ in sententiando, & procedendo ad actus, quorum grauamen per appellationem à diffinitiua reparari non potest; necnon ea omnia faciendi, quæ nos facere, & mandare possumus, etiamsi speciale mandatum requirant. Reseruantes nobis collationem beneficiorum, eorumque institutionem ad Capitulum spectantem deputationem examinatorum, officialium, actuariorum, & ministrorum Curiæ, regimen Seminarij, facultatem cognoscendi de causis suspitionum, & denegata iustitia, & consiliis (seruatis de iure seruandis) alteri delegandi. Volumus autem, vt concedere licentiam ordinandi etiam ad primam Tonsuram in casibus à Sacro Concil. Tridentin. Capitulo permissis) & prouidere de Prædicatoribus in Aduentu, & Quadragesima, ac dispensare in foro exteriori, etiam quoad temporum interstitia, & casus reseruatos de nouo facere non possit, absque expresso nostro consensu capitulariter habito. Nec approbare Confessores, ordinandos, & ad bene-

ficia

ficia obtinenda, nisi prævio examine ab examinatoribus deputatis, quorum approbatione per Secretarium annotentur in libro. In casu verò infirmitatis, vel absentiæ substituere non possis, vel causas delegare, sed in his casibus prouisio ad nos spectare debeat. Præcipimus itaque vniuerso Clero huius Ciuitatis, & Diœcesis, aliisque huius Ecclesiæ iurisdictioni subiectis, quatenus te in Vicarium, Officialémque nostrum generalem recipiant, tibique in omnibus præmissis pareant, & obediant. Dantes tibi vices, & voces nostras, &c. Contradictores, & inobedientes pœnis, & censuris Ecclesiasticis compescendi, & ita te Vicarium deputamus, cum solutione salarÿ, per eum, cui incumbit, facienda. In quorũ fidem præsentes scribi iussimus per Notarium nostræ Curiæ, & manu propria subscripsimus. Datum in nostro Capitulo Cathedralis Ecclesiæ N. Die... Anno...

Hîc cum Deo finem huius operis consequutus attestor illud, & quicquid hactenus scripsi habere cũ sẽsũ, quẽ tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia Romana, & inualidũ ac nullũ me habere profiteor, si quid est in meis operibus, quod cãdidis, ac sacris sãctionibus contraueniat: illa autem quæ huc vsque prodiere, sunt quæ sequuntur:

Auctoris Opera quæ adhuc luci commissa.

Dictionarium Lusitanico-latinum impressum Bracharæ Augustæ, apud Fructuosum Laurentium de Basto, 1611.

Remissiones Doctorum in varia loca Concilij Trid Vlyssipone, apud Petrũ Crasbeck, 1618. & deinde alibi.

Castigationes, & additamenta ad annotationes Parentis in Ordinationes Regias Lusitanorum, Vlyssipone, apud Petrum Crasbeck, 1620.

Remissiones Doctorum de Dictionibus, & Clausulis, Romæ, apud hæredes Bartholomæi Zãnetti, 1621.

Pastoralis solicitudinis, siue de officio, & potest. Episcopi tripartita descriptio. Romæ, apud impressores R. Cameræ Apostol. 1623. deinde Parisiis, Venetiis, & accuratiùs Lugduni, apud Laurentiũ Durand, 1628. & deinde adhuc accuratius apud eũdẽ Laurentiũ Durãd 1641.

Collectanea Doctorum tam veterum, quàm recentiorum in Ius Pontificium vniuersum, in quatuor tomos diuisa, apud Impressores R. Cameræ Apost. 1626. & 1629. postea accuratiùs quinque Tomis Lugduni, apud Laurentium Durand, 1637. & deinde de nouo excusa cum sexto Tomo Lugduni apud Hæred. P. Prost, Ph. Borde & Laurent. Arnaud 1648.

Selecta Iuris Canonici interpretationes addenda Collectaneis Doctorum super quinque priores Decretalium libros, Romæ apud Franciscum Corbellettum, 1626. & deinde Lugd. apud Hæred. Prost, Borde & Arnaud 1648.

Varia Iuris tractationes, in quibus continentur quinque tractatus Legales, iuxta seriem Alphabeticam breui methodo dispositi : videlicet,

I *De Axiomatibus Iuris vsufrequentioribus.*

II *De Appellatiua verborum vtriusque Iuris significatione.*

III *De locis communibus argumentorum Iuris.*

IV *De clausulis vsufrequentioribus.*

V *De Dictionibus vsufrequentioribus.* Lugduni apud Laurentium Durand 1631. & deinde accuratiùs Lugd. apud Laurent Arnaud 1645.

Allegatio Iuris in propria causa Bracharen. regressus, siue ingressus ad Thesaurariam, Romæ apud Franciscum Caballum, 1631.

Pastoralis solicitudinis, siue de officio, & potestate Parochi, tripartita descriptio. Romæ apud Guilelmum Facciottum, 1632. postea auctiùs & accuratiùs, Lugduni apud Laurent. Durand. 1634. nunc denuo defæcatum & auctum apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640. & adhuc recentius excusum Lugd. apud Hæred. Prost. Borde & Arnaud. 1648.

De Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, eorúmque officio, tã in Choro, quàm in Capitulo, Romæ, apud Franciscum Corbellettum, 1632. postea accuratiùs & auctiùs Lugduni, apud Laurentium Durand. 1634. & tandem pariter defæcatum & auctum apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640. & apud Hæred. P. Prost, Borde & Arnaud 1648.

Tractatus de Iure Ecclesiastico vniuerso, in quo de Personis, locis, & Personis Ecclesiasticis plenissimè agitur. Lugduni apud Laurentium Durand, 1634. & denuo nouiter excusus accuratiùs Lugduni apud Hæred. P. Prost Borde & Arnaud 1645.

Collectanea Doctorum qui in suis operibus varia loca Conc. Trid. incidenter tractarunt. Lugduni apud Laurentium Durand, 1634. & accuratius apud eundem 1640.

Collectanea Bullarij, aliarúmve Summorũ Pontificum constitutionum, necnon præcipuarum Decisionum, quæ ab Apostolica sede à Sacris Congregationibus S R. E. Cardinalium Romæ celebratis vsque ad annum 1633. emanarunt. Lugd. apud Laurentium Durand, 1634. & deinde sub titulo summæ Apostolicarum decisionum in fol. Lugd. apud Hæred. P. Prost, Borde & Arnaud. 1645.

Praxis exigendi pensiones, contra calumniantes, & differentes illas soluere, cui accesserunt vota aliquot decisiua Canonica, primùm Barcinone apud Gabrielem Nogues, 1635. postea Lugduni apud Laurentium Durand, 1636.

Votorum decisiuorum Tom. II. Lugd. apud Hæred. P. Prost, Philippum Borde & Laurent. Arnaud. 1647.

Collectanea Doct. in Ius Ciuile vniuersum, in decem Tomos diuisa.

I Tom. continet Collectanea in tres priores Codicis libros.

II Tom. Collectanea in quartum & quintum eiusdem Codicis libros, Lugduni apud Gabrielem Boissat, 1637 & 1638. & accuratius Lug. apud Hæred. P. Prost, Borde & Arnaud 1648.

INDEX

INDEX
RERVM OMNIVM
& Verborum copiosus.

Prior numerus paginam notat, posterior est marginalis: vbi verò vnus solus ponitur; ad proximè designatam paginam refertur.

A

A B

Index Rerum,

Archipres

C

C A

C..no

cessos

Vide

CR

CV

D

DE

Defunctorum

Distributio

Missa

niei

Index Rerum,

FINIS